

**T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**DOKTORA
TEZİ**

**KINALİZÂDE ALİ EFENDİ
MÜNŞEAT**

MEHMET AKİF YALÇINKAYA

**TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
ESKİ TÜRK EDEBİYATI BİLİM DALI**

NİSAN 2017

KINALIZÂDE ALİ EFENDİ

MÜNŞEAT

Mehmet Akif YALÇINKAYA

DOKTORA TEZİ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
ESKİ TÜRK EDEBİYATI BİLİM DALI

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

NİSAN 2017

Mehmet Akif YALÇINKAYA tarafından hazırlanan “Kınalızade Ali Efendi Münşeat” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından OY BİRLİĞİ / ~~OY ÇOKLUĞU~~ ile Gazi Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalında Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalında DOKTORA TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Danışman-Başkan: Prof. Dr. İsmail Hakkı AKSOYAK

Türk Dili ve Edebiyatı, Gazi Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Doktora Tezi olduğunu onaylıyorum/~~onaylamıyorum~~

Üye : Doç. Dr. Orhan KURTOĞLU

Türk Dili ve Edebiyatı, Gazi Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Doktora Tezi olduğunu onaylıyorum/~~onaylamıyorum~~

Üye : Doç. Dr. Ayşe YILDIZ

Türk Dili ve Edebiyatı, Gazi Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Doktora Tezi olduğunu onaylıyorum/~~onaylamıyorum~~

Üye : Doç. Dr. Özge ÖZTEKİN

Türk Dili ve Edebiyatı, Hacettepe Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Doktora Tezi olduğunu onaylıyorum/~~onaylamıyorum~~

Üye : Doç. Dr. Mustafa ARSLAN

Türk Dili ve Edebiyatı, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Doktora Tezi olduğunu onaylıyorum/~~onaylamıyorum~~

Tez Savunma Tarihi: 14/04/2017

Jüri tarafından kabul edilen bu tezin Doktora Tezi olması için gerekli şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Mehmet Akif ÖZER
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

ETİK BEYAN

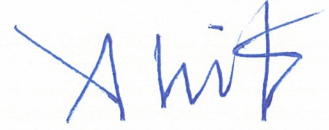
Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu,

bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

Mehmet Akif YALÇINKAYA

14/04/2017

KINALIZÂDE ALİ EFENDİ MÜNŞEAT

(Doktora Tezi)

Mehmet Akif YALÇINKAYA

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
Nisan 2017

ÖZET

Kınalızâde Ali Efendi, 1510 senesinde Isparta’da doğmuştur. XV. ve XVI. yüzyıllarda devlet idaresinde önemli görevlerde bulunmuş, ilim dünyasına önemli katkılar sağlamış olan Kınalızâdeler ailesine mensuptur. İlk öğrenimini Isparta’da tamamlayan Ali Efendi, daha sonra İstanbul’a giderek tahsiline burada devam etmiştir. Müderrislik, kadılık ve kazaskerlik vazifelerinde bulunmuştur. Edebiyat, tefsir ve hadis ilimleri başta olmak üzere pek çok konuda derin bir bilgi sahibidir. Kaside ve gazel tarzında pek çok şiirler yazmış, muammaya olan ilgisi bu türün edebiyatımızda tanınıp yaygınlaşmasında önemli rol oynamıştır. Şiirlerinde Âlî mahlasını kullanan Ali Çelebi’nin kaynaklarda şiirlerini bir divanda topladığı söylenmekteyse de henüz bu divana ulaşamamıştır. Arapça ve Türkçe çok sayıda ilmi eserin müellifi olan Kınalızâde Ali Efendi’nin kuşkusuz en önemli eserlerinden biri de çalışmamıza konu olan Münşeât’ıdır. Doktora tezimiz üç bölümden meydana gelmektedir. Giriş bölümünde *Münşeât Kavramı ve İnşa Türünün Tarihsel Gelişimi* ile *Türk Edebiyatında Münşeâtlar* konuları ele alınmıştır. Birinci bölümde, müellifin hayatı ve eserleri hakkında bilgi verilmiştir. İkinci bölümde, Kınalızâde Ali Efendi’nin Münşeâtı dil ve üslup yönünden değerlendirilmiştir. Üçüncü bölümde Münşeâtın mevcut nüshaları tanıtılarak, nüsha ailesi tespit edilmiş ve Münşeâtın tenkitli metni ortaya konulmuştur. Metinde yer alan Arapça, Farsça şiir, ayet, hadis vs. unsurların Türkçe tercümeleleri dipnotta verilmiştir.

Bilim Kodu : 309
Anahtar : Klasik Türk Edebiyatı, 16. yüzyıl, nesir, münşeât, Kınalızâde Ali
Kelimeler : Efendi
Sayfa Adedi : 386
Tez : Prof. Dr. İsmail Hakkı AKSOYAK

KINALIZÂDE ALİ EFENDİ MUNSHEAT

(Ph. D. Thesis)

Mehmet Akif YALÇINKAYA

GAZİ UNIVERSITY
GRADUATE SCHOOL OF ARTS

April 2017

ABSTRACT

Kinalizâde Ali Efendi was born in 1510 in Isparta. He is a member of the Kinalizade's family which had noteworthy missions in the state administration and which also had significant contributions to the science world in the 15th and 16th centuries. Ali Efendi who had completed his primary education in Isparta, then went to Istanbul where he continued his education. He served as mudarris (lecturer), kadi (judge), and kadi-ul asker (judge of the army). He was recondite with his deep knowledge in many subjects especially in literature, hermeneutics and hadith. He wrote many poems in the forms of eulogy and ode, nevertheless his interest in bemusement had a significant role in the recognition and prevalence of this form in our literature. Ali Celebi used Âlî as pseudonym in his poems, even though it is said that he gathered his poems in a divan, and this divan has not yet reached. Among many works of Kinalizâde Ali Efendi in Arabic and Turkish, undoubtedly one of his most important works is his Munsheat which is also the subject of our study. This thesis of Doctorate consists of three sections other than introduction. The section of Introduction presents the concept of Munsest and its historical development as a form and munsheats in the Turkish Literature. The First Section informs on the life and works of the author. In the Second Section, the Munsheat of Kinalizâde Ali Efendi is evaluated in terms of language and literary style. In the Third Section, the available copies of the Munsheat are introduced and its family of issues is determined and its text with criticism is presented. The translations into Turkish of the poems, verses, and hadith in Arabic and Persian etc. material of the text are given in the footnotes.

Science Code : 309

Key Words : Classical Turkish Literature, 16th century, prose, munsheat,
Kinalizâde Ali Efendi

Page Number : 386

Supervisor : Prof. Dr. İsmail Hakkı AKSOYAK

TEŞEKKÜR

Çalıőmalarım boyunca bilgi ve tecrübelerinden faydalandığım ve bu araştırmanın başlangıcından son aşamasına kadar yardım ve desteğini gördüğüm kıymetli hocam ve tez danışmanım Prof. Dr. İsmail Hakkı AKSOYAK'a, tez çalışmam süresince ilgi ve yardımlarını esirgemeyen değerli hocalarım Doç. Dr. Ayşe YILDIZ ve Doç. Dr. Özge ÖZTEKİN'e, müellife ait Farsça şiirlerin yapmış olduğum çevirilerini tashih eden Mihri METİN'e, yardımlarını eksik etmeyen Bilal GÜZEL'e ve manevi desteklerini her zaman yanımda hissettiğim aileme teşekkürü bir borç bilirim.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZET	iv
ABSTRACT.....	v
TEŞEKKÜR.....	vi
İÇİNDEKİLER.....	vii
KISALTMALAR	x
1. GİRİŞ	1
1.1. XVI. Yüzyıl Sonlarına Kadar Türk Edebiyatında Nesir	1
1.1.2. Türk Edebiyatında Münşeat Mecmuaları	3
2. KINALIZÂDE ALİ EFENDİ’NİN HAYATI, ESERLERİ, İLMİ VE EDEBİ YÖNÜ	9
2.1. Hayatı	9
2.1.1. Adı, Doğum Tarihi ve Yeri.....	9
2.1.2. Ailesi.....	9
2.1.3. Eğitimi ve Resmi Görevleri	11
2.1.4. Çocukları	13
2.1.5. Talebeleri.....	14
2.1.6. Vefatı	14
2.2. Eserleri	16
2.2.1. Türkçe Eserleri	16
2.2.2. Arapça Eserleri	17
2.3. İlmî ve Edebi Yönü	21
3. KINALIZADE ALİ EFENDİ MÜNŞEATİ’NİN İNCELENMESİ	23
3.1. İçerik.....	23
3.1.1. Mektupların Konularına Göre Tasnifi ve Mektup Türleri.....	23
3.1.1.1. Tehniyet-nâmeler	24
3.1.1.2. Şefâat-nâmeler	26
3.1.1.3. Şevk-nâmeler	27

3.1.1.4. Ta'ziyet-nâmeler.....	28
4. BİÇİM.....	29
4.1. Mektupların Bölümleri.....	29
4.1.1. İbtidâ.....	29
4.1.2. Tahallüs	30
4.1.3. Talep	31
4.1.4. İntihâ.....	32
5. DİL VE ÜSLUP	33
5.1. Türkçe Unsurlar.....	33
5.2. Arapça Unsurlar	35
5.3. Farsça Unsurlar	36
5.4. Ayet, Hadis, Deyim ve Kalıp İfadeler.....	37
5.5. Seciler.....	39
5.5.1. Klasik Belagat Kitaplarına Göre Seci.....	41
5.5.1.1. Mutarraf Seci	41
5.5.1.2. Mütevâzi Seci.....	42
5.5.1.3. Murassa Seci	42
5.5.1.4. Mütevâzin Seci.....	42
5.5.2. Recaizade Ekrem'in Seci Tasnifi	43
5.5.2.1. Mutlak Seci	43
5.5.2.2. Mukayyed veya Rabtî Seci	43
6. MÜNŞEAT'IN TENKİTLİ METNİ.....	45
6.1. Münşeatin Mevcut Nüshaların Tanıtımı	45
6.2. Nüshaların Değerlendirilmesi	51
6.3. Nüsha Şeceresi	53
6.4. Tenkitli Metnin Hazırlanmasında İzlenen Yöntem.....	54
6.5. Metin	55
7. SONUÇ.....	369

	Sayfa
KAYNAKLAR.....	371
EKLER.....	375
Ek1: FA nüsha örneği.....	376
Ek2: SÇ nüsha örneği.....	377
Ek3: NO nüsha örneği.....	378
Ek4: E1 nüsha örneği.....	379
Ek5: E2 nüsha örneği.....	380
Ek6: E3 nüsha örneği.....	381
Ek7: KN nüsha örneği.....	382
Ek8: BN nüsha örneği.....	383
Ek9: İÜ nüsha örneği.....	384
Ek10: İÜ2 nüsha örneği.....	385
ÖZGEÇMİŞ.....	386

KISALTMALAR

Bu çalışmada kullanılmış kısaltmalar, açıklamaları ile birlikte aşağıda sunulmuştur.

Kısaltmalar	Açıklamalar
age.	Adı Geçen Eser
agm.	Adı Geçen Makale
agmd.	Adı Geçen Madde
agt.	Adı Geçen Tez
AKM	Atatürk Kültür Merkezi
Ansk.	Ansiklopedisi
bk.	bakınız
BN	Berlin Nüshası
C	Cilt
E1	Süleymaniye Kütüphanesi Esad Efendi No: 3300
E2	Süleymaniye Kütüphanesi Esad Efendi No: 3314
E3	Süleymaniye Kütüphanesi Esad Efendi No: 3327
FA	Fazıl Ahmed Paşa Koleksiyonu
FEF	Fen-Edebiyat Fakültesi
GAL	Geschichte der arabischen Litteratur
GAL supp.	Geschichte der arabischen Litteratur Supplement-band
haz.	Hazırlayan
İÜ	İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi No: T-3797
İÜ2	İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi No: T-1987
KH	Kahire Hidiv Kütüphanesi Edebi Türki 199 No: 8660/1
NO	Nuruosmaniye Yazma Eser Kütüphanesi
No.	Numara
nşr.	Neşreden
s.	sayfa
SBE	Sosyal Bilimler Enstitüsü
SÇ	Yapı Kredi Sermet Çifter Kütüphanesi
sdl.	sadeleştiren
S	sayı
TDEA	Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi
TDVİA	Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi
TTK	Türk Tarih Kurumu
Ünv.	Üniversitesi
vr.	varak
vs.	vesaire
yay.	Yayınları
yay. haz.	Yayına Hazırlayan

1. GİRİŞ

1.1. XVI. Yüzyıl Sonlarına Kadar Türk Edebiyatında Nesir

Türk edebiyatında nesir, nazmın gölgesinde ve ona göre ikinci planda ve daha yavaş bir şekilde gelişimini sürdürür.¹ Türk nesri, Türk edebiyat tarihi gibi üç döneme ayrılmaktadır. İslamiyet öncesi döneme ait olan *Orhun Abideleri* Türk nesir sanatının ilk örneklerinden kabul edilir. Sade ve anlaşılır bir dille yazılmış olan bu yazıtlar ihtiva ettiği atasözleri, halk tabirleri ve yer yer lirik ve romantik ifadelerle bu nesir dilinin önceki yüzyıllardan işlenerek geldiğini akla getirmektedir. Maniheizm ve Budizm dinlerine mensup olan Uygur Türkleri'nden en meşhurları *Kalyanamkara Papamkara*, *Sekiz Yükme*, *Altun Yaruk* ve *Maystrimist* gibi Mani ve Budist dinlerinin kutsal metinlerinin bir nevi tercümesi olan nesir eserleri kalmıştır. Bugün mevcut olan çok sayıdaki metin İslamiyet'in kabulüyle başlayıp XIX. yüzyıla kadar devam etmiş olan İslami devre aittir. Bu devrin ilk nesir örneklerini Orta Asya'da kaleme alınan *Dîvânü Lügâti't-Türk*'teki örnekler ve Kutadgu Bilig'in mukaddimesidir. Rabgûzî'nin *Kıyasü'l-Enbiâ*'sı (1311) ve Mahmud b. Ali Kerderî'nin *Nehcü'l-Ferâdis*'i (1358) ile yazarları bilinmeyen XIV. yüzyıla ait *Bahtiyarnâme* ve *Tezkiretü'l-Evliyâ* gibi eserler takip eder.

İslami devir Türk edebiyatının en zengin nesir örneklerini Anadolu'da gelişen Batı Türkçesiyle yazılmış eserlerden oluşmaktadır. Anadolu'nun fethinden XIV. yüzyıla kadar dikkate değer eserler görülmez.² XIII. yüzyılın tek önemli eseri dini ve ahlaki öğütler içeren *Behcetü'l-Hadâik fî Mevzeti'l-Halâik*'tir. XIV. yüzyıl nesir alanında kayda değer eserlerin kalem alınmaya başlandığı bir dönem olmuştur. Kul Mesud'un *Kelile ve Dimne*'si, Şeyhoğlu Mustafa'nın *Marzubânnâme*'si, Darîr'in *Sîretü'n-Nebî*'si, Hamzavî'nin *Hamzanâme*'si bu yüzyılın en önemli nesir eserleri arasında yerini alır. XV. yüzyılda *Dede Korkut Kitabı*, *Battalnâme*, *Dânişmendnâme* gibi daha çok halka hitap eden

¹ Tolasa, H. (1977). Divan Nesri. *Türk Dili ve Edebiyatı Ansk.* İstanbul: Dergah Yay., C 2, s. 341.

² Uzun, M. (2007). Nesir Türk Edebiyatı. *TDVİA.* Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yay., C 33, s. 9.

eserler ile birlikte ilmî ve bedîî üslupla yazılmış estetik nesrin ilk örnekleri bu yüzyılın eserlerinde görülmeye başlar.³

XV. yüzyıldan Tanzimat dönemine kadar nesir a) Sade nesir b) Süslü (sanatkârane) nesir c) Orta nesir olmak üzere üç koldan gelişimini sürdürür. Sade nesir, genel olarak halka hitap eder ve yer yer inşâdan bazı kelime, deyim ve klişeleşmiş ibareleri bünyesinde barındırır. Tefsir, hadis, fıkıh, akaid, ilmihal, tasavvuf kitapları ile halk hikaye ve masalları, fütüvvetnâmeler, menâkıbnâmeler, cenknâmeler, gazavatnâmeler vb. eserler sade nesirle kaleme alınmıştır.⁴

En temel özelliği “nesir kafiyesi” olarak adlandırabileceğimiz secinin yaygın olarak kullanıldığı süslü nesirde başta teşbih ve mecaz olmak üzere, çeşitli söz ve anlam sanatlarının, tasvirlerin geniş oranda yer aldığı görülür.⁵ Arapça ve Farsça kelime ve terkipler ile bu iki dile ait dilbilgisi kuralları dikkat çekici bir şekilde kendini gösterir. Simetrik terkipler ve cümlelerin tekrar edilmesi, eş anlamlı ve secili kelimelerin kullanılması bu nesrin en karakteristik özellikleri arasındadır. Şiirdeki belagat kuralları aynı şekilde süslü nesir için de geçerlidir. Süslü nesir gittikçe ağırlaşan ve karmaşıklaşan dili ve üslubu sonucunda halktan uzaklaşarak sadece dar bir zümrenin anlayabildiği bir türe dönüşmüştür. Sinan Paşa'nın Tazarru'nâme'si süslü nesrin ilk örneği kabul edilir. Tursun Bey'in, Hoca Sadettin ve Karaçelebizâde Abdülaziz'in tarihleri, Sehî Bey ve Latîfi'nin tezkireleri ve münşeat mecmualarında çoğunlukla süslü nesir kullanılmıştır.

Arapça ve Farsça kelime ve terkipler mevcut olmakla birlikte bilgi ve düşünce aktarımının esas olduğu orta nesirde süslü nesre nazaran daha kolay ve anlaşılır bir dil kullanılmış bu yönüyle pek çok alim ve sanatkarın tercih ettiği nesir tarzı olmuştur. Evliya Çelebi'nin *Seyahatnâme*'si, Kâtib Çelebi'nin *Mîzânü'l-Hak ve Düstûrü'l-Amel* gibi eserler orta nesrin en meşhur eserleri arasındadır. Nasihatnâmeler, sefâretnâmeler, ahlak kitapları vd. pek çok türdeki eserler orta nesre dahil edilmektedir.⁶

³ İsen, M. (2004). Nesir (Erken Dönem). *Türk Dünyası Edebiyat Tarihi*. Ankara: AKM Yay., C 5, s. 206-212.

⁴ Uzun, agmd., s. 9-10.

⁵ Nesir. (1977). *Türk Dili ve Edb. Ansk.* Ankara: Dergah Yay., C 7, s. 29.

⁶ Uzun, agmd., s. 10.

Tanzimat sonrasında Batı ile kurulan ilişkiler neticesinde roman, hikaye, tiyatro gibi yeni türlerin Türk edebiyatına girmesiyle nesirde değişimler kendini göstermeye başlamıştır. Özellikle gazeteler halkın anlayabileceği bir dil kullanma gayretini gösterir. Resmi kitabette inşâ da bundan payını alır. Cümleler kısılır, seciler azalır ve sanata önem verilmez. Mustafa Reşit Paşa, Fuat Paşa, Akif Paşa ve Cevdet Paşa gibi isimler bu yeni inşânın kurulmasında öncü rol oynamışlardır. Dilde sadeleşme akımına edebiyatçılar da dahil olur. Şinasi, Namık Kemal, Ziya Paşa ve Ahmet Mithat Efendi gibi edebiyatçıların bu dönüşüme önemli katkıları söz konusudur. II. Meşrutiyet yıllarında ortaya çıkan bir fikir hareketi olan Türkçülük ve buna bağlı olarak gelişen Milli Edebiyat hareketinin nesir sanatının gelişmesinde payı büyüktür. Ziya Gökalp ve arkadaşlarının başlattığı bu akımı Ömer Seyfettin, Refik Halit Karay, Yakup Kadri Karaosmanoğlu ve Reşat Nuri Güntekin gibi yazarlar sürdürmüşlerdir.⁷

1.1.2. Türk Edebiyatında Münşeât Mecmuaları

Münşeât kavramını açıklamadan önce inşâ ve mektup kavramlarını açıklamamız gerekmektedir. İnşâ Arapça “ortaya çıkmak, doğmak, kaynaklanmak, türemek, sonucu olmak, büyümek, gelişmek, serpilme” manasına gelen *ne-şe-e* fiilinin if’âl babında masdarı olup “yaratma, ortaya çıkarma, ilk kez yapma, kurma, inşâ etme, üretme, (makale, kitap vb.) yazma, telif etme, makale, yazı” anlamlarına gelmektedir.⁸ Klasik kaynaklarda fasih ve belîğ mensur yazı yazma, hitabet, mektup manalarında kullanılan bir ilim dalı olarak yer alır.⁹ Ağırlıklı olarak “yazmak, yazma sanatı ve kompozisyon” gibi anlamlarıyla öne çıkan inşâ, zamanla “resmi ve özel yazışmaların belirli bir usule göre yapılmasının inceliklerini ve mektup yazma sanatını ifade eden bir terim haline gelmiştir.¹⁰ Edebiyatta

⁷ Uzun, agmd., s. 10.

⁸ Mutçalı, S. (1995). *Arapça-Türkçe Sözlük*. İstanbul: Dağarcık Yay., s. 883.

⁹ Taşköprüzâde. (1313). *Mevzûatü'l-Ulûm*. Dersââdet: İkdâm Matbaası, C 1, s. 250; Kâtip Çelebi. (2014). *Keşfü'z-Zunûn*. Ankara: TTK Yay., C 1, s. 181; İsmail Rusûhî. (1284). *Miftâhu'l-Belâga*. İstanbul: Tasvir-i Efkar Matbaası, s. 186.

¹⁰ Durmuş, İ. (2000). İnşâ. *TDVİA*, Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yay., C 22, s. 334.

iyi yazma usulü anlamında kullanılmakla birlikte iyi yazılmış yazı örneklerini içeren eserlere de inşâ adı verilmiştir.¹¹

İnşâ geleneğinin başlangıç dönemi sayılan 14-15. yy.da katipler inşâ ilmini öğretmek maksadıyla temsili mektuplar kaleme almışlardır. Fakat daha sonraki dönemlerde şairler ve nesir yazarları münşeat mecmualarında yakın dost veya nüfuzlu kişilere tebrik, teşekkür, taziye, tavassut vb. konularda bizzat kendileri yazmış oldukları mektuplara yer vermişlerdir. Bu yönüyle mektuplar, şair veya münşinin kimlerle görüştüğü, iç dünyası, sosyal ortamı, edebi muhitleri gibi yaşamlarına dair kayda değer malumatı günümüze taşımaktadır.¹²

Arapça inşâ masdarından türemiş olan “münşe” kelimesinin çoğulu “münşeât” ise “kaleme alınmış şeyler, bir münşinin yazdıkları tumturaklı nesir ve bunların topluca bulunduğu mecmua, kitap ya da çeşitli konularda mensur yazıların veya mektupların toplandığı eserlerin genel adıdır”.¹³

Arap edebiyatında başta alimler ve mutasavvıflar olmak üzere aynı kişiye ait mektupların bir araya getirilmesinden oluşan eserlerin adı olan “mektûbât” kelimesinin karşılığı olarak Fars ve Türk kültüründe münşeât kelimesi kullanılmıştır. Bunun haricinde Osmanlı tarih ve diplomasisinde her türlü resmi yazı münşeat başlığı altında değerlendirilmiştir. Mektuplar dahil her türlü mensur yazıyı bir araya getiren eserler “mecnûa-i münşeat” ve “mecnûa-i inşâ” adıyla da mecmua türlerinin arasına girmiştir. Kınalızâde Ali Efendi, Lâmiî Çelebi, Veysî ve Nergisî gibi isimler münşeatlarını bizzat kendileri derlemiştir. Ebusu‘ud Efendi, Nefî, Râgıb Paşa ve Kânî gibi isimlerin münşeatları ise yazarlarının vefatından sonra başkaları tarafından derlenmiştir.¹⁴ Münşeat yazarlarına da “inşâ” masdarının ism-i faili olan “münşî” adı verilir. Sözlüklerde münşî, bir maddeyi nesir olarak kusursuz bir şekilde kaleme alan kişi, nesir yazan, güzel yazı yazmaya ve edebi ilimlere vakıf olan kişi olarak

¹¹ Pakalın, M. Z. (1993). *Osmanlı Tarih Deyimler ve Terimler Sözlüğü*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, C 2, s. 73-74.

¹² Haksever, H. İ. (1998). Münşeat Mecmuaları ve Edebiyat Tarihimiz İçin Önemi. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, S 1, s. 75.

¹³ Derdiyok, İ. Ç. (1994). *XV. Yüzyıl Şairlerinden Mesihî'nin Gül-i Sad-Bergî*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Çukurova Üniv. SBE, Adana, s. 11.

¹⁴ Uzun, M. (2006). Münşeat. *TDVİA*, Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yay., C 32, s. 18.

tanımlanır.¹⁵ Edebi ilimlere vakıf ve nesri en güzel şekilde yazabilen münşilerin çoğu mektupçuluk, vakanüvislik, sadrazamlık vb. yüksek memuriyetlerde görev yapan kişilerden, şair ve ilim adamlarından meydana gelmektedir.¹⁶ Münşiler profesyonel nesir yazarlarıdır, bu yüzden katip, yazıcı, muharrir münşi ayarında kabul edilmez.¹⁷ Zira, Dâî'nin Teressül'ünden başlayarak nesir tarihimiz içinde bu tür eserler daima sanatkârane bir üslupla kaleme alınmıştır. Diğer türlerde görülen sade dil ve üslup anlayışı münşeatlarda görülmez. Bunun en temel sebebi bu türün Arap ve Fars edebiyatındaki örneklerinin benzer nitelikler taşımasıdır. Bu yüzden münşeatlardaki Türkçe kaynaklı kelime oranları diğer türlere nazaran oldukça düşüktür.¹⁸ Münşeat yazarlarının çoğunun aynı zamanda şair oluşu dikkati çeken bir diğer ayrıntıdır.¹⁹

Arap edebiyatında Hz. Peygamber'in mektuplarının oluşturduğu teressül²⁰, VIII. yüzyılın başlarında bir nesir türü olarak şekillenmeye başlamış, Emeviler döneminde bedî sanatların artık iyiden iyiye kendini göstermesiyle edebi bir tür haline gelmiştir.²¹ Arap edebiyatından Fars edebiyatına, Fars edebiyatından da Türk edebiyatına intikal etmiştir. Türk edebiyatında münşeat yazma geleneği XV. yüzyıldan itibaren başlar. Yazışma kurallarını belirleyen bugünkü manada bir kompozisyon kitabı olarak tanımlayabileceğimiz münşeatın ilk örneklerinden birini *Teressül* adını verdiği eseriyle Ahmed-i Dâî kaleme almıştır.²² Şeyh Mahmud b. Edhem'in *Gülşen-i İnşâ*'sı ve Mesîhî'nin *Gül-i Sad-Berg*'i bu yüzyılın dikkate değer münşeat örnekleri arasında yerini alır.²³ XVI. yüzyılda Feridun Bey *Münşeatü's-Selâtin* adlı eseriyle bu türün en güzel örneklerinden

¹⁵ Salahi, M. (1313). *Kamus-i Osmani*. İstanbul: Mahmud Bey Matbaası, C 2, s. 540; Sami, Ş. (1322).

Kamus-i Türki. Dersaadet: İkdam Matbaası, s. 1418.

¹⁶ Tansel, F. A. (1964). Türk Edebiyatında Mektup. *Tercüme*, C 16, no. 77-80, s. 386.

¹⁷ Derdiyok, agt., s. 12.

¹⁸ İsen, M. (2006). Estetik Nesir. *Türk Edebiyatı Tarihi*. İstanbul: TC Kültür ve Turizm Bakanlığı Yay., C 2, s. 87.

¹⁹ Woodhead, C (2007). Circles of correspondence. *Journal of Turkish Literature*, S 4, s. 58.

²⁰ Teressül: Mektup inşa etmek, yazmak. (Bustânî. A. (1990). *Al-Wâfî: Mucemu Vasîl li-Lugati'l-Arabiyye*. Beyrut: Mektebetu Lubnan. s. 231.

²¹ YALÇINKAYA, M. A. (2006). *Hz. Peygamber (sas)'in Mektuplarının Dil ve Edebiyat Açısından İncelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Ün. SBE, İzmir, s. 2-6.

²² İsen, agmd., s. 213.

²³ Derdiyok, İ. Ç. (1995). Eski Edebiyatımızdan Günümüze Mektuplarda Biçim. *Türk Kültürü*, Ankara, S 415, s. 665.

birini verir.²⁴ XVII. yüzyılda Veysî, Nergisî, Okçuzâde Mehmed Şâhi, Ganîzâde Nâdirî *Münşeat* adıyla, Sarı Abdullah *Düstûrü'l-İnşâ* adındaki eseriyle bu geleneği sürdürür.²⁵ XVIII. yüzyıla gelindiğinde münşeat türünün en başarılı örneği Koca Ragıp Paşa'ya aittir. Kâni, Osmanzâde, Çelebizâde Asım, Raşid, Nahifi ve Nevres-i Kadim bu asırda münşeat yazan diğer isimlerdir.²⁶ XIX. yüzyılın sonuna kadar münşeat türü varlığını devam ettirir. Akif Paşa, Mehmet Sadık Rifat Paşa, Mehmet Memduh Paşa ve Nevres bu yüzyılın münşeat yazarları arasında yerini alır.²⁷

Münşeatlar belli özellikler dikkate alınarak tertip edilmiştir. Bütün münşeatların tertibinde ilk sırayı yazışma usul ve kaideleri, yazışma türleri ve tarifleri ile bunlarda kullanılacak unvan ve elkablar alır. Bu genel bilgilerin ardından tarihî veya edebî nitelikteki mektup örnekleri sıralanır. Mektupların tertibinde makam esas olduğu için metinlere Hz. Peygamber'in ve halifelerin mektuplarıyla başlanır. Daha sonra padişah ve vezirlerden başlayarak diğer devlet adamlarına hitaben yazılmış mektuplarla bazı devlet adamlarının yazmış olduğu mektuplar yer alır. Resmî nitelikteki mektupların ardından hususî yazışmalara sıra gelir. Bunların haricinde dinî yazılar, vakfiye suretleri, kıssa, menkıbe, hitabe ve nutuk örneklerine de rastlanır.²⁸ Münşeatlar dil ve üslup bakımından neredeyse birbirinin örneği sayılabilecek niteliktedir.²⁹ Zira XV. yüzyılda yazılmış bir inşa örneği ile sonraki yüzyıllardaki inşa örnekleri arasında konu, dil ve anlatım özellikleri açısından çok büyük farklar görülmez.³⁰

Münşeatların bir kısmında kimi bizzat müellifi tarafından kimi ise mürettibi tarafından kaleme alınan sebep-i telifler yer alır. Bu önsözlerde münşeatların telif ve tertip sebepleri anlatılır. Sebeb-i teliflerde yazılış amacı (a) katiplik mesleğine yeni başlayanlara yardımcı

²⁴ İsen, agmd., s. 341.

²⁵ Açıkgöz, N. (2004). Nesir (Orta Klasik Dönem). *Türk Dünyası Edebiyat Tarihi*. Ankara: AKM Yay., C 5, s. 419.

²⁶ Coşkun, M. (2006). Estetik Nesir. *Türk Edebiyatı Tarihi*. İstanbul: TC Kültür ve Turizm Bakanlığı Yay., C 2, s. 570.

²⁷ Coşkun, age., s. 667.

²⁸ Uzun, agmd., s. 18-19.

²⁹ Gökyay, O. Ş. (1974). Tanzimat Dönemine Değın Mektup. *Türk Dili*, C 30, S 274, s. 18.

³⁰ Derdiyok, İ. Ç. (1999). Osmanlı Devrinde Mektup Yazma Geleneği, *Osmanlı Kültür ve Sanat*, Yeni Türkiye Yay., Ankara, C 9, s. 732.

olmak, (b) bir rüyada alınan ilham ile (c) Mevki ve makam sahiplerinin ya da dost ve ahbabın emir ve talebiyle (d) sanat ve hüner ortaya koyma düşüncesiyle ve daha başka sebeplere dayandıkları anlaşılmaktadır.³¹

Münşeatlarda yer alan yazışmalardan şair-münşilerin nesir üsluplarının yanı sıra edebi muhitleri, kimlerle irtibat halinde oldukları, mali durumları hatta divanlarına girmeyen bazı manzumeleri de öğrenme imkanı doğmaktadır.³² Bununla birlikte Türk edebiyatında münşeâtlarla ilgili çalışmalar oldukça azdır. Münşeâtlar hakkında kaynaklarda yer alan bilgiler de oldukça sınırlıdır. Örneğin *Keşfü’z-Zünûn Zeyf*’inde verilen bilgiler birkaç münşeât adından ve bunlarla ilgili bir iki cümleden öteye geçmez.³³

Münşeâtları içerik ve tertip açısından: bir münşiye ait inşâ vesikalarını veya farklı kişilere ait inşâ örneklerinin derlendiği münşeâtlar; siyasi ve idari içerikli mektuplardan oluşan münşeâtlar ve inşâ tekniğini öğretme amacıyla hazırlanmış münşeâtlar olmak üzere temelde üç gruba ayrılmaktadır.³⁴

Yukarıdaki temel tasnifin dışında münşeâtlar genel olarak ta’limî (didaktik), tarihî ve edebî olmak üzere üç grupta incelemek mümkün olmakla birlikte yazıldıkları dil (Arpaça, Farsça, Türkçe), toplanış veya telif edilişleri gibi farklı özellikler de dikkate alınarak farklı tasnifler yapılmıştır.³⁵ Münşeâtlarla ilgili en genel tasniflerden biri şu şekildedir:

1) Resmi mektup ve yazışma usullerini öğreten ve bunlara ait temsili örnekleri veya gerçek yazışma metinlerini içeren münşeâtlar. Ahmed-i Dâî’nin *Teressül* adlı münşeâtı bu gruba girmektedir.

2) Sadece resmi mektup ve yazışma metinlerini içeren münşeâtlar. Feridun Bey’in *Münşeâtü’s-Selâtîn*’i bu gruba örnek verebiliriz.

³¹ Haksever, H. İ. (1999). Münşeât Mecmualarında Sebeb-i Telif. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, S 3, s. 56-62.

³² Haksever, agmd., s. 67.

³³ Esir, H. A. (2006). *Münşeât-ı Lâmiî*. Trabzon: KATÜ FEF Yay., s. 7.

³⁴ Kütükoğlu, B. (1988, 30 Nisan-2 Mayıs). Münşeât Mecmualarının Osmanlı Diplomatîği Bakımından Ehemmiyeti. *Tarih Boyunca Paleografya ve Diplomatîk Semineri: Bildiriler*, İstanbul, s. 169.

³⁵ Tasnifler için bk. Haksever, H. İ. (1995). *Eski Türk Edebiyatında Münşeâtlar ve Nergisî’nin Münşeâtı*, Yayımlanmamış Doktora Tezi, İnönü Üniv. Sosyal Bil. Enst., Malatya, s. 195-260; Levend, A. S. (1984). *Türk Edebiyatı Tarihi*. Ankara: TTK, C 1, s. 113-116; Gökyay, agmd., s. 17-19.

3) Çoğunlukla şair ve edebiyatçıların kaleme aldığı özel ve sanatsal örneklerden meydana gelen münşeâtlar. Lâmiî Çelebi'nin *Münşeât-ı Mekâtîb* adlı eseri gibi.

4) Bazı edebiyatçıların gerek kendi özel yazışmaları gerekse resmi-özel, eski-yeni mektup, yazışma ve beğenilmiş nesirlerden meydana gelen mecmualardır. Refik ve Tevfik Beylerin *Letâif-i İnşâ* adlı kitabı bu gruba giren mecmuaların en meşhurlarından biridir.

5) Tanzimat'tan sonra okullarda okutulan inşa dersi için hazırlanmış kitaplar. Mehmed Fuad'ın *Rehber-i Kitâbet-i Osmâniyye yâhud Mükemmel Münşeât* ı gibi.

6) Çoğu aynı kişiye ait mektup örnekleriyle divanın bir arada verildiği eserler. Şair Zaîfî Pîr Mehmed'in *Münşeât-ı Mevlânâ Zaîff* si bu gruba girmektedir.

Kınalızâde Ali Çelebi de Münşeât'ındaki mektuplarını konularına göre tehniyet-nâmeler, şefâat-name ve siparişnameler, tahiyatnameler, taziyetnameler ile çeşitli konularda yazılmış mektuplar olmak üzere beş başlık altında tasnif etmiştir. Benzer bir tasnif Veysi'nin Münşeâtı'nda da söz konusudur. Veysi de tehniyetnâmeler, şefaâat ve siparişnâmeler, tahiyetnâmeler, taziyetnâmeler ve itiraznâmeler olmak üzere mektupları beş kısma ayırmıştır.³⁶

³⁶ Haksever, agt., s. 31.

2. KINALIZÂDE ALİ EFENDİ'NİN HAYATI, ESERLERİ, İLMİ VE EDEBİ YÖNÜ

2.1. Hayatı

2.1.1. Adı, Doğum Tarihi ve Yeri

Tam künyesi Alâ'ü'd-dîn Alî b. Kâdî Emru'llâh b. Kınalı Abdü'l-kâdir el-Hamîdî el-Ispartavî olan³⁷ Kınalızâde Ali Efendi 916/1510-1511 senesinde Isparta'da doğdu.³⁸ Kaynaklarda farklı isimlerle de yer almaktadır. Mesela aynı zamanda tezkire yazarı olan oğlu Hasan Çelebi *Tezkiretü's-Şuarâ* adlı eserinde Kınalızâde namıyla meşhur Ali Çelebi ibn Emrullah olarak zikreder.³⁹ Bazı eserlerde dedesinin ismi de eklenerek Ali Çelebi ibn Emrullah ibn Abdülkâdir Hamîdî olarak verilir.⁴⁰ Bazı eserlerde de Kınalızâde Alâaddin Ali Çelebi adıyla geçer.⁴¹ Fakat genellikle kaynaklarda Kınalızâde Ali Çelebi, Kınalızâde Ali Efendi veya sadece Kınalızâde ismiyle zikredilmiştir.⁴²

2.1.2. Ailesi

Kınalızâde Ali Efendi, Osmanlılar döneminde Hamid sancağının merkezi olan Isparta'da XV. ve XVI yüzyıllarda devlet idaresinde önemli görevlerde bulunmuş, bilim, edebiyat ve

³⁷ Unan, F. (2014). *Ahlâk-ı Alaî*. Ankara: TTK Yay., s. XIII .

³⁸ Hasan Çelebi, (1978). *Tezkiretü's-Şuarâ*. (yay. haz. İbrahim Kutluk). Ankara: TTK Yay., C 2, s. 683; Şemseddin Sami. (1996), *Kâmûsü'l-A'lâm*. Ankara: Kaşgar Neşriyat, (İstanbul: Mihran Matbaası, 1889 tıpkıbasımı), C 5, s. 3696, Kam, F. (1332) Kınalızâde Ali Çelebi. *Dârülfünun Edebiyat Fakültesi Mecmuası*, S 4, s. 359; Nevizâde Atâî, (1989). *eş-Şekâiku'n-Nu'mâniyye ve Zeyilleri: Hadâikü'l-Hakâik fî Tekmileti's-Şekâik*. (yay. haz. Abdülkadir Özcan). İstanbul: Çağrı Yay., s. 164; Mehmed Tahir. (1925). *Osmanlı Müellifleri*, İstanbul: Matbaa-i Âmire, C 1, s. 400; Aksoy, H. (1976) *Kınalızâde Ali Çelebi Hayatı, İlmî ve Edebi Şahsiyeti, Arapça Eserlerinin İstanbul Kütüphanelerinde Mevcut Yazma Nüshaları*. Yayınlanmamış Mezuniyet Tezi, İstanbul Üniv. Edebiyat Fakültesi, s. 1.

³⁹ Hasan Çelebi, age., C 2, s. 654.

⁴⁰ Şemseddin Sâmi, age., C 5, s. 3696 .

⁴¹ Mehmed Tahir, age., C 1, s. 400.

⁴² Mehmed Süreyya, (1308). *Sicill-i Osmanî*. İstanbul: Matbaa-i Âmire, C 3, s. 500; Adıvar, A. (1955). Kınalızâde Ali Efendi. *İslam Ansiklopedisi*. İstanbul, C 6, s. 709; Kam, a.g.m., s. 357; Uzunçarşılı, İ. H. (1977). *Osmanlı Tarihi*. Ankara: TTK Yay., C 2, s. 674 .

sanat dünyasına katkılar sunmuş Kınalızâdeler lakabıyla tanınan ailenin mensubudur.⁴³ Ali Efendi'nin babası şiirlerinde “Mîrî” mahlasını kullanan ve bu lakapla anılan Mîrî Emrullah Efendi'dir.⁴⁴ Dedesi Abdülkâdir Hamîdî'dir. Ali Efendi'nin dedesi sakalına kına sürdüğü için çocukları ve torunları “Kınalızâde” (Hinnavîzâde) lakabıyla anılmıştır.⁴⁵

Bununla birlikte Abdülkadir Hamîdî bazı kaynaklarda yanlışlıkla Ali Çelebi'nin babası olarak geçmektedir.⁴⁶ Arapça kaynaklarda⁴⁷ ve bazı Türkçe kaynaklarda⁴⁸ “kınalı” kelimesinin Arapça karşılığı olan “Hinnâvî” ve “Hinnâî” isimlerinin de kullanıldığı görülmektedir. Buna ilaveten Arapça kaynaklarda⁴⁹ zikredilen “Seyfeddîn” ve “Ali ibn İsrâfil” vb. isimler Türkçe eserlerde yer almaz.⁵⁰

Abdülkâdir Efendi, o dönemde Hamîdiye sancağının merkezi olan Isparta kazasından olması nedeniyle Hamîdî lakabıyla anılmıştır.⁵¹ Kaynaklarda yer alan bilgilere göre Abdülkâdir Efendi'nin Fatih Sultan Mehmet'e hocalık yapmış, onun iltifatına mazhar olmuştur.⁵² Fakat bu durum çok sürmemiş bir taraftan yıldızı parlayan Abdülkâdir Efendi diğer taraftan Mahmut Paşa'nın hasedine maruz kalmıştır. Mahmut Paşa, Abdülkâdir Efendi'yi gözden düşürmek için bir sebep bulamayınca iftiraya başvurmuş bu iftira Abdülkâdir Efendi'nin görevinden azline neden olmuştur. Padişahın meclisinden uzak kalan Abdülkâdir Efendi Isparta'ya dönmüş ve kısa bir süre sonra da orada vefat etmiştir.⁵³ Abdülkâdir Efendi'nin Fatih'e hocalık yaptığı dönemde kazaskerlik makamına kadar

⁴³ Dikmen. M. (2009/1). İlmî ve Edebî Yönü Olan Ispartalı Bir Aile: Kınalızâdeler. *Süleyman Demirel İlahiyat Fakültesi Dergisi*, S 4, s. 105.

⁴⁴ Hasan Çelebi, age., s. 943; Şemseddin Sami, age., s. 4512.

⁴⁵ Atâî. age., C 2, s. 164; Mehmed Tahir, age., s. 400; Kam, a.g.m., 359; Unan, age., s. XIII.

⁴⁶ Mehmed Tahir, age., s. 400.

⁴⁷ Ferruh, Ö. (1987). *Meâlimü'l-Edebi'l-Arabî fi'l-Asri'l-Hadîs*. Beyrut: Dârü'l-İlm li'l-Melâyin, C 1, s. 445; Ziriklî, H. (1997). *el-A'lâm: Kâmûsu Terâcîmi li-Eşheri'r-Ricâl ve'n-Nisâ*. Beyrut: Dârü'l-İlm li'l-Melâyin, C 4, s. 265; Cezzâr, F. Z. (1991). *Medâhilü'l-Müellifîn ve A'lâmü'l-Arab Hattâ Âm 1215h/1800m*. Riyad: Mektebetü'l-Melik Fahd el-Vataniyye, C 1, s. 393-394.

⁴⁸ Katip Çelebi, age., C 1, s. 37, C 2, s. 80; Bağdatlı İsmail Paşa. (1990). *Hediyyetü'l-Ârifin Esmâi'l-Müellifîn ve Âsârü'l-Musannafîn*. (yay. haz. Nail Bayraktar). İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı, C 1, s. 748; Ahdî. (2014). *Ahdî ve Gülşen-i Şuarâsı*. (yay. haz. Süleyman Solmaz). Ankara: AKM Yay., vr. 27b-28a.

⁴⁹ Ömer Ferruh, age., s. 445; Cezzâr, age., s. 393-394; Ziriklî, age., s. 265.

⁵⁰ Oktay, agt., s. 19.

⁵¹ Kam, a.g.m., s. 359.

⁵² Ş. Sami, age., s. 3696; Mehmed Tahir, age., s. 400; Kam, a.g.m., s. 359-360; Atâî, age., s. 164; Uzunçarşılı, age., s. 675; Adıvar, a.g.m., s. 709; Ergun, S. N. (1936). *Türk Şairleri*, İstanbul, C 1, s. 414.

⁵³ Mehmed Tahir, age., s. 400; Ferit Kam, a.g.m., s. 359-360; Atâî, age., s. 164.

yükseldiği rivayet edilir.⁵⁴ İbrahim Kutluk, Abdülkâdir Efendi'nin Fatih'in hocası olmasının tarihen mümkün olmadığını, onun Kanuni döneminde yani 929/1523 senesinde İstanbul kadısı olduğunu ve aynı yıl kazaskerlik görevine getirilen Abdülkadir Efendi'nin bu görevi on dört sene sürdürdüğünü savunur.⁵⁵ Bu söylentinin dedesinin Ahmet Paşa ile olan dostluğundan kaynaklandığı veya yakıştırıldığı belirtilmektedir. Ailesi ve akrabalarının mevki ve makamlarıyla daima övünen Hasan Çelebi'nin bu konudan hiç söz etmemesi bu görüşü destekler niteliktedir.⁵⁶

Böcüzâde, Abdülkâdir Hamidi Efendi'nin mezarının Isparta'nın Hisarefendi mahallesinde delikli taş yanındaki Uyuoğlu Tekkesi'nde olduğunu rivayet etse de⁵⁷ Köse, bu ifadeyi doğrulayacak bir kaydın mevcut olmadığını belirtmiştir.⁵⁸

2.1.3. Eğitimi ve Resmi Görevleri

İlk eğitimini kısmen kendi gayretiyle kısmen de pek çok alim ve şairin yetiştiği ailesinden almış olan Ali Çelebi'nin çocukluk ve ilk gençlik yılları ilim tahsili yolunda geçmiştir.⁵⁹ Esas manada eğitimine İstanbul'da akrabası olan Kazasker Kadri Efendi'nin (ö. 955)⁶⁰ yanında başlamıştır. 938/1531-32 yılına kadar onun yanında kalır. Ardından Mahmut Paşa müderrisi Ma'lûl Emîr Efendi'nin (ö. 963)⁶¹ yanında eğitimini sürdürmüştür. Davut Paşa Medresesi müderrisi Sinan Efendi (ö. 968)⁶² ve daha sonra Ali Paşa Medresesi müderrisi Merhaba Efendi'den (ö. 950)⁶³ ders okumuştur. Bugün lise eğitiminin karşılığı sayılabilecek bu eğitimlerin ardından Fatih Sahn-ı Semân Medreselerine girmiştir. Burada

⁵⁴ Uzunçarşılı, age., s. 675.

⁵⁵ Hasan Çelebi, age., C 1, s. 8.

⁵⁶ Hasan Çelebi, age., C 1, s. 23.

⁵⁷ Böcüzâde, S. S. (1983). *Kuruluşundan Bugüne Kadar Isparta Tarihi*. İstanbul: Serenler Yay., (sdl. Suat Seren), s. 118.

⁵⁸ Köse, N. (1994). Ispartalı Büyük Adamlar. *Ün Isparta Halkevi Mecmuası*, C 1, S 1, s. 5.

⁵⁹ Hasan Çelebi, age., C 2, s. 659-660; Kam, age., s. 360.

⁶⁰ Hakkında bkz. Taşkoprizâde, age., C 1, s. 441-443.

⁶¹ Muhammed İbn Abdilkâdiri'l-Ma'lûl bkz. Ferruh, age., C 1, 446; Taşkoprizâde, age., C 1, s. 484-485.

⁶² Muhaşşî Sinan Efendi çeşitli medreselerde ve kadılıklarda bulunduktan sonra Anadolu kazaskerliği de yapmıştır bkz. Atâi, age., C 2, s. 248-251.

⁶³ Muhyiddin Muhammed bkz. Ferruh, age., C 1, s. 445.

önce kısa bir süre Kara Salih Efendi'ye (ö. 944)⁶⁴ muîd (asistan) olmuş ve daha sonra o devrin büyük alimlerinden sayılan Çivizâde'den (ö. 954)⁶⁵ ders okumuş ve aynı zamanda 945/1938 senesinde ona muîd olmuştur. Bütün bu eğitim süreçlerinin ardından müderris olmak için müracaat etmiş fakat hocası Çivizâde ile o dönemde müderris atamalarında yetkili isim olan Ebusuud Efendi'nin arasının açık olması sebebiyle bu talebine bir süre olumlu cevap alamamıştır. Bu duruma daha fazla sabredemeyen Ali Çelebi telif ettiği eserleri (*Tecrîd Haşiyesi*, *Mutavvel* ve *Metâli' Haşiyesi*) yanına alır, Ebusuûd Efendi'nin⁶⁶ huzuruna çıkararak "Benim sultânım, akranlarım medreselerde devrederken, ben sadece kitaplarla uğraşıyorum. İlimle böyle uğraşanlar zamân-ı devletlerinde muratlarına nâil olmazlarsa bu kapıyı kapayıp başka bir kapıya müracaat edeyim" der. Ebusuûd Efendi onun eserlerini inceler, onun bu cesaretini takdir eder ve Ali Çelebi'yi 948/1541⁶⁷ senesinde 20 akçe ile Edirne'deki Hüsamiye Medresesi'ne tayin eder.⁶⁸

Bu ilk müderrislik görevine başladıktan üç yıl sonra (953/1546) 25 akçe ile Bursa Hamza Bey Medresesi'ne, 30 akçe ile yine Bursa'da Veliyyüddin Oğlu Ahmed Paşa Medresesi müderrisliğine (955/ 1548), 957/1550 senesinde 40 akçe ile Kütahya'da Sadrazam Rüstem Paşa'nın yaptırdığı medresenin ilk müderrisi olmuştur. 958/1551 senesinde Sadrazam Rüstem Paşa'nın İstanbul'da yaptırdığı medreseye Ataullah Efendi'nin⁶⁹ yerine elli akçe ile atandı. 960/1553 senesinde Karamanîzade Mehmet Efendi (ö. 974)⁷⁰ yerine Haseki Medresesi'ne atanmıştır. Safer 963/1555 Aralık ayında Kurt Çelebi yerine Semâniye medresesine yükseldi. Bu medresenin Semâniye'den dördüncü medrese olan Ayakkurşunlu Medresesi olduğu söylenir⁷¹. Kınalızâde burada üç yıl görev yaptıktan sonra 966 Muharrem/1558 Ekim ayında Kanuni Sultan Süleyman'ın kendi adına yaptırdığı

⁶⁴ Bknz. Taşkoprizâde, age., C 1, s. 487-488.

⁶⁵ Çivizâde Muhyiddin Efendi, hakkında bknz. Taşkoprizâde, age., C 1, s. 446-448; İpşirli, M. (1993). Çivizâde Muhyiddin Mehmed Efendi. *TDVİA*, Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yay., C 8, s. 347-348.

⁶⁶ Atâî, age., s. 183-188.

⁶⁷ Bu atama tarihini Hasan Çelebi 950, Atâî ve M. Ali Ayni 948 olarak vermektedir. Bu durumda bu atama 1541 veya 1543 tarihlerinde yapılmış olmalıdır. Aksoy, agt., s. 2 bknz. Hasan Çelebi, age., C 1, s. 216, Atâî, age., C 1, s. 165; Ayni, M. A. (1939). *Türk Ahlakçıları*. İstanbul: Maarif Basımevi, C 1, s. 85; Uzunçarşılı, age., s. 676.

⁶⁸ Atâî, age., C 1, s. 164-165; Hasan Çelebi, age., C 1, s. 663; Aksoy, agt., s. 1-2.

⁶⁹ Bknz. Atâî, age., C 2, s. 149-151.

⁷⁰ Hakkında bknz. Atâyî, age., C 2, s. 57-58.

⁷¹ Baltacı, C (1976). *XV-XVI. Asırlarda Osmanlı Medreseleri*. İstanbul: İrfan Matbaası, s. 378, 526.

Süleymaniye medreselerinden güneydekine tayin edilmiştir. Buradaki müderrislik görevi altı yıl devam etmiştir. Müderrislik görevlerinin ardından hayatının son dönemlerinde kadılık görevini yürütmüştür. Zilhicce 970/1563 Temmuz ayında Kurd Çelebi'nin yerine Şam Kadılığına, Cemaziyevvel 974/1566 Kasım ayında Şah Efendi yerine Mısır Kahire Kadılığına, yine aynı sene Zilhicce/Haziran ayında Bursa kadılığına atanmıştır. Kınalızâde'nin Mısır kadılığı ile Bursa kadılığı arasında Halep kadılığı görevinde bulunduğu bazı kaynaklarda yer almakla birlikte bu bilgi kaynakların çoğunda yer almaz.⁷² Bursa kadılığından Recep 976/1568 Aralık ayında Şah Efendi yerine Edirne kadılığına, Cemaziyelâhir 978/1570 Ekim ayında Şeyhî Efendi yerine İstanbul kadılığına terfi edildi. Muharrem 979/1571 Mayıs ayında Şeyhî Efendi'nin Rûmeli Kazaskerliği'ne atanmasıyla onun yerine Anadolu Kazaskeri oldu. Bu görev Kınalızade'nin son görevi olmuştur.⁷³

2.1.4. Çocukları

Tezkiretü's-Şuarâ sahibi Hasan Çelebi Kınalızâde'nin oğludur. İbrahim Kutluk, Hasan Çelebi'nin kendinden büyük Hüseyin isminde bir ağabeyi, Fehmi ve Fevzi isimlerinde iki kardeşi olduğunu ifade eder.⁷⁴ *Sicill-i Osmanî*'de Hasan Çelebi, Mehmet Fehmi Efendi, Abdurrahim Kirâmî Efendi ve Mustafa Vasfî Efendi olmak üzere Kınalızâde'nin dört oğlu olduğu belirtilir.⁷⁵ Bu konuda yapılan son araştırmalara göre Abdurrahman Kirâmî Efendi, Kınalızâde'nin kardeşi, Mustafa Vasfî Efendi ise Kınalızâde'nin değil kardeşi Abdurrahman Efendi'nin oğludur.⁷⁶ Fevzi isimli oğlunun tam ismi Hüseyin Fevzi olduğu ifade edilir.⁷⁷ Bu

⁷² Oktay, agt., s 22.

⁷³ Atâî, age., C 2, s. 165; Hasan Çelebi, age., C 2, s. 663-667; Kam, a.g.m., s. 360; Ayni, age., s. 86; Aksoy, agt., s. 3; Aksoy, H. (2002). Kınalızâde Ali Efendi. *TDVİA*, Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yay., C 25, s. 416-417; Oktay, agt., s 21-22.

⁷⁴ Hasan Çelebi, age., C 1, s. 9, 11, 23.

⁷⁵ Mehmet Süreyya, age., C 3, s. 500.

⁷⁶ Köse, N. (1934). Kınalızâde Ali Çelebi Amcası ve Kardeşleri. *Ün Isparta Halkevi Mecmuası*, C 1, S 3, s. 43.

⁷⁷ Köse, N. (1934). Kınalızâde Hasan Çelebi ve Kardeşleri. *Ün Isparta Halkevi Mecmuası*, C 1, S 4, s. 60.

bilgi esas alınırsa Kınalızâde'nin Hüseyin isminde bir oğlu olmayıp Hasan⁷⁸, Mehmet Fehmi⁷⁹ ve Hüseyin Fevzi⁸⁰ isminde üç oğlu vardı.⁸¹

2.1.5. Talebeleri

Kaynaklarda Kınalızâde'nin öğrencisi olarak meşhur herhangi bir isim yer almaz.⁸² Atâî'nin talebeleri ile ilgili *Şakâyık*'ta Yür Mehmet Azmi⁸³, Mehmet Vücûdî⁸⁴, Mustafa⁸⁵ ve Mehmet Nîlî⁸⁶ hakkında verilen bilgilere göre Kınalızâde'nin öğrencisidirler.

2.1.6. Vefatı

Kınalızâde Ali Çelebi, Anadolu Kazaskeri görevindeyken dönemin Padişahı olan II. Selim ile birlikte Edirne kışlasına gittiği sırada daha önceden yakalanmış olduğu nikris hastalığı kışın da etkisiyle şiddetini artırmış, 6 Ramazan 979/ 22 Ocak 1572 tarihinde 63 yaşındayken vefat etmiştir.⁸⁷ Atâî⁸⁸ ve onu esas alan kaynaklar ölüm tarihini 6 Ramazan olarak gösterirken mezar taşında 5 Ramazan günü yazılıdır.⁸⁹ Buna göre ölüm tarihi 5 Ramazan 979/21 Ocak 1572 Pazartesi günüdür.⁹⁰ Atâî onun Yahudi bir tabip tarafından kasten zehirli merhemle tedavi edildiğini ve çok geçmeden vefat ettiğini rivayet eder.⁹¹ Başka bir kaynakta ise kasten değil de

⁷⁸ Hayatı hakkında bilgi için bkz. Hasan Çelebi, age., C 1, I-33; Atâî, age., C 2, s. 491-492; Köse, a.g.m., s. 58-60; C Baltacı, age., s. 524-525; Menzel, T. (1977). Adıvar, A. (1955). Kınalızâde Hasan Çelebi. *İslam Ansiklopedisi*, İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, C 6, s. 711; Çavuşoğlu, M. (1979). Kınalızâde Hasan Çelebi. *The Encyclopaedia of Islam*. (Second Edition), Leiden: E. J. Brill, C 5, s. 116; İsen, M. (2002). Kınalızâde Hasan Çelebi. *TDVİA*, Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yay., C 25, s. 418.

⁷⁹ Hayatı hakkında bilgi için bkz. Hasan Çelebi, Tezkire, C 2, s. 774-779; Atâî, Şakâyık, C 2, s. 400; N. Köse, a.g.m., s. 60; C Baltacı, age., s. 517.

⁸⁰ Hayatı hakkında bilgi için bkz. Hasan Çelebi, age., C 2, s. 781-783; N. Köse, a.g.m., s. 60.

⁸¹ Oktay, agt., s. 24.

⁸² Oktay, agt., s. 24.

⁸³ Atâî, age., C 2, s. 267.

⁸⁴ Atâî, age., C 2, s. 559.

⁸⁵ Atâî, age., C 2, s. 172.

⁸⁶ Atâî, age., C 2, s. 318-319.

⁸⁷ Atâî, age., s. 166; Şemsettin Sami, age., C 5, s. 3696; Hasan Çelebi, age., s. 675.

⁸⁸ Atâî, age., s. 165.

⁸⁹ Dağlıoğlu, H. T. (1936). Edirne Mezarları. *Türk Tarih Arkeologya ve Etnografya Dergisi*, S 3, s. 164-165;

Köse, N. (1935). Kınalılara Ait Yazılarımıza Ek. *Ün Isparta Halkevi Mecmuası*, C 2, S 14, s. 191.

⁹⁰ Oktay, agt., s. 23.

⁹¹ Atâî, age., C 2, s. 166.

yanlışlıkla zehirli merhemle tedavi edildiği için öldüğü rivayet edilir.⁹² Fakat bu bilgi diğer kaynaklar tarafından doğrulanmamış, bilakis hayal ürünü bir iddia olarak kabul edilmiştir.⁹³

Kınalızâde'nin ölüm tarihi konusunda bazı kaynaklarda hatalar mevcuttur. Mesela Şemseddin Sâmî, Kınalızâde'nin Edirne'de rahatsızlanıp Dersaâdet (İstanbul)'a dönüşünde yine aynı sene (979) vefat ettiğini belirtir.⁹⁴ Uzunçarşılı bir eserinde onun Şam Kadısı iken (974/1563-974/1566 tarihleri arasında) vefat ettiğini söylerken⁹⁵ başka bir eserinde kaynaklarda geçen 979 senesini vererek kabrinin Edirne kapısı dışında olduğunu⁹⁶ ifade etmektedir. Buna göre Uzunçarşılı'nın vefat tarihi ve yeri hakkında yanlışla düştüğü söylenebilir.⁹⁷

Cenaze namazı vezirler, alimler ve devrin önemli şahsiyetlerinden oluşan büyük bir kalabalığın katılımıyla Cami-i Atîk (Eski Cami) musallasında kılındıktan sonra İstanbul yolu üzerindeki Seyyid Celâlî Türbesi civarında yer alan Nâzır Çeşmesi Mezarlığı'na defnedilmiştir.⁹⁸

Kınalızâde'nin ölüm tarihi olan 979 senesi için aşağıdaki beyitlerle tarih düşürülmüştür:

Ķâzasker-i İslâm-ı güzîñ

Ol ' Alî Nâm-ı re'îsü'l-fudâla

Dediler nakledecek târihiñ

İrtihâl eyledi kûtb-ı 'ulemâ (979)⁹⁹

ve

Elin Hınâlı-zâde yudı gör âb-ı hayâtından (979)¹⁰⁰

⁹² Ferruh, age., s. 446.

⁹³ Kâm, a.g.m., s. 360.

⁹⁴ Şemsettin Sami, age., C 5, s. 3696.

⁹⁵ Uzunçarşılı, İ. H. (1984). *Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilatı*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yay., s. 243.

⁹⁶ Uzunçarşılı, age., C 2, s. 675.

⁹⁷ Aksoy, agt., s. 4.

⁹⁸ Atâî, age., II, s. 166; Mehmed Tahir, age., s. 400; Kam, a.g.m., s. 360; Köse, a.g.m., C1, S 2, s. 24; Aksoy, a.g.m., s. 127; Dağlıoğlu, a.g.m., s. 164-165.

⁹⁹ Dağlıoğlu, a.g.m., s. 165; Mehmet Tahir, age., s. 400; Yakıt, İ. (1992). *Türk İslâm Kültüründe Ebced Hesabı ve Tarih Düşürme*. İstanbul: Ötüken Neşriyat, s. 153; Saraç, C. (1959). *Ahlâk-ı Alâî*. Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi İslâm İlimleri Enstitüsü Dergisi, S 1, s. 23; Aksoy, age., s. 3.

¹⁰⁰ Atâî, age., s. 166; Mehmet Tahir, age., s. 400; Saraç, a.g.m., s. 23; Aksoy, agt., s. 3.

2.2. Eserleri

Kınalızâde'nin çeşitli kaynaklarda geçen eserleri şunlardır:¹⁰¹

2.2.1. Türkçe Eserleri

1. Ahlâk-ı Alâî: Kınalızâde Ali Efendi'nin, 1564 yılında Şam'daki kadılık vazifesi sırasında kaleme almıştır. Ahlak felsefesini konu alan telif bir eserdir. Bir mukaddime ve üç bölümden meydana gelmektedir. Mukaddimede, ahlak felsefesinin temel konuları, ahlak ilmiyle ilgili terimler, ahlak ilminin faydaları, ruh ve terbiye meseleleri gibi konulara yer verilmiştir. Birinci bölümde ferdi ahlak meseleleri, ikinci bölümde aile ahlakı ve üçüncü bölümde devlet idaresi ve siyasi ahlak konuları ele alınmıştır.

Müellif eserini ağır ve sanat bir dille kaleme almış bu durum eserin okunup anlaşılmasını güçleştirmiştir. Bununla birlikte Kınalızâde eserini kıssalarla, Farsça mesnevilerle, Arapça ve Türkçe şiirlerle süslemiştir. Türkiye'de ve diğer İslam ülkelerinde eserin çok sayıda yazmasının mevcudiyeti esere olan ilginin en açık göstergesidir.¹⁰²

2. Münşeât-ı Kınalızâde

3. Divan: Kaynaklarda Kınalızade'ye ait bir Divan'dan söz edilir.¹⁰³ Sadettin Nüzhet Ergün, Kınalızâde'nin Türkçeden başka Arap ve Acem dillerinde pek çok şiir yazdığını, nazire mecmualarında ve diğer mecmualarda pek çok şiirine tesadüf ettiğini fakat onun divanına rastlamadığını belirtir.¹⁰⁴

4. Muammeyât: Müstakil bir eser olmayıp içinde Ali Efendi'ye ait muammaların da yer aldığı muamma mecmuasıdır.

¹⁰¹ Atâî, age., C 2, 166; Şemsettin Sâmî, age., C 5, s. 3696; Mehmet Tahir, age., s. 400; Mehmet Süreyyâ, age., C 3, s. 501; İbrahim Paşa, age., C 1, s. 748; Ferid Kam, a.g.m., s. 361; Brockelmann, C (1938). Geschichte der arabischen Litteratur, Leiden: E. J. Brill, C 2, s. 572; Brockelmann, C (1938). Geschichte der arabischen Litteratur, Supplement-band, Leiden: E. J. Brill, C 2, s. 634, 644; Aynî, age., s. 95-96; Adıvar, agmd., s. 709; Çavuşoğlu, agmd., s. 115; Aksoy, agt., s. 6, 8-43 (Bu kaynaklarda yer almayan eserler ayrıca dipnotta gösterilecektir).

¹⁰² Kahraman, A. (1989). Ahlâk-ı Alâî. *DVİA*, Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yay., C 2, s. 15.

¹⁰³ Mehmed Tahir, age., s. 400; Kam, a.g.m., s. 361.

¹⁰⁴ Ergun, age., C 1, s. 419-420.

5. Kasîde fî Medhi'n-Nebî, Manzûme (Mülemmâ): Aruzun *mefûlü fâilâtü mefâ'ilü fâ'ilün* kalıbıyla yazılmış mülemma bir naattır. Hasan Aksoy tarafından yayınlanmıştır.¹⁰⁵

6. Târih-i Kınalızâde/ Siyer-i Nebî ve Târîh-i Hulefâ: Eserin Kınalı-zâde'ye aidiyeti şüphelidir. Hz. Muhammed (s.a.s)'in siyer ve gazaları ile dört halife, Emevi ve Abbasi halifeleri hakkında ayrıntılı bilgiler vermektedir.¹⁰⁶

7. Nüzhet-nâme¹⁰⁷

8. İnşaa-i Atîk¹⁰⁸

9. Risâle-i Vücûd¹⁰⁹

2.2.2. Arapça Eserleri

1. Risâle fî Vakfi'n-Nukûd: Vakıflar konusunda bazı hükümlerle ilgilidir.¹¹⁰ Birinci ve ikinci madde vakfa ait iki risaledir.¹¹¹ Bu iki risâleyi Kınalızâde Edirne'de kadılık görevini yürütmekteyken fetvalarından birisini eleştiren Şah Mehmet Efendi'ye cevap olarak yazmıştır.¹¹²

2. Tabakatü'l-Hanefiyye¹¹³: Hanefi mezhebinin tabakaları hakkında bilgi verir. Mezhebin meşhur imamlarını silsileri içinde ele almaktadır.¹¹⁴ İmam-ı Azam'dan Allâme İbn-i Kemal'e kadar olan Hanefî hukukçular hakkında bilgi vermektedir.¹¹⁵ Bu eser bazı kaynaklarda Taşköprüzâde'ye atfedilmekle birlikte yapılan bir çalışmayla Kınalızâde'ye ait olduğu ispatlanmıştır.¹¹⁶

¹⁰⁵ Aksoy, H. (1987-1988). Kınalızâde Ali Çelebi ve Mülemmâ' Na'tı. *Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, C. 5, S 5, s. 125-144.

¹⁰⁶ Doğan, E. (2007). Kınalızade Ali Efendi'nin Hayatı, Eserleri ve Türkçe Kaleme Alınmış İlk Ahlâk Kitabı: Ahlâk-ı Alâî. *Türk Dünyası Araştırmaları*, S 168, s. 80.

¹⁰⁷ İbrahim Paşa, age., C. 1, s. 748.

¹⁰⁸ Aksoy, agt., s. 10.

¹⁰⁹ Aksoy, agt., s. 10.

¹¹⁰ İbrahim Paşa, age., C 1, s. 748.

¹¹¹ İbrahim Paşa, age., C 1, s. 748, Oktay, agt., s. 33.

¹¹² Oktay, agt., s. 33.

¹¹³ Brockelmann, *GAL*, C 2, s. 572; *GAL supp.*, C 2, s. 644; Aksoy, agt., s. 37; Cezzâr, a.g.e, C 1, s. 393-394.

¹¹⁴ Aksoy, agt., s. 19.

¹¹⁵ Büyükbaş, N. (2015). Hanefî Tabakât Kitapları Arasında Kınalızâde'nin Tabakâtu'l-Hanefiyyesi'nin Yeri. *Bilimname*. S 28, s. 247.

¹¹⁶ Büyükbaş, a.g.m., s. 254.

3. el-İs'âf fi Ahkâmi'l-Evkâf¹¹⁷

4. Hâşiye ale'd-Dürer ve'l-Gurer li-Molla Hüsrev: Fıkha ait ibâdât ve muâmelâta dair Molla Hüsrev'in yazdığı *Dürer ve Gurer* adlı eseri daha anlaşılır hale getirmek için kaleme alınmıştır.¹¹⁸

5. Hâşiye alâ Kitâbi'l-Kerâheti mine'l-Hidâye, Hâşiye alâ Kitâbi'l-Hidâye: Burhâneddin b. Ebî Bekir Merginânî'nin Hanefi fikhına ait eserinin *Kitâbü'l-Kerâhet* adlı kısmının daha iyi anlaşılması için yazılan bir haşiyedir.¹¹⁹ Hidâye ellili ve semâniye medreselerde okutulan ders kitaplarından birisidir.¹²⁰

6. Risâletü's-Seyfiyye¹²¹

7. Risâletü'l-Kalemiyye¹²²: Kınalızâde diğer müelliflerde görüldüğü üzere Arapçaya olan yetkinliğini göstermek için yazmıştır. Eserde kalemin durumu, dindeki yeri vs. açıklanmış, zaman zaman kıta, şiir ve konuyla ilgili darb-ı mesellere yer verilmiştir.¹²³

8. Risâle fi Mufâharati'l-Seyf ve'l-Kalem: Kılıç ve kalemi övmek amacıyla kaleme alınmış Arapça manzum bir eserdir. Şairin Arapça'ya olan vukufiyetini göstermesi bakımından dikkate değerdir.¹²⁴

9. Hâşiye (veya Ta'likât) alâ Hasan Çelebi li-Şerhi'l-Mevâkîf: Kadı Adûdüddin'in *el-Mevâkîf fi İlmi Kelâm* adlı eserine Hasan Çelebi (ö. 1482) tarafından yazılan *Hâşiye'ye Hâşiye'* dir.¹²⁵

10. Tecrîd Hâşiyesi veya Hâşiye alâ Şerhi Tecrîdi'l-Akâid li-Seyyid Şerîf Cürçânî: Bazı kaynaklarda Şerîf Cürçânî'nin eserine hâşiye olarak yazıldığı ifade edilirken¹²⁶ başka bir kaynakta ise Nasîrüddin Tûsî'nin *Tecrîdü'l-Akâid* isimli kelimelerine yazıldığı belirtilmektedir.¹²⁷ Kınalızâde bu haşiyeyi Bursa'da Hamza Bey

¹¹⁷ Katip Çelebi, age., C 1, s. 21; İbrahim Paşa, age., C 1, s. 748.

¹¹⁸ Aksoy, agt., s. 23.

¹¹⁹ Aksoy, agt., s. 43; Oktay, agt., s. 33.

¹²⁰ Baltacı, age., s. 39-41.

¹²¹ Brockelmann, *GAL*, C 2, 572; H. Aksoy, agt., s. 40-41.

¹²² Brockelmann, *GAL*, C 2, 572; H. Aksoy, agt., s. 26-34.

¹²³ Aksoy, agt., s. 26.

¹²⁴ Aksoy, agt., s. 42.

¹²⁵ Oktay, agt., s. 33.

¹²⁶ İbrahim Paşa, age., C 1, s. 748; Katip Çelebi, age., C 1, s. 347.

¹²⁷ *Türk Ansiklopedisi*. (1948). Ali Çelebi, Kınalızâde. Ankara: Milli Eğitim Basımevi, C 2, s. 84.

Medresesi'nde çalıştığı dönemde kaleme almıştır.¹²⁸ Bu eser genellikle yirmili ve otuzlu medreselerde okutulan kelimeler için yazılmıştır.¹²⁹

11. Hâşiye ale'l-Keşşâf li'z-Zemahşerî: Zemahşerî'nin *Keşşâf* adlı eserine yazmış olduğu hâşiyedir.¹³⁰

12. Hâşiye alâ Envâri't-Tenzîl li'l-Beyzâvî: Kadı Beyzâvî'nin *Envârü't-Tenzîl* adlı tefsirinin tamamını içermemekle birlikte epeyce bir bölümünü kapsamaktadır.¹³¹

13. Tehzîbü's-Şekâik fî Takrîbi'l-Hakâik¹³²

14. Bahs fî İ'râbi'l-Kur'ân veya el-Muhâkemâtü'l-Aliyye fî'l-Abhâsı'l-Razaviyye fî İ'râb Ba'zı'l-Ayı'l-Kurâniyye¹³³: “Bazı kaynaklarda Kınalızâde'nin Şeyh Bedreddin el-Gâzî ile tefsir konularında müzakerelerde bulunduğu bir kitaptan söz edilir. O, bu kitap olmalıdır”.¹³⁴

15. Risâle fî'l-Muhâkeme Beyne Ebî Hayyân ve Tilmîzihi fî't-Tefsîr li-Ali Çelebi: Kınalızâde'nin Şam Kadılığı görevindeyken müfessirler arasında mevzu olan Ebu Hayyân ile öğrencisi arasında geçen tartışmaları konu alır. Ali Çelebi Ebu Hayyân'ın talebesinin görüşlerini doğru bulur.¹³⁵

16. Risâle fî'l-Muhâkeme Beyne Ebî Hayyân ve Tilmîzihi li-Bedreddîn el-Gâzî eş-Şâmî: Yukarıdaki risalenin devamı mahiyetindedir. Şam müfessirlerinden Radiyyüddîn Bedreddîn'in bu konudaki görüşlerini, onun Ebu Hayyân'ı tutması ve sonuçta yanılığa düşmesini anlatır.¹³⁶

17. Hâşiye Şerhü'l-Kâfiye li'l-Mevlâ Abdurrahmân Câmî¹³⁷

18. Muhtasar fî Zikri Tabakati'l-Hanefiyye¹³⁸

¹²⁸ Atâî, age., II, 165; Çavuşoğlu, a.g.m., C 5, s. 115.

¹²⁹ Baltacı, age., s. 37-38.

¹³⁰ Oktay, agt., s. 34.

¹³¹ Aksoy, agt., s. 35.

¹³² İbrahim Paşa, age., C I, s. 748.

¹³³ Katip Çelebi, age., C 1, s. 122-123, 223; Atâî, age., C 2, s. 166; Brockelmann, *GAL supp.*, C 2, s. 644; Aksoy, agt., s. 37.

¹³⁴ Oktay, agt., s. 34.

¹³⁵ Aksoy, agt., s. 37.

¹³⁶ Aksoy, agt., s. 38.

¹³⁷ Oktay, agt., s. 34.

¹³⁸ Brockelmann, *GAL supp.*, C 2, s. 634.

19. Tabakatü'l-Müctehidîn: Kınalızâde bu eserinde müctehitleri altı tabakayı ayırır. Altı tabakadan sonra Hanefî mezhebi tabakasını (imamlarını) İmam Ebu Hanife, İmam Ebu Yusuf ve İmam Ebu Muhammed olmak üzere sırasıyla ele alır.¹³⁹

20. Risâle fî Beyâni'l-Istılâhâtî'l-Mutadâvilât fî Kutubi'l-Fıkh veya Risâle fî Tabakâtî'l-Mesâili Mezheb İmâm Ebî Hanîfe: Hanefî Mezhebiyle işigal edenlerin tartıştığı meseleleri ele alan bir risaledir. Üç bölümden oluşan eserin ilk bölümü Ebu Hanife ile talebelerinin tartıştığı meseledir. Bu mesele *Mesâilü'l-Asûl (Zâhirü'r-Rivâye)*'dir. İkinci mesele yukarıda bahsi geçen ashabın tartıştığı meselelerdir. Bu mesele *Mesâilü'n-Nevâdir (Nâdirü'r-Râviye)*. Üçüncü mesele *Fetavâdır, el-Vâkiât* diye adlandırılır.¹⁴⁰ Brockelmann Berlin, Leiden ve Vatikan'da olmak üzere üç yazma nüshanın mevcudiyetinden bahseder.¹⁴¹ İstanbul kütüphanelerinde başka nüshaları da tespit edilmiştir.¹⁴²

21. Risâle fî'l-Gasb: Tek yazma nüshası Hindistan Petna'dadır.¹⁴³

22. Risâle fî'l-Vücûdi'z-Zihni: Tek yazma nüshası Berlin'dedir.¹⁴⁴

23. Risâle fî Letâifi'l-Hamse: Beş latifeyi içeren bu risalenin birinci latifesi *Zehebü'ş-Şeyh*, ikincisi *Zehebü'l-İmâm*, üçüncüsü *Allah'ın ilmi*, dördüncüsü *Heyala*, beşincisi ise *Zehebü'l-Nahviyyûn* şeklinde isimlendirilmiştir.¹⁴⁵ Brockelmann tek yazma nüshasının Leiden'de olduğunu belirtir.¹⁴⁶ Ancak İstanbul kütüphanelerinde üç nüshası daha mevcuttur.¹⁴⁷

24. Risâle fî Beyânî Devrânî's-Sûfiyye ve Raksihim: Esat Efendi (İstanbul), Yıldız ve İskenderiye olmak üzere üç yazma nüshası mevcuttur.¹⁴⁸

25. Risâle fî Hakki'-Devrân ve'z-Zikri'l-Cehri¹⁴⁹

26. Risâle fî Hüsni'd-Deverân¹⁵⁰

¹³⁹ Aksoy, agt., s. 39.

¹⁴⁰ Aksoy, agt., s. 16.

¹⁴¹ Brockelmann, *GAL*, C 2, s. 572; *GAL supp.*, C 2, s. 644.

¹⁴² Aksoy, agt., s. 16.

¹⁴³ Brockelmann, *GAL*, C 2, s. 572.

¹⁴⁴ Brockelmann, *GAL*, C 2, s. 572.

¹⁴⁵ Aksoy, agt., s. 21.

¹⁴⁶ Brockelmann, *GAL*, C 2, s. 572.

¹⁴⁷ Aksoy, agt., s. 21-22.

¹⁴⁸ Brockelmann, *GAL*, II, 572; Shiloah, A. (1979). *The Theory of Music in Arabic Writings*. München: G. Henle Verlag, s. 252.

¹⁴⁹ Shiloah, age., s. 253.

27. Arapça Şiirleri: Kınalızâde'nin Arapça şiirleri Kutbuddîn el-Mekkî'nin er-Rihletü's-Seniyye adlı eserinde yer almaktadır.¹⁵¹

2.3. İlmi ve Edebi Yönü

Ali Çelebi, başta tefsir, fıkıh, felsefe, riyaziyât, belâgat ve inşâ olmak üzere pek çok ilimde derin bilgi sahibidir.¹⁵² Katip Çelebi onu “Gerçekleri araştırıp bulan ulu Türk âlimi... Dünyaya bir gelenlerdir”¹⁵³ cümleleriyle tanıtır.

Âşık Çelebi'ye göre ise Kınalızade takrîr-i usûlde Peydûz'dan daha mükemmel, tahrîr-i furûda onun kardeşi Abdurrahim'den üstündür. Maânîde Saib'in fikir anahtarıyla bedî ve beyân kapılarını açmıştır. Aruzun (mucidi) Halil onunla bir mısradaki yarışma kusurundan ötürü mahçup olur. Arap dilinde Zemahşeri ayarındadır. Onun şiirlerine Hassan bile övgüde bulunur.¹⁵⁴

Ahdî, Kınalızade'yi tefsir, hadis ve belâgat başta olmak üzere pek çok ilimde ayrı bir yerinin olduğunu, üç dilde şiir söyleme kabiliyetine sahip, her ilme şerh ve haşiye yazmada üstat, aruz ve muammada ehl-i hüner içinde başı çektiğini ve inşâ ilminde çok başarılı olduğunu anlatır.¹⁵⁵

Beyânî, onu güzel ahlakı ve seçkin vasıflarıyla meşhur bir alim olarak anlatır. Nesirde ve nazımda kimsenin onun dengi olamayacağını, bir beyti Arapça, bir beyti Farsça ve bir beyti de Türkçe olan 63 beyitlik Peygamberi öven kasidesini henüz mülazım olup bir mansıba atanmamışken ve babasıyla Hacca giderken yolda yazdığını belirtir. Yine aynı dönemde yazdığı Risale-i Kalemîyye de bir an olsun alimlerin elinden düşmez. Müderrislik ve kadılık vazifelerinde bulunduğu sıralarda da kitap yazmayı ihmal etmemiştir. Şam kadısı

¹⁵⁰ Brockelmann, *GAL supp*, C 2, s. 644.

¹⁵¹ Ayni, age., s. 78.

¹⁵² Hasan Çelebi, age., s. 655-658; Aksoy, a.g.m., s. 417.

¹⁵³ Katip Çelebi. (1980). *Mizânü'l-Hak fî İhtiyâri'l-Ehak*. (nşr. Orhan Şaik Gökyay). İstanbul: Tercüman, s. 19.

¹⁵⁴ Kılıç, F. (1994). *Âşık Çelebi, Meşâ'irü's-Şu'arâ*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniv. Sosyal Bil. Enst., Ankara, s. 609-610.

¹⁵⁵ Solmaz, S. (2005). *Ahdî ve Gülşen-i Şu'arâsı*. Ankara: AKM Başkanlığı Yay., s. 141-142.

iken *Ahlak-ı Alâî* adlı kitabını yazmıştır ki *Ahlâk-ı Nâsirî* ve *Ahlâk-ı Celâlî* bunun yanında değersiz kalır.¹⁵⁶

Çocukluk ve gençliğinin ilk yıllarını Isparta’da ilim öğrenme hevesiyle geçiren Ali Çelebi¹⁵⁷, daha o günlerde büyük bir alim olacağını işaretlerini vermeye başlamıştır. Hasan Çelebi Tezkiresi’nde yer alan bir rivayete göre: Bir gün Ali Çelebi arkadaşlarıyla birlikte kırlara gezip dolaşmaya çıkarlar. Arkadaşlarının birinin elinde Molla Câmî’nin Baharistân’ı vardır. Ali Çelebi, Bahâristân’ı alır ve şöyle bir göz atar. Arkadaşları Ali Efendi’ye “Baharistan’daki filan hikayeleri gördünüz mü?” diye sorunca Ali Çelebi: “Evet, hepsini okuyup hafızama kaydettim” diye cevap verir. Arkadaşları her zamanki gibi alay etmeye başlarlar. Bunun üzerine Ali Çelebi, kitapta geçen kıta, beyit, nevadir ve hikayeleri teker teker ezberden su gibi okumaya başlar. Bunu gören arkadaşlarının şaşkınlıktan dilleri tutulur ve hayran kalırlar. Her biri kalem gibi parmaklarını kaldırarak onun fazilet ve irfanını tasdik ederler.¹⁵⁸

Kefeli Hüseyin, ilimlerin denizi ve her türlü ilimde ihtisas sahibi olarak vasıflandırdığı Kınalızade hakkında *Râznâme* adlı eserinde şöyle bir olay nakleder. Ali Efendi Edirne kadısı iken o dönem İstanbul kadısı olan Şah Efendi ile şerî bir meselede tartışmaya tutuşurlar. Tartışmayı izleyenlerin çoğu Şah Efendi’nin tarafını tutup el birliğiyle Kınalızâde’nin azledilmesi için türlü hilelere başvururlar. Bunu haber alan Ali Efendi, Cenab-ı Allah’a tevekkül içinde tefeül edince tefeülde Kuran-ı Kerim’in şu ayeti çıkar: *Ve lekad na’lemu enneke yadîku sadruke bi mâ yekûlûn. Fe-sebbih bi hamdi rabbike ve kun mine’s-sâcidîn. Va’bud rabbeke hattâ ye’tiyekel yakîn.*¹⁵⁹ Bunun üzerine Ali Çelebi şükür secdesine kapanır ve böylece gönlündeki sıkıntıdan kurtulur. Çok geçmeden Ali Efendi ile Şah Efendi arasındaki bu tartışma unutulur ve hasımlıkları sona erer.¹⁶⁰

¹⁵⁶ Beyânî. (1997). *Tezkiretü’s-Şuarâ*. haz. İbrahim Kutluk, Ankara: TTK Basımevi, s. 182-183.

¹⁵⁷ Hasan Çelebi, age., s. 659.

¹⁵⁸ Hasan Çelebi, age., s. 660.

¹⁵⁹ *Andolsun, onların söyledikleri şeylerden dolayı göğsünün daraldığını biliyoruz. O hâlde, Rabbini hamd ile tesbih et (yücelt) ve secde edenlerden ol. Sana ölüm gelinceye kadar Rabbine ibadet et.* Hicr/ 97-99.

¹⁶⁰ Kefeli Hüseyin. (2004). *Râznâme*. haz. İ. Hakkı Aksoyak. Harvard Üniversitesi Yakındoğu Dilleri ve Medeniyetleri Bölümü, s. 281.

3. KINALIZADE ALİ EFENDİ MÜNŞEATI'NIN İNCELENMESİ

3.1. İçerik

3.1.1. Mektupların Konularına Göre Tasnifi ve Mektup Türleri

Münşeât, giriş bölümü, 79 Türkçe mektup ve bitiş bölümü olmak üzere üç bölümden meydana gelmektedir. Müellif Arapça bir şiirle başlar. Klasik eserlerin en temel unsurlarından biri olan Allah'a övgü ve dua içeren Türkçe bir nesirle devam eder. Bu kısımda nazım-nesir karışık olarak yer alır. Ardından Hz. Muhammed (s.a.s)'e övgüde bulunduğu bir nesir yer alır. Allah'a ve Peygambere övgünün ardından “*Ammā ba‘d ma‘rūz-ı enzār-ı ūli’l-ebşār ve merfū-‘ı ebşār-ı zevi’l-enzār olunur kim...*” diyerek esas konuya giriş yapar. Burada *basiret sahipleri için inşa sanatının şehrinde bu şehrin sultanı yokluk pınarında kimya gibi yer alır. Yokluk Kâf’ını Anka gibi yurt edinmiştir. Günümüz insanların çoğu erdem zirvesinin zorlu yokuşlarına kartal gibi uçmak yerine üşengeçlik ve bezginlik çölünün vadilerinde miskin bir şekilde köşeye çekilmeyi tercih etmişlerdir. Zira ilim tahsil etmek için yola çıkmak yerine baştan basiret külahını çıkarıp bereket tacını terk etmeyi yeğlediler. Artık çalışıp çabalama kapısı tembellik ve beceriksizlik çivisiyle kapatılmış, ümit ve güven çadırı avarelik ve bezginlik ipleriyle sabitlenmiştir. Üstatların işaret anahtarları ve yol göstericiliğiyle ilim kapılarının kilidi açılır, onların doğru yolu aydınlatan lambalarıyla düşünen insanların gönlü açılırdı. Bu zamanda simurg ve kimya kadar buna ihtiyaç vardır*” diyerek nesir yazmanın önem ve değerine vurgu yapar.

Müellif, kendisinin bu boynu süsleyen inciye yani nesre sahip olmadığını ve böyle bir şeyi ortaya koyabilmek için kendisini yeterli görmediğini fakat gerek dünyevi ve uhrevi şartların zaruretinden gerekse eş-dost ilişkileri çerçevesinde kimi zaman seçkin dostlara ve yakın arkadaşlara kimi zamansa mevki ve makam sahiplerine bir talepte bulunma veya yardım isteme gayesiyle bir şeyler yazıp göndermek icap etmiştir. Fakat bunu yaparken kişisel bir takım eksiklikler söz konusudur. Bu yüzden kaleme alınmış kimi yazılar yokluk kuyusunda koybolup giderken kimileri ise ebediyet sarayının duvarında beyaz bir sayfa olarak kendine yer bulacaktır. Bunun için her biri erdem sahibi seçkin insanlardan oluşan

topluluğun nazarında bu incilerin ve kıymetli, parlak taşların basiret sahipleri tarafından eşsiz bulunması ve ilim sahiplerinin dikkatine mazhar olması şarttır. (Bu eserim) yazılan-çizilen pek çok eserin arasında neşredilsin, pek çok kitap ve defterde yerini alsın. Bundan böyle nesir ipinde sıralanmış, nazım dizgisinde dizilmiş olarak marifet gelininin kulağında küpe, boynunda gerdanlık, kolunda (bilezik) olsun. Bu taze bahçede ve gülşende uzun kanatlı bilgelik doğanını uçuran, kuş bahçesinin yaralı kuşuna çam fıstığı gönlünü ona yuva eden toplumun saygın ve önde gelen kişileri gece nergisi gibi kusur dikenliğimize müsamaha gösterip bahar akşamlarının “İçinde bozulmayan su ırmaklarının olduğu”¹⁶¹ yeşilliklerinde güzel kokulu bir gül gibi beğeni ve desteklerini eksik etmesinler sözleriyle eserini kaleme almasındaki ümit ve temennisini dile getirerek giriş kısmını sona erdirir.

Giriş kısmının sonunda mektupların muhtevası esas alınarak beş başlık altında toplamıştır. Birinci tür mektuplar tebrik ve kutlama içerikli tehniyet-nâmelerdir. İkinci tür şefaat-nâme ve sipariş içeren mektuplardır. Üçüncü tür mektuplar tahiyet-nameler. Dördüncü gruptaki mektuplar taziye içeriklidir. Beşinci grup ise bunların dışında çeşitli maksatlara yönelik yazılmış mektuplardır. Fakat müellif son gruba herhangi bir örnek vermemiş, dördüncü gruptan sonra eserini sonlandırmıştır.

3.1.1.1. Tehniyet-nâmeler

Arapça’da “hen-ne-e” fiilinin mastarı olan tehniye, “kutlamak, tebrik etmek” manasına gelir.¹⁶² Tehniyet-nâmeler “iyi ve güzel bir durum karşısında sevinç ve mutluluğun dile getirilmesidir”.¹⁶³ Tehniyet-namelerin rütbece küçük olanların rütbece kendinden büyük olanlara yazılabildiği gibi aynı seviyede yani eş-dost, arkadaşlara da yazılmıştır.¹⁶⁴

Münşeatta tehniyet-nâme başlığı altında 28 mektup yer alır. Bu gruptaki mektupların çoğu genellikle bir makama/göreve atanma, terfi etme, bir eğitime başlama, bir yerden başka bir yere atanma, uzak bir yerden geri dönme, doğum, söz-nişan, sünnet düğünü tebriği, geçmiş olsun mesajı iletme vs. amaçlarla kaleme alınmıştır. 1. mektubun başlığındaki

¹⁶¹ Muhammed/15.

¹⁶² Mutçalı, age., s. 949.

¹⁶³ Derdiyok, agt., s. 77.

¹⁶⁴ Derdiyok, agt., s. 78.

Tehniyet-i Vezāret-i ‘Uzmā ve Emāret-i Kübrā ifadelerinden bu mektubun “sadrızamlık” veya “emirlik/beylik” makamına gelmiş birini tebrik için yazıldığı anlaşılmaktadır. 2. Mektubun başlığında yer alan *Vezīr-i A‘zam* ifadesi “sadrızam” ve 3. mektubun başlığındaki *Vezīret-penāh* ifadesi “vezirlik” makamına terfi etmiş bir şahsa hitaben kaleme alınmış olduğunu göstermektedir. Mevki olarak ilk iki mektubun en yüksek rütbeye ve 3. mektubun onlardan bir alt basamak olan “vezirlik” rütbesinde bir şahsa yazılmış olduğu açıktır. 4 ve 5. mektuplar *Şadāret-i ‘Ulemā* yani “yani alimlerin başı” konumunda olan şahıslara hitaben yazılmıştır. 6. mektup *Tehniyet-i Şadāret* yani “sadrızamlık tebriği” için kaleme alınmıştır.

7. mektuptan 16. mektuba kadar olan kısımdaki *İbtidā-i Teds̄is, Tehniyet-i Mansı̄b-ı Teds̄is ü Fetvā İçün, Mansı̄b-ı Şemāniyye ile Tekrīm Olunduğda, Mansı̄b-ı Teds̄is-i Sulṭāniyye, Medrese-i Şemāniyyei İhsān Olunduğda* gibi ifadelerden medreseye hoca olarak atanan veya bir medreseden başka bir medreseye terfi eden şahıslara hitaben yazıldıkları anlaşılmaktadır. Yine *Ba‘zı Ecille-i Ehibbā, Ba‘zı Ecille-i Aḥbāb, Ba‘zı Efāzıl-ı İḥvān* ifadelerinden rütbece eşit makamda olunan eş-dost, arkadaşlara yönelik kaleme alındığı anlaşılmaktadır. Bazı mektup başlıklarındaki *Ba‘zı Efāzıl-ı Maḥādīm, Ba‘zı Ecille-i Maḥādīme* şeklindeki ifadelerden ise büyük ihtimalle önemli kişilerin oğulları kastedilmektedir. 14 numaralı mektuptaki *Ba‘zı Sādāta ki Birāder Faḳīr Ḥıdmetinde idi* ifadesi müellifin yanında yetiştirmiş olduğu bir talebesine hitaben yazıldığı anlaşılmaktadır. 15 numaralı mektup *Tehniyet-i Vilādet-i Mevlūd İçün* yani yeni doğan çocuğa tebrik maksadıyla, 16 numaralı mektup *Ba‘zı Efāzıl-ı Maḥādimiñ Takallüd-i Kaḫa-i Edrene Olunduğda Tehniyet için* yani ileri gelenlerden birinin veya bir dostun oğlunun Edirne kazasına atanması sebebiyle, 17 numaralı mektup ileri gelenlerden bir zatın oğlunun medresede görevlendirilmesini tebrik içindir. 18 numaralı mektup bir mansıp kutlaması amacıyla yazılmıştır fakat bu mansıbın ne olduğu hakkında net bir ifade yoktur. Aynı durum 19 numaralı mektup için de geçerlidir. Başlıkta yer alan *Tehniyet-i Devlet* ifadesinden bir mevki-makam kutlaması olduğu anlaşılmakta fakat bu mevkiin ne olduğu açıkça belirtilmemiştir.

21 numaralı mektup dostların oğullarından birinin doğan çocuğunu kutlamak için yazılmıştır. 22 numaralı mektup birinin sağ salim geri dönüşünü tebrik maksadıyla, 23 numaralı mektup arkadaşların oğullarına *Nâm-zedlik Tehniyeti* yani nişan tebriği için yazılmıştır. 24 numaralı mektup Galata Mahmiyesine vazifelendirilen talebesine, 25 numaralı mektup sünnet törenini tebrik için bazı dostlara yazılmıştır. 26 numaralı mektupta Mustafa Aga İsfendiyari isimli şahsın mirahurluktan Rumeli Beylerbeyliğine atanmasını tebrik için, 27 numaralı mektup hastalıktan sonra geçmiş olsun dileklerini iletmek için yazılmıştır. 28 numaralı mektup yine sıtma salgınından sonra iyileşme sürecinde olan birine geçmiş olsun dileklerini iletmek için yazılmıştır. Tehniyet-nâmeler içinde sadece 26. ve 35 numaralı mektuplarda isim zikredilmiştir.

Her mektubun başında yazılış amacını içeren başlıklar yer alır. Başlıktan sonra 1, 2, 3, 6, 10, 13, 15, 17, 18, 22, 26, 27 ve 28. mektuplar beyit, kıta, gazel vs. şiirlerle başlamıştır. Tebrik mektuplarının ibtida kısmında tebrik edilen şahsın atandığı mevki ve makamının önemi övgü dolu sözlerle anlatılır. Ardından makama gelen kişinin o makamda göstereceği başarı ve faziletlerinden bahsedilir. Mektuplar dua, dilek ve temenni içeren ifadelerle son bulur. Genellikle mektupların sonunda mevzuya uygun şiir parçaları yer alır. Bazı mektupların (msl. 12. mektup) ibtida kısmında dua ve temenni ifadeleri yer alabilir.

3.1.1.2. Şefâat-nâmeler

Şefâ' at kelimesi Arapçada (*bir şeyi çift yapmak, (bir şeyi) ilave etmek, öncelik tanımak, (biri için) aracılık etmek, araya girmek, şefâ' at etmek* anlamına gelen “şe-fe-‘a” fiilinin masdarıdır.¹⁶⁵ Şefâat-nâmeler, bugünkü tavsiye mektuplarına benzemektedir. Şeyh, ulema, emir, bey gibi mevki, makam sahibi kişiler tarafından tanıdığı bir şahıs hakkında görev ve yer talep etmek maksadıyla daha üst makamda birine yazılmış mektuplardır. Bu mektupların en belirgin özelliği mutlaka referans olunan kişilerin hamileri tarafından

¹⁶⁵ Mutçalı, age., s. 450.

yazılmış olmasıdır. Kendisine aracı olunanlar mutlaka işinin ehli, bilgili ve erdemli kişilerdir.¹⁶⁶

Münşeatta şefâat-nâme başlığı altında 35 mektup yer alır. Münşeattaki 29-64 arası mektuplar bu gruba girmektedir. Mevki ve makam sahibi bir şahsa bir hacetini bildirme (34 numaralı mektup), caize talebi (33 numaralı mektup), referans veya aracı olmak gibi maksatlara binaen kaleme alındığı görülmektedir.

35, 37, 40, 46, 47, 48, 52, 54, 56, 57, 58 numaralı mektuplarda referans olunan kişinin ismi zikredilir, 59. mektupta ise kendisine referans olunan kişinin daha önce hizmetinde olduğu kişinin ismi zikredilir. Bunlar haricindeki mektuplarda herhangi bir isim zikredilmez. İsim yerine “filân”, “filân bende”, “filân bendeleri”, “filân çâkerleri”, “filâne’ d-dîn” gibi ifadeler kullanılır. Mesela 37 numaralı mektupta hac yolculuğuna çıkan Hâce-i Şa’bân isimli şahıs için Şam’da kadı olan arkadaşlarından bu yolculuk esnasında yardım talebinde bulunmaktadır. 38 numaralı mektupta ise bir dostunun babasının bir takım sıkıntılarının olduğunu ve bunların da giderilebilmesi için sadrazamlık/kazaskerlik makamında bulunan birinden bu şahsın memleketine yakın bir yerde kendisine uygun bir mansıb/memuriyet/devlet hizmeti verilmesi talebi dile getirilmektedir. 40 numaralı mektup müellifin halasının oğlu Fethullah için validen/beyden ilgi ve yardım talebini içermektedir.

3.1.1.3. Şevk-nâmeler

Arapça *şâ-ka* fiilinin mastarı olan şevk “memnun etmek, hoşnut etmek, eğlendirmek, şevklendirmek” anlamlarına gelir. *Şâ-ka* fiili tefa”ul (teşevvuğ) ve ifti’âl (iştiyâğ) kalıplarında “(bir şeyin) özlemine, hasretini çekmek, özlemek” manalarına gelmekte olup şevk-nâme türüyle kastedilen mana tam da buna karşılık gelmektedir. Münşeatta 64-78 arası toplam 13 mektup şevk-nâme türünde yazılmıştır. Mektupların başlığında yer alan “Ba’zı Ehibbâya”, “Ba’zı E’izze-i İhvâna”, “Ekâbir-i Aḥbâb”, “Aḥbâb” “Ba’zı Ecille-i Maḥādîm-i Kirâm ve E’izze-i Emâsil-i ‘İzâm” şeklindeki ifadelerden mektupların genel olarak eş-dost, akraba, yakın arkadaş, kardeş veya büyüklere duyulan sevgi, hürmet ve

¹⁶⁶ Derdiyok, İ. (1999). Osmanlı Devrinde Mektup Yazma Geleneği. *Osmanlı Kültür ve Sanat*, C 9, s. 736-737.

özlemin dile getirildiği anlaşılmıştır. Mektubun muhatabına duyulan hasret, iyi dilek ve temennilerde bulunma, onun yolunu gözleme, bir an önce tekrar buluşup görüşmeyi dileme gibi samimi duygu ve ifadeler ağırlıklı olarak yer alır. Bu yönüyle özel mektuplar kategorisinde değerlendirilebilir. 65 numaralı mektupta “...*mūşil-i şaḥīfe-i niyāz-ı ḥaḳīrāne bir miḳdār tuḥfeye ḥāmil kılandı*” ifadesinden mektupla birlikte bir hediye de gönderilmiş olduğu anlaşılmaktadır.

3.1.1.4. Ta‘ziyet-nâmeler

Kınalızâde'nin yapmış olduğu tasnife göre dördüncü gruptaki mektuplar taziyet-nâme türüne girmektedir. Müellif bu türdeki mektupları “mersiyeler” şeklinde adlandırmıştır. Ölen bir kişinin yakınlarına başsağlığı dilemek amacıyla yazılan bu mektuplardan münşeatta sadece iki adet yer almaktadır. 78 numaralı mektupta “Ḥalef-i Şadefine Tahrîr Olınmışdı” başlığından mektubun vefat eden kişinin halefine/oğluna gönderildiği anlaşılmaktadır. 79 numaralı mektubun başlığındaki “Ba‘zı Ekābir Cenābına” ifadesinden devlet ricaline veyahut mevki ve makam bakımından önemli bir kişiye yazıldığı anlaşılmaktadır. Taziyet-nâmelerde merhum şahsın vefatından duyulan derin üzüntü, ölümün gerçekliği ve bu elim olayın ardından sabredilmesi, ölen kişi hakkında hayır ve dua talebi gibi hususlar dile getirilmiştir. Müellif bu dört tür dışında kalan mektupları çeşitli maksatlarla yazılmış mektuplar olarak adlandırmış fakat 5. gruptaki mektuplara herhangi bir örnek vermemiş, taziyetnamelerle münşeatinı sonlandırmıştır.

4. BİÇİM

Kınalızâde'nin Münşeât'ında yer alan mektuplar biçim yönünden hemen hemen benzer özellikler göstermektedir.

Mebâni'l-İnşâ'da "Mekâtîb" başlığı altında verilen bilgilere göre mektup "ibtidâ, tahallüs, talep ve intihâ olmak üzere dört ana başlık altında toplanmıştır.¹⁶⁷ Mektupları bu tasnife göre inceleyeceğiz.

4.1. Mektupların Bölümleri

4.1.1. İbtidâ

Arapça'da "başlamak, birden meydana çıkmak manasındaki *be-de-e* fiilinin iftiâl babındaki müştakı olan ibtidâ "başlama, başlangıç" manalarına gelmektedir.¹⁶⁸ Terim anlamı ise beyan ve ifadenin güzelliğini yansıtan lafız veya manaların birinci cümlesi ve kelamın başlangıç kısmıdır.¹⁶⁹ İbtidâ, muhatabın okuyacağı ilk bölüm olması nedeniyle ayrı bir öneme sahiptir. Mektupların bir kısmında ibtidâ, mektubun içeriğine uygun Arapça, Farsça ve Türkçe şiirlerle başlamaktadır. Bu şiirlerin bir kısmı müellife ait olmakla birlikte büyük bir çoğunluğunu Arap ve Fars edebiyatından seçilen berceste kabilinden şiirler oluşturmaktadır. İbtida kısmı mektubun içeriğine göre değişiklik göstermektedir. Mesela tebrik maksadıyla yazılan tehniyetnamelerde kendisine tehniyetname gönderilen şahsı övücü ve atandığı makamın önem ve değerini dile getiren ifadeler yer alırken taziye içerikli mektuplarda ise ölüm haberinden duyulan üzüntü ve ölümün gerçekliği gibi hususlar çeşitli tasvirlerle anlatılır.

Münşeât'ta yer alan 18 numaralı mektubun ibtidâ bölümünü bir fikir vermesi açısından örnek verebiliriz:

¹⁶⁷ Süleyman Bey. (1289). *Mebâni'l-İnşâ*. İstanbul: Mekteb-i Fünûn-u Harbiye-i Hazret-i Şâhâne Matbaası, C 1, s. 213.

¹⁶⁸ Mutçalı, age., s. 41.

¹⁶⁹ Süleyman Bey, age., s. 213.

“Kem rutbeten şerufet min zātī Seyyidinā

Şāret ‘alā tenike’n-na‘ mā uhennihā

Kānet temennā ‘ulüvven dā’imen ebedā

(İÜ 24b)

Fe’l-āne aşbahat ve kad hāzet temennihā

[Nesr] Manşıb-ı ecel ve eñham ki mübteğā-yı efāzıl-ı ‘ālem ve müsted‘ā-yı emāşil-i benī Ādemdür. Müddet-i medīd ve ‘uhde-i ba‘id idi ki ol zāt-ı me‘ālī-şifāt ve ‘avālī-simātūñ ki hilqat-i şerīf ve cibillet-i ‘azīzi ‘anāşır-ı mekārım-i ahlāqdan müctemī‘ ve ‘anā-i ısr-i zemā’im-i evşāfdan müctenib ve mürtefi‘dür. Qadem-i mübārek demiyle müteşerrif olmağa mutaraşşid ve müterakķıb idi. Hālā çün huşul-i maţlūbı ile fāyiz ve vuşul-i me’mül ve mes’ulini hāvī ve hā’iz oldı. Lācerem lā-büdd ve lāzım oldı ki lisān-ı hāl u maķālle manşıb-ı mezkūr mühennā ve manşüb-ı celālet-destürın devām-ı beķā ve beķā-yı devāmı mütemekkinān-ı basit-i hāk ve mütevaţınān-ı ğuref-i eflāke nihāyete mes’ul ve ğāyete mütemennā ola”.

Görüldüğü üzere mektubun gönderildiği kişi hakkında övgü ve dua ifade eden cümlelere yer verilmiştir.

4.1.2. Tahallüs

Arapça’da “saf/arı/katıksız/halis olmak, (birine) ait olmak, (birinin) olmak, varmak, ulaşmak, gelmek, kurtulmak, canını kurtarmak” manalarına gelen *ha-la-sa* fiilinin tefā’ul babında masdarı olan *tahallüs* “kurtulma, hür olma” manalarına gelmektedir.¹⁷⁰ Edebi terim olarak ise “bir mahlas kullanma” anlamı taşır.¹⁷¹ Mektuplarda ibtidâ bölümünden talep bölümüne geçişi ifade eden süslü söz ve etkileyici ibarelerin yer aldığı kısma tahallüs adı verilmiştir.¹⁷² Tahallüs ibtidâ ve talep bölümleri bulunan mektupların olmazsa olmaz bir unsurudur.¹⁷³ Bununla birlikte bazı mektuplarda yer almayabilir. İbtida bölümüyle talep bölümü arasında kalan bu kısımda genellikle “aciz ü niyāz kılınmağdan şoñra”, “Dest-būs-ı devlet-i me’nūs-ı huşūliyle müsta’id

¹⁷⁰ Mutçalı, age., s. 241.

¹⁷¹ Şemseddin Sâmî, age., s. 388.

¹⁷² Süleyman Bey, age., s. 214.

¹⁷³ Derdiyok, agt., s. 58.

oldıktan sonra...”, “Ḥayy-i Lā-yezāl ü Müheymin-i zî'l-celâle dest-i tazarru' u mes'elet ü taḥazzu' ve meskenet-güşüde kılmağdan sonra...” tarzında ifadelerin ardından “ma' rûz-ı dâ'î-i maḥabbet-urûz oldur ki”, “ma' rûz-ı çâkeri oldur ki”, “ammâ ba'd ma' rûz-ı devlet-ḥ'âhi oldur ki”, “ümîddür ki”, “Mercûdur ki” gibi ibarelerle muhataba iletilecek talebe yer verilir.

“Fi'l-ḥaḳîḳa lâ-el-mecâz resânende-i 'aciz ü niyâz kılınmağdan sonra ma' rûz-ı dâ'î-i maḥabbet-urûz oldur ki...” (60 no'lu mektup)

“Maḥfil-i fazl-ı ihtifâl ve meclis-i 'ilm-i iştimal cānibine ithâf ü ihdâ ve leâlî-i mütelâlî-i du'â-yı devâm-ı eyyâm-ı devlet mütevâlî ḥuddâm-ı südde-i serây-ı 'âlî maḥzarlarında izhâr u ibdâ kılınmağdan sonra ma' rûz-ı dâ'î-i maḥabbet-urûz oldur ki...” (69 no'lu mektup)

“Mercûdur ki bu dâ'î-i ḥaḳḳında izhâr-ı ḥasene...” (56 no'lu mektup)

4.1.3. Talep

Arapçada “aramak, rica etmek, istemek, elde etmeyi istemek” manalarına gelen *ta-le-be* fiilinin masdarıdır.¹⁷⁴ Mektupta (muhatabı) usandırmadan talebini uygun bir şekilde dile getirildiği kısımdır.¹⁷⁵ Talep bölümü her mektupta mutlaka bir istek belirtmeyebilir. Anlatılmak istenen bir duygu veya bir düşüncenin de talep bölümü içerisinde değerlendirilmesi mümkündür.¹⁷⁶

Münşeatta yer alan 57 numaralı mektubu talep bölümüne örnek gösterebiliriz:

“*Bi-gâyeti's-şıdḳ ve's-şafâ fî kulli şabâḥ ve mesâ* mü'eddi kılınığdan sonra 'arşa-i fazl u ifdâle 'arza-i dâ'î-i şikeste-bâl oldur ki mübelliğ-i raḳḳ-ı rıḳḳ-ı Mûsâ ḥalîfe-bendeleri ki müddet-i medîd medâris-i 'aliyye-i fużalâ vü mecâlis-i sâmiyye-i 'ulemâda iḳtinâş-ı şayûd-ı evâbid-i me'ârif ü 'ulûm ve iḳtibâs-ı meşâ' il-i fevâid-i funûn kılup ḥaliye-i kemâlle çihre-i isti'dâdın muḥallâ ḥalbe-i musâbağa-i aḳrân ü emsâlinde mücellâ olup bu faḳîr ile daḥi ḥasbe cereyâni'l-'âde icrâ-yı miyâh-ı istifâde itdükden sonra sulṭânım ḥazretleri şâhib-i şâhib-ḳırân-ı destûr-ı ma'âli ve sûtûr-ı devrân Âşaf-ı şâhib-nigin-i mülk-i Süleymân *edâma'llâhü'l-Kerîmü'l-Mennân eyyâmu eyâletihî ilâ intihâi müdedi'z-zamân* ḥazretleriniñ medresesine teşrif-i şerîf-i erzânî buyurmağ müterâḳḳıb u mes'ûl ve müteraşşıd u me'mûl olmağın şâhibe-i ihlâş u bendegi ve

¹⁷⁴ Mutçalı, age., s. 524.

¹⁷⁵ Süleyman Bey, age., s. 215.

¹⁷⁶ Derdiyok, a.g.m., s. 734.

ih̄tişâş u efkendedî ile âsitân-ı ma‘âli âşiyân şuyyinet ‘an-ṭavârîki’l-ḥadeşân semtine *sa‘yen* ‘ale’l-hâm lâ meşyen ‘ale’l-aḫdâm muḥrim-i iḥrâm-ı ihtirâm oldu. Mercû ve me‘mûldur ki ‘inde’l-vuşûl şeref-i ḳabûl sa‘âdet-i mevşûlle maḥfûf u meşmûl oldu. Çün maḳşud-ı aşlî istid‘â-i devâm-ı câh u celâl ve beḳâ-yı fazl u ifdâldür”.

Örnekte de görüldüğü üzere *mü‘eddî ḳılındıḳdan şoñra...* ifadesiyle talep bölümüne giriş yapılıyor ve ‘*arza-i dâ‘î-i şikeste-bâl oldur ki...* sözlerinden sonra muhatap hakkında bilgi veriliyor ve *ḫazretleriniñ medresesine teşrîf-i şerîf-i erzânî buyurmaḳ müteraḳḳıb u mes‘ûl ve müteraşşid u me‘mûl olmaḡın* sözleriyle de mektupta adı geçen şahsın medreseye atanma talebi dile getirildikten sonra *mercû ve me‘mûldur ki* ibaresiyle bu husustaki ümit ve beklentiler dile getirilmiştir.

4.1.4. İntihâ

Arapçada “yasaklamak, alıkoymak, uzak tutmak, engel olmak” manasındaki *ne-hâ* fiilinin infîâl babındaki masdarı olan intihâ “bitmek, sona ermek, sonuca bağlanmak” anlamlarını taşır.¹⁷⁷ Mektupların sona erdiği bölüme verilen addır.¹⁷⁸ Genellikle bittiğini ifade etmek için “bâkî” ve bazen de “bâkî hemîşe” ibareleri kullanılır ve bu ibarelerin ardından mektupların çoğunda birkaç cümle ile muhataba hayır duada bulunulur. Bazı mektupların intihâ bölümlerinde “bâkî” ve “bâkî hemîşe” ifadeleri bulunmayabilir. Dua cümlelerinden sonra bazen bir şiire de yer verildiği görülür. Bu bölümde dikkati çeken en önemli hususlardan biri de muhatabı usandırmamak, ona rahatsızlık vermemek için sözü uzatmaktan kaçınıldığını dile getiren ifadelerin bulunmasıdır. Münşecatta yer alan 24 numaralı mektubun intihâ bölümünü örnek gösterebiliriz:

Bâkî. Hemîşe merâtib-i ma‘âlî vü ma‘âric-i e‘âlî ‘ale’t-tevâtür ve’t-tevâlî müyesser ü muḳadder ve mübeşşer ü muḳarrer olmaḳdan. Beyt li-münşi’ihi

Olmaya hiç bir nefes ḫâlî

Bi-‘alîyyi ve ḳadrihi’l-‘âlî

¹⁷⁷ Mutçalı, age., s. 924.

¹⁷⁸ Süleyman Bey, age., s. 215.

5. DİL VE ÜSLUP

Kınalızâde Ali Çelebi Münşeati'nda "süslü nesir" olarak adlandırılan Arapça-Farsça kelime ve tamlamalarla yüklü, seci başta olmak üzere söz ve anlam sanatlarıyla yüklü estetik bir dil kullanmıştır. Kelime kullanımını açısından ilk sırayı Arapça, ikinci sırayı Farsça üçüncü sırada Türkçe kelimeler yer almaktadır.

5.1. Türkçe Unsurlar

Münşeat'ta Türkçe kelimeler Arapça ve Farsça kelimelere oranla daha az kullanılmıştır. Türkçe unsurlar, genellikle cümle sonlarında yardımcı fiiller, fiillerin çekimlenmiş halleri, gerundium, sıfat, zamir, edat, bağlaç vb. unsurlar ile bunlara getirilen eklerden meydana gelmektedir. Fiil türündeki kelimelerin önemli bir kısmı eyle-ol- kıl-, bil-, buyur-, di- gibi Türkçe fiil kökleri ile bunların farklı çekimlerinden meydana gelir:

eyle- : olmağa şurū^ç ve iqdām eyledi; maḥall-i qābile işābet eylemek ḥaqqında müteḥaddis olup; ref^ç ü teşyīd eyler; ferḥunde vü meymūn eylerler; ḡāyet ta^ç cille naql ü taḥvīl eyleye.

Ol-: rāyiḥa-i āferīn vāşıl oldı; ma^ç mül olmaḡ münāsib-i de'b-i edeb görülmeyüp; ekābire ve aṣāḡire olunmaḡ gerek; ḥayāt-ı sa^ç ādet nābi^ç olduḡda; mevfūra muvāfiḡ olmaya diyü; aṣḡāb-ı ^ç izz ü iclāl ola; İstimā^ç olındı ki.

et-: Kendüyi per-tāb itdi; Muḡābil itdiler; taḥrīr-i ḥaṡṡ-ı miskīn itmekle; ḥiṡāb itmege tecāsür itdi; zayf-ı mezbūr taşdı^ç itmeden; kesr-i ḥāṡır-ı cebr idesiz; olmasına tevessül ḡaşd idevüz; in^ç ām ile bür-i ^ç alīl ideler.

kıl-: şavb-ı semāya efrāşte kılınur ki; ^ç arzda cilveger kılmaḡdur; maḡmül kılınup ^ç arşagāh-ı rā'ik; irsāl ü işāl kılmaḡdan çārsūy-ı bedene; erbāb-ı ḥırmāñ kılmaḡda; hevā vü emel dırāz kılınup; arz-ı meveddet mesāḡat kılınmadı

bil-: temessükden ḡayrı çāre bilmezüz; ebr-i ḥurūşāndan erfa^ç bilür; ṣaḡḡife-i a^ç māl bilen bende-i devlet-ḡāḡ

-idi: Lāzım ve vācib idi ki; ihtisāş-çün ‘ākif ola idi

buyur-: i‘ tirāf-ı kuşūra merbūt buyura; mücibü’l-ḥubūr buyurduḡda; olmaḡ ṡarafına ma‘ tūf buyurulursa; in‘ āmlarıyla maḡmūr buyurıla.

Zarf-fiillerden -up, -üp, -ıcak, -icek, -u, -ü sık kullanılmıştır: müyesser ü mübeşşer olup; cenāb-ı rif at-nişāb-çün müheyyā olunup; şerm ü inkisāra pīçide kılup; mes’elet-güşāde kılınup; fersūde kılınmayup; itmege mebzūl buyurup; āmāl ü emāniden imāta eyleyüp; bu nevāhiye ‘ubūr idüp; farḡdan ḡadem idinüp; ‘acz ü kuşūrda cārī bilüp; muvāfiḡ-ı maḡām u maḡāl görilmeyüp; Ben du‘ā eyleyecek; ile rū-māl itmege ‘āzim olıcak; muvāfiḡ olmaya diyü

Yine Münşeāt’ta en sık karşılaştığımız Türkçe edat “dahı” edatıdır: Bilā-şekk ḡuzūr-ı sa‘ ādet-i mevşūlden daḡı himmet-i ‘āliye mercū; Muḡābil itdiler ḡazret-i sultānım daḡı sūrādıḡ-ı sa‘ ādet-i setāyirlerine.

Benzetme edatı “gibi”: teşvīr derlerin dūrler gibi rişte-i ‘acz; ke’s-i ‘ömr kāse-i gedāyān gibi; ‘arār-ı necd gibi fāyih ve nesīm-i behār-ı mecd gibi; devlet-ḡā hān-ı ihlāş-şe‘ āyir gibi ḡidmet u midḡati ki.

Eski Anadolu Türkçesinde 1. çoḡul şahsın istek ve şart kipi çekiminde kullanılan +vUz eki birkaç yerde karşımıza çıkar:

kelimeyi ḡüyān olavız; olmasına tevessül ḡaşd idevüz; tevaşşul-i ṡaleb idevüz

Gereklilik kipi için dilek-şart kipine “gerek” kelimesi eklenerek elde edilmiştir: būsātān-ı dīn-i mübīn-i nazret-i tāze bulsa gerek; fezā-yı fiṡrat ve şahrā-yı ṡıynetde sā’ir ü sārī olsa gerek; taşḡıl-i ihtimām-ı ‘aziziyle muḡadded olsa gerek; ḡavā’id-i İslām ile muṡavvaḡ ve müzeyyen olsa gerek; metīn nuşret-i bī-endāze görse gerek.

5.2. Arapça Unsurlar

Arapça cümle başı edatları geniş oranda kullanılmıştır:

Ammā: Ammā zarūret-i intizām-i aḥvāl-i ma‘āş u ma‘ād ve ittifāk-ı âmāl...

Ammā ba‘d: Ammā ba‘d ma‘rūz-ı devlet-ḥāhı oldur ki...

Ba‘dehu: Ba‘dehu zūhūr-ı nehār ve ḳudūm-i bahār gibi maḥfī vü nā-bedīdār degüldür.

Ba‘demā: Ba‘demā ḥāmil-i rıḳ‘a-i ihlāş u du‘ā nāḳil-i ḥidmet-i ta‘zīm ü şenā...

Ba‘de hāzā: Ba‘de hāzā ma‘rūz-ı meclis-i şafā-bāḥş ve vefā-naḳş oldur ki

Bilā-şekk: Bilā-şekk ḥuzūr-ı sa‘ādet-i mevşūlden daḥi himmet-i ‘āliye....

Bināen‘aleyh: Bināen‘aleyh ol bābdan rūy-gerdān olup ḥilye-i merdān olan emre ki...

Ḥabbezā: Ḥabbezā mevlūd-i‘āḳıbet-maḥmūd ki...

Lā-büdd: Lā-büdd bundan ziyāde şaḥārī-i evrāḳda a‘lām-ı aḳlām manşüb...

Lā-cerem: Lā-cerem derūn-ı künbed-i eflāk şit ü şadā-yı suḥen...

Lākin: Lākin ‘Arafāt-ı ma‘rifetde vuḳūf ve Minā-yı münāda ‘ukūf.....

Arapça harf-i cerler (ön edatlar): ‘an-ḳarīb, ‘an-taḳallübi’l-‘avārız, ‘an-zūlumāti’n-nifāk ; bi-meşyetillāhi, bi-‘avni’llāhi; bi’ş-şifāhi, ‘alā-vechi’l-ilḥāḥ, ‘ale’d-devām, ‘ale’t-tevālī, ‘ale’l-ḡaybeye, ‘ale’ş-şabāḥ; ile’l-ān, fi’l-ḥaḳıḳa, fi’l-vāḳı‘, fi’l-cümle; li-münşi’ihi; ke’l-evvel, ke-lemḥi

Arapça isim tamlamaları: *Dārü’l-Mülk*, *dārü’l-ḥadış*, *ülü’l-elbāb*, *vechi’l-ibrām*, *mūcibü’l-melāl*, *raḥbü’l-lisān*, *lūbbü’l-efāzıl*, *ḥüccetü’l-İslām*, *Beytü’l-Ḥarām*, *verdi’l-maḥabbe*

Arapça bazı yer-yön, zaman zarfları ile bazı edatlar: *Ba‘de hāzā*, *ba‘de’l-maşrıḳeyn*, *ba‘de’l-yevm*, *ḳable ḥulül*, *beyne’r-re‘āyā*, *ḥıne’l-ḥayn*, *‘inde’l-vuşül*, *rif‘at-meālden mā‘adā*, *ḡayr-i ‘ālim*, *ḡayr-i me’yūs*, *meda’l-eyyām ve’l-leyālī*, *sā‘aten fe-sā‘aten*

5.3. Farsça Unsurlar

İsim tamlamaları: Münşeatta ağırlıklı olarak Farsça izafet tamlamaları kullanılmıştır. Tamlamalar da genellikle iki kelime ve üç kelimededen meydana gelmektedir. Beş veya altı kelimededen oluşan tamlamalar daha az yer almaktadır.

-İki kelimededen meydana gelenler: Hâbîb-i Hâk̄k̄, izhâr-ı ' acz, maḥz-ı ḥasâret, kâf-ı kılllet, emâşil-i eşdikâ

-Üç kelimededen meydana gelenler: çâh-ı finâ-yı fenâya, enzâr-ı erbâb-ı başîret, aḳtâr-ı emṭâr-ı taḥsîn

-Dört kelimededen meydana gelenler: şadr-ı nişîn-i pîşgâh-ı ıştîfâ, sipâriş-i umûr-i ḥullân-ı vefâ, şebistân-ı ḳabûl-i ehl-i ḳulûb, tedbîr-i ' azâyim-i umûr-i salṭanat

-Beş kelimededen meydana gelenler: Şeker-i şükr-i dârû-yı da' vâ-yı ' acz, tehiyye-i tehniye-i kudûm-i erbâb-ı sa' âdet, mülteşem-i şifâh-ı erbâb-ı faẓl-ı ifdâl, ḳaşr-ı sa' âdet-i bî-ḳuşûr-ı devlet-i mevḫûr

Birleşik sıfatlar: pür-şadâ, pür-âvâze, meserret-fezâ, pîşgâh, celâlet-penâh, dâne-çîn, rûy-gerdân, perî-şân, himmet-bülendân, ' anḳâ-mişâl, ' abâ-girdâr, cân-sûz

Zarf-fiillerle yapılanlar: du' âgûy, bahşâyîş-nümâ, çâre-sâz, hevâ-ḥ'âh, mekârim-nihâd, ṭufân-nişâr, per-tâb, pây-dâr, pür-tâb, âşiyân-sâz

Edatlar:

Belî: Belî her kime kim şehâb-ı ' inâyet-i Yezdânî sâyebân ola

Belki: Belki şart-ı gayriyyet bi'l-küllîye müntefî

Çün: Çün ğarâyib-i faẓl-ı İlâhî mebde-i fiṭratda meşmûl ve münderic

Eger: Eger mevâni' -i zâhire ve ḳavâti' -i ḳâhire ki ma' lûm-ı ḥâtır

Egerçi: Egerçi zât-ı me' âlî-dişâr diyâr-ı manşiba teveccüh-i mûcibü'l-ḥubûr

Herçend: Herçend bende-i ser-efkendeniñ hıttı-ı ‘ubūdiyyet ‘atabe-i ‘aliyyeye ser-nihādeliginiñ...

Meger: Meger ki kamer-i vişāl felek-i sa‘adetde tībān ve ramak-ı ‘ömr

Tā ki: Tā ki nesāyim-i nefehāt-ı ilāhī ve şemāyim-i fevehāt-ı nā-mütenāhī

Zirā: Zirā ki ekşer-i ebnā-i zamān kulle-i fazāyiliñ ‘aķabātına ‘uķāb-girdār

Farsça ön eklerle yapılan sıfatlar: *bā-rif‘at*, *bā-kemāl*, *bā-naşīb*; *be-her-hāl*, *be-kām*; *ber-āverde*, *ber-mūcib*, *ber-yed*, *ber-hūrdār*, *ber-dāşte*, *ber-mişāl*, *ber-muķtezā*; *bī-ķuşūr*, *bī-mişāl*, *bī-hemāl*, *bī-pāyān*, *bī-nihāye*, *bī-müsemmā*, *bī-şekk*, *bī-intizām*; *der-miyān*, *der-hāst*, *der-yāft* vb.

Farsça Zarf Grupları: *leb-ā-leb*; *māl-ā-māl*, *sā‘at-be-sā‘at*, *dem-be-dem*, *cā-be-cā*, *rūz-be-rūz*, *tā-eknūn*, *tā-ķiyāmet*, *māl-ā-māl* vb.

Farsça Atıf Vavı: *iķdām u ibrām*, *cāh u celāl*, *fażl u ifdāl*, *devām u beķā*, *ķubb u velā*, *fehmi ü zekā*, ‘avn ü ‘ināyet, ‘izz ü celāl, rāci‘ vü āyib, şafā vü şidķ, *ebed-i bekā vü beķā-yı ķaşmet*, *du‘ā vü niyāz* vb.

5.4. Ayet, Hadis, Deyim ve Kalıp İfadeler

Sözü daha etkili hale getirmek için ayetler, hadisler, darb-ı meseller, deyimler ve kalıp ifadeler Münşeāt’ta zaman zaman karşımıza çıkmaktadır. Özellikle ayetler hemen her mektupta metnin akışı içinde kendine yer bulmuştur.

bahāristān-ı maķāsiniñde *fīhi*¹⁷⁹ *enhārun min mā’in ğayri āsininde*¹⁸⁰ gül-i şebbūy-şifat

pür-nuķat-i ķalemiyyeler *ve ufevviķu emri ilāllāh*¹⁸¹

bu kelimeyi zākir olalar ki *el-ķamdü li’llāhi’l-lezī ezhebe ‘anna’l-ķazane inne Rabbenā le-ğafūrun şekūru*¹⁸²

¹⁷⁹ fīhi : fīhā (Ayette doğrusu).

¹⁸⁰ İçinde kokusu deĝişmeyen sudan nehirler bulunur Muhammed/15.

¹⁸¹ Ben işimi Allah’a havale ediyorum Mümin/44.

şecere-i emn ü ĩmān maşdüka-i aşluhā şābitun ve fer‘uhā fi’s-semāi¹⁸³ olup

‘ayb ile ber-muktezā-yı ve mā hüve ‘ale’l-ğaybi bi-danīn¹⁸⁴ kubbe-i dimāğı pür-ṭanīn itdi

berāndāze-i hil‘ at-i levlāke levlāke le-mā ḥalaktü’l-eflākedür¹⁸⁵

naşş-ı ḥātimiyyeti ene ḥāmīlu livāi’l-ḥamdi Ādemu ve men dūnehu taḥte livāidür¹⁸⁶

mübārek ki mazḥarü’l-‘ilmi yemānun ve’l-ḥikmetü yemāniyyedür¹⁸⁷

Mültemesdür ki ene ‘inde zanni ‘abdi bi¹⁸⁸ ḥulki ile taḥalluḳ

innema’l-keremü ḳalbü’l-mü’minidür¹⁸⁹

ḥāşıl olup saḳf-ı semāya ḡulgüle-i u‘ṭiye’l-ḳavsı bārīhā ve ünzile’d-dāru bānīhā¹⁹⁰

Çün maḥzūn-ı dil maḥzūn ve’l-ḥıllu yübdi lī zamāyirihu¹⁹¹ mazmūnınca

El-cinsiyyetü ‘illetü’z-zamm¹⁹²

meşyen ‘ale’l-ḳımem ve’l-hām lā-meşyen ‘ale’r-rikeb ve’l-aḳdām¹⁹³

edāma’llāhu Te‘ālā eyyāmeḥüm ilā āḥiri’z-zamān¹⁹⁴

edāma’llāhu Te‘ālā eyyāmeḥü’z-zāhire ve a‘lā a‘lāmeḥü’ṭ-ṭāhire¹⁹⁵

Teḳabbela’llāhu Te‘ālā mebānī meberrātihi ve edāme eyyāme meserrātihi¹⁹⁶

¹⁸² Bizden üzüntüyü gideren Allah'a hamdolsun. Doğrusu Rabbimiz bağışlayandır, şükürün karşılığını verendir Fatır/34.

¹⁸³ (Güzel bir söz), kökü (yerde) sabit, dalları göğe yükselen... İbrahim/24.

¹⁸⁴ O, gaybın bilgilerini (sizden) esirgemez Tekvîr/24.

¹⁸⁵ Sen olmasaydın, sen olmasaydın (Ey Habibim) kainatı yaratmazdım Hadis-i Kudsi.

¹⁸⁶ Ben, Âdem'den bana kadar gelmiş bütün Peygamberlerin altında toplanacakları Hamd Sancağı (Livâu'l Hamd)nın taşıyıcısıyım Hadis-i Şerif.

¹⁸⁷ İman Yemenlidir, hikmet de Yemenlidir Hadis-i Şerif.

¹⁸⁸ Ben, kululum benim hakkımdaki zannına göreylim Hadis-i Şerif.

¹⁸⁹ Cömertlik, müminin özüdür Hadis-i Şerif.

¹⁹⁰ Yayı ustasına ver, evi ustasına bırak.

¹⁹¹ Gerçek dost bana yüreğini açar.

¹⁹² Her cins kendi cinsiyle bir araya gelir.

¹⁹³ Dur durak demeden dağ tepe aşır.

¹⁹⁴ Allah onun günlerini ahir zamana kadar devam ettirsin.

¹⁹⁵ Allah, onun parlak günlerini daim eylesin Saygın otoritesini (daha da) yüceltsin.

*ğaddesa'llāhu Te'ālā estāre celālihā ve ekşer envāre eşçāri nevālihā*¹⁹⁷

*Bi'n-Nebiyi ve ğadrihi'l-ālī*¹⁹⁸

*bi-mennihi Te'ālā*¹⁹⁹

*'Azze şānuhu*²⁰⁰

*İnşāallāhu Te'ālā*²⁰¹

*Bi-'avni'llāhi Te'ālā*²⁰²

*Sa'yen 'ale'l-cibāhi ve'l-hām lā-meşyen 'alā 'ale'l-ercül ve'l-ağdām*²⁰³

*Şalla'llāhu Tebareke ve Te'ālā 'aleyhi ve şahbihi ve ālihī*²⁰⁴

*Keşşera'llāhu Te'ālā emşālehum ve haşşale bi's-sa'ādeti amālehim*²⁰⁵

*Bi-ğāyeti's-şıdğ ve's-şafā fī kulli şabāğ ve mesā*²⁰⁶

*Edāma'llāhü'l-Kerīmü'l-Mennān eyyāme eyāletihī ilā intihāi müdedi'z-zamān*²⁰⁷

*El-ğamdü li'llāh*²⁰⁸

5.5. Seciler

Belagat kitaplarında seci ile ilgili pek çok tanım ve tasnifler mevcuttur.²⁰⁹ Arapça'da se-ca-
'a²¹⁰ fiilinin masdarı olan sec'i "güvercin, kumru vb. kuşların sonlarda aynı ses ögesini

¹⁹⁶ Yüce Allah hayır maksadıyla (inşa edilen bu) binaları kabul ve makbul eylesin Mutluluk dolu günlerinin devamını getirsin.

¹⁹⁷ Allah ü Teâlâ onun yücelik perdelerini kutsasın, ağacındaki meyvelerin nurlarını artırsın.

¹⁹⁸ Nebî (as) ve onun yüce makamı hürmetine.

¹⁹⁹ Yüce Allah'ın yardımıyla.

²⁰⁰ Şanı yüce olsun.

²⁰¹ Yüce Allah'ın izniyle.

²⁰² Yüce Allah'ın yardımıyla.

²⁰³ Dur durak demeden, dağları tepeleri aşıp.

²⁰⁴ Yüceler Yücesi Allah'ın salât ü selamı ona, ailesine ve dostlarının üzerine olsun.

²⁰⁵ Allah onun gibileri çoğaltsın, onun isteklerini kolayca gerçekleştirsin.

²⁰⁶ Her sabah ve her akşam tam bir sadakat ve huzur içinde.

²⁰⁷ Kerîm ve Mennân olan Allah kıyamet gününe kadar vatanında günlerini devam ettirsin.

²⁰⁸ Hamd, Allah'a mahsustur.

tekrar ederek ötmesi, dişi devenin tek düze ve uzun sesler çıkararak inlemesi, iki şeyin doğrulup düzgünleşerek birbirine denk ve benzer hale gelmesi” manalarına gelmektedir.²¹¹ Terim olarak sec’i “daha çok nesir halindeki metinlerde ifade bölüklerinin (fıkra) sonlarının aynı kafiye veya aynı vezinde ya da her ikisinde aynı olması”²¹² şeklinde tanımlanmış ve secinin gerçekleşebilmesi için bazı şartlar öne sürülmüştür.²¹³ “Fakat secin tam olarak ne olduğu konusunda bazı farklı görüşler vardır. Seciyi nesrin kafiyesi olarak kabul edenler, revî harfinden sonra tekrarlanan harfleri, şiirdeki redife bir tutup, redifin kafiyeye bir katkısı olmadığı gibi, nesirde tekrarlanan bu kısmın da seciye bir katkısı olmadığını ileri sürerler. Bu görüşe göre, seci kelimenin bünyesinde asli harftir, ekler seci oluşturmazlar”.²¹⁴ “Ancak bu noktada kök itibariyle son seslerinde uyum görülen kelimelerde, aldıkları farklı eklerin seciye engel olup olmadığı problemi ile karşı karşıya kalmaktayız. Seci için verilen “*Kesâfet-i sehâbda letâfet-i şihâb*” örneğinde *sehâb* ve *şihâb* kelimeleri, kelime kökündeki *-âb* sesinde son ses uyumunu sağlamalarına rağmen, *sehâb*, bulunma eki, *şihâb* ise yükleme (akuzatif) eki almıştır. Böylelikle şiirdeki redife denk gelebilecek bu ekler arasında uyum görülmezken, kelime kökünde uyum sağlanmıştır. Ancak Türk nesrinde sayısı çok fazla olan bu tarz örneklerin seci kategorisinde değerlendirilip değerlendirilmeyeceği konusu açıklığa kavuşturulamamıştır”.²¹⁵ Seci ile ilgili temelde iki tanım söz konusudur. Biri, Arap belagatçileri örnek alınarak yapılan klasik tasnif; diğeri de Recaizade’nin secilerin cümle veya fıkra içindeki yerlerini esas alarak oluşturduğu tasniftir. Bu tasnif ve isimlendirme klasik belagat kitaplarında yer almaz.²¹⁶

²⁰⁹ Ayrıntılı bilgi için bkz. Yıldız, A. (2007). Bazı Belagat Kitaplarına Göre Secinin Tanım ve Tasnifi Üzerine Düşünceler. *Turkish Studies. International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 2(4), 1055-1065.

²¹⁰ Mutçalı, age., s. 377.

²¹¹ Durmuş, İ. (2009). Seci. *TDVİA*, Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yay., C 36, s. 273.

²¹² Durmuş, a.g.m., s. 273.

²¹³ Bknz. Ahmed Hamdi, *Belagat-i Lisân-ı Osmanî*, 1307/1890, İstanbul: Matbaa-i Âmire, s. 118-119.

²¹⁴ Yıldız, A. (2002). *Eski Türk Edebiyatında Seci*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniv. SBE, Ankara, s. 23.

²¹⁵ Yıldız, agt., s. 23.

²¹⁶ Yıldız, a.g.m., s. 1057.

5.5.1. Klasik Belagat Kitaplarına Göre Seci

5.5.1.1. Mutarraff Seci

Fasılalardaki farklı vezindeki kelimelerin son harflerinin (revilerinin) aynı olmasıdır.²¹⁷ Yani vezin açısından uymayıp, revî harfî açısından uygunluğun görüldüğü seci türüdür. Dolayısıyla mutarraff secinin gerçekleşmesi için gereken tek şart fasılalardaki son harfin uyumudur. Arapça, Farsça ve Türkçe kelimelerde görülür.

Tâ ki nesâyim-i nefehât-ı ilâhî ve şemâyim-i fevehât-ı nâ-mütenâhî

zîr-i kûbbe-i semâ 'anâşır u qar'-ı hevâ kuvvet-i semâ'a nâsır ve dâ'ire-i saḥ-ı felek
şevâkıb-ı şevâbitle müstenîr

Çihre-i ihlâş zemîn-i niyâzda ḥâk-i fersûd ve cebhe-i niyâz tütîyâ-yı ihlâşla gerd-âlûd
kılmaḡdan

Lâ cerem cüvân ü pîr şaġîr ü kebîr

ol ḡadar iktisâb itmîşlerdür ki niṡâḡ-ı nuṡḡ-ı ihşâşından kâsır ve benân-ı beyân-ı
istikşâsından mütekâsırdur

zamân-ı zamân oldugı nuḡûd-ı meserreti edâ ve zevâyâ-yı ḡaşr-ı felek *yâ büşrâ*
zemzemesinden pür-şadâ olup

şem'-i ḡaber-i i'tilâ-yı me'âric-i menâşıbla rûşen ve çemen-i zamîr-i zamîrân ḡadiş-i
irtikâ-yı medâric-i merâtible ġülşen oldu

²¹⁷ İsmail Rusuhi Ankaravi. (1631). *Miftahü'l-Belaga ve Misbahü'l-Fesaha*. İstanbul: Tasvir-i Efkâr Matbaası, s. 137; Ahmed Cevdet. (1299). *Belagat-ı Osmaniye*. İstanbul: Matbaa-i Osmaniye, s. 173; Saraç, Y. (2000). *Klasik Edebiyat Bilgisi Belagat*. İstanbul: R Yayınları, s. 225; Çöğenli, M. S. (1991). *Arapça, Farsça, Türkçe Örnekleriyle Edebi Sanatlar*. Erzurum: FEF. Ofset Tesisleri, s. 57.

5.5.1.2. Mütevâzi Seci

Arapça kelimeler için söz konusu olan bu seci türünde fasıla sonlarındaki kelimelerin hem ses hem de vezin açısından uyum göstermesidir.²¹⁸

Eger rāh-ı vuşulda dīvār-ı mevāni^ç kāti^ç ve sebīl-i neyl-i me'mülde seyl-i kavātı^ç māni^ç olmayaydı.

Çün ehl-i şafā olan devlet-ı h'āhlarıñ seher-i ricāsı sādık ve şuver-i aḥvāleri ḥuşul-i âmāllerine nātıkdur.

5.5.1.3. Murassa Seci

Fıkrayı oluşturan fasılalarda ikiden fazla kelimenin diğer fasıladaki harf sayısı, vezin ve ses bakımından uyumlu olmasıdır.²¹⁹

Ol matla^ç -i i^ç tidāl-i ahlāk-ı zāhire ve menba^ç -i i^ç tilā-i a^ç rāk-ı zāhireden tenessüm-i kabūl
Bedayi^ç -i şevk u ğarām ve sanādık-i sevk-i kelām ile

Bundan ziyāde dürer-i kilik-i benān-ı feşāhat gurer-i silk-i beyān-ı şabābet kılınmadı.

5.5.1.4. Mütevâzin Seci

Arapça kelimelerde ses birliği olmadan sadece vezin birliğine dayanan secidir.²²⁰ Klasik tasnifte seci mutarrafi seci, mütevâzi seci ve murassa seci olmak üzere üç kısma ayrılmıştır. Fakat bazı belagatçilerimiz İranlı belagatçilerin etkisiyle bu üçüne bir de mütevâzin seciyi eklemiştirler.²²¹ Ankaravi, “Ve âteynâ hume'l-kitâbe'l-mustebîn ve hedeynâ hume's-sırâta'l-mustakîm”²²² örneğini verdikten sonra secinin şiirdeki kafiye'nin karşılığı olduğunu,

²¹⁸ Ankaravi, age., s. 136; Ahmed Cevdet, age., s. 173; Saraç, age., s. 225; Çöğenli, age., s. 57.

²¹⁹ Ahmed Cevdet, age., s. 174; Saraç, age., s. 226; Çöğenli, age., s. 57.

²²⁰ Ankaravi, age., s. 137; Çöğenli, age., s. 58.

²²¹ Yıldız, agt., s. 66.

²²² Saffat/137-138.

bu kısımlar şiirde geçseydi kafiye olarak değerlendirilmeyeceğinden bunun seci olmadığı fikrini savunur.²²³

Şad hezâr ferâid-i midḥat ü şenâ ki ‘ Aden-i şafâ-yı niyyetden meclûb ve eṭvâr-ı şanâyi‘ -i bedî‘ a ile ma‘ mûl olunup

şerîf ve cibillet-i ‘ azîzi ‘ anâşır-ı mekârim-i ahlâḳdan müctemi‘ ve ‘ anâ-i ısr-i zemâ’im-i evşâfdan müctenib

Mültemesdür ki ebvâb-ı keremi feth ve cenâḥ-ı merḥameti hafz itmekle

5.5.2. Recaizade Ekrem’in Seci Tasnifi

5.5.2.1. Mutlak Seci

Seci, cümle ve fıkraların arasında olup birbirine bağlanmaz. “Sevk-i rûzgâr eczâ-yı vücûdunu târumâr ettiğinden” fıkrasındaki “rûzgâr-târumâr” seci birbirine bağlı olmadığından yani “târumâr”dan sonra gelen “ettiğinden” kelimesini “rûzgâr” lafzına bağlamak mümkün olamayacağından buradaki seci mutlak secidir.

Dâ‘î ile nice müddet dirâyet ü rivâyet tarafından isti‘ dâdını ih̄tibâr itdükden soñra mecâlise vü medârise için ih̄tiyâr idüp

Kilk-i benândan silk-i beyâna manzûm selâm ki

Bundan ziyâde bîm-i melâl ṭab‘ -ı deryâ-nevâlden ilhâḥa

5.5.2.2. Mukayyed veya Rabtî Seci

Cümle ve fikra sonlarında bulunup aralarında bir kelime ile bağ kurulan secidir. “İlâhî, vâkıf-ı keyfîyyet-i hâl ve âlim-i dekâyık-ı efâlsin” cümlesindeki seciyi meydana getiren “hâl-efâl” kelimeleri “ve” bağlacıyla birbirine bağlanmıştır.²²⁴

Vüs‘ at-i sâhâ-i kerem ve başta-i râḥa-i himemden mütevakkî‘ dür

²²³ Ankaravi, age., s. 138.

²²⁴ Recaizade Mahmud Ekrem. (1847/1914). *Talim-i Edebiyat*. İstanbul: Mihran Matbaası, s. 351-352; Uzun, agmd., s. 275.

Tā ki mi' mār-ı şer'-i Rabbānī ile maḫşūre-i 'ālem 'adl üzre ma'mūr ve mīzān-ı dīn-i Raḫmānī ile ma' mūre-i dünyā ḫayr üzre maḫsūr ola

5.5.2.3. Mefruk Seci: Recaizade bu iki tür seciye bir de mefruk seciyi ekler.²²⁵ “Fasılaların sonundaki uyumda, şiirdeki redife benzer şekilde aynen tekrar eden bir kısım da bulunursa böyle secilere mefruk seci adı verilmiştir”.²²⁶

Çün tīr-i du'ā kemān-ı iḫlāşdan pertāb olmuşdur. Ümīd-i vāşıkdur ki hedef-i ğaraza muşīb ve çün ḫalvet-i dil revzen-i şafā-yı ṭaviyyetden pūr-tāb olmuşdur.

'Ale'l-ḫuşūş ki kemāl-i ūlfet kelāl-i külfeti rāfi' ve vüfūr-ı raḫmet iḫtiyār-ı zaḫmeti dāfi' ola. Belki şarṭ-ı ğayriyyet bi'l-küllīye müntefī ve şem'-i işneyniyyet re'sen munṭafī ola.

²²⁵ Recaizade, age., s. 354.

²²⁶ Yıldız, agt., s. 30.

6. MÜNŞEAT'IN TENKİTLİ METNİ

6.1. Münşeatin Mevcut Nüshaların Tanıtımı

Araştırmamızda, Münşeat'ın yurt içinde 8, yurt dışında da 2 nüsha olmak üzere toplam 10 nüshasını tespit edebildik. Nüshalarla ilgili bilgi verecek olursak;

1. Köprülü Yazma Eser Kütüphanesi Fazıl Ahmed Paşa Koleksiyonu No: 34 Fa 1598/10

Bu nüsha, nüsha karşılaştırılmasında FA harfleriyle gösterilmiştir. 105 yaprak. 17 satır. Katalogda eserin adı, “Risale fi'l-Münşeat” şeklinde. Söz başları kırmızı yazı. Telif/istinsah tarihi, müstensih adı ve nüshanın ölçüleri hakkında bilgi yer almamaktadır. Bütün mektuplar yer alır. 16 no'lu mektuba kadar Münşeat'ın tertip sırasına uygun sıralanır. 16 no'lu mektubun “aḥkām u ḳazāyāya icrā” kısmından sonra 18 no'lu mektubun “iltifāt-ı hümāyun ḥāṭır-ı feyz” kısmına geçmektedir. 18 no'lu mektubun son cümlesi olan “vuşul-i sa'ādāt-ı cāvidānī ola” kısmından sonra 17 no'lu mektubun başından başlar. 17 no'lu mektubun “bu dā'ī-i maḥabbet-maḳrūn-ı taḳşīr” cümlesinden sonra 18 no'lu mektubun son kısmına “vücūd-ı meskenet-nümūdını ol ḥāṭır-ı 'āṭır feyz-i muḳāṭara” geçer ve 18 no'lu mektup sona erer. FA haricinde BN, E3, İÜ nüshaları da 16-17-18 no'lu mektupların olduğu kısımda aynı sırayı izler. 79 mektubun tamamı yer alır.

Baş: Ḥamdü Rabbi'l-ālemīn bi-lisānin 'Arabīyyin mübīn 'āmmā nevāluhu şī'rün 'Arabīyyun li-münşī'ihī.

Son: Min-ba'd dāmen-i sa'ādet rāyiḥa-i muşībet-muşīb ve pīrāmen-i evlād u aḳrabāya nekbā-yı nekbet ḳarīn ü ḳarīb olmaya. Āmīn yā Mucīb. Mim.

2. Berlin Nüshası

Bu nüsha BN harfleriyle gösterilmiştir. 56 yaprak. 20 satır. Telif/istinsah tarihi, müstensih adı ve nüshanın ölçüleri hakkında bilgi yer almamaktadır. Münşeat vr. 48a'da sona erer. BN nüshasının vr. 48a-54a arasında diğer nüshalarda mevcut olmayıp E3 nüshasında da yer alan 9 mektup mevcuttur. Bu 9 mektup Vr. 54a'da “Beyt Bād-ı şemşīr-i tu-rā tāb-ı

cihān-ārāyī Tā buved mihr-i sipihr ü felek-mīnāyī” ifadesiyle son bulur. Vr. 54b-56b’de sadece BN nüshasında mevcut olan 3 mektup daha yer alır. 1. Mektubun başlığı yoktur “Sa‘ādetlü mürüvvetlü mekremetlü Sultanım Hazretlerinin...” cümlesiyle başlar. 2. Mektubun başlığı “Şüret-i Mektūbdur” şeklindedir. “İzzetlü sa‘ādetlü mürüvvetlü Efendim Sulṭānım Ḥazretlerinin...” cümlesiyle başlar. 3. mektupta başlık yer almaz. “Serlevḥa-i cerīde-i mürüvvet ve ‘unvān-ı şaḥīfe-i mekremet üzere devletlü sa‘ādetlü Sulṭānım Ḥazretleri Ḥān-ı ‘ālī-şānım...” cümlesiyle başlar. Bu 3 mektubun giriş cümlelerinden padişahlık makamına hitaben yazıldığı anlaşılmaktadır.

Baş: Hāzihi münşeātü Ḥinnālī-zāde. Ḥamdü Rabbi’l-‘ālemīn bi-lisānin ‘Arabiyyin mübīn ‘āmmā nevāluhu beyt ‘Arabī.

Son: Min-ba‘d dāmen-i sa‘ādet-i rāyiḥa-i muşībet-muşīb ve pīrāmen-i evlād ü aḳrabāya nekbā-yı nekbet ḳarīn ü ḳarīb olmaya.

3. Kahire Hidiv Kütüphanesi Edebi Türkî 199 No: 8660/1

Bu nüsha KH harfleriyle gösterilmiştir. 69 yaprak. 23 satır. Telif/istinsah tarihi, müstensih adı ve nüshanın ölçüleri hakkında bilgi yer almamaktadır. Yazmanın 1b varağında *İnşāü Ḥinnālī-zāde* kaydı ve iki adet mühür yer alır. Nesih. Bütün mektuplar eksiksiz ve tertip sırasına göre yer alır.

Baş: Bismi’llāhi’rraḥmāni’rraḥīm. Ḥamdü Rabbi’l-‘ālemīn bi-lisānin ‘Arabiyyin mübīn ‘āmmā nevāluhu şī‘rūn ‘Arabiyyun li-münşi’ihi.

Son: Min-ba‘d dāmen-i sa‘ādet-i rāyiḥa-i muşībet-muşīb ve pīrāmen-i evlād ü aḳrabāya nekbā-yı nekbet ḳarīn ü ḳarīb olmaya. İlā yevmi’d-dīn bi’n-Nebiyi Seyyidü’l-Mürselīn. Temmet inşāe Ḥinnālī-zāde.

4. Yapı Kredi Sermet Çifter Araştırma Kütüphanesi Türkçe Yazmaları No: 504

Bu nüsha, nüsha karşılaştırılmasında SÇ harfleriyle gösterilmiştir. 188x122, 125x65 mm. 74 yaprak. 19 satır. Talik. Katalogda eserin adı, “Münşeāt” şeklinde. Söz başları kırmızı yazı. Telif/istinsah tarihi ve müstensih adı hakkında bilgi yer almamaktadır. Sadece 74

no'lu mektup eksiktir. Bunun dışındaki bütün mektuplar tertip sırasına göre tam olarak yer alır.

Baş: Ḥamdü Rabbi'l-‘âlemîn bi-lisânin ‘Arabiyyin mübîn ‘âmmâ nevâluhu şî‘rûn ‘Arabiyyun li-münşi’ihi.

Son: ‘Ale'l-vechi'l-lâ'iki'l-lâzım muvâzıb ve müdâvim olunup iltikâ-yı liķâ-yı sa‘âdât-irtikâya ki maksad-ı du‘â-güyândur. ‘Ale'l-ḥaddi ḥ’âhda ve cüyân bir nefes ḥâlî degüldür. Temmet bi-‘avni’llâh. Temme.

5. İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi No: T-3797

Bu nüsha İÜ harfleriyle gösterilmiştir. 63 yaprak. 17 satır. İstinsah tarihi h. 979/m. 1572. Yazmanın 2a varağında *Münşeât-ı Merḥûm Mevlânâ Ḥınâlızâde ‘Alî Çelebi Efendi raḥimallâhu Te‘âlâ ‘aleyhi’r-raḥme Münşeât-i Merḥûm* kaydı vardır. Bu nüsha 17. mektuba kadar münşeatin tertibine göre düzenlenmiştir. Bu nüshada 16-17-18 no'lu mektupların tertibi FA, BN ve E3 nüshalarındaki gibidir. 16 no'lu mektubun “aḥkâm u ḳazâyâya icrâ” kısmından sonra 18 no'lu mektubun “iltifât-ı hümâyun ḥâṭır-ı feyz” (18 no'lu mektup) kısmına geçmektedir. 18 no'lu mektubun son cümlesi olan “vuşûl-i sa‘âdât-ı câvidânî ola” kısmından sonra 17 no'lu mektubun başından başlar. 17 no'lu mektubun “bu dâ‘î-i maḥabbet-maḳrûn-ı taḳşîr” cümlesinden sonra 18 no'lu mektubun son kısmına “vücûd-ı meskenet-nümûdını ol ḥâṭır-ı ‘âṭır feyz-i muḳâṭara” geçer ve 18 no'lu mektup sona erer. İÜ nüshasının diğer 3 nüshadan farkı 16 no'lu mektupta atlanılan kısmın (17 no'lu mektubun bir bölümü) 16 no'lu mektubun yer aldığı sayfanın (vr. 24a) kenarında yer alır. Sonraki sayfada yine aynı mektubu tekrar eder. 23 no'lu mektuptan sonraki mektupların hiç birinde başlık yer almaz. Vr. 60a'da 52 numaralı mektupla münşeât son bulur. Bu sayfanın yan tarafında İbn-i Sina'nın hayatı yer alır.

Baş: Bismi’llâhi’rraḥmâni’rraḥîm. Ḥamdü Rabbi'l-‘âlemîn bi-lisânin ‘Arabiyyin mübîn li-münşi’ihi.

Son: Şallî ‘aleyhi âlihi'l-ḥulḳi ḳâṭıba

Mā aṭrebe'l-ḥisā hādi'l-ayni bi'n-na'am

6. İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi No: T-1987

Bu nüsha İÜ2 harfleriyle gösterilmiştir. 171 yaprak. İstinsah tarihi h. 979/m. 1572. 13 satır. Vr. 50'ye kadar metin harekelidir. Bazı şiirlerin vezinleri sayfa kenarında not edilmiştir. Metindeki ağırlıklı olarak Arapça daha az oranda Farsça ve çok az sayıda da Türkçe olmak üzere bazı kelimelerin anlamları bazen kelimenin altında tek bir kelimeyle karşılığı verilmiş bazen de sayfa kenarında açıklanmıştır. 25 no'lu mektubun “Bî-çün-ı Tebârek meymûn u mübârek” kısmından sonra 26 no'lu mektubun “müyessir-i âmâl nesîm-i beşâret” kısmına geçer. Aradaki kısım eksiktir. 74 ve 79 no'lu mektupların başlıkları eksiktir. Bunun dışında nüsha tamdır. Yazmanın temmet kaydından sonra yazmanın 171b varağında *Tebrik-i Şadâret Semtine* başlığı altında diğer nüshalarda yer almayan bir mektup örneği yer alır. Vr. 172a'da *Kâni Merhûmuñ münşeâtında yüz yetmiş mektûb şûreti ve elli beş şûret-i dîbâce var. Külliyyatı bundan ziyâde olamaz* yazılıdır.

Baş: Yâ münşien evcede'l-eşyâ'e inşâ'en Ve lâ tuhâlifuhu'l-eşyâ'ü in şâ'â

Son: Min-ba'd dâmen-i sa'âdet-i râyiha-i muşîbet-muşîb ve pîrâmen-i evlâd ü akṛabâya nekbâ-yı nekbet ḡarîn ü ḡarîb olmaya. Temmet temm.

7. Süleymaniye Kütüphanesi Esad Efendi Nr: 3300

Bu nüsha, nüshaların karşılaştırılmasında E1 harfleriyle gösterilmiştir. 98 yaprak. 13 satır. Telif/istinsah tarihi, müstensih adı ve nüshanın ölçüleri hakkında bilgi yer almamaktadır. Söz başları kırmızı yazı. Kapağın ilk sayfasında “Kınalızâde 'Ali Çelebi'niñ İnşâsıdır” karşıdaki sayfada “Münşe'ât-ı Hınnâ-lızâde” “Bismillahirrahmânirrahîm” yazılıdır. Arka kapağın a kısmında “Eczâ-yı şuver-i mekâtîb-i fakîr mu'terif-i bi-takşîr ed'afu'l-ibâd 'ale'l-ḡaḡîr şânehu'l-Melikü'l-ḡabîr 'an mûcibâti'l-ḡacâleti ve't-teşvî” yazısının altında “min kütübi 'abdi'd-dâ'î Seyyid Mehmed Mihri 'an kütübihi ve Dîvân-ı 'Âlî” yazılıdır ve bu yazının altında içerisinde “es-Seyyid Mehmed Şâkir” yazılı bir mühür yer alır. Nüshada bazı mektuplar farklı bir sıra izler. Mektupların sıralanışı şu şekildedir: 2, 1, 3, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 26, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43,

44, 48, 49, 50, 51, 55, 56, 57, 58, 61, 63, 64, 65, 70, 71, 72, 73, 77, 78, 70, 71, 73, 68, 69, 74, 75, 78, 79 şeklinde sıralanmıştır. Görüldüğü üzere 4, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 27, 28, 35, 45, 46, 47, 52, 53, 54, 59, 60, 62, 66, 67, 76 numaralı mektuplar eksiktir. 71, 73, 78 numaralı mektuplar iki defa yazılmıştır. Bu yüzden ikinci tekrar olan kısımlar E1(b) şeklinde gösterilmiştir. Temmet kaydından sonra diğer nüshalarda yer almayan bir mektup mevcuttur.

Baş: Ḥamdü Rabbi'l-‘âlemîn bi-lisânin ‘Arabiyyin mübîn ‘âmmâ nevâluhu li-münşi’ihi.

Son: Min-ba‘d dâmen-i sa‘âdet-i râyiha-i muşîbet-muşîb ve pîrâmen-i evlâd u aḫrabâyâ neknâ-yı nekbet ḫarîn u ḫarîb olmaya. Li-münşi’ihi. Ey şabâ ger yâd-ı mehcûr ân nâ-şâdeş dehî Ez-men bî-dil-i ṭufeyl-i dîgerân yâdeş dehî. Temme bi-mennihi ve iḫsânihi temme.

8. Süleymaniye Kütüphanesi Esad Efendi No: 3314

Bu nüsha E2 harfleriyle gösterilmiştir. 70 yaprak. 17 satır. Telif/istinsah tarihi, müstensih adı ve nüshanın ölçüleri hakkında bilgi yer almamaktadır. Söz başları kırmızı yazı. Kapak kısmının ilk sayfasında “Min-kütübi ed‘afi’l-‘ibâdi’r-Raḫîm bendeñiz İbrâhîm eş-şehîr bi-Âzerî ve’l-mu‘arref bi-İbn-i Beyân ‘afâ ‘anhüma’l-‘Âfî” Kapaktan sonra ilk sayfada *Münşeâtü Kınalızade* alt kısmında “*Min-‘avâri’d-dehri İbrâhîm bin Meḫmed eş-şehîr Ḥalîlî ‘afâ ‘an-hüma’l-‘Âfî*” yazılıdır. Mektuplar, Münşeât’ın tertip sırasına göre sıralanmıştır. 61, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79 no’lu mektuplar yer almaz. Bunun dışındaki mektuplar bu nüshada mevcuttur. 69 no’lu mektubun sadece başlık kısmı ve ilk paragrafı yer alır. 69 no’lu mektubun “ḫazret-i âsmân-rütbetle müşevvaḫ ve gerden-i dil ü cânî” cümlesinden sonra diğer nüshalarda yer almayan bir sayfalık bir metinle nüsha son bulur.

Baş: Şi‘rûn ‘Arabiyyün li-münşi’ihi. Yâ menşeü evcedü’l-eşyâ inşâen. Ve lâ teḫâlifuhu’l-eşyâ’u in şâen.

Son: Sāye-i devletiñüz ve pāye-i rif'atiniñüzde cümle aḥbāb u 'ibādiniñüz ber-murād olup mesrūrü'l-fu'ād olalar. Āmīn yā Mu'īn. Temmet mim.

9. Süleymaniye Kütüphanesi Esad Efendi No: 3327

Bu nüsha E3 harfleriyle gösterilmiştir. 104 yaprak. 19 satır. Telif/istinsah tarihi, müstensih adı ve nüshanın ölçüleri hakkında bilgi yer almamaktadır. Münşeatın kapak kısmında *Münşeat-ı Nevâdir* ibaresi yer alır. Söz başları kırmızı yazı. Bütün mektuplar yer alır. Nüshanın vr. 90a'nın sonundan başlayıp vr. 90b'nin bir bölümünde kırmızı yazıyla *"Mü'ellif merḥūm u mebrūr envā'-ı sâbıka tertīb buyurdukları bu şüretde tamām olmuştur. (90b) Ammā ba'de't-tedvīn vārid olan şuver-i mekātīb tertīb-i sâbık üzre olmayup bundan soñra cem' olmuştur"* ifadesinin ardından 90b-103b arasında diğer nüshalarda mevcut olmayan 9 mektup daha yer alır. Bu mektupların ilki "Merḥūm Sulṭān Süleymān Ḥazretleriniñ Cāmi'-i Şerifleri-çün Vākī' olan İnşā ve Kaşidedür", 2. mektup "Civān-baḥt Sulṭān Selīm Mağnisadan Kütahiyyayı Teşrif İtdüklerinde Defter(d)ārlar Ḥizmetine Tahriṛ Olunmuşdı", 3. mektup "Bu Nüşha Daḥi Şerḥ-i İştıyāk ve 'Arz-ı Ālām-ı İftirāk için Semt-i Tahriṛ Bulunan Nāmede", 4. mektup "Bu Nüşha Daḥi 'Arz-ı İftirāk ve İştıyāk için Ḥayyiz-i Vücūda Çıkmışdır", 5. mektup "Bu Nüşha Daḥi Bazı E'izze'e 'Arz-ı Şevḳ u Ğarām için Ḥayyiz-i Vücūda Çıkmışdır", 6. mektup "Bu Nüşha Daḥi Keşret-i İftirāk ve İştıyāk için Yazılmışdır", 7. Mektup "Bu Nüşha Bazı E'izze-i Maḥādīme 'Arz-ı İştıyāk ve İḥbār-ı Hādiṣe için Ḥayyiz-i İnşāya Çıkmışdır", 8. mektup "Bu Nüşha Daḥi Bazı Maḥādīme Talebeden Birisi İrsāl için Ḥayyiz-i Vücūda Çıkmışdır" ve 9. mektup "Bu Nüşha Daḥi 'Arz-ı İştıyāk için Ḥayyiz-i Vücūda Çıkmışdır" başlıklarını taşır. Bu 9 mektup aynı şekilde BN nüshasında da mevcuttur. Nüsha, "Beyt Bād-ı şemşir-i tu-rā tāb-ı cihān-ārāyī Tā buved mihr-i sipihr ü felek-mināyī Temmeti'l-kitāb bi-'avni'llāhi Te'ālā" ifadesiyle son bulur.

Baş: Ḥamdü Rabbi'l-'ālemīn bi-lisānin 'Arabıyyin mübīn 'āmmā nevāluhu li-münşi'ihî.

Son: Min-ba'd dāmen-i sa'ādet-i rāyiḥa-i muşibet-muşib ve pīrāmen-i evlād ü aḳrabāya nekbā-yı nekbet qarīn ü qarīb olmaya. Mü'ellif merḥūm ve mebrūr.

10. Nuruosmaniye Yazma Eser Kütüphanesi No: 34 Nk 4289

Bu nüsha, nüsha karşılaştırılmasında NO harfleriyle gösterilmiştir. 55 yaprak. 15 satır. Katalogda eserin adı, “Münşeât” şeklinde. Söz başları kırmızı yazı. Telif/istinsah tarihi, müstensih adı ve nüshanın ölçüleri hakkında bilgi yer almamaktadır. Yer yer metinlerde eksikler mevcuttur. Bu nüshada pek çok eksik kelime, cümle ve hatta paragraf mevcuttur. Eksik kısımlar dipnotlarda ayrıntılı olarak verilmiştir. Mektupların sıralanışı 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 10, 14, 17, 23, 26, 27, 28, 29, 32, 34, 36, 37, 35, 38, 40, 42, 43, 45, 44, 65, 67, 68, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 79 şeklindedir. 12, 13, 15, 16, 18, 19, 20, 21, 22, 24, 25, 30, 31, 33, 39, 41, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 66, 69, 70, 78 no’lu mektuplar yer almaz. 71 no’lu mektubun başlığı yoktur.

Baş²²⁷: Nessâc-ı dîbâ-yı zîbâ-yı kelâm-çün târ u pûd-i ma‘nâ-yı minvâl-i muḳteżâ-yı maḳâm üzre mensûc ide.

Son: Min-ba‘d dâmen-i sa‘âdete râyiḥa-i muşîbet-muşîb ve pîrâmen-i evlâd u aḳrabâya nekbâ-yı nekbet ḳarîn u ḳarîb olmaya.

6.2. Nüshaların Değerlendirilmesi

Kınalızâde Ali Efendi Münşeâtı’na ait tespit edilebilen nüshalardan 10 nüsha bu çalışmada değerlendirilmiştir. Bu nüshalardan sadece İÜ ve İÜ2 nüshalarında tarih kaydı vardır. Bunun dışındaki nüshalarda herhangi bir tarih kaydı ve istinsah kaydı bulunmamaktadır. Nüshalar çeşitli yönlerden (mektupların sıralanışı, ortak özellikler, farklar gibi) mukayese edilerek tasnif yoluna gidilmiştir.

Bilindiği gibi tenkitli metnin amacı, yazarın kaleminden çıkmış ya da ona en yakın metni ortaya koyabilmektir. Ancak Kınalızâde Ali Efendi Münşeâtı’nın, tespit edilebildiği kadarıyla, ne bir müellif nüshası ne de müellif nüshasından istinsah edilmiş herhangi bir nüshası mevcut değildir. Yurt içi ve yurt dışı kütüphanelerinde bulunduğu tespit edilen 10 nüsha mektupların tertip sırası, manzume sayısı, müşterek eksiklik, yanlışlık ve ortak yönler gibi özellikler

²²⁷ Nüshanın üst kısmında bir başlık yer alır fakat başlık silindiği için okunamamıştır.

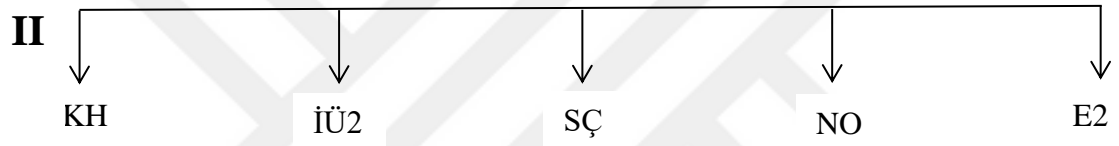
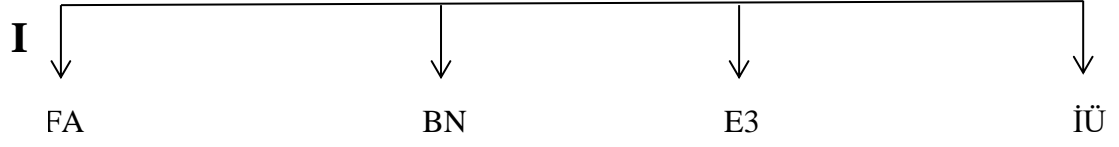
açısından değerlendirilerek gruplandırmaya çalışılmıştır. Bunun için öncelikle Münşeat'ta yer alan bütün mektupların başlıkları ve bu mektupların sıralanışı ile mısra, beyit, kıta vs. şiir parçalarının hangi nüshalarda mevcut olup hangi nüshalarda yer almadığı tespit edilmiştir. Bununla birlikte metin içinde yer alan şiir parçaları zaman zaman nüshalar arasında bir ilişkiyi gösterse de genel olarak net bir fikir elde etme imkanı sağlamamıştır. Yine dipnotlar üzerinde yaptığımız incelemeler sonucunda metindeki hatalı yazılmış kelime veya kelime gruplarının bazen aynı gruptaki nüshalarda bazen farklı gruplardaki nüshalarda aynı şekilde yer aldığı görülmüştür. Bu yüzden mektupların tertip sırası grupların oluşturulmasında belirleyici olmuştur. İncelemeye çalıştığımız nüshalar, aralarındaki ilişkilere göre değerlendirildiğinde üç gruba ayrılmaktadır.

1. Grup: FA, BN, E3 ve İÜ nüshalarının 16-17-18 no'lu mektuplardaki sıralanışın aynı olması bu dört nüshanın aynı aile içinde yer aldığı kanaatini oluşturmuştur. Ayrıca BN ve E3 nüshalarında Münşeat'ın sona ermesinden sonra diğer nüshalarda yer almayan 9 mektup daha yer alır. Bu 9 mektup her iki nüshada bazı küçük istisnalar dışında metin olarak birbiriyle örtüşmektedir. BN nüshasında bu 9 mektubun ardından diğer nüshalarda mevcut olmayan 3 mektup daha yer alır.

2. Grup: KH, SÇ, İÜ2, E2, NO nüshalarından oluşmaktadır. KH nüshası Münşeat'ın tertibine esas olarak alınmıştır. Bu gruptaki nüshalar da KH nüshası ile aynı sırayı takip eder. KH nüshasında bütün mektuplar tam olarak yer alır. SÇ nüshasında sadece 74 no'lu mektup eksiktir. İÜ2 nüshasında 25 no'lu mektubun “Bî-çün-ı Tebârek meymûn u mübârek” kısmından sonra 26 no'lu mektubun “müyessir-i âmâl nesîm-i beşâret” kısmına geçer. Aradaki kısım eksiktir. İÜ2 nüshasında 61, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79 no'lu mektuplar eksiktir. 69 no'lu mektubun sadece başlık kısmı ve ilk paragrafı yer alır. NO nüshasında 39 mektup eksiktir. NO nüshası eksik mektuplar ve 35 no'lu mektup istisna (36-37-35-38 şeklindedir) tertibe uygun sıralanmıştır.

3. Grup: E1 nüshasında 23 mektup eksiktir. Mektuplar diğer iki gruba ait nüshalardan farklı karışık bir sıra izler. Mektuplar 2, 1, 3, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 26, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 48, 49, 50, 51, 55, 56, 57, 58, 61, 63, 64, 65, 70, 71, 72, 73, 77, 78, 70, 71, 73, 68, 69, 74, 75, 78, 79 şeklinde sıralanmıştır.

6.3. Nüsha Şeceresi

III

6.4. Tenkitli Metnin Hazırlanmasında İzlenen Yöntem

1. Nüshaların sayfa numaraları, nüshaların tanıtıldığı bölümde gösterilen rumuzlarla birlikte, metin içerisinde gösterilmiştir (FA, KH, E1... gibi)

2. Ayet, hadis, Arapça ve Farsça ibareler, deyimler, kelimeler vs. eğik (italik) karakterde dizilmiştir. Bütün Arapça ve Farsça ibarelerin Türkçeleri dipnotlarda gösterilmiştir.

3. Anlam yahut vezin gereği yapılması zaruri olan türlü eklemeler, metin tamirleri parantez () içinde gösterilmiştir.

4. Nüsha farkları gösterilirken önce ana metne alınan doğru olarak kabul ettiğimiz şekil verilmiş, iki nokta işaretinden sonra diğer nüsha(lar)daki varyant(lar) gösterilmiş, boşluktan sonra da asıl metne alınmayan şeklin bulunduğu nüshanın/nüshaların rumuzuna/rumuzlarına yer verilmiştir: “bendeğî: bendeğiden SÇ, E1; bendeğîdür İÜ” gibi.

5. Metinde yer alan fakat nüsha/nüşhalarda eksik olan kelime, cümle, paragraf vs. dipnotta “-” işaretiyle belirtilerek eksik nüshanın kısaltması ile birlikte gösterilmiştir: “-KH” gibi.

6. Nüshaların çoğunda eksik olup sadece bir veya birkaç nüshada yer alan ve metne dahil edilmesi uygun düşen kelime, cümle, ibare vs. dipnotta “+” işaretiyle belirtilerek nüshanın kısaltması ile birlikte gösterilmiştir: “+İÜ” gibi.

7. Müstensihlerden kaynaklanan (ع ve ك karışıklığı başta olmak üzere kimi eklerin yanlış yazılması vb.) yaygın imla hatalarının aparatta gösterilmesine gerek görülmemiştir.

8. “Sā’il. fezā’il...” gibi hemzeli kelimeler bazen *ye* ile (sāyil, fezāyil) yazılmış bazen de hemze ile (sā’il, fezā’il) yazılmıştır. Metinde hemzeli yazım tercih edilmiştir.

9. Metnin çeviri yazısında Prof. Dr. İsmail ÜNVER’in “Çeviri Yazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler” başlıklı makalesinde belirttiği hususlara uyulmuştur.

10. Neşirde bilimsel eserlerdeki transkripsiyon sistemi kullanılmıştır.

6.5. Metin

[FA1b]

Hāzihi Münşe 'atü Hınnālı-zāde²²⁸Bismi'llāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm²²⁹Ḥamdü²³⁰ Rabbi'l-ālemīn bi-lisānin 'Arabiyyin²³¹ mübīnin²³²[Şi'run 'Arabiyyun li-münşi'ih²³³]*Müstef'ilün Fā'ilün Müstef'ilün Fa'lün*Yā münşien evcede'l-eşyāe inşāen²³⁴

Ve lā tuḥālifuhu'l-eşyā'u in şāen

Yā Ḥālīka'l-ḥalki in insen ve in meleken

Yā Rāzıka'l-ḥayyi in ibilen ve in şāen²³⁵

[Nesr²³⁶] Yā men ebda'a fī-naẓmi'l-vücūdi ve aḥsene fī-neşri'l²³⁷-cūdi fe-şāre maṭla'u kaşīdeti'ş-sun²³⁸ i' bi-şānāyi' i iḥsānihi't-tāmmi muşarra'an ve fıktratü ruḳ'ati'l-kevn²³⁹ bi-bedāyi' i in'āmihi'l-āmmi muraşşa'an (İÜ2 2a) *şalli 'alā-ekmeli men heda'l-ibādi ve efşahi men naṭaḳa bi'd-dādi.*²⁴⁰

²²⁸ Hāzihi Münşe 'atü Hınnālı-zāde: +BN

²²⁹ Bismi'llāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm: +KH, +İÜ

²³⁰ Ḥamdü: -İÜ1 (silinmiş)

²³¹ Ḥamdü Rabbi'l-ālemīn bi-lisānin 'Arabiyyin mübīnin: -E2, -İÜ2

²³² 'Arabiyyin mübīnin: 'Arabiyyin mübīnin 'ammā nevāluhu FA, BN, KH, E1, SÇ, E1, E3

²³³ Şi'run 'Arabiyyun li-münşi'ih: Beyt 'Arabī BN; li-münşi'ih E3, İÜ; -İÜ2

²³⁴ Yā menşeü evcedü'l-eşyā inşāen: Ḥamdü Rabbi'l-ālemīn yeksān Yā menşeü evcedü'l-eşyā inşāen E1

²³⁵ *Ey her şeyi yaratan Yaratıcı! O dilerse, hiçbir şey (O'nun dileğinin) aksine hareket etmez Gerek insan gerek melek ey (bütün) mahlukatın yaratıcısı Deve olsun koyun olsun (bütün) canlılara rızık veren*

²³⁶ Nesr: -KH, -E2, -SÇ, -İÜ, -İÜ2

²³⁷ neşr: neşr İÜ2; yesr E1

²³⁸ şun': -E3

²³⁹ ruḳ'ati'l-kevn: ruḳ'atü bi'n-nūni'l-kevn SÇ

²⁴⁰ *Ey varlık nizamını en güzel biçimde yaratan ve ihsanını en güzel şekilde dağıtan Yaratma kasidesinin matlaı onun baştan sona eksiksiz ihsanıyla tamamlandı Varlık kağıdının yazısı O'nun herkese bol bol*

[Şi‘run ‘ Arabiyyun li-münşi ‘ihi²⁴¹]

Müstef‘ ilün Müstef‘ ilün Mütefā‘ ilün

Ḥatmü’n-nebiyyini’l-kirāmi Muḥammedin

Şallī ‘ aleyhi Rabbuhu ta‘ zīmā

Ve lehu e‘ adde maḳāmeten maḥmūde

Ve hiye’ş-şefā‘ atü li’l-‘ ibādi ‘ amīmā

Yā eyyühe’r-rācūne minhu şefā‘ a²⁴²

Şallū ‘ aleyhi ve sellimū teslīmā²⁴³

[FA2a]

Neşr-i Türki²⁴⁴ der²⁴⁵-Sipās-ı Eḥad-ı Ḥaḳḳ ve Sitāyiş-i Şamed-i²⁴⁶ Muṭlak Celle²⁴⁷ Celālühü

Nessāc-ı²⁴⁸ (NO 1b / E1 2a) dībā-yı zībā-yı kelām ve nessāḥ-ı eṭbāḳ-ı evrāḳ-ı merām²⁴⁹ çün

tār²⁵⁰ u pūd-i lafz²⁵¹ u ma‘ nāyı minvāl-i belāḡat üzre nesc itmege ibtidā kıla²⁵² ve nuḳūş-ı

bedāyi‘-i şānāyi‘-i şaḥīfe-i (İÜ2 2b) laṭīfe-i (İÜ 2a) feşāḥat üzre nesh itmege āḡāz ide.²⁵³

Ehemm-i mehāmm oldur ki tırāz-ı ibtidāsın ḥarīr-i²⁵⁴ ḥamd ü²⁵⁵ sipās-ı Ḥālīḳu’n-nās ile

daḡıttıḡı iyilikleriyle dir Salat ü selam doḡru yolu bulan kullarına ve dād dilini (Arapçayı) en fasih konuşanların üzerine olsun

²⁴¹ Şi‘run ‘ Arabiyyun li-münşi ‘ihi: Beyt BN; Şi‘r E3; Şi‘run li-münşi ‘ihi E1; li-münşi ‘ihi İÜ; -İÜ2

²⁴² *Yüce peygamberlerin sonuncusu Muhammed’dir Rabbinin yücelten salât ü selamı onun üzerine olsun Övgüye değer bir makam onun için hazırlanmıştır Bütün kulların şefaatine (vesiledir) Ey ondan şefaatt dileyenler*

²⁴³ *Ey inananlar! Siz de onu övün, ona salât ve selam getirin.* Ahzâb/ 56.

²⁴⁴ Neşr-i Türki: -BN, -İÜ

²⁴⁵ der: ki der E1

²⁴⁶ Şamed: şamīr KH

²⁴⁷ Celle Celālühü: neşr İÜ

²⁴⁸ “Ḥamdü Rabbi’l-‘ ālemīn bi-lisānin ‘ Arabiyyin mübīnin” “Nessāc-ı dībā-yı zībā”: -NO

²⁴⁹ ve nessāḥ-ı eṭbāḳ-ı evrāḳ-ı merām: -NO

²⁵⁰ tār: -E3

²⁵¹ lafz: -NO

²⁵² belāḡat üzre nesc itmege ibtidā kıla: muḳteżā-yı maḳām üzre mensüc ide NO

²⁵³ ve nuḳūş-ı bedāyi‘-i şānāyi‘-i şaḥīfe-i laṭīfe-i feşāḥat üzre nesc itmege āḡāz ide: -NO

²⁵⁴ ḥarīr: -E2

²⁵⁵ ü: -FA

muḥarrer ide. Ve çün ḳannād-ı fānīde (SÇ 2a) ma‘ārif-i²⁵⁶ ḳāleb-i ifade-i (KH 2a) leṭā’ifi (E3 2a) ifrāğ-ı ḳand-i müzāb-i²⁵⁷ nükte-i ḫalāvet-intisāb²⁵⁸ itmege intişāb ide.²⁵⁹ Etemm-i merām oldur ki şeker-i şükr-i Rāzıḳ-ı Vehhābī ma‘şara-i²⁶⁰ fikr (E2 2a) ü dükkān-ı zıkrde mükerrer ḳıla. [Ḳıṭ‘ a-i²⁶¹ Türkiyye²⁶² li²⁶³-münşi ‘ihi²⁶⁴]

[Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün]

İtmeden dest-i fenā ḳaşr-ı vücūduñ vīrān

Hāne-i sırruñı cānāne muḳarrer idegör

Şerbet-i merg ile telḫ eylemedeñ kāmūñı ‘aşr

Şekker-i²⁶⁵ şükri şeb ü rüz mükerrer idegör

[Neşr²⁶⁶] Ammā çün şadr-nişīn-i pīşgāh-i²⁶⁷ (E1 2b) ıştıfā ve (İÜ2 3a) ser-ḳāfile-i kārīvān-ı²⁶⁸ ictibā Ḥabīb-i Ḥaḳḳ Şefī‘-i ḫalk ki vücūd-ı behbūdı intizām-ı silsile-i mevcūdāta²⁶⁹ ‘illet-i²⁷⁰ ḡā’i²⁷¹ ve cām-ı cihān-nümā-yı ḫaḳīkati²⁷² şühūd-ı cemāl-i ezeliye aḫsen-i merā’i²⁷³ ve faşş-ı ḫātimiyyet²⁷⁴ ve naşş-ı ḫātimiyyeti²⁷⁵ *ene ḫāmili²⁷⁶ livāi’l-ḫamdi Ādemu ve men dūnehu taḫte livā’dür.*²⁷⁷ [Beyt-i²⁷⁸ Fārisi²⁷⁹ li-münşi ‘ihi²⁸⁰]

²⁵⁶ ve çün ḳannād-ı fānīde ma‘ārif : ve ḳannād-ı maşş-ı mu‘āf çün NO

²⁵⁷ ḳand-i müzāb: -NO

²⁵⁸ intisāb: iktisāb: E1

²⁵⁹ nükte-i ḫalāvet-i intisāb itmege intişāb ide: nükte-i ḫalāvet-i intisāb ide NO

²⁶⁰ ma‘şara: muaşşıra E3

²⁶¹ Ḳıṭ‘ a: -E3, -İÜ

²⁶² Türkiyye: -E1, -E3, -İÜ

²⁶³ li: bi E1

²⁶⁴ Ḳıṭ‘ a-i Türkiyye li-münşi ‘ihi: şı‘r NO; beyt BN

²⁶⁵ şeker: şeker ü FA, SÇ, E1, KH, BN

²⁶⁶ neşr: -NO, -E2

²⁶⁷ pīşgāh: bārgāh BN

²⁶⁸ kārīvān: karbān NO, BN

²⁶⁹ mevcūdāta: vücūdā KH

²⁷⁰ ‘illet: ‘ille E1

²⁷¹ ictibā. Ḥabīb-i Ḥaḳḳ Şefī‘-i ḫalk ki vücūd-ı behbūdı intizām-ı silsile-i mevcūdāta ‘illet-i ḡā’i: enibbā ki vücūd-ı behbūdı silsile-i mevcūdāta ‘illet-i ḡānī NO

²⁷² ḫaḳīkati: ḫaḳīkī FA, NO, SÇ, E1, E2, BN

²⁷³ ve cām-ı cihān-nümā-yı ḫaḳīkī şühūr-ı cemāl-i ezeliyye-i aḫsen-i merā’i: -NO

²⁷⁴ ve faşş-ı ḫātimiyyet ve: -E3

²⁷⁵ ḫātimiyyet: ḫātimiyyet E1

[FA2b]

[Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fa' lün]

Çün livā-yı hamd-i haqq hāşş ez-berāy-ı ü būd

*Ādem u men dūnehu taḥte 'l-livā-yı ü būd*²⁸¹

(NO 2a)

[Neşr²⁸²] Evvel-i delīl-i²⁸³ hüdā²⁸⁴ ve resūl-i²⁸⁵ Hudā 'azze²⁸⁶ şānuhu ezelen ve²⁸⁷ ebeden²⁸⁸ ki fark-ı ferḥunde-i hümāyūnı berāzende-i²⁸⁹ efser-i *leḳad ersalnāke*²⁹⁰ (İÜ 2b) ve kâmet-i mübârek ü meymūnı²⁹¹ ber-endāze-i²⁹² ḥil' at-i²⁹³ *levlāke*²⁹⁴ *levlāke le-mā ḥalaktü 'l-eflākedür.*²⁹⁵

[Şi' r²⁹⁶ li²⁹⁷-münşi 'ihi²⁹⁸]

(İÜ2 3b)

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

Habīb-i Ḥazret-i Raḥmān Muḥammed-i ' Arabīst

²⁷⁶ ḥāmilu: milu E1

²⁷⁷ *Ben, kıyamet gününde, Ādem'den bana kadar gelmiş bütün Peygamberlerin altında toplanacakları Hamd Sancağı (Livāu 'l Hamd)nın taşıyıcısıyım. Hadis-i Şerifin orijinal şekli: Ben kıyamet gününde hamd sancağının taşıyıcısıyım altında da Adem ve diğer peygamberler vardır ama övünmek yok. Dârimî, Alâmâtü'n-Nübüvve, 8 (hadis no: 51).*

²⁷⁸ Beyt: -İÜ

²⁷⁹ Fārisî: -NO, -BN, -E3, -İÜ

²⁸⁰ li-münşi 'ihi: -NO, -BN, -E3, -İÜ

²⁸¹ *Hakkın hususi himaye sancağı onun içindir Adem ve onun sancağının altındaki herkes onun içindir*

²⁸² Neşr: -E3, -İÜ, -İÜ2

²⁸³ delīl: delīl ü E1

²⁸⁴ hüdā: -E3

²⁸⁵ resūl: ḥabīb NO

²⁸⁶ *Ezeli ve ebedi olarak şanı yüce olsun.*

²⁸⁷ ve: -SÇ

²⁸⁸ 'azze şānuhu ezelen ve ebeden: -NO

²⁸⁹ berāzende: ferāzende KH

²⁹⁰ *Biz seni gönderdik.*

²⁹¹ kâmet-i mübârek: bālā-yı vālā-yı NO

²⁹² berāndāze: tırāzında KH, E1

²⁹³ ḥil' at: ḥilḳat KH

²⁹⁴ levlāke: -BN

²⁹⁵ *Sen olmasaydın, sen olmasaydın (Ey Habibim) kainatı yaratmazdım. Hadis-i Kudsi*

²⁹⁶ Şi' r li-münşi 'ihi: beyt BN; li-münşi 'ihi İÜ; -NO

²⁹⁷ li: bi E1

²⁹⁸ li-münşi 'ihi: -E3

Ṭabīb-i ʿillet-i ʿiṣyān Muḥammed-i ʿArabīst

Ser-āmed-i²⁹⁹ şaf-ı ehl-i şafāst cemʿ-i rüsul

Ser āmed-i şaf-ı iṣṣān³⁰⁰ Muḥammed-i ʿArabīst

Be-piṣ-i³⁰¹ çeşm-i muḥakḳıḳ mükevvenāt heme

Buved çü yek beden ü³⁰² cān Muḥammed-i ʿArabīst³⁰³ (E1 3a/E2 2b)

*Şalla'llāhu Tebāreke ve Te'ālā' aleyhi ve şaḥbihi ve ālihi mecālī cemālī kemālīhi ve merāi şuveri şifātihi ve ef'ālihi.*³⁰⁴ [Beyt li-münşi'ihī³⁰⁵] (SÇ 2b)

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fa' lün

Kār-ı ān-kes ki bereş devlet-i sermed bāşed (E3 2B)

Ez-pes-i ḥamd-i eḥad midḥat-i Aḥmed bāşed³⁰⁶

[Kıı' a-i³⁰⁷ Türkiyye³⁰⁸ fi't-teşevvuk ileyhi ve's-selāmu ʿaleyh³⁰⁹]

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

Āb-ı çeşm ü āteş-i sūz-ı derūnumdan peyām

Ṭaybe ḥākine ilet ey bād itdükçe vürūd

Eşk ile rūd oldı her çeşmim revān itsem n'ola (İÜ2 4a)

²⁹⁹ ser-āmed: ser-āmede FA, KH, NO, SÇ

³⁰⁰ iṣṣān: insān NO

³⁰¹ Be: yed KH

³⁰² ü: -BN

³⁰³ *Cenab-ı Allah'ın habibi Arap Muhammet'tir İsyān hastalığının ilacı Arap Muhammet'tir Bütün safa ehlinin önderidir Bütün peygamberlerin önde geleni Arap Muhammet'tir Bütün alemleri yaratanın gözünde her şey bir beden gibidir ve (o bedenini) canı Arap Muhammet'tir*

³⁰⁴ *Yüceler Yücesi Allah'ın salāt ü selāmı kusursuz güzelliğinin aynası ve (en güzel) sıfatların ve fiillerinin suretlerinin gözgüsü olan ona, ailesine ve ashabının üzerine olsun*

³⁰⁵ Beyt li-münşi'ihī: şi'r E1, E3; Beyt BN; li-münşi'ihī İÜ; -NO

³⁰⁶ *Ebedi huzur için her iş bir (olan Allah'a) ḥamd ve Aḥmed'e övgü sayesinde*

³⁰⁷ Kıı' a: Maṭla BN; -İÜ

³⁰⁸ Türkiyye: Türki E1; -E3, -İÜ

³⁰⁹ fi't-teşevvuk ileyhi ve's-selāmu ʿaleyh: -BN, -E3

Rīg-i baḥḥāya dü çeşm-i eşk-i rīzüm-den dūrūd

[Neşr³¹⁰] (KH 2b) Şeker³¹¹-i şükr-i³¹² dārū-yı da³¹³ vā-yı³¹³ ʿacַz ile maḥlūt ve çetr-i ḥaber-i ḥamdi tınāb-ı i³¹⁴ tirāf-ı kuşūra merbūt buyura. Biz ki vücūd bāzārınıñ kem³¹⁴ sermāyeleri ve ḳabūl mi³¹⁵ rācınıñ pest-pāyeleriüz. Bize izḥār-ı ʿacַzde

[FA3a]

müşāreket itmek ḡāyet cesāret³¹⁵ ve ticāret-i men yezīd-i sa³¹⁶ ʿādetde³¹⁶ ʿayn-ı ḡabn ve³¹⁷ maḥz-ı ḥasāretdür.³¹⁸ (BN 2a) Belki (E1 3b) biz çün envā-ı noḳşanı ḥāvī ve ecnās-ı³¹⁹ taḳşīrātı ḥāyızlerüz. Da³²⁰ vā-yı kuşūrdan ḡayri³²⁰ daḡi³²¹ (İÜ 3a) ḳāşır ve izḥār-ı ʿacַzden (NO 2b) daḡi³²² ʿācizlerüz. [Beyt³²³ li³²⁴-münşi ʿiḥi³²⁵]

Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilün

ʿAcz-i izḥār ile itdi şükri çün Faḥrūʾl-ümem³²⁶

Ben kimen³²⁷ kim ʿacz-i izḥār itmeḡe ḳādir olam

[Tecdīd-i³²⁸ Tecdīd³²⁹ ve³³⁰ Temḥīd-i³³¹ Taḥmīd Nazm³³² li³³³-münşi ʿiḥi³³⁴]

³¹⁰ Şallaʾllāhu Tebāreke ve Teʿālā ʿaleyhi ve şaḥbihi ve ālihi mecāli cemāli kemālihi...şeker-i şükr: -NO

³¹¹ şeker: çün şeker E3

³¹² şükr: sükker SÇ, E1

³¹³ da³¹³ vā: -NO

³¹⁴ kem: bī NO

³¹⁵ cesāret: cesāretdür NO

³¹⁶ sa³¹⁶ ʿādetde: su³¹⁶ ʿād NO

³¹⁷ ve: ile BN

³¹⁸ ḥasāretdür: ḥasāretden E1

³¹⁹ ecnās: eḡnāf NO

³²⁰ ḡayri: -SÇ, -E2, -E3, -NO, -İÜ

³²¹ daḡi: -SÇ

³²² daḡi: -E2

³²³ Beyt: Şiʿr İÜ; -E3

³²⁴ li: bi E1

³²⁵ li-münşi ʿiḥi: -NO, -E3, -İÜ

³²⁶ ümem: enām KH

³²⁷ kimen: kimem NO, E3

³²⁸ Tecdīd: Tecdīd ü İÜ2

³²⁹ Tecdīd-i temcīd: tecdīd ü temḥīd KH

³³⁰ ve: -İÜ

³³¹ Temḥīd: Temḥīd ü İÜ2

Mef'ülü Mefā'īlü Mefā'īlü Fe'ülün (İÜ2 4b)

Ey cümle-i eşyāda yüzüñ pertev-i peydā

Sergeşte yüzüñ pertevine cümle-i eşyā

Maḥkūm senüñ kudretüñe sāfil³³⁵ ü 'ālī³³⁶

Ma' lūm senün hazretüñe sırr u³³⁷ hüveydā (E2 3a)

Birsin ki iki ḥarf ile sen eylediñ izhār

Beş vaḫt ü yedi necm ü toḫuz çarḫ-ı mu' allā

Ne zātuña tebdīl ü³³⁸ ne evşāfiña taḡyīr³³⁹

Ne ni' metiñe 'add ü³⁴⁰ ne iḥsāniña iḥsā

Zātuña göre nice şenā ide 'Alī kim

'Āciz olup Aḫmed didi lā³⁴¹ uḫşā şenā³⁴²

[Neşr-i³⁴³ 'Arabī³⁴⁴] *Yā men*³⁴⁵ *şānuhü'l-'aṭā* (E3 3a) *irḫam li-men şānehü'l-ḫaṭā*.³⁴⁶ *Yā men* (SÇ 3a) *bi-yedihi*³⁴⁷ (E1 4a) *mefātīḫü'l-ḡaybi*³⁴⁸ *iḡfir li-men 'indehu*³⁴⁹ *maḫābiḫü'l'*³⁵⁰ -'aybi. (İÜ2 5a) [Beyt³⁵¹ li³⁵²-münşi 'ihi³⁵³]

³³² nazm: beyt BN; -İÜ

³³³ li: bi E1

³³⁴ Tecdīd-i temcīd ve temhīd-i taḫmīd nazm li-münşi 'ihi: şı'r E3

³³⁵ sāfil: sāḫil KH

³³⁶ sāfil ü 'ālī: 'ālī vü sāfil E1

³³⁷ u: -BN, -İÜ

³³⁸ ü: -BN

³³⁹ taḡyīr: taḡayyūr İÜ

³⁴⁰ ü: -BN

³⁴¹ *Övgünü saymakla bitiremem.*

³⁴² şenāe: şenā KH, İÜ; şenārā BN, FA, NO, SÇ

³⁴³ Neşr: -E3, -İÜ2

³⁴⁴ 'Arabī: -BN, -E1, -E3, -İÜ, -İÜ2

³⁴⁵ Ben kimen kim 'acz-i izhār itmege ḡadır olam...yā men: -NO

³⁴⁶ ḫaṭā: ḫaṭāyā BN

³⁴⁷ bi-yedihi : indehu NO; beyt KH

³⁴⁸ ḡayb: ḡayt NO

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

Ufḳ-ı ḥamd ü³⁵⁴ ṣenādan görinüp ṭālī^c -i sa^c d

Şubḥ-ı³⁵⁵ taḥmīd-i Ḥudā çünki³⁵⁶ ṭulū^c itdi temām

[Neşr³⁵⁷] Ammā ba^c d³⁵⁸ ma^c rüz-ı

[FA3b]

enzār-ı³⁵⁹ ūlī'l-ebşār ve merfū-^cı ebşār-ı zevi'l-enzār³⁶⁰ olunur kim şehr-sitān-ı şinā^c at-ı³⁶¹ inşā şu^c ūbet-i mesālik u ḥaşānet-i memālikle³⁶² şehīr ve ol şehristānıñ şāh-ı³⁶³ şehirsitānı^c ayn-i^c ademde kīmyā-mānend mekānsāz ve ḳāf-ı ḳilletde³⁶⁴ ^c anḳā-mişāl³⁶⁵ āşiyān-gīrdür.³⁶⁶ Zīrā ki ekşer-i ebnā-i zamān ḳulle-i fezāyiliñ ^c aḳabātına ^c uḳābgirdār taşā^c ud itmekden neşīb-i (İÜ 3b) şahrā-yı³⁶⁷ tevānī ve tekāsülün mehāvisinde³⁶⁸ serāb-vār teḳāüd itmegi a^c lā³⁶⁹ görmüşlerdür³⁷⁰ ve kesb-i (KH 3a) ma^c ārif itmek-çün meger³⁷¹ himmeti miyān-ı ^c azīmete berg itmekden ise başdan külāh-ı intibāhı def^c ve tāc-ı ibtihācı terk itmegi evlā bilmüşlerdür (İÜ2 5b). Pes bāb-ı sa^c y ü^c amel mismār-ı (E1 4b) ^c acz ü keşel ile mesdūd ve

³⁴⁹ *Ey şanı ihsan etmek olan (Rabbim) hatalı (kullarına) rahmet et Ey gaybın anahtarları elinde olan, kusurlu (kullarını günahlarından dolayı) başışla*

³⁵⁰ maḳābīḥu: mefātīḥu E2

³⁵¹ Beyt: -NO, -İÜ

³⁵² li: bi E1

³⁵³ li-münşi'ihī: -NO, -E3

³⁵⁴ ü: -E2

³⁵⁵ şubḥ-ı taḥmīd: -E1

³⁵⁶ Ḥudā çünki: +İÜ, +NO

³⁵⁷ Neşr: +NO, +BN

³⁵⁸ ammā ba^c d: -NO, -BN

³⁵⁹ enzār: ebşār E1

³⁶⁰ ma^c rüz-ı enzār-ı ūlī'l-ebşār ve merfū-^cı ebşār-ı zevi'l-enzār: ma^c rüz-ı nażar aşḫāb-ı başar ve manzūr-ı başar erbāb-ı nażar ḳılınır ki NO

³⁶¹ şinā^c at: şıfat NO

³⁶² memālikle: memālike BN

³⁶³ şāh: -NO, -İÜ2

³⁶⁴ ḳilletde: ḳilletet KH

³⁶⁵ ^c anḳā mişāl: anḳā-yı menāl SÇ

³⁶⁶ āşiyān: cāy NO

³⁶⁷ ^c aḳabātına ^c uḳḳāb-ı girdār teşā^c ud itmekden neşīb-i şahrā: -E3

³⁶⁸ mehāvisinde: mehāvisinin KH

³⁶⁹ a^c lā: evlā BN

³⁷⁰ görmüşlerdür: görmüşler BN

³⁷¹ meger: ger E3; gehī KH

hıyām-ı murādāt u āmānī³⁷²hibāl (E2 3b) u eṭnāb-ı batālet u³⁷³tevānī ile meşdüddur.

[Beyt³⁷⁴]

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

Güy-ı tevfīk u³⁷⁵kerāmet der-miyān efkende-end

Kes be-meydān der nemī āyed suvār ān-rā çı şod³⁷⁶

[Neşr³⁷⁷] Ve hem şol üstādlar ki mefātīḥ-i işāret ve hidāyetleriyle ḳufl-i ebvāb-ı ma' ārif meftūḥ ve meşābīḥ-i irşād ü delāletleriyle³⁷⁸şadr-ı erbāb-ı meṭālib meşrūḥ olurdı. Bu rūzigārda

[FA4a]

şol ḥadde mefkūddur ki aña nisbet sīmurğ u kīmyā keşirü'l-vücūddur. [Mışrā³⁷⁹]

Rāh³⁸⁰ revger be-bured der³⁸¹-reh be-delālet bereved³⁸² (SÇ 3b)

[Neşr³⁸³] Lā-cerem³⁸⁴ derūn-ı künbed-i eflāk şīt³⁸⁵ (E3 3b) ü şadā-yı suḥenverān-ı ḥıṭṭa-i ḥākden ḥālī ve 'arşa-i bāzārgāḥ-ı 'ālem bey' ü şirā-yı hünerpervērān-ı³⁸⁶ (İÜ2 6a) benī³⁸⁷ Ādemden 'ārī (NO 2b) olup ne fezā-yı³⁸⁸ fezāyilde³⁸⁹ ḥamāme-i nāme-i sec' -güy³⁹⁰ u³⁹¹

³⁷² āmānī: āmānī-i maḳşūd-ı zā'id ve İÜ

³⁷³ u: -BN

³⁷⁴ Beyt: şı' r KH; -İÜ

³⁷⁵ u: -İÜ

³⁷⁶ *Tevfīk ve keramet topunu ortada bırakmışlar Kimse meydana çıkmıyor usta atlılara ne oldu, neredeler?*

³⁷⁷ Neşr: -SÇ, -E1, -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

³⁷⁸ ü delālet: -E3

³⁷⁹ Mışrā': 'ayn E3

³⁸⁰ *Doğru yolda giden kişi hedefine ulaşır*

³⁸¹ der: -E1, -E3, -İÜ

³⁸² Rāh revger be-bured der-reh be-delālet bereved: -BN

³⁸³ Neşr: + FA

³⁸⁴ Zīrā eger ekşer enbā-i zamān...Neşr Lā cerem: -NO

³⁸⁵ şīt: şad şīt E3

³⁸⁶ pervērān: hünervērān SÇ

³⁸⁷ benī: -FA

³⁸⁸ fezā-yı fezāyilde: fezā-yı fezāyil-i fużelā NO

³⁸⁹ fezāyilde: fużalāda NO; ilde E3

³⁹⁰ sec' -güy: -NO

³⁹¹ u: -NO, -E3

hoş-nevâ şîr ve (İÜ 4a) ne bezm-i³⁹² bezl-i³⁹³ leṭâyifde kâse-i³⁹⁴ şahbâ-yı inşâ-yı³⁹⁵ şîrîn-edâ³⁹⁶ dâ'ir olur. [Beyt³⁹⁷ li-Monla Câmî³⁹⁸]

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Fe'ülün

Harifân bâdehâ ḥordend u reftend

Tehî ḥum-ḥânehâ³⁹⁹ kerdend u reftend (NO 3a/ E1 5a)

Ne bînem puḥte-i zîn bezm ü⁴⁰⁰ ḥâmî

Ki başed der-kefeş z'în⁴⁰¹ bâde Câmî⁴⁰²

[Neşr⁴⁰³] Bu dâ'iden bu dâ'iniñ daḥi gerden-i vücûdı bu ḥilyeden ḥâlî vü'âṭıl ve zât-ı noḫşân şîfâtında kemâl-i fehm ve fehm-i kemâl taşavvur itdügi ḥayâl-i fâsid ve taşavvur-ı bâṭıl⁴⁰⁴ olmışdur. [Beyt⁴⁰⁵]

Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fa'lün

Der-dilem⁴⁰⁶ bûd⁴⁰⁷ ki bî-dûst niyârem kâmi⁴⁰⁸

Çi konem çâre⁴⁰⁹ çü⁴¹⁰ say^c-i⁴¹¹ men u⁴¹² dil bâṭıl⁴¹³ buved⁴¹⁴

³⁹² bezm: -BN

³⁹³ bezl: -E2

³⁹⁴ ne bezm-i bezl-i leṭâyifde: ne meclis-i belâgat-i buleḡâda NO

³⁹⁵ inşâ: -E1

³⁹⁶ şîrîn-edâ: -NO

³⁹⁷ beyt: şîr NO, KH; nazm E3; -E2

³⁹⁸ li-Monla Câmî: +iÜ

³⁹⁹ ḥumḥânehâ: ḥumhâ rehâ (Şiirin orijinalinde)

⁴⁰⁰ ü: -NO

⁴⁰¹ z'în: z'ân (Şiirin orijinalinde)

⁴⁰² İyi gün dostları içkilerini içip gittiler Şarap mahzenlerini boşaltıp gittiler Cami, bu mecliste elinde kadeh olanların içinde ne ham ne de pişmiş olan birini göremiyorum Câmî Yûsuf u Züleyhâ/ Heft-Evrenç

⁴⁰³ neşr: -E2, -E3, -iÜ, -iÜ2

⁴⁰⁴ taşavvur: vehm NO

⁴⁰⁵ beyt: beyt li-münşi'ihî BN; şîr iÜ

⁴⁰⁶ Gönümde dosttan asla ayrı düşmemek vardı Ne yapalım, benim ve gönümün çabası boşunaydı Hafız Gazel/207.

⁴⁰⁷ Hafız'a ait şiirlerin çevirileri Hâfız Divanı (çev. Hicabi Kırlangıç, 2013, İstanbul: Kapı Yay.) adlı eserden alınmıştır.

⁴⁰⁸ niyârem kâmi: ne-bâşem hergiz (Şiirin orijinalinde)

[Neşr⁴¹⁵] Ammā⁴¹⁶ zarūret-i intizām-i aḥvāl-i⁴¹⁷ ma^ç āş u ma^ç ād ve ittifaq-ı āmāl-i nefis ü ihvān u evlād ve güzāriş-i ḥuḳūḳ-ı ihvān-ı şafa ve sipāriş-i umūr-i ḥullān-ı vefa için (E2 4a) gāhī⁴¹⁸ efāzıl-ı eḥibbā⁴¹⁹ ve emāşil-i eşdiḳā ḥidmetlerine⁴²⁰ (KH 3b) ve gāhī aşḥāb-ı menāsıb-ı a^ç lā-şān ve erbāb-ı

[FA4b]

merātib ve'n-nişān ḥāzretlerine ref^ç -i ḥācāt ve başt-ı münācāt için⁴²¹ irsāl-i ḥidmet⁴²² ü mükātebe ve inhā-i emniyet ü muḥāḩaba lā-büdd ve lāzim olurdu.⁴²³ Gerek izhār-ı mā fi'z-zamīr (E1 5b) kılınmağla⁴²⁴ gerek lisān-ı āḩardan mu^ç teber⁴²⁵ ve sefir olunmağla⁴²⁶ pes⁴²⁷ (İÜ 4b) kuşūr u taḳşīr sebebiyle ḩāşıl olan ḩacālet ü (SÇ 4a) teşvīr derlerin dürler gibi rişte-i ^ç acz ü ıztırāra⁴²⁸ keşide (E3 4a) ve kāğıd-ı⁴²⁹ pāre-i şerm (İÜ2 7a) ü inkisāra piçide kılup⁴³⁰ irsāl ü işāle iḳdām⁴³¹ olurdu.⁴³² Ammā⁴³³ şuver-i⁴³⁴ müsevvedātınıñ⁴³⁵ ba^ç zı egerçi⁴³⁶

⁴⁰⁹ çāre: çāreī BN

⁴¹⁰ çü: -BN

⁴¹¹ Çi konem çāre çü say^ç: Çi tevān kerd ki sa^ç y (Şiirin orijinalinde)

⁴¹² u: -BN

⁴¹³ Beyt Der-dilem būd ki bī-düst-ı niyārem kāmī Çi konem çāre çü say^ç -i men u dil bāḩıl būd: -NO

⁴¹⁴ būd: şod BN, İÜ

⁴¹⁵ neşr: -NO, -E2, -E3, -İÜ

⁴¹⁶ ammā: ammā çün NO

⁴¹⁷ aḩvāl: -FA

⁴¹⁸ gāhī: -NO

⁴¹⁹ efāzıl-ı eḩibbā: aşḩāb-ı münāsıb ve erbāb-ı merātib ve efāzıl-ı eḩibbā NO

⁴²⁰ ḩidmet: ḩizmet NO, E1, E2, İÜ2

⁴²¹ ve gāhī aşḩāb-ı menāsıb-ı a^ç lā-şān ve erbāb-ı merātib ve'n-nişān ḩāzretlerine ref^ç -i ḩācāt ve başt-ı münācāt için: -NO

⁴²² ḩidmet: ḩizmet NO, E1, E2, İÜ2

⁴²³ olurdu: oldıḩda NO

⁴²⁴ kılınmağla: kılmağla İÜ2

⁴²⁵ mu^ç teber: mu^ç abbir E1, E2, İÜ, İÜ2

⁴²⁶ olunmağla: olmağla E3

⁴²⁷ Gerek izhār-ı mā fi'zamīr kılınmağla gerek lisān-ı āḩerden mu^ç teber ü sefir olunmağla pes: -NO

⁴²⁸ ıztırāra: ıztırārda NO; ıztırāb KH

⁴²⁹ kāğıd: kāğız İÜ

⁴³⁰ kılup: olunırdı NO

⁴³¹ irsāl ü işāle iḩdām olurdu: -NO

⁴³² olurdu: olunırdı E3

⁴³³ ammā: herçend NO

⁴³⁴ şuver: şūret E3

⁴³⁵ müsevvedātınıñ: müsevvedātın E1, E2

⁴³⁶ egerçi: -NO

çāh-ı finā-yı⁴³⁷ fenāya düşerdi. Velākin⁴³⁸ ba'zı beyāz-ı şafha-i⁴³⁹ dīvār-ı қаşr-ı beқāda kalurdı. Tā ki nāgeh cem^c-i efāzıl ki⁴⁴⁰ her biri ferd-i fezāyil-i 'adīde belki mecmū^c-ı haşāyil-i ḥamīdedür⁴⁴¹. İttifāk itdiler (NO 3b) ki⁴⁴² bu dūrer ü⁴⁴³ cevāhir ve ğurer-i zevāhir ki enzār-ı erbāb-ı başıretde rā'ik ve başayir-i aşḥāb-ı nazarı⁴⁴⁴ şāyikdür.⁴⁴⁵ Niçe bir evrāk⁴⁴⁶ u⁴⁴⁷ şahāyif buṭūnında⁴⁴⁸ münteşir ve kütüb⁴⁴⁹ ü⁴⁵⁰ defātir zuhūrında münteşir ola. Min-ba^c d silk-i cem^c⁴⁵¹ ü⁴⁵² te'lifde muntazam ve 'aқd-i nazm⁴⁵³ u⁴⁵⁴ tarşifde mülte'im olup ğüşvāre-i⁴⁵⁵ ğüş-i⁴⁵⁶ 'arūs-i hüner ve tavқ u yāre-i⁴⁵⁷ gerden (E1 6a) ve⁴⁵⁸ sā'id-i⁴⁵⁹ şāhid-i kemāl olmağa lāyikdur. [Mışrā^c 460]

Suḥen-durest u⁴⁶¹ ta' alluқ be-ğüş-i şeh⁴⁶² dāred⁴⁶³ (İÜ2 7b)

[Neşr⁴⁶⁴]

(BN 3a)

[FA5a]

⁴³⁷ fenāya: -NO

⁴³⁸ velākin: velīkin E3; lākin İÜ; ammā NO, İÜ2

⁴³⁹ beyāz-ı şafha: -NO

⁴⁴⁰ ki: -FA

⁴⁴¹ efāzıl ki her biri ferd-i fezāyil-i 'adīde belki mecmū^c-ı haşāyil-i ḥamīdedür: -NO

⁴⁴² cem^c-i efāzıl ki her biri ferd-i fezāyil-i 'adīde belki mecmū^c-ı haşāyil-i ḥamīdedür. İttifāk itdüler ki: cem^c-ı iḥvān-ı şafā ve ḥullān-ı vefā ittifāk itdüler ki NO

⁴⁴³ ü: -NO, -E1, -BN, -E3, -İÜ

⁴⁴⁴ nazarı: nazarda BN

⁴⁴⁵ enzār-ı erbāb-ı başıretde rā'ik ve başayir-i aşḥāb-ı nazarı şāyikdür: nazār-ı erbāb-ı başıretde şāyik ve rāyik NO

⁴⁴⁶ evrāk: -NO

⁴⁴⁷ u: -SÇ, -NO, -E2

⁴⁴⁸ buṭūnında: buṭūnda E2

⁴⁴⁹ kütüb ü: -NO

⁴⁵⁰ ü: -FA

⁴⁵¹ cem^c: -NO

⁴⁵² ü: -E2, -NO

⁴⁵³ nazm: -NO

⁴⁵⁴ u: -E1, -E2, -SÇ, -NO, -İÜ2

⁴⁵⁵ ğüşvāre: ğüşvere E3

⁴⁵⁶ ğüş: -E3

⁴⁵⁷ diyāre: bāde KH

⁴⁵⁸ ve: -FA

⁴⁵⁹ sā'id: sā'id ü İÜ

⁴⁶⁰ mışrā^c: 'ayn FA, E3, İÜ

⁴⁶¹ u: -E3

⁴⁶² şeh: cān E2

⁴⁶³ (Bu) padişahın kulağına hitap eden bir sözün sahibidir

⁴⁶⁴ neşr: -E3, -İÜ

Egerçi dâ'î ebkâr-ı efkârında ol mertebede maṭbū'iyet añlamaz idüm ki şebistân-ı qabûl-i (E2 4b) ehl-i kûlûba lâyiḳ ḫann ide idüm ve netâyic-i ḫâṭır-ı fâṭırında ol derecede müstaḫsenlik⁴⁶⁵ (İÜ 5a) taṣavvur⁴⁶⁶ itmez idüm ki cilvegâh-ı naẓar-ı erbâb-ı kemâlde fâ'îḳ-i ḫayâl kıla idüm. Ammâ⁴⁶⁷ çün şehâb-ı iḫsân maḫâdîm-i 'azîmü's-şân⁴⁶⁸ meşabbından aḳṭâr-ı emṭâr-ı taḫsîn nâzil⁴⁶⁹ ve şabâ-yı iḳbâl-i sâdât-ı⁴⁷⁰ 'amîmü's⁴⁷¹-sa'âdât⁴⁷² mehebbinden râyiḫa-i⁴⁷³ âferin (E3 4b) vâşıl⁴⁷⁴ oldu. [Beyt⁴⁷⁵ li-münşi'îhi⁴⁷⁶]

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün

Dil-i şikeste-i men⁴⁷⁷ z'ân nesîm-i cânperver

Besân-ı gonce ki bogşâyed ez-nesîm-i seḫer⁴⁷⁸ (SÇ 4b)

[Neşr⁴⁷⁹](KH 4a) Münḳabız ve müte'ellim iken münşeriḫ⁴⁸⁰ u mütebessim⁴⁸¹ olup.⁴⁸²

[Beyt⁴⁸³ li⁴⁸⁴-münşi'îhi⁴⁸⁵]

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Lâleveş⁴⁸⁶ sırr-ı süveydâsını⁴⁸⁷ izḫâr eyledi

⁴⁶⁵ müstaḫsenlik: müstaḫseniyyet KH, E1

⁴⁶⁶ taṣavvur: taṣvîr E3

⁴⁶⁷ Neşr Egerçi dâ'î-i ebkâr-ı efkârında ol mertebede maṭbū'iyet eylemez idim ki şebistân-ı qabûl-i ehl-i kûlûba lâ'îḳ ḫann ide idim ve netâyic-i ḫâṭır-ı fâṭırında ol derecede müsteḫsenlik taṣavvur itmez idim ki cilvegâh-ı naẓar erbâb-ı kemâlde fâ'îḳ ḫayâl kıla idim. Ammâ: -NO

⁴⁶⁸ 'azîmü's-şân: maḫâdîm-i 'izâm NO

⁴⁶⁹ nâzil: râşîḫ KH

⁴⁷⁰ sâdât: sâ'âdât E1

⁴⁷¹ 'amîmü: -NO

⁴⁷² sa'âdât: kirâm NO

⁴⁷³ râyiḫa: revâyiḫ NO

⁴⁷⁴ vâşıl: fâyiḫ KH

⁴⁷⁵ Beyt: -İÜ

⁴⁷⁶ li-münşi'îhi: -NO, -E3

⁴⁷⁷ men: mâ NO

⁴⁷⁸ *Benim gönül kırıklığım o cana can katan rüzgar yüzündendir (O) adeta sabah rüzgarında açılan bir gonca misalidir*

⁴⁷⁹ neşr: -FA, -SÇ, -E1, -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

⁴⁸⁰ münşeriḫ: müşerrah E2

⁴⁸¹ mübtesim: müntesim E2

⁴⁸² münḳabız ve müte'ellim iken münşeriḫ u mütebessim olup: -İÜ2

⁴⁸³ Beyt: -İÜ

⁴⁸⁴ li: bi E1

⁴⁸⁵ li-münşi'îhi: -NO, -BN, -E3

Defteri evrâkıını gül gibi itdi der-miyân

[Neşr⁴⁸⁸] Me' mül u mütevakkı⁴⁸⁹ bel⁴⁹⁰ mes'ül ü mutazarrı⁴⁹¹ dur⁴⁹¹ ki (E1 6b) bu bâğ-ı nev-
şükufte ve gülşen-i tâze-rüste⁴⁹² cânibine şebbâz-ı nazar-ı bülend-pervâzın (NO 4a) revâne
ve mürğzârınıñ⁴⁹³ mürğ-i zârına dil-i şanavberisin âşiyâne kılan maḥādīm-i⁴⁹⁴ kirām ve
ahālī-i 'izām⁴⁹⁵ ḥâr-ı sinân-ı⁴⁹⁶ ḥâristân⁴⁹⁷ ma'âyibinden⁴⁹⁸ nergis-i şebâne-mişâl iğmâz-ı⁴⁹⁹
dîde-i i'tirâz idüp bahâr-ı şebân bahâristân-ı maḥâsîninde⁵⁰⁰ *fîhi*⁵⁰¹ *enhârun min mâ'in*⁵⁰²
*ğayrı*⁵⁰³ *âsininde*⁵⁰⁴ gül-i şeb-büy⁵⁰⁵ -şıfat⁵⁰⁶ neşr-i⁵⁰⁷ râyiḥa-i fâyiḥa-i⁵⁰⁸ fâtiḥa-i taḥsîn ü
iḥsânı

[FA5b]

in'âm⁵⁰⁹ buyurular.⁵¹⁰ [Beyt⁵¹¹]*Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün*Kemâl-i sırr-ı maḥabbet bebin ne naqş-ı⁵¹² günâh⁴⁸⁶ lâleveş: -BN⁴⁸⁷ süveydâ: hüveydâ FA⁴⁸⁸ neşr: -NO, -E2, -E3, -İÜ⁴⁸⁹ mütevakkı': mütevakkı' dür ki NO⁴⁹⁰ bel: belki BN; -E1⁴⁹¹ bel mes'ül ü mutazarrı': -NO⁴⁹² rüste: rişte NO⁴⁹³ mürğzârınıñ: -NO⁴⁹⁴ maḥādīm: müteḥādīm E1⁴⁹⁵ maḥādīm-i kirām ve ahālī-i 'izām: aşḥâb-ı kemâl NO⁴⁹⁶ ḥâr-ı sinân: -E1⁴⁹⁷ ḥâr-ı sinân-ı ḥâristân: ḥâristân-ı ḥâristân KH, E2⁴⁹⁸ ma'âyibinden: ma'âyinden KH; ma'âyibden SÇ; ma'âyibden E1⁴⁹⁹ iğmâz: i' mâz NO⁵⁰⁰ maḥâsîninde: maḥâsin FA, E1, E3, BN, İÜ; maḥâsini E2; maḥâsinden NO⁵⁰¹ fîhi : fîhâ (Ayette doğrusu)⁵⁰² mâ'in: -FA⁵⁰³ İçinde kokusu değişmeyen sudan nehirler bulunur. Muhammed/15⁵⁰⁴ *Fîhi enhârun min mâ'in ğayrı-âsininde*: -NO⁵⁰⁵ şeb-büy: şeb-büy neşr E1⁵⁰⁶ şıfat neşr: -E1⁵⁰⁷ neşr: neşv NO⁵⁰⁸ fâyiḥa: -E1, -İÜ2⁵⁰⁹ in'âm: iḥsân E1, NO⁵¹⁰ taḥsîn ve iḥsân-ı in'âm buyurular: taḥsîni iḥsân buyurular NO⁵¹¹ beyt: şı' r İÜ; -E2

Ki her ki bî-hüner üfted nazâr be-^ç ayb koned⁵¹³

[Neşr⁵¹⁴] Çün faķîr-i⁵¹⁵ serây-ı fikretim pür-ķuşûr idüğine⁵¹⁶ mu^çterif ve (İÜ 5b) enhâr-ı inkisâr (E2 5a) u iftikâr u iztîrâr u i^ç tizârdan⁵¹⁷ muġterifin⁵¹⁸ (İÜ2 8b) erbâb-ı⁵¹⁹ kemâl ü⁵²⁰ kerem ve aşhâb-ı⁵²¹ ^çulüvv-i himem hîdmetlerine⁵²² lâyıķ oldur ki mevâzi^ç -i ħatâ vü ġalaṭa engüş-t-i⁵²³ ta^ç n u⁵²⁴ redd ile ħaṭṭ çekmeyeler ve sîn-i sehvi şeyn (E1 7a) ü ^çayb⁵²⁵ şüretinde ibrâz itmek-çün nekt-i i^ç tirâzla⁵²⁶ (E3 5a) pür-nuķta ķılmayalar ve⁵²⁷ ufevviḡu⁵²⁸ emri^ç ilallâh.⁵²⁹ [Şi^ç r⁵³⁰ li⁵³¹ -münşi' ihi⁵³²]

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

Ey münezzeh ez-^ç arüz-ı ^çayb u⁵³³ ^çâr

Ez-^ç uyüb-i ehl-i noķşân der-güzâr⁵³⁴

Ey kemâl-i kibriyâñuñ bî-zevâl

Kibriyâ gibi saña zâtı kemâl

⁵¹² naķş: naķş u NO

⁵¹³ *Günah kusuruna deġil, muhabbet sırrındaki kemâle bak Çünkü hünersiz olanlar kusura bakar* Hafız Gazel/188

⁵¹⁴ neşr: -E2, -E3, -NO, -İÜ

⁵¹⁵ faķîr: faķr İÜ2; ķaşr KH

⁵¹⁶ idüğüne: itdüğüne KH

⁵¹⁷ iztîrâr ve i^ç tizârdan: -NO

⁵¹⁸ muġterifin: mu^çterifüm BN, NO

⁵¹⁹ erbâb: erbâb u E1

⁵²⁰ ü: -KH

⁵²¹ aşhâb: -NO

⁵²² hîdmet: ħizmet NO, E1, E2, İÜ2

⁵²³ engüş-t: engüş-t ü BN

⁵²⁴ u: -BN

⁵²⁵ sîn-i sühümü şeyn ü ^çayb şüretinde: şîn-ı sîn şüretinde NO

⁵²⁶ nekt-i i^ç tirâz: nuket-i a^ç râz E1

⁵²⁷ ve ufevviḡu emri ilallâh: -NO

⁵²⁸ ufevviḡu: uferriзу E2

⁵²⁹ *Ben işimi Allah'a havale ediyorum.* Mümin/44

⁵³⁰ Şi^ç r : beyt BN, NO; -İÜ

⁵³¹ li: bi E1

⁵³² li-münşi' ihi: -NO

⁵³³ u: -NO

⁵³⁴ *Kusurlu insanların ayıplarıyla uğraşmayı bırak!*

Ḳalbümi kibr⁵³⁵ ü⁵³⁶ riyādan dūr ḳıl

Kibriyāña irgürüp ma‘ mūr ḳıl⁵³⁷ (SÇ 5a/ E1 8b)

[Fārisi⁵³⁸]

Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün

Ez-⁵³⁹yem-i faẓl-ı tu mī-ḥ̄āhem⁵⁴⁰ nemī (İÜ2 9a/ NO 4b/ E1 8b)

Ey yem-i faẓlet pür ez-mevc-i ‘ aṭā

Ger nemī ber-teşne-i deşt-i⁵⁴¹ ḥaṭā⁵⁴²

İrişüp olursa bir nāḳış tamām (E1 9a)

Baḥr-ı iḥsāna ne noḳşān ve’s-selām

[Neşr⁵⁴³] Çün şuver-i⁵⁴⁴ mekātīb⁵⁴⁵ envā‘ -ı esālībe münḳasım⁵⁴⁶ (BN 3b) ve⁵⁴⁷ her kısım bir ḥāl ile muttaşıf⁵⁴⁸ ve bir şıfatla müttesimdür. *El-cinsiyyetü*⁵⁴⁹ ‘illetü’z-żamm⁵⁵⁰ her cins mücānisine munżamm (KH 4b) olup risāle-i ‘ucāle tehẓīb ü tertīb⁵⁵¹ ve niçe nev‘ üzere⁵⁵² tafşıl

⁵³⁵ kibr: gerd NO

⁵³⁶ ü: -NO

⁵³⁷ “Kibriyāña irgürüp ma‘ mūr ḳıl” kısmından sonra “Pāk ola gerd-i fitneden dāmen-i āḥirü’z-zamān” kısmına geçer: E1

⁵³⁸ Fārisi: +BN

⁵³⁹ Ez: Ey E3

⁵⁴⁰ ḥ̄āhem: hem SÇ

⁵⁴¹ deşt: dest NO, E1

⁵⁴² *Senin inayet denizinden (sadece) bir damla istiyorum (Zaten) senin ihsan denizin bahşiş dalgalarıyla doludur Hata vadisinin susuzuna eğer ki bir damlan erişirse*

⁵⁴³ neşr: -SÇ, -E1, -E3, -İÜ

⁵⁴⁴ şuver: şüret E1

⁵⁴⁵ mekātīb: mekātib E1

⁵⁴⁶ münḳasım: münḳasımdur BN

⁵⁴⁷ ve: -BN

⁵⁴⁸ muttaşıf: tavşıf BN

⁵⁴⁹ *Her cins kendi cinsiyle bir araya gelir.*

⁵⁵⁰ żamm: nazm E2

⁵⁵¹ ve bir şıfatla müttesimdür. El-cinsiyyetü ‘illetü’z-żamm her cins mücānisine munżamm olup risāle-i ‘ucāle tehẓīb ü: -BN

⁵⁵² üzere: üzerine İÜ2

[FA6a]

ü tebvîb olındı.

Nev' -i evvel tehniyet-nâmelerdür. **Nev' -i şānī** şefa' āt⁵⁵³ ve sipārişi mutazammın olan ruķ' alardur. **Nev' -i şālis**⁵⁵⁴ taḥiyyat⁵⁵⁵ -nâmelerdür ki⁵⁵⁶ maḥz-ı ' arz-ı⁵⁵⁷ eşvāka münḥaşırdur. **Nev' -i rābi'** (İÜ 6a/ İÜ2 9b) ta' ziyet-nâmelerdür⁵⁵⁸ ve aña müşākil olanlardur. **Nev' -i ḥāmis** a' rāz-ı mütē' addide-i muḥtelifeye⁵⁵⁹ mektūb olan şuverdür. Ve ba' de'l-yevm (E2 5b) müsvedde-i ' ademden beyāz-ı vüçūda çıkan şuver bu nev' e ilḥāk olına.⁵⁶⁰ Her⁵⁶¹ ḳankı⁵⁶² nev' den ise.⁵⁶³

I. **Nev' -i Evvel**⁵⁶⁴ **Bāb-ı**⁵⁶⁵ **Tehniyet-i**⁵⁶⁶ **Menāsib u Merātib**⁵⁶⁷ **Emrinde Şūret-i**⁵⁶⁸ **Tahrīr**⁵⁶⁹
Bulan⁵⁷⁰ **Mükātebedür**⁵⁷¹ (E1 9b)

1. **Bu Nüşā Tehniyet-i Vezāret-i ' Uz mā ve Emāret-i Kübrā için Ḥayyiz-i İnşāya**
Çıkmışdı⁵⁷² (E3 5b)

[Ḳıı' a-i Fārisiyye⁵⁷³]

⁵⁵³ şefa' āt: şefa' ātnâmelerdür E1

⁵⁵⁴ Nev' -i şālis maḥabbet-nâmeler ve sipāriş-i müderrisīn ve ' arz-ı; Nev' -i rābi' şevḳ u ğarām ve ' arz-ı maḥabbet ve selām umūrın izḥār ve i' lām itmekçün şevḳ der-miyān ḳılınmışdur; Nev' -i ḥāmis ta' ziyet-nâmeler ve aña mütē' allık ve müşākil olanlardur; Nev' -i sādīs a' rāz-ı mütē' addide-i muḥtelifeye mektūb olan şuverdür: BN

⁵⁵⁵ taḥiyyat: maḥabbet E3

⁵⁵⁶ ki: -E1

⁵⁵⁷ ' arz: -E3

⁵⁵⁸ nâmelerdür: nâmeler E2, E3, İÜ2

⁵⁵⁹ muḥtelifeye: muḥtelife SÇ, E1, E3, İÜ, İÜ2, BN

⁵⁶⁰ Ve ba' de'l-yevm ' adīden beyāz-ı vüçūda çıkan şuver bu nev' e ilḥāk olına: -BN

⁵⁶¹ Her: -E3

⁵⁶² ḳankı: ḳanġı KH

⁵⁶³ ise: ise de E3

⁵⁶⁴ Nev' -i evvel: -E3

⁵⁶⁵ bāb: -KH, -E3, -İÜ

⁵⁶⁶ tehniyet: tehniye E1

⁵⁶⁷ ve merātib: -İÜ2

⁵⁶⁸ şūret: -KH, -İÜ2

⁵⁶⁹ bāb-ı tehniyet-i menāsib ve merātib emrinde şūret-i tahrīr bulan mükātebedür: -BN

⁵⁷⁰ bulan: olan İÜ2

⁵⁷¹ neġr çün şuver-i...bu nüşā tehniyet-i vezāret: -NO

⁵⁷² için ḥayyiz-i inşāya çıkmışdı: için olmuşdur İÜ

⁵⁷³ Ḳıı' a-i Fārisiyye: Beyt li-münşi' ihi BN; Şi' r li-münşi' ihi KH; nazm İÜ2; -SÇ, -NO, -E1, -E2, -E3, -İÜ

Mef'ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

Ḥablü'l-metīn-i⁵⁷⁴ mülk dü-tā kerd rüzgār⁵⁷⁵

İqbāl-rā be-va^c de vefā kerd rüzgār

Der-büstān-ı mülk nihāl nişāned çerḥ

V'an-rā qarīn-i neşv ü nümā kerd rüzgār⁵⁷⁶

[Neşr⁵⁷⁷] 'Arşa-i bārgāh-ı 'azamet ü iclāl ve pişgāh-ı ḥayme-i⁵⁷⁸ 'izzet⁵⁷⁹ ü iqbāle⁵⁸⁰ ki ṭurre-i sāyebān-ı menzileti niṭāk-ı devā'ir-i eflāk ile⁵⁸¹ meşdüd⁵⁸² ve şuḳḳa-i dāmān-ı ma^c deleti⁵⁸³ farḳ-ı firaḳ-ı⁵⁸⁴ ahālī-i⁵⁸⁵ saṭḥ-ı ḥāk üzre memdüddur.⁵⁸⁶ Rüy-ı (SÇ 5b) tazarru^c u meskenet-nihāde ve dest-i

[FA6b]

du^c ā vü mes'elet⁵⁸⁷ güşāde ḳılınup şaḥīfe-i şenā vü sipās üzre şükr-i⁵⁸⁸ ihlāş-esās bu vechle merḳūm olunur ki kāffe-i berāyā ve 'amme-i re'āyānīn istid'ā vü iltimāsı (E1 10a) *Ḥālīḳu'l-cinn ve'n-nās*⁵⁸⁹ dergāhından mücrā olan ḥükm-i ḥikmet-mümāssa⁵⁹⁰ ve⁵⁹¹ pādşāh-ı 'ālem-penāh-ı⁵⁹² merātib-şinās cenābından⁵⁹³ zāhir olan terbiyet-i⁵⁹⁴ bendegān-ı ḥidmet⁵⁹⁵-

⁵⁷⁴ Ḥablü'l-metīn: ḥabl-i metīn (Şirin orijinalinde)

⁵⁷⁵ *Mülkün sağlam ipini devran ikiye ayırdı Felek talih sözünü tuttu Mülk bahçesinde bir fidan dikti Ve kendini onu besleyip büyütme adadı* Enveri Kaside/89

⁵⁷⁶ Der-büstān-ı mülk-i nihālī nişāned çerḥ V'an-rā qarīn neşv ü nümā kerd rüzgār: -E3

⁵⁷⁷ neşr: -E1, -E3, -İÜ2

⁵⁷⁸ ḥayme: ḥaymet NO; çeşme E1

⁵⁷⁹ 'izzet: 'izz NO

⁵⁸⁰ iqbāle: iqbāl NO, E1

⁵⁸¹ eflāk ile: eflāke E1, İÜ

⁵⁸² meşdüd: müşedded E1

⁵⁸³ ma^c dilet: ma^c dil E2

⁵⁸⁴ firaḳ: -E3

⁵⁸⁵ ahālī: e'ālī E3, İÜ

⁵⁸⁶ ki ṭurre-i sāyebān menzileti niṭāk-ı devā'ir-i eflāk ile meşdüd ve şuḳḳa-i emān-ı ma^c deleti farḳ-ı firaḳ-ı ahālī saṭḥ-ı ḥāk üzre memdüddur: -NO

⁵⁸⁷ mes'elet: meşālet NO

⁵⁸⁸ şükr: fikr E2

⁵⁸⁹ nas: ins E1

⁵⁹⁰ mümāssa: mümāss BN, FA, İÜ, NO, E1, E2, E3, SÇ; mümāssa muṭābıḳ düşüp İÜ2

⁵⁹¹ ve: -KH

⁵⁹² penāh: penāh ve NO

istīnāsa⁵⁹⁶ muvāfık ve⁵⁹⁷ muṭābık⁵⁹⁸ olup⁵⁹⁹ vezāret-i⁶⁰⁰ ‘uzmā ve (İÜ 6b) emāret-i kübrā ki fi’l-ḥaḳīka⁶⁰¹ cem^c-i⁶⁰² esbāb-ı ḥuzūr-ı ehl-i ‘ālem ve (İÜ2 10b) naẓm-ı eṣtāt-ı umūr-ı benī Ādem ve tedbīr-i ‘azāyim-i umūr-ı salṭanat ve taṣarruf-ı celāyil-i aḥvāl-i memleketdür.⁶⁰³ Ol südde-i (NO 5a) seniyye-i (E2 6a) sidre⁶⁰⁴-ta‘ zīme tefvīz-i⁶⁰⁵ mücibü’t-tekrīm ve ḥātem-i salṭanat⁶⁰⁶ ki nümūdār-ı⁶⁰⁷ *İnnehu min-Suleymāne (KH 5a) ve innehu bismillāhi’r-rahmāni’r-rahīm*dür.⁶⁰⁸ Ol⁶⁰⁹ keff-i kifāyet-şi‘āra⁶¹⁰ ve rāḥa-i⁶¹¹ rāhat-āṣāra⁶¹² ki menba^c-ı enhār-ı (E3 6a) cūd-i ‘amīm ve maṭla^c-ı envār-ı luṭf-ı cesīmdür.⁶¹³ Taklīd ve teslīm olunmuş.⁶¹⁴ [Şi‘r⁶¹⁵]

Mef’ülü Fā‘ilätü Mefā‘ilü Fā‘ilün

Her şādī ki fitne zi-mā fevt kerde būd

Ān-rā be-yek laṭīfe ḳazā kerd rūzgār

(E1 10b)

Muḥtāc būd milk be-pīrāyei⁶¹⁶ çonin

⁵⁹³ cenābından: cānibinden KH

⁵⁹⁴ terbiyet: tertīb SÇ, E1, İÜ

⁵⁹⁵ ḥidmet: ḥizmet NO, E1, İÜ2

⁵⁹⁶ istīnāsa: istīnās E2

⁵⁹⁷ muvāfık ve: -KH

⁵⁹⁸ ve muṭābık: -İÜ2

⁵⁹⁹ olup: olup ya‘nī İÜ2

⁶⁰⁰ vezāret: ya‘nī vezāret KH

⁶⁰¹ vezāret-i ‘uzmā ve emāret-i kübrā ki fi’l-ḥaḳīka: -E2

⁶⁰² cem^c: cemī^c E2, İÜ

⁶⁰³ ki fi’l-ḥaḳīka cem^c-i esbāb-ı ḥuzūr-ı ehl-i ‘ālem ve naẓm-ı eṣtāt umūr-ı benī Ādem ve tedbīr-i ‘azāyim-i umūr-ı salṭanat ve taṣarruf-ı celāyil-i aḥvāl-i memleketdür: -NO

⁶⁰⁴ sidre: siddet KH

⁶⁰⁵ ta‘ zīme tefvīz: ta‘ zīme ve tefvīze E2

⁶⁰⁶ salṭanat: salṭanat ve devlet NO

⁶⁰⁷ nümūdār: nümūdārā SÇ; nümūd ez İÜ

⁶⁰⁸ *Muhakkak ki o Süleyman (A.S)’dan. Ve gerçekten o, Rahmān ve Rahīm olan Allah’ın adıyla (başlıyor).*

Neml/30

⁶⁰⁹ nümūdār-ı *İnnehu min Suleymāne ve innehu bismillāhi’r-rahmāni’r-rahīm*dür. Ol: -NO

⁶¹⁰ şi‘āra: şi‘ār FA, E1, E3, BN, İÜ, İÜ2

⁶¹¹ rāḥa: rāyihā FA

⁶¹² āṣāra: āṣār İÜ

⁶¹³ ki menba^c-ı enhār-ı cūd-ı ‘amīm ve maṭla^c-ı envār-ı luṭf-ı cesīmdür: -NO

⁶¹⁴ olunmuş: olunmuşdur E3

⁶¹⁵ şi‘r: beyt BN; kıt‘a E3

⁶¹⁶ pīrāye: pīrāne E1

Āhir murād-ı melik edā⁶¹⁷ kerd rūzgār⁶¹⁸

[Neşr⁶¹⁹] *İnşā'illāhu Tebāreke ve Teālā*⁶²⁰ ki min-ba^c d⁶²¹ efrād-ı ehl-i ^cālem (İÜ2 11a) zıll-i ^cadl ü re[']fetde⁶²² ol vechle

[FA7a]

müreffehü'l⁶²³-hāl olalar ki renc ü āfetden ^canķā-miṣāl hemān ism-i bī-müsem mā kıla ve⁶²⁴ eṣnāf-ı⁶²⁵ benī Ādem⁶²⁶ kenef-i⁶²⁷ iḥsān u terbiyetde⁶²⁸ ol resm ile āsūde-bāl olalar ki teşviṣ ü⁶²⁹ (BN 4a) maḥāfet sīmyā-mānend mücerred lafzun bilā-ma^c nā ola. [Beyt li-münşi[']ihi⁶³⁰]

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

Geldi o⁶³¹ vaķt kim ṭola⁶³² ^cāleme⁶³³ emn ile⁶³⁴ emān⁶³⁵

Pāk ola gerd-i⁶³⁶ fitenden dāmen-i āḥir zamān⁶³⁷ (SÇ 6a/ E1 7a)

[Neşr⁶³⁸] Çün (E1 7a) ḥaķķ-ı⁶³⁹ medḥ ü ^cadd-i⁶⁴⁰ kemālāt ve menāķıb-ı cenāb-ı me^cālī-me[']āb Ḥazret-i ṣāḥib-i *bellaġa'llāhu*⁶⁴¹ *Teālā re[']yete* (İÜ 7a) *re[']yihī[']ṣ-ṣa[']ibi ilā-aķṣa[']l-*

⁶¹⁷ edā: revā (Şiirin orijinalinde)

⁶¹⁸ *Fitnenin bizden aldığı her bir sevinç Felek bir hile ile onu elimizden aldı O şahın devrandan böyle (bir şeyi alarak) güzelleştirmeye ihtiyacı vardı Sonunda şahın bu dileğini devran yerine getirdi* Enverî Kaside/89

⁶¹⁹ neşr: -E3, -İÜ, -İÜ2

⁶²⁰ Tebāreke ve Teālā: Teālā Tebāreke ve Teālā E1

⁶²¹ min ba^c d: -NO

⁶²² zıll-i ^cadl ü re[']fetde: -NO

⁶²³ müreffehü: müreffetü FA

⁶²⁴ ol vechle müreffehü'l-hāl olalar ki renc ü āfetden ^canķā-miṣāl hemān ism-i bī-müsem mā kıla: -BN

⁶²⁵ eṣnāf: āḥād-ı nev^c NO

⁶²⁶ Ādem: Ādem ile E1

⁶²⁷ kehf: kenef E3, İÜ, İÜ2

⁶²⁸ kehf-i iḥsān ve terbiyetde: -NO

⁶²⁹ ü: -E3

⁶³⁰ li-münşi[']ihi: -NO, -E1, -E3

⁶³¹ o: ol E3

⁶³² ṭola ^cāleme: ^cāleme ṭola BN

⁶³³ ^cāleme: ^cālem E2

⁶³⁴ emn ile: emn ü E1

⁶³⁵ “Geldi o vaķt kim ṭola ^cāleme emn ile emān” kısmından sonra “Mıṣrā^c Ḥamdü ṣad ḥamd-i bedrgāh-ı

Kerīm-i Mütē^cāl[']” kısmına geçer: E1

⁶³⁶ gerd: -BN

⁶³⁷ āḥir zamān: āḥirü[']z-zamān BN, FA, KH, NO, E1, E2, E3, SÇ

⁶³⁸ neşr: -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

⁶³⁹ ḥaķķ: ḥadd E3, İÜ

*meşâriki ve'l-meğâribi*⁶⁴² ol dâ'ireden biründür ki bu dil-ḥaste-i nevâ'ib-i⁶⁴³ miḥen-i (İÜ2 11b) zemen ve pâ-yı şikeste-i peygüle-i ğamm⁶⁴⁴ u ḥazeniñ⁶⁴⁵ fâris-i qalem-i şikeste-ḳademi (NO 5b) feres-i benân üzre 'urüc itmekle⁶⁴⁶ 'uhde-i⁶⁴⁷ ḳat'-ı⁶⁴⁸ beyâbân-ı bî-pâyân beyânından⁶⁴⁹ ḥurüc itmege⁶⁵⁰ ḳâdir ola ve 'ulüvv-i⁶⁵¹-mesned-i (E2 6b) temkîn ü⁶⁵² celâleti⁶⁵³ ol dereceden⁶⁵⁴ efvündür ki şu'le-i zebâne-i⁶⁵⁵ zebân ki⁶⁵⁶ şikâf-ı revzen-i⁶⁵⁷ (E1 7b/ E3 6b) dehândan zevâyâ-yı⁶⁵⁸ serây-ı müseddes-i cihâni⁶⁵⁹ inâre ider. Hâle-mişâl ḳamer-i ta'rif ü tavşîf-i⁶⁶⁰ zât-ı bî-hemâlini⁶⁶¹ idâre itmek⁶⁶² müyesser ola. [Mıṣrâ'⁶⁶³]

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün

Çerâğ-ı ḥâne⁶⁶⁴ kocâ şem'-i âftâb kocâ⁶⁶⁵

[Neşr⁶⁶⁶] Pes du'â-yı

[FA7b]

⁶⁴⁰ 'add: ḥadd E2 -E3

⁶⁴¹ *Allah dosdoğru hükümünü doğunun ve batının en son noktalarına kadar ulaştırısın*

⁶⁴² bellağa'llâhu Teâlâ re'yetre re'yihî's-şa'ibi ilâ aḳşa'l-meşâriki ve'l-meğârib: -NO

⁶⁴³ nevâ'ib: -NO

⁶⁴⁴ peygüle-i ğamm: -NO

⁶⁴⁵ ḥazeniñ: râh-ı ḥazeniñ NO

⁶⁴⁶ itmekle: itmege NO, İÜ

⁶⁴⁷ 'uhde: 'arende E2

⁶⁴⁸ ḳat'-ı beyân: -NO

⁶⁴⁹ beyânından: beyânına NO; beyânında İÜ; -E1

⁶⁵⁰ itmege: itmekle E3

⁶⁵¹ mesned: mesned ü KH, İÜ

⁶⁵² temkîn ü: -NO

⁶⁵³ celâleti: celân E1

⁶⁵⁴ dereceden: derecede İÜ

⁶⁵⁵ zebâne: zamâne SÇ

⁶⁵⁶ ki: -NO

⁶⁵⁷ revzen: evzen E1

⁶⁵⁸ zevâyâ: zevâ E2

⁶⁵⁹ zevâyâ-yı serây-ı müseddes: rüy NO

⁶⁶⁰ ve tavşîf: -NO

⁶⁶¹ hemâlini: hemâni E1

⁶⁶² itmek: -NO

⁶⁶³ Mıṣrâ': 'ayn FA, E3

⁶⁶⁴ ḥâne: mürde (Şiirin orijinalinde)

⁶⁶⁵ *Sönmüş lamba nerde güneş nerede* Hafız Gazel/2

⁶⁶⁶ neşr: -NO, -E2, -E3, -İÜ, -iÜ2

beḳā-yı⁶⁶⁷ ihtişām sūdde-i sidre⁶⁶⁸ -maḳām⁶⁶⁹ ki⁶⁷⁰ ḥaḳīḳatde⁶⁷¹ istid'ā-yı ḥuṣūl-i merām
 kāffe-i enām ve vuṣūl-i mehāmm-ı 'ämme-i ḥavāṣṣ u⁶⁷² 'avāmdur.⁶⁷³ Evceb⁶⁷⁴ ü elzem
 olmağın (İÜ2 12a) 'alem-i tazarru' vü meskenet küy-ı niyāzda efrāṣte ve dest-i taḥazzu' vü
 meṣ'elet dergāh-ı çāre-sāza⁶⁷⁵ ber-dāṣte ḳılınup⁶⁷⁶ ḳandīl-i dilde ṣumū'-ı du'ānıñ⁶⁷⁷
 işti'āline⁶⁷⁸ iştiğāl⁶⁷⁹ (KH 5b) olındı. [Şi'r⁶⁸⁰]

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

Ey be⁶⁸¹-tedbīr⁶⁸² Āşif-ı⁶⁸³ mülk-i Süleymān-ı düvüm

Cebr-i emret-rā⁶⁸⁴ çü ins⁶⁸⁵ ü cinn⁶⁸⁶ cihān⁶⁸⁷ mecbūr⁶⁸⁸ bād⁶⁸⁹

Mülk-i ma' mūrest tā mi' mār-ı ü tedbīr-i tust

Tā cihān bāḳīst in mi' mār u ān ma' mūr bād⁶⁹⁰

(İÜ 7b)

⁶⁶⁷ beḳā: -NO

⁶⁶⁸ sidre: sidret KH

⁶⁶⁹ maḳām: ihtişām E1

⁶⁷⁰ ki: -E3

⁶⁷¹ ḥaḳīḳatde: ḥaḳīḳat KH; ḥaḳīkīde İÜ

⁶⁷² ki ḥaḳīḳatde istid'ā-yı ḥuṣūl-i merām kāffe-i enām ve vuṣūl-i mehāmm 'ämme-i ḥavāṣṣ u 'avāmdur: -NO

⁶⁷³ 'avāmdur: 'avāmdur ve E1

⁶⁷⁴ evceb: vācib E3, NO

⁶⁷⁵ sāza: sāzda NO

⁶⁷⁶ ḳılınup: ḳılup E3, İÜ

⁶⁷⁷ ṣumū'-ı du'ānıñ: du'ā ṣem' leriniñ NO

⁶⁷⁸ işti'āl: iş'āl BN; -E1

⁶⁷⁹ iştiğāl: -E1

⁶⁸⁰ şî'r: beyt BN; ḳıṭ'a E3; -E1, -İÜ2

⁶⁸¹ be: -E1

⁶⁸² tedbīr: tebdīl İÜ

⁶⁸³ Āşif: -E1

⁶⁸⁴ rā: -İÜ

⁶⁸⁵ çü ins: cevān-est E1

⁶⁸⁶ cinn: cinn ü İÜ; cānn BN

⁶⁸⁷ cinn-i cihān: cinn ü cān E3

⁶⁸⁸ mecbūr: maḥbūb E1

⁶⁸⁹ Cebr-i emret-rā çü ins ü cinn-i cihān mecbūr bād: Cebr-i emret-rā çü ins ü cān-ı felek mecbūr bād (şürde orijinal şekli)

⁶⁹⁰ Ey ikinci Süleyman mülkinin (veziri) Asif'in işi İnsan ve cin gibi (bütün) cihan senin emrine uymaya mecburdur Bunun yapılışı senin mimarinin eseridir Bu yapı ve onun mimarı böylece cihanda ölümsüzlük kazanacaktır Enveri Kaside/45

2. Bu Nüşha Daği Tehniyet-i Manşıb-ı⁶⁹¹ Vezîr-i⁶⁹² A'zam Medde Zılluhu⁶⁹³ 'Ale'⁶⁹⁴ -
'Ālem⁶⁹⁵ için Yazılmışdur⁶⁹⁶ [Şi'r li⁶⁹⁷-münşi'hi⁶⁹⁸] (SÇ 6b/E1 8a)

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

Sāye-i çetr-i hümâyün-ı felek-sā-yı vezîr

Dâyimā ehl-i cihân farkına⁶⁹⁹ memdūd olsun (NO 6a)

Niyyeti şām u seher nuşret-i dîndür dâyim

Nâşır-ı devletiniñ Hâlık-ı⁷⁰⁰ Ma' būd olsun⁷⁰¹ (İÜ2 12b)

[Neşr⁷⁰²] Seyyârât-ı felek mesîr ve'l-⁷⁰³mudebbirâti emren⁷⁰⁴ âyetine tefsîr vâki' olup âftâb-
ı münîre ki sulţân-ı çârum-ı⁷⁰⁵ serîrdür (E2 7a). Müşteri⁷⁰⁶ vezîr ve 'uţârid debîr oldıkça⁷⁰⁷
âsmân-ı âstân-ı vezîr-i a'zam emîr-i efham⁷⁰⁸ keyvân- rif' at müşteri-fiţnat

[FA8a]

Behrâm-celâdet⁷⁰⁹ âftâb-sa'âdet zühre⁷¹⁰-tenvîr 'uţârid-tedbîr. [Mışrâ'⁷¹¹]

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

⁶⁹¹ manşıb: -NO

⁶⁹² vezîr: ferîd SÇ

⁶⁹³ medde zılluhu 'ale'l-'âlem: -NO

⁶⁹⁴ 'ale: fî İÜ

⁶⁹⁵ 'âlem: 'âlemîn E1

⁶⁹⁶ Bu nüşha daği tehniyet-i manşıb-ı vezîr-i a'zam medde zılluhu 'ale'l-'âlem için yazılmışdur: -BN

⁶⁹⁷ li: bi E1

⁶⁹⁸ Şi'r li-münşi'hi: beyt BN; -NO, -E3, -İÜ, -İÜ2

⁶⁹⁹ cihân farkına: fark farkından BN

⁷⁰⁰ Hâlık: Hâlıkı E1; Hâlık u E2

⁷⁰¹ Niyyet-i şām u seher nuşret-i dîndür dâyim Nâşır-ı devletiniñ Hâlık-ı ma' būd olsun: Nâşır-ı devletiniñ Hâlık-ı ma' būd olsun Niyyet-i şām u seher nuşret-i dîndür dâyim BN

⁷⁰² neşr: -NO, -E1, -E3

⁷⁰³ ve: fe NO

⁷⁰⁴ ... ve işleri yöneten meleklerle and olsun Nâziât/5.

⁷⁰⁵ çârum: çâr İÜ

⁷⁰⁶ sulţân-ı çârum serîrdür müşteri: sulţân-ı çârem serîr ya' nî âftâb-ı münîre müşteri NO

⁷⁰⁷ ve 'uţârid debîr oldıkça: -E1

⁷⁰⁸ emîr-i efham: -BN

⁷⁰⁹ celâdet: celâlet E3

⁷¹⁰ zühre: zühr E1, E2

⁷¹¹ Mışrâ': ayn FA, E3; beyt KH; -BN

Hilāl-i⁷¹² ğurre-i iḳbāl⁷¹³ bedr-i⁷¹⁴ burc-ı celāl (E3 7a)

[Neşr⁷¹⁵] Nāzım-ı ma‘āli’l-himem nāşir-i leāli’l-kerem celālü’d-devlet⁷¹⁶ şalāhu’l‘ālem.

[Şi‘r⁷¹⁷]

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

Pādşā-sīret Hudāvendī ki der⁷¹⁸-tedbīr-i mülk

Ān çī rāy-ı ūst rāy-ı⁷¹⁹ pādşāh-ı⁷²⁰ a‘zām⁷²¹-est⁷²²

Ān ki der-engüşt-i tedbīr-i Süleymān-ı düvüm

Meşverethā-yı şavābeş-rā⁷²³ havāşş-ı hātīm⁷²⁴-est⁷²⁵ (E1 8b/ İÜ2 13a)

[Neşr⁷²⁶] Medār-ı celāl-i⁷²⁷ umūr-ı memleket ve menāţ-ı ‘azāyim-i aḥvāl-i salţanat ve maḥaţţ-i riḥāl-i revāḥil-i⁷²⁸ emn ü emān ve melce’ ü melāz-ı⁷²⁹ (BN 4b) sitem dīdegān-ı devr-i zamān ola. [Beyt⁷³⁰ li-münşi’i⁷³¹]

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

Ben du‘ā eyliyecek devletiñe Rūḥ-ı emīn (NO 6b)

⁷¹² hilāl: emre BN

⁷¹³ iḳbāl: iḳbāl u İÜ2

⁷¹⁴ bedr: -BN

⁷¹⁵ neşr: -NO, -E1, -E2, -BN, -SÇ, -İÜ2

⁷¹⁶ devlet: devlet ve İÜ; devle E1, E2

⁷¹⁷ Şi‘r: beyt BN, İÜ

⁷¹⁸ der: -E1

⁷¹⁹ rāy: -BN

⁷²⁰ pādşāh: pāşāh E3

⁷²¹ a‘zām: ‘ālem E3

⁷²² a‘zām-est: a‘zamet E1

⁷²³ rā: ez NO

⁷²⁴ hātīm: hām E1

⁷²⁵ *O yüce padişah siret ki mülkün tedbirinde onun fikri yüce padişahın fikri gibidir Onun isabetli fikirleri ikinci Süleymān’ın yüzüğünün keyfiyetine sahiptir* Enveri, Kaside/35

⁷²⁶ neşr: -E1, -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

⁷²⁷ celāl: cāmī E1

⁷²⁸ revāḥil: vāşıl E1

⁷²⁹ melāz: melāl E1

⁷³⁰ beyt : şi‘r SÇ, E1; -E2, -İÜ

⁷³¹ li-münşi’i: -E2, -NO, -BN, -KH, -SÇ, -E3, -E1, -İÜ, -İÜ2

Şıdk ile küngüre-i ‘arşdan ider âmīn

[Neşr⁷³²] Ma‘rūz-ı huddām-ı südde-i sidre-i⁷³³ iħtirām⁷³⁴ ki seddireh-i⁷³⁵ ħavādiş-i eyyāmdur. Şu⁷³⁶ (İÜ 8a) vechle mü‘eddī kılnur ki mübeşşir-i ğayb ki mulķī-i şahīfe-i lā reybdür. Şöyle i‘lām-ı ilhām-āsā ve ilhām-ı i‘lām-efzā eyledi ki şadr-ı şadāret erkān-ı şāhī ki⁷³⁷ vālāterīn-i menāsīb-ı aşhāb-ı cāh u celāl (KH 6a) ve bālāterīn⁷³⁸-i merātīb-i erbāb-ı fażl u⁷³⁹ kemāldür.⁷⁴⁰ [Mışrā‘⁷⁴¹] (SÇ 7a/ E1 10b)

Ĥamdü şad ĥamd bedrgāh-ı Kerīm-i⁷⁴² Müte‘āl

[Neşr⁷⁴³] ki (İÜ2 13b) pertev-i envār-i⁷⁴⁴ cemāl-i⁷⁴⁵ zāt-ı

[FA8b]

bī-mişāl-i ĥidivv-i⁷⁴⁶ efĥam⁷⁴⁷ vezīr-i a‘zām-ı mü‘eyyidü’d⁷⁴⁸-devle⁷⁴⁹ şalāĥü’l-‘ālem ile mānend-i ĥuld-i berīn oldı⁷⁵⁰ ve kıadr-i vezāret-i dīvān-ı (E2 7b) ‘ālem-penāhī ki aķşā-yı⁷⁵¹ mebālīg-i himem-i bezirgān-ı kāmıyāb⁷⁵² ve (E1 11a) kāmıyābān-ı sa‘ādet-nişābdur.⁷⁵³ [Mışrā‘⁷⁵⁴]

⁷³² neşr: -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

⁷³³ sidre: seddet KH

⁷³⁴ iħtirām: maķām E3

⁷³⁵ seddireh: seddet KH

⁷³⁶ şu: şol NO, İÜ

⁷³⁷ şadr-ı şadāret-i erkān-ı şāhī ki: -BN

⁷³⁸ menāsīb-ı aşhāb-ı cāh u celāl ve bālāterīn: -E1

⁷³⁹ ki vālāterīn-i münāsib-i aşhāb-ı cāh u celāl ve bālāterīn-i merātīb-i erbāb-ı fażl u kemāldür: -NO

⁷⁴⁰ “merātīb-i erbāb-ı fażl u kemāldür” kısmından sonra “Kibriyāna irgürüp ma‘mūr kııl” kısmına gezer: E1

⁷⁴¹ Mışrā‘: ‘ayn FA, E3; -İÜ

⁷⁴² Kerīm: kebīr NO

⁷⁴³ neşr: -NO, -SÇ, -BN, -E1, -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

⁷⁴⁴ envār: erkān E3

⁷⁴⁵ cemāl: cemāl ve İÜ; -E3

⁷⁴⁶ ĥidiv: ĥadīd İÜ

⁷⁴⁷ efĥam: efĥam SÇ

⁷⁴⁸ mü‘eyyid: mü‘ebbid E1

⁷⁴⁹ devle: devlet İÜ

⁷⁵⁰ oldı: olup E1

⁷⁵¹ aķşā: kşā İÜ

⁷⁵² kāmıyāb: kā’ināt FA, KH, NO

⁷⁵³ ki aķşā-yı mebālīg-i himemi bezirgān-ı kāmıyābān-ı sa‘ādet-nişābdur: -NO

⁷⁵⁴ mışrā‘: ‘ayn FA, E3; -BN, -İÜ

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fa' lün

Şükr ü sad şükr be-na' mā-i Raḥīm-i Vehhāb

[Neşr⁷⁵⁵] Ki işrāk-ı⁷⁵⁶ eşi' a-i āftāb dīdār-ı sa' ādet-nisāb ḥazret-i me' ālī⁷⁵⁷-me' āb nevbīn-i⁷⁵⁸ kām-kār ve sipehbed-i⁷⁵⁹ āsumān-miḳdār ile mişāl-i (E3 7b) muḥadderāt-ı⁷⁶⁰ ḥūri'l-āyn oldı. [Şi'r⁷⁶¹ li-münşi'ihī⁷⁶²]

Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün

Ey dil bes ez-īn nāle-i pinhānī⁷⁶³ zāret

İmrüz müşerref şode eyvān-ı vizāret

Ez-pertev-i ruḥsār-ı vezīrī⁷⁶⁴ ki be-āhdeş

Eflāk koned ğıbṭa be-eyvān-ı şadāret⁷⁶⁵ (İÜ2 14a)

[Neşr⁷⁶⁶] Belī⁷⁶⁷ (NO 7a) çün ol zāt-ı sa' ādet⁷⁶⁸-şifāt⁷⁶⁹ siyādet⁷⁷⁰-simāt cān-ı⁷⁷¹ ten-i⁷⁷² 'azamet ü celāletdür.⁷⁷³ Her āyīne⁷⁷⁴ cān-ı şadrda muḳīm olmaḳ münāsibdür ve çün eyyām-

⁷⁵⁵ neşr: -NO, -SÇ, -KH, -BN, -E1, -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

⁷⁵⁶ işrāk: şrāk İÜ

⁷⁵⁷ me' ālī: 'ālī NO

⁷⁵⁸ nevbīn: nüvīs FA

⁷⁵⁹ sipehbed: sipehdār E3

⁷⁶⁰ muḥazzirāt: müceddirāt E1

⁷⁶¹ Şi'r: beyt BN; rubā'ı E3

⁷⁶² li-münşi'ihī: -NO, -BN, -E3

⁷⁶³ pinhānī: pinhān NO, E1, E3

⁷⁶⁴ vezīrī: vezīr NO

⁷⁶⁵ *Ey gönül bu senin gizli ağlayıp sızlanmayı artık bırak! (Zira) bugün sen vezirlik makamına eriştin Onun vezirlik ahdinin sayesinde Felekler (bile) vezirlik makamına gıpta ediyorlar*

⁷⁶⁶ neşr: -NO, -E1, -E3, -İÜ2

⁷⁶⁷ belī: bālī E1

⁷⁶⁸ sa' ādet: -E3

⁷⁶⁹ şifāt: nişāb KH

⁷⁷⁰ siyādet: siyāt FA

⁷⁷¹ cān: cā NO

⁷⁷² cān-ı ten: cān u ten BN

⁷⁷³ celāletdür: celāletde E1

⁷⁷⁴ āyīne: āyine KH dışındaki nüshalar

ı devlet-i cāvīd Āşaf-ı Süleymān-te`yīd sene-i (İÜ 8b) devrān içinde⁷⁷⁵ mānend-i cāvīd-der-
cāvīd beher-ḥāl⁷⁷⁶ ḳadre⁷⁷⁷ ḳarīn olmak⁷⁷⁸ mülāyimdür. [Beyt⁷⁷⁹ li-münşi`ihi⁷⁸⁰]

Fā`ilātün Fā`ilātün Fā`ilātün Fā`ilün

Ḳadri oldıḳça cihānda ṣadr-ı cāh u⁷⁸¹ c izzetiñ

Ṣadr-ı dīvān⁷⁸² cāyı olsun⁷⁸³ ol⁷⁸⁴ mu`allā⁷⁸⁵ ḥazretiñ (E1 11b)

[Neşr⁷⁸⁶] *Bi-`avni`l-lāhi Teālā*⁷⁸⁷ ki min-ba`d c arşa-i milk ü⁷⁸⁸ milletden şerār-ı şürür⁷⁸⁹
muntafī ve mefāze-i⁷⁹⁰ fevz-i merām-ı kāffe-i enāmdan serāb-ı

[FA9a]

ḡurūr⁷⁹¹ muntefī olup ṣaḡīr ü⁷⁹² kebīr ve⁷⁹³ nezdīk ü dūr fī-ḡāyeti`l-behceti ve`s-sürür⁷⁹⁴ bu
kelimeyi (İÜ2 14b) zākīr⁷⁹⁵ olalar ki⁷⁹⁶ *el-ḥamdü li`llāhi`l-lezī ezhebe`anna`l-ḥazane inne*
*Rabbenā le-ḡafūrun*⁷⁹⁷ *şekūru.*⁷⁹⁸ [Şi`r⁷⁹⁹]

⁷⁷⁵ içinde: içre NO

⁷⁷⁶ ḥāl: -SÇ, -E1

⁷⁷⁷ ḳadre: kudret İÜ

⁷⁷⁸ olmak: olmak be-her ḥāl BN

⁷⁷⁹ beyt: -İÜ

⁷⁸⁰ li-münşi`ihi: -NO, -E1, -E3, -BN

⁷⁸¹ u: -E1, -İÜ

⁷⁸² ṣadr-ı dīvān: -FA, SÇ

⁷⁸³ Ṣadr-ı dīvān cāyı olsun: Cāyı olsun ṣadr-ı dīvān KH, E1, E2, E3, BN, İÜ

⁷⁸⁴ ol: evlā E3

⁷⁸⁵ mu`allā: me`ālī E; lmu`allem E3

⁷⁸⁶ neşr: -NO, -SÇ, -E1, -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

⁷⁸⁷ *Yüce Allah`ın inayetiyle*

⁷⁸⁸ ü: -E1

⁷⁸⁹ şürür: mesrūr E1

⁷⁹⁰ min-ba`d c arşa-i mülk ü milletden şirār-ı şürür-ı muntafī ve mefāze: -E3

⁷⁹¹ ḡurūr: dūrer E1

⁷⁹² ü: -E1

⁷⁹³ kebīr ve: kebīr ve bernā vü pīr İÜ

⁷⁹⁴ fī ḡāyeti`l-behceti ve`s-surür: -NO

⁷⁹⁵ zākīr: zīkr KH

⁷⁹⁶ ki: -NO

⁷⁹⁷ *Bizden üzüntüyü gideren Allah'a hamdolsun. Doğrusu Rabbimiz bağışlayandır, şükürün karşılığını verendir.* Fâtır/34

⁷⁹⁸ Şekūr: eş-Şekūr E3

⁷⁹⁹ şi`r: beyt BN; kıt`a E3, İÜ2

Mef'ülü Fā'ilätü Mefā'ilü Fā'ilün

Şükr-i Hudā ki şām-ı ümīd-i zamāne-rā⁸⁰⁰ (SÇ 7b)

Şubḥ-ı zafer zi-maṭla^c -ı ^c izz ü şeref demīd

Her⁸⁰¹ nāvek-i⁸⁰² du^c ā ki güşādend ehl-i rāz⁸⁰³

Ez-bāzu-yı niyāz-ı heme ber-hedef resīd⁸⁰⁴ (E2 8a)

[Neşr⁸⁰⁵] Çün ḥuddam-ı bārgāh-ı felek⁸⁰⁶-destgāhūñ⁸⁰⁷ dīde-i intibāhları kuḥl-i (NO 7b) tevḥik-i ilāhī ile mukāḥḥel ve āyīne-i ḥāṭır-ı ma^c rifet-āyīnleri (KH 6b) cilā-yı⁸⁰⁸ tebniye-i Yezdānī⁸⁰⁹ ile muşayḳaldur. Pes şerāyif-i evḳāt-ı müsteṭābelerin kāffe-i berāyāya⁸¹⁰ neşr-i ^c adl ü neşr-i bezl ü ^c āmme-i re^c āyādan def^c -i ḥayf ve ref^c -i seyf itmege mebzül buyurup⁸¹¹ (E1 12a) devlet-i fānī-i dünyāyı (BN 5a) ni^c met-i (E3 8a) bākī-i ^c uḳbāya vesīle ve ālet ve⁸¹² (İÜ2 15a) iktisāb-ı na^c ĩm-i⁸¹³ cāvidānī esbāb-ı cihān-ı fānīye ḥavālet itmeleri muḳarrer u ma^c lūmdur. Lā-cerem efrād-i⁸¹⁴ ümmet ve āḥād-ı (İÜ 9a) millet daḥi vezāyif-i da^c avāt-ı müstecābelerin ḥuşul-i devlet-i dāreyni ve vuşul-i sa^c ādet-i neş^c eteynlerine şarf kılmaları muḥaḳḳaḳ⁸¹⁵ u meczūmdur.⁸¹⁶ [Beyt⁸¹⁷]

Mef'ülü Fā'ilätü Mefā'ilü Fā'ilün

⁸⁰⁰ zamāne-rā: şāne-rāz E3

⁸⁰¹ Şubḥ-ı zafer zi-maṭla^c -ı ^c izz ü şeref demīd Her nāvek-i du^c ā ki güşādend ehl-i rāz: -E3

⁸⁰² nāvek: tāk KH

⁸⁰³ rāz: zār E2

⁸⁰⁴ *Allaha şükürler olsun ki devrin umut gecesi izzet ve şerefi zafer kaynağının sabahını ortaya çıkardı Sır sahipleri her dua okunu attıklarında talep pазusundan dolayı hepsi hedefi vurdu*

⁸⁰⁵ neşr: -NO, -E2, -E3, -İÜ2

⁸⁰⁶ felek: mülk E2

⁸⁰⁷ dest-gāhūñ: deş-kābımñ E1

⁸⁰⁸ cilā: celāl NO

⁸⁰⁹ Yezdānī: Yezdān E1

⁸¹⁰ berāyāya: berāyā BN

⁸¹¹ buyurup: buyurup ve E1

⁸¹² ve: -BN

⁸¹³ na^c ĩm: -BN

⁸¹⁴ efrād: efrāda E1

⁸¹⁵ muḥaḳḳaḳ: muḥaḳḳaḳdur E1

⁸¹⁶ ve meczūm: -E1

⁸¹⁷ beyt: şı^c r NO, KH; beyt li-münşi^c ihi BN; -İÜ

Ber-tust pās-ı hāṭır-ı ḥalḳ u sipāshā⁸¹⁸

Ber-mā⁸¹⁹ vü ber-Ḥudā-yı cihān āferīn cezā⁸²⁰

[Neşir⁸²¹] Bundan ziyāde ʿalem-i ḳalem

[FA9b]

düş-ı benān-ı beyān üzre maḥmūl ve zūrūf-i ḥurūf imlā-i āb-ı⁸²² ḥayāt-ı taḥıyyāt için maʿmūl olmaḳ münāsib-i deʿb-i edeb⁸²³ görülmeyüp tırāz-ı duʿāya āgāz olındı. [Şiʿr⁸²⁴ li-münşiʿihi⁸²⁵]

Mefāʿilün Feʿilātün Mefāʿilün Feʿilün

Tu ān bulend cenābī ki der zamāne-i tu

Şode-i pür-emn ü emān⁸²⁶ ʿarşa-i cihān bī-şekk⁸²⁷ (NO 8a)

Beḳā-yı⁸²⁸ cāh-ı tu bādā ki enderīn maʿnā⁸²⁹ (İÜ2 15b)

Duʿā-yı⁸³⁰ men zi-icābet nemī şeved munfek⁸³¹

3. Ḥazret-i⁸³² Vezāret-Penāh Cenāb-ı⁸³³ Āsumān Ḳıbbāb-ı Pādişāha Ricʿat-i Hümayūn⁸³⁴

Buyurduguna⁸³⁵ Tehniyetdür⁸³⁶

⁸¹⁸ hāṭır-ı ḥalḳ u sipāshā: hāṭır-ı biçārgān u şükr (Şiirin orijinalinde)

⁸¹⁹ Ber-mā vü ber-Ḥudā-yı cihān-ı āferīn cezā: -E1

⁸²⁰ *Sana halkın gönlünü almak bize şükranlarını sunmak kainatı yaratan yüce Rabbimize bunun karşılığını vermek düşer* Sadi Gülistan/Dibace

⁸²¹ neşir: -NO, -E1, -E2, -E3, -SÇ, -İÜ, -İÜ2

⁸²² āb: āt İÜ2

⁸²³ edeb: ādāb E2

⁸²⁴ şiʿr: -KH

⁸²⁵ şiʿr li-münşiʿihi: Beyt E1; ḳıṭʿa E3; li-münşiʿihi: -NO, -E3

⁸²⁶ emn ü emān: āmin ü emn E1; emn-i dāmān

⁸²⁷ *Sen öyle bir yüce makamsın ki dünya arsası senin devrinde şüphesiz güven ve huzur dolmuştur Senin makamın ebedi kalsın ki bu manada benim duam hiçbir zaman karşılıksız kalmaz*

⁸²⁸ beḳā: binā E1

⁸²⁹ maʿnā: muʿayyenī NO

⁸³⁰ Beḳā-yı cāh-ı tu bādā ki enderīn-i maʿnā Duʿā-yı men zi-icābet nemī şeved munfek: -KH

⁸³¹ “Duʿā-yı men zi-icābet nemī şeved munfek” mısrasından sonra “Bu şüret daḫi anlar ḥidmetine teraḳḳiyāt-ı menāşiba müyesser oldıḳda tehniyet için taḥrīr olunmuşdı” kısmına geçer E1

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

Ebşerü yâ ehle İstanbul⁸³⁷ iz⁸³⁸ cā'e'f⁸³⁹-beşir (SÇ 8a)

K'ender āmed mevkib-i meymūn-ı manşūr-ı vezir

Mevkibi k'ez⁸⁴⁰ ferr-i u Firdevs-i dīger şod zemīn

Mevkibi⁸⁴¹ k'ez⁸⁴² gerd-i u⁸⁴³ gerdūn-ı⁸⁴⁴ dīger şod eşir (E2 8b)

Mevkib-i şadr-ı cihān puşt-i hüdā⁸⁴⁵ rüy-ı zafer

Şāhib-i hüsrev-nişān destūr-ı sulţān-ı kebīr⁸⁴⁶

[Neşr⁸⁴⁷] Egerçi tehiyye-i⁸⁴⁸ (E3 8b) tehniye-i⁸⁴⁹ kudūm-i erbāb-ı sa' ādet bendegān-ı
hidmet⁸⁵⁰-güzār u⁸⁵¹ ni' met-şināsa ' ādet olup cevāhir-i zevāhir-i ḥamd ü şenāyı nişār-ı
bārgāh-ı hümāyūn ve⁸⁵² (İÜ2 16a) dürer-i⁸⁵³ ğurer-i medḥ ü du' āyı işār-ı rüzgār-ı ferḥunde

⁸³² Ḥāzret-i vezāret-penāh cenāb-ı āsmān kıbāb-ı pādīşāha ric' at-i hümāyūn buyurduġına tehniyetdūr: Nev' -i dīger tehniyet-i vezir-i a' zām bu vechledür Beyt BN

⁸³³ cenāb: -KH

⁸³⁴ hümāyūn: -İÜ2

⁸³⁵ buyurduġına: buyurdıġında NO

⁸³⁶ tehniyetdūr: tehniyet NO

⁸³⁷ İstanbul : Nişābūr (Şiirin orijinalinde)

⁸³⁸ iz: izā BN

⁸³⁹ cā'e: cā NO

⁸⁴⁰ k'ez: ger NO

⁸⁴¹ Mevkibi: Beyt Mevkibi BN

⁸⁴² NO ger

⁸⁴³ u: ve E3

⁸⁴⁴ Müjdeler olsun ey İstanbul ahalisi müşdeleyici geldi Muzaffer mübarek vezirin maiyeti geldi Onun celalinden yeryüzünde bir Firdevs cenneti daha oldu Onun maiyetinin (ayaġının) tozundan bir başka alem daha ortaya çıktı Dünyanın başındaki doğru yolda ve zafer yönündeki (bu) maiyet büyük sultanın nişanını taşıyan ve ulu sultanın emridi Enveri Kaside/98

⁸⁴⁵ hüdā: -FA

⁸⁴⁶ kebīr: dār u kebīr (Şiirin orijinalinde)

⁸⁴⁷ neşr: -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

⁸⁴⁸ tehiye: -SÇ, -E2, -İÜ2

⁸⁴⁹ tehniye: tehniye-i tehniye NO

⁸⁵⁰ hidmet: hizmet NO, İÜ

⁸⁵¹ u: -SÇ

⁸⁵² ve: -NO

⁸⁵³ dürer: dürr E2

vü⁸⁵⁴ meymün eylerler. Ammā (İÜ 9b) hālā⁸⁵⁵ tehniyet maḥmiyye-i Dārü'l-Mülk-i
 ̇Koşantıniyyede⁸⁵⁶ olan e'ālī vü edānī⁸⁵⁷ ve ekābire⁸⁵⁸ vü aşāğire olunmaḡ gerek ki sāḡa-i
 ̇çetr-i⁸⁵⁹ felek-sāye⁸⁶⁰ ki⁸⁶¹ tāb-i⁸⁶² āftāb

[FA10a]

ḡavādiş-i rüzgārdan⁸⁶³ ḡarīk olanlara me'men-i berd ü selām ve seylāb-ı (KH 7a) nevāib-i
 leyl ü nehārda ḡarīk olanlara sāḡil-i necāt-ı sa'ādet-i⁸⁶⁴ ser-encāmdur.⁸⁶⁵ Rū-māl⁸⁶⁶ itmek
 ni'etine fā'iz olup ol sa'ādetlere⁸⁶⁷ ki⁸⁶⁸ maḡsūd-ı e'ālī-i enām ve manzūr-ı (NO 8b)
 ahālī-i eyyāmdur.⁸⁶⁹ ḡāvī vü ḡā'iz oldular. [Beyt]

̇Qadimte⁸⁷⁰ ve māte mekrü'd-dehri fīhim

Ve kāne'l-yevmu yevme'l-mükremāti⁸⁷¹

[Neşr⁸⁷²] Bī-şekk tal'at-i mübārek-i⁸⁷³ cenāb-ı āşafī bedr-i münīr-i (İÜ2 16b) āsumān-ı
 iḡbāldür ki menāzil-i su'ūd u iclāli ḡaḡ' (BN 5b) idüp vasate's-semā-i devlet-i ebedīyyü'n-
 nihāye⁸⁷⁴ şu'ūd⁸⁷⁵ itdi. *İnşāallāhu Teālā* ki⁸⁷⁶ min-ba'd ve ḡālen sükkān-ı pāy-i taḡt-ı

⁸⁵⁴ vü: -KH

⁸⁵⁵ hālā: ḡāl FA

⁸⁵⁶ ̇Koşantıniyyede: ̇Koşantıne E2

⁸⁵⁷ edānī: evānī E2

⁸⁵⁸ ekābire: ekābir NO, E3

⁸⁵⁹ ̇çetr: ̇çir NO

⁸⁶⁰ sāye: sāyede NO

⁸⁶¹ ki: -NO

⁸⁶² tāb: -KH, -NO

⁸⁶³ rüzgārdan: eyyām KH

⁸⁶⁴ sa'ādet: -E3

⁸⁶⁵ āftāb ḡavādiş-i rüzgārdan ḡarīk olanlara me'men-i bered ü selām ve seylāb-ı nevāib-i leyl ü nehārda ḡarīk
 olanlara sāḡil-i necāt-ı sa'ādet-i ser-encāmdur: -NO

⁸⁶⁶ rū-māl: rū-yı māl E3 dışındaki nüshalar

⁸⁶⁷ sa'ādetlere: sa'ādetlü İÜ

⁸⁶⁸ ol sa'ādetlere ki: -NO

⁸⁶⁹ eyyāmdur: eyyām olan sa'ādetlere NO

⁸⁷⁰ *Sen geldin ve (böylece) zamanın hileleri yok oldu (O) gün (insanlara) lütuf gösterildiği gündür*

⁸⁷¹ Beyt ̇Qadimte ve māte mekrü'd-dehr fīhim Ve kāne'l-yevmu yevme'l-mükremāt: -BN

⁸⁷² neşr: -BN, -E2, -E3, -KH, -İÜ

⁸⁷³ mübārek: -BN

⁸⁷⁴ nihāye: nümāya İÜ

⁸⁷⁵ şu'ūd: şu'ūd u iclāli FA, E1

⁸⁷⁶ ki: -NO

hümāyūn belki *kuṭṭān*-i⁸⁷⁷ cemī^c-i rub^c-i⁸⁷⁸ meskūnūñ ḥücre-i āmāl⁸⁷⁹ ü emānīsi⁸⁸⁰ levāmī^c-i envār-ı ḥurşid iḥsāniyla⁸⁸¹ rūşen ve şuffa-i efrāḥ u şādmānīsi ezhār-ı eşcār-ı cūd-ı⁸⁸² firāvān ile⁸⁸³ (SÇ 8b) reşk-i gülşen olup bedraḡa-i ‘adl ü re’fet ile ṭarīḡ-i (E3 9a) meṭālibden *kuṭṭā*^c-ı pür-maḡāfet-i⁸⁸⁴ renc ü āfet müste’şel⁸⁸⁵ (E2 9a) ve reşḡa-i āb-i cūd ile besātīn-i vücūddan şemere-i şecere-i emn ü (İÜ 10a) rāḡat⁸⁸⁶ müstaḡşal⁸⁸⁷ olsa gerek. [Beyt⁸⁸⁸ li-münşi’ihi⁸⁸⁹]

Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fa‘ lün

Dehr ez ‘adl-i tu pür-emn ü⁸⁹⁰ emān ḡāhed şod⁸⁹¹

[FA10b]

‘Ālem-i pīr diġer⁸⁹² bāre cūvān ḡāhed şod⁸⁹³

(İÜ2 17a)

[Neşr⁸⁹⁴] Lā-cerem cūvān ü pīr⁸⁹⁵ şaġīr ü kebīr ev‘iyye-i efvāḡ u⁸⁹⁶ esmā‘ ların ed‘iyye-i (NO 9a) devām-ı devletleriyle leb-ā-leb ve eşniye-i şebāt-i⁸⁹⁷ ḡaşmetleriyle ta‘mīr-i āyine-

⁸⁷⁷ *kuṭṭān*: sükkān FA, NO, E2, E3, SÇ, İÜ, İÜ2

⁸⁷⁸ cemī^c-i rub^c-i meskūnūñ: belki cemī^c-i sükkān rub^c-i reb^c-i meskūnūñ NO

⁸⁷⁹ āmāl: āmālī İÜ

⁸⁸⁰ āmāl ü emānī: emān ü āmālī E3

⁸⁸¹ ile: -İÜ

⁸⁸² cūd: cūda İÜ

⁸⁸³ ferāvān ile: ferdānīsiyle NO

⁸⁸⁴ maḡāfet : meḡāfet ve NO

⁸⁸⁵ müste’şel: ġurizān NO

⁸⁸⁶ rāḡat: emān E3

⁸⁸⁷ müstaḡşal: nümāyān NO

⁸⁸⁸ Beyt: -E2, -İÜ

⁸⁸⁹ li-münşi’ihi: -E2, -NO, -E3

⁸⁹⁰ ü: -E3

⁸⁹¹ şī‘r li-münşi’ihi Dehr ez ‘adl-i tū pür-emn ü emān ḡāhed şod ‘Ālem pīr-i diġer bāre cevān ḡāhed şod: -BN

⁸⁹² diġer: diġer KH

⁸⁹³ *Dünya senin adaletin sayesinde huzur ve güvene kavuşacak İhtiyar âlem yeniden genç olacak* Hafız Gazel/164

⁸⁹⁴ neşr: -E2, -E3, -BN, -İÜ2

⁸⁹⁵ pīr: pīr ve BN

⁸⁹⁶ u: -BN

⁸⁹⁷ şebāt: şebāb NO

i⁸⁹⁸ alb⁸⁹⁹ ü aleb idüp cüvānān-ı nevreside elif-mānend mihrāb-ı münacāt ire kāyim ve pīrān-ı add-i amīde dāl-miāl du ā üzre mülāzım olmilardur.⁹⁰⁰ [Mırā⁹⁰¹]

Tā⁹⁰² būved onīn būde tā bād unān⁹⁰³ bādā⁹⁰⁴

[Ner⁹⁰⁵] Herend dāī-i kemīneye ki nūr-ı maabbet-i bārgāh-ı cihān-penāh ihre-i vüudından⁹⁰⁶ lāmi ü ārık ve seer-i⁹⁰⁷ ihlāsı zuhūr-i⁹⁰⁸ mihr-i⁹⁰⁹ dergāh-ı saadet-destgāhdan⁹¹⁰ rūen ü ādıdur. Lāzım ü vācib idi ki uf-ı pāy-ı tahta rikāb-ı hümāyūndan hilāl-iid-i⁹¹¹ devlet (İÜ2 17b) ālī⁹¹² ve emen-i Dārü'l-Mülkde cenāb-ı cennāt-tavīrden āb-ı⁹¹³ ayāt-ı saadet nābi⁹¹⁴ olduda elif cehd⁹¹⁵ idüp bir vech ile āk-i (KH 7b) āsitāne⁹¹⁶ yüz sürmeden dīde-i remed-dīdeye kuhl-i cilā āıl ola⁹¹⁷ idi ve ibtidā-yıināyet-i āsafīdenayn-ıizzet üalāya vāıl ola⁹¹⁸ idi.⁹¹⁹ Ammā⁹²⁰ terk-i⁹²¹ idmet-i⁹²² memūra nā-gāh rızā-yı (NO 9b) zāmīr-i saadet-mevfūra (E3 9b) muvāfi olmaya diyü ol niyetden teāud ve ablü'l-metīn-i (S 9a) ıd (İÜ 10b) u⁹²³ duāyla maām-ı rızāya teāud ad olundu.⁹²⁴ Bundan ziyāde kātib-i sırr-ı ā⁹²⁵ ırāet-i⁹²⁶

⁸⁹⁸ āyine: ebniye FA, E3, İÜ2

⁸⁹⁹ āyine-i alb: -E2

⁹⁰⁰ olmilardur: olmilar İÜ2

⁹⁰¹ mırā:ayn FA, S, E3, İÜ; -E2

⁹⁰² *Böyle gelmi böyle gider*

⁹⁰³ enān: onīn BN

⁹⁰⁴ bādā: cinān bād NO

⁹⁰⁵ ner: -NO, -E2, -E3, -İÜ

⁹⁰⁶ vüudından: vüudında NO

⁹⁰⁷ seer: ub NO

⁹⁰⁸ zuhūr: -NO

⁹⁰⁹ mihr: -BN

⁹¹⁰ destgāhdan: gāhdan NO

⁹¹¹id:id ü E2

⁹¹² devlet ālī: dilet tābān NO

⁹¹³ āb: -S

⁹¹⁴ nābi: tābi KH; revān NO

⁹¹⁵ cehd: ehd NO

⁹¹⁶ āsitāne: pāye NO

⁹¹⁷ ola: ide BN dıındaki nüshalar

⁹¹⁸ ola idi: oldı E3

⁹¹⁹ ve ibtidā-yıināyet-i āsfādanayn-ıizzet üalāya vāıl ola idi: -E2

⁹²⁰ Ammā: innā FA

⁹²¹ terk: rek E3

⁹²² idmet: izmet NO, İÜ2

⁹²³ u: -KH

[FA11a]

kitâb-ı ihlâş u ihtîşâşla⁹²⁷ fersûde⁹²⁸ kılmıyup sem^ç-i hümâyûn⁹²⁹ ki istimâ^ç-ı hîţâb-ı kudsiyânla meşhûndur.⁹³⁰ Semâ^ç-ı (E2 9b) kelâm-ı⁹³¹ bî-intizâm erbâb-ı şevk ü (İÜ2 18a) garâmdan âsûde kıldı.⁹³² [Şi^ç r⁹³³]

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

Tâ ne-bâşed âsmân-râ hiç mâni^ç ez-medâr

Tâ ne-bâşed ahterân-râ hiç kâti^ç ez-mesîr

Der-bed ü nîk âsmân-râ bād der-gāhest muşār

Der-kem ü⁹³⁴ pîş ahterân-râ bād fermānet⁹³⁵ muşîr⁹³⁶

4. Bu Nüşha Daği⁹³⁷ Şadâret-i ' Ulemâ Manşıbına Tehniyetdür. Ba' zı Aħbâb⁹³⁸ Lisânında⁹³⁹ Yazılmışdur⁹⁴⁰

Âsitân-ı ' âlî mevfürül-me' âlî ki menba^ç-ı enhâr-ı şerâyi^ç-i şer^ç-i mübîn⁹⁴¹ ve⁹⁴² maţla^ç-ı envâr-ı levâmi^ç-i⁹⁴³ fazl u yaqîn ve melâz⁹⁴⁴ ü mev' il-i⁹⁴⁵ efâzıl-ı⁹⁴⁶ aqţâr-ı⁹⁴⁷ ' âlem ve

⁹²⁴ ol niyetden teķâüd ve ħablü'l-metîn şıdķ u du' âyla maķâm-ı rızâya teşâ' ud kaçd olındı: ol niyetden ferâġat u ķadem şıdķ u du' âyla ħarem-i rızâya bi-ķadri'l-ķudre sa' y olındı NO

⁹²⁵ ħâşş: ħâşşı KH

⁹²⁶ kıra'et: taħrîr NO

⁹²⁷ ihtîşâşla: ihtîşâşıyla KH

⁹²⁸ fersûde: fersûd FA

⁹²⁹ fersûd kılmıyup sem^ç-i hümâyûn: -NO

⁹³⁰ ki istimâ^ç-ı hîţâb-ı kudsiyânla meşhûndur: -NO

⁹³¹ kelâm: -NO

⁹³² "ve ibtidâ-yı ' inâyet-i asfâdan"... "âsûde kıldı": -BN

⁹³³ şî' r: şî' r-i Melîĥ KH; kıt' a E3; beyt İÜ, BN

⁹³⁴ ü: -E2, -E3

⁹³⁵ fermānet: fermānde KH

⁹³⁶ *Eğer gökyüzünün yörüngesinden bir engel olmasa Yıldızlar umutlarını kesmezse İyilikte kötülükte felek senin dergahında senden tarafa olur Azda çokta yıldızlar (felekler) senin fermanına uyar* Enveri Kaside/98

⁹³⁷ nüşha daği: +KH

⁹³⁸ Bu Şadâret-i ' Ulemâ Manşıbına Tehniyetdür Ba' zı Aħbâb Lisânında Yazılmışdur: Bu Daği Tehniyet-i Vezâretdür. Maĥallinde Bu Mektûb Üzre Taħrîr Olındı: BN

⁹³⁹ lisânında: lisânından E3, İÜ, İÜ2

⁹⁴⁰ yazılmışdur: yazılmışdı FA, E2, NO, İÜ2; -İÜ

⁹⁴¹ enhâr-ı şerâyi^ç-i şer^ç-i mübîn: enhâr-ı şer^ç u dîn-i mübîn NO

⁹⁴² ve: -İÜ

melce'-i⁹⁴⁸ ma' āz-i⁹⁴⁹ emāşil-i benī Ādemdür. Hemîşe mülteşem-i şifāh-i⁹⁵⁰ erbāb-ı fażl u⁹⁵¹
ifdāl ve müzdeham-ı cibāh-i⁹⁵² aşhāb-ı izz ü iclāl ola. [Beyt li-münşî'ihî⁹⁵³]

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

Çün du' ā-yı hayırına meşgūl ola ehl-i zemīn (İÜ2 18b)

Küngür-i⁹⁵⁴ eflākden⁹⁵⁵ āmīn dir⁹⁵⁶ Rūhü'l⁹⁵⁷-emīn

[Neşr⁹⁵⁸] Maḥāfil-i sa' ādet-i ḳavāfil-i ḥuddām südde-i sidre⁹⁵⁹-maḳām lā⁹⁶⁰ zāle ḡubāruhu⁹⁶¹
kuḥlen li⁹⁶²-uyūni a'yāni'l-enām⁹⁶³ cānibine 'arz-ı bende-i muḥibb-i⁹⁶⁴ müstehām⁹⁶⁵ oldur
ki (BN 6a) bi-ḥamdi'llāhi Teālā⁹⁶⁶ ki necm-i sa' ādet-i⁹⁶⁷ eyyām tāli' ve keyd-i nuḥüset-i
a'vām rāci' olup (E3 10a) revāḳ-ı şadāret ü celāl (İÜ 11a) sulṭānumuñ eşi'a-i envār-ı
cemāl-i ḥurşid-

[FA11b]

⁹⁴³ levāmi': -NO

⁹⁴⁴ melāz ü mev'ıl: mev'ıl ü melāz İÜ

⁹⁴⁵ mev'ıl: merci' NO

⁹⁴⁶ efāzil: -BN

⁹⁴⁷ aḳṭār: eṭrāf NO; (e)mṭār SÇ

⁹⁴⁸ melce'-i ma' āz: ma' āz u melce' İÜ dışındaki nüshalar

⁹⁴⁹ ma' āz: me' ād NO, E3

⁹⁵⁰ şifāh: -NO

⁹⁵¹ u: -BN, -E1, -E2, -BN, -KN, -NO, -SÇ

⁹⁵² cibāh: -NO

⁹⁵³ li-münşî'ihî: -BN

⁹⁵⁴ küngür: küngüre KH

⁹⁵⁵ eflākden: eflāke E3

⁹⁵⁶ dir: diye İÜ

⁹⁵⁷ rüh: ervāh E2

⁹⁵⁸ neşr: -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

⁹⁵⁹ sidre: sidret KH

⁹⁶⁰ Onun (ayağının bastığı) toprak hala bütün alemin gözlerine sürmedir

⁹⁶¹ ḡubāruhu: 'iyāruhu E2

⁹⁶² li: bi E3

⁹⁶³ lā zāle ḡubāre kuḥlen li-uyūni a'yāni'l-enām: -NO

⁹⁶⁴ muḥibb: maḥabbet E3, İÜ; -NO

⁹⁶⁵ müstehām: mehāmm E2

⁹⁶⁶ Yüce Allah'a şükürler olsun

⁹⁶⁷ sa' ādet: sa' ādāt KH, İÜ

mişālinden mücellā ve müşerref⁹⁶⁸ ve gerden ü gūş-i ‘arāyis-i⁹⁶⁹ fazl ü kemāl le‘ālī-i mütele ‘lī-i⁹⁷⁰ kelām-ı bedī‘ ü’n-nizāmından muḥallā⁹⁷¹ (SÇ 9b) ve müşennef⁹⁷² olup (KH 8a) rükn-i ‘ilm ü⁹⁷³ fazla⁹⁷⁴ taḳviyet ve nihāl-i kemāl ü ma‘rifete⁹⁷⁵ terbiyet ve zülāl-i ‘adl ü naşfete⁹⁷⁶ temşiyet⁹⁷⁷ nihāyet-i⁹⁷⁸ mertebe ve kemāl dereceye vāşıl (İÜ2 19a) u emānī⁹⁷⁹ vü amāl-i aşḥāb-ı⁹⁸⁰ fazl⁹⁸¹ u⁹⁸² kemāl ‘alā vechi’t-tamām ve’l-kemāl ḥāşıl olsa gerek. [Şi‘r⁹⁸³ ‘Arabī⁹⁸⁴]

Bi-himmeti şadri’d-dehr ṭālet yedü’l-‘ulā⁹⁸⁵ (E2 10a)

Ve ḳāmet ḳanātü’d-dīnī⁹⁸⁶ ve’ştedde kāhiluhu

Hüve’l-baḥru min-eyyi’n-nevāḥī āteyteru⁹⁸⁷

Füleccetuhü’l-ma‘rūfu ve’l-birrü⁹⁸⁸ sāhiluhu⁹⁸⁹

[Neşr⁹⁹⁰] ‘Umūmen ‘amme-i ‘ālemeyn ve kāffe-i⁹⁹¹ ‘ālemīn⁹⁹² ḥuşūşan bende-i dā‘ī ve dā‘ī-i kemīn ki ol cenāb-ı celālet-me‘ābiñ evrād-ı ed‘iyyesin semīr-i⁹⁹³ leyāl ve ṭālī‘a-i

⁹⁶⁸ müşerref: -NO

⁹⁶⁹ ‘arāyis: ‘arūs NO

⁹⁷⁰ mütele ‘lī: müşelālī E3, İÜ; -NO

⁹⁷¹ muḥallā: mücellā SÇ

⁹⁷² müşennef: -NO

⁹⁷³ ü: -E2

⁹⁷⁴ fazla: fazl E3

⁹⁷⁵ ma‘rifete: ma‘rifet NO

⁹⁷⁶ ve zülāl-i ‘adl ü naşfete temşiyet: -NO

⁹⁷⁷ temşiyet: teşebbüs E3

⁹⁷⁸ nihāyet: nihān SÇ

⁹⁷⁹ emānī: -NO

⁹⁸⁰ aşḥāb: erbāb NO

⁹⁸¹ fazl: fazlın SÇ

⁹⁸² u: -E2

⁹⁸³ Şi‘r : Şi‘r-i Melīḥ KH; beyt BN; -E2

⁹⁸⁴ ‘Arabī: +SÇ

⁹⁸⁵ yed: ve NO

⁹⁸⁶ “ve ḳāmet ḳanātü’d-dīnī” kısmı E2’de silinmiştir

⁹⁸⁷ “eyyi’n-nevāḥī āteyteru” kısmı E2’de silinmiştir

⁹⁸⁸ birr: cūd BN

⁹⁸⁹ *Dünya O’nun himmetiyle ortaya çıktı O’nun eli yücelere uzandı Dinin bedeni ayağa kalktı ve omuzu güçlendi İçine girdiğin dört bir taraftan gelen denizdir. Onun sahili iyilik ve ihsan denizinin derinliklerinedir*

⁹⁹⁰ neşr: -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

⁹⁹¹ ve kāffe-i ‘ālemīn: -E2

⁹⁹² ‘ālemīn: müleyyen KH

emānī⁹⁹⁴ vü āmāl kılmışdır.⁹⁹⁵ Bu haber-i meserret-eşerden⁹⁹⁶ ebşāra⁹⁹⁷ kıurret⁹⁹⁸ u⁹⁹⁹ nūr ve ervāḥa¹⁰⁰⁰ rāḥat u ḥubūr¹⁰⁰¹ ol kadar iktisāb itmişlerdür ki niṭāk-ı nuṭk-ı (NO 10b) iḥşāsından kıāşır ve¹⁰⁰² benān-ı beyān-ı istikşāsından¹⁰⁰³ mütekāşırđur (İÜ2 19b). Ümīd-i vāşık ve ricā-i¹⁰⁰⁴ şādıkđur ki ‘ale’t-tevālī¹⁰⁰⁵ ol āsitān-ı kerem-āşiyānıñ ebvāb-ı iḥsān u elṭāfı vücvūh-ı e‘ālī ve edānīye meftūḥ ve şudūr-ı erbāb-ı fezāyil ü ma‘ālī nesāyım-i ‘avāṭıf-ı mütetālīsinden (İÜ 11b) mesrūr u meşrūḥ (E3 10b) ola.

[FA12a]

Herçend bende-i ser-efkendeniñ ḥaṭṭ-ı ‘ubūdiyyet ‘atabe-i¹⁰⁰⁶ ‘aliyyeye ser-nihādeliginiñ muḳtezāsı ol idi kim mānend-i қalem farkđan¹⁰⁰⁷ қadem¹⁰⁰⁸ idinüp ol ḥarem-i keremi iḥrām-ı iḥtirām ile ṭā‘if¹⁰⁰⁹ ve ol ‘Arafāt-ı ma‘rifetde¹⁰¹⁰ iḳāmet¹⁰¹¹ menāsik-i iḥlās u¹⁰¹² iḥtişāş-çün ‘ākıf ola idi. Ammā kıllet-i esbāb u ālāt u keşret-i a‘zār u ḥālāt ki (SÇ 10a) cümlesinden berī ke’s-i ‘ömr kāse-i gedāyān gibi (İÜ2 20a) dürd-i derd-i şeyble meşüb ve binā-yı bünye teṭāvül-i eyyām u teākub-ı¹⁰¹³ a‘vām ile şadme-i fenādan leked-küb olmasıdır.¹⁰¹⁴ Ten-i

⁹⁹³ semīr: sīn-i semīr İÜ2; şemīr E3

⁹⁹⁴ āmānī: āmān E3

⁹⁹⁵ ki cenāb-ı celālet me‘ābıñ evrād-ı ed‘iyyesin semīr-i leyāl ve ṭālī‘ a-i āmānī ve āmāl kılmışdır: -NO

⁹⁹⁶ eşerden: eşerinden SÇ

⁹⁹⁷ ebşāra: ebşār KH, BN

⁹⁹⁸ kıurret: kuvvet FA, NO, E1, SÇ

⁹⁹⁹ u: -BN

¹⁰⁰⁰ ervāḥa: ervāḥ KH, BN; rāḥata İÜ

¹⁰⁰¹ ḥubūr: şūr KH

¹⁰⁰² ve: +SÇ, +KH

¹⁰⁰³ istikşās: isḳās NO

¹⁰⁰⁴ ricā: reḥā NO, KH

¹⁰⁰⁵ ‘ale’t-tevālī: dāyimā NO

¹⁰⁰⁶ ‘atabe: -BN

¹⁰⁰⁷ farkđan: farkından İÜ

¹⁰⁰⁸ қadem: -E3

¹⁰⁰⁹ Ṭāyif: vezāyif NO

¹⁰¹⁰ ma‘rifet: -BN

¹⁰¹¹ iḳāmet: iḳāmetden NO

¹⁰¹² u: -SÇ

¹⁰¹³ teākub: tefāvüt KH; te‘āküt E3

¹⁰¹⁴ ki cümlesinden berī ke’s-i ‘ömr-i kāse-i gedeyān gibi dürd-i derd-i şeyble meşüb ve binā-yı bünye-i teṭāvül eyyām-i ve teākub-ı a‘vāmıla şadme-i fenādan leked-küb olmasıdır: -NO

naḥīfe teşerrüf-i şeref-i¹⁰¹⁵ ḥiṭābdan māni^c olup dil-i za^cîfi du^câ vü tekellüm-i ‘ale’l-ğaybeye¹⁰¹⁶ kâni^c eyledi. (KH 8b) [Beyt¹⁰¹⁷]

Mef’ülü Fa‘ilatü Mefâ‘ilü Fâ‘ilün

Pîri vü za^cf-i¹⁰¹⁸ binye vü âlâm-ı rûzgâr

Ne-gozâştend ber-men-i midḥat nigâr pây¹⁰¹⁹

[Neşr¹⁰²⁰] Ḥayme-i kelâm eṭnâb-ı iṭnâb ile merfû^c ve câme-i¹⁰²¹ ‘arz-ı merâm ezyâl-i imlâl ile¹⁰²² merķû^c kılınıdı.¹⁰²³ (BN 6b) Hemîşe (NO 11a) şurûķ-ı şems-i me^câliden zevayâ-yı kâr-ḥâne-i ‘âlem rûşen¹⁰²⁴ ve ‘İşmet-i Bârî Tebareke ve Te‘âlâ siḥâm-ı ḥavâdiş ü nevâ’ibden¹⁰²⁵ miğfer ü cevşen ola.¹⁰²⁶

5. Bu Ḥidmet¹⁰²⁷ Daḥi Tehniyye-i¹⁰²⁸ Şadâret-i ‘Ulemâ İçün Şûret-i İnşâ Bulan Şuver-i¹⁰²⁹

Mükâtebedendür¹⁰³⁰

(E1 22b/ İÜ2 20b)

[FA12b]

Pây-e-i¹⁰³¹ serîr-i e^câlî¹⁰³² müstecmi^c ü’l-ma^câlî ki behcet ü ‘ulüv¹⁰³³ ve nüzhet ü¹⁰³⁴ (İÜ 12a) sümüvvi¹⁰³⁵ ol mertebededür ki ‘ayyâr-ı (E3 11a) fiṭnat kemend-i revâyi^c -i¹⁰³⁶ ‘ibârât¹⁰³⁷ ve

¹⁰¹⁵ şeref: -E2

¹⁰¹⁶ ğaybeye: ‘ayneye NO

¹⁰¹⁷ beyt: -E2

¹⁰¹⁸ za^cîf: za^cf E2, İÜ

¹⁰¹⁹ *Yaşlılık, takatsızlık ve (bir de) dünyanın dertleri Bende güzeli övme takati bırakmadı*

¹⁰²⁰ neşr: +SÇ, +KH

¹⁰²¹ câme: ḥâniyye E3

¹⁰²² “Ne-gozâştend ber-men midḥat-i nigâr-pây Neşr Ḥayme-i kelâm eṭnâb-ı iṭnâb ile merfû^c ve câme-i ‘arz-ı merâm-ı ezyâl imlâl ile” kısmı E2’de silinmiştir.

¹⁰²³ kılınıdı: kılınmadı NO

¹⁰²⁴ “zevayâ-yı kâr-ḥâne-i ‘âlem rûşen” kısmı E2’de silinmiştir.

¹⁰²⁵ nevâ’ib: nevâbî^c NO

¹⁰²⁶ cüş ola: cüş ola. Bi’n-Nebiyy-i ve âlihi’l-emcâd BN; cüş ola tehniyet için olan şuver-i mükâtebedendür İÜ2

¹⁰²⁷ ḥidmet: ḥizmet E1

¹⁰²⁸ tehniye: tehniyet NO, E2, İÜ2

¹⁰²⁹ şuver: -NO

¹⁰³⁰ Bu Ḥidmet Daḥi Tehniyye-i Şadâret-i ‘Ulemâ için Şûret-i İnşâ bulan Şuver-i Mükâtebedendür: Şûret-i Mektüb-ı Diğer KH; ‘Ulemâ için Şûret-i İnşâ Bulan Şuver-i Mükâtebedür BN; Bu Daḥi Tehniyye-i Şadâret için Tahrîr Olinmışdı Ba^czı Eşdiķâ Lisânından İÜ; Bu Ḥizmet Daḥi Tehniyyet-i Şadâret-i ‘Ulemâ için Olan Şûret-i İnşâdur İÜ2

cibāl-i¹⁰³⁸ bedāyi¹⁰³⁹ -i teşbīhāt¹⁰³⁹ u isti¹⁰⁴⁰ ʿārāt ile¹⁰⁴⁰ şüref-i şerefiniñ¹⁰⁴¹ ednā-yı¹⁰⁴² merātib-i tavşīfine vuşūl maḥz-ı ḥayāl ve şehbāz-ı fikret baş-ı¹⁰⁴³ cenāheyn-i ḥaḳīḳat ü mecāz ve neşr-i¹⁰⁴⁴ ḳavādim ü ḥavāfī-i¹⁰⁴⁵ iṭnāb u icāz ile ṭāḳ-ı revāḳınıñ esfel-i medāric-i ta¹⁰⁴⁶ rīfine vuḳū¹⁰⁴⁶ maḥz-ı¹⁰⁴⁶ emr-i muhāldür. Hemīşe semek-i simāk ve fülke-i eflāk üzre mevzū¹⁰⁴⁷ ve ebedü'l-ābād¹⁰⁴⁸ ʿ imād-ı devām¹⁰⁴⁷ u¹⁰⁴⁸ imtidād ile merfū¹⁰⁴⁹ ola. [Beyt¹⁰⁴⁹ li-münşi'ihî¹⁰⁵⁰]

Fā' ilātün Mefā' ilün Fa'lün

Bād her dem¹⁰⁵¹ zi-evc-i ʿ illiyyīn

Ḳudsiyān-rā¹⁰⁵² ber-īn¹⁰⁵³ du¹⁰⁵⁴ ā āmiñ¹⁰⁵⁴

[Neşr¹⁰⁵⁵] Ḥāk-i (SÇ 10b/İÜ2 21a) kīmyā-merām sūdde-i¹⁰⁵⁶ sidre¹⁰⁵⁷ -maḳām¹⁰⁵⁸ ki müntehā-yı seyr-i melā'ike-i ʿ uḳūl ü efhāmdur.¹⁰⁵⁹ Rüy-ı tazarru¹⁰⁵⁹ u meskenet-nihāde ve

¹⁰³¹ pāye: pāy E2

¹⁰³² e¹⁰³² ʿālī: ʿālī NO, E2, İÜ2

¹⁰³³ ʿulūv: ʿaṭv E1

¹⁰³⁴ ü: -E3

¹⁰³⁵ sümüvvi: sümüv KH

¹⁰³⁶ revāyi¹⁰³⁶: -NO

¹⁰³⁷ ʿibārāt: ʿibāret NO

¹⁰³⁸ cibāl: ḥayāl E3

¹⁰³⁹ bedāyi¹⁰³⁹ -i teşbīhāt: cibāl ü teşebbühāt NO

¹⁰⁴⁰ isti¹⁰⁴⁰ ʿārāt ile: isti¹⁰⁴⁰ ʿārāt ile cibāl-i ḳadriniñ NO

¹⁰⁴¹ şerefiniñ: şerīfiñ E1

¹⁰⁴² ednā: ez mā E1

¹⁰⁴³ baş: -NO

¹⁰⁴⁴ neşr: -NO

¹⁰⁴⁵ ḥavāfī: -NO

¹⁰⁴⁶ maḥz: -NO, -KH, -E3, -İÜ2

¹⁰⁴⁷ devām: dem NO

¹⁰⁴⁸ u: -NO

¹⁰⁴⁹ Beyt: -E3

¹⁰⁵⁰ li-münşi'ihî: -NO, -BN

¹⁰⁵¹ dem: dem redem E3

¹⁰⁵² Bād her dem zevāc-ı ʿ illiyyīn Ḳudsiyān-rā: -E1

¹⁰⁵³ ber-īn: ne-dādīn E1

¹⁰⁵⁴ *Her daim yücelikler zirvesinden melekler bu duaya amin der*

¹⁰⁵⁵ neşr: -SÇ, -E1, -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

¹⁰⁵⁶ sūdde: sūdde-i sūdde E3

¹⁰⁵⁷ sidre: sirre E1; sidret KH

¹⁰⁵⁸ maḳām: maḳāma E3

¹⁰⁵⁹ ifhāmdur: ifhāmda E1

bāzū-yı taḥāzzu^c ve mes³elet-güşāde kılınıp inhā-i bendeḡī (NO 11b) vü çākerī olunur¹⁰⁶⁰
kim¹⁰⁶¹ esmā^c-i¹⁰⁶² sükkān-i¹⁰⁶³ serāy-ı müseddes-i ḡāk belki āzān-ı ıutṡān-ı seb^c-i ṡıbāḡ-ı
eflāke¹⁰⁶⁴ ḡall¹⁰⁶⁵ ü ^caḡd-i¹⁰⁶⁶ umūr-i cumhūr-i ^culemā-i Müslimīn ve zabt¹⁰⁶⁷ u rabṡ-ı
medārik-i (E2 11a) meşālih-i şer^c ü¹⁰⁶⁸ dīn ol cenāb-ı celālet-me³āba teslīm ü tefvīz ve
şadr-ı

[FA13a]

şadāret reşēḡāt-ı feyz-i nevāl-i deryā-mişālinden¹⁰⁶⁹ ravz-ı arīz¹⁰⁷⁰ olup cinān-ı¹⁰⁷¹ cenān-ı
erbāb-ı (İÜ 12b) fezāyıl nem-i yem-i in^cām¹⁰⁷² u ifdālinden iktisāb nazret-i tāze ve livā-yı
velā-yı¹⁰⁷³ aşḡāb-ı fevāzıl¹⁰⁷⁴ şümül-i şimāl-i (KH 9a) şemāyıl ü şafā-yı şabā-yı¹⁰⁷⁵ (İÜ2
21b) ḡaşāyıl-i ḡamīdesinden¹⁰⁷⁶ ictilāb-ı¹⁰⁷⁷ nuşret-i bī-endāze kılduḡınıñ¹⁰⁷⁸ ḡaber-i ḡayr-i
meserret seyri vāşıl olduḡda nesāyim-i sūrūr ile semā-i ḡāṡırdan ḡamām-ı ḡumūm mündefi^c
ve külāḡ-ı ḡüşe-i iftiḡār u ibtihāc-ı farḡ-ı farḡadeyn¹⁰⁷⁹ ü merz-i merzemeyne¹⁰⁸⁰ mürtefi^c
(E3 11b) olup mechūd u mekdūd *meşyen* ^cale'l-cibāhi¹⁰⁸¹ ve'l-ḡudūd¹⁰⁸² iḡrām-ı
iḡtirāmla¹⁰⁸³ ṡavf-ı¹⁰⁸⁴ Ka^cbe-i¹⁰⁸⁵ āsitān-ı melek-meṡāfa ṡālib olunmuşken terk-i ḡidmet-i¹⁰⁸⁶

¹⁰⁶⁰ olunur: oldur BN

¹⁰⁶¹ kim: ki BN, E1, E3

¹⁰⁶² esmā: istimā^c E1

¹⁰⁶³ sükkān: mekān NO

¹⁰⁶⁴ eflāke: eflākde E2

¹⁰⁶⁵ ḡall: ḡüsn E1

¹⁰⁶⁶ ^caḡd: aḡd E2

¹⁰⁶⁷ zabt: zabt E2

¹⁰⁶⁸ ü: -E1

¹⁰⁶⁹ mişāl: minvāl NO

¹⁰⁷⁰ ravz-ı erīz: ravz u ^carīz SÇ, E1; ravz u riyāz İÜ

¹⁰⁷¹ cinān: cebān E2

¹⁰⁷² in^cām: in^cā KH

¹⁰⁷³ velā: -E1

¹⁰⁷⁴ fevāzıl: fevāşıd E1

¹⁰⁷⁵ şabā: şahbā SÇ, E1, E2

¹⁰⁷⁶ nazret-i tāze ve livā-yı valā-yı aşḡāb-ı fevāzıl şümül-i şimāl-i şemāyıl ve şafā-yı şabā-yı ḡaşāyıl-i ḡamīdesinden ictilāb: -E3

¹⁰⁷⁷ ictilāb: celb NO

¹⁰⁷⁸ kılduḡınıñ: kılınıḡınıñ SÇ; kılınıḡından şoñra E1

¹⁰⁷⁹ farḡadeyn: ḡarīn E1

¹⁰⁸⁰ ve merz-i merzemeyne: -BN

¹⁰⁸¹ *Daḡları tepeleri aşıp*

¹⁰⁸² mechūd ve mekdūd meşyen ^cale'l-cibāl ve'l-ḡudūd: -NO

¹⁰⁸³ iḡrām-ı iḡtirāmla: iḡdām-ı iḡrām u iḡrām-ı iḡtirāmla NO

mu' tādā ḥilāf-ı rızā-yı zamīr-i mevūrū's-sa' āde olmaḡ ra' bı ḡālib olup¹⁰⁸⁷ (NO 12a) bi'l-āḡere¹⁰⁸⁸ maḡāzır-ı¹⁰⁸⁹ ḡuddām-ı (BN 7a) kirām-ı felek tereffu' semtine taḡrīr-i vezāyif-i tazarru' ve taḡrīr-i mevācib-i taḡaḡḡu' ve taḡaḡzu' itmekle¹⁰⁹⁰ iktifā¹⁰⁹¹ olındı. Bāḡī. Hemīḡe ḡadr-ı devlet (İÜ2 22a) ḡarf-i devāma¹⁰⁹² dāl¹⁰⁹³ ve ser-i keff-i ifāzet¹⁰⁹⁴ kāff-ı¹⁰⁹⁵ (SÇ 11a) ḡücüm-ı erbāb-ı cehl ü ḡalāl¹⁰⁹⁶ ve kāfī-i ḡümüm-i (E1 24a) aḡḡāb-ı faẓl u¹⁰⁹⁷ kemāl ola. [Mıḡrā^c 1098]

Bi-fazlı¹⁰⁹⁹ melīki¹¹⁰⁰ kerīmi'n¹¹⁰¹-nevāli

[FA13b]

6. Bu Daḡi Tehniyet-i ḡadāret¹¹⁰² İḡün¹¹⁰³ Taḡrīr¹¹⁰⁴ Olınmıḡdı¹¹⁰⁵ Hem¹¹⁰⁶ Ba' zı¹¹⁰⁷ Eḡdiḡā Lisānından¹¹⁰⁸

[ḡi' r¹¹⁰⁹]

Allāhu ekber baḡrū'l-ḡ ilmi ḡad zeḡarā

¹⁰⁸⁴ tavf: ḡavāf BN

¹⁰⁸⁵ Ka' be: -BN

¹⁰⁸⁶ ḡidmet: ḡizmet E1

¹⁰⁸⁷ olup: maḡāzır olup BN

¹⁰⁸⁸ āḡire: āḡir NO

¹⁰⁸⁹ maḡāzır: maḡzar

¹⁰⁹⁰ itmekle: itmege İÜ

¹⁰⁹¹ iktifā: iktifā' NO

¹⁰⁹² devāma: devām BN

¹⁰⁹³ dāl: delālet KH

¹⁰⁹⁴ ifāzet: fāzet E3

¹⁰⁹⁵ kāff: tuḡāff E2; kāffe E1

¹⁰⁹⁶ ḡalāl: ḡalāl NO

¹⁰⁹⁷ u: -E1

¹⁰⁹⁸ mıḡrā' : ' ayn KH; -NO, -E3, -İÜ2

¹⁰⁹⁹ faẓli: tefadḡal KH

¹¹⁰⁰ melīk: melīl NO

¹¹⁰¹ kerīm: ' amīm NO

¹¹⁰² ḡadāret: vezāret BN

¹¹⁰³ iḡün: iḡündür İÜ

¹¹⁰⁴ İḡün Taḡrīr Olınmıḡdı: İḡün Ba' zı Eḡdiḡā Lisānından Taḡrīr Olınmıḡdı BN

¹¹⁰⁵ olınmıḡdı: olınmıḡdur E2

¹¹⁰⁶ hem: -KH, -E3

¹¹⁰⁷ Bu Daḡi Tehniyet-i ḡadāret İḡün Taḡrīr Olınmıḡdı Hem Ba' zı Eḡdiḡā Lisānından: Bu Daḡi Tehniyet-i

ḡadāret İḡündür İÜ

¹¹⁰⁸ lisānından: -NO

¹¹⁰⁹ ḡi' r : beyt BN; -FA, -NO, -SÇ, -E1, -E2, -E3, -İÜ

Ve cedvelü'l-fazlı ve'l-ifdâli minhu cerâ¹¹¹⁰

[Neşr¹¹¹¹] Şadr-ı¹¹¹² şadâret ki (E2 11b) menba^c-ı nezâhet ü tahâretdür. Rû-mâl-i tahıyyat-ı¹¹¹³ ikrâm u iclâl ile muhayyâ¹¹¹⁴ vü dürer-ı¹¹¹⁵ ğurer-ı hizmet¹¹¹⁶ ü cevâhir-ı¹¹¹⁷ zevâhir-ı¹¹¹⁸ midhat (İÜ 13a) tehniye-ı¹¹¹⁹ cenâb-ı rif^c at-nişâb-çün müheyyâ¹¹²⁰ olunup maḥatt-ı riḥâl-i ricâl ve maḥall-i ḥatt-ı¹¹²¹ terḥâl-i revâḥil-i (İÜ2 22b) devlet ü iḳbâl ve¹¹²² himmet¹¹²³ ü ifdâl olan¹¹²⁴ âsitân-ı râstân-mecâle inhâ vü irsâl¹¹²⁵ ü işâl kılınur. Ḥaḳḳâ ki¹¹²⁶ çün istimâ^c olındı ki (E3 12a) şadr-ı manşıb-ı¹¹²⁷ c'âlî¹¹²⁸ bedr-i mevâlî olan zât-ı müstecmi^c-ü'l-ma^c âliye müttakâ vü müsned ve ḥadîş-i mecd-i cedîd ol maḳâm-ı tevfiḳ u te'yîd ve maḳarr-ı taḳvîm¹¹²⁹ (NO 12a) ü tesdîd olan Ḥazret-i (KH 9b) c'Âliye (E1 24b) müsned olunmuş sūr-ı sūrür-i şehristân-ı dil ü cânı¹¹³⁰ ihâta ve dest-i behcet ü ḥubūr ḥâr-ı¹¹³¹ mevâni^c i¹¹³² râh-ı¹¹³³ bustân-ı âmâl ü emâniden¹¹³⁴ imâta eyleyüp secedât-ı şükr-güzârı dergâh-ı Ḥallâḳ-ı Bârîde¹¹³⁵ mü'eddâ kılındı. İnşâa'llâhu Teâlâ¹¹³⁶ ki¹¹³⁷ min-ba^c d aḡşân u evrâḳ-ı¹¹³⁸ emânî vü âmâl-i aşḫâb-ı (İÜ2 23a) fażl

¹¹¹⁰ *Allahu ekber ilim denizi dalga dalga yükseldi Lütuf ve ihsan nehri (bu denizden) aktı*

¹¹¹¹ neşr: -FA, -NO, -SÇ, -E1, -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

¹¹¹² şadr: şad E3

¹¹¹³ tahıyyat: tahıyyat ü İÜ2; baḡş E1

¹¹¹⁴ müheyyâ: muhayyâ KH; ta^c zîm-i fevka'l-^c âde NO

¹¹¹⁵ dürer: dürr E2

¹¹¹⁶ hizmet: ḡizmet NO, E2, İÜ2

¹¹¹⁷ cevâhir: cevâhir ü E1

¹¹¹⁸ zevâhir: -E2

¹¹¹⁹ tehniye: tehniyet E3

¹¹²⁰ müheyyâ: âmâde NO

¹¹²¹ ḥatt: ḥatt u E2, İÜ, İÜ2

¹¹²² iḳbâl ve himmet: -E1

¹¹²³ himmet: ni^c met E3

¹¹²⁴ maḥatt-ı riḥâl-i ricâl ve maḥall-i ḥatt-ı terḥâl-i revâḥil-i devlet ü iḳbâl ü himmet ve ifdâl olan: -NO

¹¹²⁵ âsitân-ı râstân-ı mecâle inhâ ve irsâl: âsitân-ı dil-sitân-ı râstân-ı âşyâne semtine irsâl NO

¹¹²⁶ ki: -BN

¹¹²⁷ manşıb: -KH

¹¹²⁸ c'âlî: c'âlîli E3

¹¹²⁹ taḳvîm: taḳdîm KH

¹¹³⁰ cânı: cân E1

¹¹³¹ ḥâr: ḥâr NO

¹¹³² mevâni^c i: muvâfiḳı KH

¹¹³³ râh: râ NO

¹¹³⁴ bustân-ı âmâl ve emâniden: bûstân-ı âmâlden NO

¹¹³⁵ Bârîde: Bârîden E1

¹¹³⁶ Teâlâ: -FA

[FA14a]

u kemāl tayyibetü'n-neşvi¹¹³⁹ ve'n-nemā ve şecere-i emn ü imān¹¹⁴⁰ maşdüka-i aşluhā
 şābitun¹¹⁴¹ ve fer'uhā fi's-semāi¹¹⁴² olup¹¹⁴³ şems-i şeri'at-ı pertev-efken-i¹¹⁴⁴ cihān ve
 zalām-ı zulm ü dalāl¹¹⁴⁵ 'anḳā-i (SÇ 11b) muğrib¹¹⁴⁶-mişāl mağrib-i¹¹⁴⁷ fenā¹¹⁴⁸ vü¹¹⁴⁹
 zevâlde¹¹⁵⁰ nihān¹¹⁵¹ olsa gerek. Herçend bu dā'i-i¹¹⁵² maḥabbet rā'i¹¹⁵³ ve müşāfāt-i
 mesā'iniñ 'atabe-i 'aliyye-i fezāyil mecma' ve südde-i seniyye-i fevāzil menba'¹¹⁵⁴
 cānibine olan ḥulūş-ı¹¹⁵⁵ (İÜ 13b) bendegī ve şafā-yı efkendezisine lāzım ve lāyık ol idi ki
 mānend-i (E2 12a) ḳalem farḳdan¹¹⁵⁶ ḳadem (E1 25a) idinüp mevācib-i tehniye ki erbāb-ı
 ḥulūş¹¹⁵⁷ u muvālāta¹¹⁵⁸ maḥz-ı¹¹⁵⁹ deyn ve aşḫāb-ı naḳā-yı¹¹⁶⁰ muşāfāta¹¹⁶¹ farz-ı 'ayndur.¹¹⁶²
 Bi'l-müşāfehe ve'l-müvācehe¹¹⁶³ mü'eddā ḳıla idi. Ammā (İÜ2 23b) terk-i vazīfe-i
 me'mūra rızā-yı (E1 12b) zāmir-i sa'ādet¹¹⁶⁴-mevfüre nā-muvāfiḳ olmaḳ ihtimālī¹¹⁶⁵ ol

¹¹³⁷ ki: -NO

¹¹³⁸ evrāk: iftirāk İÜ2

¹¹³⁹ neşv: nüşür SÇ, İÜ2 dışındaki nüshalar

¹¹⁴⁰ imān: emān İÜ

¹¹⁴¹ şābit: nā'ib E1

¹¹⁴² (Güzel bir söz), kökü (yerde) sabit, dalları göğe yükselen... İbrahim/24

¹¹⁴³ ağşān ve evrāk emānī ve āmāl-i aşḫāb-ı fazl u kemāl tayyibetü'n-nüşür ve'n-nemā ve şecere-i emn ü imān maşdüka-i aşluhā şābit ve fer'uhā fi's-semāi olup: -NO

¹¹⁴⁴ efken: efken-i rüy NO

¹¹⁴⁵ dalāl: zalāl NO

¹¹⁴⁶ muğrib: muḳarreb NO, KH

¹¹⁴⁷ mağrib: miḳrab KH

¹¹⁴⁸ fenā: fenāda E1

¹¹⁴⁹ ve: -E1, FA

¹¹⁵⁰ mişāl mağrib-i fenā ve zevâlde: mişāl-i zāviye-i zevâlde NO

¹¹⁵¹ nihān: nihālī E3

¹¹⁵² dā'i: da'i E3

¹¹⁵³ maḥabbet rā'i: -E3

¹¹⁵⁴ menba': meni' İÜ

¹¹⁵⁵ ḥulūş: ḥalāş E1

¹¹⁵⁶ arḳdan: farḳından SÇ, E1

¹¹⁵⁷ ḥulūş: ḥalāş E1

¹¹⁵⁸ muvālāta: muvālāt KH; muvālāya SÇ, E2

¹¹⁵⁹ maḥz: ḳarż KH

¹¹⁶⁰ naḳā-yı: nihā'ı E3

¹¹⁶¹ muşāfāta: muşāfāt E2

¹¹⁶² ki erbāb-ı ḥulūş u mevālāta maḥz-ı dīn ve aşḫāb-ı naḳā-yı muşāfāta farz-ı 'ayndur: -NO

¹¹⁶³ Yüzyüze görüşüp konuşma

¹¹⁶⁴ sa'ādet: -E3

¹¹⁶⁵ ihtimālī: ihtimāl E3

sa' ādete¹¹⁶⁶ fevzden māni' ve ol me'mūle¹¹⁶⁷ idrākden k̄atī' oldı. Dergāh-ı Ḥayy-i¹¹⁶⁸ (NO 12b) Bī-çün¹¹⁶⁹ celle ' an neyli'z-zünūndan¹¹⁷⁰ mütevaqqa'-i ḥatır-ı (BN 7b) ūikeste¹¹⁷¹ vü maḥzūn oldur ki āsitān-ı hümāyūn cānibine müteveccih olan irtikā-yı beḳāya maḳrūn ve ū' ūdi su' ūd ile meşḥūn ide. [Kıı' a¹¹⁷² fi'd-du' ā¹¹⁷³ li-münūi 'ihi¹¹⁷⁴]

Fā' ilātūn Mefā' ilūn Fe' ilūn

Tā ki sākin buved¹¹⁷⁵ basıı'-i zemīn

Tā ki gerdān buved heme gerdūn¹¹⁷⁶

[FA14b]

Bād ḳudret¹¹⁷⁷ zi-inḳııā'-i¹¹⁷⁸ emīn

Bād cāhet¹¹⁷⁹ zi-intihā-i me'mūn¹¹⁸⁰

7. Bu Daḫi İbtidā-i Teds-i Ba' zı Ecille-i¹¹⁸¹ Eḫıbbā¹¹⁸²-çün (KH 10a) Semt-i Taḫrır¹¹⁸³

Bulmıūdı¹¹⁸⁴ (İÜ2 24a)

Letāyif-i tehniyet ü¹¹⁸⁵ ta' zīm ü (E1 25a) ūerāyif-i mekremit ü tefḫīm ki ūemīm-i¹¹⁸⁶ ' arār-ı necd gibi fāyih ve nesīm-i behār-ı¹¹⁸⁷ mecd¹¹⁸⁸ gibi mesāmm-ı ebdāna muthif-i nesemāt¹¹⁸⁹

¹¹⁶⁶ sa' ādete: sa' ādet İÜ

¹¹⁶⁷ me'mūle: me'mūl NO, E2

¹¹⁶⁸ Ḥayy: Ḥaḳḳ NO

¹¹⁶⁹ çün: çünden NO

¹¹⁷⁰ celle ' an neyli'z-zünūn: -NO

¹¹⁷¹ ūikeste: ūikest E2

¹¹⁷² kıı' a: rubā' İ KH

¹¹⁷³ fi'd-du' ā: -E1, -E3, -KH

¹¹⁷⁴ li-münūi 'ihi: -BN, -E3, -İÜ

¹¹⁷⁵ būd: bū E1

¹¹⁷⁶ *Yeryüzü var olduğu sürece Felek de döndüğü müddet Senin gücüne bir zeval gelmesin Senin celalin daim olsun*

¹¹⁷⁷ ḳudret: meret E1

¹¹⁷⁸ zi-inḳııā': irtifā' E1

¹¹⁷⁹ cāhet: ḫācet E1

¹¹⁸⁰ me'mūn: meymūn E2

¹¹⁸¹ ecille: ecilleden NO

¹¹⁸² Ecille-i Eḫıbbā: Eḫıbbā-i Ecille BN; Ecille-i Aḫbāb E2

¹¹⁸³ taḫrır: temḫid BN

¹¹⁸⁴ bulmıūdı: olınmıūdı E1

ve meşāmm-ı ervāḥa (SÇ 12a) mühdî-i¹¹⁹⁰ revāyihdür. Dā^ı-i dir̄ine ve çāker kimesne¹¹⁹¹ ki şādef-i¹¹⁹² ḳalbi leālî-i mütelālî-i¹¹⁹³ maḥmidet ü¹¹⁹⁴ niyāz ile pür-dür̄r ve dükkān-ı cānı¹¹⁹⁵ cevāhir-i zevāhir-i mekremet ü i^ı zāz ile pürdür. Āsitān-ı¹¹⁹⁶ ı izzete¹¹⁹⁷ ki ı Aden-i ferā^ıid-i fazl (İÜ 14a) ü kemāl ve ı aṭan-i revāḥil-i ı izz ü iclāldür.¹¹⁹⁸ Resānide¹¹⁹⁹ ḳılınur. [Beyt li-münşi'ıhi¹²⁰⁰]

Mefā'ılün Fe'ılātün Mefā'ılün Fe'ılün

Resāniden¹²⁰¹ durer-i medḥ¹²⁰² kār-i mā¹²⁰³ bāşed

Ḳabül-i ān şeref-i rüzigār-ı mā¹²⁰⁴ bāşed¹²⁰⁵

[Neşr¹²⁰⁶] Berid-i sa^ı ādet ki nāḳil-i nevid-i ı izz ü siyādetdür. Semā^ı-ı cān ve serāy-i cenāna ilkā (NO 13b/ E2 12b) eyledi ki manşib-ı (İÜ2 24b) tediis-i ı ulūm-ı dirāyet ol zāt-ı melek-taḳdise mesned ve ḥadīs-i şaḥīḥ-i ta^ı līm-i fūnūn-ı rivāyet¹²⁰⁷ ol cāmi^ı-ı uşul-i me^ı ārif ü (E3 13a) me^ı āliye müsned ḳılınmış Biçün-i Tebarek meymūn u mübarek ḳıla. Bu (E1 26a)

¹¹⁸⁵ ü: -E1

¹¹⁸⁶ şemim: şiyem E1

¹¹⁸⁷ behār: nehār E3

¹¹⁸⁸ mecd: baḥr E1

¹¹⁸⁹ nesemāt: nesimāt E3

¹¹⁹⁰ mesāmm-ı ebdāna muthif-i nesemāt ve meşāmm-ı ervāḥa mühdî: mesāmm-ı ebdān ve meşāmm-ı cāna mühdî NO

¹¹⁹¹ ve çāker kimesne: -FA, -BN, -E1, -E2, -E3, -SÇ, -İÜ2

¹¹⁹² şādef: şadaḳ KH

¹¹⁹³ mütelālî: mübtelā E1

¹¹⁹⁴ ve: -E3

¹¹⁹⁵ cān: cenān İÜ

¹¹⁹⁶ āsitān: be-āsitān E2

¹¹⁹⁷ ı izzete: ı izzet NO

¹¹⁹⁸ Āsitān-ı ı izzete ki ı aden-i ferā^ıid-i fazl ü kemāl ve ı aṭan-i revāḥil-i ı izz ü iclāldür: āsitān-ı ı izzet ve āşiyān-ı devlete NO

¹¹⁹⁹ resānide: resānende KH

¹²⁰⁰ li-münşi'ıhi: -BN, -E3, -İÜ

¹²⁰¹ resāniden: resānende KH

¹²⁰² durer-i medḥ: der medḥ KH

¹²⁰³ kār-i mā: kā bā E3

¹²⁰⁴ mā: bā E3

¹²⁰⁵ Sana övgü incilerini dizmek bizim işimizdir Kabul görürse bizim için ne âlâ

¹²⁰⁶ neşr: -E1, -E2, -E3, -İÜ2

¹²⁰⁷ ol zāt-ı melik taḳdise müsned ve ḥadīs-i şaḥīḥ-i ta^ı līm-i fūnūn-ı rivāyet: -KH

nevīd-i meserret ümīdiyle meşāyib ü aḥzāndan ḥāne-i ḳalbde¹²⁰⁸ olan sūg¹²⁰⁹ sūra mübeddel ve nevāyib-i ezmāndan meclis-i cānda¹²¹⁰ olan şürūr sūrūra muḥavvel oldı. [Beyt¹²¹¹ li-münşi'ıhi¹²¹²]

[FA15a]

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

Rif at-i ḳadr-i tu der-sırr u¹²¹³ c alen¹²¹⁴ mī-ḥ̄āstem

Ḥamdü li'llāh k'āmed eknün ān-çi¹²¹⁵ men mī¹²¹⁶-ḥ̄āstem¹²¹⁷

[Neşr¹²¹⁸] Ve ma' a hāzā recā-i muḥliş-i¹²¹⁹ şādıḳ¹²²⁰ ḳavī¹²²¹ vāşıḳdur ki bu¹²²² devlet-i āyende ki¹²²³ pāyende ola. Ol cenāb-ı me' ālī¹²²⁴-me' ābıñ mekmen¹²²⁵-i imkānda¹²²⁶ olan şuver-i rif atiniñ¹²²⁷ (İÜ2 25a) ednā-yı¹²²⁸ teşāviri ve meşriḳ-ı¹²²⁹ ümmīdde seḥer-i iḳbālınıñ¹²³⁰ evvel tebāşiridür. [Beyt¹²³¹]

Fā' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

¹²⁰⁸ ḳalb: ḥalb E1

¹²⁰⁹ sūg: şūr NO

¹²¹⁰ cān: ḥān E3

¹²¹¹ Beyt: -İÜ

¹²¹² li-münşi'ıhi: -BN, -E3

¹²¹³ u: -E3

¹²¹⁴ c alen: c ayn E1

¹²¹⁵ çi: çü E3

¹²¹⁶ mī: E1

¹²¹⁷ *Senin makamının yücelmesini açık gizli istiyorum Şükr olsun ki artık isteğime kavuştum*

¹²¹⁸ neşr: -FA, -E2, -E3, -İÜ2

¹²¹⁹ muḥliş: maḥz E1

¹²²⁰ şādıḳ: maḥz-ı şādıḳ SÇ

¹²²¹ ḳavī: -E3

¹²²² bu: -İÜ2

¹²²³ ki: -E1

¹²²⁴ me' ālī: me' āliye E2; c ālī BN

¹²²⁵ mekmen: be KH, E1

¹²²⁶ imkānda: imkānet E1

¹²²⁷ rif atiniñ: rif atıñ E1

¹²²⁸ ednā-yı: ednā E3

¹²²⁹ maşriḳ: maşrūḳ E1

¹²³⁰ iḳbālınıñ: iḳbālın E3

¹²³¹ beyt: şı'r KH; beyt bi-münşi'ıhi E1

Bâş tâ şubh-ı devletet be-demed¹²³²

K'ın henüz ez-netâyic-i seher-est¹²³³

[Neşr¹²³⁴] İnşâa'llāhu (SÇ 12b) Te'ālā ki 'an-ķarīb¹²³⁵ bu şu'le vü¹²³⁶ pertev āfāk-ı cihānda ol vech ile tībān ola ki nezdīk¹²³⁷ ü dūr (NO 14a) andan cūyā-yı nūr ve bu şūret-i nev eṭrāf-ı zemīn ü zamānda ol derecede nümāyān ola (İÜ 14a) ki (E1 26b) ba'īd ü ķarīb andan ṭālib-i naşīb ola. Bundan ziyāde taṭvīl mūcib-i¹²³⁸ taşdı' ve evķāt-ı şerīfeye mūrīş-i¹²³⁹ tażyī' dūr. Hemīşe devħa-i (BN 8a /KH 11b) devlet-berūmend ve şāh-ı sa'adet-ebed peyvend ola. *Bi-mennihi ve yūmnihi*.¹²⁴⁰

8. Tehniyet-i Manşib-ı Tedsr ü Fetvā İçün Yazılmışdı¹²⁴¹ Ba'zı Ecille-i¹²⁴² Aḥbāb

Lisānından Yazılmışdur¹²⁴³ (İÜ2 25b)

Tā ki nesāyim-i nefehāt-ı¹²⁴⁴ ilāhī ve şemāyim-i fevehāt-ı nā-mütenāhī mehebb-i¹²⁴⁵ (E2 13a) ğaybden (E3 13b) mütenssim ve şevāriķ-ı envār-ı iķbāl-i ezeli ve

[FA15b]

ve bevāriķ-i emṭār-ı iclāl-i¹²⁴⁶ *Lem-yezeli* meşabb-ı *lā rey*den mütesssim ola. Sāħa-i sa'adet vüfūd-i devlet ü iķbāle maḥaṭṭ-i riḥāl ve 'arşa-i celālet cünūd-ı fazl ü ifzāle muḥayyem-i sūrādıķ-ı celāl¹²⁴⁷ ola. [Şi'r¹²⁴⁸]

¹²³² be-demed: berīd E1; bedīd E3

¹²³³ *Sabr et ki başarının sabahına ereceksin Bu daha sabahın ilk ışıkları (Daha neler neler göreceksin)* Enveri Kaside/27

¹²³⁴ neşr: -SÇ, -E1, -E2, -E3, -FA, -İÜ2

¹²³⁵ ki 'an-ķarīb: -NO

¹²³⁶ ve: -NO

¹²³⁷ nezdīk: 'āyik E1

¹²³⁸ mūcib: midḥat E2

¹²³⁹ mūrīş: mūrīş-i mūrīş İÜ

¹²⁴⁰ *Onun lütuf ve bereketiyle*

¹²⁴¹ yazılmışdı: yazılmışdur E3; -KH

¹²⁴² ecille: -E3

¹²⁴³ yazılmışdur : yazılmışdı NO, BN; -E1, -E2, -E3, -KH, -İÜ, -İÜ2

¹²⁴⁴ nefehāt: naġamāt KH

¹²⁴⁵ mehebb: mehīb E1

¹²⁴⁶ iclāl: -NO, -BN, -KH, -E3, -İÜ, -İÜ2

¹²⁴⁷ celāl: iclāl İÜ

Selāmun¹²⁴⁹ e^ç āre'l¹²⁵⁰-luṭfe verden ve¹²⁵¹ nercisen¹²⁵²

Ve min-hu isti^ç āre'ṭ-ṭayyibe¹²⁵³ miskun¹²⁵⁴ ve¹²⁵⁵ ç anber

ç Alā-nāzırey¹²⁵⁶ ç ayni'l-vücūdi ve¹²⁵⁷ neyyirey¹²⁵⁸

Semāi'l-ç ulā¹²⁵⁹ mā dāmeti'ş-şemsü tuzher¹²⁶⁰

[Neşr¹²⁶¹] Ba^ç demā (E1 27a/ İÜ2 26a) ma^ç rüz-ı muhlişi¹²⁶² ve devlet-ḥ^ç āhı oldur (NO 14b) ki çün istimā^ç olındı ki manşıb-ı¹²⁶³ tedrīs-i cedīd ol zāt-ı melek-taḳdīse tefvīz ü taḳlīd olınup pāye-i rif^ç at¹²⁶⁴ müteşā^ç id ve māye-i ç izzet mütezāyid olmuş irtiyāḥ u¹²⁶⁵ ḥubūr ve ibtihāc u¹²⁶⁶ sūrūr ol derecede mekşūr ve mevfūr¹²⁶⁷ (SÇ 13a) oldı ki. [Beyt¹²⁶⁸ li-münşi'ihı¹²⁶⁹]

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

Ḥudūd-ı¹²⁷⁰ vaşfına irişmeye bir yed-i ḥayāl

Eger şaḥari-i fikretde seyr ide şad sāl¹²⁷¹

¹²⁴⁸ şi^ç r: beyt SÇ, İÜ; Kıt^ç a^ç Arabiyye İÜ2; -FA, -E2

¹²⁴⁹ “selāmun” kelimesi dışında şiirin tamamı: -BN

¹²⁵⁰ eḡāre: e^ç āre NO, İÜ2

¹²⁵¹ ve: ev KH

¹²⁵² nercisen: bedḥasā E1

¹²⁵³ ṭayyibe: luṭf E3

¹²⁵⁴ misk: mesd KH

¹²⁵⁵ ve: -E1

¹²⁵⁶ nāzırey: nāzır E1

¹²⁵⁷ ve: -E2

¹²⁵⁸ neyyerey: yermī E1

¹²⁵⁹ ç ulā: ç ālī E1

¹²⁶⁰ *Lütfü güle ve nergise ödünç verene selam olsun Misk ve anber güzel kokusunu ondan ödünç aldı Güneş yüce semada doğduğu sürece varlığın gözü, güneş ve ay onun yolunu gözler*

¹²⁶¹ neşr: -KH, -E1, -E2, -E3, -İÜ2

¹²⁶² muhlişi: muhliş E3, İÜ; maḥz E1

¹²⁶³ manşıb: -E2

¹²⁶⁴ rif^ç at: devlet KH

¹²⁶⁵ u: -E3

¹²⁶⁶ ḥubūr ve ibtihāc: -SÇ, -E1

¹²⁶⁷ mevfūr: mevcūd E2

¹²⁶⁸ Beyt: -İÜ

¹²⁶⁹ li-münşi'ihı: -NO, -BN, -E3

¹²⁷⁰ ḥudūd: ḥudūd E3

[Neşr¹²⁷²] Egerçi zāt-ı me^ç ālī-dişār diyār-ı manşıba teveccüh-i mûcibü'l-ḥubûr buyurduḡda bu (İÜ 15a) nevāhiye^ç ubûr idüp¹²⁷³ düstân-ı¹²⁷⁴ ihlâş-izâr¹²⁷⁵ ü ihtişâş-ridâ ḡidmet-i¹²⁷⁶ tehniye-i¹²⁷⁷ bi'l-müşāfehe edā itmek me^ç mûl¹²⁷⁸ (İÜ2 26b) ve¹²⁷⁹ mercû idi. Ammâ manşıb-ı sâbıḡ-ı¹²⁸⁰ sâ^ç iḡ-i tevfiḡle ol zāt-ı melek-şıfâtdan müşerref ve esmâ^ç -ı¹²⁸¹ muḡlişin ol ḡaber-i ḡayr ḡayyiz-i vücûda gelmekden müşennef olduḡda

[FA16a]

sâyir devlet-ḡāḡhân-ı¹²⁸² ihlâş-şe^ç āyir¹²⁸³ (E1 27b) gibi ḡidmet¹²⁸⁴ u¹²⁸⁵ midḡati ki mahz-ı ihlâş u ihtişâşdan şādırdur (E3 14a). Varaḡa-i niyâz-ı¹²⁸⁶ meḡāvisinde¹²⁸⁷ ç izz-i¹²⁸⁸ ḡuzûra sâyir¹²⁸⁹ ḡılınmışdı¹²⁹⁰ (E2 13b). Nâ¹²⁹¹-müsâ^ç ade-i ḡālī^ç -i (NO 15a) sâfil sebebiyle şeref-i bisât-bûsa¹²⁹² vâşıl olmayup bu muḡibb-i dirine töhmet-i¹²⁹³ taḡşir u muşāra^ç a-i ḡidmetde¹²⁹⁴ ḡümân-ı te^ç ḡirle mevsûm¹²⁹⁵ olmuş ol sebebden bu def^ç a¹²⁹⁶ be¹²⁹⁷-ta^ç cîl (KH 11a) varaḡa-i tehniyet ü tebcîl^ç izz-i¹²⁹⁸ ḡuzûr-ı meḡāḡir¹²⁹⁹-nihâde¹³⁰⁰ ve me^ç āşir-bünyâda¹³⁰¹ revâne

¹²⁷¹ sâl: vesât E1

¹²⁷² neşr: -KH, -E1, -E2, -E3, -İÜ2

¹²⁷³ idüp: idüp ol İÜ

¹²⁷⁴ düstân: destân E1

¹²⁷⁵ izâr: āzâr İÜ

¹²⁷⁶ ḡidmet: ḡizmet NO, E1, İÜ2

¹²⁷⁷ tehniye: tehniyet E2

¹²⁷⁸ me^ç mûl: ehem-i me^ç mûl KH; -NO

¹²⁷⁹ ve: -NO

¹²⁸⁰ sâbıḡ: sâbıḡ ve NO

¹²⁸¹ ismâ^ç: istimâ^ç E1, E3

¹²⁸² ḡāḡhân: ḡāḡhân NO

¹²⁸³ şe^ç āyir: şī^ç ār İÜ

¹²⁸⁴ ḡidmet: ḡizmet NO, E1, İÜ2

¹²⁸⁵ u: -SÇ, -E1

¹²⁸⁶ niyâz: niyâz u KH

¹²⁸⁷ meḡāvisinde: meḡāvisinden NO

¹²⁸⁸ ç izz: ç izz ü SÇ, E1, İÜ2

¹²⁸⁹ sâyir: sâ^ç i E1

¹²⁹⁰ ḡılınmışdı: ḡılınmışdur SÇ; gelmişdür E1

¹²⁹¹ nâ: tâ E3

¹²⁹² bûsa: bûl E1

¹²⁹³ töhmet: nehmet NO

¹²⁹⁴ ḡidmet: ḡizmet NO, E1, E2, İÜ2; metde E3

¹²⁹⁵ mevsûm: sûm E1

¹²⁹⁶ def^ç a: def^ç NO

¹²⁹⁷ be: -KH

¹²⁹⁸ ç izz-i: ç izz ü E2, İÜ2

kılındı. Bākī. Hemīşe (İÜ2 27a) finā-yı sāḥa-i¹³⁰² ʿalā¹³⁰³ misāḥa-i¹³⁰⁴ ʿarż-ı semā gibi ferāḥ¹³⁰⁵ ve revāḥil-i aḥmāl-i¹³⁰⁶ ʿizzet ü iclāl ve¹³⁰⁷ devlet ü iḳbāle¹³⁰⁸ mebrek ü münāḥ¹³⁰⁹ ola. Āmīn yā Muʿīn.¹³¹⁰

9. Bu Nüşa Daḡi Tehniyet-i Manşib-i¹³¹¹ Tedrīs ü Fetvā İçün¹³¹² Tahrīr ü İrsāl

Olinmişdi¹³¹³

Tā ki müderrisān-ı¹³¹⁴ ʿavālim-i¹³¹⁵ tecrīd ü tefrīd nüh-ḳıbbāb-ı¹³¹⁶ medāris-i eflākde tedrīs-i¹³¹⁷ taḳdīs¹³¹⁸ ideler ve muʿallimān-ı meʿālim-i tevḫīḳ ü teʿyīd¹³¹⁹ serāy-ı¹³²⁰ müseddes-i (SÇ 13b/ BN 8b) baştı-ı¹³²¹ ḥāki icrā-i¹³²² fetāvā¹³²³ (E1 28A) ve¹³²⁴ aḥkām-ı dīn-i¹³²⁵ mübīn¹³²⁶ ve (İÜ 15b) şerʿ-i metīn¹³²⁷ ile¹³²⁸ iḥkām ü teʿsīs ideler. Zāt-ı şerīf ve ʿunşur-ı laṭīf ki¹³²⁹ meşārīʿ-i şerāyiʿ benān-ı

¹²⁹⁹ mefāḥir: teʿālī E2

¹³⁰⁰ nihāde: nihād FA, E2, E3, İÜ, İÜ2

¹³⁰¹ bünyāda: bünyād İÜ

¹³⁰² sāḥa: arz-ı sāḥa NO

¹³⁰³ ʿalā: -E3

¹³⁰⁴ mesāḥa: -KH, -E3

¹³⁰⁵ ferāḥ: kemāl-refte vāşıl NO

¹³⁰⁶ icmāl: iḥmāl NO, İÜ2

¹³⁰⁷ ve: -NO

¹³⁰⁸ iḳbāle: iḳbāl E1, KH

¹³⁰⁹ mebrek ü menāḥ: maḳarr u menzil NO

¹³¹⁰ Āmīn yā Muʿīn: +KH

¹³¹¹ Bu Nüşa Daḡi Tehniyet-i Manşib: Tehniyet Bu Nüşa Daḡi Manşib E1

¹³¹² içün: -NO

¹³¹³ olinmişdi: olinmiş KH

¹³¹⁴ müderrisān: bedrisān E1

¹³¹⁵ ʿavālim: ʿālem E3; ʿavāyim-i bedr E1

¹³¹⁶ ḳıbbāb: ḳabā E1

¹³¹⁷ tedrīs: tedrīs ü KH

¹³¹⁸ taḳdīs: taḳaddūs NO; -E3

¹³¹⁹ teʿyīd: teʿyīdi NO

¹³²⁰ serāy: -E1

¹³²¹ baştı: başıṭ İÜ

¹³²² icrā: icrār E3; eczā İÜ

¹³²³ fetāvā: fetvā E1

¹³²⁴ ve: -NO

¹³²⁵ dīn: dīn ü E2

¹³²⁶ mübīn: metīn BN, E3

¹³²⁷ metīn: mübīn BN, E1, E2, E3, İÜ

¹³²⁸ aḥkām-ı dīn-i mübīn ve şerʿ-i metīn ile: -E1

¹³²⁹ ki: -NO

[FA16b]

beyânından cārî ve besâtîn-i¹³³⁰ fezâyil reşehât-ı¹³³¹ şehâb-ı hâtır-ı deryâ makâtir ile âfet-i¹³³² (İÜ2 27b) yübs¹³³³ ü zübûlden ‘arîdür.¹³³⁴ Hemîşe aqşâ-yı me‘âric-i¹³³⁵ ma‘âlîye vâşıl ve kuşârâ-yı medâric-i ‘avâlî-ğadem himmetine hâşıl¹³³⁶ ola. [Mısrâ¹³³⁷]

Bi-minneti¹³³⁸ Rabbin mennuhu ğayre memnûn¹³³⁹

[Şi‘r¹³⁴⁰ li-münşi‘ihi¹³⁴¹]

Mine’l-hâdimi’l-muştâki ‘abdi ‘ubeydihi

İle’l-meclisi’l-‘âlî edîmü zılâlihi¹³⁴²

Selâmun ke-enfâsi’r-rebî‘ ve tayyibihi

(E3 14b)

Selâmun ke-luţfi’l-ğakğ celle celâluhu¹³⁴³

[Neşr¹³⁴⁴] Rûy-ı ‘acַz ü kuşûr kaşr-ı sa‘âdet-i bî-kuşûr-ı¹³⁴⁵ devlet-i mevfûr-ı ‘izzet-i mekşûra tevcîh olunup ‘arşâ-i celâlet-nihâd¹³⁴⁶ u ‘adâlet-bünyâda ‘arşâ-i¹³⁴⁷ (E2 14a) muhliş-i şâdıku’l-vidâd u muhibb-i muhlişu’l¹³⁴⁸-fu’ad oldur ki dest-i du‘â¹³⁴⁹ semâ-yı¹³⁵⁰

¹³³⁰ besâtîn: -BN

¹³³¹ reşehât: semâ‘ BN

¹³³² âfet: âfete E1

¹³³³ yebs: sin E1

¹³³⁴ meşâri‘-i şerâyi‘-i benân benândan cārî ve besâtîn-i fezâyil-i reşehât şehâb hâtır-ı deryâ makâtir ile âfet-i yebs ü zebûlden ‘arîdür: -NO

¹³³⁵ me‘âric: me‘âric ü E3

¹³³⁶ ve kuşârâ-yı medâric-i ‘avâlî ğadem-i himmetine hâşıl: -E1

¹³³⁷ mısrâ‘: ‘ayn SÇ, KH, İÜ; şî‘r E2; -E3, -İÜ2

¹³³⁸ *Rabbin sınırsız ihsan ettiği iyiliği ile*

¹³³⁹ memnûn: meymûn E2

¹³⁴⁰ şî‘r : beyt FA, SÇ, E1, E2, İÜ; kıt‘a BN; kıt‘a-i ‘Arabiyye İÜ2

¹³⁴¹ li-münşi‘ihi: +E3

¹³⁴² İlk iki mısra sonda yer almaktadır: NO

¹³⁴³ *Kulluğâ özlem duyan hizmetçiden gölgeleri kaplayan yüce meclise İlbaharın solukları ve güzel kokuları misali (ona) selam olsun Azameti yüce Hakkın lütfu kadar selam olsun*

¹³⁴⁴ neşr: -E1, -E3

¹³⁴⁵ kuşûr: kuşûra SÇ, E1

¹³⁴⁶ nihâd: nihâde KH

¹³⁴⁷ ‘arşâ: ‘arza FA, E3, İÜ2

¹³⁴⁸ muhliş: hâliş NO

¹³⁴⁹ du‘â: ‘â E1

icâbete güşâde ve (İÜ2 28a) rüy-ı huzûc u¹³⁵¹ huşûc zemîn-i darâc ate nihâde iken nesâyim-i leţâyif-i Rabbânî heyecân ve şevâriķ-ı c avâţif-ı Sübhânî lemecân idüp¹³⁵² mecâmi^c -i mesâmi^c -i erbâb-ı ihlâş ve maĥâzır-ı meşâc ir-i aşĥâb-ı ihtişâş¹³⁵³ sulţânım cenâbına tefvîz-i manşıb-ı c âlî¹³⁵⁴ belki manşıb-ı zât-ı sa c âdet-nişâbından¹³⁵⁵ mükteseb-i ma c âlî olduğı haberi vâşıl olduğda ser-i müfâĥaret evc-i ĥadrâya¹³⁵⁶ vü kemer-i¹³⁵⁷ mübâĥât mınţaka-i cevzâya¹³⁵⁸ irgürildi. Egerçi dâc î-i faķır (İÜ 16a)

[FA17a]

a^c mâl-i¹³⁵⁹ ferâgat ü (KH 11b) inzivâda ol vechle ĥâmil¹³⁶⁰ ve aĥmâl-i melâlet¹³⁶¹ ü ibtilâyı ol¹³⁶² derecede¹³⁶³ ĥâmindür¹³⁶⁴ (SÇ 14a) ki maĥall-i taĥrîr ü îşâl-i kitâb ve mi c raz-ı¹³⁶⁵ taşîr ü irsâl-i ĥiţâbda zuhûr (İÜ2 28b) itmesi maĥz-ı cesâret belki c ayn-ı ĥasâretdür. [Mışrâc¹³⁶⁶]

Pây ez-kilîm-i ĥiş çerâ bişter keşîm¹³⁶⁷

[Neşr¹³⁶⁸] Ammâ ol cenâb-ı¹³⁶⁹ cennât¹³⁷⁰-taşvîrden¹³⁷¹ bende¹³⁷²-nüvâzlığa me nûs ve iltifât-ı¹³⁷³ kerîmâne ve tefakķud-i müşfikânedden ĥayr-i me yûs olmağın zerre-vâr (E1 29a) ol (E3

¹³⁵⁰ semâ: semâc E2

¹³⁵¹ u: -E2

¹³⁵² nesâyim-i leţâyif-i Rabbânî heyecân ve şevâriķ-ı c avâţif-ı Sübhânî leme c ân idüp: -NO

¹³⁵³ ihtişâş: ihtişâş E2

¹³⁵⁴ c âlî: c alâ BN

¹³⁵⁵ nişâbından: nişâbdan E2

¹³⁵⁶ ĥadrâya: ĥadrâ E1, E2, İÜ, İÜ2; -FA

¹³⁵⁷ kemer: meger E3

¹³⁵⁸ cevzâya: cevâz ile E2

¹³⁵⁹ a^c mâl: genc NO

¹³⁶⁰ ĥâmil: ĥabl E2

¹³⁶¹ melâlet: -KH

¹³⁶² ol: -E3

¹³⁶³ ü iĥmâl-i melâlet ve ibtilâyı ol derecede: -NO

¹³⁶⁴ ĥâmil: ĥâşıl NO

¹³⁶⁵ mi c raz: ma c rüz SÇ, E1

¹³⁶⁶ mışrâc : c ayn SÇ, KH, E3; şic r E2

¹³⁶⁷ *Ayağımızı yorganımıza göre nasıl uzatalım?*

¹³⁶⁸ neşr: -E1, -E2, -E3, -İÜ2

¹³⁶⁹ cenâb: şâĥib-i cenâb E1

¹³⁷⁰ cennât: -E1

¹³⁷¹ taşvîrden: ĥazret-i ĥazretten NO

¹³⁷² bende: -E1

¹³⁷³ iltifât: eltâf İÜ2

15a) zāt-ı¹³⁷⁴ āftāb-envāra muḳābil olup dūrer-i da‘ avātı silk-i ihlāşda¹³⁷⁵ muntazım ve ğurer-i taḫıyyātı¹³⁷⁶ ıḳd-i ihtışāşda¹³⁷⁷ mülte’im ḳılup menāzil-i tebcīle tenzīl ve mahāll-i iclāle¹³⁷⁸ ihlāl ve rūsūl-i ta‘ zīme¹³⁷⁹ teslīm idüp ol āsitān-ı āsmān-mişāl semtine inhā vü işāl olundu. [Şi‘r¹³⁸⁰]

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fa‘lün

Suḫen be-vaşf-ı¹³⁸¹ tu ārāstem¹³⁸² murādānest¹³⁸³

Ki piş-i ehl-i huner manşıbı buved mā-rā (E2 14b)

Ve ger ne menḳabet-i āftāb ma‘ lūmest (BN 9a/ İÜ2 29a)

Çi ihtiyāc be-meşşāta rüy-ı zībā-rā¹³⁸⁴

[Neşr¹³⁸⁵] Bākī. Hemīşe muḳaddimāt-ı rif at muntazam u muttesik ve raḳabe-i ḳulüb-ı benī Ādem ribḳa-i tā‘ atde¹³⁸⁶ müctemi‘ ve müttefik ola. *Āmīn* (NO 16b) *yā Mucībe’l-āmmīn*.¹³⁸⁷

10. Ba‘zı Efāzıl-ı Maḫādīm Mansıb-ı¹³⁸⁸ Şemāniyye¹³⁸⁹ ile Tekrīm¹³⁹⁰ Olunduḳda
Hidmet-i¹³⁹¹

[FA17b]

¹³⁷⁴ zāt: -E1, KH

¹³⁷⁵ ihlāş: ihtışāş E1, KH

¹³⁷⁶ taḫıyyātı: teḫāyāt E2

¹³⁷⁷ ihtışāş: ihlāş KH

¹³⁷⁸ iclāle: iclālde NO

¹³⁷⁹ ta‘ zīme: ta‘ zīm E1

¹³⁸⁰ şi‘r: beyt FA, E1, BN, İÜ, İÜ2; nazm NO, E3

¹³⁸¹ vaşf: zıkr (Şiirin orijinalinde)

¹³⁸² ārāstem: rāstem E3

¹³⁸³ murādān: merdān BN

¹³⁸⁴ *Sözümü, senin özelliklerini sayıp dökerek güzelleştirdim Böylece hüner sahiplerinin yanında bizim de bir yerimiz olsun istedim Kaldı ki senin (güzellik) güneşinin hikayesi (zaten herkesin) dilinde. Ey güzel yüzlü (sevgili) senin gelin süsleyicisine ihtiyacın mı var?* Resül Mehribani

¹³⁸⁵ neşr: -E1, -E2, -E3, -İÜ2

¹³⁸⁶ tā‘ atde: kā‘ ade İÜ

¹³⁸⁷ *Āmīn ey amin diyenlerin (dualarını) kabul eden*

¹³⁸⁸ manşıb: tehniyet E3

¹³⁸⁹ şemāniyye: cedīd NO

¹³⁹⁰ tekrīm: mükerrerem KH

¹³⁹¹ hidmet: hizmet E1; -İÜ2

Tehniyeti¹³⁹² Bu Vechle¹³⁹³ Takdīm Olunmuşdı¹³⁹⁴ [Beyt¹³⁹⁵ li-münşi'ihî¹³⁹⁶]

Mef'ülü Fā'ilâtü Mefā'ilü Fā'ilün

Bādā¹³⁹⁷ mübeşşiret be-sa'ādāt ber-mezīd

Rūz-i¹³⁹⁸ nev ü behār-ı¹³⁹⁹ nev ü manşib-ı cedīd¹⁴⁰⁰

[Neşr¹⁴⁰¹] Tā ki beşir-i şabā sūtū^c-i revāyiḡ-i (E1 29b) behār ile (İÜ 16b) eṡrāf-ı şahrāda (NO 18a) mütenessim¹⁴⁰² olup ^carāyis-i riyāz ol tenessümden¹⁴⁰³ şüret-i tebessüm ṡutalar ve berīd-i ziyā ṡulū^c-ı levāmi^c-i nehār ile aḡṡār-ı ḡadrāda¹⁴⁰⁴ müteḡayyiz (İÜ2 29b) olup ^casākir-i¹⁴⁰⁵ ṡalām ol taḡayyüzden hey'āt-ı¹⁴⁰⁶ taḡayyür¹⁴⁰⁷ bulalar. Zāt-ı sa'ādet-şifāt¹⁴⁰⁸ (SÇ 14b) ki şems-i āsmān-ı fazl u ifḡāldür.¹⁴⁰⁹ Derecāt-ı burūc-ı¹⁴¹⁰ merātib-i ^caliyye-i ḡāṡı^c ve maḡfel-i¹⁴¹¹ sa'ādet¹⁴¹²-simātdan¹⁴¹³ ki ravz-ı büstān-ı ^cizz ü iclāldür. Revāyiḡ-i¹⁴¹⁴ (E3 15b) elṡāf-ı eknāf-ı¹⁴¹⁵ ^cāleme sātı^c ola. [Beyt¹⁴¹⁶ li-münşi'ihî¹⁴¹⁷]

Mef'ülü Fā'ilâtü Mefā'ilün Fe'ilün

¹³⁹² tehniyeti: tehniyet İÜ2

¹³⁹³ vech: cihet E1

¹³⁹⁴ olunmuşdı: olmuşdı İÜ

¹³⁹⁵ beyt: -KH, -E1, -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

¹³⁹⁶ li-münşi'ihî: -BN, -E1, -E3, -İÜ; -İÜ2

¹³⁹⁷ bādā: bād İÜ2

¹³⁹⁸ rūz: sāl NO

¹³⁹⁹ behār: nehār E3

¹⁴⁰⁰ Müjdeler olsun sana daha nice mutlu (haberler) var Yeni bir gün yeni bir bahar ve yeni bir makam

¹⁴⁰¹ neşr: -SÇ, -E1, -NO, -E3, -İÜ2

¹⁴⁰² mütenessim: mütebessim NO

¹⁴⁰³ tenessümden: tenessümle E3

¹⁴⁰⁴ ḡadrā: ḡazrā E2

¹⁴⁰⁵ ^casākir: ^casker-i ^casākir KH

¹⁴⁰⁶ hey'āt: hey'et E3; şehd-i hey'āt E2

¹⁴⁰⁷ taḡayyür: -E3

¹⁴⁰⁸ şifāt: şifāta E1; simāt E3

¹⁴⁰⁹ ki şems-i āsmān fazl u ifḡāldür: -NO

¹⁴¹⁰ burūc: -NO

¹⁴¹¹ maḡfel: maḡall KH; semt E1

¹⁴¹² sa'ādet: siyādet NO

¹⁴¹³ simātdan: simāt BN

¹⁴¹⁴ ki ravz-ı büstān-ı ^cizz ü iclāldür. Revāyiḡ: -NO

¹⁴¹⁵ eknāf: eṡrāf u eknāf NO; -BN

¹⁴¹⁶ beyt: -KH, -E2, -İÜ

¹⁴¹⁷ li-münşi'ihî: -BN, -E3

Verd-i du^c ā-yı ḥayrını çün¹⁴¹⁸ dūstān āña (KH 12a)

Āmīn ider melā³ike-i āsmān āña

[Neṣr¹⁴¹⁹] Ma^c rūz-ı bendegī oldur ki kâḥ-ı cān ve serāy-ı cenāna ṣöyle¹⁴²⁰ vāṣıl oldı ki¹⁴²¹ müceddeden¹⁴²² ma^c ālim-i ^culūm ve maḡānī-i ma^c ānī¹⁴²³ āṣār-ı me³āṣir misk-i revāyih-i maḥfil-i e^cālī-perver ile ^canber-siriṣt ve iḥda³l-medārisi³ṣ-ṣemān (İÜ2 30a) behcet ü nezāhet-i¹⁴²⁴ meclis-i ma^c ālī-güster ile mümāṣil-i heṣt-behiṣt (E1 30a) olmuṣ. [Kıṭ^c a¹⁴²⁵ li-münṣi³ihi¹⁴²⁶]

Fe^cilātün Mefā^cilün Fe^cilün

Rükn-i devlet ḡarār kerd ü be-reft (E2 15a)

Endüh¹⁴²⁷ ü¹⁴²⁸ ḥüzün ü¹⁴²⁹ bī-ḡarārīhā

Geṣt¹⁴³⁰ zāhir be-faḡl¹⁴³¹ ü¹⁴³² rahmet-i Ḥaḡ

U^c ṡiye³l-ḡavse¹⁴³³ keffe¹⁴³⁴ bārīhā¹⁴³⁵

[FA18a]

¹⁴¹⁸ çün: -BN

¹⁴¹⁹ neṣr: -E1, -E3

¹⁴²⁰ ṣöyle: -KH, -BN, -NO, -E3, -İÜ

¹⁴²¹ ki: -İÜ

¹⁴²² müceddeden: mücerred E1

¹⁴²³ ma^c ānī: -E3

¹⁴²⁴ nezāhet: nüzhet KH, İÜ2

¹⁴²⁵ Kıṭ^c a: -İÜ

¹⁴²⁶ Kıṭ^c a li-münṣi³ihi: kıṭ^c a-i ^cArabiyye KH; beyt BN; naẓm E3

¹⁴²⁷ endüh: endüh BN

¹⁴²⁸ ü: -E3

¹⁴²⁹ ü: -E3

¹⁴³⁰ geṣt: kesb BN, İÜ

¹⁴³¹ faḡl: faḡle E1

¹⁴³² ü: -E3

¹⁴³³ ḡavs: ḡavm FA

¹⁴³⁴ keffe: ve keffe FA,

¹⁴³⁵ *Devletin istikrarı saḡlamlaṣınca ḥüzün, keder ve istikrarsızlıklar ortadan kalktı Allah'ın rahmeti ve fazlıyla bu deḡişiklikler oldu Yay okçunun eline verildi (İṣ ustasına bırakıldı)*

[**Neşr**¹⁴³⁶] Bu haber-i hayr hayyiz-i¹⁴³⁷ vücūda¹⁴³⁸ vürūd (**NO 18b**) itmekden¹⁴³⁹ çeşm-i¹⁴⁴⁰ zamān gerd-i¹⁴⁴¹ vahşetden darīr¹⁴⁴² iken qarīr¹⁴⁴³ ve cism-i cihān derd-i¹⁴⁴⁴ miñnetden cerīh iken şahīh olup erbāb-ı ihlāşīñ tāc-ı ibtihācı evc-i āsmāna muḥāzī ve aşḥāb-ı ihtīşāşīñ pāy-ı iftiḥārī¹⁴⁴⁵ (**İÜ 17a**) fark-ı ferḳadāne¹⁴⁴⁶ müsāvi oldı.¹⁴⁴⁷ Minnet ü¹⁴⁴⁸ sipās-ı bī-ḥadd ü kıyās¹⁴⁴⁹ Vehhāb-ı Ḥaḳḳ ve (**İÜ2 30b**) Mennān-ı Muṭlaḳ dergāhına ki ‘alem-i¹⁴⁵⁰ ‘ilm-i intikāsından¹⁴⁵¹ şoñra mürtefi‘ ve faşl-ı¹⁴⁵² fażl-ı iftirāḳından¹⁴⁵³ şoñra müctemi‘ olup rubū‘-ı dārīse-i fūnūn ta‘mīr-i i‘tinā-i şerīfiyle mücedded ve süyūf-ı¹⁴⁵⁴ kelīle-i ‘ulūm¹⁴⁵⁵ taşḳīl-i¹⁴⁵⁶ ihtimām-ı¹⁴⁵⁷ ‘azīziyle muḥadded olsa gerek. Çün ğarāz¹⁴⁵⁸ ‘arż-ı (**SÇ 15a**) ta‘alluḳ u ihlāşī¹⁴⁵⁹ cevher-i cān-ı müstehāma ‘arīz ve (**E3 16a**) ‘arż-ı temelluḳ u ihtīşāş¹⁴⁶⁰ ile sevret-i firāḳa¹⁴⁶¹ mu‘arīz olmaḳdur. Bundan (**E1 30b**) ziyāde ḳadem-i ḳalem (**BN 9b**) buḳ‘a-i ruḳ‘ada sāyir ve benān-ı beyān¹⁴⁶² pergār-vār gird-i¹⁴⁶³ dāire-i şerḥ-i nāire-i iftirāḳ-ı mūcibū‘l-iftirāḳda dā‘ir¹⁴⁶⁴ ḳılınmadı.¹⁴⁶⁵ Bāḳī. Hemīşe edevāt-ı ‘izz ü devlet müheyā ve

¹⁴³⁶ neşr: FA, E2, -İÜ2

¹⁴³⁷ hayyiz-i vücūda: -NO

¹⁴³⁸ vücūda: vücūd BN

¹⁴³⁹ itmekden: itdükden E1

¹⁴⁴⁰ çeşm: çeşmüm: BN, FA, İÜ, KH, E1, SÇ

¹⁴⁴¹ zamān-ı gerd: zamān u BN

¹⁴⁴² darīr: ḥizb E1

¹⁴⁴³ qarīr: qarīn E1

¹⁴⁴⁴ derd: derd ü KH

¹⁴⁴⁵ iftiḥārī: iftiḥār E1

¹⁴⁴⁶ farkdāne: farkdān E2

¹⁴⁴⁷ oldı: olındı E1

¹⁴⁴⁸ ü: -E1

¹⁴⁴⁹ kıyās: bī-ḳıyās NO

¹⁴⁵⁰ ‘alem: -E3

¹⁴⁵¹ intikā: intizām NO

¹⁴⁵² faşl: fażl İÜ2

¹⁴⁵³ iftirāḳından: iftirāḳdan E2

¹⁴⁵⁴ süyūf: sebūḳ E1

¹⁴⁵⁵ ‘ulūm: -İÜ

¹⁴⁵⁶ taşḳīl: taḳvīl E2

¹⁴⁵⁷ ihtimām: itmām İÜ

¹⁴⁵⁸ ğarāz: -E1

¹⁴⁵⁹ ihlāş: ihtīşāş KH, E1

¹⁴⁶⁰ ihtīşāş: ihlāş KH

¹⁴⁶¹ firāḳa: firāḳ E2

¹⁴⁶² beyān: beyāna E1

¹⁴⁶³ gerd: -NO

¹⁴⁶⁴ dāir: -NO

¹⁴⁶⁵ ḳılınmadı: ḳılındı E2

cenāb-ı ʿālī vü sūdde-i (NO 19a) seniyye-i¹⁴⁶⁶ mezīd-i¹⁴⁶⁷ merātīb-i (İÜ2 31a) ʿaliyye ile mūhennā ola. [Mıṣrā¹⁴⁶⁸ li-münṣiʿihi¹⁴⁶⁹]

Bi-hürmetiʿl-Muṣṭafā¹⁴⁷⁰ min-āli ʿAdnān¹⁴⁷¹

11. Baʿzı¹⁴⁷² Efāzıl-ı İḥvān Manşıb-ı¹⁴⁷³ Cedīd ile Müşerref-i Evṫān Olmuşdı Anıñ Tehniyetidür

[FA18b]

Tā ki ṭulū¹⁴⁷⁴ ʿ-ı¹⁴⁷⁴ ṭalāyi¹⁴⁷⁴ ʿ-ı nehār-ı (KH 12b) āmāl ü emānī ile şiddet-i zalmā-yı şeb-i¹⁴⁷⁵ ālām mūncelī¹⁴⁷⁶ vü mürtefī¹⁴⁷⁷ ve sutū¹⁴⁷⁸ ʿ-ı¹⁴⁷⁸ fevāyih-i¹⁴⁷⁹ (E2 15b) behār-ı¹⁴⁸⁰ iḳbāl ü şādmānī ile sevret-i sermā-yı dey-i idbār mūntehī vü mūnkatı¹⁴⁸¹ olmaḳ bi-izni Ḥālīḳ-ı Perverdigār ʿādet-i taşārīf-i rūzgār ve deʿb-i¹⁴⁸¹ taḥāvīl-i leyl ü nehār ola. Zāt-ı şerīf ki şems-i nehār-ı zemen-i fażl u¹⁴⁸² ifdāldur. Ğamām-ı ğumūndan¹⁴⁸³ maḥfūz u maşūn ve ʿunşur-ı laṭīf ki serv-i (İÜ 17b) behār-ı çemen-i ʿilm ü kemāldür. Ḥazān-ı (E1 31a) aḫzāndan¹⁴⁸⁴ (İÜ2 31b) maḥrūs u meʿmūn olup¹⁴⁸⁵ pāye-i ʿizzet¹⁴⁸⁶ ol derecede teraḳḳī ve mevkib-i devlet¹⁴⁸⁷ ol mertebede

¹⁴⁶⁶ seniyye : sāde NO

¹⁴⁶⁷ mezīd: -BN

¹⁴⁶⁸ mıṣrā¹⁴⁶⁸ : ʿ ayn SÇ, KH; -E3

¹⁴⁶⁹ li-münṣiʿihi: +İÜ2

¹⁴⁷⁰ Adnān ailesinden Muṣṭafā (sas) hürmetine

¹⁴⁷¹ ʿAdnān: ʿAdnā NO

¹⁴⁷² Baʿzı efāzıl-ı maḥādīm manşıb-ı...Baʿzı efāzıl-ı iḥvān manşıb: -NO

¹⁴⁷³ manşıb: tehniyet E3

¹⁴⁷⁴ ṭulū¹⁴⁷⁴ : -KH

¹⁴⁷⁵ şeb: şehab/şühüb KH

¹⁴⁷⁶ mūncelī: muḥallī E2; mütēḫal E1

¹⁴⁷⁷ mürtefī¹⁴⁷⁷ : -E1

¹⁴⁷⁸ sutū¹⁴⁷⁸ : sutūḫ E1, İÜ

¹⁴⁷⁹ fevāyih: revāyih İÜ2; ḳavāyid-i fevāyih E1

¹⁴⁸⁰ behār: nihāl İÜ

¹⁴⁸¹ deʿb: ḫāl NO

¹⁴⁸² u: -SÇ, -E1

¹⁴⁸³ ğumūm: ʿumūm E3

¹⁴⁸⁴ ḫazān-ı aḫzāndan: ḫazāndan E3

¹⁴⁸⁵ Zāt-ı şerīf ki şems-i nehār zemen-i fażl u ifdāldur. Ğamām-ı ğumūndan maḥfūz u maşūn ve ʿunşur-ı laṭīf ki serv-i behār-ı çemen ʿilm ü kemāldür. Ḥazān-ı aḫzāndan maḥrūs u meʿmūn olup: -NO

¹⁴⁸⁶ pāye-i ʿizzet : pāye-i ʿizzet zāt-ı şerīf NO

¹⁴⁸⁷ mevkib-i devlet: mevkib-i devlet ʿunşur-ı laṭīf NO

telaqqî ide ki ol devlet-i rûz-efzûna a^c dâ olan ed^c â ve raqabesi ribqa-i tã^c atden eb^c ad olan a^c bed ola. [Beyt li-münşi'ihî¹⁴⁸⁸]

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

Ber¹⁴⁸⁹-du^c â-yı hayr-ı tu¹⁴⁹⁰ çün dil koned telqin-i men¹⁴⁹¹ (E3 16b)

Ez-felek ervâh-ı kudsi¹⁴⁹² mi-konend¹⁴⁹³ âmîn-i men¹⁴⁹⁴

[Neşr¹⁴⁹⁵] Egerçi bu dâ^c i-i müştâkıñ kalbi mağrib-i firâka düşmekle qalb-i mağrib (SÇ 15b) gibi pür-gam ve cân-ı maḥzûnı¹⁴⁹⁶ dâyimâ¹⁴⁹⁷ hemm-i iştiyâk içinde olmağla¹⁴⁹⁸ derhem olmuşdı. [Mısrâ¹⁴⁹⁹]

El-minnetü li'llâhi¹⁵⁰⁰ Teâlâ ve teḳaddes¹⁵⁰¹

[Neşr¹⁵⁰²] Ki (NO 17a) ḥâlâ¹⁵⁰³ haber-i hayr¹⁵⁰⁴ kudüm-ı meclis-i fezâyil-i ezhâr ile gül-i (İÜ 32a) gülşen-i âmâliniñ¹⁵⁰⁵ niḳâb-ı ihticâbı berg iken münkeşif¹⁵⁰⁶ ve mürtefi^c

[FA19a]

ve şevk-i¹⁵⁰⁷ şevket-i melâl-i bâli saht iken¹⁵⁰⁸ münkesir ve münḳati^c olup¹⁵⁰⁹ kenâr-ı bâğ-ı cânında hezâr¹⁵¹⁰ hezâr dâstân-ı¹⁵¹¹ şükr ü¹⁵¹² şenâ ile¹⁵¹³ âşiyân-sâz ve her¹⁵¹⁴ biri hezâr¹⁵¹⁵ dâstân-ı (E1 31b) şükr ü¹⁵¹⁶ şenâ¹⁵¹⁷ ile nağme-perdâz olmuşdur. [Beyt¹⁵¹⁸ li-münşi'ihî¹⁵¹⁹]

¹⁴⁸⁸ li-münşi'ihî: -NO, -BN, -E3

¹⁴⁸⁹ ber: her E1

¹⁴⁹⁰ tu: -E1

¹⁴⁹¹ *Gönlüm sana hayır dua etmeyi bana telkin ettiğinde felekteki kutsal ruhlar (bu) duama amin diyorlar*

¹⁴⁹² kudsi: ḳuds E1

¹⁴⁹³ mi-konend: mi-koned E3; mi-konent E2; mi-konid E1

¹⁴⁹⁴ men: âmîn E1; -KH

¹⁴⁹⁵ neşr: +KH

¹⁴⁹⁶ maḥzûnı: maḥzûn İÜ

¹⁴⁹⁷ dâyimâ: dâ³ire E3

¹⁴⁹⁸ olmağla: +KH

¹⁴⁹⁹ mısrâ^c: ^c ayn KH, İÜ

¹⁵⁰⁰ li'llâhi: li'llâhi ve E2

¹⁵⁰¹ *Hamd, yüce ve noksan sıfatlardan münezzeḥ olan Allah'adır*

¹⁵⁰² neşr: +KH, +FA

¹⁵⁰³ ḥâlâ : ḥâl BN, NO

¹⁵⁰⁴ hayr: -NO

¹⁵⁰⁵ âmâlinin: âmâli NO

¹⁵⁰⁶ münkeşif : münkesif KH

Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fa' lün

Bahār-ı¹⁵²⁰ baht u¹⁵²¹ nehār-ı¹⁵²² murād zāhir şod

Şeb-i belā vü zemistān-ı miḥnet āḥir şod¹⁵²³

[Neşr¹⁵²⁴] Şanāyi-^c i in^c ām ve bedāyi-^c i ikrāmuñuzdan¹⁵²⁵ olan (E2 16a) iltifāt ki dost-perver ve mihr¹⁵²⁶ -güsterligiñ¹⁵²⁷ kelām-ı berā^c at intizāmını¹⁵²⁸ muṭābıḳ muḳtezā-yı maḳām itmekden münbādur. Bu mübtelā-yı leff ü¹⁵²⁹ neşr ve¹⁵³⁰ vaşl u faşl¹⁵³¹ olan dā^c i (BN 10a) semtine maşrūf ve (İÜ 32b) şıfāt-ı bî-bedel ü aḥvāl-i ^c ālī maḥalliñüzden olan¹⁵³² tefāḳḳud-i kerīmāne ki (İÜ 18a) te^ʔkīd-i¹⁵³³ terkīb-i ^c āṭıfet-sāzı¹⁵³⁴ ve tevābi^c -nüvāzīden¹⁵³⁵

¹⁵⁰⁷ şevk: -E3

¹⁵⁰⁸ iken: iken izhāretle E1

¹⁵⁰⁹ āmālınūñ niḳāb-ı iḥticābı berg iken münkeşif ve mürtefi^c ve şevk-i şevket-i melāl bālī-i saht iken münkesir ve münkatī^c olup: āmālī ḥandān nisbet-i ṭarāvet ve şafā-yı hezār çendān olup NO

¹⁵¹⁰ hezār: hezār u E2

¹⁵¹¹ dāstān: destān NO, İÜ

¹⁵¹² şükr ü: şükr-i bād E1

¹⁵¹³ ile: +NO

¹⁵¹⁴ her: -E1

¹⁵¹⁵ hezār: -E1, -E3, -İÜ2

¹⁵¹⁶ ü: -E3

¹⁵¹⁷ şenā: niyāz E3

¹⁵¹⁸ Beyt: -İÜ

¹⁵¹⁹ li-münşi^ʔihi: -NO, -E1, -E3, -BN

¹⁵²⁰ bahār: nehār E3

¹⁵²¹ u: -E1, -E3

¹⁵²² nehār: behār SÇ, E2, E3, İÜ2

¹⁵²³ *Bahtın baharı ve muradın gündüzü ortaya çıktı. Bela gecesı ve keder kışı sona erdi.*

¹⁵²⁴ neşr: -E1, -E2, -E3

¹⁵²⁵ ikrāmuñuzdan: ikrāmdan E3

¹⁵²⁶ mihr: şad E1

¹⁵²⁷ güsterligiñ: güsterlik İÜ

¹⁵²⁸ intizāmını: intizāmın KH; intizāmı E1

¹⁵²⁹ ü: -İÜ

¹⁵³⁰ ve: +E3

¹⁵³¹ vaşl u faşl: faşl u vaşl E3

¹⁵³² zāyi-^c i in^c ām u bedāyi-^c i ikrāmuñuzdan olan iltifāt ki dost-perver ve mihr-güsterligiñ kelām-ı berā^c at intizāmını muṭābıḳ muḳtezā-yı maḳām itmekden mebnīdür. Bu mübtelā-yı leff ü neşr vaşl u faşl olan dā^c i semtine maşrūf ve şıfāt-ı bî-bedel ve aḥvāl-i ^c ālī maḥalliñüzden olan: ba^c dehu cānib-i dā^c i maḥabbet-i ra^c iye iltifāt-ı ^c ālī maşrūf ve NO

¹⁵³³ te^ʔkīd: te^ʔyīd E1

¹⁵³⁴ sāzı: nesāzı E2

¹⁵³⁵ nevāzī: tevāzī İÜ

mu'ribdür. Bu¹⁵³⁶ kesr-i bāl ve ḥafz-ı ḥāl üzre (KH 13a) mebnī olan muḥliş-i bī-sükūnīn¹⁵³⁷ ve¹⁵³⁸ feth-i bāb-ı¹⁵³⁹ âmāline cezmen zamm olmak¹⁵⁴⁰ tarafına (E3 17a) ma'ṭuf buyurulursa ma' rüz-ı rāy-ı¹⁵⁴¹ c'ālī¹⁵⁴² olunur ki egerçi miḥnet-i c'illet-i¹⁵⁴³ dūrī minḥat-i şıḥḥat-ı şūrīye ğayr-i mānī'c'dür. Ammā efrās-ı iştıyāk istibāk¹⁵⁴⁴ itmekden¹⁵⁴⁵ mızmar-ı zamīr¹⁵⁴⁶ pür¹⁵⁴⁷-gerd ve esvāk-ı eşvāk u¹⁵⁴⁸ iftirāk¹⁵⁴⁹ ihtirāk itmekden¹⁵⁵⁰ gil-i vücūddan çıkan gül-i¹⁵⁵¹ sürür zerd olmuştur. Velākin çün qarīb-i (SÇ 16a) mucībden şubḥ-ı vişāl şādıkāne

[FA19b]

ṭaleb olunmuştur.¹⁵⁵² Ümīddür¹⁵⁵³ ki¹⁵⁵⁴ (İÜ2 33a) c'an-qarīb levāyihī¹⁵⁵⁵ āġāz-ı tenessüm ide ve fevāyihī¹⁵⁵⁶ ibtidā-i¹⁵⁵⁷ tebessüm¹⁵⁵⁸ kıla.¹⁵⁵⁹ (NO 18a) [Beyt¹⁵⁶⁰]

Mef'ūlü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

Kū şubḥ-ı vaşl¹⁵⁶¹ tā gelehā-yı şeb-i firāk

¹⁵³⁶ bu: ve SÇ

¹⁵³⁷ sükūn: sükūt KH; sükūnīn taḥrīk E3

¹⁵³⁸ ve: +E2, +E3

¹⁵³⁹ bāb: -E3

¹⁵⁴⁰ ki te'kīd-i terkīb-i c'atīfet-sāzı ve tevābī'c'i nevāzīden mu'ribdür. Bu kesr-i bāl ve ḥafz-ı ḥāl üzere mübennā olan maḥlaş-ı bī-sükūnīn ve feth-i bāb-ı âmāline cezmen zamm olmak tarafına: tefakḫud-i kerīmāne ve taḳayyūd-i müşfikāne NO

¹⁵⁴¹ rāy: rā'ı SÇ

¹⁵⁴² c'ālī: me'ālī İÜ

¹⁵⁴³ c'illet: c'ille E1, E2

¹⁵⁴⁴ istibāk: iştıyāk İÜ; -E2, -E3

¹⁵⁴⁵ itmekden: itmekden pürdür E3

¹⁵⁴⁶ zamīr: bī- zamīr İÜ

¹⁵⁴⁷ pür: -E2

¹⁵⁴⁸ u: +KH

¹⁵⁴⁹ iftirāk: -E3

¹⁵⁵⁰ itmekden: kılmadan NO

¹⁵⁵¹ gül: -E3

¹⁵⁵² olunmuştur: olunur NO

¹⁵⁵³ ümīddür: -E2

¹⁵⁵⁴ ki: -FA

¹⁵⁵⁵ levāyih: revāyih E3

¹⁵⁵⁶ fevāyih: fevāyici İÜ; fevāyih FA

¹⁵⁵⁷ ibtidā: ebnā E1

¹⁵⁵⁸ levāyihī āġāz-ı tenessüm ide ve fevāyihī ibtidā-i tebessüm kıla: levāyihī nümāyān ve fevāyihī pūyān ola NO

¹⁵⁵⁹ kıla: ola BN, NO

¹⁵⁶⁰ beyt: -E1

Bâ-ân hüceste ʔali^c u ferhunde pey konem¹⁵⁶²

[Neşr¹⁵⁶³] Çün maḥzûn-ı dil maḥzûn *ve'l-ḥıllu yübdî*¹⁵⁶⁴ *lî*¹⁵⁶⁵ *-zamâyirihu*¹⁵⁶⁶ mazmûnınca nazar-ı ḥâṭır-ı deryâ maḳâṭıre muttaẓıḥ ve münkeşif¹⁵⁶⁷ ve zülâl-i¹⁵⁶⁸ kelâm ile zırâm-ı kânûn-ı garâm munṭafî ve nevâl-i iḥbâr u i^c lâm ile zarar-ı kânûn-ı şevḳ u uvâm müntefî olmak nihâyet-i imtinâ^c vü istiḥâle ile¹⁵⁶⁹ muttaşıfdur.¹⁵⁷⁰ Bundan¹⁵⁷¹ ziyâde inşâ-i¹⁵⁷² müsecca^c ât-ı¹⁵⁷³ firâk (E2 16b) ve iscâ^c -ı münşe³ât-ı iştıyâḳ itmek-çün (E1 32b) ḥâme-i¹⁵⁷⁴ ḥâṭır-ı tiğ-i nefy-i ḥavâṭırıyla tırâşide vü ruḥsâr-ı beyâz şâhid-nâme-i¹⁵⁷⁵ ezfâr-ı (İÜ2 33b) ser-tîz-i ḥâme¹⁵⁷⁶ ile ḥırâşide kılınmadı. Hemîşe¹⁵⁷⁷ aḳtâr-ı emṭâr-ı nevâl-i ilâhî devḥa-i devlete¹⁵⁷⁸ münsecim¹⁵⁷⁹ ve¹⁵⁸⁰ a^c râḳ-ı eşcâr-ı¹⁵⁸¹ ḥilâf-ı e^c âdî ravza-i^c izzetden münḳatı^c ve (E3 17b) münḥasım¹⁵⁸² ola.¹⁵⁸³ [Beyt¹⁵⁸⁴ li-münşi³ihi¹⁵⁸⁵]

¹⁵⁶¹ kû şubḥ-ı vaşl: kû peyk-i şubḥ (Şiirin orijinalinde)

¹⁵⁶² *Kavuşma sabahı nerede, gelsin de ayrılık gecesinden O uğurlar getiren talihliye şikayette bulunayım*

Hafız Gazel/351

¹⁵⁶³ neşr: -NO, -E1, -E2, -E3, -İÜ2

¹⁵⁶⁴ yübdî: nübdî İÜ

¹⁵⁶⁵ li: -İÜ

¹⁵⁶⁶ *Gerçek dost bana yüreğini açar.*

¹⁵⁶⁷ münkeşif: münkeşifdür İÜ2

¹⁵⁶⁸ zülâl: zülâl-i âmâl E3

¹⁵⁶⁹ ile: -E3

¹⁵⁷⁰ muḳâṭara muttaẓıḥ ve münkeşif ve zülâl-i kelâm ile ḥırâm-ı kânûn-ı garâm-ı munṭafî ve nevâl-i iḥbâr u i^c lâm ile zarar-ı kânûn-ı şevḳ u ârâm-ı müntefî olmak nihâyet imtinâ^c vü istiḥâle ile muttaşıfdur: muḳâṭara zâhir ve zebân-ı ḥâme-i nâ-ta^c bîr ve dâd-ı fuâddan ḳaşırdur NO

¹⁵⁷¹ bundan: -E1

¹⁵⁷² inşâ: -BN

¹⁵⁷³ müsecca^c ât: müstecât KH

¹⁵⁷⁴ ḥâme: ḥâne E1

¹⁵⁷⁵ şâhid-nâme: şâhile-nâm E1

¹⁵⁷⁶ ser-tîz-i ḥâme: sırr-i nez ḥâne E1

¹⁵⁷⁷ hemîşe: -İÜ

¹⁵⁷⁸ devlete: devlet SÇ, E1, E2

¹⁵⁷⁹ münsecim: nâzil NO

¹⁵⁸⁰ ve: -FA

¹⁵⁸¹ eşcâr: -NO

¹⁵⁸² ravza-i^c izzetden münḳatı^c ve münḥasım: e^c âdî zemîn-i miḥnetden zâyil NO

¹⁵⁸³ ve münsecim ola: -E2

¹⁵⁸⁴ Beyt: şî^c r KH, E3; -İÜ

¹⁵⁸⁵ li-münşi³ihi: -BN, -E1, -KH, -E3

Bi-hürmeti hatmi'l-enbiyâi Muḥammedin

‘Aleyhi selâmu’llâh¹⁵⁸⁶ fî külli meşhedin¹⁵⁸⁷

12. Mañşıb-ı¹⁵⁸⁸ Tedrîs-i Sulṭāniyye¹⁵⁸⁹ Ba‘zı Ecille-i Maḥādîme¹⁵⁹⁰ Taklîd Olundukda Yazılmışdı¹⁵⁹¹

[Neşr¹⁵⁹²] Çün ğarâyıb-i fazl-ı ilâhî mebde-i fıtratda meşmûl¹⁵⁹³ ü¹⁵⁹⁴ münderic ve reğâyıb-i feyz-i nâ-mütenâhî menşe-i neş’etde¹⁵⁹⁵ maẓmûn¹⁵⁹⁶ u mündemic ola. Her âyine¹⁵⁹⁷ âyine-i aḥvâlde şuver-i âmâlî¹⁵⁹⁸ vü emânî

[FA20a]

meclüv¹⁵⁹⁹ ve şaḥîfe-i âmâlde (İÜ2 34a) suver-i iḳbâl u şâdmânî metlûv olup kâ’id-i ‘inâyet ü tevfiḳ esbâb-ı bezm-i murādâtı¹⁶⁰⁰ cem^c 1601 ü¹⁶⁰² telfiḳ ve sâ’iḳ-i ḥimâyet ü te’yîd erkân-ı (E1 33a) қаşr-ı (SÇ 16b) murādâtı¹⁶⁰³ ref^c (KH 13b) ü teşyîd eyler.¹⁶⁰⁴ Maḳşûd ol kim ḥâlâ zamân-ı zamân olduğı nuḳûd-ı¹⁶⁰⁵ meserreti edâ ve zevâyâ-yı қаşr-ı felek¹⁶⁰⁶ yâ¹⁶⁰⁷ bûşrâ¹⁶⁰⁸

¹⁵⁸⁶ selâmu’llâh: es-selâmu’llâh E2

¹⁵⁸⁷ *Peygamberlerin sonuncusu Muhammed (sas) hürmetine Dört bir yandan Allah'ın selamı onun üzerine olsun*

¹⁵⁸⁸ mañşıb: tehniyet E3; neşr mañşıb KH

¹⁵⁸⁹ sulṭāniyye: sulṭāniyye-i Burûsa E3

¹⁵⁹⁰ maḥādîme: maḥādîm E1

¹⁵⁹¹ yazılmışdı: taḥrîr olmuşdı E3; -E1

¹⁵⁹² neşr: -FA, -BN, -E2, -E3, -KH, -İÜ2

¹⁵⁹³ meşmûl: şümûn E1

¹⁵⁹⁴ ü: -E1

¹⁵⁹⁵ neş’etde: nişândan E1

¹⁵⁹⁶ maẓmûn: maşûn E3

¹⁵⁹⁷ âyine: -E1

¹⁵⁹⁸ âmâlî: âmâl E2, E3, İÜ; -E1

¹⁵⁹⁹ meclüvv: maḥlûl E1

¹⁶⁰⁰ murādâtı: murādât E2

¹⁶⁰¹ cem^c: cemî^c SÇ

¹⁶⁰² ü: -E1

¹⁶⁰³ murādâtı: murādât E2

¹⁶⁰⁴ eyler: abâd E1

¹⁶⁰⁵ nuḳûd: nuḳût E2

¹⁶⁰⁶ felek: mülk BN, FA, İÜ, KH, NO

¹⁶⁰⁷ *Müjde! Ayetin tamamı: Ve câet seyyâretun fe erselû vâridehum fe adlâ delveh(delvehu), kâle yâ buşrâ hâzâ gulâm (gulâmun) ve eserrûhu bidâah(bidâ’aten), vallâhu alîmun bi mâ ya’melûn(ya’melûne). Bir kervan geldi, sucularını gönderdiler; sucu kovasını kuyuya saldı, 'Müjde! İşte bir oğlan' dedi. Yusuf'u alıp onu ticari bir mal olarak sakladılar. Oysa Allah yaptıklarını bilir. Yusuf/19*

zemzemesinden pür-şadâ olup ya' ni hazret-i e' âlî-penâh ve me' âlî-destgâha ki fezleke-i¹⁶⁰⁹ (BN 10b) defter-i fazl¹⁶¹⁰ u cüd ve fihrist-i¹⁶¹¹ maķāşid-ı risâle-i vücüd ekmele-i¹⁶¹² netâyic-i iķtirânât-ı nücüm-i¹⁶¹³ eflâk ve efdâl-i maķāşid-ı imtizâcât-ı âteş ü bād u âb ü hâk ' unvân-ı nâme-i¹⁶¹⁴ ikmâl¹⁶¹⁵ çeşm ü¹⁶¹⁶ çerâğ-ı dîde-i iķbâl. [Beyt]

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fa'

Tâ âhir-i elķâb-ı nüvişten netvân¹⁶¹⁷ (İÜ2 34b)

Elķâb-ı¹⁶¹⁸ mübârek-i verâ¹⁶¹⁹ âhir nîst¹⁶²⁰ (E2 17a)

[Neşr¹⁶²¹] *Edâma 'llâhu Te'âlâ behcete muhcetihî ve ģarase muhcete behcetihî*¹⁶²² ol manşib ki manzûr-ı efâzıl-ı ' âlem ve maĥsûd-ı¹⁶²³ emâşil-i benî Âdemdür. Tefvîz ü teslîm belki manşib cenâb-ı (E3 18a) sa' âdet-me'âbına¹⁶²⁴ maķar olmaķdan¹⁶²⁵ müktesib ü¹⁶²⁶ ta' zîm¹⁶²⁷ olmuş.¹⁶²⁸ [Beyt¹⁶²⁹]

¹⁶⁰⁸ büşrâ: büşrâye KH, E1, E2, İÜ2

¹⁶⁰⁹ fezleke: ģadeng E2

¹⁶¹⁰ fazl: zâniş E3

¹⁶¹¹ fihrist: mehd E1

¹⁶¹² ekmele: elmek E1

¹⁶¹³ nücüm: nücüm ve İÜ2

¹⁶¹⁴ nâme: hâye E1

¹⁶¹⁵ ikmâl: kemâl KH, İÜ2

¹⁶¹⁶ ü: -E2

¹⁶¹⁷ netvân: nebvân E3

¹⁶¹⁸ elķâb: iķbâl-i elķâb SÇ, E2

¹⁶¹⁹ verâ: turâ İÜ

¹⁶²⁰ *Lakaplarını sonuna kadar sayıp dökmek mümkün değil Mübarek isimlerinin başı, önü sonu yoktur*

Şemseddin Emelî

¹⁶²¹ neşr: -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

¹⁶²² *Allah onun ruh güzelliğini daim kılsın ve güzellik ruhunu korusun, gözet sin*

¹⁶²³ maĥsûd: maĥmûd E3

¹⁶²⁴ me'âbına: me'âba BN, E3

¹⁶²⁵ olmaķdan: olmaķda E1

¹⁶²⁶ ü: -E3, -İÜ2

¹⁶²⁷ ta' zîm: muntazam E2

¹⁶²⁸ olmuş: olmuşdur E3

¹⁶²⁹ beyt: şî'r E3, KH

El-ḥamdü li'llâhi ḥamden dâimen ebeden (E1 33b)

A'ṭākumu'llâhu mâ- lem yu'ṭihi eḥaden¹⁶³⁰ (İÜ 19a)

[Neṣr¹⁶³¹] Herçend manşib-ı celîl ve mertebe-i 'uzmâ ve kıyâs-ı iktirân-ı¹⁶³² ma'âlîniñ neticesine¹⁶³³ muḳaddimât-ı kübrâdur. Ammâ zât-ı me'âlî¹⁶³⁴-şifâtıñuz-çün müheyyâ olan merâtib

[FA20b]

ü medâric ve cenâb-ı rif at-nişâbıñuz-çün (İÜ2 35a) mühennâ olan merâķî vü me'ârice nisbet-i ḳalîlden¹⁶³⁵ keşir¹⁶³⁶ ve celîlden yesir ve nâşiye-i mübârek¹⁶³⁷ ve ğurre-i¹⁶³⁸ ğarrâda müşâhed olan meyâmin-i ikbâl-i lâ-yuḥşâdan 'öşr-i 'aşirdür.¹⁶³⁹ [Beyt¹⁶⁴⁰]

Fâ' ilâtün Mefâ' ilü Fâ'lün

İn menâşib ki dide-i cüz 'ist¹⁶⁴¹

Kâr-ı küllî henüz der-ḳader-est¹⁶⁴²

[Neṣr¹⁶⁴³] Egerçi (SÇ 17a) bende-i dâ'îniñ zelzele-i ḥavâdiş-i eyyâmdan ḳaşr-ı meserreti¹⁶⁴⁴ münhedim ve kevkebe-i 'asâkir-i âlâmdan ceys-i 'işreti münhezimdür. Huşûşan irtihâl-i şadr-ı ebcel ve ecel¹⁶⁴⁵ ki bu ḥaḳîr-i ez'af¹⁶⁴⁶ u¹⁶⁴⁷ eḳal ḥıyâz-ı (E1 34a) riyâz-ı vücûdın

¹⁶³⁰ *Sonsuza kadar daima Allah'a hamd olsun Allah hiç kimseye vermediği (şeyleri) size ihsan etti*

¹⁶³¹ neṣr: -E1, -E2, -E3, -İÜ2

¹⁶³² iktirân: akrân E3; iftirâķ E1, E2

¹⁶³³ neticesine: nüshasına SÇ

¹⁶³⁴ me'âlî: te'âlî E1

¹⁶³⁵ ḳalîl: ḳalî E1

¹⁶³⁶ keşir: keşirine E3

¹⁶³⁷ nâşiye-i mübârek: -BN

¹⁶³⁸ ğurre: ğurn E1

¹⁶³⁹ 'aşirdür: 'aşirden E2

¹⁶⁴⁰ beyt: şî'r KH

¹⁶⁴¹ ist: nîst İÜ

¹⁶⁴² *Gördüğün bu mansıblar (sadece) bir kısmıdır Bu işin tamamı henüz gerçekleşmemiştir*

¹⁶⁴³ neṣr: -SÇ, -E1, -E2, -E3, -İÜ2

¹⁶⁴⁴ meserreti: meserreti mülk-i melik E1

¹⁶⁴⁵ ebcel ve ecel: eyceb-i vâcib KH

¹⁶⁴⁶ ez'af: eşfaķ E1

¹⁶⁴⁷ u: -KH

zülāl-i ifdāliyle¹⁶⁴⁸ mağmūr ve revāk-ı¹⁶⁴⁹ şü'ünün¹⁶⁵⁰ sütün-ı in'āmı ile ma' mūr (İÜ2 35b) kılmışdı. Hāne-i ednā-yı dünyādan menāzil-i fāhire-i āhirete¹⁶⁵¹ ictiyāz¹⁶⁵² ihtiyār idüp ol sefer-i¹⁶⁵³ bī-ric' atinden¹⁶⁵⁴ sine şüret-i¹⁶⁵⁵ saķar tutmuşdur ve raķam-ı rihleti¹⁶⁵⁶ şahīfe-i rūh-ı mecrūh üzre mersūm (KH 14a) olup ešnāf-ı eleme¹⁶⁵⁷ ol raķam-ı ma' kūsandan maķar (E2 17b) olmışdur. *İnnā li'llāhi ve innā ileyhi rāci'ün.*¹⁶⁵⁸

[Şi'r¹⁶⁵⁹]

(E3 18b)

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

Dārem ez-gerdiş-i devrān gile çendān ki me-purs

Dü cihān pür şeved¹⁶⁶⁰ ez-yek gile ser-bāz konem¹⁶⁶¹Reh-revān bār¹⁶⁶² zi-menzil be-seher¹⁶⁶³ ber-bendend¹⁶⁶⁴Men ser-i bār-ı¹⁶⁶⁵ tazallum be-seher bāz konemNāle çün piçid¹⁶⁶⁶ ü¹⁶⁶⁷ girih şod der-¹⁶⁶⁸derir¹⁶⁶⁹Çi konem tā¹⁶⁷⁰ girih-i nāle zi-ber bāz konem¹⁶⁴⁸ ifdāliyle: iktizāsıyla E1¹⁶⁴⁹ revāk: verāk SÇ¹⁶⁵⁰ şü'ünün: şü'ünde İÜ¹⁶⁵¹ āhiret: āhire E1, E2, İÜ, İÜ2¹⁶⁵² ictiyāz: -E3¹⁶⁵³ sefer: -SÇ, E1¹⁶⁵⁴ ric' atinden: ric' atden E1¹⁶⁵⁵ şüret: şüre E1, E2¹⁶⁵⁶ rihleti: rihli E1¹⁶⁵⁷ eleme: ile E3; eyleye İÜ¹⁶⁵⁸ *Biz şüphesiz (her şeyimizle) Allah'a aidiz ve şüphesiz O'na döneceğiz.* Bakara/156¹⁶⁵⁹ Şi'r: beyt FA, E1, İÜ; kaf E3¹⁶⁶⁰ şeved: şod E1¹⁶⁶¹ ser-bāz konem: ser-bāzem BN, FA, KH, NO, SÇ¹⁶⁶² bār: bāz İÜ¹⁶⁶³ seher: secer E2¹⁶⁶⁴ “Reh-revān-ı bār zi-menzil be-seher ber-bendend” mısrası “Çi konem tā girih nāle zir bāz konem” mısrasından sonra yer alır: BN¹⁶⁶⁵ bār: sār E3¹⁶⁶⁶ piçid: dūd-i piçid BN, E1, İÜ, İÜ2; dūd-i be-piçid E3¹⁶⁶⁷ ü: -E1¹⁶⁶⁸ der: -E1, -E3, -İÜ¹⁶⁶⁹ derir: ber İÜ2

Āh-ı¹⁶⁷¹ men¹⁶⁷² hālka şevd¹⁶⁷³ der-ber u¹⁶⁷⁴ men hālka-ı āh

(İÜ2 36a)

[FA21a]

Mî-zenem ber-der-ı¹⁶⁷⁵ ummîd meger bāz konem¹⁶⁷⁶ (İÜ 19b)

[Neşr¹⁶⁷⁷] Ammā çün¹⁶⁷⁸ āsmān ol āsitān-ı devlet-āşyān¹⁶⁷⁹ muvālātında (BN 11a/ E1 34b) t̄ai^c¹⁶⁸⁰ ve dā^c i ve işārāt-ı¹⁶⁸¹ ma^c ālī beşārātınıñ itmām¹⁶⁸² u ikmālinde¹⁶⁸³ sāmī^c ve sā^c idür. Lâ-cerem harekāt-ı eflāk u berekāt-ı ^c unşur-ı hākden¹⁶⁸⁴ rızā-yı tām vü hōşnūdī-i mā-lā- kelām hāşıl olup cārüb-ı huşul-ı¹⁶⁸⁵ maṭlūb ile hānehā-yı kulüb gerd-i mihnet ü āşūbdan bi't-tamām reft ü rüb bulmuşdur ve kām-ı cān-ı nā-kāmdan merāret-ı¹⁶⁸⁶ ālām-ı¹⁶⁸⁷ eyyām mürür idüp cinān-ı¹⁶⁸⁸ cenān serir-ı sürür ile ṭolmuşdur. [Şi^c r -ı¹⁶⁸⁹ ^c Arabī¹⁶⁹⁰]

Ebā dehrunā is^c āfenā fī¹⁶⁹¹ nufūsinā¹⁶⁹² (İÜ2 36b)

¹⁶⁷⁰ tā: bā BN

¹⁶⁷¹ āh: -SÇ

¹⁶⁷² men: -E1

¹⁶⁷³ şevd: şod E1

¹⁶⁷⁴ u: -BN, -İÜ

¹⁶⁷⁵ der: dār E1

¹⁶⁷⁶ *Feleğin dönüşünden öyle muzdaribim ki hiç sorma Benim bu herkesçe malum şikayetim iki cihanı doldurur Bu yolun yolcuları yüklerini menzilinden sabaha taşırlar Bense gördüğüm zulüm yükünün sırrını sabaha (mı) anlatsam Feryadım yayılıp da bağırmda düğüm düğüm olunca (Söyleyin) feryadımın düğümünü bağrımdan çözmek için ne yapayım? Benim ahım bağrımda bir halka olur ben de bu ahın halkası Belki açabilirim diye ümidin kapısını çalıyorum*

¹⁶⁷⁷ neşr: -KH, -E2, -E3, - İÜ2

¹⁶⁷⁸ ammā çün: -E3

¹⁶⁷⁹ āşyān: -E3

¹⁶⁸⁰ t̄ai^c : t̄ali^c İÜ

¹⁶⁸¹ işārāt: işāret SÇ, E1, İÜ

¹⁶⁸² itmām: itmāmına E1

¹⁶⁸³ ikmālinde: ikāsında E1

¹⁶⁸⁴ hākden: hāk KH

¹⁶⁸⁵ huşul: murād KH

¹⁶⁸⁶ merāret: merrāt E2

¹⁶⁸⁷ ālām: ālām ve KH

¹⁶⁸⁸ cinān: -E1

¹⁶⁸⁹ Şi^c r: Beyt İÜ

¹⁶⁹⁰ ^c Arabī: +KH

¹⁶⁹¹ fī: reh E1

¹⁶⁹² nufūsinā: buḫūsinā E2

Ve es'afenā fī men nuḥibbu¹⁶⁹³ ve nukrim¹⁶⁹⁴ (SÇ 17b)

Fe-ḳultü lehüm na' māke fī-him etemmiḥā

Veda' emrenā inne'l¹⁶⁹⁵-mühimme muḳaddemu¹⁶⁹⁶

[Neşr¹⁶⁹⁷] Vehhāb-ı Hāḳḳ Feyyāz-ı Muṭlaḳ dergāhından mutazarri' dur ki bu mevā'id-i 'avā'id¹⁶⁹⁸ ki südde-i seniyyeye mübeşşer ve müyesserdür. Selāsil-i ḥulūd u devāmla¹⁶⁹⁹ muḳayyed ü muḥkem ve ḳāmet-i¹⁷⁰⁰ ma'ālīye¹⁷⁰¹ ilḳā olunan¹⁷⁰² ḳabā-yı beḳā tırāz-ı tarz-ı¹⁷⁰³ sa'ādetle muṭarraz ve mu'lem (E1 35a) ola. [Mışrā'¹⁷⁰⁴]

Āmīn çı mī-konem çü du'ā müstecāb şod¹⁷⁰⁵

[Neşr¹⁷⁰⁶] Herçend ḥulūş-ı¹⁷⁰⁷ bendegī-i (E2 18a/ E3 19a) dā'ī muḳtezā vü dā'ī idi¹⁷⁰⁸ ki ḳāmet-i şāhid-i maḥabbet¹⁷⁰⁹ libās u rıdā-yı¹⁷¹⁰ sa'y ü ḥıdmetle¹⁷¹¹ müreddā¹⁷¹² ve şerāyit-i tehiyye-i¹⁷¹³ (İÜ2 37a) tehniyye¹⁷¹⁴ bi'l-müşāfehe

[FA21b]

¹⁶⁹³ nuḥibb: muḥibb E1

¹⁶⁹⁴ nekrum: tekrum E1

¹⁶⁹⁵ inne: -E2

¹⁶⁹⁶ *Felek, gönlümüzden geçenleri bize kısımet etmedi Fakat sevdiğimizimize ve iyilik yaptıklarımıza yardımını esirgemedi Dedim ki: onlara (ihsan ettiğin) nimetlerini tamamlama Bizi boş ver öncelikle onlara ver*

¹⁶⁹⁷ neşr: -KH, -E1, -E2, -E3, -İÜ2

¹⁶⁹⁸ 'avā'id: -E1

¹⁶⁹⁹ devāmla: devā'il E1; vedd ile İÜ

¹⁷⁰⁰ ḳāmet: -İÜ

¹⁷⁰¹ ma'ālīye: ma'ālīñüze İÜ2

¹⁷⁰² olunan: oluna İÜ2

¹⁷⁰³ tarz: -BN, -İÜ

¹⁷⁰⁴ mışrā': 'ayn KH; şir E2

¹⁷⁰⁵ *Kabul olmuş duama niye amin diyeyim*

¹⁷⁰⁶ neşr: -E1, -E3

¹⁷⁰⁷ ḥulūş: ḥalāş E1

¹⁷⁰⁸ idi: idüp E1

¹⁷⁰⁹ maḥabbet: miḥnet İÜ

¹⁷¹⁰ rıdā: rādī BN

¹⁷¹¹ ḥıdmet: ḥızmet E3, İÜ2

¹⁷¹² müreddā: mülebbes ve müreddā E3

¹⁷¹³ tehiyye: tehniyye E3

¹⁷¹⁴ tehniyye: tehniye E1; -E2

ve'l-müvācehe mü'eddā kılinup āftāb-ı lemma^c -ı cemāl-i¹⁷¹⁵ sa^c ādet¹⁷¹⁶ -me'ālden iktibās-ı envār u tūtiyā-yı neffā^c -ı¹⁷¹⁷ liqā-yı ferhunde-bekādān iktiḥāl-i ebsār oluna¹⁷¹⁸ idi. Ammā (İÜ 20a) iḥtilāl-i mecārī-i aḥvāl u i^c tilāl¹⁷¹⁹ mebānī-i (KH 14b) āmāl¹⁷²⁰ u terāküm-i ğamām-ı ğumūm-i eṣġāl¹⁷²¹ ve tezāḥum-i hümüm-i¹⁷²² fiḳdān-ı esbāb-ı naql ü¹⁷²³ tirḥāl dil-i ğamīn¹⁷²⁴ ve¹⁷²⁵ cān-ı ḥazīni¹⁷²⁶ ol emniyyeye fā'iz¹⁷²⁷ ve ol sa^c ādeti ḥā'iz olmaḳdan māni^c olup zāhr-i ğaybden ref^c -i da^c avāt-ı¹⁷²⁸ ḥālīşe-i isticābet-nümün¹⁷²⁹ ve neşr-i taḥiyyāt-ı fāyiḥa-i¹⁷³⁰ istiḫābet¹⁷³¹ -füzün¹⁷³² kıлмаġa¹⁷³³ kāni^c eyledi. [Şi^c r¹⁷³⁴]

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

Gerçi ez-¹⁷³⁵ḥidmet¹⁷³⁶ be-şüret ğāyibem yek laḫza nist (İÜ 2 37b)

Ḥālī ez-şeş¹⁷³⁷ çiz¹⁷³⁸ be¹⁷³⁹ -şeş çizem¹⁷⁴⁰ ki mī-dānem yaḳın¹⁷⁴¹ (E1 35b)

Cān zi-mihr ü¹⁷⁴² ḥāḫır ez-medḫ ü¹⁷⁴³ zāmīr ez-iştiyāk

¹⁷¹⁵ cemāl: cimā^c E1

¹⁷¹⁶ sa^c ādet: cenāb-ı sa^c ādet E3

¹⁷¹⁷ neffā^c: neffā^c -yı E2; naḳḳā^c KH

¹⁷¹⁸ olına: olındı E1

¹⁷¹⁹ i^c tilāl: i^c tilā-yı İÜ

¹⁷²⁰ āmāl: aḥvāl İÜ2

¹⁷²¹ eṣġāl: iştiġāl E3

¹⁷²² hümüm: hümüm ü E3

¹⁷²³ ü: -SÇ, E1

¹⁷²⁴ ğamīn: ğamġin KH, E3

¹⁷²⁵ ve: +E1, +BN, +E3

¹⁷²⁶ ḥazīni: ḥazīn KH

¹⁷²⁷ fā'iz: -E1

¹⁷²⁸ da^c avāt: da^c vādet İÜ

¹⁷²⁹ nümün: füzün KH

¹⁷³⁰ fāyiḥa: fātiḥa İÜ2

¹⁷³¹ istiḫābet: istiḫā^c at E1

¹⁷³² füzün: nümün FA, KH, SÇ, E1, E2

¹⁷³³ kıлмаġa: kılına E1

¹⁷³⁴ şı^c r: beyt FA, E1; ḳaf E3

¹⁷³⁵ ez: -E1

¹⁷³⁶ ḥidmet: ḫizmet E1, E3

¹⁷³⁷ şeş: şin E1

¹⁷³⁸ çiz: -E3

¹⁷³⁹ be: +KH

¹⁷⁴⁰ şeş çizem: ḫayr şin E1

¹⁷⁴¹ yaḳın: ta^c yin E1

¹⁷⁴² ü: -SÇ, -E1

Leb zi-yād u dil zi-ihlāş u zāmir¹⁷⁴⁴ ez-āferin¹⁷⁴⁵

[Neşr¹⁷⁴⁶] İksār-ı mücib-i i' tizār¹⁷⁴⁷ ve itnāb-ı mevhum¹⁷⁴⁸ terk-i ādāb olındı.¹⁷⁴⁹ [Beyt¹⁷⁵⁰ li-münşi' ihi¹⁷⁵¹]

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fā' lün

Māh-ı¹⁷⁵² ruhsār-ı tu der-çarḥ-ı ' alā lāmi' bād¹⁷⁵³

Tā¹⁷⁵⁴ buved mihr-i¹⁷⁵⁵ sipihr u¹⁷⁵⁶ felek-i mināyī

Tā cihān hest be-cā dūr me-bādā nefesī

Rāy-ı a' lā-yı tu ez-kār-ı cihān-ārāyī¹⁷⁵⁷ (ŞÇ 18a)

13. Bu Şüret¹⁷⁵⁸ Daḥi Anlar¹⁷⁵⁹ Ḥidmetine¹⁷⁶⁰ Terakkiyāt-ı Menāşiba Müyesser Olduḡda Tehniyet için Tahriir Olunmuşdı¹⁷⁶¹ [Kıt' a¹⁷⁶²] (E1 12b/ E3 19b)

[FA22a]

Fā' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

¹⁷⁴³ ü: -E1

¹⁷⁴⁴ zāmir: zebān KH

¹⁷⁴⁵ Gerçi huzurundan bir an olsun ayrıldığım yoktur Altı hususta altı şeyden beriyim bunu iyi biliyorum (Bunlar) canım sevgiden, aklım övgüden ve ruhum arzudan Dudağım anılmaktan, gönlüm ihlastan ve ruhum Yaratıcıdan

¹⁷⁴⁶ neşr: -ŞÇ, -E1, -E2, -E3, -İÜ

¹⁷⁴⁷ i' tizār: i' zār İÜ

¹⁷⁴⁸ mevhum: muvhim İÜ, İÜ2

¹⁷⁴⁹ olındı: oldı KH, E2, İÜ, İÜ2

¹⁷⁵⁰ beyt: şî'r E2, BN, İÜ2; kıt' a E3; -E1, -KH, -İÜ

¹⁷⁵¹ li-münşi' ihi: -E1, -E3

¹⁷⁵² Senin ay yüzün yüce felekte parlarsın Göğün güneşi ve mavi gökyüzü var olduğu sürece Dünya var oldukça dünyayı düzenleyen yüce tedbirin bir an bile uzaklaşmasın

¹⁷⁵³ bād: -E1

¹⁷⁵⁴ tā: tu E1

¹⁷⁵⁵ mihr: -E1

¹⁷⁵⁶ u: -E1, -E3

¹⁷⁵⁷ "Rāy-ı a' lā-yı tu ez kār-ı cihān-ārāyī" mısrasından sonra "Muştafā Ağā-yı İsfendiyārī mirāḥūrlıḡdan Rümeli Beglerbegisi olduḡda tehniyet için yazılmışdı" kısmına geçer: E1

¹⁷⁵⁸ şüret: -E3

¹⁷⁵⁹ anlar: anlarıñ İÜ2; eyler E1

¹⁷⁶⁰ ḡidmetine: ḡidmet KH

¹⁷⁶¹ olunmuşdı: yazılmışdı BN

¹⁷⁶² kıt' a: şî'r KH, İÜ; beyt BN; -ŞÇ, -E1, -E2, -E3, -İÜ2

Manşib ez-manşibet¹⁷⁶³ refî^c terest¹⁷⁶⁴

(İÜ2 38a)

Her zamānist¹⁷⁶⁵ manşib-ı dīger-est¹⁷⁶⁶

(E2 18b)

İn menāşib ki dīde-i cüzist¹⁷⁶⁷

Kār-ı küllī henüz der kıader-est¹⁷⁶⁸

Bāş¹⁷⁶⁹ tā şubh-ı devletet¹⁷⁷⁰ bedehed¹⁷⁷¹

İn eşerhā henüz ez-seşer-est¹⁷⁷²

[Neşr¹⁷⁷³] Me^c āric-i menāşib-ı¹⁷⁷⁴ ^c āliyye ki ^c ale't-tevālī teraqqī ve mevākib-i merātib-i sāmīyye ki meda'l-eyyām ve'l-leyālī telaqqī ider. Dānī vü (BN 11b) kıāşī ve ^c ālim ü ^c āmī¹⁷⁷⁵ kıatında muķaddimāt-ı evveliye ve mebādī-i żarūriyye gibi (İÜ 20b) meczūmun bih ve müttefaķun¹⁷⁷⁶ ^c aleyhdür ki ol māh-ı çerh-i menāķib¹⁷⁷⁷ u me'āşiriñ ufķ-ı¹⁷⁷⁸ ĥadāşet-i sinn ü¹⁷⁷⁹ şafaķ-ı¹⁷⁸⁰ reyĥān-ı ^c ömürde engüşt-nümā (İÜ2 38b) olan hilāl-i istihāli¹⁷⁸¹ bedr-i kāmil olmaĥa eyledüĥi irtifā^c u irtikādur.¹⁷⁸² *Bellaĥahu'llāhü'l-Mennānü'l-Kerīmu ilā erfā'ı burcin fī-feleki'l-ināyeti's-sübĥāniyyeti*¹⁷⁸³ ve ol gevher-i vāşītatü'l¹⁷⁸⁴-^c ıķd-i (E1

¹⁷⁶³ manşibet : manşib KH, E3

¹⁷⁶⁴ turāst: turast E3

¹⁷⁶⁵ zamānist: zamāniyyet KH

¹⁷⁶⁶ dīger: diger BN, E2, E3, İÜ, İÜ2

¹⁷⁶⁷ ĩst: nĩst İÜ

¹⁷⁶⁸ est: tust E2

¹⁷⁶⁹ bāş: bā tust E1

¹⁷⁷⁰ devletet: devlet E1

¹⁷⁷¹ bedehed: bedemed İÜ2; ber med KH, BN; nedid E1

¹⁷⁷² *Mevki mevkiden üstündür (Kişi için) her zaman başka bir mansıb vardır Bu gördüğün mansıplar cüzidir Asıl iş henüz kaderini bekliyor Hele bir dur bir devlet sabahın ortaya çıksın Bu gördüklerin henüz sabahın ilk ışıklarıdır*

¹⁷⁷³ neşr: -E2, -E3, -İÜ2

¹⁷⁷⁴ me^c āric-i menāşib: menāşib-ı me^c āric KH

¹⁷⁷⁵ ^c āmī: ^c ālī E1

¹⁷⁷⁶ müttefaķun: mütteķun E3

¹⁷⁷⁷ menāķib: me^c ālī E3

¹⁷⁷⁸ ufķ: -BN

¹⁷⁷⁹ ü şafaķ: -E3

¹⁷⁸⁰ ki ol māh-ı çerh-i menāķib ve me'āşiriñ ufķ-ı ĥadāşet-i sinn ve şafaķ: -İÜ

¹⁷⁸¹ istihāli: istihāl SÇ

¹⁷⁸² irtikā: irtifā E1

¹⁷⁸³ *Mennān ve Kerīm olan Allah onu, ilahî lütfu (ile) feleĥin en yüksek burcuna eriştirsın*

¹⁷⁸⁴ vāşītatü: vāşītu E2

13a)   aqđ-i mek rim  ¹⁷⁸⁵ mef hiri ¹⁷⁸⁶ m h-ı n s n-ı¹⁷⁸⁷ feyz-i Rabb n  ve r y-ı dery -yı¹⁷⁸⁸
*menne Menn n de*¹⁷⁸⁹  adef- r  olan d rr-i kem l   ikm li¹⁷⁹⁰ d rret 't¹⁷⁹¹-t c-ı¹⁷⁹² ma   l 
 olmaġa itd gi¹⁷⁹³ intik l (KH 15a) ve¹⁷⁹⁴ i  til dur. * araseh 'l*¹⁷⁹⁵ -*Melik 'r-Ra m nu 'r-*
*Ra imu fi- refi d rcin fi-hiz neti'l- im yeti'r-Ra m niyyeti*¹⁷⁹⁶  un mu tez -yı¹⁷⁹⁷
 mefh m  ikmet-i mevs m. [Beyt¹⁷⁹⁸]

Ve li'll hi sırrun¹⁷⁹⁹ fi-  ul ke ve innem ¹⁸⁰⁰

Kel m 'l-  ad   arbun mine'l-hezey n¹⁸⁰¹

[Ne r¹⁸⁰²]  zre (  2 39a) bu devlet-i ma   l -lib s¹⁸⁰³

[FA22b]

mutazammın  ikmet-i H k m-i *H lku'l-cinni ve'n-n sdur*.¹⁸⁰⁴ C mleden ber  oldur ki (E3
 20b) s k-ı k sid fazl-ı bi  ' a-i¹⁸⁰⁵ terbiyet-i fuزال -i¹⁸⁰⁶ eyy m¹⁸⁰⁷ ile (S  18b) m retteb  

¹⁷⁸⁵  : -E3

¹⁷⁸⁶ mef hiri : meg lin  areke E1

¹⁷⁸⁷ neys n: niy z S , E1

¹⁷⁸⁸ dery -yı: dery -yı   a a I 

¹⁷⁸⁹ * hsanı bol olan, nimetler veren Allah*

¹⁷⁹⁰ ikm li: ikm l S ; kem li E3

¹⁷⁹¹ d rret : z rret  I 

¹⁷⁹² t c: t bi  E2

¹⁷⁹³ itd g : itd k ve E1

¹⁷⁹⁴ intik l ve: -S , -E1

¹⁷⁹⁵  arresehu:  arresa BN

¹⁷⁹⁶ *Hakim-i Mutlak, Rahman ve Rahim olan Allah, en g zel mertebede ilahi himaye kasasının en muteber g z nde onu g zetsin*

¹⁷⁹⁷ mu tez : i tiz  BN; ma z  E3

¹⁷⁹⁸ beyt:  i r E3; -S , -E1

¹⁷⁹⁹ sırrun:  errun I 

¹⁸⁰⁰ ve innem : d yim  E1

¹⁸⁰¹ *Sır, Allah'ın y ce katındadır D şmanın lafi ise sa ma sapan sayıklamalardır*

¹⁸⁰² ne r: +KH

¹⁸⁰³ lib s: sip s E1

¹⁸⁰⁴ *Cinlerin ve insanların yaratıcısı*

¹⁸⁰⁵ bi  ' a: bi  ' at I , I 2

¹⁸⁰⁶ fuزال : -I 2

¹⁸⁰⁷ eyy m: en m I 2

muḥassen ve gerden-i ḥālī ʿadl-i¹⁸⁰⁸ kıllāde-i temşiyet-i ḳavāʿid-i İslām ile muṭavvaḳ u müzeyyen olsa gerek *inşā ʿellāhu Teʿālā* (E2 19a) ve *teḳaddes*. [Beyt]

Fāʿ ilātün Mefāʿ ilün Faʿ lün

ʿUnşuret māyeist ez-rahmetet¹⁸⁰⁹

Gerçi der-ṭay şüret-i beşer¹⁸¹⁰-est¹⁸¹¹

[Neşr¹⁸¹²] Pes āferīneş¹⁸¹³ ʿumūmen ve ehl-i¹⁸¹⁴ dāniş ü bīnişe ḥuşūşan lāzım ü lā-büddür (E1 13b) ki rāveḳ-i¹⁸¹⁵ dehānda şeker-i şükri mükerrer ve dībāce-i kitāb-ı maḥāmidi āb-ı¹⁸¹⁶ zer-i iḥlāş ile müzehheb¹⁸¹⁷ ve muḥarrer kıllup (İÜ2 39b) meclis-i hüner¹⁸¹⁸-perver ve maḥfil-i maʿārif-güster cānibine ithāf ü ihdā ve şadef-i sīnelerinde tā-eknün (İÜ 21a) meknün¹⁸¹⁹ olan¹⁸²⁰ dürer-i niyāzı nişār-ı¹⁸²¹ cenāb-ı hümāyün-çün izḥār ü ibdā kıllalar.¹⁸²²

[Beyt¹⁸²³]

Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilün

Ger nişār-ı ḳadem-i yār-ı¹⁸²⁴ girāmī ne-konem¹⁸²⁵

Cevher-i cān beççe kāred-i kerem bāz āyed¹⁸²⁶

¹⁸⁰⁸ ʿadl: ʿazl İÜ

¹⁸⁰⁹ rahmetet: rahmet E1, E2, E3, İÜ2

¹⁸¹⁰ ṭayy-i şüret beşer: naḥy-i şüt-i şir E1

¹⁸¹¹ *Her ne kadar görünüşte insan olsan da senin özün rahmetten meydana gelmiştir* Enveri /Kaside

¹⁸¹² neşr: -E2, -E3, -İÜ2

¹⁸¹³ āferīneş: āferīneşe İÜ2

¹⁸¹⁴ ehl: -KH

¹⁸¹⁵ rāveḳ: revāḳ SÇ, İÜ

¹⁸¹⁶ āb: -KH

¹⁸¹⁷ müzehheb: müznīb E1

¹⁸¹⁸ hüner: misbez E1

¹⁸¹⁹ meknün: -SÇ, -E1

¹⁸²⁰ olan: ola KH

¹⁸²¹ nişār: -E1

¹⁸²² kıllalar: kıldılar E1

¹⁸²³ beyt: şir E1

¹⁸²⁴ yār: bār E2

¹⁸²⁵ *Yarın mübarek kademine feda etmedikten sonra*

¹⁸²⁶ āyed: āmed E1

[Nesr¹⁸²⁷] Zemīn-i dil-i ġamīn¹⁸²⁸ bā^c -ı ihlāş u¹⁸²⁹ zīrā^c -ı ihtīşāş ile mezrū^c ve ḥabb-ı ḥubb-ı cenāb-ı cennāt-nümūn ile ki tuḥm-ı berr-i birdür mezrū^c ¹⁸³⁰ kılnur ḥāşıl olan maḥşūl-ı du^c ā bār-ı niyāz u şenā ile nişār u īşār-ı¹⁸³¹ enbār-ı¹⁸³² ḳabūl-i sa^c ādet-āşār kılnur.¹⁸³³

[Şi^c r¹⁸³⁴]

Selāmun ke-mā^{’i}’l-müzni ravvaḳahu’ş-şabā (İÜ2 40a)

Şabāhan ve ṭayyibū^{’l-} ayş fī vasaṭi’şībā

[FA23a]

Selāmun ke-şulḥi^{’l-} ḥibbi ba^c de ḥişāmeh

Ve ḳad şāre me^{’yūsen} ‘ani^{’l-} vaşli¹⁸³⁵ men şabā

‘Alā-erfa^{’i}’l-a^c lāmi cāhen ve rutbeten (E1 14a/ E3 20b)

Ve eşrefuhum zāten ve ḳadren ve manşībā¹⁸³⁶

[Nesr¹⁸³⁷] Beḳayi^c -i şevḳ u¹⁸³⁸ ġarām ve¹⁸³⁹ şanādīḳ-i¹⁸⁴⁰ sevḳ-i kelām¹⁸⁴¹ ile¹⁸⁴² sūḳ-ı izḥār u i^c lāma īşāli¹⁸⁴³ emr-i (BN 12a) mūmteniū^{’l-} merām olmağın sūḳūn-ı aḳlām-ı elsine ve

¹⁸²⁷ nesr : -FA, -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

¹⁸²⁸ ġamīn: ġamgīn KH, E3

¹⁸²⁹ u: -BN

¹⁸³⁰ mezrū^c: merzū^c KH

¹⁸³¹ u īşār: -E3

¹⁸³² enbār: eyşār E1; inhā İÜ

¹⁸³³ kılnur: olınur SÇ, BN, E1, E2, KH, E3, İÜ

¹⁸³⁴ Şi^c r: Beyt İÜ

¹⁸³⁵ vaşl: vaşf E2

¹⁸³⁶ *Sabahleyin arzuyula gönlü hoşnut eden saba rüzgarını canlandıran yağmur bulutunun damlası misali selam olsun Aşığın kavuşma ümidini yitirmişken kavgedan sonra barışma sevinci (yaşaması) gibi selam olsun Alimlerin makam ve rütbe bakımından en yücesine, ruhen, kıymet ve mansıb bakımından onların en itibarlısına (selam olsun)*

¹⁸³⁷ nesr: -E2, -E3

¹⁸³⁸ u: -E1

¹⁸³⁹ vav: -SÇ, -BN, -E1, -E2, -E3, -KH, -İÜ

¹⁸⁴⁰ şanādīḳ: şanā^{’i}ḳ E3

¹⁸⁴¹ kelām: ġarām E1

¹⁸⁴² kelām ile: kelāma E2

¹⁸⁴³ īşāli: īşāl E1, E2

sükût-ı¹⁸⁴⁴ elsine-i aqlām münāsib-i hāl ve (KH 15b) muḳtezā-yı maḳām¹⁸⁴⁵ görildi.

[Beyt¹⁸⁴⁶]

Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün (SÇ 19a)

Zebān-ı nāṭıka der-vaşf-ı¹⁸⁴⁷ şevḳ-ı mā¹⁸⁴⁸ lāl¹⁸⁴⁹-est

Çi cā-yı kilik-i burīde zebān u¹⁸⁵⁰ bī-hūde¹⁸⁵¹ gūst¹⁸⁵² (E2 19b)

[Neşr¹⁸⁵³] Mültemesdür (İÜ2 40b) ki bu bende-i ḳadīm semā-i keremlerinden esmā vü¹⁸⁵⁴ elḳāb-ı ihsān ile telḳīb ve bu efgende-i müstedīmleri¹⁸⁵⁵ cānibine ḥadeḳa-i¹⁸⁵⁶ başar-ı¹⁸⁵⁷ luṭf-ı eşerlerin taḳlīb buyurular. [Mışrā¹⁸⁵⁸]

Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün

Pürsīden-i¹⁸⁵⁹ yārān-ı kühen resm-i¹⁸⁶⁰ ḳadīm¹⁸⁶¹-est¹⁸⁶²

[Neşr¹⁸⁶³] Çün feres-i¹⁸⁶⁴ firāset¹⁸⁶⁵ taḳallübāt-ı¹⁸⁶⁶ seferden 'alīl ve evḫāl-i aḫvāl-i¹⁸⁶⁷ rüzgār keḳ-i¹⁸⁶⁸ fi' āl ile kelīl ve zīn-i¹⁸⁶⁹ zeyn-i maḳāl ile tezyīni müstaḫīldür.¹⁸⁷⁰ La-büdd (İÜ 21b)

¹⁸⁴⁴ sükūt: es-sükūt E2

¹⁸⁴⁵ maḳām: merām KH

¹⁸⁴⁶ beyt: şı' r KH

¹⁸⁴⁷ vaşf: vaşf u E3

¹⁸⁴⁸ mā: nā KH

¹⁸⁴⁹ mālāl: melāl E1

¹⁸⁵⁰ u: +KH, +E2

¹⁸⁵¹ bīhūde; bīhed E2, E3; bī-hedm FA, SÇ, NO; mihre E1

¹⁸⁵² *Konuşan dil arzumuzu vasfetmede dilsizdir Dili kesilmiş kalem ve boş konuşanın burası yeri değildir*

¹⁸⁵³ neşr: -E1, -E3, -İÜ2

¹⁸⁵⁴ vü: -E1

¹⁸⁵⁵ müstedīmleri: müstedīmler E3

¹⁸⁵⁶ ḥadeḳa: -İÜ2

¹⁸⁵⁷ başar: -E3

¹⁸⁵⁸ mışrā': ' ayn SÇ, E1, E2, E3, KH, İÜ

¹⁸⁵⁹ pürsīden: pürsend E1

¹⁸⁶⁰ resm: destem E1

¹⁸⁶¹ ḳadīm: ḳad E2; ḳadīmet İÜ

¹⁸⁶² *Kadim dostları arayıp sormak eski bir adettir*

¹⁸⁶³ neşr: -KH, -E3

¹⁸⁶⁴ feres: ḳudsī E1

¹⁸⁶⁵ firāset: -SÇ, -E1

¹⁸⁶⁶ taḳallübāt; taḳallübān FA, BN, İÜ, E1, SÇ

¹⁸⁶⁷ aḫvāl: -E3

¹⁸⁶⁸ keḳ: ker E1

‘inān-ı suhen keşide ve kām-ı beyān āremide kılnup bundan ziyāde ūbeh-i siyeh¹⁸⁷¹ (E1 14b) ūbh-i gūher ve miss-i¹⁸⁷² dūn-kıymet mūmāss derece-i zer taḥayyūl olunup¹⁸⁷³ naḳḳādān-ı sīm¹⁸⁷⁴ ü zer-i ma‘ ārif ve ḥakkākān-ı dürr ü¹⁸⁷⁵ gūher-i fezā ‘il¹⁸⁷⁶ bāzārına iḥrāc olunmadı.

[FA23b]

Bākī. (İÜ2 41a) Hemīŷe merātīb-i iḳbāl ü devlet ānen-fe-ānen müteŷā‘id ve māye-i menāŷıb u¹⁸⁷⁷ iclāl ü rif‘ at¹⁸⁷⁸ sā‘ aten-fe-sā‘ aten mütezā‘id bād. [Beyt¹⁸⁷⁹ li-münŷi‘ihi¹⁸⁸⁰]

Bi’n-nebiyyi ve ālihi’l-emcād

Mā ‘alā muznetun ‘ale’l-encād¹⁸⁸¹

14. Ba‘zı Sādāta ki Birāder Faḳīr¹⁸⁸² Ḥıdmetinde¹⁸⁸³ idi¹⁸⁸⁴ Medrese-i¹⁸⁸⁵ ŷemāniyyeyi İḥsān Olunduḳda Birāder Yediyle İrsāl Olunmıŷdı¹⁸⁸⁶ (E3 21a)

Südde-i (NO 19a) sa‘ ādet-medār ve siyādet-mezār¹⁸⁸⁷ ki sevālif-i a‘vāmdan¹⁸⁸⁸ maḳarr-ı eŷtāt-ı esbāb-ı ma‘ālī ve ḥavādiŷ-i eyyāmdan¹⁸⁸⁹ meferr-i¹⁸⁹⁰ eŷnāf -i¹⁸⁹¹ ezyāf-i¹⁸⁹² e‘ālīdür.

¹⁸⁶⁹ zeyn: zeyb E3

¹⁸⁷⁰ müstaḥıldür: müstaḥıl İÜ

¹⁸⁷¹ siyeh: ŷeyh FA, E1, E2

¹⁸⁷² mis: mess KH, E1

¹⁸⁷³ olunup: olup E1

¹⁸⁷⁴ sīm: seyl E1

¹⁸⁷⁵ dürr ü: dürr E3

¹⁸⁷⁶ fezā ‘il: fezā ‘il ve leḫā ‘if E3

¹⁸⁷⁷ u: -BN, -E3

¹⁸⁷⁸ müteŷā‘id ve māye-i menāŷıb ve iclāl ü rif‘ at: -İÜ

¹⁸⁷⁹ beyt: -KH

¹⁸⁸⁰ li-münŷi‘ihi: -BN, -E3, -İÜ

¹⁸⁸¹ *Yücelikler mekanında Peygamber (sas) ve onun asil ailesi gibi bir bulut yükselmedi*

¹⁸⁸² faḳīr: faḳr E3; -BN

¹⁸⁸³ ḥıdmet: ḫızmet NO

¹⁸⁸⁴ ḥıdmetinde idi: ḫıdmetde ḥaḳḳında idi E2; ḫıdmetde iken İÜ2

¹⁸⁸⁵ medrese: tedris İÜ; -SÇ, -İÜ2

¹⁸⁸⁶ olunmıŷdı: olunmıŷdur E2

¹⁸⁸⁷ mezār: mezāra E1; ḳarār KH, E2, NO, İÜ2

¹⁸⁸⁸ sevālif-i a‘vāmda: -NO

¹⁸⁸⁹ ḥavādiŷ-i eyyāmdan: -NO

¹⁸⁹⁰ meferr: maḳarr E2; -E3

¹⁸⁹¹ eŷnāf: eŷnāf ve KH

¹⁸⁹² ezyāf: -NO

Ta^ç z̄im ile tel̄s̄im¹⁸⁹³ ve tebc̄il ile taḡb̄il olmaḡdan¹⁸⁹⁴ soñra nuḡabāt-ı¹⁸⁹⁵ taḡiyyāt¹⁸⁹⁶ ki¹⁸⁹⁷ ḡayāt-ı¹⁸⁹⁸ ervāḡa müṡtemil vü muḡtevā¹⁸⁹⁹ ve taḡiyyāt-ı¹⁹⁰⁰ tesl̄māt ki (E1 15a) tesell̄i ḡılıp anda (E2 20a) münderic ve¹⁹⁰¹ munṡav̄idür.¹⁹⁰² Resānende-i niyāz¹⁹⁰³ ile¹⁹⁰⁴ resān̄ide-i¹⁹⁰⁵ ikrām u¹⁹⁰⁶ (İÜ 41b) i^ç zāz¹⁹⁰⁷ ḡılınur.¹⁹⁰⁸ [Beyt¹⁹⁰⁹ li-mün̄ṡi'ih̄i¹⁹¹⁰]

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

Niyāzlar ki niṡār-ı cenāb-ı ^ç izzet ola

Zih̄i sa^ç ādet¹⁹¹¹ eger dil-pezir-i ḡazret ola

(SÇ 19b)

[Neṡr¹⁹¹²] Ba^ç demā ma^ç rüz-ı çākeri¹⁹¹³ vü muḡliṡi¹⁹¹⁴ oldur ki cānib-ı¹⁹¹⁵ cenāb-ı vālādan ḡālā *bi-ç avni'llāhi Tebāreke ve Te'ālā*¹⁹¹⁶ mübeṡṡir-i aḡvāl-i sürür ü ^ç izzet ve mün̄h̄i-i aḡbār-ı ḡubūr u¹⁹¹⁷ behcet vāṡil olup (KH 16a) iblāḡ-ı sa^ç ādet belāḡ eyledi ki¹⁹¹⁸ zümre-i erbāb-ı¹⁹¹⁹ (İÜ 22a) ^ç amāyime-i¹⁹²⁰ tāc-ı¹⁹²¹ tārek¹⁹²² a^ç n̄i

¹⁸⁹³ tel̄s̄im: tens̄im E1

¹⁸⁹⁴ olmaḡdan: olındıḡdan BN

¹⁸⁹⁵ nuḡabāt: taḡiyyāt (KH dıṡındaki nüshalar)

¹⁸⁹⁶ taḡiyyāt: ṡayyibāt İÜ; -E3

¹⁸⁹⁷ ki: -NO

¹⁸⁹⁸ ḡayāt: cennāt E2

¹⁸⁹⁹ muḡtevā: muḡtevādur İÜ2

¹⁹⁰⁰ taḡiyyāt: necebāt E3

¹⁹⁰¹ ve taḡiyyāt-ı tesl̄māt ki tesell̄i ḡılıp anda münderic ve munṡav̄idür: -İÜ2

¹⁹⁰² taḡiyyāt ki ḡayāt-ı ervāḡa müṡtemel ve muḡtevā ve taḡiyyāt-ı tesl̄māt ki tesell̄i ḡılıp anda münderic ve munṡav̄idür: taḡiyyāt-ı iḡtivā ve tesl̄māt-ı ḡāl̄ṡāt tesell̄i itmeye NO

¹⁹⁰³ niyāz: i^ç zāz KH

¹⁹⁰⁴ niyāz ile resān̄ide: -E1

¹⁹⁰⁵ resān̄ide: resānende KH

¹⁹⁰⁶ u: -E1

¹⁹⁰⁷ i^ç zāz: i^ç zāz u ikrām BN

¹⁹⁰⁸ ḡılınur: ḡılınur E1

¹⁹⁰⁹ beyt: -KH

¹⁹¹⁰ li-mün̄ṡi'ih̄i: -BN, -E3

¹⁹¹¹ sa^ç ādet: sa^ç ādet ki E1

¹⁹¹² neṡr: -SÇ, -E1, -E2, -E3, -NO, -İÜ2

¹⁹¹³ çākeri: -E1

¹⁹¹⁴ muḡliṡi: muḡliṡ E1, E2, İÜ

¹⁹¹⁵ cānib: cenāb NO

¹⁹¹⁶ *Yüce ve noksan sıfatlardan münezzeḡ Allah'ın yardımıyla*

¹⁹¹⁷ u: -E1, -İÜ

¹⁹¹⁸ ki: -E1

¹⁹¹⁹ zümre-i erbāb-ı ^ç amāyime: zühre-i ^ç ālem E1

[FA24a]

cenāb-ı müteyemmen¹⁹²³ ü¹⁹²⁴ mübārek ki *mazharü'l-ilmî*¹⁹²⁵ *yemānun ve'l-ḥikmetü*¹⁹²⁶ *yemāniyyedür.*¹⁹²⁷ ʿAşere-i mübeşşere-vār ve¹⁹²⁸ penc¹⁹²⁹ āl-i ʿabā-girdār sākin-i cennāt-ı şemāniyye olup¹⁹³⁰ belki şaḥn-ı şemāniyye zīb-i meclis-i bī-kušūruñuzdan kuşūr-ı (İÜ2 42a) heşt-behişte¹⁹³¹ mümāşil¹⁹³² ve zīnet-i şevāqıb-ı şevābit-i¹⁹³³ fezāyil-i lāmiʿañuzdan muʿaddil felek-i şāmine muʿādil olmış. [Mışra¹⁹³⁴]

el-Minnetü li¹⁹³⁵ llāhi¹⁹³⁶ alā-naʿmāihi¹⁹³⁷

[Beyt¹⁹³⁸ li-münşi'ihî¹⁹³⁹]

Müfte' ilün Mefā' ilün Müfte' ilün Mefā' ilün

Oldı maḥall çü zātına medrese-i şemāniye (E1 15b)

İrdi şemāniye¹⁹⁴⁰ bugün devlet-i cāvidāniye

[Neşr¹⁹⁴¹] Egerçi ḥaḳāret-i ḥāl-i (BN 12b) dāʿī (E3 21b) tecāsür-i ḥiṭābdan teḳāʿüde¹⁹⁴² dāʿī idi. Ammā muḳābele-i mihr-i raḥşān zerreye sebeb-i nümūd ve muʿāmele-i ebr-i dūr-efşān

¹⁹²⁰ ʿamāyime: ğamāyime NO

¹⁹²¹ tāc: tāc u BN; -KH

¹⁹²² tārek: tebārek NO

¹⁹²³ müteyemmen: meşīmin E1

¹⁹²⁴ ü: -E1

¹⁹²⁵ Size Yemenliler geldi. Onlar, ince ruhlu ve yufka yürekli insanlardır. İman Yemenlidir, hikmet de Yemenlidir. Buhari, Megazi/76 (hadis no: 4388); Müslim, İman/82

¹⁹²⁶ ki mazharü'l-ilm yemānun ve ve'l-ḥikme yemāniyyedür: -NO

¹⁹²⁷ yemāniyyedür: yemāniyye KH

¹⁹²⁸ ve: -FA, -E1, -E3, -BN, -İÜ

¹⁹²⁹ penc: renc E1

¹⁹³⁰ olup: -NO

¹⁹³¹ behişte: behişt E1, E2

¹⁹³² mümāşil: temāşül E2

¹⁹³³ şevābit: -E3

¹⁹³⁴ mışraʿ: ʿayn KH; şîʿr E2; -SÇ, -BN, -E1, -E3, -NO

¹⁹³⁵ li'llāhi: -E1

¹⁹³⁶ Allāh: -SÇ

¹⁹³⁷ İhsanlarından ötürü Allah'a şükürler olsun

¹⁹³⁸ beyt: maṭlaʿ KH

¹⁹³⁹ li-münşi'ihî: -NO, -BN, -E3, -İÜ

¹⁹⁴⁰ şemāniye: -E3

kaṭreye ʿillet-i vücūd olmağın maḥall-i iṣdār-ı ḥiṭāb ve mevkiʿ-i irsāl-i¹⁹⁴³ kitāba teşāʿud olunup birāder bendeye ṭavāf-ı ḥarīm ḥarem-i¹⁹⁴⁴ ḥürmet-¹⁹⁴⁵ nihādīñuz ki sūtūn-ı şu ʿūn-ı (İÜ2 42b) tevfiḳ-i ilāhī ile mümāşil-i İrem-i zātiʿl-ʿimāddür.¹⁹⁴⁶ Ğāyet-i (E2 20b) merām u murād¹⁹⁴⁷ olup teveccüh-i saʿādet ĩrād itdükte Nıl-i ʿaṭādan neyl-i meʿmül ve Mışr-ı şehādan derk-i mesʿül müyesser olmağ ümīdiyle¹⁹⁴⁸ meclis-i rifʿat-maḳāma tazarruʿ-nāme¹⁹⁴⁹ irsāl olunup

[FA24b]

meṭāvīsinde¹⁹⁵⁰ maḥāvī-i¹⁹⁵¹ zārāʿet münderic ve feḥāvīsinde meṭālib-i şefāʿat mündemic (SÇ 20a) kılındı. Vüsʿat-i sāḥā-i (E1 16a) kerem ve başta-i¹⁹⁵² rāḥa-i himemden mütevakkiʿdür (NO 20a) ki ḥadd-i¹⁹⁵³ cürʿete memdūd olan aḳdām-ı iḳdām ezyāl-i iḥsān ü¹⁹⁵⁴ ikrām¹⁹⁵⁵ ile mestūr u müşārūn ileyh bende-i dāʿīleri emvāc-ı biḥār-ı¹⁹⁵⁶ zehḥār-ı ifzāl (İÜ 22b/ İÜ2 43a) ü inʿāmlarıyla mağmūr buyrıla. Cesāret-i şüret-i ḥasārete¹⁹⁵⁷ müʿeddā olmağ bimi¹⁹⁵⁸ ğālib olup bundan ziyāde tācir-i ḥāme¹⁹⁵⁹ Hind-i¹⁹⁶⁰ devātdan¹⁹⁶¹ Rūm-ı rüy-nāmeye ʿanber-i midādı cālib ve eryāḥ-ı erbāḥ-ı¹⁹⁶² iḥsān-ı cenāb-ı¹⁹⁶³ şehāb-ı feyezānı ʿalā-

¹⁹⁴¹ neşr: -E3, -İÜ2

¹⁹⁴² teḳāʿüde: teḳāʿüden İÜ

¹⁹⁴³ irsāl: iştār E3

¹⁹⁴⁴ ḥarem: -E1

¹⁹⁴⁵ ḥürmet: -NO

¹⁹⁴⁶ ki sūtūn-ı şu ʿūn-ı tevfiḳ-i ilāhī ile mümāşil-i İrem-i zātiʿl-ʿimāddür: -NO

¹⁹⁴⁷ merām u murād: ferām u merām E1

¹⁹⁴⁸ ümīdiyle: müsterīl E1

¹⁹⁴⁹ tazarruʿ-nāme: tazarruʿ-ı tām FA, SÇ

¹⁹⁵⁰ meṭāvī: meḥāvī KH

¹⁹⁵¹ maḥāvī: feḥāvī İÜ2

¹⁹⁵² başta: bast KH, E3; bastet NO, İÜ, İÜ2

¹⁹⁵³ ḥadd: ser-i ḥadd NO

¹⁹⁵⁴ ü: -SÇ

¹⁹⁵⁵ ikrām: ekrem E1; iḳdām KH

¹⁹⁵⁶ biḥār: kār KH

¹⁹⁵⁷ ḥasārete: ḥasāte İÜ

¹⁹⁵⁸ bimi: -KH

¹⁹⁵⁹ ḥāme: nāme İÜ

¹⁹⁶⁰ Hind: Hindevi İÜ; -KH

¹⁹⁶¹ devāt: devān E1

¹⁹⁶² erbāḥ: -İÜ2

¹⁹⁶³ cenāb: -İÜ

vechi'l-ilhâh¹⁹⁶⁴ tâlib¹⁹⁶⁵ olunmadı.¹⁹⁶⁶ Hemîşe ezyâf-ı¹⁹⁶⁷ mekârim ü¹⁹⁶⁸ (KH 16b) ma'âlî
 'ale't-tevâtür ve't-tevâlî nâzil-i sâha-i sa'âdet-ḥavâlî¹⁹⁶⁹ ve (E3 22a) eşnâf-ı merâtib-ı avâlî
 mede'l¹⁹⁷⁰-eyyâm¹⁹⁷¹ ve'l-leyâlî¹⁹⁷² lâzım-ı âsitân-ı 'âlî bād ebede'l-âbād bi-Rabbi'l-ıbād
 ve mürebbi'l¹⁹⁷³-ı ubbād.¹⁹⁷⁴

15. Tehniyet-i Vilâdet-i¹⁹⁷⁵ Mevlūd İçün Tahrîr Semtine Gelmiş Nâmedür¹⁹⁷⁶

[Beyt-i meşhûr¹⁹⁷⁷]

Büşrâ fe-ḳad¹⁹⁷⁸ enceze'l¹⁹⁷⁹-ıḳbâlu mâ va' adâ (E1 16b/ İÜ2 43b)

Ve kevkebü'l-mecdi fî 'ufki'l¹⁹⁸⁰-ı ulâ şa' adâ¹⁹⁸¹

[Neşr¹⁹⁸²] 'Ale's-şabâḥ ki sebze-i sebzâr-ı¹⁹⁸³ çerḥ-i gerdân çeşme-i hürşid-i raḥşân ile
 sîrâb olmaḳdan ḥaṭṭ-ı ruḥ-ı gülgün-ı semen-berân-ı¹⁹⁸⁴ mevzûn gibi (E2 21a) ter¹⁹⁸⁵ ü tâze

[FA25a]

ve ḳubbe-i lâciverd¹⁹⁸⁶-fâm-ı pîrûze-ruḥâm¹⁹⁸⁷ künbed-i gerdünde¹⁹⁸⁸ bâm-ı şadâ-yı yâ¹⁹⁸⁹
 büşrâ¹⁹⁹⁰ ḥâzâ ḡulâmun¹⁹⁹¹ zemzemesinden pür-âvâze¹⁹⁹² olup berid-i mübeşşir-i ḡayb geldi

¹⁹⁶⁴ vechi'l-ilhâh: vechi'l-hâc E1

¹⁹⁶⁵ ve eryâḥ-ı erbâḥ-ı iḥsân cenâb-ı seḥâb-ı feyzânî 'alâ vechi'l-ilhâh tâlib: -NO

¹⁹⁶⁶ olunmadı: ḳılınmadı NO

¹⁹⁶⁷ ezyâf: -SÇ

¹⁹⁶⁸ u: -E3

¹⁹⁶⁹ ḥavâlî: ḥavâl E1

¹⁹⁷⁰ mede: yeda E1

¹⁹⁷¹ eyyâm: enâm E1, E2

¹⁹⁷² ve'l-leyâlî: +KH

¹⁹⁷³ mürebbi: mürebbin E1

¹⁹⁷⁴ *Kullarına hidayet yolunu gösteren ve kullarının Rabbi olan (Allah'ın inayetiyle) sonsuza kadar yüce olsun*

¹⁹⁷⁵ vilâdet: vilâ maḥabbet E2

¹⁹⁷⁶ gelmiş nâmedür: gelmişdür BN

¹⁹⁷⁷ beyt-i meşhûr: şi'r KH; beyt İÜ; beyt li-münşi'îhi E2

¹⁹⁷⁸ fe-ḳad: leḳad İÜ2

¹⁹⁷⁹ enceze: elceze E1

¹⁹⁸⁰ ufḳ: el-ufḳ E1

¹⁹⁸¹ *Müjdeler olsun talih vaadini yerine getirdi Asalet yıldızı yücelik ufkunda yükseldi Ahmed el-Kusi/*

Kaside

¹⁹⁸² neşr: -SÇ, -E1, -E2, -E3, -İÜ2

¹⁹⁸³ sebzâr: sebzâ E1

¹⁹⁸⁴ semen-berân: sebzân E1

¹⁹⁸⁵ ter: per E1

ve nevid-i meserret-fezā-yı hūzāne-i lā-reyb getürdi ki dürc-i celālet ü istizhār ve burc-i
 ‘ aẓamet ü iftiḥārdan¹⁹⁹³ ‘ ayn-ı ‘ ināyet-i Perverdigār ile. [Mıṣrā¹⁹⁹⁴]

Nür-efşān-ı kevkeb-i dürrī vü dürr-i şāh-vār hüveydā vü āşikār oldı

(İÜ2 44a)

[Beyt¹⁹⁹⁵]

(SÇ 20b)

Şemsün¹⁹⁹⁶ ve bedrün¹⁹⁹⁷ vulidā e kevkebā

Aḳsamtü bi’llāhi le-ḳad encebā¹⁹⁹⁸

[Neşr¹⁹⁹⁹] Ḥabbezā mevlūd-i²⁰⁰⁰ ‘ aḳıbet-maḥmūd ki (İÜ 23a) envār-ı rüṣd ü²⁰⁰¹ necābet
 çihre-i ḥuceste vü ḫal‘at-i mes‘ūdından²⁰⁰² lāyih ve fevāyih-i āşār-ı sehmü’l-ğayb u
 sehmü’s-sa‘āde²⁰⁰³ (E1 17a) ḫālī‘-i mevlūdından fāyihdür. İnşāallāhu Te‘ālā ve
 Tebāreke²⁰⁰⁴ ḳadem-i ferḥunde-demi meymün (BN 13a) u mübārek olup ḫarīḳ-i iktisāb-ı
 kemālāt ve iḳtibās-ı sa‘ādātde²⁰⁰⁵ işāre itdügi ğubār-ı rüşenān-ı²⁰⁰⁶ çerḫ-i kuḫlī²⁰⁰⁷ libāsa tāc-
 ı²⁰⁰⁸ tārek (E3 22b) ola. [Beyt²⁰⁰⁹]

¹⁹⁸⁶ lāciverd: lācived İÜ

¹⁹⁸⁷ ruḫām: ḫām E1

¹⁹⁸⁸ gerdün: gerden E2, İÜ, İÜ2

¹⁹⁸⁹ Müjde! Müjde! İşte bir oğlan! Yusuf/19

¹⁹⁹⁰ buşrā: buşrāye E2, İÜ2

¹⁹⁹¹ ḫāzā ğulāmın: ḫāzāni mülāmın E2

¹⁹⁹² āvāze: āvāz BN, E1

¹⁹⁹³ iftiḥār: fiḫār E3

¹⁹⁹⁴ Mıṣrā: ‘ ayn E3

¹⁹⁹⁵ Beyt: Şi‘r E3

¹⁹⁹⁶ *Bir güneş, bir ay (mı) doğdu yoksa bir yıldız mı? Allah’a yemin olsun ki (asil) bir oğlan doğdu* İbnu’r-Rûmî (ö. 896)/ Kaside

¹⁹⁹⁷ şemsün ve bedrün: bedrun ve şemsun (Şiirin orjinalinde)

¹⁹⁹⁸ encebā: elcebā

¹⁹⁹⁹ neşr: -SÇ, -E1, -E2, -E3, -KH, -İÜ2

²⁰⁰⁰ mevlūd: mevlūdā E1

²⁰⁰¹ ü: -KH

²⁰⁰² mes‘ūdından: mes‘ūd E1

²⁰⁰³ sa‘āde: sa‘ād E1

²⁰⁰⁴ Te‘ālā ve Tebāreke: Tebāreke ve Te‘ālā E1, İÜ2

²⁰⁰⁵ sa‘ādātde: sa‘ādāte İÜ2

²⁰⁰⁶ rüşenān: rüşenān rüşen E3; rüşinā-yı İÜ2

²⁰⁰⁷ kuḫlī: kuḫl E1, İÜ

²⁰⁰⁸ tāc: tāc u E3

İzā vulide'l-mevlūdu minkūm tehellelet

Lehü'l-arḍu ve'htezzet ileyhi'l-mecālisu²⁰¹⁰

(İÜ2 44b)

[Neşr²⁰¹¹] Fevāris-i ḥidmet²⁰¹² ü²⁰¹³ du^c ā tevsen-i²⁰¹⁴ ^c arşa-i²⁰¹⁵ şabābet ü iştiyāka süvār ve leālī-i midḥat ü²⁰¹⁶ şenā sā^c id-i²⁰¹⁷ şāhid-i

[FA25b]

maḥabbet²⁰¹⁸ ü şenāya sivār kılinup pīşkeş-i pīşgāh-ı cenāb-ı²⁰¹⁹ sa^c ādet-destgāh u tuḥfe-i ḥalvetgāh-ı²⁰²⁰ şebistān-ı celālet-penāh²⁰²¹ olunur²⁰²² ve şerḥ-i²⁰²³ şevḳ ü nizā^c (E2 21b) ve te^c attuş u iltiyā^c müşāhede-i cemāl-i²⁰²⁴ ḥürşid-i iltimā^c gūşiş- i benān u²⁰²⁵ reviş-i yerā^c a ile muttaşif-ı (KH 17a) şıfat-ı istiḥāle vü müttesim-i semt-i imtinā^c dur. Belki nāy-ı ḥāmeye²⁰²⁶ nefes-i taḳrīr²⁰²⁷ ile demīde olmaḳ zırām-ı kānūn-ı ğarāmı²⁰²⁸ zīyāde ider ve rū-yı nāmede (İÜ2 45a) nuḳat-i taḥrīri²⁰²⁹ nihāde itmek murġān-ı (E1 17b) dāneçin-i şevḳ ü ḥanīne zevāde olur. Bināen^c aleyh ol bābdan rūy-gerdān olup ḥilye-i merdān olan emre ki ḥalbe-i ḥulūş-ı²⁰³⁰ niyyetde efrās-ı du^c āyı rekz²⁰³¹ ü icāle²⁰³² ve²⁰³³ şuffa-i şafā-yı ṭaviyyetde eşvāb-ı²⁰³⁴ şenāyı neşr ü iṭāledür. Şurū^c ²⁰³⁵ olındı. [Şi' r li-münşi 'ihi fi'd-du^c ā²⁰³⁶]

²⁰⁰⁹ Beyt: Şi' r E3

²⁰¹⁰ *Çocuk dünyaya gelince (bütün) alem onun için tezahürat yaptı Meclisler bu (haberi duyunca) sevinçten havaya uçtu*

²⁰¹¹ neşr: -E1, -E2, -E3, -İÜ2

²⁰¹² ḥidmet: ḥizmet E1

²⁰¹³ ü: -BN

²⁰¹⁴ tevsen: tevessün KH

²⁰¹⁵ ^c arşa: şa İÜ

²⁰¹⁶ u: -BN

²⁰¹⁷ tevsen-i ^c arşa-i şabābet u iştiyāka süvār-ı ve leālī-i midḥat u şenā sā^c id: -E1

²⁰¹⁸ maḥabbet: muḥibb KH

²⁰¹⁹ cenāb: cānib İÜ2

²⁰²⁰ ḥalvet: ḥulv E3

²⁰²¹ penāh: -BN, -E3, -İÜ

²⁰²² olunur: olunup E2

²⁰²³ şerḥ: -E3

²⁰²⁴ cemāl: cemāle E1

²⁰²⁵ u: -E1

²⁰²⁶ ḥāme: ḥāne SÇ

²⁰²⁷ taḳrīr: tefsīr E3

²⁰²⁸ ğarāmı: ğarām İÜ

²⁰²⁹ taḥrīri: taḥrīr İÜ

²⁰³⁰ ḥulūş: ḥalāş E1

Fā' ilātün Mefā' ilün Fa' lün

Südde-i bârgâh-ı devletüñe (SÇ 21a)

Fevk-i²⁰³⁷ evc-i ' ulâda²⁰³⁸ yir²⁰³⁹ olsun

Fâl-ı mes' ud ile gelen mevlüd (İÜ 23b)

Devletiyle kemâl-i²⁰⁴⁰ pîr²⁰⁴¹ olsun

Âmîn yâ âmîn.²⁰⁴²

16. Ba' zı Efâzıl-ı Maḥādimiñ Takallüd-i²⁰⁴³ Ḳaḏa-i Edrene Olunduḑda²⁰⁴⁴ Tehniyet için Yazılmışdur²⁰⁴⁵

Tâ ki (İÜ 2 45b) mi' mâr-ı şer' -i Rabbâni ile maḑşûre-i ' âlem ' adl²⁰⁴⁶ üzere ma' mür

[FA26a]

ve mîzân-ı dîn-i Raḥmâni ile ma' mûre-i dünyâ²⁰⁴⁷ ḥayr üzere maḑşûr ola. Zât-ı ma' âli-(E3 23a) şıfât²⁰⁴⁸ ve mekârim-simât ki hümâ-yı himmet-i sa' âdet intimâsı²⁰⁴⁹ ta' mîr-i erkân-ı kuşûr-ı şer' -i bi-kuşûr itmege (E1 18a) maḑşûr u maḑşûş ve bâzû-yı ictihâd u²⁰⁵⁰ fazîlet-nihâdiyla binâ-yı beḳâ-nümâ-yı şer' -i metîn ve dîn-i mübîn bünyân-ı merşûş olmışdur.

²⁰³¹ rekz: -KH

²⁰³² icâle: evcâle FA, KH

²⁰³³ ve: -FA

²⁰³⁴ eşvâb: eşvâr E2

²⁰³⁵ şürü': şürüh İÜ

²⁰³⁶ şî' r li-münşi ' ihi fi' d-du' â: kıt' a BN; beyt E1; kaf li-münşi ' ihi E3; li-münşi ' ihi İÜ

²⁰³⁷ fevk: fark E2

²⁰³⁸ ' alâda: ' alâdan E1

²⁰³⁹ yir: bir E2

²⁰⁴⁰ kemâl: -E2

²⁰⁴¹ pîr: yir E2

²⁰⁴² Âmîn yâ âmîn: +KH

²⁰⁴³ takallüd: taḳlîd E3; naḳle E1

²⁰⁴⁴ maḥādimiñ takallüd-i ḳaḏa-i Edirne olındıḑda: -BN

²⁰⁴⁵ yazılmışdur: taḥrîr olınmışdı E3

²⁰⁴⁶ ' adl: ' adl ü dâd E3

²⁰⁴⁷ dünyâ: dîn BN, FA, İÜ, E1, E2, E3, SÇ

²⁰⁴⁸ şıfât: şıfâtı E2

²⁰⁴⁹ intimâsı: intimâs İÜ

²⁰⁵⁰ u: -KH, -BN, -E3

Hemîşe firâz-ı²⁰⁵¹ saḳf-ı merfû^ç ve beyt-i ma^ç mür sa^ç âdât-ı câvidânîye mürtefi^ç ve mürtaḳî ve cünd-i mecmû^ç ve ḥayl-i maḥşûr murâdât-ı dü cihâni²⁰⁵² ç arşa-i ç izzet ve sâḥa-i sa^ç âdetinde²⁰⁵³ (İÜ2 46a) müctemi^ç vü mülteḳâ ola. [Li-münşî'îhi²⁰⁵⁴]

Âmîn âmîn lâ arzâ²⁰⁵⁵ bi-sâbi^ç a

Ḥattâ uḳîfe ileyhi elfü âminâ²⁰⁵⁶ (E2 22a)

[Neşr²⁰⁵⁷] Şad hezâr ferâid-i midḥat ü şenâ ki ç Aden-i şafâ-yı niyyetden²⁰⁵⁸ meclûb²⁰⁵⁹ ve eṭvâr-ı şanâyi^ç -i bedî^ç a ile ma^ç mül olunup²⁰⁶⁰ envâ^ç -ı ḥuliyî-i²⁰⁶¹ şâhid-i maḥabbet ü velâya maḥlûṭ²⁰⁶² kıılınmaḳdan²⁰⁶³ soñra ve hezârân revâḥil-i ḥıdmet ü²⁰⁶⁴ du^ç â²⁰⁶⁵ ki aṭan-i²⁰⁶⁶ naḳâ-yı²⁰⁶⁷ ṭaviyyetden maşḥûb ve ecnâs-ı bedâyi^ç -i nefîse ile maḥmûl kıılunup²⁰⁶⁸ pîrâmen-i sâḥa-i ç izzet ü ç alâda merbûṭ olunmaḳdan soñra ç arşa-i (E1 18b) sa^ç âdete²⁰⁶⁹ (KH 17b) ç arzâ-i dâ^ç î-i (SÇ 21b) şafâ-ç âdet²⁰⁷⁰ (BN 13b) oldur ki

[FA26b]

ol sa^ç d-ı sâ^ç atde²⁰⁷¹ ki (İÜ2 46b) şaḥn-ı serây-ı dil²⁰⁷² gerd-i²⁰⁷³ mevânî^ç u şevâğilden²⁰⁷⁴ rüfte²⁰⁷⁵ ve kâḥ-ı şımâḥ-ı câna²⁰⁷⁶ ḥaber-i ḥayr-i câvidânî güfte idi. Berîd-i meserret²⁰⁷⁷ -edâ

²⁰⁵¹ firâz: -E1

²⁰⁵² cihâni: cihâni ile BN; cihâniye İÜ2

²⁰⁵³ sa^ç âdetinde: sa^ç âdetde KH, BN

²⁰⁵⁴ li-münşî'îhi: şî'r KH, E3; beyt SÇ, E1, E2, BN, İÜ, İÜ2

²⁰⁵⁵ arzâ: arz KH, E1

²⁰⁵⁶ *Amin amin yedinciyi kabul etmem, bin (kez) amin diyene kadar devam edeceğim*

²⁰⁵⁷ neşr: -E1, -E3

²⁰⁵⁸ niyyetden: -E3

²⁰⁵⁹ meclûb: mecûb E1

²⁰⁶⁰ olunup: olup BN, E3

²⁰⁶¹ ḥalli: ḥâl E1

²⁰⁶² maḥlûṭ: maḥlûd E1

²⁰⁶³ kıılınmaḳdan: kıılmaḳdan KH; kıılmadan E1

²⁰⁶⁴ ü: -E1

²⁰⁶⁵ du^ç â: şenâ BN

²⁰⁶⁶ aṭn: ç adn E3

²⁰⁶⁷ naḳâ: beḳâ İÜ

²⁰⁶⁸ kıılunup: olunup İÜ2

²⁰⁶⁹ sa^ç âdete: sa^ç âdet E2

²⁰⁷⁰ ç âdet: şîfât E3

²⁰⁷¹ sâ^ç atde: sa^ç âdetde E1

²⁰⁷² dil: dey E1; -E3

²⁰⁷³ gerd: keşred E3; kerden FA

(İÜ 24a) geldi ve nevid-i mazarrat²⁰⁷⁸-zedâ getürdi. Ol hâletden muhbir ve ol beşâretten müş^çir ki mesned-i kazâ-i Dârü'l-Feth Edrene ki muhayyem-i cünüd ve²⁰⁷⁹ aşhâbü'l-meymenedür. Sulţānumuñ zahr-ı şerî^ç at-istizhârına müttekâ ve (E3 23b) meclis-i²⁰⁸⁰ faşl-ı kazâyâ ve ^çadl-i beyne'r-re^çâyâ²⁰⁸¹ envâr-ı cemâl-i âftâb-medârından matrah-ı şevâriķ zükâ-i zekâ kılnmış zülâl-i²⁰⁸² şâfî-i²⁰⁸³ meşâri^ç-i şerâyi^ç ²⁰⁸⁴min-ba^ç d enhâr-ı aĥkâm u²⁰⁸⁵ kazâyâyâ icrâ²⁰⁸⁶ olunmaĥdan²⁰⁸⁷ büstân-ı dîn-i²⁰⁸⁸ (İÜ 247a) mübîn nazret-i tâze bulsa gerek ve (E3 25a) livâ-yı vâlâ-yı delâyl-i celâ' il ektâf-i kavâ^çid ü mesâ'ilde i^çlâ kılnmaĥdan düstân-ı²⁰⁸⁹ şer^ç-i metîn nuşret-i²⁰⁹⁰ bî-endâze görse gerek. Bu peygâm-ı meserret-âġâz (E1 19a) u²⁰⁹¹ sa^ç âdet-encâm sebebi (E2 22b) ile ĥulûb-i eĥibbâda hezârân hezâr²⁰⁹² efrâĥ²⁰⁹³ u²⁰⁹⁴ şâdmânihâ²⁰⁹⁵ ĥâşıl olup saĥf-ı semâya ġulgüle-i u^çtiye'l-ķavsu²⁰⁹⁶ bârihâ ve ünzile'd-dâru²⁰⁹⁷ bânihâ²⁰⁹⁸ vâşıl oldı. [Ķıı^ç a-i ^çArabiyye²⁰⁹⁹]

²⁰⁷⁴ şevâġilden: şerâ E2

²⁰⁷⁵ refte: rıķ^ç a E1

²⁰⁷⁶ cāna: -İÜ

²⁰⁷⁷ meserret: -E1

²⁰⁷⁸ mazarrat: nuşret KH

²⁰⁷⁹ ve: -KH, -BN, -E1, -E2, -SÇ, -İÜ2

²⁰⁸⁰ maĥfel: +KH

²⁰⁸¹ beyne'r-re^çâyâ: seyl-i re^çâyâ KH

²⁰⁸² zülâl: zevâl E2

²⁰⁸³ şâfî: şâf E1

²⁰⁸⁴ şerâyi^ç: şevâri^ç E3

²⁰⁸⁵ u: -E3

²⁰⁸⁶ “aĥkâm u kazâyâyâ icrâ” (16 no'lu mektup) kısmından sonra “iltifât-ı hümâyun ĥâıır-ı feyz” (18 no'lu mektup) kısmına geçmektedir. 18 no'lu mektubun son cümlesinin (“vuşûl-i sa^ç âdât-ı câvidânî ola”) ardından 17 no'lu mektuba geçer. 17 no'lu mektubun (bu dâ^çi-i maĥabbet-maĥrûn-ı taķşîr) cümlesinden sonra 18 no'lu mektubun son kısmına (vücûd-ı meskenet-nümûdını ol ĥâıır-ı ^çâıır feyz-i muĥâıara) geçer ve 18 no'lu mektup sona erer: FA, BN, E3, İÜ (İÜ nüsnası da aynı sırayı izler. Diġer 3 nüshadan farkı eksik kısım (17. mektup) 16 no'lu mektubun yer aldığı sayfanın (vr. 24a) kenarında yer alır).

²⁰⁸⁷ olunmaĥdan: icrâ olmaĥdan SÇ

²⁰⁸⁸ dîn: dîn ü E2

²⁰⁸⁹ düstân: ġulistân E3

²⁰⁹⁰ nuşret: nazret SÇ, E3

²⁰⁹¹ u: -E1

²⁰⁹² hezâr: -E1, -E3

²⁰⁹³ efrâĥ: efrâd E3

²⁰⁹⁴ u: -BN, -E3

²⁰⁹⁵ şâdmânihâ : şâdmânî BN

²⁰⁹⁶ ķavs: ķavs keff KH, SÇ, NO, E3, İÜ

²⁰⁹⁷ Yayı ustasına ver, evi ustasına bırak (İşi ehline bırak)

²⁰⁹⁸ ve ünzile'd-dâr bânihâ: -SÇ

²⁰⁹⁹ Ķıı^ç a-i ^çArabiyye: Beyt BN, İÜ; Şi^ç r li-münşi'ihî E3; -İÜ(b)

Etethu'l²¹⁰⁰-ḥukūmetü²¹⁰¹ münkāde²¹⁰²

İleyhi tucerridu²¹⁰³ ezyālehā

Fe-lem teku²¹⁰⁴ taşluḥu²¹⁰⁵ illā lehu (İÜ2 47b)

Ve lem yeku²¹⁰⁶ yaşluḥu illā lehā (E3 25a)

Ve lev rāmeḥā²¹⁰⁷ eḥadu ğayrehu

Le-zülzileti'l-arḍu zilzālehā²¹⁰⁸

Ve lev-lem tuṭi' hu²¹⁰⁹ benātü'l-ḳulūbi

Lemā ḳabele'llāhu a' mālehā²¹¹⁰ (İÜ 25b)

[Neşr²¹¹¹] *El-minnetü²¹¹² li'llāhi²¹¹³* ki seḫer-i devlet-i rūz-efzūnıñuz şafaḳ-ı şefḳat-i re' āyāyla gülgün ve²¹¹⁴ şuḫuf-i ṭabī' at-i hümāyūnıñuz

[FA28b]

varaḳ u²¹¹⁵ raḳḳ-ı riḳḳat-i²¹¹⁶ secāyāyla²¹¹⁷ meşḫūndur. Lā-büdd mütevaḳḳi' dūr ki (SÇ 22a) te' yid ü²¹¹⁸ tevfiḳ-i Rabb-i refiḳ bevāyik-i²¹¹⁹ zamān u ṭavāriḳ-ı ḥadeşāndan²¹²⁰ cünne ve

²¹⁰⁰ etethu: etet E2; eytet E3

²¹⁰¹ *Yönetim ona bağlıdır Maiyeti onun yanındadır. Her şey onunla isabetli olur Her şey onunla isabetli olur Kim onun haricinde bir şeyi dilerse yeryüzü müthiş bir sarsıntıyla sarsılır Ona kalpler itaat etmezse onun amelleri boşa gider*

²¹⁰² minkāde: minkādeten E2

²¹⁰³ tucerridu: tecurr E3

²¹⁰⁴ teki: tekün BN

²¹⁰⁵ tuşliḥ: yuşliḥ KH

²¹⁰⁶ yeku: yekun BN, E1

²¹⁰⁷ rāme: erme E2; rāhe E1

²¹⁰⁸ Ayyete: İzâ zulziletil ardu zilzālehâ *Yer, o (son) müthiş sarsıntı ile sarsıldığında Zilzâl/1.*

²¹⁰⁹ tuṭi' hu: ta' ṭuhu E3, İÜ(b)

²¹¹⁰ *Devlet onu muti olarak getirdi Eteklerini ona uzattı O olmadan hiçbir şey yerinde olmaz O olmadan hiçbir şey isabetli olmaz Biri ondan başkasına niyetlense, yer o (son) müthiş sarsıntı ile sarsılırdı Eğer ruhun ona boyun eğmezse Allah onun amellerini kabul etmez*

²¹¹¹ neşr: -SÇ, -E1, -E2, -E3, -İÜ(b), -İÜ2

²¹¹² minnetu: emānetu E3

²¹¹³ *Hamd Allah'adır*

²¹¹⁴ ve: -E3

²¹¹⁵ u: -E3, -İÜ2

²¹¹⁶ riḳḳat: ve riḳḳat E3

zāt-ı şer‘-i şî‘âr u ‘adl-dişârîñuz mâ-şadağ-i *ķāđin fi’l-cenneti*²¹²¹ (İÜ2 48a) ola. Çün maķşūd-ı aşlı²¹²² iħbār-ı neş‘et-i²¹²³ ħubb u velā ve inşā‘-i ħaber-i²¹²⁴ (E1 19b) şıđķ u şafādur. Bundan ziyāde a‘lām-i aķlām mu‘ asker-i²¹²⁵ ‘ arz-ı merām ve muħayyem-i inbā ü i‘lāmdan ref‘²¹²⁶ olunmağā iķdām olunmadı (KH 18a). Hemîşe²¹²⁷ (NO 26b) ħuşūl-i me‘mūl-i cihān-ı fānī cihān-ı²¹²⁸ bāķīde²¹²⁹ vesīle-i vuşūl-i sa‘ ādāt-ı²¹³⁰ cāvidānī ola.²¹³¹

17. Ba‘zı Maħādīm-i Kirām Taķallūd-i²¹³² Medrese-i Sa‘ ādet-encām ile Müşerref Olduğda Tehniyetleri-çün Nazm u²¹³³ Neşr Münāsib-i Maķām Taħrīr ü²¹³⁴ İrsāl²¹³⁵ Olunmışdı²¹³⁶ [Nazm²¹³⁷]

Fā‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

Tābe reyyāke²¹³⁸ ey nesīm-i şabā

(NO 20a)

Zi‘şiyāk-ı men āgeħi‘ acebā

²¹¹⁷ sehāyāyla: sehāyā SÇ, E1

²¹¹⁸ ü: -E3

²¹¹⁹ bevāyik: bevārik KH

²¹²⁰ ħadeşāndan: ħadeşāniden E1

²¹²¹ *Bir kadı cennettedir.* Hadisin tamamı:

أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: الْقَصَاةُ ثَلَاثَةٌ: قَاضِيَانِ فِي النَّارِ، وَقَاضٍ فِي الْجَنَّةِ، رَجُلٌ قَضَى بَعِيرَ الْحَقِّ فَعَلِمَ ذَلِكَ فَمَا فِي النَّارِ، وَقَاضٍ لَا يَعْلَمُ فَأَهْلَكَ حُفُوقَ النَّاسِ فَهُوَ فِي النَّارِ، وَقَاضٍ قَضَى بِالْحَقِّ فَذَلِكَ فِي الْجَنَّةِ "

“Kadılar/ hakimler üç sınıftır. Birisi cennette, diğeri ikisi ateştedir. Cennette olanı, hakkı bilip onunla hüküm verendir. İnsanlar arasında bilgisizce hüküm veren ile hakkı bilip hükümde haksızlık yapan ise ateştedir.”

Tirmizî, “Ahkâm” 1 (hadis no: 1322); Ebû Dâvud, “Akdiye” 2 (hadis no: 3573); İbn Mâce, “Ahkâm” 3 (hadis no: 2315)

²¹²² aşlı: aşl E1

²¹²³ neş‘et: neş‘e E1, İÜ2

²¹²⁴ ħaber: ħayr KH

²¹²⁵ mu‘ asker: be-‘ asker E2

²¹²⁶ ref‘: rāfi‘ BN, İÜ(b)

²¹²⁷ hemîşe: bāķī hemîşe NO

²¹²⁸ cihān-ı bāķīde: -NO

²¹²⁹ bāķīde: bāķiden E1

²¹³⁰ sa‘ ādāt: sa‘ ādet BN, İÜ

²¹³¹ ola: -E1

²¹³² taķallūd: taķlīd E3

²¹³³ u: -NO

²¹³⁴ nazm u neşr münāsib-i maķām taħrīr ü irsāl: -BN

²¹³⁵ ü irsāl: -E1

²¹³⁶ olunmışdı: olunmışdur SÇ; olunmışdı İÜ; yazılmışdur BN

²¹³⁷ nazm: beyt BN; kaşīde İÜ2; Şi‘r li-münşi‘ihi KH; -SÇ, -E1, -E2, -E3, -NO, -İÜ

²¹³⁸ *Kokun ne güzel!*

Çend bâşî²¹³⁹ be-ḥâkdân-ı melâl (İÜ2 48b)

Ꞑum²¹⁴⁰ ve²¹⁴¹ sir naḥve²¹⁴² ravḍati'l-ifḍâl²¹⁴³

[Beyt²¹⁴⁴]

Nefes-i şıdkı²¹⁴⁵ müşg-bâr eyle

Şubḥ-dem ʿazm-i kūy-i yâr eyle (E2 23a)

Ꞑıssa-i iştıyâk-ı²¹⁴⁶ ḥaste-dilân

Pîş-i maḥdûm-ı meḥribân be-resân²¹⁴⁷

Yüz sür ol âsitâne kim anda (NO 20b)

ʿİlm ü²¹⁴⁸ fazl ehlidür Ꞑamu bende

Der-zebânhâ²¹⁴⁹ heme şenâ-yı velîst

Luṭf u cûd u kerem berâyi²¹⁵⁰ velîst²¹⁵¹ (E1 20a/ E3 25b)

[FA29a]

Ꞑadrini itmek istesem taḥrîr

Luṭf u cûdında eylesem tanzîr²¹⁵² (E1 20a)

Āfitâb-ı münevverêş ḥâḥem²¹⁵³ (İÜ 26a/ İÜ2 48b)

²¹³⁹ bâşî: bâş E1

²¹⁴⁰ Ꞑum: hem E2

²¹⁴¹ *Ayağa kalk, lütuf ve bağış bahçesine doğru yürü*

²¹⁴² naḥve: -KH

²¹⁴³ ifḍâl: iclâl BN

²¹⁴⁴ beyt: +BN

²¹⁴⁵ şıdkı: şıdk E1, BN

²¹⁴⁶ Ꞑıssa-i iştıyâk: ḥışsa-i iştıyâ E1

²¹⁴⁷ be-resân: mihr be-resân E3

²¹⁴⁸ ü: -E1

²¹⁴⁹ zebânhâ: zebânhâ-yı İÜ2

²¹⁵⁰ berâyi: turâyi E3

²¹⁵¹ Luṭf u cûd u kerem berâyi velîst: -E2

²¹⁵² tanzîr: seyr NO; -İÜ

Maḥz-ı rūḥ-ı muşavvereş dānem

İtse ğavvâş-ı ʿ aql u²¹⁵⁴ endîşe²¹⁵⁵

Ġavs-ı deryâ-yı fikreti pîşe

Ne-resed²¹⁵⁶ fülk-i midḥateş be-kenâr

Bād ez-ʿ omr u cāh²¹⁵⁷ ber-ḥördâr²¹⁵⁸

[Neşr²¹⁵⁹] Şer^ʿ-i²¹⁶⁰ ri^ʿ âyet-i ḥuḳûḳ-ı ihlâş ve dîn-i²¹⁶¹ ḥimâyet-i şurûḫ-ı ihtişâşda bu (SÇ 22b) dâ^ʿ î-i ḥaḳîriñ ki raḳabe-i ihlâşı²¹⁶² ribḳa-i muṭâlebe-i aġrâz ve mülâḥaza-i a^ʿ vâzdan muṭlaḳ ve teşârif-i ef^ʿ âl-i mâzî vü ḥâl ü²¹⁶³ istiḳbâli²¹⁶⁴ maşdar-ı ḥulûşdan²¹⁶⁵ müştakdur.²¹⁶⁶ Egerçi²¹⁶⁷ zimmet-i himmetine maḥz-ı deyn²¹⁶⁸ ve ʿ uhde-i²¹⁶⁹ ʿ azîmetine²¹⁷⁰ farz-ı ʿ ayn idi ki (İÜ2 49b) ḥâlâ muḥayyem-i sürâdık-ı celâletîñüz²¹⁷¹ olan mevâzi^ʿ-i büsegâh-ı ta^ʿ zîm ü tekrîm ve şerâyiḫ-i tehniyet-i maḳdem-i şerîf²¹⁷² ü manşib-ı münîfi bi'l-müşâfehe (E1 20b) ve'l-müvâcehe tekmiñ ü tetmîm ide idi. Ammâ vüfûr-ı ʿ alâyiḳ ve hücûm-ı ʿ avâyiḳ u kılllet-i şerâyiḫ-i²¹⁷³ ḥuşûl-i merâm ve keşret-i²¹⁷⁴ mevâni^ʿ-i²¹⁷⁵ vuşûl-i mehâmm bu dâ^ʿ î-i

²¹⁵³ ḥâ^ʿhem: ḥ^ʿâstem KH; ḥ^ʿânem FA, E2, BN, NO, İÜ(b), İÜ2

²¹⁵⁴ u: -BN, -E3

²¹⁵⁵ endîşe: endîş E3

²¹⁵⁶ resed: ser E1

²¹⁵⁷ cāh: cān E1

²¹⁵⁸ ḥördâr: ḥödâr E1

²¹⁵⁹ neşr: -E2, -E3, -İÜ(b), -İÜ2

²¹⁶⁰ şer^ʿ: -NO

²¹⁶¹ dîn: -NO

²¹⁶² ihlâşı: ihlâş E1, E3

²¹⁶³ ü: -FA, -İÜ

²¹⁶⁴ istiḳbâli: istiḳbâl E1, SÇ

²¹⁶⁵ ḥulûş: ḥalâş E1

²¹⁶⁶ bu dâ^ʿ î-i ḥaḳîriñ ki raḳabe-i ihlâşı ribḳa-i muṭâlebe-i aġrâz u mülâḥaza-i a^ʿ vâzdan muṭlaḳ ve teşârif-i ef^ʿ âl-i mâzî ve ḥâl ve istiḳbâli maşdar-ı ḥulûşdan müştakdur: -NO

²¹⁶⁷ egerçi: egerçi bu dâ^ʿ î-i ḥaḳîriñ NO

²¹⁶⁸ deyn: dîde E1

²¹⁶⁹ ʿ uhde: ʿ ahd E3

²¹⁷⁰ ʿ azîmetine: ʿ azametine azîmetine E1

²¹⁷¹ celâletîñüz: celâliñüz E3

²¹⁷² şerîf: -İÜ (silinmiş)

²¹⁷³ şerâyiḫ: şurûḫ NO

²¹⁷⁴ keşret: keşre İÜ(b)

²¹⁷⁵ mevâni: nefî E1

maḥabbet-āğāz²¹⁷⁶ u meveddet-encāma mūcib-i tefrīṭ ü taḫṣīr ve mūrīṣ-i tesvīf ü teḥḥīr
oldı.²¹⁷⁷ [Beyt²¹⁷⁸]

Mefā‘ilün Fe‘ilätün Mefā‘ilün Fe‘ilün

Feriṣṭe İst²¹⁷⁹ ber-İN bām-ı lāciverd endūd (KH 18b/ NO 21a)

[FA29b]

Ki rāh-ı²¹⁸⁰ ārzū-yı²¹⁸¹ bī-dilān koned mesdūd²¹⁸²

[Neṣr²¹⁸³] Mercū vü²¹⁸⁴ maẓnūn²¹⁸⁵ oldur (E2 23b) ki bu dā‘ī-i maḥabbet-maḫrūn-ı (İÜ2
50a) taḫṣīr²¹⁸⁶ iltifāt-ı (E3 23b) hümāyūn ḥāṭır-ı feyz-i maḫātirden bīrūn buyurulmayup
silk-i muḥliṣān-ı ḫadīmde²¹⁸⁷ insilākini²¹⁸⁸ muḫadder ve²¹⁸⁹ zer-i irādetiñ²¹⁹⁰ pūte-i iḥlāṣda
insibākini²¹⁹¹ muḫarrer buyuralar. Çün cell-i maḫṣūd ve küll-i maṭlūb devām-ı devlet
du‘āsın²¹⁹² devlet-i devāma merbūṭ ve ṣenā-yı beḫā-yı ‘izzet edāsın²¹⁹³ iḫhār-ı tazarru‘ u
niyāza²¹⁹⁴ maḥlūṭ itmekdür. Bundan ziyāde ṣafḥa-i ṣafā-yı ḥulūṣ²¹⁹⁵ u muṣāfāt meṣabb-ı²¹⁹⁶
mācerā-yı (E1 21a) ḫalem u devāt²¹⁹⁷ ḫılınmadı. Bāḫī. Hemīṣe çemen-i (SÇ 23a) devlet

²¹⁷⁶ āğāz: āğān E1

²¹⁷⁷ oldı: olındı NO

²¹⁷⁸ beyt: beyt bi-münṣi‘ihi E1; -İÜ

²¹⁷⁹ İst: est E2, İÜ2

²¹⁸⁰ Ki rāh: zi E2

²¹⁸¹ ārzū-yı: āzürdī İÜ2

²¹⁸² *Lacivert kaplı çatıda aşıkların yolunu boş arzulara kapatan bir melek var İmâdî Şehriyârî*

²¹⁸³ neṣr: -NO, -E1, -E3, -İÜ, -İÜ(b)

²¹⁸⁴ vü: -E1

²¹⁸⁵ maẓnūn: maẓfūn NO

²¹⁸⁶ taḫṣīr: taḫṣṣur İÜ(b); ‘özt ü taḫṣīr E3; -NO, -E1, -E2, -KH

²¹⁸⁷ ḫadīmde: ḫadīmet KH

²¹⁸⁸ insilākini: insilāki NO

²¹⁸⁹ ve: +NO, +E2

²¹⁹⁰ irādetiñ: irādetiniñ NO, E3, İÜ2

²¹⁹¹ insilākini muḫadder ve zer-i irādetiñ pūte-i iḥlāṣda insibākini: insilākini ve pūte-i iḥlāṣda zer-i irādetiniñ
insibākini BN

²¹⁹² du‘āsın: -E2

²¹⁹³ devlet-i devāma merbūṭ ve ṣenā-yı beḫā-yı ‘izzet edāsın: -E1

²¹⁹⁴ niyāza: niyāz NO

²¹⁹⁵ ḫulūṣ: ḫalāṣ E1

²¹⁹⁶ meṣabb: meṣabbet E1, KH

²¹⁹⁷ devāt: devlet E1

ü²¹⁹⁸ iḳbāl reṣaḥāt-ı²¹⁹⁹ seḫāb-ı²²⁰⁰ faẓl u ifdāl-i Melik-i Müte‘āl ile (FA 26a) tāze ve ḳubbe-i eflāk (İÜ2 50b) naḡamāt-ı²²⁰¹ ṣadā-yı ‘ izzet ü iclāl-i zāt-ı bī-miṣāl ile pür-āvāze ola. [Beyt²²⁰² li-münṣi’ihi²²⁰³]

Āmīn āmīn yā hādi’l-muḡillīnā²²⁰⁴

Āmīn²²⁰⁵ āmīn yā ‘ izzetü’l-muẓillīnā²²⁰⁶

18. Tehniyet-i Manṣıb ve ‘Özr-i²²⁰⁷ Takṣīr Tekā‘ūd-i Ziyāret²²⁰⁸ İçün Tahriir Olındı²²⁰⁹
[Ḳıṭ‘a li-münṣi’ihi²²¹⁰] (FA 27a /BN 13b)

Kem rutbeten ṣerufet min-zāti Seyyidinā

Şāret ‘ alā-tenike’n²²¹¹-na‘ mā uhenniḥā

Kānet temennā ‘ ulüvven dā’imen ebedā (İÜ 24b)

Fe’l-āne aṣbaḥat²²¹² ve ḳad²²¹³ ḫāzet temenniḥā²²¹⁴

[Neṣr²²¹⁵] Manṣıb-ı ecel ve²²¹⁶ efḫam ki mübteḡā-yı efāzıl-ı ‘ ālem ve müsted‘ā-yı emāṣıl-i benī Ādemdür (E3 24a). Müddet-i medīd²²¹⁷ ve ‘ uhde-i²²¹⁸ ba‘īd²²¹⁹ idi ki ol zāt-ı (İÜ2 51a)

²¹⁹⁸ ü: -E1

²¹⁹⁹ reṣaḥāt: resemāt E1

²²⁰⁰ seḫāb: -BN

²²⁰¹ naḡamāt: naḡamā E1

²²⁰² Beyt: Şi‘r E3; -İÜ2

²²⁰³ li-münṣi’ihi: -E3, -BN, -İÜ2

²²⁰⁴ *Amin amin ey yolunu kaybetmişlere yol gösteren Amin amin ey hakim görülenlerin umudu*

²²⁰⁵ “Āmīn āmīn yā ‘ izzetü’l-muẓillīnā” mısrasından sonra “Nām-zedlik tehniyeti için ba‘zı maḫādīme tahriir olınmışdı” kısmına geçer: NO

²²⁰⁶ mezellenā: etemeddenā KH; mezelleyet E3; etemme leyte E3

²²⁰⁷ ‘özr: ‘ izzet E1

²²⁰⁸ ziyāret: rebābet E1

²²⁰⁹ olındı: olınmışdı E3

²²¹⁰ ḳıṭ‘a li-münṣi’ihi: beyt BN

²²¹¹ tenike: teynike E1, E2, KH, İÜ2

²²¹² aṣbaḥat: aḫḫat İÜ, İÜ2

²²¹³ ḳad: -KH

²²¹⁴ *Efendimizin zatından nice rütbeler müşerref oldu Gerçekleşen bu iki ihsandan ötürü tebrik ederim Onun yüce, daim ve ebedi olmasını temenni ederdi Şimdi temenni ettiği (şeye) kavuştu*

²²¹⁵ neṣr: -E1, -E3, -İÜ2

²²¹⁶ ve: -E1

²²¹⁷ medīd: medīde E1, İÜ

me'ālī-şifāt ve 'avālī²²²⁰-simātūn ki ḥilqat-i²²²¹ şerīf ve cibillet-i 'azīzi 'anāşır-ı mekārīm-i ahlākdan (E1 21b) müctemi' ve²²²² 'anā-i²²²³ ışr-i²²²⁴ zemā'im-i evşāfdan²²²⁵ müctenib²²²⁶ ve mürtefi' dür. Qadem-i (E2 24a) mübārek demiyle²²²⁷ müteşerriif olmağa²²²⁸ mutaraşşid ve²²²⁹ müteraqqııb idi. Hālā çün ḥuşūl-i maṭlūbı ile fāyız ve vuşūl-i me'mūl ve²²³⁰ mes'ūlini²²³¹ ḥāvī ve ḥā'iz oldu. Lā-cerem lā-büdd ve lāzım oldu ki lisān-ı ḥāl u maḳālle manşıb-ı²²³² mezkūr mūhennā ve manşūb-ı celālet-destūrın devām-ı (KH 19a) beḳā ve beḳā-yı²²³³ devāmı mütemekkinān-ı²²³⁴ basit-i ḥāk ve mütevattınān-ı ğuref-i eflāke (FA 26b/ İÜ2 51b) nihāyete²²³⁵ mes'ūl ve ğāyete²²³⁶ (BN 14a) mütemennā ola. [Kıı' a²²³⁷ li-münşı'ihı²²³⁸]

Mef'ūlü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

Şükr ü²²³⁹ sipās Ḥālīḳ-ı nāsa ki eyledi²²⁴⁰

Şer' -i Resūl bāzū-yı²²⁴¹ sa'yiñle taḳviyet²²⁴²

Zātında²²⁴³ var durur²²⁴⁴ o şeref kim muḥallādur²²⁴⁵

²²¹⁸ 'uhde: 'ahd E1, E3, KH, İÜ, İÜ2

²²¹⁹ ba'īd: ba'īde İÜ

²²²⁰ ve 'avālī: da'vā-yı E1

²²²¹ ḥilqat: ḥil'at İÜ2

²²²² ve: -İÜ

²²²³ 'anā: 'anāşır vā E3; 'anā ve İÜ2

²²²⁴ ışr: -E3

²²²⁵ evşāfdan: -E3

²²²⁶ müctenib: mücenneb İÜ

²²²⁷ dem: zem İÜ2

²²²⁸ olmağa mutaraşşid: olmağa mutaşarrib ve nażar-ı ḥuceste-eşeriyle müsta'id olmağa mutaraşşid BN, E1, E2, E3; olmağa mutaṭalleb ve nażar-ı ḥuceste eşeriyle müsta'id olmağa mutaraşşid İÜ2

²²²⁹ mutaraşşid ve: -İÜ

²²³⁰ ve: -E3

²²³¹ mes'ūlini: mes'ūl İÜ; mes'ūt E1

²²³² manşıb: -İÜ2

²²³³ beḳā: -İÜ2

²²³⁴ mütemekkinān: mümekkinān E1

²²³⁵ nihāyete: nihāyet KH, E3

²²³⁶ ğāyete: ğāyet E3

²²³⁷ kıı' a: Beyt FA, E1, E2; nażm BN; -İÜ

²²³⁸ li-münşı'ihı: -E1, -E2, -BN, -İÜ, -İÜ2

²²³⁹ ü: -E1

²²⁴⁰ eyledi: idi E1

²²⁴¹ bāzū-yı: bāridī E1

²²⁴² taḳviyet: tehniyet-i taḳviyet E2

²²⁴³ Zātında var durur o şeref kim muḥallādur Manşıb olursa zāt-ı şerīfünle tehniyet: -E1

Manşib olursa²²⁴⁶ zāt-ı şerīfīnle tehniyet²²⁴⁷

[Nesr²²⁴⁸] Dā‘ī-i dīrīne ve hevā-ḥ‘āh-ı²²⁴⁹ kemterīne ki ol cenāb-ı rif‘at-niṣābıñ livā-yı vālāsını²²⁵⁰ dūş-i cānında²²⁵¹ ḥāmil ve bu naşbıñ²²⁵² ki ref‘-i eḥibbā ve kesr-i a‘dāyı²²⁵³ mutazammındur. Āşār-ı fetḥi (E1 22a) binā-yı terkīb-i vücūdında ‘āmildür. Bi‘l-müşāfehe²²⁵⁴ taḳdīm-i merāsım-i tehniyet itmek emrinde beden-i vücūdını libās-ı (E3 24b) istiṭā‘atden ‘ārī ve āb-ı ārzūsını cūybār-ı ‘acַz ü ḳuşūrda²²⁵⁵ cārī bilüp künc-i maḥbesde²²⁵⁶ (İÜ2 52a) merd-i mevfūrü‘l²²⁵⁷-cünāḥ mişāl-i müteḥassir²²⁵⁸ ve derūn-ı ḳafesde ṭayr-i maḳşūru‘l²²⁵⁹-cenāḥ-mānend mutazaccır ḳılup ‘āḳıbet ‘acַz ü taḳşır ve ḥacālet ü teşvirden zāhir olan ḳaṭarāt-ı ‘araḳı dürr-i ‘Aden ve sürḥī-i rüy-i mümāşilü‘ş-şafaḳı ‘aḳıḳ-i (E2 24b) Yemen taḥayyül²²⁶⁰ idüp silk-i ‘acַz ü niyāzda muntazım²²⁶¹ ve ‘aḳd-i ikrām u i‘zāzda mülte‘im²²⁶² ḳılup ḥarīm-i²²⁶³ ḥürmet meṭāf-ı cānıbıne ihdā²²⁶⁴ (FA 27a) ve ithāf eyler.²²⁶⁵

[Mışrā‘²²⁶⁶]

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

2244 durur: dur E2, İÜ2
 2245 muḥallādur: maḥal durur KH
 2246 olursa: bulursa BN
 2247 tehniyet: -E2
 2248 nesr: -E1, -E3, -İÜ2
 2249 ḥ‘āh: ḥ‘ān E1
 2250 vālāsını: velāsını İÜ; delāleti E1; vilāyeti E3
 2251 cānında: cānına E1
 2252 naşbıñ: naşıbıñ E1
 2253 kesr-i a‘dāyı: kebīr-i ‘adāleti E1
 2254 bi‘l-müşāfehe: bā-‘uşşāḳ E1
 2255 ḳuşūrda: ḳuşūrdan E1
 2256 maḥbes: meclis E2 dışındaki nüshalar
 2257 mevfūr: fūr E3
 2258 müteḥassir: müteḥayyir E2
 2259 maḳşūr: maḳşūş E1 dışındaki nüshalar
 2260 taḥayyül: taḥayyün KH
 2261 muntazım: munazzam E3
 2262 mülte‘im: mülteşim E3
 2263 ḥarīm: ḥarīmet E1
 2264 ihdā: isrād E1
 2265 eyler: eyleye E3
 2266 Mışrā‘: ‘ayn KH, E3; şı‘r E2; -E1, -İÜ, -İÜ2

Zihî²²⁶⁷ sa‘ âdet u devlet eger abûl konend²²⁶⁸

[Neşr²²⁶⁹] Çün maşad-ı²²⁷⁰ aşâ-yı dâ‘î-i haîr uşûr-ı serây-ı ‘izzet ve ‘alâ-yı cenâb-ı vâlâ-yı²²⁷¹ dest-i du‘â ile ta‘mîr ve ezyâl-i pelâs-ı uşûr hîdmeti²²⁷² mikrâz-ı sa‘y ü himmetle (E1 22b) taşîr²²⁷³ olunmadan bûstân-ı dîn-i mübîn nazret-i tâze bulsa²²⁷⁴ gerek ve (İÜ 25a) vücûd-ı (İÜ 26a) meskenet-nümûdını (BN 14b/ KH 21a/ İÜ2 52b) ol hâtîr-ı ‘âtîr feyz-i muâtarâ²²⁷⁵ ihâr²²⁷⁶ u tezkîrdür.²²⁷⁷ Bundan ziyâde nihâl-i hâme-i zîbâ-şemâyil-i riyâz-nâmede²²⁷⁸ (E3 26a) nesîm-i şîmâl²²⁷⁹ ‘arz-ı şev-i vişâl²²⁸⁰ ile mütemâyil²²⁸¹ ılınmadı. Hemîşe zât-ı mekârim-nihâd merâtib-i me‘âlîde şâ‘id u râî ve (İÜ 36b) eyyâm-ı fevz-ı²²⁸² murâd²²⁸³ nâm-ı nîk²²⁸⁴ ve zîkr-i hayr gibi dâyim ve bâî ola.²²⁸⁵ *Âmîn*²²⁸⁶ *yâ Mu‘în*.²²⁸⁷

19. Tehniyet-i Devlet²²⁸⁸ ve Du‘â-yı Beâ-yı Rif‘at²²⁸⁹ İün Semt-i Kitâbet Bulmuşdur²²⁹⁰
(SÇ 24a/KH 20b /FA 29b)

Tâ ki bād-ı²²⁹¹ şabâ hudûd-ı şabâha mezîd-i²²⁹² tîb ü şafâ ve âb-ı şîbâ hudûd-ı şabâha müfîd-i zîb ü bahâ ola. Ol cenâb-ı me‘âlî-me‘âb mazar-ı elâf-ı Ramân-ı Te‘âlâ ve Tebâreke

²²⁶⁷ *Eğer kabul buyurlarsa bu ne güzel saadettir (ne güzel) talihtir*

²²⁶⁸ konend: gûşed İÜ2

²²⁶⁹ neşr: -FA, -E1, -E3, -KH, -İÜ, -İÜ2

²²⁷⁰ maşad: maşûd E1, KH

²²⁷¹ vâlâ-yı: vâlâyını E1

²²⁷² hîdmeti: hîdmetini E1, E2, İÜ2

²²⁷³ taşîr: +E2, +KH; resed E3

²²⁷⁴ olunmadan bûstân-ı dîn-i mübîn nazret-i tâze bulsa gerek: -E1, -E2, -KH, -İÜ2

²²⁷⁵ muâtarâ: münâtarâ E1; mu‘âtarâ İÜ2

²²⁷⁶ ihâr: -E1

²²⁷⁷ tezkîr: tezekkür E1

²²⁷⁸ nâmede: nâne E1

²²⁷⁹ şîmâl: şemâyil İÜ(b)

²²⁸⁰ ‘arz-ı şev-i vişâl: -E3

²²⁸¹ mütemâyil: şemâyil İÜ2

²²⁸² fevz: fevz u BN

²²⁸³ murâd: merâm E1

²²⁸⁴ nîk: nîki E1

²²⁸⁵ “ve zîkr-i hayr gibi dâyim ve bâî ola” kısmından sonra “Bu hîdmet dai tehniyye-i şadâret-i ‘ulemâ için şûret-i inşâ bulan şuver-i mükâtebedendür (5 no’lu mektup): E1

²²⁸⁶ *Âmîn yâ Mu‘în*: +KH

²²⁸⁷ *Ey (kullarına) yardım eden amin*

²²⁸⁸ devlet: rif‘at E3

²²⁸⁹ du‘â-yı beâ-yı rif‘at: du‘â-yı devlet: E3

²²⁹⁰ bulmuşdur: bulmuş idi E3

ve²²⁹³ (İÜ2 53a) revâhîl-i ‘izzet ü iclâle mübârek olmağla²²⁹⁴ meymûn u mübârek olup aḥbâr-ı irtikâ-yı binâ-yı devlet esmâ‘-ı ehl-i ‘âleme mütevâtir ve aḳtâr-ı (BN 15a) şehâb-ı semâ-yı rif‘at eknâf-ı ḥarem-i ḥurrem ve ḥarîm-i²²⁹⁵ muḥtereme²²⁹⁶ müteḳâtır ola. [Beyt²²⁹⁷ li-münşi’ihi²²⁹⁸]

Bi-fazli’llâh zi’l-faḍli’l-‘azîm²²⁹⁹

(E2 25a)

Ve ne‘amâhu’l-‘azîzi’l-müstedim²³⁰⁰

[Beyt²³⁰¹ li-münşi’ihi²³⁰² eyzan²³⁰³]

Mef‘ûlü Fâ‘ilâtü Mefâ‘ilü Fâ‘ilün

Tîr-i du‘â-yı tu çü²³⁰⁴ bedînsân revân konend²³⁰⁵

[FA30a]

Âmîn-i ü melâ’ike-i âsmân konend²³⁰⁶

[Neşr²³⁰⁷] Ḥaḳḳâ ki çün²³⁰⁸ leken-i sem‘ şem‘-i ḥaber-i i‘tilâ-yı²³⁰⁹ me‘âric-i menâşibla rüşen ve çemen-i zamîr-i zamîrân ḥadîs-i irtikâ-yı medâric-i merâtible gülşen oldı. Çerâğ-ı (İÜ2 53b) şebistân ehl-i vefâ gibi şu‘le-i şevḳ u istînâs ile kerem-i²³¹⁰ zebân²³¹¹ u sūsende

²²⁹¹ bād: -BN

²²⁹² mezîd: mezîd ü E2

²²⁹³ ve: -E3, -İÜ

²²⁹⁴ olmağla: olmağa İÜ

²²⁹⁵ ḥarîm: ḥarîme İÜ2; -SÇ

²²⁹⁶ muḥtereme: muḥarreme E3

²²⁹⁷ beyt: şî‘r E3; -KH

²²⁹⁸ li-münşi’ihi: -BN

²²⁹⁹ *Sonsuz ihsan sahibi Allah’ın lütfuyla ve ebedi, yüce nimetleriyle*

²³⁰⁰ Beyt li-münşi’ihi bi-fazli’llâh zi’l-faḍli’l-‘azîm Ve na‘mâhu’l-‘azîzi’l-müstedim: -İÜ

²³⁰¹ beyt: -KH, -BN, -İÜ

²³⁰² li-münşi’ihi: -BN, -E3

²³⁰³ eyzan: -BN, -E3, -İÜ, -İÜ2

²³⁰⁴ çü: çî E3

²³⁰⁵ konend: vâ konend E3

²³⁰⁶ *Senin dua okun bu şekilde bırakılınca göklerdeki melekler ona amin der*

²³⁰⁷ neşr: -E2, -E3, -İÜ2

²³⁰⁸ çün: -E3

²³⁰⁹ i‘tilâ: i‘lâ İÜ, İÜ2

²³¹⁰ kerem: kerm-i kerem KH

zebān-ı bāğ-ı şafā gibi şebnem-i şükr ü sipāsla raḥbū'l-lisān olunup²³¹² āstān-ı devlet-āşiyānınuza²³¹³ müteveccih olan ni' met-i celīleniñ (E3 26b) ki fi'l-ḥaḳḳıka cümle-i 'ālemīn ve zümre-i 'ālimīn²³¹⁴ ḥaḳḳınadır.²³¹⁵ Veżāyif-i şükriñ iḳāmet ve Feyyāz-ı Ezel ve Vehhāb-ı Lem-yezel dergāhından tazarru' la ṭaleb-i²³¹⁶ ibkā ve idāmet olunur. Çün tır-i du'ā kemān-ı ihlāşdan pertāb olmuştur. Ümīd-i vāşıḳdur ki hedef-i ğaraza muşib ve çün ḥalvet-i dil revzen-i şafā-yı ṭaviyyetden²³¹⁷ pür-tāb olmuştur. Recā-i (İÜ 27a) şādıḳdur²³¹⁸ ki mesken-i ezyāf-ı eşnāf-ı (İÜ2 54a) murād²³¹⁹ olmaḳ naşib ola.²³²⁰ Nażar-ı (SÇ 24b) tefāḳḳud-i erbāb-ı ihlāş ṭarafına taḳayyüd iderse mersūm u menḳūş şaḥīfe-i ḥāṭır-ı Raḥmānī-i sürüş ola ki fażl u feyz-i²³²¹ ilāhī ve himmet

[FA30b]

ü²³²² nehmet-i²³²³ cenāb-ı feżāyil²³²⁴-penāhı ile derūn-ı ḥadīḳa-i bāl ezḥār-ı āmānī vü āmāl ile mümāşil-i bāğ u büstān ve mecārī-i (E2 25b) aḥvāl-i işrāk-ı envār-ı ifzāl-i Feyyāz-ı zi'l²³²⁵-Celāl²³²⁶ ile (KH 20a) be-kām-ı dil-i dūständur. Çemen-i ḥāṭırda şarşar-ı firāḳdan ğayrı nesne mücib-i teşvīş²³²⁷ ve ğonce-i dil nevk-i ḥār-ı iştiyāḳdan²³²⁸ ğayrı ile riş degüldür. Ümīddür ki 'an-ḳarīb 'avn-i ḳarīb-i Mucīb ile ceyb-i murāḳḳa' -i ten vuşla-i (İÜ2

²³¹¹ zebān: zebān olunup İÜ

²³¹² olunup: olup E3

²³¹³ āşiyān: āsitān E3

²³¹⁴ zümre-i 'ālemīn: -KH

²³¹⁵ ḥaḳḳınadır: üzerinedür BN

²³¹⁶ ṭaleb: teṭallub E3

²³¹⁷ ṭaviyyet: ruṭūbet FA, BN

²³¹⁸ şādıḳ: şāḳ İÜ

²³¹⁹ murād: murādāt KH

²³²⁰ ola: olmaḳ E3

²³²¹ fażl u feyz: feyz ü fażl KH, E3

²³²² ü: -BN, -E3, -İÜ

²³²³ nehmet: töhmet İÜ2

²³²⁴ feżāyil: ḥiṭāb-ı feżāyil E3

²³²⁵ zi: zü İÜ2

²³²⁶ zi'l-celāl: ve'l-cāl E3

²³²⁷ teşvīş: teşvīḳ E2

²³²⁸ iştiyāḳdan: iştiyāḳ E2

54b) vuşlat ile merķū^c ve ħār-ı hicrān rāh-ı cinān-ı²³²⁹ cenāndan dest-i şoĥbet-i ħullān u iĥvānla merfū^c ola. [Beyt²³³⁰ li-münşi'ihî²³³¹]

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fā' lün

Be²³³²-deşt-i hicr melülem²³³³ zi-bād²³³⁴ peymāyî²³³⁵

Hoş ān ki bā tu neşinim²³³⁶ vü bāde peymāyîm²³³⁷ (E3 27a)

[Neşr²³³⁸] Bundan ziyāde ruĥsār-ı şāhid-i maĥabbet cenāb-ı mevūrü'l-ma^c ālî ĥatt-ı²³³⁹ ĥatt ve ĥāl-i noĥta²³⁴⁰ ile ĥālî²³⁴¹ ve a^c lām-ı i^c lām-ı şevĥ u ġarām mu^c asker-i başt-ı²³⁴² kelām ve şerĥ-i merāmdan ^c ālî kılınmadı. Hemîşe ġuref-î²³⁴³ rif^c at ü ^c alā ol cenāb-ı sa^c ādet-liĥāy-ĥün müretteb ü müheyyā ve sāĥat-ı ^c izzet-misāĥat elsine-i erbāb-ı belāgat ve feşāĥat ile mumeddaĥ ve²³⁴⁴ mūhennā²³⁴⁵ olmaĥdan ĥālî olmaya.²³⁴⁶

20. Tehniyet-i Manşıb-ı²³⁴⁷ Cedīd ve İrsāl-i Tālib-i ^c İlm İçün Ba^c zî²³⁴⁸ Efāzıl-ı İĥvān Lisānından Semt-i²³⁴⁹ Tahrīre²³⁵⁰ Muntāzam Kılınmışdı²³⁵¹ (İÜ 27b/ İÜ2 55a)

[FA31a]

²³²⁹ cinān: ĥenān İÜ2

²³³⁰ beyt: -KH, -İÜ

²³³¹ li-münşi'ihî: -BN, -İÜ

²³³² be: ez KH -BN

²³³³ melülem: melālem KH

²³³⁴ zi-bār: ziyād KH; zi-bāde İÜ; zi-bād İÜ2

²³³⁵ *Senin ayrılık çölünde boş yere dolaşmaktan dertliyim Seninle oturup kadeh çevirsem ne hoş olurdu*

²³³⁶ neşinim: neşinem KH, BN, İÜ

²³³⁷ peymāyîm: peymāyem BN, E2, İÜ

²³³⁸ neşr: -BN, -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

²³³⁹ ĥatt: -E3

²³⁴⁰ noĥta: nuĥat KH, E2, E3, İÜ, İÜ2

²³⁴¹ ĥālî: ĥālî BN

²³⁴² başt: başı İÜ

²³⁴³ ġuref: ^c izzet ü E3

²³⁴⁴ müheyyā ve sāĥat-ı ^c izzet-misāĥat elsine-i erbāb-ı belāgat ve feşāĥat ile mumeddaĥ: -İÜ2

²³⁴⁵ mūhennā: mūheynā İÜ2

²³⁴⁶ olmaya: olmaya. Bi'n-Nebiyi ve ālihi'l-emcād E3

²³⁴⁷ manşıb: -İÜ2

²³⁴⁸ ba^c zî efāzıl-ı iĥvān lisānından semt-i tahrīre: -BN

²³⁴⁹ semt: semt E2, İÜ, İÜ2; -E3

²³⁵⁰ tahrīre: tahrīr E3

²³⁵¹ kılınmışdı : kılınmışdur BN; olınmışdı E3

Vüfud-ı devlet ü iqbāl ve cünūd-ı izzet ü iclāl ki hālā havālī-i²³⁵² finā-i ʿālī maḥall-i sūrādiḳ (BN 15b) olmışdur²³⁵³ ve şu ʿā-ı şümūs-ı i ʿtilā ve ziyā-yı büdūr-i²³⁵⁴ irtifāʿ (SÇ 25a) u irtikā ki sāḥa-i saʿādet mesāḥa-i maṭraḥ-ı envār-ı şevārıḳ²³⁵⁵ (E2 26a) kılmışdur.²³⁵⁶ Hüdhüd-i şabā-yı bahār Sebā-yı şitāya risālet-çün revān ve şuḳḳa-i livā-yı nehār²³⁵⁷ ceyš-i Ḥabeş-żalāmı hezīmet-çün ʿayān olduḳça devām u ḥulūd ile maşḥūb u maḳrūn ve ḳudūm-ı mevākib ü²³⁵⁸ ṭulūʿ-ı kevākibi²³⁵⁹ ol āsitān-ı ʿālīye ki²³⁶⁰ āsmān-ı maʿālīdür. Ferḥunde vü hümāyūn ola. [Beyt²³⁶¹ li-münşi'ihî²³⁶²]

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

Ṭulūʿ-ı kevkeb-i devlet ki tābānest dirahşende (İÜ2 55b)

Hümāyūn bād u meymūn bād u²³⁶³ feruḥ bād u ferḥunde²³⁶⁴

[Neşr²³⁶⁵] Bu ḥaber-i meserret-fezā vü²³⁶⁶ mażarrat-zedāniñ²³⁶⁷ istimāʿ ımdan bu muḥıbb-i ḳadīm ü muḥliş-i müstedīmiñ tāb-ḥāne-i derūnunda eşiʿa-i (KH 20b) sūrūr-ı (E3 27b) mütelālī ve zebān-ı ḥāl ü ḳālī *el-ḥamdü li'llāhi'llezi ezzebe ʿanne'l-ḥazen inne Rabbenā le-ḡafūrun şekūr*²³⁶⁸ kelimesini tālī oldı. Dergāh-ı²³⁶⁹ Ḥayy-i Bī-çün *celle ʿan-fehmi'l-ʿuḳūl ve ʿazze ʿan-neyli'z-żunūr*²³⁷⁰ dergāhından²³⁷¹ mutazarrıʿdur²³⁷² ki ʿan-ḳarīb şeml-i maʿālī vü

²³⁵² havālī: havārī E2

²³⁵³ olmışdur: itmişdür E3 dışındaki nüshalar

²³⁵⁴ büdūr: büzūr İÜ2

²³⁵⁵ şevārıḳ: eşvāk KH

²³⁵⁶ kılmışdur: kılınmışdur BN

²³⁵⁷ nehār: enhār KH

²³⁵⁸ ü: -E3

²³⁵⁹ kevākibi: kevākib E2

²³⁶⁰ ki: -İÜ

²³⁶¹ beyt: -KH, -İÜ

²³⁶² li-münşi'ihî: -BN, -E3

²³⁶³ u -E3

²³⁶⁴ *Parlak ve ışık saçan devlet yıldızının doğuşu mübarek, uğurlu, kutlu ve mutlu olsun*

²³⁶⁵ neşr: -KH, -E2, -E3, -İÜ2

²³⁶⁶ vü: -BN, -E3, -İÜ

²³⁶⁷ zedā: ridā İÜ2

²³⁶⁸ *Hamd, bizden hüznü gideren Allah'a mahsustur. Şüphesiz Rabbimiz çok bağışlayandır, şükürün karşılığını verendir.* Fâtır/34

²³⁶⁹ dergāh: -İÜ2

²³⁷⁰ ʿan-fehmi'l-ʿuḳūl ve ʿazze ʿan-neyli'z-żunūr: ʿan-neyli'z-żunūr ve ʿazze ʿan-fehmi'l-ʿuḳūl E3

²³⁷¹ dergāh: -KH

mefāhir²³⁷³ bi't-tamām müctemi^c ve şems-i mekârim ü me'âşir gâyet²³⁷⁴ şerefine mürtefi^c ola. Şerâyiṭ-i

[FA31b]

tehniyeti taḳdīm ve²³⁷⁵ mevācib-i²³⁷⁶ ḥidmet ü²³⁷⁷ tekrimet-i²³⁷⁸ tetmīm için du^c ā-nāme irsāline (İÜ2 56a) iḳdām olınduḳda istifāde-i envā^c -ı ma^c ārif-i bāhire ve istifāza-i enhār-ı ^c ulūm-ı zāhire müsta^c id²³⁷⁹ olan ṭalebeden mübelliḡ raḳḳ-ı rıḳḳ-ı fülān bendeler²³⁸⁰ ki çihre-i isti^c dādı cemāl-i fazāiletle ḥālī ve ^c arşa-i ḳābiliyyeti (E2 26b/ İÜ 28a) ḡubār-ı noḳşāndan ḥālīdür.²³⁸¹ İstihḳāḳ-ı vuşūl-i (SÇ 25b) meclis-i şerīf ve isti^c dād-ı müşūl-i mevḳıf-i münīf ḥaliyye-i eṭvārından müteferris ve celiyye-i aḥvālinden²³⁸² müteḥaddis olmaḡın ḥidmet-i²³⁸³ ^c aliyye-i semtiyyeye lā-zālet Ka^c betü'l-āmāl²³⁸⁴ ve ḳıbletü'l- iḳbāl tevcīh ü irsāl olundu.²³⁸⁵ Mültemesdür ki²³⁸⁶ ebvāb-ı keremi feth ve cenāḥ-ı merḥameti²³⁸⁷ ḥafz itmekle mezḳūr bendei²³⁸⁸ ḥāḳden ref^c itmegi bu dā^c īye²³⁸⁹ vāşıl (İÜ2 56b) olan²³⁹⁰ minen-i sâbıḳaya zamm buyurup kesr-i ḥāṭırı cebr idesiz. Bāḳī. Hemīşe eyyām u leyālī ol cenāb-ı ^c ālī mevfurü'l- ma^c āliye tehiyye-i tehniyye ve taḳaddüme-i tekerrüme itmekden ḥālī olmaya.

21. Tehniyet-i Vilādet-i Ferzend ^c Āḳıbet-i²³⁹¹ Maḥmūd-çün Ba^c zı E^c izze-i Maḥādīm²³⁹² Cenābına²³⁹³ Taḳdīm Olinmışdır²³⁹⁴

²³⁷² mutazarri^c dur: mutazarri^c ve mes'uldür E3

²³⁷³ mefāhir: mevāḥir BN

²³⁷⁴ gâyet: gâyib İÜ

²³⁷⁵ ve: -SÇ

²³⁷⁶ mevācib: mücib E3

²³⁷⁷ ü: -iÜ

²³⁷⁸ tekrimet-i: mekremeti BN, E3

²³⁷⁹ müsta^c id: müsteḥaḳ FA

²³⁸⁰ bendeler: bendeleri SÇ, E2, BN, İÜ, İÜ2

²³⁸¹ ḥālīdür: ḥālī KH

²³⁸² aḥvālinden: aḥvālinde FA, E3

²³⁸³ ḥidmet: ḥızmet İÜ2

²³⁸⁴ âmāl: imām E2

²³⁸⁵ olındı: bulındı SÇ

²³⁸⁶ mültemesdür ki: dür ki SÇ

²³⁸⁷ merḥamet: raḥmet İÜ

²³⁸⁸ bende: bendelerin BN

²³⁸⁹ dā^c ī: da^c ī E3

²³⁹⁰ olan: -E3

²³⁹¹ ^c āḳıbet: ^c āḳil KH

Tā ki ābā-i²³⁹⁵ zāhire-i ecrām eflāk-i ümmehāt-ı t̄ahire-i (E3 28a) āteş ü bād u āb u h̄akle²³⁹⁶
itdügi es^c ad-ı ittişāl u izdivāc ve

[FA32a]

aḥsen-i iḥtılāt u imtizāc sebebiyle mevālīd-i şelāşe erḥām-ı ^c ademden nāzil şuffa-i²³⁹⁷
vücūd u mess-i ^c üd mehd-i ṭabāyi^c le mes^c üd ola.²³⁹⁸ Ṭaraf-ı sâḥā-i sa^c ādet²³⁹⁹ ṭuref-i²⁴⁰⁰
tuḥef-i ^c ālem-i ğayble müşerref ve şüret-i²⁴⁰¹ ḥāl-i (BN 16a) çihre-i²⁴⁰² (İÜ2 57a) baḥt-ı
ḥasūd şüret-i²⁴⁰³ ḥāle muşahḥaf ola.²⁴⁰⁴ [Şi^c r²⁴⁰⁵ li-münşi' ihi²⁴⁰⁶]

Mefā'ılün Mefā'ılün Fe'ülün

Hemişe behr-i erbāb-ı meşāfāt²⁴⁰⁷

Cenāb-ı²⁴⁰⁸ tu buved der-şekl-i cennāt (KH 21a)

Siyeh ḥāl-i ^c adüv çün ḥāl-i rü bād

Sevādü'l-vech fi'd-dāreyn ü bād²⁴⁰⁹

[Neşr²⁴¹⁰] Şad hezār²⁴¹¹ şerār-ı şu^c le-i şevḳ-i derün ki dürr-i dürc-i iḥlāşa²⁴¹² müntesib
olmağla²⁴¹³ āsmān-ı (E2 27a) ^c ulüv-himmetde kevkeb-i dürri²⁴¹⁴ gibi²⁴¹⁵ mültemi^c ve

²³⁹² maḥādīm: maḥādīme E3

²³⁹³ cenābına: cānibine İÜ2; -BN, -E3

²³⁹⁴ taḥdīm olınmışdır: taḥdīm olınmışdı FA, KH, İÜ2, SÇ, E2, E3; taḥrīr olınmışdır BN

²³⁹⁵ ābā: ābā ve SÇ

²³⁹⁶ h̄akle: h̄akden İÜ

²³⁹⁷ şuffa: şahife KH

²³⁹⁸ ola: oldılar KH; olalar İÜ2

²³⁹⁹ ṭaraf-ı sâḥā-i sa^c ādet: sâḥa-i ṭaraf-ı sa^c ādet SÇ

²⁴⁰⁰ ṭuref: ṭuruḳ KH; zarf İÜ, İÜ2; -SÇ

²⁴⁰¹ şüret: şüre SÇ

²⁴⁰² çihre: çihre-i çihre-i FA, E1, E2, SÇ

²⁴⁰³ şüret: şüre SÇ

²⁴⁰⁴ ola: -SÇ

²⁴⁰⁵ şî' r: beyt BN; meşnevi KH; -İÜ

²⁴⁰⁶ li-münşi' ihi: -BN

²⁴⁰⁷ ḥasūd şüret-i ḥāle muşahḥaf ola. Şi^c r-i li-münşi' ihi Hemişe behr-i erbāb-ı meşāfāt: -E3

²⁴⁰⁸ Cenāb: ḥāl E3

²⁴⁰⁹ *Halis dostlar kuranlar için daima senin yüce varlığın cennetler şekindedir Düşmanın hali yüzün beni gibi kara olsun Her iki dünyada yüzü kara olsun*

²⁴¹⁰ neşr: -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

hezārān²⁴¹⁶ nihāl-i²⁴¹⁷ ravza-i şıdķ-ı zamiriñ²⁴¹⁸ nem-i yemm-i ihtişāşdan (SÇ 26a) nuşret-i nazreti müktesib²⁴¹⁹ olmağla²⁴²⁰ büstān-ı hulūş-i niyyetde şanavber-i nev ber-mişāl ķuşūrdan mürtefi²⁴²¹ dūr. Hāk-i āstān-ı devlet-sitāna²⁴²¹ (İÜ 28b) kim. [Mışrā²⁴²² li-münşi'ihî²⁴²³]

Kıble-i iķbāl dāned²⁴²⁴ rāstān-rā²⁴²⁵ rāstān²⁴²⁶

[Neşr²⁴²⁷] Nişār-ı bendeğî²⁴²⁸ ve işār-ı efkendeğî²⁴²⁹ olındıķdan soñra. [Mışrā²⁴²² li-münşi'ihî²⁴³⁰]

Hest ma²⁴³¹ rüz-ı çākeri ān-ki²⁴³¹

[Neşr²⁴³²] Mübeşşir-i (İÜ2 57b) 'aşā'ir-i şādmāni ki müyessir-i 'asā'ir-i emānidür. Serāy-i ser degül belki serāy-i sirre vü²⁴³³ kūs-i²⁴³⁴ gūşt degül belki gūş-i hūşa resānide eyledi

[FA32b]

²⁴¹¹ hezār: hezārda BN

²⁴¹² iķlāşa: iķlāşla FA, BN

²⁴¹³ olmağla: olmağa SÇ

²⁴¹⁴ dūrri: zūrri İÜ

²⁴¹⁵ gibi: +SÇ, +E2

²⁴¹⁶ hezārān: hezār E3

²⁴¹⁷ nihāl: -SÇ

²⁴¹⁸ zamiriñ: zamiriñe KH

²⁴¹⁹ āsmān-ı 'ulūv-himmetde kevkeb-i dūrri gibi mültemi²⁴²¹ ve hezārān nihāl-i ravza-i şıdķ-ı zamiriñ nem-i yemm-i ihtişāşdan nuşret-i nazretini mükteseb olmağla: -İÜ2

²⁴²⁰ olmağla: olmağa SÇ

²⁴²¹ devlet-sitāna: devlet-āşyāna BN

²⁴²² mışrā²⁴²²: 'ayn E3; -KH, -İÜ

²⁴²³ li-münşi'ihî: -BN, -İÜ

²⁴²⁴ dāned: dārend İÜ

²⁴²⁵ rā: -SÇ

²⁴²⁶ İķbāl kıblesini bilir iyiler de iyileri

²⁴²⁷ neşr: -KH, -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

²⁴²⁸ bendeğî: bende İÜ

²⁴²⁹ efkendeğî: efendeğî KH

²⁴³⁰ mışrā²⁴²² li-münşi'ihî: li-münşi'ihî 'ayn KH; li-münşi'ihî: -BN; -E2, -E3, -İÜ

²⁴³¹ Kulun maruzatı şudur ki

²⁴³² neşr: -KH, -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

²⁴³³ sirre vü: sirr ü gūş KH

²⁴³⁴ kūs: gūş E3, İÜ2

ki hālâ çemen-i iqbālîñüz iqbāl-i semen-i server²⁴³⁵ ile ravza-i Rıdvāna muhākî ve devha-i iclālîñüz ki münbit-i aşl-ı tāhirdür.²⁴³⁶ Menbet-i²⁴³⁷ fer^c-i (E3 28b) zākî olup büstān-i devlet-i nūr-i nihāl-i²⁴³⁸ behcet-fezā ile münevver ve āsmān-ı rif^c at-i nūr-i hilāl-i zulmet-zidā ile münevvir. [Şi^c r²⁴³⁹ li-münşi^c ihi²⁴⁴⁰]

Fā' ilâtün Mefā' ilün Fe' ilün

Şükrü li'llāh ke'zîn laţif haber

Şāyed er ber-felek resānem ser

Esb-i şādî²⁴⁴¹ ber-āsmān-ı tāzem

Tekye ber-fark-ı ferkdān sāzem²⁴⁴²

[Neşr²⁴⁴³] Müheymîn-i ehad ve Şamed-i lem-yelid ve lem-yüled²⁴⁴⁴ dergâhından mutazarrî^c dur ki hemîşe hayme-i iqbālî²⁴⁴⁵ finā-yı fenādan dūr ve tā-kıyāmet kâmet-i ^c izz ü iclālî kabā-yı beķāyla mestūr ola. [Kıţ^c a²⁴⁴⁶ li-münşi^c ihi²⁴⁴⁷ yetezammenu't-tārîh²⁴⁴⁸]

Mefā' ilün Fe' ilâtün Mefā' ilün Fe' ilün

Cenāb-ı Hāzret-i ^c ālî ki hest çerh-i²⁴⁴⁹ şeref

Kunūn be-necm-i diger yāft zînet-encümenes

²⁴³⁵ server: serv İÜ

²⁴³⁶ tāhir: zāhir İÜ

²⁴³⁷ menbet: müşbet BN

²⁴³⁸ nihāl: behār İÜ

²⁴³⁹ şî^c r: kıţ^c a BN; -KH, -İÜ

²⁴⁴⁰ li-münşi^c ihi: -BN

²⁴⁴¹ şādî: tazi İÜ2

²⁴⁴² Allah'a şükür olsun ki bu güzel haberden başım göğe erse azdır Mutluluk atını gökyüzüne doğru koşturayım Gökteki iki parlak yıldız başımı yaslayayım

²⁴⁴³ neşr: -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

²⁴⁴⁴ Kul huvallāhu ehad Allāhu's-samed Lem yelid ve lem yüled De ki: O, Allah'tır, bir tektir Allah Samed'dir (Her şey O'na muhtaçtır; O, hiçbir şeye muhtaç değildir) O'ndan çocuk olmamıştır (Kimsenin babası değildir) Kendisi de doğmamıştır (kimsenin çocuğu değildir). İhlas/1-2-3

²⁴⁴⁵ iqbālî: iqbāl KH; iqbālî ve SÇ

²⁴⁴⁶ kıţ^c a: -E3, -İÜ

²⁴⁴⁷ li-münşi^c ihi: -BN, -İÜ

²⁴⁴⁸ yetezammenu't-tārîh: -SÇ

²⁴⁴⁹ çerh: burc E3

Zi-aşl-ı fâhir u fer^ç -i tâze ser-berzed

Nigâh dâred u²⁴⁵⁰ haqq ez-nevâ^çib-i zemenes (E2 27b)

Surûş-i^ç âlem-i cân²⁴⁵¹ goft cāe hayrū^çn-nās

Su^çâl kerd hîred çün zi-sâl-i âmedeneş²⁴⁵²

[Neşr²⁴⁵³] Ve çün istimâ^ç 2454 olındı ki bu^ç id-i sürür²⁴⁵⁵ evâhîr-i mâh-ı idde zuhûr itmiş
Feyyâz-ı^ç âlem-i (İÜ2 58b) ğayb bu kıt^ç a-i bî-^ç ayb²⁴⁵⁶ (KH 21b)

[FA33a]

ile ber-muqtezâ-yı ve mâ hüve^ç ale'l-ğaybr²⁴⁵⁷ bi-danîr²⁴⁵⁸ kûbbe-i dimâġı pür-ţanîn itdi.

[Kıt^ç a²⁴⁵⁹ li-münşî'ihî²⁴⁶⁰ Yetezammanu^ç 2461 -Târih Eyzan²⁴⁶²]

Fâ^ç ilâtün Fâ^ç ilâtün Fâ^ç ilâtün Fâ^ç ilün

Habbezâ²⁴⁶³ ferhunde mevlûdı²⁴⁶⁴ ki mülk-i kevn²⁴⁶⁵ -râ

Âmed ü²⁴⁶⁶ ez-şehr-i dil ġavġâ-yı derd u ġuşşa reft²⁴⁶⁷ (İÜ 29a)

Bîst-i heft şehr-i Şevvâl âmed ez-mülk-i kadem²⁴⁶⁸

²⁴⁵⁰ u: -KH, -E2, -SÇ

²⁴⁵¹ cân: ġayb E3

²⁴⁵² *Şerefin mihverî olan yüce hazretlerine Şimdi onun meclisi başka yıldızlarla süslendi Onun asil soyundan yeni bir dal (budak) filizlendi Hak zamanın musibetlerinden onu korusun Akıl onun geliş senesini sorunca can aleminin habercisi "İnsanların en hayırlısı geldi" dedi*

²⁴⁵³ neşr: -SÇ, -E2, -E3, -iÜ, -iÜ2

²⁴⁵⁴ istimâ^ç: ismâ^ç E2

²⁴⁵⁵ id-i sürür: id-i sürür sene 975 İÜ (tarih sayfa kenarında)

²⁴⁵⁶ ayb: ġayb E3

²⁴⁵⁷ O, ġaybın bilgilerini (sizden) esirgemez. Tekvîr/24

²⁴⁵⁸ danîr: zanîr İÜ

²⁴⁵⁹ kıt^ç a: -KH, -E3, -iÜ

²⁴⁶⁰ li-münşî'ihî: -BN, -iÜ

²⁴⁶¹ yetezammanu: tezammanu E2

²⁴⁶² eyzan: -BN, -KH, -E3, -iÜ

²⁴⁶³ *Ne mutlu o mübârek çocuġun aleme gelişyle gönül şehrinden dert ve kederin karmaşası gitti Şevval ayının yirmi yedisinde sonsuzluk aleminden geldi Geliş tarihini de yirmi yedi olarak bil*

²⁴⁶⁴ ferhunde mevlûdı: mevlûd-ı ferhunde BN

²⁴⁶⁵ kevn: tu SÇ

²⁴⁶⁶ ü: u E2, İÜ2

²⁴⁶⁷ reft: rif at E3

Sāl-i²⁴⁶⁹ tāriḥ-i ḳudūmeş hem bedān ez-bīst ü²⁴⁷⁰ heft²⁴⁷¹

[Neşr²⁴⁷²] Dā' i-i devlet-i hümāyūnīñ tehniyet-i sa' ādet-i rüz-i efzūna²⁴⁷³ lāyık. [Mışrā'²⁴⁷⁴]

Nesi var²⁴⁷⁵ yüze gelür dest-i du' ādan ğayrı

[Neşr²⁴⁷⁶] Nūr-ı çeşm-i devlet ü nūr-ı ğuşn-i sa' ādet olan maḥdūm-zādeler. [Şi' r²⁴⁷⁷ li-münşi' ihi²⁴⁷⁸]

Fā' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

Zıll-i devletde cāy-gīr²⁴⁷⁹ olalar²⁴⁸⁰

(İÜ2 59a)

Devlet ile kemāl-i pīr olalar²⁴⁸¹

Ola şābit üzerlerinde müdām

Sāyeñüz ve's-selāmu ve'l-ikrām

(BN 16b)

22. Tehniyet-i Sa' ādet ve Selāmet-i Ḳudūm İçün Şaḥīfe-i Beyāna²⁴⁸² Merḳūm Olmışdur²⁴⁸³

[Beyt²⁴⁸⁴]

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

Nesimü'ş-şubḥ zur min-ni rubā Necdin ve ḳablehā²⁴⁸⁵

²⁴⁶⁸ ḳadem: ' adem E3

²⁴⁶⁹ sāl: şāl E2

²⁴⁷⁰ u: +BN

²⁴⁷¹ heft: heft sene 957 İÜ

²⁴⁷² neşr: -KH, -E2, -E3, -BN, -İÜ2

²⁴⁷³ efzūna: efzūnına E3

²⁴⁷⁴ mışrā': ' ayn E3, İÜ, KH

²⁴⁷⁵ var: -KH

²⁴⁷⁶ neşr: -SÇ, -E2, -E3, -BN, -İÜ, -İÜ2

²⁴⁷⁷ şî' r: ḳıṭ' a BN; nazm E3; -KH, -İÜ

²⁴⁷⁸ li-münşi' ihi: -BN, -E3

²⁴⁷⁹ gīr: gūr E2

²⁴⁸⁰ olalar: olasız E3

²⁴⁸¹ olalar: olasız E3

²⁴⁸² beyāna: beyān E2

²⁴⁸³ olmuşdur: olmuş idi E3

²⁴⁸⁴ beyt: şî' r KH; -SÇ, -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

Ki²⁴⁸⁶ bû-yi dūst mî-āyed ez-ān ferhunde menzilhā²⁴⁸⁷

[Neşr²⁴⁸⁸] Kāşid-i²⁴⁸⁹ tîz-rev ki mānend-i²⁴⁹⁰ māh-ı nev kaṭ^ç -ı menāzil ü merāhil itmekden zerd ü nāhil kenāre-i ufḫ-ı ḥissi ehl-i zemīn-i żarā^ç ate vāşıl

[FA33b]

olup ol şems-i çerḫ-i ma^ç ālī ḫāne-i şerefine nüzül ve ol dürr-i ^ç aḫd-i e^ç ālī dürc-i sa^ç ādet tarafına duḫül (İÜ2 59b) idüp²⁴⁹¹ maḫām-ı şerīfi²⁴⁹² ḫudūm-i (E2 28a) devlet-rüsūmından müktesib-i teşrīf ve vaṭan-ı ḫadīmi vuşul-i sa^ç ādet uşulünden müctelib-i (SÇ 27a) ta^ç zīm olduḫı ḫaberin işāl eyleyüp bülbül-i dil-i şikeste-bālān bu naḫme-i şevḫ-efzā²⁴⁹³ ile nālān oldu ki.²⁴⁹⁴ [Beyt]

Mefā^ç ilün Fe^ç ilātün Mefā^ç ilün Fe^ç ilün

Zihī ḫuceste zamānī ki yār bāz āyed

Be-kām-ı ḡam-zedegān-ı ḡam-güsār bāz²⁴⁹⁵ āyed²⁴⁹⁶

[Neşr²⁴⁹⁷] Egerçi zamā-i²⁴⁹⁸ hevācir²⁴⁹⁹ ve zulemā-i deyəcirden şüret-i²⁵⁰⁰ saḫarda²⁵⁰¹ nümāyān sefere²⁵⁰² şurū^ç itmiş idüñüz. Ammā hezār şükr ü sipās ḫāric ez- (E3 29b) ḫadd

²⁴⁸⁵ *Ey saba rüzgarı benim için Necd tepelerini ve civarını ziyaret et*

²⁴⁸⁶ *O kutlu menzillerden yarın güzel kokusu geliyor*

²⁴⁸⁷ menzil: nezl E3

²⁴⁸⁸ neşr: -KH, -E2, -E3, -SÇ, -İÜ2

²⁴⁸⁹ kāşid: kāşid-ı bir E3

²⁴⁹⁰ mānend: nend E3

²⁴⁹¹ şerefine nüzül ve ol dürr-i ^ç aḫd-i e^ç ālī dürc-i sa^ç ādet tarafına duḫül idüp: -E2

²⁴⁹² şerīfi: şerīf E2

²⁴⁹³ efzā: efzān E3

²⁴⁹⁴ ki: -KH

²⁴⁹⁵ bāz: -KH

²⁴⁹⁶ *Ne talihli bir zaman ki yar geri dönüyor Dertlilerin (tek) arzusu, dert ortağı geri dönüyor* Hafız Gazel/ 235

²⁴⁹⁷ neşr: -E3

²⁴⁹⁸ zamā: zamā-i cevher FA, NO, İÜ

²⁴⁹⁹ hevācir: cevher-i cevāhir E3

²⁵⁰⁰ şüret: şüre SÇ; şuver KH

²⁵⁰¹ saḫarda: şaḫara SÇ

²⁵⁰² nümāyān sefere: -SÇ

ü²⁵⁰³ kıyās ol (İÜ 29b) Hâliķu'l-cinn ve'n-nāsa²⁵⁰⁴ ki 'ākıbet hey'āt-ı²⁵⁰⁵ 'āfiyet üzre rücu'
buyurdiñuz.²⁵⁰⁶ [Beyt²⁵⁰⁷] (İÜ2 60a)

Mef'ülü Mefā'ılün Mef'ülü Fe'ülün

Şükr İzed ki ez-ān bād-ı ħazān raĥne ne²⁵⁰⁸-yāft²⁵⁰⁹

Bustān-ı semen ü serv ü gül ü²⁵¹⁰ şimşādet²⁵¹¹

[Neşr²⁵¹²] Belī her kime kim seĥāb-ı 'ināyet-i Yezdānī²⁵¹³ sāyebān ola tāb-ı āftāb-ı
ĥavādişden müteġayyir olmaķ muĥāldür²⁵¹⁴ ve her kime kim serāb-ı²⁵¹⁵ (KH 22a) hidāyet-i
Raĥmānī cāygāh ola. Renc-i iltimā'-ı serābdan müteĥayyir olmaķ ne iĥtimāldür.²⁵¹⁶
[Beyt²⁵¹⁷]

Fe'ilātün Fe'ilün Fe'ilātün Fe'ilün

Kārvānī ki buved bedraķaeş luţf-i Ĥudāy²⁵¹⁸

[FA34a]

Be-taĥammül be-neşined²⁵¹⁹ be-celālet be²⁵²⁰-reved²⁵²¹

²⁵⁰³ ü: -FA, -E2, -İÜ2

²⁵⁰⁴ nāsa: nās E2

²⁵⁰⁵ hey'āt: hey'et E3

²⁵⁰⁶ İÜ2 59 no'lu varakta iki sayfa kenarında iki mektup yer alır. Bu iki mektup diġer nüshalarda yer almaz

²⁵⁰⁷ Beyt: -İÜ

²⁵⁰⁸ ne: -İÜ

²⁵⁰⁹ *Allah'a şükür olsun ki hazan rüzgarı senin bahçene, yasemine, selvine, gülüne ve şimşir ağacına yol bulamadı*

²⁵¹⁰ ü: -BN, -E3

²⁵¹¹ şimşādet: şimşādest E3

²⁵¹² neşr: -KH, -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

²⁵¹³ Yezdānī: Sübhānī E3

²⁵¹⁴ muĥāldür: muĥādür İÜ

²⁵¹⁵ serāb: şerāb E2

²⁵¹⁶ ne iĥtimāldür: mümteni' dür E3 dışındaki nüshalar

²⁵¹⁷ Beyt: -İÜ

²⁵¹⁸ Ĥudāy: Ĥudā BN, E3

²⁵¹⁹ neşined: neşid E2

²⁵²⁰ be: ne SÇ

²⁵²¹ *Bir kervan ki onun kılavuzu Allah'ın lütfudur Sabırla oturur azametle hareket eder*

[**Neşr**²⁵²²] Muḥlişān-ı devlet-ḥāh u devlet-ḥāhān-ı ihlāş-penāh²⁵²³ tefakḫud buyruldıḡda dā‘ī-i ḡadīm u müştāk-ı müstedīm ki sūz-ı²⁵²⁴ ḡasret cenāb-ı cennāt²⁵²⁵-mişālinden²⁵²⁶ (**İÜ2 60b**)²⁵²⁷ derūn-i sīnesinde dil-i dü²⁵²⁸-nīmi sākin-i nār-ı Āzer-i İbrāhīmdür. Tezekkür olunursa ma‘lūm-ı²⁵²⁹ re‘y-i enver-ı²⁵³⁰ muḥliş-perver ola ki her bār ki ol ma‘āhid-i ‘uhūd-ı sābıḡa²⁵³¹ ve müşāhed-i ḡuzūz-ı şāyiḡa (**E2 28b**) ve ol çemen-i faẓl u ifzāl ki efāzıl-ı ma‘ālī-şemāriyla ḡayret-i būstān ve (**SÇ 27b**) ol encūmen-i ‘izz ü iḡbāl ki emāşil-i encūm-i āşār ile ḡayret-i āsmāndur. Tezekkür olma kemān-ı²⁵³² ḡulū‘ dan tīr-i āh-ı zeferāt evc-i şüreyyāya²⁵³³ vāşıl²⁵³⁴ ve şehāb-ı dümū‘ dan seylāb-ı ḡaserāt²⁵³⁵ ḡa‘r-ı şerāyāya²⁵³⁶ nāzil²⁵³⁷ olur. [**Beyt-i**²⁵³⁸ ‘**Arabi**²⁵³⁹]

İzā lāḡa berḡ min²⁵⁴⁰ diyāri eḡibbatī (**E3 30a**)

Şaḡḡaḡat le-hā²⁵⁴¹ şevḡan²⁵⁴² ḡamişī ve cūbbetī²⁵⁴³

[**Beyt-i**²⁵⁴⁴ **Fārisi**²⁵⁴⁵]

(**İÜ2 61a**)

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

²⁵²² neşr: -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

²⁵²³ penāh: peyāh E2

²⁵²⁴ sūz: sevret KH

²⁵²⁵ cennāt: cenāb E2

²⁵²⁶ mişālinden: mişālden FA, E2, E3

²⁵²⁷ İÜ2 60b-61a numaralı yapraḡın iki kenarında diḡer nüshalarda yer almayan iki mektup mevcuttur.

²⁵²⁸ dü: -İÜ2

²⁵²⁹ ma‘lūm: -KH

²⁵³⁰ enver: envār E3

²⁵³¹ sābıḡa: sābıḡ E2

²⁵³² kemān: kemāl E3

²⁵³³ şüreyyā: semā E3

²⁵³⁴ vāşıl: vāşıl olup İÜ2

²⁵³⁵ ḡaserāt: ḡasret E3

²⁵³⁶ şerāyāya: şerāya FA dışındaki nüshalar

²⁵³⁷ nāzil: nāzili E3

²⁵³⁸ Beyt: Şi‘r E3; -İÜ

²⁵³⁹ ‘Arabi: -BN, -E3, -İÜ

²⁵⁴⁰ min: -SÇ

²⁵⁴¹ hā: hu KH

²⁵⁴² şevḡan: sevḡ E3

²⁵⁴³ *Dostlarımın diyarından bir yıldırım düşünce, onun sevincinden gömleḡim ve cūbbem parçalandı*

²⁵⁴⁴ Beyt: -İÜ

²⁵⁴⁵ Fārisi: -SÇ, -BN, -E3, -İÜ

Şehergehî ki²⁵⁴⁶ konem yād-ı rüzgār-ı vişāl

Kenār-ı men şevēd ez-āb dīde-i mā-lā-māl²⁵⁴⁷

[Neşr²⁵⁴⁸] Eger rāh-ı vuşūlde dīvār-ı mevāni^c kātī^c ve sebīl-i neyl-i²⁵⁴⁹ me'mūlde seyl-i kavāṭī^c māni^c olmayaydı²⁵⁵⁰ reclān u²⁵⁵¹ ḥāfi

[FA34b]

kaṭ^c -ı (İÜ 30a) mehāmih²⁵⁵² ve²⁵⁵³ ṭayy-i feyāfih²⁵⁵⁴ idüp sevret-i firāka²⁵⁵⁵ şuret-i telāki ile telāfi²⁵⁵⁶ olunurdu. Ammā ne çāre ki. [Beyt²⁵⁵⁷]

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fa' lün

Ferişte-ist ber-in kubbē-i muḡar-nes-kār²⁵⁵⁸ (BN 17a)

Ki piş-i ārzū-yi bī-dilān keşed dīvār²⁵⁵⁹

[Neşr²⁵⁶⁰] Vehhāb-ı bī²⁵⁶¹ -niyāz ve Feyyāz-ı çāresāz²⁵⁶² dergāhından me'mūl u mutazarrī^c dur ki^c an-ḡarīb ictimā^c -ı esbāb-ı infişāl u bu^c d mürtefi^c ve (İÜ2 61b)²⁵⁶³ esbāb-ı ictimā^c u ittişāl u²⁵⁶⁴ ḡurb müctemi^c ola. [Beyt²⁵⁶⁵]

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

²⁵⁴⁶ ki: -E3, -İÜ2

²⁵⁴⁷ *Şeher vakti kimi zaman sana kavuşma anını hatırladığımda kucağım gözyaşlarıyla dolar*

²⁵⁴⁸ neşr: - SÇ, -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

²⁵⁴⁹ neyl: -E3

²⁵⁵⁰ olmayaydı: -İÜ2

²⁵⁵¹ u: - KH

²⁵⁵² mehāmih: mehāmin İÜ

²⁵⁵³ ve: -İÜ

²⁵⁵⁴ feyāfih: feyāmi KH

²⁵⁵⁵ firāk: fark E2

²⁵⁵⁶ telāfi: telāki İÜ2

²⁵⁵⁷ beyt : şi^c r KH; -E2, -İÜ

²⁵⁵⁸ *Bu gökyüzünün süslü kubbesinde (ona) gönül verenlerin arzusunun önüne duvar çekmiş melektir*

²⁵⁵⁹ Ki piş-i ārzū-yi bī-dilān keşed dīvār: -KH

²⁵⁶⁰ neşr: -SÇ, -E2, -E3, -BN, -İÜ, -İÜ2

²⁵⁶¹ bī: fi E2

²⁵⁶² çāresāz: çāresāzda SÇ

²⁵⁶³ İÜ2 61b-62a nolu yaprağın kenarlarında mektuplar mevcuttur fakat yazılar silinmiştir.

²⁵⁶⁴ u: -iÜ

²⁵⁶⁵ beyt: -E2, -İÜ

Dārem ummīd ez-īn eşk-i çü bārān²⁵⁶⁶ ki dige²⁵⁶⁷

Berķ-ı devlet ki be-şod ez-naẓarem bāz āyed²⁵⁶⁸

[Neş²⁵⁶⁹] Çün muḥaffeyāt-ı²⁵⁷⁰ bevāṭın²⁵⁷¹ ve müceffeyāt-ı²⁵⁷² mekāmın dā^çī-i maḥabbet-i²⁵⁷³ kāfil²⁵⁷⁴ ve meveddet-i zāmin ḥaşā-yı āb-ı āyīne-kirdār gibi ol naẓar-ı taḥkīk-āşār katında (KH 22b) hüveydā vü āşikārdur. Lā-büdd bundan ziyāde şaḥārī-i²⁵⁷⁵ evrākda a^çlām-ı aqlām maşūb (E2 29a) ve muḥazzirāt-ı setāyir-i zamāyir incilā (SÇ 28a) vü inkişāfa²⁵⁷⁶ mensūb kılmadı. Bākī. Hemīşe tā ki devr-i çerḥ-i ecrām-ı şevābite mūrīş-i seyr ü (E3 30b) sümüvv ü rüy-ı²⁵⁷⁷ arz ezhār-ı nevābite mücib-i neşv ü nümüvv ola. Ol²⁵⁷⁸ (İÜ2 62a) zāt-ı şerīf ve ^çunşur-ı laṭīfīn ḥarekātı mücib-i

[FA35a]

berekāt ve sükūnı erkān-ı қаşr-ı²⁵⁷⁹ sa^ç ādete mūrīş-i şebāt ola. Āmīn bi-mecdi'l-ālemīn.²⁵⁸⁰

23. Nām-zedlik²⁵⁸¹ Tehniyeti²⁵⁸² İçün Ba^ç zı Maḥādīme Tahṛīr Olınmışdı²⁵⁸³ Ba^ç zı Ecille-i Aḥbāb Lisānından²⁵⁸⁴ (NO 21a/ NO 21b)

Meclis-i şerīf-i feżāyil-i imtizāc ve mevķif-i münīf-i me'āşir-i²⁵⁸⁵ izdivāc ki ^çayn-ı ^çināyet-i Sübhānī ile maşūn u maḥrūs ve rāy-ı raḥmet-i Raḥmānī ile merāḥ-ı²⁵⁸⁶ ervāḥ u müteneffis-

²⁵⁶⁶ bārān: yārān E2

²⁵⁶⁷ dige : dīger KH

²⁵⁶⁸ *Yağmur gibi akan gözyaşlarım sayesinde gözümün (önünden) giden tali ışığın tekrar geri döneceğine ümidim var* Hafız Gazel/236

²⁵⁶⁹ neş: -SÇ, -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

²⁵⁷⁰ muḥaffeyāt: muḥaffeyāb E3

²⁵⁷¹ bevāṭın: bevāṭık E3

²⁵⁷² müceffeyāt: muḥaffeyāt E3

²⁵⁷³ maḥabbet: muḥibb KH

²⁵⁷⁴ kāfil: mükāfil E3

²⁵⁷⁵ şaḥārī: şaḥārā'ı İÜ2

²⁵⁷⁶ inkişāfa: inkişāf E2

²⁵⁷⁷ rü: vādī SÇ

²⁵⁷⁸ Ol: -İÜ

²⁵⁷⁹ қаşr: ^çunşur-ı қаşr E3

²⁵⁸⁰ Āmīn bi-mecdi'l-ālemīn: +KH

²⁵⁸¹ nām-zedlik: nām-zādlik BN; nā-murādlik NO

²⁵⁸² Nām-zedlik tehniyeti için ba^ç zı maḥādīme tahṛīr olınmışdı ba^ç zı ecille-i aḥbāb lisānından: -E2

²⁵⁸³ olınmışdı: olınmışdur İÜ2

²⁵⁸⁴ bazı ecille-i aḥbāb lisānından: -BN

i nüfusdur.²⁵⁸⁷ Hemîşe bedâyi^c -i bedâyi^c -i²⁵⁸⁸ dîniyye vü dünyeviye ile memlû vü meşhûn ve ġarâ[’]ib-i²⁵⁸⁹ reġâ[’]ib-i (İÜ 30b) kemâlât-ı şûriyye vü ma[’]neviyye ile maşhûb u maġrûn ola. [Beyt-i²⁵⁹⁰ ^c Arabî²⁵⁹¹]

Allâhu a[’] tâhu²⁵⁹² teşrîfen ve temkînen

Âmin âmin hattâ elfe âminen²⁵⁹³

(İÜ2 62b)²⁵⁹⁴

[Neşr²⁵⁹⁵] Ezhâr-ı da[’] vât-ı hâlişât-ı müştakâne ki hadâ[’] ik-i maġabbet²⁵⁹⁶ ü ihlâşda mütebessim ve²⁵⁹⁷ eryâh-ı taġiyyât-ı şâlihât-ı niyâzmendâne ki meşârîk-ı meveddet ü ihtîşâşdan mütenessimdür.²⁵⁹⁸ Huzûr-ı şerîf şeref-i huzûr ve sâhâ-i fesîh mevfürü’l-hübûra resânide kılnur. [Beyt-i²⁵⁹⁹ Fârisî²⁶⁰⁰]

Mefâ[’] ilün Fe[’] ilâtün Mefâ[’] ilün Fe[’] ilün

Çü gül be-hande der-âyed leb-i ehl-i²⁶⁰¹ zi-şafâ²⁶⁰²

Eger²⁶⁰³ zi-gülşen-i luţfet²⁶⁰⁴ vezed nesîm-i vefâ²⁶⁰⁵

[Neşr²⁶⁰⁶] Ba[’] dehu²⁶⁰⁷ ma[’] rûz-ı ġarem-i ġurrem-nihâd oldur ki müyesser-i²⁶⁰⁸ iġbâl ve münhî-i²⁶⁰⁹ teyessür-i²⁶¹⁰ âmâlden²⁶¹¹

²⁵⁸⁵ meâsir: mekârim NO

²⁵⁸⁶ merâh: mezâh E3

²⁵⁸⁷ ki [’] ayn-ı [’] inâyet-i Sübhânî ile maşûn u maġrûs ve rây-ı raġmet-i Raġmânî ile merâh-ı ervâh ve müteneffis-i nüfusdur: -NO

²⁵⁸⁸ bedâyi[’]: vedâyi[’] E3; -NO

²⁵⁸⁹ ġarâ[’]ib: ġarâb İÜ2

²⁵⁹⁰ beyt: şî[’]r KH, E3; -E2, -İÜ2

²⁵⁹¹ [’] Arabî: +SÇ

²⁵⁹² a[’] tâhu: a[’] tâfu E2

²⁵⁹³ *Allah ona büyüklük ve metanet bahsetsin Amin amin hatta binlerce (kez) amin*

²⁵⁹⁴ İÜ2 62b-63a nolu yapraġın kenarlarında diġer nüshalarda yer almayan iki mektup bulunmaktadır.

²⁵⁹⁵ neşr: -E2, -E3, -İÜ2

²⁵⁹⁶ maġabbet: niyyet KH

²⁵⁹⁷ ki hadâ[’] ik-i maġabbet ve ihlâşda mütebessim ve: -NO

²⁵⁹⁸ ki meşârîk-ı meveddet ü ihtîşâşdan mütenessimdür: -NO

²⁵⁹⁹ Beyt: -İÜ2

²⁶⁰⁰ Fârisî: +SÇ

²⁶⁰¹ ehl: emel İÜ2

²⁶⁰² şafâ: neşât FA

²⁶⁰³ *Eġer senin lütuf gülşeninden vefâ rüzgarı eserse Sevinçten umut dudaġına gonca gibi bir gülüş gelir*

²⁶⁰⁴ luţfet: luţfeş BN

²⁶⁰⁵ vefâ: ġabûl NO

[FA35b]

istimā^c olındı ki (E2 29b) cenāb-ı ma^c ālī-me[’]āb sulṭānū[’]l-^c ulemā bürhānū[’]l-fuzalā ṣadr-ı
ecell ü (İÜ2 63a) a^c zam pīṣvā-yı ṣudūr-ı²⁶¹² ^c ālem. [Mıṣrā^{’2613}] (SÇ 28b)

Bedrū[’]l-^c ulā²⁶¹⁴ ṣemsü[’]l-hüdā ğaysü[’]l-verā kehfü[’]l-ümem²⁶¹⁵

[Neṣr²⁶¹⁶] Ḥazretinüñ²⁶¹⁷ ḥarem-i ḥürmet-āyınlerine etemm-i (NO 22a) iḥtiṣāşla müntesib
ve eḥaṣṣ-ı intisāb²⁶¹⁸ u iḥtiṣāşı²⁶¹⁹ (KH 23a) müktesib²⁶²⁰ olup nazm-ı müzāheret ve ^c aḳd-i
muṣāheret buyrılmış mes^cūd u meymün ve ḥuceste vü²⁶²¹ hümāyün ola. [Beyt-
i^{2622c} Arabi²⁶²³]

Fe-lem²⁶²⁴ yeki²⁶²⁵ yuşliḥ²⁶²⁶ illā lehu²⁶²⁷

(BN 17b)

Ve-lem²⁶²⁸ teki²⁶²⁹ tuşliḥ illā lehā²⁶³⁰

[Neṣr²⁶³¹] Bu intizām-ı sa^c ādet-i iltiyām silsile-i ḥulūd u devām ile muḳayyed ve bu
ictimā^c -ı celālet²⁶³² irtifā^c -ı erkān-ı istiḥkām u ittisā^c la muḥkem²⁶³³ ü müşeyyed olmaḳ için

²⁶⁰⁶ neṣr: -E2, -E3, -İÜ2

²⁶⁰⁷ ba^c dehu: ma^c demā NO

²⁶⁰⁸ müyesser: mübeṣṣir KH, NO, E3

²⁶⁰⁹ münhī: müntehā KH

²⁶¹⁰ teyessür: müyesser E3

²⁶¹¹ āmāl: el-āmāl E3

²⁶¹² ṣudūr: ṣadr İÜ

²⁶¹³ mıṣrā[’]: ^c ayn KH, SÇ; -E3, -İÜ2

²⁶¹⁴ ^c ulā: ^c āl KH

²⁶¹⁵ *Yücelik dolunayı, doğruluk güneşi, insanların yardımcısı, ümmetlerin sığınağı*

²⁶¹⁶ neṣr: -SÇ, -E2, -E3, -BN, -İÜ, -İÜ2

²⁶¹⁷ ḥazretinüñ: ḥazretlerinüñ KH

²⁶¹⁸ intisāb: intisābı E2

²⁶¹⁹ iḥtiṣāşla: iḥtiṣāş KH; iḥtiṣāşı FA, E2, İÜ2, NO, BN, SÇ, İÜ

²⁶²⁰ müktesib: intisābı müktesib E3

²⁶²¹ ḥuceste vü: -E3

²⁶²² beyt: ^c ayn KH; ṣi^c r E3; -E2, -İÜ2

²⁶²³ ^c Arabi: +NO

²⁶²⁴ *O olmadan hiçbir şey yerinde olmaz O olmadan hiçbir şey isabetli olmaz*

²⁶²⁵ yeki: teki E3

²⁶²⁶ yuşliḥ: tuşliḥ E3

²⁶²⁷ lehu: lehā NO, BN

²⁶²⁸ Fe-lem yeki yuşliḥ illā lehu Ve-lem teki tuşliḥ illā lehā: Fe-lem teki tuşliḥ illā lehu Ve-lem yeki yuşliḥ illā

lehā KH, E2, NO

²⁶²⁹ teki: yeki E3

²⁶³⁰ lehā: ve lehu BN

şafâ-yı derûn u²⁶³⁴ hülûş-ı zamîr u (İÜ 31a) şıdķ-ı niyyet ve naķâ-yı²⁶³⁵ şaviyyetle irâd-ı²⁶³⁶
(İÜ2 63b)²⁶³⁷ evrâd-ı ed^c iyye-i şâfiyye-i²⁶³⁸ vâfiyyeye²⁶³⁹ iştiğâl olındı.²⁶⁴⁰ [Beyt²⁶⁴¹]

Mef^cülü Fâ^cilâtü Mefâ^cilü Fâ^cilün

Bâķî hemîşe pâye-i devlet²⁶⁴² bulend bād

Ķadr-i tu ez-devâm u beķâ behremend bād²⁶⁴³

24. Ba^c zı²⁶⁴⁴ Maĥâdîme²⁶⁴⁵ Ķazâ-i Maĥmiyye-i²⁶⁴⁶ Ķalaĥa Tevĥih Olındıķda Tehniyet
Ĥariķi²⁶⁴⁷ Üzre²⁶⁴⁸ Semt-i Taĥrîr ve İrsâl Bulmıřdı²⁶⁴⁹

Her ĥayr u²⁶⁵⁰ sa^c âdet ki maĥkeme-i ĥazâ vü ĥaderden sükkân-ı şehr-i

[FA36a]

vücûd üzerine vâřıl olur ve her feyz ü fażîlet ki dergâĥ-ı Ĥâlîķ-ı Ķaviyy ü Ķadirden ahâlî-i
(E3 31b) mülk-i ĥayr u cûd ehlinde²⁶⁵¹ ĥâřıl olur. Muĥârin-i²⁶⁵² rûz-i hümâyün u (İÜ2 64a)

²⁶³¹ neşr: -E2, -E3, -İÜ2

²⁶³² celâlet: sa^c âdet KH

²⁶³³ muĥkem: müstaĥkem KH

²⁶³⁴ u: -FA, -İÜ

²⁶³⁵ naķâ: beķâ E3

²⁶³⁶ irâd: ebrâr E2

²⁶³⁷ İÜ2 63b sayfa kenarında bir mektup yer alır fakat yazılar silinmiştir.

²⁶³⁸ şâfiyye: şâfiyye ve E3

²⁶³⁹ vâfiyye: -E2

²⁶⁴⁰ olındı: ĥılındı E3

²⁶⁴¹ beyt: şi^c r KH; -E2, -İÜ, -İÜ2

²⁶⁴² devlet: ĥudret E3

²⁶⁴³ *Senin talih merteben daima yüksek olsun İtibarın daim olsun ve her zaman kismetin iyi olsun*

²⁶⁴⁴ Ba^c zı maĥâdîme ĥazâ-i maĥmiyye-i Ķalaĥa tevĥih olındıķda tehniyet řariķi üzre semt-i taĥrîr ve irsâl bulmışdı: -İÜ

²⁶⁴⁵ maĥâdîm: -KH

²⁶⁴⁶ maĥmiyye: -E2

²⁶⁴⁷ řariķi: řaķî E3

²⁶⁴⁸ üzre: -SĶ, -E3

²⁶⁴⁹ bulmışdı: bulmışdır İÜ2; olmışdı E3

²⁶⁵⁰ u: -İÜ

²⁶⁵¹ ehlinde: ehline E3

²⁶⁵² muĥârin: muĥâbil KH

ma' ādin-i²⁶⁵³ baht-ı ferhunde vü meymūn olup pāye-i devlet ü iqbāl rüz-be-rüz terakķide ve hayl-i sa' ādet ü iclāl fevc fevc²⁶⁵⁴ telakķide ola. [Mıṣrā^{c 2655}]

Raħmet ber²⁶⁵⁶ -ān-rā²⁶⁵⁷ ki zi-iħlāş-ı dil āmīn güyed²⁶⁵⁸

[Neṣr²⁶⁵⁹] Şad hezār tuħef-i taħiyyāt hayāt-ı ihtivā ve ıaraf-ı²⁶⁶⁰ teşrifāt-ı²⁶⁶¹ teslimāt²⁶⁶² tesellī-i ibtidā²⁶⁶³ ki maħabbet-i tāmme-i (SÇ 29a) kāmile²⁶⁶⁴ ve meveddet-i 'amme-i şāmileden semt-i şudūr u semt-i zuhūr bulur. Maħzar-ı şerīfe ki Ĥākim-i Ezel dergāhından każiyye-i naşafet²⁶⁶⁵ ü 'adāleti²⁶⁶⁶ müseccel ve ol maħfil-i münife ki Vālī-i Lem-yezel bārgāhından ĥüccet-i²⁶⁶⁷ kemāl-i²⁶⁶⁸ fazīleti muşahħah ve mükemmel²⁶⁶⁹ ve²⁶⁷⁰ ol meclis-i ĥaṭire ki każā-i²⁶⁷¹ hükümet-i²⁶⁷² Sübhānide şuhūd-ı²⁶⁷³ müzekki ve mu'addıldür. Tebliğ (İÜ2 64b) ü irsāl vü taştir ü işāl olunur. Ĥaķķā ki çün (İÜ 31b) sürüş-i ğayb ki²⁶⁷⁴ müberrā²⁶⁷⁵ serāy-i dil-i bī-reybe ilkā eyledi.²⁶⁷⁶ Māye-i 'izzet mütezāyid ve (KH 23b) pāye-i rif at müteşā' id olup każā-i maħmiyye-i Ġalaṭa ol cenāb-ı bī-ķahr u saħaṭe menzil-i²⁶⁷⁷ hüküm ü eyālet²⁶⁷⁸ ve mevķi' -i luṭf u 'adālet

²⁶⁵³ ma' ādin: mu' āvin İÜ2

²⁶⁵⁴ fevc: -E3

²⁶⁵⁵ mıṣrā' : ' ayn KH, E3; -İÜ, -İÜ2

²⁶⁵⁶ ber: -E2, -E3, -İÜ2

²⁶⁵⁷ rā: -BN

²⁶⁵⁸ *İçten bir gönülle āmin diyenlere rahmet olsun*

²⁶⁵⁹ neṣr: -E2, -E3, -İÜ

²⁶⁶⁰ ıaraf: -SÇ, -E2

²⁶⁶¹ teşrifāt: -SÇ, -E2, -E3

²⁶⁶² teslimāt: şerifāt E2; teslimāt-ı teşrifāt E3

²⁶⁶³ ibtidā: ihtidā E3

²⁶⁶⁴ kāmile: kāmil E2

²⁶⁶⁵ naşafet: inşāf İÜ2

²⁶⁶⁶ 'adāleti: 'adālet E2

²⁶⁶⁷ ĥüccet: ĥuceste İÜ

²⁶⁶⁸ kemāl: kemāl ve E3

²⁶⁶⁹ mükemmel: mükemmeldür E3

²⁶⁷⁰ ve: +KH, +E2

²⁶⁷¹ każā-i hükümet: każā ve hükümet KH

²⁶⁷² hükümet: hüküme E2

²⁶⁷³ şuhūd: -SÇ, -E2

²⁶⁷⁴ ki: -KH

²⁶⁷⁵ müberrā: müberrā ez-şekk ve reybdür E3; müberrā ez-'ayb der İÜ2; müberrā-yı İÜ; -KH, -SÇ

²⁶⁷⁶ eyledi: eyledi ki KH, BN, E3, İÜ2

²⁶⁷⁷ menzil: menzil ü İÜ

²⁶⁷⁸ eyālet: āyāt E2

[FA36b]

ve mevzi^c -i fazl u celâlet ve medâr-ı def^c -i zulm ü dâlelet ve menâ-ı ref^c -i sehv ü cehâlet kılınmuştur (E3 32a). Mâdde-i²⁶⁷⁹ efrâh tezâyüd ü tekâşür cânibine sâ^c î ve hümüm-i²⁶⁸⁰ etrâh tenâhî ve taqâşur tarîkine dâ^c î oldı.²⁶⁸¹ [Şi^c r²⁶⁸² li-münşi['] ihi²⁶⁸³]

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

Gerdeş-i devr-i zamân itdi bugün hüküm-i şavâb

Evvelâ düşmiş idi gerçi ki sehv ü²⁶⁸⁴ ğalağa

Nâ-maḥallî idüben hüküm-i maḥallinden devir

Kendüyi itdi²⁶⁸⁵ maḥall²⁶⁸⁶ ḥidmete²⁶⁸⁷ şehr-i²⁶⁸⁸ Ğalağa

[Neşr²⁶⁸⁹] Bu ḥaber-i rûḥ-perver ü (BN 18a) râḥat-güsterden muḥlişân-ı şafâ-nazar ve ehl-i şafâ-yı ihlâş-siyer mesned-i teraffu^c da terabbu^c ve serîr-i²⁶⁹⁰ sürürdan temettu^c itdükleri ol mertebede degüldür ki lisân-ı ḥâme^c özür²⁶⁹¹ -nâmede taḥrîr-i ḥaṭṭ-ı miskîn²⁶⁹² itmekle^c uhde-i²⁶⁹³ taḥrîr u tebyînden ḥurûc itmesi (E2 30b) ḥayyiz-i imkāna²⁶⁹⁴ vâşıl ve maḳâm-ı teyessürde ḥâşıl ola.²⁶⁹⁵ Erbâb-ı ḥuşûş-ı²⁶⁹⁶ ihlâş ve aşḥâb-ı ḥulûş-ı²⁶⁹⁷ ihtişâş^c izz-i²⁶⁹⁸

²⁶⁷⁹ mâdde: mâddet İÜ2

²⁶⁸⁰ hümüm: hümüm ve E2, E3, İÜ2

²⁶⁸¹ oldı: -SÇ

²⁶⁸² şî^c r: beyt SÇ; kıt^c a BN; kaf E3; -KH, -iÜ, -iÜ2

²⁶⁸³ li-münşi['] ihi: -SÇ, -BN, -iÜ, -iÜ2

²⁶⁸⁴ gerçi ki sehv ü: sehivle gerçi E3

²⁶⁸⁵ itdi: itdi yine FA

²⁶⁸⁶ maḥall: -SÇ, -E2

²⁶⁸⁷ ḥidmet: ḥizmet İÜ2

²⁶⁸⁸ şehr: şehri itdi SÇ

²⁶⁸⁹ neşr: -E2, -E3, -iÜ, -iÜ2

²⁶⁹⁰ serîr: sürür SÇ

²⁶⁹¹ özür: özür FA, E3, İÜ, İÜ2

²⁶⁹² miskîn: müşğîn KH, BN, İÜ2

²⁶⁹³ uhde: ahd E2

²⁶⁹⁴ imkāna: imkân E2

²⁶⁹⁵ ola: olur İÜ

²⁶⁹⁶ ḥuşûş: ḥuşûş ve E3; ḥulûş E2

²⁶⁹⁷ ḥulûş: ḥulûş ve E3

²⁶⁹⁸ izz: izz ü İÜ2

huzūr-ı ma'ālī-i mevfüra tehiyye-i²⁶⁹⁹ tehniye ve (SÇ 29b) taqaddüme-i mükerre²⁷⁰⁰ için dürer-i gurur-i nikât-ı şerife (İÜ2 65b) ve cevâhir-i zevâhir-i elfâz u²⁷⁰¹ ma'ânî-i laîfe silk-i beyâna re's-i benânla²⁷⁰²

[FA37a]

tanzîm²⁷⁰³ idüp irsâl itdükde dâ'î daği²⁷⁰⁴ 'ağd-i muhlişinde²⁷⁰⁵ dâhil (İÜ 32a) belki kemâl-i 'icâda²⁷⁰⁶ vâşıl olmağın taħrîr-i kitâb u taħrîr-i²⁷⁰⁷ hıfâb itmege tecäsür itdi. Bâkî. Hemîşe merâtib-i ma'ālî vü ma'âric-i e'âlî 'ale't-tevâtür ve't-tevâlî müyesser ü muğadder ve mübeşşer ü muğarrer olmağdan. [Beyt²⁷⁰⁸ li-münşi'ihî²⁷⁰⁹]

Fâ' ilâtün Mefâ' ilün Fâ' ilün

Olmaya hiç bir nefes hâli²⁷¹⁰

Bi-'alîyyi²⁷¹¹ ve qadrihi'l-'âlî²⁷¹²

(E3 32b)

25. Tehniyet-i²⁷¹³ Sünnet-i²⁷¹⁴ Hıtân İkâmeti-çün Ba'zı Ehibbâyâ Muğarrer²⁷¹⁵ Olmışdı²⁷¹⁶

(KH 24a)

Meclis-i a'lâ vü esmâ ve mağfil-i kerem-i²⁷¹⁷ ef'âl ü kemâl-i esmâya ki 'Aden-i dürer-i kemâl ü ikmâl²⁷¹⁸ ve ma'den-i güher-i (İÜ2 66a) fazl u²⁷¹⁹ ifzâl²⁷²⁰ ve menbit-i²⁷²¹ eşcâr-ı

²⁶⁹⁹ tehiyye: tehniyye İÜ; -E3

²⁷⁰⁰ taqaddüme-i mükerre: taqđime-i tekerrüme KH; taqđime-i tekrime E2; taqaddüme-i tekerrüme E3, İÜ2

²⁷⁰¹ u: -KH

²⁷⁰² benânla: beyâna İÜ2; beyânla SÇ, E2

²⁷⁰³ tanzîm: nazm E2

²⁷⁰⁴ daği: dâği E3

²⁷⁰⁵ muhlişinde: muhlişine E2

²⁷⁰⁶ 'icâd: ittihâd KH, İÜ2

²⁷⁰⁷ taħrîr: taşîr E3

²⁷⁰⁸ beyt: -KH, -İÜ, -İÜ2

²⁷⁰⁹ li-münşi'ihî: +KH

²⁷¹⁰ hâli: hâlî ve E3

²⁷¹¹ bi-'alîyyi: bi'n-Nebiyi E3

²⁷¹² 'âlî: me'âlî KH

²⁷¹³ Tehniyet-i sünnet-i hıtân ikâmeti-çün ba'zı ehibbâyâ muğarrer olmuşdı: -İÜ

²⁷¹⁴ sünnet: sünne E2

²⁷¹⁵ muğarrer: taħrîr KH, E3

²⁷¹⁶ olmuşdı: olmuşdur İÜ2; olınmışdı E3

besātīn-i fezāyil²⁷²² ve mebit-i²⁷²³ efrād-ı esātīn-i²⁷²⁴ efāzıldur. Beđāyi^c-i bedāyi^c-i²⁷²⁵ hıdmet²⁷²⁶ ü ta^c zīm ve ğarāyib-i²⁷²⁷ reğāyib-i midhāt ü tekrīm ki şabā-yı seher-i²⁷²⁸ ihlāşa²⁷²⁹ muķterin ve şafā-yı güher-i ihtişāşla mecmū^c a-i²⁷³⁰ fī-ķarndur. Nişār u²⁷³¹ işār olınup²⁷³² ol vakitde ki medāhıl-i²⁷³³ burūc-ı āsmān münfetiķ ve menāzır-ı şudūr-ı rāstān²⁷³⁴ münşerih olur. Vird-i ezķār-ı du^c ā-yı tazarru^c-engīz ve verd-i ezhār-ı²⁷³⁵ niyāz-ı taķāzzu^c-āmīz²⁷³⁶ beķā-yı^c alā-yı zāt-ı kerem²⁷³⁷-nihād ve^c alā-yı beķā-yı evlād-ı

[FA37b]

kemāl-i nejādīñuz-ķün irsāl-i (E2 31a) mecālis-i ervāh-ı nişīmen²⁷³⁸-bālā²⁷³⁹ ve ışdār-ı maķāfil-i envār-ı ğatīre-i vālā kılnur. Ćün (İÜ2 66b) maķz-ı²⁷⁴⁰ hıluş-ı²⁷⁴¹ şafādan münba^c iş ve^c ayn-ı şafā-yı hıluşdan münşa^c ibdür. Mercū ve müteraķķebdür ki mecāl-i icabetde cevelān ve maķāll-i işābetde leme^c ān ide. [Şi^c r²⁷⁴² li-münşi^c ihi²⁷⁴³]

İrcī ķabūlen li'd-du^c āi li-enneh

(SĆ 30a)

²⁷¹⁷ kerem: kirām E3

²⁷¹⁸ ü ikmāl: -E3

²⁷¹⁹ u: -SĆ

²⁷²⁰ fażl u ifzāl: -İÜ

²⁷²¹ menbet: müşbet KH

²⁷²² eşķār-ı besātīn-i fezāyil: besātīn-i eşķār-ı fezāyil BN

²⁷²³ mübeyyet: münbit E3

²⁷²⁴ esātīn: selātīn KH

²⁷²⁵ bedāyi^c: -E3

²⁷²⁶ hıdmet: hıżmet İÜ2

²⁷²⁷ ğarāyib: ğarāyit E2

²⁷²⁸ seher: şahrā E3

²⁷²⁹ ihlāşa: hıluşa E3

²⁷³⁰ mecmū^c a: mecmū^c atü KH, İÜ2

²⁷³¹ u: -İÜ

²⁷³² olınup: olınur E2

²⁷³³ medāhıl: medāric KH, İÜ

²⁷³⁴ rāstān: āstān E3

²⁷³⁵ ezhār: derd E2

²⁷³⁶ taķāzzu^c -āmīz: taķāzzu^c -āmiziñle FA; taķāzzu^c -āmizle BN, E3

²⁷³⁷ kerem: kerīm İÜ2

²⁷³⁸ nişīmen: nişīmede İÜ

²⁷³⁹ irsāl-i mecālis-i ervāh-ı nişīmen-bālā: irsāl-i nişīmen-i ervāh-ı bālā KH

²⁷⁴⁰ maķz: maķlaş E2

²⁷⁴¹ hıluş: hıluş ve E3

²⁷⁴² şı^c r: nazm BN; -KH, -İÜ

²⁷⁴³ li-münşi^c ihi: -BN, -İÜ

Ḳarīn bi-iḥlāṣi's-serire ve's-sırr

(İÜ 32b)

Fe-lā-zāleti'l-eyyām sāḥate ḳadrih

Teḥuffu bi-ecnāsi'l-maḥāmid ve'l-birr²⁷⁴⁴

[Neṣr²⁷⁴⁵] Sa' ādet-i mülākāt-i²⁷⁴⁶ cāniye ki mülākāt-i sa' ādet-i cāvidānīdür.²⁷⁴⁷ Te' āttuş u teşavvuk-ḥasteniñ (E3 33a) ittifāk-ı 'ilāc ve i'tidāl-i mizāc ve teşneniñ irtifā' -ı serāb²⁷⁴⁸ (BN 18b) u iltimā' -ı²⁷⁴⁹ şarāba²⁷⁵⁰ itdügü te' aḥṣudān tefevvuk itmişdür. [Beyt²⁷⁵¹]

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

Hevā²⁷⁵²-ḥ'āh-ı tuem cānā vü mī-dānem ki mī-dānī (İÜ2 67a)

Ki hem²⁷⁵³ nā-gofte²⁷⁵⁴ mī-dānī vü hem ne-nvişte mī-ḥ'ānī²⁷⁵⁵

[Neṣr²⁷⁵⁶] İstimā' olındı ki²⁷⁵⁷ maḥādīm-i kirāma icrā-yı sünnet-i Nebī²⁷⁵⁸ 'aleyhi's-salātü ve's-selām itmege 'azīmet-i mübārek-āğāz u ḥuceste-encām olınmış Bī-çün-ı Tebārek meymün (KH 24b) u mübārek²⁷⁵⁹ ide. [Beyt²⁷⁶⁰ li-münşi'ihī²⁷⁶¹]

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ul

²⁷⁴⁴ Duamı kabul et çünkü o iḥlas ve sırr yüklüdür Günler hala kıymet sahasındadır Güzel hasletler ve iyiliklerle doludur

²⁷⁴⁵ neṣr: -E3, -İÜ, -İÜ2

²⁷⁴⁶ mülākāt: -FA

²⁷⁴⁷ cāvidānīdür: cāvidānī BN

²⁷⁴⁸ serāb: şerāb E3

²⁷⁴⁹ iltimā': iltimās KH

²⁷⁵⁰ şarāb: serāb E3

²⁷⁵¹ beyt: li-münşi'ihī KH; -İÜ

²⁷⁵² hevā: -İÜ2

²⁷⁵³ hem: -E3

²⁷⁵⁴ nā-gofte: nā-dīde (şiirin orijanilinde)

²⁷⁵⁵ *Senin aşğınım ey can biliyorum biliyorsun bunu Hem görürsün görünmezi, hem okursun yazılmamışı* Hafız Gazel/474

²⁷⁵⁶ neṣr: -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

²⁷⁵⁷ ki: -SÇ, -İÜ, -İÜ2

²⁷⁵⁸ Nebī: Nebī Ādem SÇ

²⁷⁵⁹ "Bī-çün-ı Tebārek meymün u mübārek" cümlesinden sonra "ve müyessir-i āmāl nesīm-i beşāret imāret-i cenāb-ı āsmān-ı şadāret ile" kısmına geçer (26 no'lu mektubun ilk kısmı yer almaz)

²⁷⁶⁰ beyt: - KH, -İÜ

²⁷⁶¹ li-münşi'ihī: -BN, -İÜ

Āyīn-i Ḥalīl ü sünnet-i Muşţāfavī²⁷⁶²

Ḥayr ile müyesser eyle ey Ḥayy-i Ḳavī

[Neşr²⁷⁶³] Eger mevānī^c-i zāhire ve ḳavāţī^c-i ḳāhire ki²⁷⁶⁴ ma^clūm-ı ḥāţır-ı²⁷⁶⁵
Raḥmāniyyü'l-ḥāţıradur mürtefi^c ve esbāb-ı

[FA38a]

eşţāt-ı²⁷⁶⁶ irtihāl fi'l-cümle müctemi^c ola idi.²⁷⁶⁷ Dā^cî daḥi bu sūr-ı sūrūr-ı iştımāle²⁷⁶⁸ ḳādim
ve bu velīme-i kerīmede ḥāzır belki ḥādım olurdı. Ammā²⁷⁶⁹ ne çāre.²⁷⁷⁰ [Beyt²⁷⁷¹

‘Arabī²⁷⁷²]

Mā küllü mā yetemenna'l²⁷⁷³-mer'ü yüdrıkuhu

Tecri'r-riyāḥu bi-mā lâ teştēhi's²⁷⁷⁴-sufun²⁷⁷⁵ (E2 31b)

[Neşr²⁷⁷⁶] Çün maḳşūd baş-ı dest-i du^cā ve ḳabz-ı şest-i şenādur. Bundan ziyāde dürer-i
kilk-i benān-ı feşāḥat²⁷⁷⁷ gurur-i silk-i²⁷⁷⁸ beyān-ı şabābet ḳılınmadı ve ‘anber-i buḥūr-ı
Hind midād-ı anberīne-i²⁷⁷⁹ buḥūr u ra^cd-ı maḥabbet-i Selmā ve Leylā-yı²⁷⁸⁰ vedād
olınmadı. Bāḳī. (SÇ 30b) Hemişe şehristān-ı (İÜ 33a) sūrūr²⁷⁸¹ ve şafa-yı sūr-ı şevḳ-i (E3

²⁷⁶² Muşţāfavī: Muşţafā İÜ

²⁷⁶³ neşr: -E2, -E3, -İÜ

²⁷⁶⁴ ki: -İÜ

²⁷⁶⁵ ḥāţır: ḥāţıra E3

²⁷⁶⁶ eşţāt: eşţāb FA

²⁷⁶⁷ ola idi: olındı E3

²⁷⁶⁸ iştımāle: iştımāl E2

²⁷⁶⁹ Ammā ne çāre: -FA

²⁷⁷⁰ çāre: çāre çāre E3

²⁷⁷¹ beyt: mışrā^c E2; şı^cr E3; -İÜ

²⁷⁷² ‘Arabī: +KH

²⁷⁷³ yetemenna: temenna E2

²⁷⁷⁴ bi-mā lâ teştēhi: leyse kemā yeştēhi E3

²⁷⁷⁵ *Kişinin arzu ettiği her şey idrak (edebildiği kadardır) Rüzgarlar, gemilerin arzu etmediği yöne eser*

²⁷⁷⁶ neşr: -KH, -E2, -E3, -İÜ

²⁷⁷⁷ feşāḥat: feşāḥat ve E3

²⁷⁷⁸ silk: -SÇ

²⁷⁷⁹ anberīne: ‘anber SÇ

²⁷⁸⁰ Selma ve Leyla eski Arap şiirinin sembol kadın kahramanlarındandır. Schimmel, A. (2012). *İslam'ın Mistik Boyutları*, İstanbul: Kabcacı Yay., s. 292.

²⁷⁸¹ şehristān-ı sūrūr: şehristā ver E3

33b) idāre ve²⁷⁸² şebistān-ı sūr-ı hümāyūn ziyā-yı²⁷⁸³ şem^ç-i²⁷⁸⁴ sūrūr ināre itmekden hālī olmaya. [Beyt²⁷⁸⁵ li-münşi'ihî²⁷⁸⁶]

Bi-Muḥammed²⁷⁸⁷ zāke'n-Nebiyü'l²⁷⁸⁸-muḥtār

Ve bi²⁷⁸⁹-ālihi'l-^ç izzü'l-kirāmü'l-ebrār²⁷⁹⁰

26. Muştafā²⁷⁹¹ Ağā-yı İsfendiyārī Mīrāhūrlikdan²⁷⁹² Rümeli²⁷⁹³ Beglerbegisi Oldıkda²⁷⁹⁴ Tehniyet²⁷⁹⁵ İçün Yazılmışdı²⁷⁹⁶ (NO 22a/ E1 35b)

[Şi' r²⁷⁹⁷]

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

Serāy-ı ^ç adl-i ma^ç mūr u esās-ı zulm vīrān şod

Ez-īn ḥālet²⁷⁹⁸ ki ağā-yı mu^ç azzam mīr-i mīrān şod

Nesīm-i luṭf u²⁷⁹⁹ iḥsān çün vezīd ez-ravza-i şāhī²⁸⁰⁰

Besā dilhā²⁸⁰¹ ki pūr-ḥūn būd hem-çün gonce²⁸⁰² ḥ^ç andān²⁸⁰³ şod

²⁷⁸² ve: -E3

²⁷⁸³ ziyā: şabā KH

²⁷⁸⁴ şem^ç: sem^ç BN

²⁷⁸⁵ beyt: şî' r E3; -KH, -İÜ

²⁷⁸⁶ li-münşi'ihî: -BN, -E3, -İÜ

²⁷⁸⁷ *Seçilmiş peygamber Muhammed ve iyiler zümresinin en yücesi olan ailesinin hürmetine*

²⁷⁸⁸ Nebiyü: -E3

²⁷⁸⁹ bi: -E3

²⁷⁹⁰ el-ebrār: ebrār İÜ

²⁷⁹¹ Muştafā Ağā-yı İsfendiyārī mīrāhūrlikdan Rümeli Beglerbegisi oldıkda tehniyet için yazılmışdı Şî' r: -İÜ

²⁷⁹² mīrāhūrlikdan: mīr E3

²⁷⁹³ Rümeli: Rüm BN

²⁷⁹⁴ Rümeli Beglerbegisi oldıkda tehniyet: -E3

²⁷⁹⁵ tehniyet: -E2

²⁷⁹⁶ oldıkda tehniyet için yazılmışdı: oldıkda yazılmışdur BN; yazılmışdur E2; yazılmış idi E3

²⁷⁹⁷ şî' r: +KH; şî' r li-münşi'ihî E3; beyt BN

²⁷⁹⁸ ḥālet: ḥālet E3

²⁷⁹⁹ u: -E1

²⁸⁰⁰ vezīd ez-ravza-i şāhī: -E3

²⁸⁰¹ dilhā: dilhāy NO

²⁸⁰² *Adaletin sarayı imar edildi zulmün temeli çöktü Çünkü yüce bir bey beylerin başı oldu Böylece şahın bahçesinden lütuf ve ihsan rüzgarı esti Nice kan dolu yürek gülen gonca gibi güldü Dostların gönlü sevinçli*

(NO 22b)

[FA38b]

Ḥaṭā²⁸⁰⁴ guftem dil-i aḥbāb-ı ḥandān buved²⁸⁰⁵ evvel hem

Velī imrūz-ı ḥandānī-i ān dilhā²⁸⁰⁶ dü çendān şod²⁸⁰⁷ (E1 36a)

‘ Aceb nebūd ger²⁸⁰⁸ ez-rif^c at nehed pā ber-ser-i eflāk

Kesī k’ez baḥt u devlet bende-i Sulṭān Süleymān şod²⁸⁰⁹

Şehen-şāh-ı felek-rif^c at ḥudāvend-i melek-ḥaşlet (KH 25a)

Ki ez-rūy-ı sa^c ādet ins ü cāneş bende fermān şod²⁸¹⁰

[Neşr²⁸¹¹] ‘ Ale’ş-şabāḥ ki mübeşşir-i iḳbāl şadā-yı müjde-i mezīd-i rif^c at ü iclāl ḥazret-i felek-menāl²⁸¹² melek-mişāl ile mesāmi^c -i sükkān-ı mülk-i²⁸¹³ imkān ve (E2 32b) mecāmi^c -i ahālī-i iḳlīm-i²⁸¹⁴ ḥayyiz ü mekān²⁸¹⁵ pür-āvāze ve müyessir-i āmāl nesīm-i beşāret imāret-i cenāb-ı āsmān-ı şadāret ile (BN 19a) gülzār-ı emānī-i erbāb-ı maḥabbet ü velā ve (SÇ 31a) aşḥāb-ı meveddet ü vefā²⁸¹⁶ ter ü tāze²⁸¹⁷ oldı.²⁸¹⁸ Ya^c ni ser²⁸¹⁹ -leşkerī-i²⁸²⁰ cüyüş-ı pür-

diyerek baştan hata söylemişim Zira bugün onların gönüllerinin gülüşü iki katına çıktı Yüceliğinden iri yapılı atının ayağıyla feleğin üstüne bassa şaşılmaz O kişi artık şans ve talihi sayesinde Sultan Süleyman'ın kulu kölesi oldu Gökyüzü kadar yüce şahların şahı güzel ahlak mülkünün sahibi Murada ermek için insanlar ve cinler onun emrine âmâde oldular

²⁸⁰³ ḥandān: ḥandān İÜ

²⁸⁰⁴ ḥaṭā: Ḥudā E1

²⁸⁰⁵ buved: -KH

²⁸⁰⁶ ḥandānī-i ān dilhā: ān dilhā ḥandānī E3

²⁸⁰⁷ şod: -İÜ

²⁸⁰⁸ ger: k’ez KH; ki ez BN

²⁸⁰⁹ bende-i Sulṭān-ı Süleymān şod: bende-i Sulṭān şod Süleymān E2

²⁸¹⁰ şod: -İÜ

²⁸¹¹ neşr: -KH, -E2, -E3, -İÜ

²⁸¹² menāl: mişāl NO

²⁸¹³ mülk: -BN

²⁸¹⁴ iḳlīm: aḳālīm E3

²⁸¹⁵ ve mecāmi^c -i ahālī-i iḳlīm-i ḥayyiz ü mekān: -NO

²⁸¹⁶ vefā: vefānı E3

²⁸¹⁷ tāze: tāz E3

²⁸¹⁸ oldı: eyledi NO

²⁸¹⁹ ser: -İÜ2

²⁸²⁰ leşkerī: leşker E2; leşker keşī İÜ2

cūş-ı deryā-ḥurūş²⁸²¹ vilāyet-i Rūm ber²⁸²²-sa' ādet-i²⁸²³ rūsūm ki çirk-i şirkden pāk²⁸²⁴ (E3 34a) ve i' lām-ı İslāmıla muvāzī-i zirve-i eflāk olması sa' y-i²⁸²⁵ şāhān-ı mücāhidīn (İÜ2 67b) ve muḳīm-i cāh u²⁸²⁶ dīn-i²⁸²⁷ Āl-i Oşmān *edāma'llāhu Te'ālā*²⁸²⁸ *eyyāmeḥüm ilā āḥiri'z-zamān*²⁸²⁹ ḥāzretlerine maḥşūşdur.²⁸³⁰ Ḥüsn-i (İÜ 33b) tedbīr-i bī-naẓīr emīr-i pāk-zamīr zāhir-i ḥaseb²⁸³¹

[FA39a]

tāhir-i neseb cāmi' -i ma' ālī-i mevrūş²⁸³² u mükteseb celālet-nişān-ı eyālet-mekān maḥbūl u maḥbū' -ı pādşāh-ı cihān²⁸³³

[Mışrā²⁸³⁴]*Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün*

Nūr-i devlet şem-i cem-i devḥa-i²⁸³⁵ Esfendiyār²⁸³⁶

Ḥāzretine²⁸³⁷ tefvīz ü teslīm olınup min-ba' d aḥvāl-i 'asākir ü re' āyā ehvāl-i²⁸³⁸ nevā'ib ü belāyādan şaḥīḥ ü²⁸³⁹ selīm²⁸⁴⁰ kıılınmış. [Beyt²⁸⁴¹]

Fe' ülün Fe' ülün Fe' ülün Fe' ül

²⁸²¹ ḥurūş: ḥurūşı E3

²⁸²² ber: -E3, -İÜ2

²⁸²³ ber: -KH, NO

²⁸²⁴ pāk: pür pāk E1; pāk olması İÜ2

²⁸²⁵ sa' y: sī E3

²⁸²⁶ u: -SÇ, -E1, -E2, -E3, -İÜ2

²⁸²⁷ dīn: muḳīm-i mücāhidīn BN

²⁸²⁸ Te'ālā: -E3

²⁸²⁹ *Allah onun günlerini ahir zamana kadar devam ettirsin*

²⁸³⁰ ki çirk-i şirkden pāk ve i' lām-ı İslāmıla muvāzī zirve-i eflāk olması sa' y-i şāhān-ı mücāhidīn ve muḳīm-i cāh u dīn-i āl-i Oşmān *edāma'llāhu Te'ālā eyyāmeḥüm ilā āḥiri'z-zamān* ḥāzretlerine maḥşūşdur: -NO

²⁸³¹ ḥaseb: ḥasen-i ḥaseb E3; ḥaseb ve NO

²⁸³² mevrūş: mevrūş E1

²⁸³³ cihān: cihāndār KH; cihān ḥāzretine E3

²⁸³⁴ mışrā: +KH

²⁸³⁵ devḥa: devre FA, E3

²⁸³⁶ Nūr-i devlet şem-i cem-i devḥa-i Esfendiyār: +FA, +KH, +E3

²⁸³⁷ ḥāzretine: -E3

²⁸³⁸ ehvāl: ehvel E3; aḥvāl E1

²⁸³⁹ ü selīm: -E3

²⁸⁴⁰ selīm: teslīm E1

²⁸⁴¹ beyt: şi'r KH; -İÜ, -İÜ2

Ber-în müjde ger²⁸⁴² cân feşānem revāst

Ki ĩn müjde-i baht u iķbāl-i²⁸⁴³ māst²⁸⁴⁴

[Neşr²⁸⁴⁵] Reviş-i²⁸⁴⁶ maķbūl u²⁸⁴⁷ muķbilāne ve perveriş-i ‘adl ü iķsān-ı bī-kerānelerinden ma‘lūm-ı erbāb-ı ‘ulūm (İÜ2 68a) ve maķşūl-ı aşhāb-ı ‘uķūl olan oldur ki bu istiķlāl²⁸⁴⁸ ve teraķķī ki mevķib-i hūmāyūnlarını²⁸⁴⁹ (E1 37a) istiķbāl ve telaķķī eyledi. İbtidā-i ŧulū‘-ı nehār-ı²⁸⁵⁰ devlet ü sa‘ādāt-ı²⁸⁵¹ cāvidānī ve āġāz-ı ŧuhūr-ı bahār-ı ‘izzet ü murādāt-ı dü-cihānī ola.²⁸⁵² İnşāallāhu Te‘ālā (E2 32b) ki²⁸⁵³ āftāb-ı baht-ı vālāları²⁸⁵⁴ āsmān-ı rif‘at ü (KH 25b) isti‘lāya ol²⁸⁵⁵ vechle²⁸⁵⁶ nehzat²⁸⁵⁷ ü (E3 34b) isti‘lā ide ki eşi‘a-i²⁸⁵⁸ envār-ı²⁸⁵⁹ iķsān ŧerre-perverleriyle basiṭ-i rub‘-i meskūn²⁸⁶⁰ münevver ola ve būstān-ı devlet-i bī-hemtāda nihāl-i (SÇ 31b) āmālleri ol derecede²⁸⁶¹ bülend ü²⁸⁶² bālā ola ki kaffe-i enām²⁸⁶³ ve ‘amme-i havāşş u ‘avām üzre sāye-güster ola. Çün (NO 23b) vaşf-ı menāķıb-ı (İÜ2 68b)

[FA39b]

²⁸⁴² ger: ser E1

²⁸⁴³ müjde-i baht u iķbāl: müjde-i āsāyiş-i cân (şüirin orjinalinde)

²⁸⁴⁴ *Bu müjdeye canımı versem yeridir Zira bu baht ve ikbalimizin müjdesidir* Firdevsi

²⁸⁴⁵ neşr: -E1, -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

²⁸⁴⁶ rüşen: ūş E1

²⁸⁴⁷ u: -KH

²⁸⁴⁸ istiķlāl: isti‘lā E3

²⁸⁴⁹ hūmāyūnlarını: hūmāyūnları NO

²⁸⁵⁰ nehār: -BN, -İÜ

²⁸⁵¹ sa‘ādāt: sa‘ādet KH, BN, E3

²⁸⁵² ola: olan NO

²⁸⁵³ ki: -NO

²⁸⁵⁴ baht-ı vālāları: baht u velāları E3

²⁸⁵⁵ ol vechle: ol vechle ol vechle E3

²⁸⁵⁶ vechle: derecede NO

²⁸⁵⁷ nehzat: seyr NO

²⁸⁵⁸ eşi‘a: eşi‘a ve E2, İÜ2

²⁸⁵⁹ envār: -İÜ

²⁸⁶⁰ rub‘-ı meskūn: rüy-ı zemīn E3

²⁸⁶¹ derecede: vechle NO

²⁸⁶² E1: -ü

²⁸⁶³ enām: eyyām E1, SÇ

‘āliyye ve ma‘ālī-i sāmiyyeleri²⁸⁶⁴ taḥrīr-i ḳalem ve taḥrīr-i raḳam²⁸⁶⁵ vesāṭetiyle şerḥ ü²⁸⁶⁶ beyān olmaḳ²⁸⁶⁷ mümteni‘dür. Bu miḳdārıyla iktifā ve dā‘īler²⁸⁶⁸ eşerine iḳtizā²⁸⁶⁹ evlā görildi. [Beyt²⁸⁷⁰]

Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün

Tā naşīr²⁸⁷¹ u ḥāfız u yāver nebāşed ḥalk-ṛā²⁸⁷²

Cüz²⁸⁷³ Ḥudā²⁸⁷⁴ bādā ḥudāyet ḥāfız u yāver²⁸⁷⁵ naşīr²⁸⁷⁶

27. Tehniyet-i Vüşül-i ‘Āfiyet ve Ḥuşül-i Şiḥḥat Ḥuşüşında Taḥrīr Olınmışdı²⁸⁷⁷

[Şi‘r²⁸⁷⁸]

el-Mecdu ‘ūfiye iz ‘ūfite ve’l-kerem

(İÜ 34a)

Ve zāle ‘an-ke ilā-a‘dāike’l-elem

Ve lā eḥişşuke fī-bur’in bi²⁸⁷⁹-tehniyetin

İzā selimte fe-küllü’n-nās ḳad selimü²⁸⁸⁰

²⁸⁶⁴ Çün vaşf-ı menākıb-ı ‘āliyye ve me‘ālī-i sāmiyyeleri: -E3

²⁸⁶⁵ ve taḥrīr-i raḳam: -İÜ

²⁸⁶⁶ ü: -E1

²⁸⁶⁷ olmaḳ: olınmaḳ BN

²⁸⁶⁸ dā‘ī: da‘ī E3

²⁸⁶⁹ iḳtizā: iḳtifā İÜ2

²⁸⁷⁰ beyt: şi‘r KH; -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

²⁸⁷¹ naşīr: başīr SÇ

²⁸⁷² *Halkın Allah’tan başka yardımcısı ve koruyucusu olmadığı sürece Allah yardımcın ve koruyucun olsun* Selman-ı Saveci Kıta/ 106

²⁸⁷³ cüz: çüz E1

²⁸⁷⁴ “Cüz Ḥudā bādā ḥudāyet ḥāfız u yār u naşīr” mısrasından sonra “Nev‘-i şānī ki tālī ḳısm-ı nihānīdür şefā‘at-nāmelerdür ki” kısmına geçer: E1

²⁸⁷⁵ yāver: yār u (E3 dışındaki nüshalar)

²⁸⁷⁶ naşīr: başīr SÇ, E1

²⁸⁷⁷ Tehniyet-i vüşül-i ‘āfiyet ve ḥuşül-i şiḥḥat ḥuşüşında taḥrīr olınmışdı Şi‘r: -İÜ

²⁸⁷⁸ şi‘r: +KH; beyt BN

²⁸⁷⁹ bi: -SÇ

²⁸⁸⁰ *Sen şifa bulunca izzet ve şeref de şifa bulur Senin derdin senden düşmanlarına gitsin Bu kutlamayla sadece senin iyileşmeni kastetmiyorum Zira sen şifa bulursan tüm insanlar afiyete kavuşur*

[Neşr²⁸⁸¹] ‘Ārıza-i şihhat-encām ki ‘anāşır-ı hilm-i vücūd²⁸⁸² ve (İÜ2 69a) şabr u²⁸⁸³ iḳdāmdan ictimā‘²⁸⁸⁴ ve iltiyām iden²⁸⁸⁵ mizāc-ı sa‘ādet-i intizāma ‘arız u ṭārī²⁸⁸⁶ olup yine ‘an-ḳarīb kerem-i Rabbü’l-erbāb Müsebbibü’l-esbāb celle Cenāb-ı Kibriyāya ‘antaḳallūbi’l-‘avārız ve ‘arüzü’l²⁸⁸⁷-inḳılāb sebebiyle ve rāy-ı perde-i ‘ademden²⁸⁸⁸ mütevarī olduğu haberi vāşıl olduḳda vücūd-ı behbūd-i²⁸⁸⁹ ma‘ālī-nümüdları ābā vü ecdād ve enfüs ü evlād ile²⁸⁹⁰ müfeddī ve²⁸⁹¹ (E2 33a) zemīn-niyāz u²⁸⁹² ḥāk-sārīde secedāt-ı (E3 35a) şükür-güzārī²⁸⁹³ Ḥallāḳ-ı Bārī (NO 24a) mü’eddī oldı.²⁸⁹⁴ İnşāallāhu Te‘ālā ve²⁸⁹⁵ terādūf-i iḥsān ve tevālī²⁸⁹⁶ ki min-ba‘d bi’t-tamām ve²⁸⁹⁷ ‘ale’d-devām terkīb-i vücūd-ı bī-mişālde baḳıyye-i i‘tilāl

[FA40a]

kemāl-i (İÜ2 69b) i‘tidāle münḳalib²⁸⁹⁸ ve zeyl-i²⁸⁹⁹ seḥāb-ı feyz u fazl-ı²⁹⁰⁰ Feyyāz-ı²⁹⁰¹ Vehhāb ravza-i (SÇ 32a) neş’et-i²⁹⁰² ‘unşur-ı sa‘ādet-me’ābīñuza münseḥib²⁹⁰³ ola.
[Şi‘r²⁹⁰⁴]

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

²⁸⁸¹ neşr: -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

²⁸⁸² hilm-i vücūd: cūd-i hilm E3

²⁸⁸³ u: -E3

²⁸⁸⁴ ictimā‘: istimā‘ SÇ

²⁸⁸⁵ iden: ide E3; andan SÇ

²⁸⁸⁶ ‘arız ve ṭārī: ṭārī ve ‘arız NO

²⁸⁸⁷ ‘arüz: ‘avārız KH

²⁸⁸⁸ ‘ademden: ‘ademde FA, E3, İÜ, İÜ2

²⁸⁸⁹ behbūd: behbūt İÜ2

²⁸⁹⁰ ile: -KH

²⁸⁹¹ vücūd-ı behbūd-ı me‘ālī-nümüdları ābā u ecdād ve enfüs ü evlād ile müfeddī ve: -NO

²⁸⁹² u: -E3, -İÜ2

²⁸⁹³ güzārī: güzār E3

²⁸⁹⁴ oldı: olındı KH

²⁸⁹⁵ ve: -E3

²⁸⁹⁶ tevālī: tevālī-i in‘ām BN

²⁸⁹⁷ ve: -KH

²⁸⁹⁸ bī-mişālde baḳıyye-i i‘tilāl kemāl-i i‘tidāle münḳalib: behbūd-i mekārīm-nümüdda olan i‘tilāl i‘tidāle mübeddel NO

²⁸⁹⁹ zeyl: reşāḥāt NO

²⁹⁰⁰ u fazl: -NO

²⁹⁰¹ Feyyāz: Feyyāz u E3

²⁹⁰² neş’et: neş’e E3

²⁹⁰³ münseḥib: menzil ü mu‘addel NO

²⁹⁰⁴ şi‘r: beyt BN; rubā‘i E3; -İÜ, -İÜ2

Tenet be-nāz-ı ṭabībān niyāzmend me-bād

Vücūd-ı nāziket āzürde-i²⁹⁰⁵ gezend me-bād (KH 26a)

Cemāl-i şüret u ma' nā bī-men-i²⁹⁰⁶ soḥbet-i²⁹⁰⁷ tust²⁹⁰⁸

Ki zāhired dojem ü bāṭinet nejend²⁹⁰⁹ me-bād²⁹¹⁰

[Neşr²⁹¹¹] Egerçi²⁹¹² 'ıyādet 'ādet²⁹¹³ belki 'ibādetdür²⁹¹⁴ belki 'ādetden²⁹¹⁵ ḥarf-i yā-yı²⁹¹⁶ ḥayr ile efzūn ve 'ibādetden nuḳṭa-i bā-i ḳurble ziyādetdür²⁹¹⁷ (İÜ 34b). Ammā²⁹¹⁸ ehl-i²⁹¹⁹ menāzil ü maḡānī-i²⁹²⁰ 'acַz ü nā-tüvānī olanlar ḥaḳḳında ber²⁹²¹-mücib-i feḥvā-yı mücibi'l-ferec ve²⁹²² mā ce'ala²⁹²³ 'llāhu²⁹²⁴ leküm²⁹²⁵ fi'd-dīn min-ḥaracın²⁹²⁶ maṭla' -ı taḥammül-i müştāḳḳ-i²⁹²⁷ (İÜ2 70a) esfār-ı vāfıḳ²⁹²⁸ intifā-i²⁹²⁹ ālāt ve esbāb-ı terḥāl ü tesyār cānibinden tebāşīr-i şubḥ-ı i' tizār ṭulū' u²⁹³⁰ isfār itmişdür.²⁹³¹ 'Ale'l-ḥuşuş ki kemāl-i ülfet kelāl-i²⁹³²

²⁹⁰⁵ āzurde: āzāde KH

²⁹⁰⁶ bī-men: hemīn BN, E2

²⁹⁰⁷ soḥbet: şihḥat NO, İÜ2

²⁹⁰⁸ bī-men-i soḥbet-i tust: zi-emn-i şihḥat-i tüst (Şiirin orjinalinde)

²⁹⁰⁹ *Bedenin tabiplerin iltifatına muhtaç olmasın Nazik vücudun zararlardan incinmesin Suret ve manadaki güzellik sıhhatinin ürünüdür Dışın gamlı kederli, için muzdarip olmasın Hafız Gazel/106*

²⁹¹⁰ me-bād: -İÜ

²⁹¹¹ neşr: -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

²⁹¹² egerçi: eger İÜ

²⁹¹³ 'ādet: -E3

²⁹¹⁴ ibādetdür: ibādet KH, SÇ

²⁹¹⁵ belki 'ādetden: -SÇ

²⁹¹⁶ ḥarf-i yā: -NO

²⁹¹⁷ ziyādetdür: ziyādet KH

²⁹¹⁸ ammā: -E3

²⁹¹⁹ ehl: muḳīmān NO

²⁹²⁰ ü maḡānī: -NO

²⁹²¹ ber: -NO

²⁹²² ve: +KH

²⁹²³ mā ce'ala: -E3

²⁹²⁴ Allāh: -NO

²⁹²⁵ leküm: 'aleyküm NO (ayette doğrusu)

²⁹²⁶ *Dinde üzerinize hiçbir güçlük yükledi. Hacc/78*

²⁹²⁷ müştāḳḳ: meşāḳḳ İÜ2

²⁹²⁸ vāfıḳ: ve'l-ḥaḳḳ İÜ; -SÇ, -E2, -BN, -İÜ2

²⁹²⁹ intifā: ve intifā İÜ2; tenfāi BN; netfāi E2

²⁹³⁰ u: -E3

²⁹³¹ min-ḥaracın maṭla' -ı taḥammül müştāḳḳ-ı esfār-ı vāfıḳ intifā-i ālāt ve esbāb terḥāl ve tesyār cānibinden tebāşīr-i şubḥ-ı i' tizār ṭulū' ve esfār itmişdür: min-ḥaracın temessük-i ḳavī ve ihticāc-ı vefī olmuşdur NO

²⁹³² ülfet kelāl: -E3

külfeti râfi^ç ve vüfur-ı rahmet ihtiyâr-ı zahmeti²⁹³³ dâfi^ç ola. Belki şart-ı gayriyyet²⁹³⁴ bi'l-küllîye muntefî ve şem^ç-i (NO 24b) işneyniyyet²⁹³⁵ re'sen muntafî ola. [Mısrâ²⁹³⁶]

Ger seng cismüñdedür ç illet benüm cânumdudur

[Neşr²⁹³⁷] İksâr-ı i^ç tizâr mücib-i i^ç tizâr oldı.

[Beyt²⁹³⁸ li-münşi'ihî²⁹³⁹]

[FA40b]

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

Tâ buved der-zîr-i ĩn saķf-ı bulend-i nuķre-kâr²⁹⁴⁰

Kâh dey kâhî behâr u gâh²⁹⁴¹ şeb u²⁹⁴² gâh²⁹⁴³ nehâr

Bâd dâyim zât-ı bî-hemtâ-yı dehr-ârâ-yı tu

Der-emân-ı ç işmet-i Ğayy-i Kerîm-i²⁹⁴⁴ Girdgâr²⁹⁴⁵ (İÜ2 70b)

28. Bu²⁹⁴⁶ Nüşâ Daĥî²⁹⁴⁷ Ba^ç zı Maĥâdîme Teb Târî Olup²⁹⁴⁸ Şıĥĥatde²⁹⁴⁹ Ķarîb Oldıķda Tahrîr Olmışdı²⁹⁵⁰ [Beyt²⁹⁵¹] (NO 24b)

²⁹³³ zahmeti: zahmet SÇ

²⁹³⁴ gayriyyet: ğayret KH

²⁹³⁵ işneyniyyet: işneyyet E2, E3, -İÜ2

²⁹³⁶ mısrâ^ç: ç ayn KH, NO, E3; -İÜ

²⁹³⁷ Neşr: +KH, +BN

²⁹³⁸ beyt: Rubâ^ç ĩ E3; -KH, -E2, -İÜ

²⁹³⁹ li-münşi'ihî: -NO, -BN, -İÜ

²⁹⁴⁰ nuķre-kâr: der-nigâr KH; pergâr E3

²⁹⁴¹ gâh: gâhi SÇ dışındaki nüshlar

²⁹⁴² u: +E2, +FA

²⁹⁴³ gâhî: gâh E2

²⁹⁴⁴ Kerîm: Ķadîm E3

²⁹⁴⁵ Bu gümüş (renkli) yüce göğün altında bazen kış bazen bahar bazen gece bazen de gündüz olur Hayy ve Kerîm Allah'ın korumasıyla Senin cihanı süsleyen eşsiz zatın dâim olsun

²⁹⁴⁶ Bu nüşâ daĥî ba^ç zı maĥâdîme teb-i târî olup şıĥĥatde Ķarîb oldıķda tahrîr olmışdı Beyt: -İÜ

²⁹⁴⁷ daĥî: -E2

²⁹⁴⁸ olup: -E2

²⁹⁴⁹ şıĥĥatde: şıĥĥate E3, İÜ2; şıĥĥat KH, BN

²⁹⁵⁰ olmışdı : olunmuş idi E3; olunmuşdur BN, İÜ2

²⁹⁵¹ beyt: şî^çr E3; -SÇ, -E2, -İÜ2

Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün

Tenet be-nāz-ı tabībān niyāzmend me-bād

Vücūd-ı nāziket āzürde-i gezend me-bād²⁹⁵²

[Nesr²⁹⁵³] Şüret-i teb ki 'ayn-ı 'ināye müştēmil olmağla²⁹⁵⁴ maḥz-ı ta'ab vü naşb-ı 'alem-i elem²⁹⁵⁵ itmekle²⁹⁵⁶ 'ayn-ı naşabdur. Ol ten-i şerīf ve beden-i 'azīze²⁹⁵⁷ ki 'anāşır-ı erba'ası (SÇ 32b) 'ilm ü ḥilm ve luḫf²⁹⁵⁸ u²⁹⁵⁹ kerem ve ahlāt-ı çārgānesi sa'ādet ü siyādet ve fazīlet ü²⁹⁶⁰ himemdür. Nüzül-ı zayf ve şehāb-ı şayf²⁹⁶¹ gibi nāzil oldı.²⁹⁶² [Şi'r²⁹⁶³ li-münşi'ih²⁹⁶⁴]

İdüp teb²⁹⁶⁵ müreteb hep esbābını

(BN 20a)

Ten-i pākine şaldı çün tābını

[Nazm li-münşi'ih²⁹⁶⁶]

Akıtdı teninden çün ol üft-i āb

Ḥayādan kızardı²⁹⁶⁷ ruḫ-ı²⁹⁶⁸ āftāb

(NO 25a)

Tenünde çü tebden²⁹⁶⁹ durur bu lehb

Dirüz cümle *tebbet yedāhu ve tebb*²⁹⁷⁰

²⁹⁵² *Bedenin tabiplerin iltifatına muhtaç olmasın Nazik vücudun zararlardan incinmesin* Hafız Gazel/106

²⁹⁵³ nesr: -KH, -E2, -E3, -SÇ, -İÜ, -İÜ2

²⁹⁵⁴ olmağla: olmağa SÇ

²⁹⁵⁵ elem: -NO

²⁹⁵⁶ itmekle: itmekden NO

²⁹⁵⁷ 'azīze: laḫife NO

²⁹⁵⁸ luḫf: -E3

²⁹⁵⁹ u: -KH, -E3

²⁹⁶⁰ ü: -İÜ

²⁹⁶¹ şayf: seyf İÜ

²⁹⁶² oldı: olup NO

²⁹⁶³ şî'r: beyt SÇ, E3; kıt'a BN; -KH, -E2; -İÜ, -İÜ2

²⁹⁶⁴ li-münşi'ih: -SÇ, -NO, -BN, -İÜ, -İÜ2

²⁹⁶⁵ teb: -E3

²⁹⁶⁶ Nazm li-münşi'ih: +E3

²⁹⁶⁷ ḫayādan kızardı: kızardı ḫayādan NO

²⁹⁶⁸ ruḫ: rec NO

²⁹⁶⁹ tebden: teb SÇ

[Neşr²⁹⁷¹] Ammā dest-i tazarru²⁹⁷² la²⁹⁷² mes'ül²⁹⁷³ ve lisān-ı taḥāzzu²⁹⁷⁴ la²⁹⁷⁴ me'mūldur ki²⁹⁷⁵
(KH 26b) zayf-ı mezbūr²⁹⁷⁶ taşdı²⁹⁷⁶ itmeden tevdī²⁹⁷⁶

[FA41a]

ve gāyet ta²⁹⁷⁷ cille naql ü taḥvīl eyleye. [Şi²⁹⁷⁷ r²⁹⁷⁷ li-münşi'ihî²⁹⁷⁸]

Çü²⁹⁷⁹ teb nāzil oldu ten-i pākine

Tazaccur idüp ḥalk-ı²⁹⁷⁹ alem kamu

Tebe bed-du²⁹⁷⁹ ā eyleyüp didiler (E3 36a)

Ki *tebben leh şümme tebben lehu*²⁹⁸⁰ (İÜ2 71b)

[Neşr²⁹⁸¹] Ḥilkat-i ten-i²⁹⁸² sa²⁹⁸² ādet-terkīb ve terkīb-i beden-i faẓilet-tertib egerçi²⁹⁸³ bir iki gün leālī-i mütelālī-i²⁹⁸² araḫ-ı ḥummā ile müteḥallī oldu. Ammā mercū ve müteraḫḫebdür ki²⁹⁸³ an-ḫarīb²⁹⁸³ āḫibet (E2 34a) şuret-i²⁹⁸⁴ āfiyetde²⁹⁸⁵ mütecellī ola. *Ve mā zālike*²⁹⁸⁶ *ala'llāhi bi-āziz.*²⁹⁸⁷ Çün ğarāz arz-ı²⁹⁸⁸ ihlāş u düstdārī cevher-i rūḫ-i mecrūḫa²⁹⁸⁸ āriz u tāri²⁹⁸⁸ olduğın²⁹⁸⁹ mi²⁹⁸⁹ rāz-ı²⁹⁹⁰ arzda cilve-ger kılmāḫdur. Bundan ziyāde taḫrīk-i ḫāme vü taḫrīr-i

²⁹⁷⁰ Tebbet yedā Ebî Lehebin ve tebbe. *Ebu Leheb'in elleri kurusun (yok olsun o), zaten yok oldu ya.*

Tebbet/1

²⁹⁷¹ neşr: -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

²⁹⁷² tazarru²⁹⁷²: taḥāzzu²⁹⁷² E3

²⁹⁷³ mes'ül: mesyül İÜ2

²⁹⁷⁴ taḥāzzu: tazarru²⁹⁷⁴ E3

²⁹⁷⁵ ki: +KH

²⁹⁷⁶ mezbūr: mürūr SÇ

²⁹⁷⁷ şi²⁹⁷⁷ r: nazm E3; beyt BN; -KH, -İÜ

²⁹⁷⁸ li-münşi'ihî: -BN, -İÜ

²⁹⁷⁹ çü: çün KH

²⁹⁸⁰ *Kahrolsun yine helak olsun!*

²⁹⁸¹ neşr: -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

²⁹⁸² ten: -E3

²⁹⁸³ egerçi: eger İÜ2

²⁹⁸⁴ şuret: şüre İÜ

²⁹⁸⁵ āfiyetde: āfiyete E3

²⁹⁸⁶ zālike: zāke E3

²⁹⁸⁷ *Bu, Allah'a hiç de güç gelmez.* İbrahim/20

²⁹⁸⁸ arz: -SÇ

²⁹⁸⁹ olduğın: olduğımı BN

²⁹⁹⁰ mi²⁹⁹⁰ rāz: ma²⁹⁹⁰ ruz KH, İÜ

nāmeyle²⁹⁹¹ zāt-ı sa'ādet-i fercāma taşdı^c ve şerāyif-i²⁹⁹² evkāt-ı müstetābelerin tazıy^c itmege iqdām²⁹⁹³ olunmayup²⁹⁹⁴ (NO 25b) dest-i du'ā şavb-ı semāya efrāşte kıılınur ki nevbet-i nev-teb²⁹⁹⁵ (İÜ2 72a) te'ḥīr şūretinde nāçiz olup hevā-yı şehr-i Kostāntiniyye Mışr-ı vücūd-ı²⁹⁹⁶ şerīfden ki Bağdād-ı kemāl ve bāğ-ı²⁹⁹⁷ dād-ı fażl ü ifzāldür. Ḥūy²⁹⁹⁸-feşān²⁹⁹⁹ olmayup teb rız ola. [Beyt³⁰⁰⁰]

Mef'ülü Fā'ilätü Mefā'ilü Fā'ilün

Pāyende bād der-i³⁰⁰¹ kenef luṭf-ı Lem-yezel

Zāt-ı mübārek-i tu ki luṭf-i mücessem-est³⁰⁰²

II. Nev'-i³⁰⁰³ Şānī ki³⁰⁰⁴ Tālī Kısm-ı Nihānīdür Şefā' at-nāmelerdür ki Feḥāvī ve³⁰⁰⁵

[FA41b]

Maṭāvīsi Aşḥāb-ı Cāh u Celāl ve Erbāb-ı Fażl u Kemālden İltimās-ı Āmāl³⁰⁰⁶ ve Emānīdür³⁰⁰⁷ (E1 37b)

29. Bu Nüşḥa³⁰⁰⁸ Ba'zı³⁰⁰⁹ Aşḥāb-ı 'İlm ü Devletiñ³⁰¹⁰ Müte'allikātından Olan

Kimesne³⁰¹¹ 'Azīmet-i Cenābın Maḫşūd İtdükde Nev'-i Sipāriş ve Tezķir³⁰¹²

İçün Güzāriş ü Taḥrīr Olımmışdı³⁰¹³

(E3 36b)

²⁹⁹¹ ve taḥrīr-i nāme: -E3

²⁹⁹² şerāyif: -NO

²⁹⁹³ iqdām: tecvīz SÇ

²⁹⁹⁴ olunmayup: olunmadı İÜ; olmayup E3

²⁹⁹⁵ nev-teb: nevbet NO

²⁹⁹⁶ vücūd: vücūda E2

²⁹⁹⁷ bāğ-ı: bāğ u SÇ, E3

²⁹⁹⁸ ḥūy: ḥūn SÇ

²⁹⁹⁹ feşān: efşān NO

³⁰⁰⁰ beyt: şı'r KH; -E2, -İÜ, -İÜ2

³⁰⁰¹ der: -BN

³⁰⁰² *Allah'ın lütfuyla (onun) sığınmağında (yerin) daim olsun Senin mübārek zatın (zaten) onun bir yansımasıdır*

³⁰⁰³ Nev'-i şānī ki tālī kısm-ı nihānīdür şefā' at-nāmelerdür ki feḥāvī ve meṭāvīsi aşḥāb-ı cāh u celāl ve erbāb-ı fażl u kemālden iltimās-ı āmāl ve emānīdür: -İÜ

³⁰⁰⁴ ki: -E2

³⁰⁰⁵ ve: +E3

³⁰⁰⁶ āmāl ve emānī: emānī ve āmāl E3

³⁰⁰⁷ Nev'-i şānī ki tālī kısm-ı nihānīdür şefā' at-nāmelerdür ki feḥāvā meṭāvīsi aşḥāb-ı cāh u celāl ve erbāb-ı fażl u kemālden iltimās-ı āmāl ve emānīdür: -NO

Meclis-i (İÜ272b) feżâyil-âşâr ve ma'âlî-eṭvâra ki e'âlî-i³⁰¹⁴ ulûm ve ulûm-i³⁰¹⁵ e'âlîye müştemil ü muhtevâ ve fûnûn-ı fevâ'id³⁰¹⁶ ve³⁰¹⁷ fevâ'id³⁰¹⁸-i³⁰¹⁹ fûnûna³⁰²⁰ münşehib³⁰²¹ ve munṭavîdür. Taḥiyyat ü³⁰²² teslîm ki envâ'-ı tazarru'ât-ı lâyıka ile mümtezic ü muhteliṭ ve³⁰²³ (KH 27a) maḥmidet ü³⁰²⁴ ta'zîm³⁰²⁵ ki eşnâf-ı³⁰²⁶ taḥazzu'ât-ı rāyıka ile müştebek ü mürtebiṭdür.³⁰²⁷ Şûret-i (E2 34b) niyâzda nişâr ve sûre-i³⁰²⁸ i'zâz ile işâr olunur. Maḥbûl-ı huddâm³⁰²⁹ dergâh-ı mekremet³⁰³⁰-âşâr³⁰³¹ ola. [Beyt³⁰³² li-münşi'ihî³⁰³³] (E1 38a)

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

Be-coz medḥ u şenâ-kârî nemi-dâned³⁰³⁴ nikû ḥâ'het

Zihî ḳadr³⁰³⁵ er şeved maḥbûl-i³⁰³⁶ maḥbûlân-ı dergâhet³⁰³⁷

³⁰⁰⁸ Bu nüsha ba'zî aşḥâb-ı ilm ü devletiñ müte'allikâtından olan kimesne azîmet-i cenâbın maḥşûd itdükde nev'-i sipâriş ve tezkîr için güzâriş ü taḥrîr olınmışdı: -İÜ

³⁰⁰⁹ ba'zî: daḥi E3

³⁰¹⁰ devletiñ: devlet İÜ2

³⁰¹¹ Bu nüsha ba'zî aşḥâb-ı ilm ü devletiñ müte'allikâtından olan kimesne azîmet-i cenâbın maḥşûd itdükde nev'-i sipâriş ve tezkîr için güzâriş ü taḥrîr olınmışdı: Bu nüsha ba'zî aşḥâb-ı ilm ü devletiñ müte'allikâtından olan kimesne için yazılmışdur BN

³⁰¹² tezkîr: tezekkür E1, İÜ2

³⁰¹³ olınmışdı: olınmışdur İÜ2; olınan şûretdür NO

³⁰¹⁴ e'âlî: a'lâ E1

³⁰¹⁵ ve ulûm: -E2

³⁰¹⁶ fevâ'id: ferâid KH; fevâ'id-i ferâid E3; ḳavâ'id İÜ

³⁰¹⁷ ve fevâ'id: -SÇ

³⁰¹⁸ fevâ'id-i fûnûna: ferâ'id-i fûnûna E3; -E1

³⁰¹⁹ fevâ'id: ferâid KH

³⁰²⁰ fûnûna: fûnûnı NO; fûnûn KH

³⁰²¹ münşehib: mutazammın NO

³⁰²² ü: -BN

³⁰²³ ki envâ'-ı tazarru'ât-ı lâyıka ile mümtezic ve muhteliṭ ve: -NO

³⁰²⁴ ü: -BN

³⁰²⁵ ta'zîm: ta'lîm E1

³⁰²⁶ eşnâf: ezyâf E1; envâ' BN

³⁰²⁷ ki eşnâf-ı taḥazzu'ât-ı rāyıka ile müştebek ve mürtebiṭdür: -NO

³⁰²⁸ sûre: sûret İÜ2

³⁰²⁹ huddâm: -İÜ

³⁰³⁰ mekremet: fikret E1

³⁰³¹ âşâr: âşâra E1

³⁰³² beyt: -KH, -İÜ, -İÜ2

³⁰³³ li-münşi'ihî: -BN, -E3, -İÜ, -İÜ2

³⁰³⁴ dâned: dânet E3

³⁰³⁵ ḳadr: ḳudret E1

³⁰³⁶ maḥbûl: -E1

[Neşr³⁰³⁸] ‘Arşa-i hâşşa ‘arza-i³⁰³⁹ ihlâş³⁰⁴⁰ dâ‘î-i mevfürü’l-ihtîşâş (İÜ2 73a) oldur ki resânende-i³⁰⁴¹ rıķ‘a-i iltimâs ve nümâyende-i ķur‘a-i iķtibâs filân çâkerler³⁰⁴² ile³⁰⁴³ ol hânedân-ı³⁰⁴⁴ mekârimiñ (BN 20b) ķadîmî-bende ve bende-zâdesi ve ol âstân-ı ma‘âlî vü mefâhîrin³⁰⁴⁵ řavķ-ı ‘ubûdiyeti ġerden-i cânınıñ³⁰⁴⁶ ķılâdesidür. Hâlâ râbıta-i bendegî vü ihlâşın³⁰⁴⁷ tecdîd ve vâsița-i dil-bestegî ve (SÇ 33b) ihtîşâşın³⁰⁴⁸

[FA42a]

te’ķid için finâ-i cenâb-ı sa‘âdet-binâya³⁰⁴⁹ rûy-ı (İÜ 36a) mâl itmeġe sâ‘î oldıķda bu dâ‘îniñ rıķ‘a-i zârâ‘atını vuşla-ı³⁰⁵⁰ tevaşşul ve ‘udde-i³⁰⁵¹ şefâ‘at idinüp vufür-ı himeme³⁰⁵² ehl-i³⁰⁵³ vâşıķ³⁰⁵⁴ ve şudûr-ı kereme ricâ-i şâdıķ³⁰⁵⁵ üzre meşyen ‘ale’l-ķımem³⁰⁵⁶ ve’l-hâm lâ³⁰⁵⁷-meşyen ‘ale’r-riķeb (E1 38a) ve’l-aķdâm³⁰⁵⁸ müteveccih-i (E3 37a/ İÜ2 73b) ‘arşa-i³⁰⁵⁹ ‘arîza-i³⁰⁶⁰ mekârim-maķâm oldı. Mültemesdür ki ene ‘inde zânni ‘abdî bî³⁰⁶¹ ġulķi³⁰⁶² ile taġalluķ ve³⁰⁶³ bende-i mezbûriñ nüvâzişine irâde-i³⁰⁶⁴ şerife ta‘alluķ³⁰⁶⁵ buyura ki erbâb-

³⁰³⁷ *Seni seven seni övmekten, iyiliklerini sayıp dökmekten başka bir şey bilmez Senin dergahının kabul gördüklerinden olursa ne âlâ*

³⁰³⁸ neşr: -SÇ, -E1, -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

³⁰³⁹ ‘arza: ‘arşa E2, SÇ,

³⁰⁴⁰ ihlâş: ihlâşa E2

³⁰⁴¹ resânende: resânide İÜ2

³⁰⁴² çâkerler: çâkerleri E1, E3, İÜ2; filân bendeleri ki ol BN

³⁰⁴³ ile: ki KH, NO, E3, İÜ, İÜ2

³⁰⁴⁴ hânedân: cenâb-ı hânedân SÇ, E1

³⁰⁴⁵ mefâhîrin: mefâhîr FA

³⁰⁴⁶ cânınıñ: cânibiñ E2

³⁰⁴⁷ ihlâşın: ihlâşını İÜ2; ihlâş KH, E1, E2, SÇ, İÜ

³⁰⁴⁸ ihtîşâşın: ihtîşâş KH

³⁰⁴⁹ binâya: beyâna NO

³⁰⁵⁰ vuşla: vuşlata FA

³⁰⁵¹ ‘idde: ‘iddet FA, E1, E2, İÜ, İÜ2

³⁰⁵² himeme: himem E1

³⁰⁵³ ehl: emel İÜ2

³⁰⁵⁴ ehl-i vâşıķ: emel-i şâdıķ NO

³⁰⁵⁵ şâdıķ: vâşıķ NO

³⁰⁵⁶ ķımem: himem İÜ2

³⁰⁵⁷ meşyen ‘ale’l-ķımem ve’l-hâm lâ: -E2

³⁰⁵⁸ *Dur durak demeden tepeleri ve zirveleri aşıp*

³⁰⁵⁹ ‘arşa: ‘arza SÇ, E1

³⁰⁶⁰ ‘arîza: -E1

³⁰⁶¹ *Ben, kulumun benim hakkımdaki zannına göreyim.* Hadis-i Şerif, Buhari, Tevhid/35

³⁰⁶² ġulķi: ġulķ E1

³⁰⁶³ ene ‘inde zânni ‘abdî bî-ġulķi ile taġalluķ ve: -NO

ı himem-i ma' dūda ve aşhāb-ı şiyem-i maḥmūda tefakḫud-ı bendegān-ı kemīne vü nüvāziş-i çākerān-ı dīrīne ḥadd-i devletde³⁰⁶⁶ şāme³⁰⁶⁷ ve keff-i kudretde³⁰⁶⁸ şemāme bel³⁰⁶⁹ ḳāmet-i ma' ālīde³⁰⁷⁰ ḥulle-i kirāme³⁰⁷¹ ve farḳ-ı ḳadr-i ' ālīde tāc ü ' imāme³⁰⁷² ' add iderler. Cenāb-ı sa' ādet-nişāb³⁰⁷³ (NO 26b/ E2 35a) ḥūd-ı³⁰⁷⁴ zümre-i kirāmiñ şeml-i ma' ālīsini³⁰⁷⁵ cāmi' ve dā' ī-i cūd u iḥsāniñ nidāsına mucīb ü sāmi' olmağı (KH 27b) kendüye ḥūy u³⁰⁷⁶ ' ādet ḳılmışdur³⁰⁷⁷ ve baḥt u³⁰⁷⁸ sa' ādet bilmişdür. Hāşā ki ol (İÜ2 74a) cūd-ı şāmil men' -i ' ā ' il³⁰⁷⁹ ve ol nehr-i sā ' il neher-i sā ' il³⁰⁸⁰ ide. Bundan ziyāde yekrān-ı ḥāme meydān-ı nāmede tek ü pūy³⁰⁸¹

[FA42b]

ve zülāl-i midād riyaż-ı murādda cüst ü cūy (E1 39a) itmek münāsib-i ḥüsn-i ṭaleb ve³⁰⁸² mülāyim-i³⁰⁸³ de ' b-i edeb görilmedi. Bāḳī hemīşe.³⁰⁸⁴

30. Bu Nüşa Daḥi Ba' zı Ekābire Müte' allik Olan Āstānesine Teveccüh İtdükde

Ḥuḳuḳ-ı Ḥidmetin³⁰⁸⁵ Tezḳir³⁰⁸⁶ ü Sipāriş³⁰⁸⁷ İçün Taḥrīr Olınmışdı³⁰⁸⁸ ve³⁰⁸⁹
Du' ā³⁰⁹⁰ vü³⁰⁹¹ İştıyāḳa³⁰⁹² Daḥi Müştemildür³⁰⁹³

³⁰⁶⁴ irāde: irādet NO, E3, İÜ2

³⁰⁶⁵ ta' alluḳ: ma' ṭuf NO; kūz-i ta' alluḳ KH; müte' allik E3

³⁰⁶⁶ devletde: devlete E1

³⁰⁶⁷ şāme: -E1

³⁰⁶⁸ ve keff-i kudretde: -E1

³⁰⁶⁹ bel: belki KH, BN; belī İÜ2

³⁰⁷⁰ me' ālīde: me' ālinde E1

³⁰⁷¹ kirāme: kirām E1

³⁰⁷² ' imāme: ' āme E1

³⁰⁷³ ta' alluḳ buyura ki erbāb-ı himem-i ma' dūda ve aşhāb-ı şiyem-i maḥmūda tefakḫud-ı bendegān-ı kemīne vü nüvāziş-i çākerān-ı dīrīne ḥadd-i devletde şāme ve keff-i kudretde şemāme bel ḳāmet-i ma' ālīde ḥulle-i kirāme ve farḳ-ı ḳadr-i ' ālīde tāc ü ' imāme ' add iderler. Cenāb-ı sa' ādet-nişāb: ma' ṭuf ve neyl-i merāmına meyl-i ṭab' -ı müstaḳīm maşrūf buyırıla. Çün cenāb-ı sa' ādet-nişāb NO

³⁰⁷⁴ ḥūd: -NO

³⁰⁷⁵ me' ālīsini: me' ālīsine E2

³⁰⁷⁶ ḥūy u: -İÜ

³⁰⁷⁷ ḳılmışdur: ḳılmış NO

³⁰⁷⁸ u: -BN, -E1

³⁰⁷⁹ ' ā ' il: ' ālī E1

³⁰⁸⁰ neher-i sā ' il: -E1

³⁰⁸¹ meydān-ı nāmede tek ü pūy: -E1

³⁰⁸² ve: -E3

³⁰⁸³ mülāyim: ṭāyim E1

³⁰⁸⁴ Bāḳī hemīşe: Şi' r Bāḳī hemīşe Devlet ü ' izzet ziyād bād Aḥbāb-ı rāz luṭf-ı tevessül murād bād KH

Tâ ki (İÜ 36b) zîr-i kubb-e-i semâ ʿ anâşır u qarʿ-ı³⁰⁹⁴ hevâ kuvvet-i semâʿ a nâşır³⁰⁹⁵ ve (E3 37b) dâ ʿire-i saḥ-ı (SÇ 34a) felek şevâkıb-ı şevâbitle müstenîr ü menkûṭ ve zıll-ı³⁰⁹⁶ zemîn mânend-i şuʿâ müstedîr ü maḥrûṭ ola. Zât-ı ʿ âlî-şifât ve maʿ âlî-simât ki miḥver-i mınṭıka-i felek-i³⁰⁹⁷ (İÜ2 74b) iʿ tilâ vü iʿ tidâl³⁰⁹⁸ ve merkez-i³⁰⁹⁹ dâ ʿire-i kürre-i³¹⁰⁰ muḥîṭ-i kemâl ü ikmâldür. Sehm-i kemân-ı çerḥ-i bed-gümân ḥâdişe-feşândan maḥrûs u me ʿmün ve miyân-ı muḥîṭ-i imkân ve basîṭ-i mekânda ḥuṭûṭ-ı nevâ ʿib-i zamân³¹⁰¹ ve³¹⁰² ḥavâdiş-i ḥadeşândan maḥfûz u maşûn ola. [Kıṭʿ a³¹⁰³ li-münşi ʿihi³¹⁰⁴]

Duʿ â ʿî duʿ âün li ʿl-beriyyeti³¹⁰⁵ nâfiʿ (BN 21a/E1 39b)

Duʿ â ʿî duʿ âün li ʿs-saʿ âdâti câmiʿ

Duʿ â ʿî duʿ âün müstecâbe li-ennehu

ʿ Aleyhi şuʿ âü ʿş-şidk bâdin³¹⁰⁶ ve lâmi³¹⁰⁷ (E2 35b)

³⁰⁸⁵ ḥidmet: ḥizmet E1

³⁰⁸⁶ tezkîr: tezekkür E1, E3, BN, İÜ2

³⁰⁸⁷ sipâriş: sipâs E2

³⁰⁸⁸ olınmışdı: olınmışdur İÜ2

³⁰⁸⁹ ve: -E1, -E3

³⁰⁹⁰ duʿ â: duʿ â-yı E3

³⁰⁹¹ vü: -E2, -E3, -KH

³⁰⁹² iştıyâka: iştıyâk E1; iştıyâkı E3

³⁰⁹³ Bu nüsha daḥi baʿzî ekâbire müteʿ allik olan âstânesine teveccüh itdükte ḥukûḥ-ı ḥidmetin tezkîr ve sipâriş için taḥrîr olınmışdı ve duʿ â ve iştıyâka daḥi müstemildür: -İÜ

³⁰⁹⁴ qarʿ: çü mürğ E1

³⁰⁹⁵ qarʿ-ı hevâ kuvvet-i semâʿ a nâşır: -E2

³⁰⁹⁶ zıll: -E3

³⁰⁹⁷ felek: eflâk E3

³⁰⁹⁸ iʿ tidâl: iʿ tilâl E1

³⁰⁹⁹ merkez: merkeze E2

³¹⁰⁰ kürre: -KH, -E3

³¹⁰¹ ve miyân-ı muḥîṭ-i imkân ve basîṭ-i mekânda ḥuṭûṭ-ı nevâ ʿib-i zamân: -İÜ

³¹⁰² ve: -E3

³¹⁰³ Kıṭʿ a: Beyt E3; -İÜ

³¹⁰⁴ li-münşi ʿihi: -BN, -E3, -İÜ

³¹⁰⁵ beriyyeti: beriye E2

³¹⁰⁶ bâdin: nâdin BN

³¹⁰⁷ Duam, (bütün) mahlukatın faydasına davettir Duam, Allah ʿın rızasını kazanmışların bir araya gelmesi duasıdır Duam kabul olmuş bir duadır Çünkü onda doğruluğun ışığı ve parlaklığı vardır

[Neşr³¹⁰⁸] Biḍā^c a-i³¹⁰⁹ ^c acz ü niyāz ve³¹¹⁰ tuḥfe-i ikrām³¹¹¹ u i^c zāz ki sevḳ-i şevḳ-i vāzdan³¹¹² müşterī vü rāḥile-i³¹¹³ iḥlāşa³¹¹⁴ ki cān-i³¹¹⁵ cāndan mükterīdür.³¹¹⁶ Maḥmül kılnup (İÜ2 75a) ^c arşagāh-ı rā'ik

[FA43a]

ve³¹¹⁷ rā'ic semtine ki ^c arşagāh-ı ṭarāyif-i³¹¹⁸ beḍāyi^c³¹¹⁹ ve leṭāyif-i şanāyi^cdür. Menḳül ü mevşül³¹²⁰ kılnur.³¹²¹ Ammā bu³¹²² maḳüle³¹²³ kālā-yı ḥaḳīr ol maḥall-i³¹²⁴ vālā³¹²⁵ vü³¹²⁶ ḥaṭīre³¹²⁷ irsāl ü iṣāl kılmāḳdan çārsūy-ı bedene āteş-i şerm sārī ve temāmet-i³¹²⁸ şehristān-ı (KH 29a) dil ü cān ḡarḳ-ı seylāb-ı ^c araḳ-ı³¹²⁹ şerm-sārīdür.³¹³⁰ [Beyt³¹³¹ bi-münşīhi³¹³²]

Mef'ülü Fā'ilätü Mefā'ilü Fā'ilün

Mā şermsār mānde zi-taḳşīrhā-yı ḥiṣ³¹³³

Luṭf-ı tu ḥod nemi-negerd ḥüb u zişt-i³¹³⁴ mā³¹³⁵

³¹⁰⁸ neşr: -KH, -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

³¹⁰⁹ biḍā^c a: biḍā^c at E3

³¹¹⁰ ve: -E2

³¹¹¹ ikrām: kirām E3

³¹¹² vāz: az E3

³¹¹³ rāḥile: -E1

³¹¹⁴ iḥlāşa: iḥlāş E1

³¹¹⁵ cān: ḥān İÜ2

³¹¹⁶ mükterī: mekrī İÜ2

³¹¹⁷ ve: -İÜ

³¹¹⁸ ṭarāyif: ṭarāyık KH, E2

³¹¹⁹ beḍāyi^c: neşāyi^c E2

³¹²⁰ mevşül: mevşüldür SÇ, E1

³¹²¹ kılnur: +KH; kılna E3, İÜ

³¹²² bu: -E3

³¹²³ maḳüle: menḳül E3

³¹²⁴ maḥall: maḥmil E3

³¹²⁵ vālā ve: vālā-yı BN

³¹²⁶ vü: -E3

³¹²⁷ ḥaṭīre: ḥaṭīr E1

³¹²⁸ temāmet: tamāmen BN

³¹²⁹ ḡarḳ-ı seylāb ^c araḳ: -E1

³¹³⁰ şerm-sārīdür: şerm-sārī-i mesārīdür E1

³¹³¹ beyt: şi'r KH; -İÜ, -İÜ2

³¹³² bi-münşīhi: +E1

³¹³³ Biz kendi kusurlarımızdan dolayı mahcubuz (Fakat) senin lütfün iyilik ve kötülüğümüze bakmıyor

³¹³⁴ ḥüb u zişt: ḥür-est E1

[Neşr³¹³⁶] Hâne-i iftirâkda³¹³⁷ zalmâ-yı deyâcirde vâşıl olan tevaḥḥuş ve (E3 38a) vâdî-i iştîyâkda zamâ-i hevâcirde hâşıl olan³¹³⁸ te' âṭṭuş qarîbdür ki levḥ-i³¹³⁹ (İÜ 37a) ḥatme-i³¹⁴⁰ ḥayâtdan ḥarf-i (E1 40a) beḳâyı şüste vü (İÜ2 75b) ḥavl-i ḥayme-i vücuddan (SÇ 34b) ṭnâb-ı devâmı güsiste eyleye. Meger ki ḳamer-i vişâl felek-i sa' âdetde tâbân ve ramâḳ-ı 'ömr³¹⁴¹ ol ḳameriñ ' aksidür. Nâ³¹⁴²-şitâbân ola. [Beyt³¹⁴³]

Mef'ülü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

Bî-'ömr zindeem men u in³¹⁴⁴ bes 'aceb me-dâr

Rûz-i firâk-râ ki nehed der-şumâr-ı 'ömr³¹⁴⁵

[Neşr³¹⁴⁶] Târik-i ḥayât³¹⁴⁷ şâḥ-ı tene piçân ve târek-i zât-ı şîfât-ı efserinden maḥall-i ticân ola ve tâ-ḳamet-i vücûd ḳabâ-yı beḳâyâ müteşebbiş ve mesâfir-i rûḥ-ı mecruh ser-menzil-i 'ömürde mütelebbiş ola. Künc-i (E2 36a) ümid-i vişâl genc-i ḥazîne-i dirîne sine-i³¹⁴⁸ bî-kînde medfün

[FA43b]

ve gevher-i arzû-yı liḳâ-yı ferḥunde-fâl maḥzen-i dil-i maḥzûnda maḥzûn ve (İÜ2 76a) âb-ı meyl-i neyl-i mülâḳât cüy-i ḥüy-i³¹⁴⁹ ḥilḳatde³¹⁵⁰ câri ve hevâ-yı muḥâleşet³¹⁵¹ ü müşâfât³¹⁵² fezâ-yı fiṭrat ve şahrâ-yı ṭynetde sâ'ir ü³¹⁵³ sâri olsa gerek. [Beyt³¹⁵⁴]

³¹³⁵ mâ: -E2

³¹³⁶ neşr: -KH, -E1, -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

³¹³⁷ iftirâkda: iftirâka E1

³¹³⁸ tevaḥḥuş ve vâdî-i iştîyâkda zamâ-i hevâcirde hâşıl olan: -E1

³¹³⁹ levḥ: lev SÇ

³¹⁴⁰ ḥatme: çeşme E1

³¹⁴¹ 'ömr: 'ömür ki KH, BN, E3, İÜ2; ğayr ki İÜ

³¹⁴² nâ: -E3

³¹⁴³ beyt: şî'r KH; -SÇ, -İÜ

³¹⁴⁴ in: ide E1

³¹⁴⁵ *Ömürsüz yaşarım ben, bunu pek garip bulma Ayrılık günlerini kim ömürden sayar ki Hafız Gazel/253*

³¹⁴⁶ neşr: +KH

³¹⁴⁷ ḥayât: cennât E1

³¹⁴⁸ sine: -KH

³¹⁴⁹ ḥüy: ḥüy u İÜ2

³¹⁵⁰ ḥilḳatde: ḥilḳat E1

³¹⁵¹ muḥâleşet: muḥâlefet İÜ2

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

Merā' ahdīst³¹⁵⁵ bā-cānān ki tā³¹⁵⁶ cān der-beden dārem (E1 40b)

Hevā-dārān-ı³¹⁵⁷ kūyeş-rā çü cān-ı hı'ışten dārem³¹⁵⁸

[Neşr³¹⁵⁹] Qadīm-i bendelerden fülān tecdīd-i menāsik-i ihlāş-çün³¹⁶⁰ ol kıble-i iqbālī³¹⁶¹ tā'if ve ol harem-i keremde 'ākıf olmağa 'āzim olıcağ dā'ī-i maḥabbet-i mesā'ī ki ol cenāb-ı ni' me'l-me' ābda (E3 38b) vaż' -ı³¹⁶² (BN 21b) ser itmeği vāye³¹⁶³ ve 'ādet kılmışdır ve bu vaż' ı³¹⁶⁴ kendüye sermāye-i³¹⁶⁵ sa'ādet bilmişdür. Bi'z-zāt ihrām-ı (İÜ 37b) ḥarīm-i harem-i ihtirāmdan (İÜ2 76b) memnū' ve maḥşūr olmağın aqşā-yı himmet³¹⁶⁶ ve müntehā-yı nehmeti bende-i mezkūr ile harem-i e'ālī-i (KH 28b) meṭāf-ı cānibine hedāyā-yı teḥāyāyı ihdā vü ithāf itmeğe maşrūf u maqşūr³¹⁶⁷ oldı. Çün ḥazret-i mevfurū'³¹⁶⁸ -maḥāsın ve'l-me' āşır ifāza-i emṭār-ı maḥāsın ehl-i iḥsān itmekde seḥāb-ı hāmır ve izā'et-i aqṭār-ı³¹⁶⁹ mesākin erbāb-ı ḥırmān kıılmağda³¹⁷⁰ āftāb-ı bāhirdür.³¹⁷¹ Pes çāker-i mezkūr ḥaqqında³¹⁷² faqır³¹⁷³ kaşd-ı tevassuṭ u şefā'at itmesi maḥz-ı³¹⁷⁴ (E1 41a) taḥabbuṭ³¹⁷⁵ u şenā'atdūr

³¹⁵² meşāfāt: meşāfāt ve E3

³¹⁵³ sā'ir ü: -E1

³¹⁵⁴ beyt: beyt li-münşi 'ihi İÜ2; şı' r KH; -İÜ

³¹⁵⁵ 'ahdist: 'ahdest İÜ

³¹⁵⁶ tā: -E1

³¹⁵⁷ dārān: dār E1

³¹⁵⁸ *Sevgiliyle sözleşmem var, canım sağ oldukça diyarının sevdalılarını canım gibi aziz tutacağım* Hafız Gazel/327

³¹⁵⁹ neşr: -E1, -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

³¹⁶⁰ fülān tecdīd-i menāsik-i ihlāş-çün: fülān temessük-i ihlāş için KH

³¹⁶¹ iqbālī: iqbāl E1

³¹⁶² vaż' : cem' E1

³¹⁶³ vāye: dābbe KH, E3

³¹⁶⁴ vaż' ı: vaşī E3

³¹⁶⁵ ser-māye: serāye E3

³¹⁶⁶ himmet: temmet E3

³¹⁶⁷ maşrūf u maqşūr: maqşūr-ı maşrūf İÜ2

³¹⁶⁸ mevfur: mefur E3

³¹⁶⁹ aqṭār: -E1

³¹⁷⁰ kıılmağda: kıılmağdan E1; şalmağda E3

³¹⁷¹ bāhir: ser E1

³¹⁷² ḥaqqında: ḥuşuşında E3

³¹⁷³ faqır: faḥr E3

[FA44a]

ki³¹⁷⁶ hîç (E2 36b) ʿākıl zemen-i³¹⁷⁷ behârda³¹⁷⁸ ebr-i raʿd u berķden iltimās-ı ifāza ve hîç dānā vasaṭ-i nehârda ŧems-i mağrib ü (İÜ2 77a) meşrıķdan istidʿā-yı izāʿet³¹⁷⁹ eylemez. Eylerse revzen-i³¹⁸⁰ rüşen-i ʿaķlı³¹⁸¹ cibāl-i ḥayāl-i³¹⁸² fāsidiyle mesdūd ve biḍāʿat-i idrāki izāʿat³¹⁸³ ü ihlāk ile çārsūy-ı vüçüdda sevdā-yı bî³¹⁸⁴ -sūd itmiş olur. [Beyt³¹⁸⁵ li-münşiʿihi³¹⁸⁶]

Feʿülün Feʿülün Feʿülün Feʿul

Ki gūyed be-ḥurşid der-nīm-i rüz

Ki ey ŧemʿ -i ṭāķ-ı felek³¹⁸⁷ ber-fürüz

Ki cūyed zi-ebr-i siyeh der-behār

Nem-i ḥiṣ gerden be-şahrā-nişār³¹⁸⁸

[Neşr³¹⁸⁹] Bundan ziyāde ḥamāme-i ḥāme³¹⁹⁰ ağsān-ı (E3 39a) beyān ve efnān-ı benān³¹⁹¹ üzre³¹⁹² āşiyānsāz ve muṭrib-i belāğat ü berāʿat-i ney-i gülgün-ı³¹⁹³ elḥān-ı³¹⁹⁴ ḥarir ile

³¹⁷⁴ maḥz: maḥz E1

³¹⁷⁵ taḥabbuṭ: taḥayyuṭ İÜ

³¹⁷⁶ ki: -BN

³¹⁷⁷ zemen: zamān BN; remî E3

³¹⁷⁸ bahār: nehār E3

³¹⁷⁹ izāʿet: izāʿe E3

³¹⁸⁰ Eylerse revzen: ināre ise rüzdan E3

³¹⁸¹ ʿaķlı: ʿaķl E1

³¹⁸² cibāl-i ḥayāl: ḥayāl-i ḥayāl E3

³¹⁸³ izāʿat: izāʿa E3

³¹⁸⁴ bî: -E3

³¹⁸⁵ beyt: ŧiʿr E2; meşnevi E3, İÜ2; -KH, -İÜ

³¹⁸⁶ li-münşiʿihi: -BN, -İÜ, -İÜ2

³¹⁸⁷ felek: -KH

³¹⁸⁸ *Kim güneşe gün ortasında ey gök kubbenin mumu ışık saç der Kim baharda kara buluttan vadiye akan yağmurunu esirgeme (der)*

³¹⁸⁹ neşr: -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

³¹⁹⁰ ḥāme: -E1

³¹⁹¹ benān: benāndan E3; benānda İÜ2

³¹⁹² üzre: -FA, -E1, -E2, -E3, -SÇ, -İÜ, -İÜ2

³¹⁹³ gülgün: kilkten İÜ2

³¹⁹⁴ elḥān: illḥāh BN

nağme-perdâz olmak³¹⁹⁵ ʔabaʔa-i de ʔb-i³¹⁹⁶ edebden nâzil ve (İÜ2 77b) dâ ʔire-i cesâret-i³¹⁹⁷ ʔasâret³¹⁹⁸ -mişâl ʔaddinde³¹⁹⁹ dâʔil olmağın ʔayy-i besâʔ (İÜ 38a) baş-ı³²⁰⁰ (E1 41a) maʔâl³²⁰¹ olınup neşr-i simâʔ-ḥ ʔân-ı du ʔ âya iştiğâl olındı. [Beyt³²⁰² bi-münşi'ihî³²⁰³]

Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün

Tâ ki behr-i nüzû-l-i zîr-i dıraḥt

Fekend-i³²⁰⁴ reh-revân be-şahrâ raḥt

Ber-seret zıll-i baḥt-ı ʔâyim bâd

Bi'n-Nebiyi ve âlihi'l-emcâd³²⁰⁵

31. Erbâb-ı³²⁰⁶ Menâşıbdan Ba' zı Ecille-i Maḥâdîm Cenâbına Sipâriş-i³²⁰⁷ Birâder
Ḥuşuşında Taḫdîm Olinmişdi³²⁰⁸

[FA44b]

[Şi' r-i ʔ Arabî³²⁰⁹]

Nesîmu'ş-şabâ ḥalli'l-mesîr ilâ-necd

(SÇ 35 b)

Ve seyri ilâ-necdi'l-mekârime ve'l-mecd

İlâ-ḥazretin eḫḫa'z-zamân mübâhiyyen

(İÜ2 78a)

³¹⁹⁵ olmak: -E1

³¹⁹⁶ de ʔb: de ʔb ü KH; -İÜ

³¹⁹⁷ cesâret: ʔasâret KH

³¹⁹⁸ ʔasâret: -E2, -E3

³¹⁹⁹ ʔaddinde: KH mişâlde

³²⁰⁰ besâʔ baş: baş besâʔ E3

³²⁰¹ maʔâl: maʔâmla E2

³²⁰² Beyt: şi' r KH, E2, E3; neşr SÇ; -İÜ, -İÜ2

³²⁰³ bi-münşi'ihî: +E1

³²⁰⁴ fekend: fekende KH

³²⁰⁵ Ağacın altına inmesi için yolcular sahraya yerleşti Senin başında bahtın gölgesi daima var olsun Peygamber (sas) ve onun şeref sahibi ailesinin hürmetine

³²⁰⁶ Erbâb-ı menâşıbdan ba' zı ecille-i maḥâdîm cenâbına sipâriş-i birâder ḥuşuşında taḫdîm olinmişdi: -İÜ

³²⁰⁷ sipâriş: sipârişe E2

³²⁰⁸ olinmişdi: olinmişdur İÜ2; olmışdı E2

³²⁰⁹ Şi' r-i ʔ Arabî: beyt BN; li-münşi'ihî KH; şi' r E3; -SÇ, -E2, -İÜ, -İÜ2

Lemmā rettebūhu fīhi³²¹⁰ rutebi'l-^c abd

Ehinnu ilā-taḳbīl süddeti bābihi

Ve lā tenkurū enne'l-ḥanīn³²¹¹ mine'l-vecd **(E2 37a)**

Fe-lā zāleti'l-aḳdāru³²¹² necme su^c üdihi³²¹³

Tudīru bi-eflāki's-sa^c ādeti ve's-sa^c d³²¹⁴

[Neşr³²¹⁵] Çihre-i (BN 22a/KH 30a) ihlāş³²¹⁶ zemīn-i niyāzda³²¹⁷ ḥāk-i fersūd³²¹⁸ ve cebhe-i niyāz³²¹⁹ tūtiyā-yı ihlāşla³²²⁰ gerd-ālūd kılmāḳdan³²²¹ şoñra inhā-i zebān-ı tazarru^c ve imlā-i benān-ı taḥāzzu^c olunan oldur ki ol sāḥa-i felek-i mesāḥadan (E1 42a) ki muḥayyem-i vüfūd-ı fazl u³²²² ifzāl ve mu^c asker-i cünūd-ı³²²³ izz ü iclāldür. Bu aḥmāl-i³²²⁴ meskeneti³²²⁵ ḥāmil³²²⁶ ve küşe-i inzivā (İÜ2 78b) vü ferāḡda³²²⁷ ḥāmil³²²⁸ olan mumteḥin-i miḥen-i

³²¹⁰ fīhi: fī E1

³²¹¹ Ḥuneyn: metīn E1

³²¹² aḳdāru: aḳdāmu İÜ2

³²¹³ su^c üdihi: sūd E1

³²¹⁴ *Ey saba rüzgarı, tepede dolaşmayı bırak İyilikler ve itibar vadisine yürü (Yürü) övünerek zamanın kurbanı olmaya Kulluk derecelerinde onu takdir ettiklerinde onun kapısının eşiğini öpmeye özlem duyuyorum Aşkla kendinden geçip hasret içindeki (aşığı) görmezden gelmeyin Takdir-i ilahide onun bahtı açıktır O, mutluluk ve talih feleklerini döndürür*

³²¹⁵ neşr: -KH, -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

³²¹⁶ ihlāş: ihlāş u E2

³²¹⁷ niyāzda: niyāzda fersüde E3

³²¹⁸ fersūd: fersüde SÇ, E2, İÜ

³²¹⁹ niyāz: niyāz-ı ihtişāşda BN; niyāza İÜ

³²²⁰ ihlāş: ihtişāş E3

³²²¹ kılmāḳdan: kılmāḳdan KH

³²²² u: -SÇ, -E1

³²²³ cünūd: cünūd ü E1

³²²⁴ aḥmāl: aḥvāl İÜ

³²²⁵ meskeneti: meskenet E2

³²²⁶ ḥāmil: -İÜ

³²²⁷ ferāḡda: ferāḡatde E3

³²²⁸ ḥāmil: ḥā' il E1

eyyām (E3 39b) ü leyālī³²²⁹ ve³²³⁰ mümtehin-i ḥavādiş-i mütekāşir ü mütevālī³²³¹ tefakḫud-ı kerīmāne ve iltifāt-ı ʿālī³²³² ile müşerref kılmak. [Beyt³²³³]

Mefʿülü Mefāʿilü Mefāʿilü Feʿülün

Resmiyet-i ḳadīm ḥüy-yı niḳū-yı tu-rā

Men bende şevem zi-cān ü³²³⁴ dil ḥüy-yı tu-rā³²³⁵

[Neşr³²³⁶] Binā ʿenʿ aleyh gāhī zerre-vār ol zāt-ı³²³⁷ āftāb-girdāra³²³⁸ muḳābil ü muḥāzī olup³²³⁹ zülāl-ı³²⁴⁰ taḥrīr-i kitāb ve selsāl-i taştīr-i ḥiṭāb ile refʿ-ı iltiyā³²⁴¹ (İÜ 38b) vü iltihāb olınmağa³²⁴² iḳdām olup semā-ı³²⁴³ ʿalem-i saʿ ādet-nümāya iʿlā-yı³²⁴⁴ aʿlām ve³²⁴⁵ iʿlām-ı murād³²⁴⁶ kılmur. [Beyt³²⁴⁷]

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

Zerre-rā³²⁴⁸ tā nebuved himmet-i ʿālī Ḥāfız (İÜ2 79a)

[FA45a]

Tālib-i çeşme-i ḥürşīd-i dirahşān ne-şevēd³²⁴⁹

³²²⁹ leyālī: leyān E1

³²³⁰ ve: -E1

³²³¹ mütevālī: mütevāl E1

³²³² ʿālī: ʿaliyye KH

³²³³ Beyt: -İÜ, -İÜ2

³²³⁴ ü: -E1

³²³⁵ *Senin güzel huyun eski bir adetindir Ben senin (o güzel) huyuna can u gönülden kul köle olurum*

³²³⁶ neşr: -E1, -E3, -İÜ, -İÜ2

³²³⁷ zāt: zāta E1

³²³⁸ girdāra: girdāt E2

³²³⁹ olup: vazʿ olup E3

³²⁴⁰ zülāl: zāl KH

³²⁴¹ iltiyāʿ: iltiyāb E3

³²⁴² olınmağa: olmağa E1

³²⁴³ semā: mesā E1

³²⁴⁴ iʿlā: iʿlāl E1

³²⁴⁵ ve: +BN

³²⁴⁶ murād: merām E1, E2, İÜ

³²⁴⁷ beyt: şīʿr KH; beyt-i Ḥʿāce Ḥāfız İÜ2; -İÜ

³²⁴⁸ rā: -E1, -E3

³²⁴⁹ *Hâfiz, zerrede yüce himmet olmadıkça parlak güneşin kaynağına tâlip olmaz* Hafız Gazel/227

[Neşr³²⁵⁰] Ma^ʿ rüz-ı bende-i bendegî-mefrüz oldur ki cenâb-ı ma^ʿ âlî-nişâb-ı ʿavâlî³²⁵¹-nuşâb³²⁵² hazret-i ʿaliyyeñizüñ³²⁵³ revâyîh-i elṭâf-ı misk³²⁵⁴ sâ³²⁵⁵ (SÇ 36a) vü ʿanber³²⁵⁶-âsâsına temessük³²⁵⁷ (E1 42a) ve ʿalâ ʾiḳ-i iḥsân-ı³²⁵⁸ ğam-zidâ-yı ğamzedegânına³²⁵⁹ (E2 37b) ta^ʿ alluḳ iden birâder-i bendeniñ nazm-ı ʿaḳd-i âmâl-i³²⁶⁰ mu^ʿ telle ve cem^ʿ-i şeml-i aḥvâl-i muḥtellesi huşuşında egerçi³²⁶¹ vefḳ-i³²⁶² ʿaṭiyye-i ma^ʿ hûde ve nehc-i seciyye-i maḥmûde üzre. [Mışrâ³²⁶³]

Feʿ ilâtün Feʿ ilâtün Feʿ ilâtün Feʿ ilün

Mî-konî luṭf³²⁶⁴ velîkin ḳaderî bihter ez-în³²⁶⁵

[Neşr³²⁶⁶] Ol³²⁶⁷ cenâb-ı maḥmidet-nişâb u menḳabet-meʾâb ve ma^ʿ dalet³²⁶⁸-nişâbîñ³²⁶⁹ şeker-i şükriyle mezâḳ-ı cânın³²⁷⁰ (İÜ2 79b) müteḥallî³²⁷¹ ve menâşsa-i ʿubüdiyyet (E3 40a) ve³²⁷² intisâbından³²⁷³ mütecellî olan bendelerden ḳadîm ü³²⁷⁴ cedîd. [Mışrâ³²⁷⁵]

Nîst³²⁷⁶ yek kes ki be-aḳşâ-yı murâdî ne-resîd³²⁷⁷

³²⁵⁰ neşr: -E1, -E2, -E3, -iÜ, -iÜ2

³²⁵¹ ʿavâlî: da^ʿ vâ E1

³²⁵² nişâb: meʾâb E3; ḳıbâb İÜ2

³²⁵³ ʿaliyyeñizüñ: ʿaliyyeñiz E1

³²⁵⁴ misk: müşg E3

³²⁵⁵ sâ: âsâ SÇ, E1

³²⁵⁶ ʿanber: ğayri E1

³²⁵⁷ temessük: mümessik E2

³²⁵⁸ iḥsân: -BN

³²⁵⁹ ğamzedegânına: ğamzedegândur İÜ2

³²⁶⁰ âmâl: âmân E1

³²⁶¹ egerçi: eger BN

³²⁶² vefḳ: vaḳf E1

³²⁶³ mışrâ^ʿ: ʿ ayn NO, FA; -iÜ, -iÜ2

³²⁶⁴ Mî-konî luṭf: Saḫt-ı ḥüb-est (Şiirin orjinali)

³²⁶⁵ *Lutf ediyorsun lakin olsun biraz daha bundan iyi* Hafız Gazel/404

³²⁶⁶ neşr: +KH

³²⁶⁷ ol: o E1

³²⁶⁸ ma^ʿ dalet: mu^ʿ tedilet KH

³²⁶⁹ nişâb: intişâb E3

³²⁷⁰ cânın: cânımı E1

³²⁷¹ müteḥallî: muḥallî E2

³²⁷² müteḥallî ve menâşsa-i ʿubüdiyyet ve intisâbından: -iÜ2

³²⁷³ intisâbından: intisâbın E3; intisâbında E1, iÜ

³²⁷⁴ ü: -E1

³²⁷⁵ mışrâ^ʿ: ʿ ayn KH; -E3, -iÜ, -iÜ2

[Neşr³²⁷⁸] İllā biz dā^ciler ki henüz zevraḡ-ı āmāl-ı³²⁷⁹ pür-iḥtilālimiz emvāc-ı aḥvāl-i pür³²⁸⁰-ehvāl ile³²⁸¹ sergeşte ve sāḡar-ı bāl-i³²⁸² pür-melālimiz seng-i³²⁸³ teferruḡa-i eṭvār-ı (KH 29b) edvār³²⁸⁴ ile ŧikestedür. Bilā-şekk birāder ḡaḡḡında vākī^c olan tesvīf³²⁸⁵ ü te'ḡīr müstenid-i mecārī-i esbāb-ı taḡdīrdür ve³²⁸⁶ illā. [Mışra^c 3287]

Feyz-i sa^c ādet³²⁸⁸ heme kes-rā berāber³²⁸⁹-est³²⁹⁰ (E1 43a)

[Neşr³²⁹¹] Ümīddür ki min-ba^cd ol kevkeb-i sa^cd ki ṭālī^c le³²⁹² müsemmādur. Bu dā^c ileriñizüñ

[FA45b]

daḡi maṭlā^c-ı āmālinden ṭālī^c ve kevkeb-i naḡs ki baḡş-ı³²⁹³ bī-devletāndur.³²⁹⁴ Maḡrib-i (İÜ 39a) ufūl³²⁹⁵ ü fenāya rāci^c (BN 22b) olup³²⁹⁶ (İÜ2 80a) istizāet-i³²⁹⁷ envār-ı levāmi^c-i kerem ve istifāze-i enhāra³²⁹⁸ cedāvil-i³²⁹⁹ himem iden bendelerden³³⁰⁰ olup ḡasb-i

³²⁷⁶ *En nihai arzusuna ulaşmamış bir kimse yoktur*

³²⁷⁷ ne-resid: ne-resed E3; resid İÜ2; -SÇ, -E1

³²⁷⁸ neşr: -E1, -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

³²⁷⁹ āmāl: a^c māl BN

³²⁸⁰ pür: -İÜ

³²⁸¹ ehvāl ile: ahvāline E1

³²⁸² bāl: -İÜ

³²⁸³ seng: seng-i seng E1

³²⁸⁴ edvār: devvār E3

³²⁸⁵ tesvīf: tesvīḡ E2; ta^c rīf E1

³²⁸⁶ ve: +KH, +BN, +İÜ2

³²⁸⁷ mışra^c: ' ayn KH, E2, SÇ; -E1, -E3, -İÜ, -İÜ2

³²⁸⁸ sa^c ādet: sa^c ādetet E3, İÜ2

³²⁸⁹ berāber: ber E1

³²⁹⁰ *Mutluluḡun coşkunluḡu herkes için aynıdır*

³²⁹¹ neşr: -KH, -E1, -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

³²⁹² ṭālī^c le: ṭālī^c SÇ, E1

³²⁹³ baḡş: ṭālī^c BN

³²⁹⁴ devletāndur: devletān gibidür E3

³²⁹⁵ ufūl: uḡūl KH

³²⁹⁶ olup: olur İÜ

³²⁹⁷ istizāet: istizāe E2, E3, İÜ

³²⁹⁸ enhāra: enhār KH, E1, E2, E3, BN, İÜ; enhār ve İÜ2

³²⁹⁹ cedāvil: ve cedāvil BN, İÜ

³³⁰⁰ bendelerden: bendelerinden İÜ

hâlimiz³³⁰¹ ol niyet³³⁰² olmaya.³³⁰³ Meydân-ı belâğatiñ bahâdırı Ebû ‘Ubâde-i Buhturî dimişdür. [Beyt³³⁰⁴ ‘Arabi³³⁰⁵]

Ve bedrun eğâe’l-arze şarķen ve mağriben³³⁰⁶ (E1 43b/ E2 38a)

Ve mevzi‘ u raĥlî minhu esvedu muzlimu³³⁰⁷

[Neşr³³⁰⁸] Bâķî. (SÇ 36b) Ne tafşîl ola ki ‘ilm-i ‘âlem-ârâya ĥayyiz-i ĥafâ³³⁰⁹ vü mekmen-i iĥtifâda ola. [Beyt³³¹⁰]

Mefâ‘ilün Fe‘ilâtün Mefâ‘ilün Fe‘ilün

Beķâ-yı câh-ı tu bādâ ki her çi maķşûd-est

Der-în meyâne merâ güfte³³¹¹ şod³³¹² ķalîl ü³³¹³ keşîr³³¹⁴

32. Bu³³¹⁵ Nüşĥa³³¹⁶ Ba‘zı Maĥâdîm³³¹⁷ Mürebbî Ĥidmetine³³¹⁸ Tahrîr Olınup Ba‘zı Taleb-i A‘râz³³¹⁹ Takrîr³³²⁰ Kılınmışdı³³²¹ (NO 26b/ E3 40b)

Çün tûĥî-i âl³³²²-fâm-ı³³²³ zebân-ı ķafes-dehândan âğâz-ı (İÜ2 80b) tekellüm ide. Evlâ vü enseb³³²⁴ oldur ki şeker-i şükr-i cenâb-ı ĥazret-i cennât-ĥuzreti³³²⁵ şâm u³³²⁶ seĥer mükerrer

³³⁰¹ hâlimiz: hâlim E2

³³⁰² niyet: beyt E2, E3; sebep E1

³³⁰³ olmaya: olmaya ki KH, BN, E3

³³⁰⁴ beyt: -E2, -İÜ, -İÜ2

³³⁰⁵ ‘Arabi: +SÇ

³³⁰⁶ mağriben: ġarben E3

³³⁰⁷ *Doġu ve batı (bütün) yeryüzünü aydınlatan bir dolunaydır Oradaki durak yerim simsiyah karanlıktır Buhturî (ö. 897)*

³³⁰⁸ neşr: -SÇ, -E1, -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

³³⁰⁹ ĥafâ: ĥafâda E3

³³¹⁰ beyt: -SÇ, -E1, -İÜ, -İÜ2

³³¹¹ güfte: güfe İÜ2

³³¹² şod: bend ü E1

³³¹³ ü: -E1

³³¹⁴ *Arzulanan her şey senin itibarının devamına olsun Bu arada bana kefe (bazen) hafif (bazen) ağır oldu Selmân-ı Sâvecî (ö.1376)*

³³¹⁵ Bu nüşĥa ba‘zı maĥâdîm-i mürebbî ĥidmetine tahrîr olınup ba‘zı taleb-i a‘râz takrîr kılınmışdı: -İÜ

³³¹⁶ nüşĥa: nüşĥa daĥi BN, E1, E3

³³¹⁷ maĥâdîm: maĥâdîme İÜ2

³³¹⁸ ĥidmet: ĥizmet NO, E1, İÜ2

³³¹⁹ taleb-i a‘râz: maĥâdîm-i ġarâz E3

³³²⁰ takrîr: -İÜ2

³³²¹ kılınmışdı: kılınmışdı E1, E2; kılınmışdır BN; olınmışdı NO, E3; olındı İÜ2

ide ve çün hamāme-i hāme-i siyāh-cāme şāh-ı benān üzre āheng-i terennüm ide. Ahrā vü evceb oldur ki (NO 27a) dībāc-ı dībāce-i maḥmidet āstān-ı sa' ādet-aşiyānı ḥarīr-i ihlāşla muḥarrer³³²⁷ ide ammā. [Şi' r³³²⁸li-münşi' ihi³³²⁹]

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fa' lün

Kemāl-i³³³⁰ ḥazret-i a' lā zi³³³¹-şerḥ müstağnīst

Be-āftāb³³³² çı ḥacet şeb-i tecellī³³³³-rā³³³⁴

[FA46a]

Uluvv-i bende ' alī īn buved ki geh gāhī

(E1 44a)

Koned nişār-ı niyāz³³³⁵ ān cenāb-ı a' lā-rā³³³⁶

[Neşr³³³⁷] Ma' rüz-ı rā-yı ilhām-āsā ki cihān-arā vü cihān-ārādur. Oldur ki filān beg dā' ilerine bu (İÜ2 81a) bende emrinde i'tinādan mebnā ve ihtimāma mebnī sipāriş-i nüvāziş³³³⁸-āşār u nüvāziş-i sa' ādet-güzār iş' ar u izhār buyrılmış. [Beyt³³³⁹]

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

Men ki bāşem ki ber³³⁴⁰-ān³³⁴¹ ḥātır-ı ' ātır güzerem

³³²² āl: āmāl E3

³³²³ fām: nām E2

³³²⁴ enseb: ahlā KH

³³²⁵ ḥuzreti: ḥuzretde E1

³³²⁶ u: -E1

³³²⁷ muḥarrer: taḥrīr E1

³³²⁸ şı' r: kıt' a E3; -KH, -İÜ, -İÜ2

³³²⁹ li-münşi' ihi: -BN, -E1, -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

³³³⁰ kemāl: ammā kemāl E1

³³³¹ zi: -E1

³³³² be-āftāb: bāb E2

³³³³ tecellī: teḥāl E1

³³³⁴ (O) yüce hazretin kemalini açıklamaya ne gerek var Tecelli gecesinde güneşe ne hâcet!

³³³⁵ nişār-ı niyāz: niyāz-ı bebāz E2; niyāz-ı be-nāz İÜ2

³³³⁶ O yüce makamın bendesi olmanın en büyük derecesi Onun kapısına gidip ona hacetini bildirebilmektir

³³³⁷ neşr: -E1, -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

³³³⁸ nüvāziş: nüvāz E2

³³³⁹ beyt: şı' r KH; beyt li-münşi' ihi NO; -İÜ, -İÜ2

³³⁴⁰ ber: der KH

Luṭfhā mī-konī ey ḥāk-i deret tāc-ı serem³³⁴² (KH 30a)

[Neṣr³³⁴³] Hemīşe ḥayyām-ı devletiñüz sūtün-ı³³⁴⁴ (E2 38b) devām üzre maẓrüb ve sitāre-i baḥt-ı bed-ḥāhıñuz meşārık-ı³³⁴⁵ ufül ve muḳārib-i ğurüb ola. [Şi‘r-ı³³⁴⁶ ‘Arabi³³⁴⁷]

Le-eşkürenneke ma‘rūfen hememte bihi

İnne ihtimāmeke bi’l-ma‘rūfi ma‘rūfu

Ve lā elūmuke iz³³⁴⁸ lem-yumḍihi ḳaderun (E3 41a)

Fe’ş-şey’ü bi’l-ḳaderi’ı³³⁴⁹-maḥtūmi maşrūfu³³⁵⁰ (NO 27b)

[Neṣr³³⁵¹] Ammā (SÇ 37a) luṭf u kerem-i erbāb-ı ‘ulūv-himem ve³³⁵² erbāb-ı³³⁵³ (İÜ2 81b) ḥācet ü³³⁵⁴ erebe mūcib-i mezīd-i ṭaleb³³⁵⁵ ve mūriş-i hücum-ı şevḳ u şeğab³³⁵⁶ olduğı ma‘lūm³³⁵⁷ zāt-ı ma‘ālī-ḥasebdür. Maḳşūd oldur ki ḥazret-i şāḥib³³⁵⁸ şāḥib-i temkīn Āşif-ı

³³⁴¹ ki ber-ān: -E2

³³⁴² *Ben kim oluyorum ki o ıtrlı hatıra geleyim Lütuflar ediyorsun ey kapısının toprağı başımın tacı sevgili*

Hafız Gazel/329

³³⁴³ neṣr: +NO, +BN

³³⁴⁴ devletiñüz sūtün: -E3

³³⁴⁵ meşārık: meşārif FA

³³⁴⁶ şı‘r: beyt SÇ, BN; -E1, -E2, -İÜ, -İÜ2

³³⁴⁷ ‘Arabi: -KH, -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

³³⁴⁸ iz: izā İÜ2 (Şiirin orjinalinde “in”)

³³⁴⁹ bi’l-ḳader: bā-ḳader E3

³³⁵⁰ *Bana iyilik yapmak istediğın için sana minnettarım İyiliğı düşünmen bile iyiliktir Kader (buna) fırsat vermediğı için sana kızgın değilim Kader zaten yazıldığı gibi gerçekleşir* Hüseyin b. Dahhak Bâhilî (ö. 864)/Kaside

³³⁵¹ neṣr: -E1, -E2, -E3, -KH, -SÇ, -İÜ, -İÜ2

³³⁵² ve: +E3

³³⁵³ erbāb: erbāb-ı aşḥāb İÜ

³³⁵⁴ erbāb-ı ḥācet ü: aşḥāb-ı ḥacāt E3

³³⁵⁵ ṭaleb: ṭālib E3

³³⁵⁶ erbāb-ı ḥācet ü erebe mūcib-i mezīd-i ṭaleb ve mevrış-i hücum-ı şevḳ u şeğab: -BN

³³⁵⁷ ma‘lūm: -İÜ

³³⁵⁸ şāḥib: -E1, -E3

(E1 44b) Süleymān-nigīn *edāma'llāhu*³³⁵⁹ *Te'ālā eyyāmeḥū'z-zāhire*³³⁶⁰ ve³³⁶¹ *a'lā*³³⁶² *a'lāmeḥū'ṭ-ṭāhire*³³⁶³ rubū' -i³³⁶⁵ ulūm ve³³⁶⁶ maḡānī-i³³⁶⁷

[FA46b]

ma'ānīnīn³³⁶⁸ ıtlāl-ı devvāresin taḥdīd³³⁶⁹ itmek-çün biḡā' ve³³⁷⁰ ebniye-i medāris ta' mīrine tevcīh-i ḡāṭır-ı ḡāṭır³³⁷¹ buyrılmışlar³³⁷² (BN 23a). *Teḡabbela'llāhu*³³⁷³ *Te'ālā mebanī meberrātihi ve edāme eyyāme*³³⁷⁴ *meserrātihi*³³⁷⁵ zāhirdür ki maḡrūsa-i³³⁷⁶ Dārū'l-Mülkde olan³³⁷⁷ aḡd-i ḡamsīn üzre olup erbāb-ı³³⁷⁸ ṣelāṣīn anı taṣavvur itmek ebred mine'l-erba'ındür.³³⁷⁹ Ammā dehān-ı (İÜ2 82a) ḡırş u tam' bāz ve dest-i hevā vü emel dirāz kılınup Kütahya ki taḡt-ı Germiyāndur³³⁸⁰ ger³³⁸¹ kenār u³³⁸² Germiyāndur.³³⁸³ Müntehā-yı pā-yı ṭaleb ve mübteḡā-yı (İÜ 40a) dest-i erab olmuştur. Çün dā'ī-i ḡaḡır³³⁸⁴ şūfī-i (NO 28a) ṣafā-nihād gibi ḡānḡāh-ı ümmīdde ṭālib-i erba'īn ve ḡadīṣ-i erba'īnle dārū'l-ḡadīṣ ricā-yı ḡadīmde³³⁸⁵ ṣārib-i (E2 39a) ma'īn ü ṭālib-i mu'ındür.³³⁸⁶ Lā-cerem ṣudūr-ı kerem ve

³³⁵⁹ Allah, onun parlak günlerini daim eylesin Saygın otoritesini (daha da) yüceltsin

³³⁶⁰ zāhire: nāsire E2

³³⁶¹ ve: ev SÇ; izā İÜ2

³³⁶² a'lā: -E2, -NO

³³⁶³ a'lāmeḥu'ṭ-ṭāhire: -NO

³³⁶⁴ ṭāhire: zāhire BN; bāhire E3

³³⁶⁵ rubū' : ve nev' İÜ

³³⁶⁶ u: -NO

³³⁶⁷ maḡānī: ma'ānī NO

³³⁶⁸ me'ānī: maḡānī E3

³³⁶⁹ taḡdīd: tecdīd FA, E2, E3, NO, İÜ2

³³⁷⁰ biḡā' ve: biḡā-yı BN

³³⁷¹ ḡāṭır: ḡāṭire İÜ

³³⁷² buyrılmışlar: buyurmışlar E3, İÜ2; buyrılmış İÜ

³³⁷³ Teḡabbela'llāhu: -E1

³³⁷⁴ *Yüce Allah hayır maksadıyla (inşa edilen bu) binaları kabul ve makbul eylesin Mutluluk dolu günlerinin devamını getirsin*

³³⁷⁵ meserrātihi: meserret E2

³³⁷⁶ maḡrūsa: maḡrūs E2

³³⁷⁷ olan: ol İÜ2

³³⁷⁸ erbāb: -E3

³³⁷⁹ erba'ındür: erba'īn FA

³³⁸⁰ Germiyāndur: Germiyān KH

³³⁸¹ ger kenār u Germiyāndur: -KH, -E2

³³⁸² u: -E1

³³⁸³ Germiyāndur: Germiyān SÇ, BN, E1, NO, İÜ

³³⁸⁴ ḡaḡır: faḡır E3; -İÜ

³³⁸⁵ ḡadīmde: ḡadīm ve E3

vüfūr-ı himeme³³⁸⁷ me' nūs ve huşul-i me' mül ve vuşul-i (E1 45a) mes' ulden nā-me' yūs olup ' ale' d-devām cūy-i hūy-ı (E3 41b) zülālāsālarında ricā-i³³⁸⁸ recāyī³³⁸⁹ idāre ve şem' -i sem' -i³³⁹⁰ cānın meşā' il-i ma' ālī³³⁹¹ meşāğilden ināre ide.³³⁹² [Kıı' a³³⁹³ li-münşi' ihi³³⁹⁴]

Fā' ilātün Mefā' ilü Fā' lün

Hem zi-luşfet be-erba' in be-resem

Erba' in rızā şevem manzūr

Zi-erba' in şemāniye³³⁹⁵ bīşest (SÇ 37b)

Erba' in³³⁹⁶ ki³³⁹⁷ başşedem³³⁹⁸ destūr0 (KH 30b)

[FA47a]

Tā ki zīn nūh serāy-ı çār-erkān

Meh-i şeb çār-deh feşāned nūr

Hem-çü a' dād-ı bī-nihāyet bād

Ber-tu elřāf-ı³³⁹⁹ Kirdigār-ı Ğafūr

Rif' at-i tu çü³⁴⁰⁰ mihr bī-noķşān

Müddet-i tu³⁴⁰¹ çü dehr nā-maşşūr³⁴⁰²

³³⁸⁶ mu' indür: mu' in E3

³³⁸⁷ himeme: himem E1

³³⁸⁸ ricā: reħā E3

³³⁸⁹ ricā-i recāyī: zeħār-ı cāy NO

³³⁹⁰ şem' -i sem' : sem' -i şem' BN

³³⁹¹ me' ālī: -E3

³³⁹² ide: ider KH, NO

³³⁹³ kıı' a: -KH, -E1, -İÜ, -İÜ2

³³⁹⁴ li-münşi' ihi: -BN, -E1, -E3, -İÜ, -İÜ2

³³⁹⁵ şemāniye: be-meşāniye İÜ2

³³⁹⁶ erba' in: erba' in KH, E3

³³⁹⁷ ki: -E3

³³⁹⁸ başşedem: başşedem merā E3

³³⁹⁹ elřāf: luşf E3

³⁴⁰⁰ çü: ğad E1

33. Bu Nüşa Dağı Şükr ü Sipās ve ʿ Arz-ı İltimās İçün Müşbet-i³⁴⁰³ Kırtās³⁴⁰⁴

Olmışdı³⁴⁰⁵

Tā ki tās-ı sipihr ü kırtās-ı mihr zer-i mühre-i leme^ʿāt-ı (İÜ2 83a) envāriyla mücellā³⁴⁰⁶ ve nuhās-ı müzāb-ı şafaḡ ve sīm-i pür-sīmāb-ı³⁴⁰⁷ falāḡ³⁴⁰⁸ lemehāt-ı azvā-i³⁴⁰⁹ eşhār ile muḡallā ola. Zāt-ı kerīm ki³⁴¹⁰ cihān-ı penāhet ü intibāh ve āftāb-ı āsmān-ı mekānet ü temkīn (E1 45b) ü³⁴¹¹ cāhdur. Sa^ʿādet ü iḡbālle mevşūf ve se³⁴¹² ʿādet-i luḡf u cūd u ifdāl ile ma^ʿrūf olup şem^ʿ-i³⁴¹³ (İÜ 40b) devlet³⁴¹⁴ ol vechle müştā^ʿil ola ki pāyīninde³⁴¹⁵ āftāba zerd-i³⁴¹⁶ āftāb-ı zerrīnligin³⁴¹⁷ (E2 39b) ve şīt-i ḡaşmeti³⁴¹⁸ ol derecede münteşir ola ki tavşīfīnde zebān-ı büleḡā-yı ülü^ʿl-elbāb ma^ʿrūz-ı³⁴¹⁹ ʿayblığın³⁴²⁰ ola. [Beyt³⁴²¹]

Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilün

Nīk-ḡāhet³⁴²² der-dü ʿālem der-şenā bād u şevāb

(E3 42a)

Bed-sekālet³⁴²³ der-dü³⁴²⁴ ḡitī der-sefer bād u³⁴²⁵ şakar³⁴²⁶

³⁴⁰¹ tu: -E1

³⁴⁰² *Senin lütfünla kırka varıyorum Kastım rızamın olduğu kırktır Kırktan sekizliye çok var Dört rüknün dokuz sarayında dolunay ışık saçsın diye o kırk bana emredildi Gafür olan Allah'ın lütfü sana sonsuz derecede olsun Senin yüceliği güneş gibi kusursuz olsun Devrin dehir gibi uçsuz bucaksız olsun*

³⁴⁰³ müşbet-i kırtās olmışdı: -E3

³⁴⁰⁴ Bu nüşa dağı şükr ü sipās ve ʿ arz-ı iltimās için müşbet-i kırtās olmışdı: -İÜ

³⁴⁰⁵ olmışdı: olınmışdur İÜ2

³⁴⁰⁶ mücellā: muḡallā İÜ2

³⁴⁰⁷ sīmāb: simāt BN

³⁴⁰⁸ falāḡ: kılmak E3

³⁴⁰⁹ azvā: azdā E2

³⁴¹⁰ ki: -E1

³⁴¹¹ ü: -E1

³⁴¹² se: -E1

³⁴¹³ şem^ʿ: cem^ʿ E1

³⁴¹⁴ devlet: devleti E3

³⁴¹⁵ pāyīninde: pā-yı yanında KH; pāyinde E1, İÜ2

³⁴¹⁶ zerd: zerde E2; zer BN, E3, İÜ; ezd E1

³⁴¹⁷ āftāba zerd-i āftāb-ı zerrīnligin: āftāb-ı zerrīn-i āftāb-ı zerdligin KH

³⁴¹⁸ ḡaşmeti: şadā-yı ḡaşmeti BN

³⁴¹⁹ ma^ʿrūz: ma^ʿreż E3

³⁴²⁰ ʿayb: ḡayb E2, E3

³⁴²¹ beyt: şī^ʿr KH; -E1, -İÜ, -İÜ2

³⁴²² ḡāhet: ḡāhed KH

³⁴²³ sekālet: nigāhet E3

³⁴²⁴ der dü: derd E1

[Neşr³⁴²⁷] Hezārān-ı hezār şem^ç -i şevk u³⁴²⁸ maḥabbet³⁴²⁹ ü ihlâş maḥfil-i

[FA47b]

ikrām ü i^çzâzda fūrūzân ve şad şütürbâr-ı çud-ı şabâbet ü ihtîşâş micmer-i³⁴³⁰ sūz u
güdâz³⁴³¹ ve lâbe vü³⁴³² niyâzda sūzân kılmup.³⁴³³ [Beyt³⁴³⁴]

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

Micmer-i tende Nizâmî dil ü cān çodını³⁴³⁵ yaq

Ger³⁴³⁶ dilersen ide āfâkı muç atṭar nefsün³⁴³⁷ (BN 23b)

[Neşr³⁴³⁸] Mefhūmı üzre çitr-i³⁴³⁹ çanbersâsından³⁴⁴⁰ ol meclis-i sāmî mubaḥḥar ve buḥūr-ı
çabîrâsâsından³⁴⁴¹ ol³⁴⁴² maḥfil-i girāmî muç atṭar kılmur.³⁴⁴³ Şakâyık-ı duç ā (SÇ 38a/ E1
46a) ki ser-i tell-i diyâr³⁴⁴⁴ ḥüsn-i niyyetden ḥizân u nem-i ṭall-ı şehâb-ı³⁴⁴⁵ şıdık-ı³⁴⁴⁶
ṭaviyyet evrâkına rîzândur. Ol bâğ-ı maç âlî-himemiñ (KH 31a) devâm u³⁴⁴⁷ bekā ve ol şâḥ-ı
(İÜ2 84a) maḥâsin ü keremiñ irtifâç vü irtikâsı³⁴⁴⁸-çün mecâmiç -i kudsiyân ḥaṭîre-i³⁴⁴⁹ vâlâ

³⁴²⁵ u: -E3

³⁴²⁶ *Senin iyiliğini isteyen her iki alemde övgü ve mükafata mazhar olsun Kötülüğünü isteyen iki cihanda cehenneme gitsin*

³⁴²⁷ neşr: -KH, -E1, -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

³⁴²⁸ u: -E3

³⁴²⁹ maḥabbet: taḥiyyet E3

³⁴³⁰ micmer: miḥr E1

³⁴³¹ güdâz: güzâr E3

³⁴³² vü: -BN, -İÜ

³⁴³³ kılmup: ola KH

³⁴³⁴ beyt: şîçr KH; -E1, -İÜ, -İÜ2

³⁴³⁵ çodını: çodın E1

³⁴³⁶ ger: ki E1

³⁴³⁷ ve niyâzda sūzân kılmup. Beyt Micmer-i tende Nizâmî dil ü cān çodını yaq Ger dilersen ki ide: -E3

³⁴³⁸ neşr: -E1, -E3, -İÜ, -İÜ2

³⁴³⁹ çitr: çatır E2

³⁴⁴⁰ çanbersâsından: çanbersâsında E1

³⁴⁴¹ ol meclis-i sāmî mubaḥḥar ve buḥūr-ı çabîr-âsâsından: -E1

³⁴⁴² ol: -E3

³⁴⁴³ kılmur: kılmup E3

³⁴⁴⁴ diyâr: diyâr ki BN

³⁴⁴⁵ şehâb: şehâb ki BN

³⁴⁴⁶ şıdık: -E3

³⁴⁴⁷ u: -E1

³⁴⁴⁸ irtikâ: irtifâ E3

ve mesāmi^c -i³⁴⁵⁰ kerrūbiyān melā-i a^c lāya resānīde³⁴⁵¹ kıllınur. Çün dest-i tazarru^c la çīde ve hayt-ı taħazzu^c la piçīdedür. Me³ mül ü mes³ üldür ki menāzır-ı kabül-i Raħmāniye vāşıl ve ğuref-i icābet-i Rabbāniyede ħāşıl ola. [Beyt³⁴⁵²]

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fa' lün

Beķā-yı cāh-ı tu bādā ki enderīn maźmūn

Du^c ā-yı men be-icābet hemī³ şevved maķrūn³⁴⁵³

[Neşr³⁴⁵⁴] Nevk-i (E2 40a) ķalem ü ħarf ü raķam³⁴⁵⁵ vesāteṭiyle ol ħarīm-i muħtereme ki kāffe-i ümeme ħarem-i kerem ve ķible-i^c ulüv-himem ü Ka^c be-i maħāsin-i şiyemdür.

[FA48a]

Mübellaĝ u mu^c allem kıllınur ki müsāfir-i rūḥ beden ḥaymesine (İÜ2 84b) nüzül belki beden³⁴⁵⁶ ḥaymesi³⁴⁵⁷ iṭnāb-ı^c urūķla mevşül olaldan berü cāmedān-ı cenān³⁴⁵⁸ (E1 46b) esbāb u ḥavāyic-i in^c ām u iḥsān-ı (E3 42b) zāt-ı kerem-i³⁴⁵⁹ feyezānla memlū ve tıfl-ı dil³⁴⁶⁰ debīristān-ı āb u gülde ebced-i dānişe müştāĝil olaldan berü şaḥīfe-i ḥālden āyāt-ı in^c ām u³⁴⁶¹ ifzāl-ı cenāb-ı sa^c ādet-me³ āl metlüvdür. Ammā zāt-ı ma^c āli-i rüsüm³⁴⁶² ki şıfāt-ı fażl ü³⁴⁶³ kemālle ma^c lüm³⁴⁶⁴ ve simāt-ı^c izz ü iclāl³⁴⁶⁵ mevsūmdur. Maķtū^c ve meczūmdur ki şükr-i mün^c am mün^c amün³⁴⁶⁶ c^c aleyh üzre³⁴⁶⁷ vācib ü lāzım ve maḥtūmdur. Ammā bu nükte

³⁴⁴⁹ ḥaṭīre: ḥaṭīrde E2

³⁴⁵⁰ mesāmi^c: sāmi^c KH

³⁴⁵¹ resānīde: resānende KH, BN

³⁴⁵² beyt: şı^cr KH; -B1, -İÜ, -İÜ2

³⁴⁵³ *Senin makamın dāim olsun, (bu) manada benim duam kabul olmaya yakındır*

³⁴⁵⁴ neşr: -FA, -E1, -E2, -E3, -SÇ, -İÜ, -İÜ2

³⁴⁵⁵ raķam: -E3

³⁴⁵⁶ beden: -KH

³⁴⁵⁷ ḥayme: cisme E1

³⁴⁵⁸ cinān: -E3

³⁴⁵⁹ kerem: meķārim E3

³⁴⁶⁰ dil: der E1

³⁴⁶¹ u: -İÜ2

³⁴⁶² rüsüm: rüsūma İÜ2

³⁴⁶³ ü: -E1

³⁴⁶⁴ ma^c lüm: mersūmdur KH

³⁴⁶⁵ ve simāt-ı^c izz ü iclāl: -KH

³⁴⁶⁶ mün^c am: ten^c am E1

daḥi erbāb-ı dāniş³⁴⁶⁸ maḥāzırında³⁴⁶⁹ münteşirdür ki³⁴⁷⁰ şunūf-ı³⁴⁷¹ şükr ḥurūf-ı³⁴⁷² şükr (SÇ 38b/ İÜ2 85a) gibi üç kısma münḥasırdur. Biri ol ki çemen-i zamīr zamīrān-ı ta' zīm ve tevķīr-i³⁴⁷³ velīni' metle muḥāzzar³⁴⁷⁴ ve³⁴⁷⁵ biri daḥi ol ki sūsen-i zebān-ı şebnem evşāf-ı ḥisān-ı şāhib-i iḥsānla tāze vü ter³⁴⁷⁶ üçünci ol ki şecere-i ḥilķat³⁴⁷⁷ erkān-ı vüçüd³⁴⁷⁸ semere-i³⁴⁷⁹ ḥidmet³⁴⁸⁰ ḥāce-i iḥsān u cūd ile bārver ola.³⁴⁸¹ Nitekim şā' ir-i ' Arabi³⁴⁸²-nijād-ı³⁴⁸³ me' āni-icād³⁴⁸⁴ bu ma' nilerden³⁴⁸⁵ ta' bīr itmekde inşā (KH 32b) vü³⁴⁸⁶ inşād ider ki. [Beyt-i^{3487c} Arabi³⁴⁸⁸]

Efādetkümü'n-na' māu minnī şelāşe

(E1 47a)

[FA48b]

Yedī ve lisānī ve'z-zamīra'l-muḥaccebā³⁴⁸⁹

[Neşr³⁴⁹⁰] Ve (E2 40b) illā lafz-ı şekerden³⁴⁹¹ mücerred³⁴⁹² tekellüm-i şin u (İÜ 41b) kāf u rı³⁴⁹³ (İÜ2 85b) maḥz-ı şerr ü kāfiridür. Ammā şükr-i³⁴⁹⁴ hezār³⁴⁹⁵ şükr³⁴⁹⁶ ki³⁴⁹⁷ ḥāk-i

³⁴⁶⁷ üzere: üzerine E3, İÜ2

³⁴⁶⁸ dāniş: -İÜ2

³⁴⁶⁹ maḥāzırında: maḥāzırlarında KH

³⁴⁷⁰ ve maḥtūmdur. Ammā bu nükte daḥi erbāb-ı dāniş maḥāzırında münteşirdür ki: -E1

³⁴⁷¹ şunūf: şūf İÜ

³⁴⁷² şükr ḥurūf: peyker-i def' an E1

³⁴⁷³ ta' zīm ve tevķīr: tevķīr ve ta' zīm E3

³⁴⁷⁴ muḥāzzar: münḥasırdur KH

³⁴⁷⁵ ve: -E3

³⁴⁷⁶ ter: terdür BN

³⁴⁷⁷ ḥilķat: ḥil' at KH

³⁴⁷⁸ vüçüd: vüçüdimıza SÇ

³⁴⁷⁹ semere: -SÇ

³⁴⁸⁰ ḥidmet: ḥizmet İÜ2

³⁴⁸¹ bārver ola: bārverdür BN

³⁴⁸² ' Arabi: ' izzet E1

³⁴⁸³ nijād: -E1

³⁴⁸⁴ icād: icām E1

³⁴⁸⁵ ma' nilerden: ma' nileri E3

³⁴⁸⁶ vü: -İÜ2

³⁴⁸⁷ beyt: şı'r KH, E3; -E1, -İÜ, -İÜ2

³⁴⁸⁸ ' Arabi: +SÇ

³⁴⁸⁹ Benim size üç iyiliğim vardır Elim, dilim ve inzıvaya çekilmiş kalbim İmam eş-Şeybani eş-Şafii (ö. 777)

³⁴⁹⁰ neşr: -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

³⁴⁹¹ şeker: şek İÜ

³⁴⁹² mücerred: -E3

³⁴⁹³ rı: rısı E2

‘aczen teyemmüm³⁴⁹⁸ zülâl-i³⁴⁹⁹ sükkerden³⁵⁰⁰ tavażzuya (BN 24a) ħalef³⁵⁰¹ ve ‘acz ü kuşûra³⁵⁰² i‘tirâf itmek ‘özr-i taķşîr-i mâ-selefdür. Binâen‘aleyh bu³⁵⁰³ kuşûr kudretiniñ inhidâmına maķarr³⁵⁰⁴ ve (E3 43a) nehr-i i‘tirâf-ı kuşûrdan i‘tirâf³⁵⁰⁵ itmege muşîr³⁵⁰⁶ olan kemîne ħumret-i³⁵⁰⁷ ħaceli³⁵⁰⁸ ‘aķîķ-i Yemen ve ‘araķ-ı teşvîri³⁵⁰⁹ dürr-i ‘Aden maķâmına tenzîl idüp ‘alâ vechi’l-ibrâm³⁵¹⁰ ve’l-ilĥâf³⁵¹¹ ol mecma‘-ı baĥreyn-i ģayb u³⁵¹² ‘ayn cânibine ihdâ vü ithâf olındı.³⁵¹³ [Beyt³⁵¹⁴]

Lâ ĥayle ‘indeke tühdiĥâ³⁵¹⁵ ve lâ mâlu

Fe’l-yüs‘idi’n-nuţķu in-lem yüs‘idi’l-ĥâlu³⁵¹⁶

[Neşr³⁵¹⁷] Ol maţla‘-ı i‘tidâl-i aĥlâķ-ı zâhire³⁵¹⁸ ve menba‘-ı i‘tilâ-i³⁵¹⁹ a‘râķ-ı zâhireden tenessüm-i³⁵²⁰ ħabûl ħabûl-i³⁵²¹ müterakķib u me’mûl ve tebessüm-i³⁵²² şabâĥ necâĥ-ı müteraşşid u mes’ûldür. [Şi‘r³⁵²³ li-münşi’ihi³⁵²⁴]

³⁴⁹⁴ şükr: şükr ü E3, İÜ2

³⁴⁹⁵ hezâr: hezârân KH

³⁴⁹⁶ şükr-i hezâr şükr ki: şükr ü hezâr ‘asâkir ki BN

³⁴⁹⁷ ki: -E3

³⁴⁹⁸ teyemmüm: himem E1

³⁴⁹⁹ zülâl: ve zülâl E3

³⁵⁰⁰ sükker: şeker KH, E1, E2, E3, İÜ2

³⁵⁰¹ ĥalef: ĥalfet İÜ

³⁵⁰² kuşûra: kuşûrın E1

³⁵⁰³ bu: bir E2

³⁵⁰⁴ maķarr: meferr E2

³⁵⁰⁵ i‘tirâf: iġtirâf BN, E2, İÜ

³⁵⁰⁶ muşîr: ħaşr E3

³⁵⁰⁷ ĥumret: ĥumre SÇ, E2, İÜ; E3; hücre KH

³⁵⁰⁸ ĥaceli: ĥacele E3

³⁵⁰⁹ teşvîri: teşvîrden KH; teşvîr E3

³⁵¹⁰ibrâm: ibrâr E2; ikrâm KH

³⁵¹¹ ve’l-ilĥâf: ve’l-ilĥâf ‘acz ü kuşûrını İÜ2

³⁵¹² u: -KH

³⁵¹³ olındı: ider İÜ2

³⁵¹⁴ beyt: şî‘r E3; beyt li-münşi’ihi FA, NO; -E1, -İÜ, -İÜ2

³⁵¹⁵ tühdiĥâ: yühdiĥâ E3

³⁵¹⁶ *Seni götürecek ne bir atın vardır ne de malın Şansın yaver gitmezse (seni sadece) sözün kurtarır*

Mütenebbi (ö. 965) Kaside/ 5640

³⁵¹⁷ neşr: -KH, -E1, -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

³⁵¹⁸ zâhire: râh E1

³⁵¹⁹ i‘tilâ: i‘lâ E2, İÜ

³⁵²⁰ tenessüm: nesîm KH

³⁵²¹ ħabûl: -E3

Mef'ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün

Lā ğarve min-nevāfici na' māhu³⁵²⁵ en yefūh³⁵²⁶ (E1 47b)

Lā ba' de min-hilāli mezāyāhu en yelūh³⁵²⁷

Yā Rabb tu ān Ḥalīl-i Ḥaḳ u ḥalk-rā be-baḥş (SÇ 39a)

Ez-ḥüsn-i zıkr-i Melik-i Süleymān u 'omr-i Nūh

[Neşr³⁵²⁸] Rāfi' -i rıḳ' a-i niyāz bisāt-būs-i maḥfil-i sa' ādet-tırāza fā' iz oldıḳda mercūdur ki iltifāt-ı ḥuddām³⁵²⁹ südde-i³⁵³⁰ sidre-maḳāmla³⁵³¹ eştāt-i³⁵³² esbāb-ı merāmını

[FA49a]

ḥāvī ve ḥā' iz olup dā' i-i maḥabbet³⁵³³-āğāz ve ḥulūş-ı³⁵³⁴ encāmıñ biḳā' at-i³⁵³⁵ şefā' atı³⁵³⁶ muḳābelesinde³⁵³⁷ (İÜ2 86b) şunūf-ı minenden irsāl-i cevā' iz³⁵³⁸ mebzūl buyırıla. Bundan ziyāde (E2 41a) māşiṭa-i nuḳat u raḳam³⁵³⁹ ile ve³⁵⁴⁰ cenāt-ı ebkār-ı evrāḳı³⁵⁴¹ pür-ḥāl ü pür-ḥāl ve künde-i ' arz-ı ḥāl (E3 43b) u ḥalḥāl başt-ı³⁵⁴² maḳālle şebbāz-ı vecd ü ḥāl ki

³⁵²² ve tebessüm: +KH, +E2, +BN

³⁵²³ şî' r: -E1, -İÜ, -İÜ2

³⁵²⁴ li-münşi' ihi: -BN, -E1, -E3, -İÜ, -İÜ2

³⁵²⁵ na' māhu: ne' āhu İÜ

³⁵²⁶ *Nimetinin misk keselerinden güzel kokular yayılmasında şaşılacak ne var! Güzel hasletler hilalinin görünmesi irak değil Ey Rabbim sen o Hakkın ve halkın dostu olan (kişiye) Sultan Süleyman'ın güzel zikrini ve Nuh'un ömrünü bağışla*

³⁵²⁷ Lā ğarve min-nevāfic ne' amāhu en yefūc Lā ba' de min-hilāli mezāyāhu en yelūh: -E3

³⁵²⁸ neşr: -KH, -E1, -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

³⁵²⁹ ḥuddām: ḥuddā SÇ ve E1

³⁵³⁰ südde: sedd E2

³⁵³¹ maḳāmla: maḳām E1

³⁵³² eştāt: eştāb E3

³⁵³³ maḥabbet: muḥibbib E3

³⁵³⁴ ḥulūş: ḥulle E2; ḥuld E1, SÇ; ḥulūş-ı ḥullet E3

³⁵³⁵ biḳā' at: biḳā' at ve E3; -SÇ, -E1

³⁵³⁶ şefā' atı: -SÇ, -E1

³⁵³⁷ şefā' atı muḳābelesinde: şefā' atin İÜ; şefā' atı ḳabül buyurup şefā' atı muḳābelesinde E3

³⁵³⁸ cevā' iz: cevāz E1

³⁵³⁹ māşiṭa-i nuḳat ve raḳam: māşiṭa-i ḥāme ve nuḳat-i raḳam KH

³⁵⁴⁰ ve: -BN, -E1

³⁵⁴¹ evrāḳı: evrāḳ E1

³⁵⁴² başt: basd E1

nişimen-i³⁵⁴³ sine-i pür-melâlden pervâz-ı³⁵⁴⁴ hüceste-fâl itmişdür. Şikeste-per ü beste-bâl³⁵⁴⁵ olmak münâsib-i merâm ve (KH 33a/ İÜ 42a) muķtezâ-yı maķâm görilmedi. [Şi^c r³⁵⁴⁶ li-münşi'ihî³⁵⁴⁷]

Mef'ülü Fâ' ilâtü Mefâ' ilü Fâ' ilün

Tâ bülbülân be-nâle³⁵⁴⁸ der-âyend³⁵⁴⁹ fi'ş-şabâh³⁵⁵⁰

Tâ hufte-kân be-bâde³⁵⁵¹ ber³⁵⁵²-âyend li'ş-şubûh

Her³⁵⁵³ şubhğâh bâr güşâyed be-dergehet

Bâz erkân-ı kâfile-i³⁵⁵⁴ devlet ü fütüh³⁵⁵⁵

(E1 48a)

34. Bu³⁵⁵⁶ Nüşhada³⁵⁵⁷ 'Arz-ı İhlâş ve Başt-ı İhtişâş Zımında Ba'zı Erbâb-ı Ma'âlî ve Efrâd-ı E'âlî³⁵⁵⁸ Hâzretine³⁵⁵⁹ Sipâriş-i Ehl-i Hâcet Münderic Kılınmışdur³⁵⁶⁰

Tâ ki (NO 28a/ İÜ2 87a) hayt-ı şu'â-i mihr-i ser-nigün mu'allaķ ve saķf-ı serây-ı sipihr-i³⁵⁶¹ bi³⁵⁶²-sütün (NO 28b) muţabbâķ ve basîṭ-i zemîn envâ'-ı nevâbit-i ezhâra çemen ve muhîṭ-i felek efrâd-ı şevâbit-i ecrâma encümen³⁵⁶³ ola.³⁵⁶⁴ Cenâb-ı 'âlî ki cennât-ı³⁵⁶⁵

³⁵⁴³ nişimen: semen E1

³⁵⁴⁴ pervâz: pervâ ve SÇ

³⁵⁴⁵ beste: -BN

³⁵⁴⁶ şî' r: beyt SÇ, BN; -KH, -E1, -İÜ, -İÜ2

³⁵⁴⁷ li-münşi'ihî: -E1, -E3, -İÜ, -İÜ2

³⁵⁴⁸ be-nâle: piyâle E3

³⁵⁴⁹ âyend: âyende E3

³⁵⁵⁰ şabâh: bâmdâd (Şirin orjinalinde)

³⁵⁵¹ be-bâde: piyâde E3

³⁵⁵² ber: der E3

³⁵⁵³ her: -E2

³⁵⁵⁴ kâfile: nâṭıķa E3

³⁵⁵⁵ *Sabah vakti bülbüller naleye başladıklarında Uykuda olanlar sabah badesinden içmeye başladıklarında Seher vakti saadet ve fetih kafilesinin tüccarları senin dergahında huzuruna çıkarlar* Sadi Kaside/59

³⁵⁵⁶ Bu nüşhada 'arz-ı ihlâş ve baş-ı ihtişâş zımında ba'zı erbâb-ı me'âlî ve efrâd-ı e'âlî hâzretine sipâriş-i ehl-i hâcet münderic kılınmışdur: -İÜ

³⁵⁵⁷ nüşhada: nüşha daḫi KH, İÜ2

³⁵⁵⁸ e'âlî: 'âlî İÜ2

³⁵⁵⁹ hâzretine: hâzretlerine KH

³⁵⁶⁰ kılınmışdur: kılınmışdı NO, E1, E3

³⁵⁶¹ sipihr: -KH

³⁵⁶² bi: -E1

³⁵⁶³ felek-i efrâd-ı şevâbit-i ecrâma encümen: felek-i ecrâm şevâbit-i encüme encümen NO

ma'ālīdür. Ezhār-ı murādāta menbit ü mecma³⁵⁶⁶ ve finā-yı vālā ki sipihr-i a'lädur.
Aqmār-ı sa'ädāta³⁵⁶⁷

[FA49b]

meşriķ u maṭla^c olup ḥuzūr-ı şāhid-i³⁵⁶⁸ 'izzet (SÇ 39b) ü cāh 'ale'l-fevr *ke-lemḥi'l-
başar*³⁵⁶⁹ *ev hüve akreb*³⁵⁷⁰ ve burķa^c-ı 'arūs-ı murād-i³⁵⁷¹ bed-ḥ'āh merdüm-i güzāy³⁵⁷² u
cāngāh-ı mānend-i ḳalb-i 'akreb ola. [Beyt³⁵⁷³]

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

Düstānet³⁵⁷⁴ der-şenā vü düşmenānet der-^c anā (BN 24b)

Nīk³⁵⁷⁵-ḥ'āhet der-şevāb³⁵⁷⁶ u bed-sekālet³⁵⁷⁷ der-^c azāb³⁵⁷⁸

[Neşr³⁵⁷⁹] Şad³⁵⁸⁰ hezār-ı gül-i³⁵⁸¹ gülistān-ı du'^c ā (E2 41b) ki nesīm-i şeḥer-i şıdķ u şafā ile
şüküfte (E3 44a) vü derūn-i çemen-i mihr ü vefāda nezāret-giriftedür³⁵⁸² (E1 48b). Kūze-
i³⁵⁸³ züçāci-i şafā-yı ṭıynet bel³⁵⁸⁴ kāse-i 'āci-i naķā-yı³⁵⁸⁵ ṭaviyyetde rişte-i niyāz ile

³⁵⁶⁴ ola: ol KH

³⁵⁶⁵ cennāt: cenāb E3

³⁵⁶⁶ mecma^c: müctemi^c SÇ

³⁵⁶⁷ sa'ädāt: sa'ādet KH

³⁵⁶⁸ şāhda: -İÜ2

³⁵⁶⁹ başar: -E1

³⁵⁷⁰ *Kıyamet'in kopması, bir göz kırpması gibi veya daha az bir zamandır.* Nahl/77

³⁵⁷¹ murād: -KH

³⁵⁷² güzāy: küşerā-yı KH

³⁵⁷³ Beyt: -İÜ, -İÜ2

³⁵⁷⁴ düstānet: düstānend E1

³⁵⁷⁵ nīk: nīk ü KH

³⁵⁷⁶ şevāb: levāş E3

³⁵⁷⁷ sekālet: nigāhet E3

³⁵⁷⁸ *Seni sevenler seni övmeye düşmanların ise cefa (etme de) İyiliğini isteyen sevap (kazanıyor) kötülüğünü isteyen azap içindedir*

³⁵⁷⁹ neşr: -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

³⁵⁸⁰ şad: şadr E3

³⁵⁸¹ gül: gül ü İÜ

³⁵⁸² giriftedür: giriftedür ve FA

³⁵⁸³ kūze: kūze-i 'ar E1

³⁵⁸⁴ bel: belki NO, BN

³⁵⁸⁵ naķā: beķā E3

mecmū^c ve kenār-ı şuffa-i ğurfe-i ta^c zīm ü iclāl ve³⁵⁸⁶ revzen-i rūşen-i manzar-ı³⁵⁸⁷ aşr-ı³⁵⁸⁸ ikrām u i^c zāza mevzū^c kılnur. [Şi^c r³⁵⁸⁹ li-münşi'ıhi³⁵⁹⁰]

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

Gül-i du^c āt³⁵⁹¹ ki der-bāġ-ı cān-ı men rüyed

Şemim-i mihr-i tu yābed³⁵⁹² ger'eş kesı³⁵⁹³ büyed (NO 29a)

Hezār bülbül-i ġüyā ki der-derün-ı menest³⁵⁹⁴ (İÜ 42b)

Be-ġayr-i midħat-i zātet suhen nemi-ġüyed³⁵⁹⁵

[Neşr³⁵⁹⁶] Çün hücumü'l-ālām-ı eyyām-ı³⁵⁹⁷ firāk³⁵⁹⁸ ve zühür-ı ezmān-ı aħzān-ı iştıyāa tedārük ü³⁵⁹⁹ telāfı³⁶⁰⁰ şüret-i telākıden³⁶⁰¹ ġayri nesne ile taşavvur olunma şüret-i³⁶⁰² al-ı şaıa münafı³⁶⁰³ ve taħrık-i aġşān-ı alāmdan

[FA50a]

nāzil olan şebnem-i midād rıyāz-ı şerħ-i³⁶⁰⁴ şev ü şabābeti³⁶⁰⁵ (KH 33b) isā ve tertıb-i³⁶⁰⁶ etbā-ı evrādan³⁶⁰⁷ hāşıl olan tüşe vü zād uvvet-i mesāfir-i şabr u şebātı ibā eylemek

³⁵⁸⁶ ve: -E1

³⁵⁸⁷ manzar: -KH

³⁵⁸⁸ aşr: aşr u İÜ

³⁵⁸⁹ şı^c r: rubā^c KH, E3; -E1, -E2, -SÇ, -İÜ, -İÜ2

³⁵⁹⁰ li-münşi'ıhi: -BN, -E1, -E3, -İÜ, -İÜ2

³⁵⁹¹ da^c āt: ^c ādet İÜ2

³⁵⁹² yābed: bāyed E3

³⁵⁹³ kesı: kes E1

³⁵⁹⁴ menest: menesd E1

³⁵⁹⁵ *Benim can bahçemde açan dua gülünü biri koklarsa senin sevginin o hoş kokusunu alır Benim içimdeki o konuşan bülbül seni övmekten başka söz söylemez*

³⁵⁹⁶ neşr: -KH, -E1, -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

³⁵⁹⁷ eyyām: -BN, -İÜ

³⁵⁹⁸ firāk: iftirāk NO

³⁵⁹⁹ ü: -E3

³⁶⁰⁰ telāfı: telāf E1; telākı İÜ2; telālı KH

³⁶⁰¹ telākıden: telākden E1

³⁶⁰² şüret: ya^c nı NO

³⁶⁰³ münafı: münafıdır E3, İÜ2

³⁶⁰⁴ şerħ: -BN

³⁶⁰⁵ şabābeti: şabāhı E1

³⁶⁰⁶ tertıb: tertıt İÜ

muḥāl idüğüne (E1 49a) şemme-i ‘aql-ı selīm ü fikr-i müstaḳīm kāfī vü vāfīdür. Lā-cerem ṭayy-i³⁶⁰⁸ nāmede³⁶⁰⁹ neşr-i³⁶¹⁰ sırr-ı maḥabbet olunmağa semāḥat³⁶¹¹ olunmadı ve ṭul-i ḥāme ile ‘arz-ı arz-ı³⁶¹² meveddet mesāḥat kılınmadı. [Beyt³⁶¹³]

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

Zebān-ı ḥāme ne-dāred ser-i beyān-ı firāk

Ve ger ne ‘arza³⁶¹⁴ dihem ber³⁶¹⁵-tu dāstān-ı firāk³⁶¹⁶ (SÇ 40a/ İÜ 88b)

[Neşr³⁶¹⁷] Dā‘ī-i³⁶¹⁸ dīrīn cenāb-ı cennāt-ı tezyīn Mevlānā³⁶¹⁹ fülāne’d-dīn³⁶²⁰ çākerleri mülāzemet-i a‘tāb-ı³⁶²¹ saltānat-nişāb (NO 29b/ E2 42a/ E3 44b) lā³⁶²²-zālet³⁶²³ süyūfū³⁶²⁴ ‘abīdihā el-ğāzāb³⁶²⁵ izā fāraḳte’r³⁶²⁶-kırāb kārente’r-riḳāb³⁶²⁷ sa‘ādet³⁶²⁸-çün ol himmet-i³⁶²⁹ iḳbāl semt³⁶³⁰ ü³⁶³¹ cānib-i idbār-ı³⁶³² mücānebetē³⁶³³ ‘āzim oldı. Çün ri‘āyet-i³⁶³⁴ ḥuḳūḳ-ı bendegān-ı ḥālīş-niyyet sulṭānumuñ himmet-i³⁶³⁵ zımmet-i³⁶³⁶ sa‘ādet-³⁶³⁷ nehmetine dīn

³⁶⁰⁷ evrāḳdan: evrāḳda E3

³⁶⁰⁸ ṭayy: -E3

³⁶⁰⁹ nāmede: nāme ile KH; nāme SÇ, NO; me’āba E1

³⁶¹⁰ neşr: -E1

³⁶¹¹ semāḥat: seyāḥat E1; semāḥūd ḥad E2

³⁶¹² ‘arz: arz E3

³⁶¹³ beyt: -E1, -İÜ, -İÜ2

³⁶¹⁴ ‘arza: şerḥ E3 (Şiirin orjinalinde)

³⁶¹⁵ ber: her E1; bā E3

³⁶¹⁶ *Ayrıltığı anlatmak istemiyor kalemin dili Yoksa sana şerh ederdim ayrılığın hikayesini* Hafız Gazel 298

³⁶¹⁷ neşr: -E1, -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

³⁶¹⁸ dā‘ī: ba‘ demā dā‘ī NO; ve dā‘ī İÜ

³⁶¹⁹ cenāb-ı cennāt-ı tezyīn Mevlānā: -NO

³⁶²⁰ fülāne’d-dīn: Kemāle’d-dīn KH

³⁶²¹ i‘tāb: ‘atabet NO; ‘ināyet E1

³⁶²² lā: -BN

³⁶²³ zālet: zāle KH

³⁶²⁴ *Kölelerinin kılıçları hala kızgındır Onun civarından uzaklaşırsan kölelere benzersin*

³⁶²⁵ el-ğāzāb: en-nişāb E1

³⁶²⁶ fāraḳat: fāḳat E1

³⁶²⁷ er-riḳāb: bi’r-riḳāb E3

³⁶²⁸ sa‘ādet: su‘ād E2; sa‘āt FA

³⁶²⁹ himmet: semt İÜ2

³⁶³⁰ semt: semte NO

³⁶³¹ ü cānib-i idbār-ı mücānebetē: -NO

³⁶³² idbār: erbāb E1

³⁶³³ mücānebetē: mücānebe E1; mücānebetine E3; mücāniyete İÜ

³⁶³⁴ ri‘āyet: -İÜ

³⁶³⁵ himmet: -NO, -E1, -E2, -BN

lâzım ve ol hâzret-i³⁶³⁸ şeyn-i deyn-i mesâsından ihtirâz u ihtirâs itmesine bu dâ'î câzımdür.
Lâ-cerem sipârişi³⁶³⁹ huşûşında ıtnâb mücibü'l-melâl (E1 49a/ İÜ 43a) ğayr-i münâsib-i
muktezâ-yı³⁶⁴⁰ hâl (İÜ2 89a) görildi.

[FA50b]

[Şi' r³⁶⁴¹ li-münşi' ihi³⁶⁴²]

Mef' âilün Mef' âilün Fe' ulün

Ne lâzımdur³⁶⁴³ demek mihr-i³⁶⁴⁴ münîre

Ki bahş-ı nûr kııl hâk-i haķire³⁶⁴⁵

Dür-efşânluķda ebr-i nev-bahârı

Çemende³⁶⁴⁶ istemez feryâd u³⁶⁴⁷ zârı

[Neşr³⁶⁴⁸] Bundan ziyâde³⁶⁴⁹ bâğ-ı beyânda şâh-ı benândan³⁶⁵⁰ nihâl-nişân ve Çîn-i³⁶⁵¹
nâmede âhû-yı hâmeden müşk³⁶⁵²-feşân olmaķ muṭâbıķ-ı hâl ve muvâfıķ-ı maķâm u maķâl
görilmeyüp aķdâm-ı iķdâmla hadd-i³⁶⁵³ du' âda³⁶⁵⁴ temekkün³⁶⁵⁵ itmege³⁶⁵⁶ rücû' ve eşnâf-ı

³⁶³⁶ himmet-i zimmet: zimmet-i himmet E3, İÜ, İÜ2

³⁶³⁷ sa' âdet: devlet NO; -E3

³⁶³⁸ hâzret: hâzret-i ' izzet NO

³⁶³⁹ sipârişi: sipâriş E1, KH

³⁶⁴⁰ muktezâ-yı: -E3

³⁶⁴¹ şî' r: +BN; nazım E3

³⁶⁴² li-münşi' ihi: -E1, -E3, -BN, -İÜ, -İÜ2

³⁶⁴³ lâzımdur: lâzım E1

³⁶⁴⁴ mihr: her E1

³⁶⁴⁵ haķire: haķire E1

³⁶⁴⁶ çemende: çemenden FA, BN

³⁶⁴⁷ u: -E1

³⁶⁴⁸ neşr: -KH, -E1, -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

³⁶⁴⁹ ziyâde: ziyâd NO

³⁶⁵⁰ benândan: benân E1

³⁶⁵¹ Çîn: Ḥoten NO

³⁶⁵² müşk: misk E1, BN

³⁶⁵³ aķdâm-ı iķdâmla hadd: -NO

³⁶⁵⁴ du' âda: du' âya NO

³⁶⁵⁵ temekkün: temkîn E1

³⁶⁵⁶ temekkün itmege: -NO

elvānla ḥadd-i³⁶⁵⁷ ṣenāya tezeyyün³⁶⁵⁸ virmege³⁶⁵⁹ şurū‘ olındı.³⁶⁶⁰ Hemîşe cenāb-ı ifāzat-me’āb (BN 25a) ki nehr-i sā’ildür. Nehr-i sa’ıl³⁶⁶¹ itmekden müctenib ve (İÜ2 89b) ol³⁶⁶² ḥazret-i ‘izzet-i (NO 30a) kām-yāb ki ‘ayn-ı cūd u nā’ildür. Şevb-i³⁶⁶³ şevābla müktesī³⁶⁶⁴ ve naḫd-i ṣenāyı müktesib olmaḫdan.³⁶⁶⁵ (E3 45a) [Mısrā‘³⁶⁶⁶ li-münşi’ihi³⁶⁶⁷]

Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün

Olmasun³⁶⁶⁸ bir³⁶⁶⁹ laḫza ḥālī rūz u³⁶⁷⁰ şeb³⁶⁷¹

35. Bu³⁶⁷² (NO 33b) Nüşa³⁶⁷³ Daḫi³⁶⁷⁴ Ba‘ zı (KH 34a) Ekābir Cenābına İblāg-ı³⁶⁷⁵

İhlāş³⁶⁷⁶ ve İştıyāk³⁶⁷⁷ -çün Maḫrec (NO 34a) ü Maṭāvīsinde Ba‘ zı Erbāb-ı Ḥacāti

Sipāriş³⁶⁷⁸ Müdrec³⁶⁷⁹ Kılınmışdur³⁶⁸⁰

³⁶⁵⁷ eşnāf-ı elvānla ḥadd: -NO

³⁶⁵⁸ tezeyyün virmege: -NO

³⁶⁵⁹ virmege: virmek E1

³⁶⁶⁰ olındı: olunmadı İÜ

³⁶⁶¹ sa’ıl: sāl KH

³⁶⁶² ki nehr-i sā’ildür. Nehr-i sa’ıl itmekden müctenib ve ol: -NO

³⁶⁶³ şevb: -SÇ, -E1

³⁶⁶⁴ kām-yāb ki ‘ayn-ı cūd ve nā’ildür. Şevb-i şevābla müktesī: kām-yāb-ı nehr-i sāyilden ictināb ve eşvāb-ı şevābla iktisā NO

³⁶⁶⁵ mükteseb olmaḫdan: iktisāb kılmaḫdan NO

³⁶⁶⁶ mısra‘: ‘ayn E3; beyt NO; -SÇ, -E1, -E2, -İÜ, -İÜ2, -KH

³⁶⁶⁷ li-münşi’ihi: +KH

³⁶⁶⁸ olmasun: olmasun olmasun İÜ

³⁶⁶⁹ Olmasun bir laḫza ḥālī rūz u şeb: Olmasun bir laḫza ḥālī rūz u şeb Geçdügünce bir tevālī rūz u şeb: “Geçdügünce bir tevālī rūz u şeb” mısrasından sonra “Ba‘ zı erbāb-ı menāşıba şefā‘at-nāmedür yine nev‘-i mütē‘allik olan kimesneyi” kısmına geçer NO

³⁶⁷⁰ u: -İÜ

³⁶⁷¹ rūz u şeb: rūz-i şeb ü şeb E1

³⁶⁷² “Bu nüşa daḫi bazı ekābir cenābına iblāg-ı ihlāş ve iştıyāk-çün maḫrec ve maṭāvīsinde bazı erbāb-ı ḥacāti sipāriş müdrec kılınmışdur” başlığından sonra “Tā ki bād-ı ‘ayş-i māzī ve ‘ahd-i sābık kılup ehl-i şabābeti şā’ik ve kıṭār-ı aḫtār” kısmına geçer başlık 35 no’lu mektuba metin ise 36 no’lu mektuba aittir: E1

³⁶⁷³ nüşa: -E1

³⁶⁷⁴ daḫi: +KH

³⁶⁷⁵ iblāg: iblāg ve İÜ2

³⁶⁷⁶ ihlāş: ihtışāş NO

³⁶⁷⁷ iştıyāk: iştibāh İÜ2

³⁶⁷⁸ Bu nüşa daḫi bazı ekābir cenābına iblāg-ı ihlāş ve iştıyāk-çün maḫrec ve maṭāvīsinde bazı erbāb-ı ḥacāti sipāriş müdrec kılınmışdur: -İÜ

³⁶⁷⁹ müdrec: munderic E3; -NO, -BN, -KH, -İÜ2

³⁶⁸⁰ kılınmışdur: kılınmışdı NO; kılınmışdur E1; olunmışdur İÜ2; -KH

Tā (SÇ 40b) tācir-i hāme-i Hindistān-ı³⁶⁸¹ devātdan Rūm-ı rüy-ı³⁶⁸² varağa cālib-ı³⁶⁸³ dürr ü güher³⁶⁸⁴ ve³⁶⁸⁵ şahrā-yı Çin-nāmede āhū-yı hāme³⁶⁸⁶ geşt idüp cā-be³⁶⁸⁷-cā ilkā-yı müşk-ı³⁶⁸⁸ ezfer ide. Finā-yı āstān-ı rāstān³⁶⁸⁹ āşiyān-ı³⁶⁹⁰ şüret-i fenā gerdenden³⁶⁹¹ meknūs ve bālā-yı pür-belā-yı

[FA51a]

düşmen³⁶⁹² sa' ādet-i me'yūs ve (İÜ2 90a) şekāvet-i me'nūs için kabā-yı beķā menkūs (İÜ 43b) olup³⁶⁹³ nīk-ḥ'āh u bed-ḥ'āhın maķāmı cāh u çāh³⁶⁹⁴ u³⁶⁹⁵ ḥāl-i düşmen muşahḥaf-ı ḥāl gibi siyāh ola. [Beyt³⁶⁹⁶ li-münşi 'ihi³⁶⁹⁷]

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

Düsteş-rā her³⁶⁹⁸ çı³⁶⁹⁹ kām-ı üst bād

Ḥāl-i düşmen hem-çü ḥāl-i düst bād³⁷⁰⁰

[Neşr³⁷⁰¹] Kilk-i benāndan³⁷⁰² silk-i beyāna manzūm³⁷⁰³ selām ki fi'l-ḥaķīķa devlet ü³⁷⁰⁴ 'ulüvv ü velāda³⁷⁰⁵ se lāmdur³⁷⁰⁶ ve taḥiyyāt ki şüret-i³⁷⁰⁷ ḥayāt anda³⁷⁰⁸ münderic ve

³⁶⁸¹ Hindistān: Hindustān E3

³⁶⁸² rüy: -SÇ

³⁶⁸³ cālib: iḥrāc NO

³⁶⁸⁴ güher: güher ola BN, E3, İÜ, İÜ2

³⁶⁸⁵ ve: -SÇ, -BN

³⁶⁸⁶ hāme: ḥām E2

³⁶⁸⁷ be: -E2

³⁶⁸⁸ müşk: misk KH, BN

³⁶⁸⁹ rāstān: rāstiyān E3

³⁶⁹⁰ āşiyān: -E3

³⁶⁹¹ gerdenden: gezden E3

³⁶⁹² düşmen: - KH

³⁶⁹³ olup: olup mışrā' BN

³⁶⁹⁴ cāh u çāh: çāh u cāh NO

³⁶⁹⁵ u: neşr ve BN

³⁶⁹⁶ beyt: -SÇ, -E2, -KH, -İÜ, -İÜ2

³⁶⁹⁷ li-münşi 'ihi: -BN, -İÜ, -İÜ2

³⁶⁹⁸ her: her ki BN, NO

³⁶⁹⁹ çı: -NO

³⁷⁰⁰ *Sevgilinin her istediği olsun Düşmanın hali yarin beni gibi (kara) olsun*

³⁷⁰¹ neşr: -KH, -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

³⁷⁰² benān: beyān FA

³⁷⁰³ manzūm: manzūm olan NO

³⁷⁰⁴ devlet ü: devāt İÜ

teslīmāt ki hey'āt-i tesellī anda müstetir ü mündemicdür.³⁷⁰⁹ Resm-i ḥabbātda³⁷¹⁰ nümāyān³⁷¹¹ olan cenāb-ı ḥayāt³⁷¹² taşvīre³⁷¹³ taḫrīr idüp māşīta-i ḥāme ḥacele-³⁷¹⁴ nāmede 'arūs-ı (İÜ2 90b) vidād-ı şabāḥat-³⁷¹⁵ nihādı 'abīr-i 'ibārātla ta'bir itdükdən (E3 45b) soñra³⁷¹⁶ ğaraż-ı 'arz-ı nā-murādī oldur ki bu dā'iniñ³⁷¹⁷ cümle nümāyiş-i dā-i 'acz-i va'yiligin ve küll-i kemāli kelām-ı müşevveş ü şüret-i suḥeni³⁷¹⁸ maḥz-ı şecendür.³⁷¹⁹ Pes³⁷²⁰ ol (NO 34b) ḥazret-i cennet³⁷²¹-ḥuzretiñ³⁷²² kemāl-i³⁷²³ tavşif (E2 43a) ve tavşif-i³⁷²⁴ kemāline mecāli³⁷²⁵ şüret-i³⁷²⁶ maḥalde ḥaşıl³⁷²⁷ ve ta'rif-i celāline³⁷²⁸ ḥayāl-i iktidārı mürekkebāt-ı ḥayāliyye³⁷²⁹ gibi ḥayyiz-i 'ademde dāhildür. Lā-cerem³⁷³⁰ āb-ı³⁷³¹ fikreti cüy-i ḥacāletde cārī ve rāy-ı tekellümi verā-yı perde-i sükütde mütevārī olup zīr-i ḫaşır-ı ḫuşūrda

[FA51b]

³⁷⁰⁵ velāda: velād E2; vālā KH

³⁷⁰⁶ se lām: sī lāzım İÜ2

³⁷⁰⁷ şüret: -NO

³⁷⁰⁸ anda: cennāt anda E3

³⁷⁰⁹ ki şüret-i ḥayāt anda münderic ve teslīmāt ki hey'āt-i tesellī anda müstetir ve mündemicdür: ki ḥayāt-ı iḥtişām ve teslīmāt ki tesellī intizāmdur NO

³⁷¹⁰ ḥabbāt: ḥayāt İÜ2

³⁷¹¹ nümāyān: nümāmāyān İÜ

³⁷¹² ḥayāt: cennāt İÜ2

³⁷¹³ taşvīre: taşvīr E2, İÜ

³⁷¹⁴ ḥacele: ḥacel SÇ

³⁷¹⁵ şabāḥat: şāḥib FA, E1, NO, SÇ

³⁷¹⁶ anda münderic ve teslīmāt ki hey'āt-i tesellī anda müstetir ve mündemicdür. Resm-i ḥabbātda nümāyān olan cenāb-ı ḥayāt taşvīre taḫrīr idüp māşīta-i ḥāme ḥacele-i nāmede 'arūs-ı vidād-ı şāḥib-i nihādı 'abīr-i 'ibārātla ta'birātından: ḥuddām-ı cenāb-ı ḥazret-i cennāt taşvīre lisān-ı cārī ḥāme ile taḫrīr itdükten: -NO

³⁷¹⁷ dā'iniñ: dā' i-i nā-murādın

³⁷¹⁸ suḥeni: suḥen KH

³⁷¹⁹ bu dā'iniñ cümle nümāyiş-i dā'-i 'acz-i va'yiligin ve küll-i kemāli kelām-ı müşevveş ve şüret-i suḥeni maḥz-ı şecendür: -NO

³⁷²⁰ pes: çün NO

³⁷²¹ cennet: cennāt BN; ol SÇ; -FA

³⁷²² ḥuzretiñ: ḥazretiñ

³⁷²³ ḥazret-i cennet-ḥuzretiñ kemāl: ḥazret-i ḥuzretiñ cennet-i kemāl FA

³⁷²⁴ tavşif: tevaşşuf KH

³⁷²⁵ mecāli: mecāl NO

³⁷²⁶ şüret: şüre İÜ

³⁷²⁷ ḥaşıl: ḥaşıldur İÜ2

³⁷²⁸ celāline: ḥāline İÜ

³⁷²⁹ ḥayāliyye: ḥāliyye KH

³⁷³⁰ lā-cerem āb: -NO

³⁷³¹ āb: cüy KH

şāhib-i mekān ve nehr-i i' tirāfdan³⁷³² iġtirāf³⁷³³ itmekle³⁷³⁴ raḥbū'l-lisān olmuşdur (İÜ2 91a).

[Beyt³⁷³⁵ li-müñşi 'ihi³⁷³⁶]

Fā' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

Vaşf-ı zātet³⁷³⁷ ki ḥayret-i³⁷³⁸ fuḫalāst

Çend menzil berūn³⁷³⁹ zi-ḫudret-i³⁷⁴⁰ māst³⁷⁴¹

[Neşr³⁷⁴²] Pes (SÇ 41a) taḥrīr-i kitābdan ḫu'ūd³⁷⁴³ nişīmen-i³⁷⁴⁴ şavāba şu'ūd ve kevkeb-i ri'āyet-i edebe ġāyete³⁷⁴⁵ su'ūd mülāḫaḫa olınmuşdı. Ammā (KH 34b/ İÜ 44a) cenāb-ı feḫāyil-i iktisāb ve³⁷⁴⁶ fevāzıl-ı intisāb-ı³⁷⁴⁷ lübbü'l-efāzıl³⁷⁴⁸ efzal-i ūlü'l-elbāb Mevlānā Zeyne'd-dīn Abdü'l-Vehhāb ki fazl-ı mütevāfir³⁷⁴⁹ ve 'ilm-i mütekāşir ve şīt-i müteḫā'ire³⁷⁵⁰ iştimālinden ġayrı cenāb-ı ḫazret-i (BN 25b) cennāt-ḫazretiñ ḫubb u velāsını³⁷⁵¹ zīb-i bāḫın ve medḫ ü şenāsını zeyn-i zāhir itmişdür.³⁷⁵² İḫrām-ı³⁷⁵³ ḫarem-i ḫürmet āyīne-i 'azīmet-i iḫlāş-şīmeti tevciḫ (İÜ2 91b) ü ta'yīn (E3 46a) itdükte dā'iden tezekküre-ġüne (NO 35a) iltimās eyledi. Egerçi bīm-i³⁷⁵⁴ ibrām āyīne-i iḫdāmı³⁷⁵⁵ kāsir idi.

³⁷³² i' tirāfdan: i' tirāfından İÜ

³⁷³³ iġtirāf: i' tirāf İÜ2; iġtirāḫ E2; vaşf-ı i' tirāf SÇ

³⁷³⁴ itmekle: itmege İÜ

³⁷³⁵ beyt: -KH, -İÜ, -İÜ2

³⁷³⁶ li-müñşi 'ihi: -SÇ, -BN, -E3, -İÜ, -İÜ2

³⁷³⁷ zātet: de 'b E2

³⁷³⁸ ḫayret: ḫayre NO, E2

³⁷³⁹ berūn: ber İÜ2

³⁷⁴⁰ ḫudret: ḫudr-est E2

³⁷⁴¹ *Senin zatının vasfi erdem sahiplerinin hayret (sebebidir) Nice menzil bizim kudretimizden ötedir*

³⁷⁴² neşr: -SÇ, -E2, -E3, -İÜ2

³⁷⁴³ ḫu'ūd: maḫşūd E3

³⁷⁴⁴ Neşr pes taḥrīr-i kitābdan ḫu'ūd-ı nişīmen: -İÜ

³⁷⁴⁵ ġāyete: ġāyet E3; ġāye KH, E2, BN; -İÜ

³⁷⁴⁶ ve: +NO

³⁷⁴⁷ fevāzıl-ı intisāb: -E3

³⁷⁴⁸ lübbü'l-efāzıl: -İÜ

³⁷⁴⁹ mütevāfir: mütevātir İÜ

³⁷⁵⁰ müteḫā'ire: müteḫā'ir İÜ2

³⁷⁵¹ velā: vālā KH

³⁷⁵² ki fazl-ı mütevāfir ve 'ilm-i mütekāşir ve şīt-i müteḫā'ir iştimālinden ġayrı cenāb-ı ḫazret-i cennāt ḫazretiñ ḫubb u velāsını zīb-i bāḫın ve medḫ ü şenāsını zeyn-i zāhir itmişdür: -NO

³⁷⁵³ iḫrām: icrām SÇ

³⁷⁵⁴ bīm: her bīm E3

³⁷⁵⁵ iḫdāmı: iḫdām İÜ2

Ammā şūver-i³⁷⁵⁶ ifzāl ü in^cām-i³⁷⁵⁷ müşāhedesi ıřdār-ı hıţāb ve irsāl-i kitāba cāsir eyledi. Çün kuşārā-yı maķşūd kaşr-ı (E2 43b) kuşūrı³⁷⁵⁸ ibtinā ve nihāyet-i maţlūb tāk-i³⁷⁵⁹ kerm-i keremden a^cnāb-i³⁷⁶⁰ cⁱnāyeti ictinādur.³⁷⁶¹ Bundan ziyāde Çin³⁷⁶² -nāmede³⁷⁶³ āhū-yı hāmeniñ³⁷⁶⁴ keşti-i hıţā-bülendi³⁷⁶⁵ ve kişţ-zār-ı

[FA52a]

suţūrda mevāşī-i enāmil memnū^cü'l-hıţti³⁷⁶⁶ kılındı. Hemişe cⁱarşa-i cⁱizzetden³⁷⁶⁷ zarar-ı seyr-i edvār müntefī ve sāha-i sa^cādetden şerer-i keyd-i³⁷⁶⁸ eşrār³⁷⁶⁹ munţafī olup mizāb-ı hāne-i devlet-i çār-himāyet-i Hıķķ cānibine cārī³⁷⁷⁰ ve bālā-yı vücūd-ı bed-h^cāh-şī^cār-ı cⁱāra³⁷⁷¹ mensūb olmağla³⁷⁷² cⁱārī ola. [Kıı^ca³⁷⁷³ li-münşi'ihī³⁷⁷⁴]

Mef^cülü Fā^cilātü Mefā^cilü Fā^cilün

Bed-h^cāh düşmen-i³⁷⁷⁵ tu şurūf-ı zamāne bes

Ü-rā der āstāne-i mihr³⁷⁷⁶ āşiyāne bes

Der-dehr-i cāvidāne bed-ān büm-i şüm fi^cl

Ez-dām-ı dürd ü dāne³⁷⁷⁷ ğam-ı cāvidāne bes³⁷⁷⁸

(İÜ 44b)

³⁷⁵⁶ şuver: şüret FA, NO, E3, İÜ, İÜ2; şüre E2

³⁷⁵⁷ ifzāl ü in^cām: in^cām ü ifzāl İÜ2

³⁷⁵⁸ kuşūrı: kuşūr E2

³⁷⁵⁹ tāk: -KH, -NO, -E2, -E3, -BN, -SÇ, -İÜ2

³⁷⁶⁰ a^cnāb: i^ctāb E3

³⁷⁶¹ ictinā: ictibā İÜ

³⁷⁶² Çin: çinī KH

³⁷⁶³ nāmede: nāmeniñ E3

³⁷⁶⁴ āhū-yı hāmeniñ: -E3

³⁷⁶⁵ bülendi: bülendin SÇ

³⁷⁶⁶ el-hıţti: -KH

³⁷⁶⁷ cⁱizzetden: cⁱizzetde KH

³⁷⁶⁸ keyd: ketid E3

³⁷⁶⁹ eşrār: şerār BN

³⁷⁷⁰ cārī: cārī ola E3

³⁷⁷¹ cⁱāra: cār-ı cⁱāra E3

³⁷⁷² olmağla: olmağa BN

³⁷⁷³ kıı^ca: rubā^cī KH, E3; -İÜ, -İÜ2

³⁷⁷⁴ li-münşi'ihī: -BN, -NO, -İÜ, -İÜ2

³⁷⁷⁵ düşmeni: düşmen NO, İÜ2

³⁷⁷⁶ mihr: kahr İÜ2

36. Ba^ç zı³⁷⁷⁹ Erbâb-ı Menâşıba Şefâ^ç at-nâmedür Yine³⁷⁸⁰ Nev^ç -i³⁷⁸¹ Mûte^ç allık
Olan³⁷⁸² Kimesneyi³⁷⁸³ (SÇ 41b/ NO 30a)

Tâ ki (E1 50a) bād-ı³⁷⁸⁴ ayş-i māzī vü^ç ahd-i sâbık kı lup ehl-i şabâbeti³⁷⁸⁵ şâ^ç iğ ve kı tār-ı aqtār-ı dumū^ç ı dest-i ğarām u lev^ç 3786 ile şahrâ-yı zuhūr u nübū^ç a³⁷⁸⁷ sâ^ç iğ ola. Ol³⁷⁸⁸ cenâb-ı cennât-mişâlden³⁷⁸⁹ (İÜ2 92b) şeb-i³⁷⁹⁰ miñnet maṭrūd u merdūd ve baş-ı dest-i (E3 46b) ni^ç am ve medd-i zıll-ı keremle mā-şadağ-i ukuluhâ dâ^ç imun ve zılluhâ³⁷⁹¹ memdūd olup. [Beyt³⁷⁹² li-münşi^ç ihi³⁷⁹³]

Fâ^ç ilâtün Fâ^ç ilâtün Fâ^ç ilâtün Fâ^ç ilün

Şemse-i eyvâni³⁷⁹⁴ olsun³⁷⁹⁵ şems-i gerdün-ı^ç alâ

Mâ^ç alâ a^ç lâmu nuri^ç ş-şemsi³⁷⁹⁶ eknâfi^ç r³⁷⁹⁷ -rubâ³⁷⁹⁸

[Neşr³⁷⁹⁹] Dürr-i şenâ ki³⁸⁰⁰ dürc-i şıdık u şafâda³⁸⁰¹ (KH 35a) müctemi^ç 3802 ve dürri^ç -i³⁸⁰³ şafâ ki³⁸⁰⁴ burc-ı ħubb u³⁸⁰⁵ velâdan³⁸⁰⁶ mültemi^ç dür. 3807 Lâyık u sezâvârdur ki ol meclis-i

³⁷⁷⁷ dâne: ħâne KH

³⁷⁷⁸ *Senin kötü niyetli düşmanına devrin yaptığı yeter Sevginin eşliğinde iken ona yuva yeter Ebedi dünyada o kötü fiilli baykuşa Tortu ve tane tuzağında ebedi gam yeter*

³⁷⁷⁹ Ba^ç zı erbâb-ı menâşıba şefâ^ç at-nâmedür yine nev^ç -i mûte^ç allık olan kimesneyi: -İÜ

³⁷⁸⁰ yine: se İÜ2; -KH

³⁷⁸¹ nev^ç : nev^ç a İÜ2

³⁷⁸² yine nev^ç -i mûte^ç allık olan kimesneyi: -BN

³⁷⁸³ kimesneyi: kimesne NO, E2, İÜ2; kimesneye E3

³⁷⁸⁴ bād: yād İÜ2

³⁷⁸⁵ şabâbeti: vedâdı NO

³⁷⁸⁶ ve lev^ç : -NO

³⁷⁸⁷ nübū^ç a: nübū^ç NO

³⁷⁸⁸ ol: ammâ İÜ

³⁷⁸⁹ mişâlden: mişâlınden SÇ, E1, E2

³⁷⁹⁰ şeb: -E3

³⁷⁹¹oranın yiyecekleri ve gölgeleri devamlıdır. Ra'd/35

³⁷⁹² beyt: -SÇ, -E1, -E2, -İÜ, -İÜ2

³⁷⁹³ li-münşi^ç ihi: -NO, -BN, -E1, -İÜ, -İÜ2

³⁷⁹⁴ eyvânı: eyvân E1

³⁷⁹⁵ olsun: ol olsun E3

³⁷⁹⁶ *Güneş ışığının bayrakları tepenin zirvelerinden yükselmek üzere*

³⁷⁹⁷ eknâf: ektâf İÜ2

³⁷⁹⁸ *Güneş ışığının alametleri tepelerin etrafında yükselmedi*

³⁷⁹⁹ neşr: -E1, -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

³⁸⁰⁰ şenâ ki: -NO

[FA52b]

sa' ādet³⁸⁰⁸ -āsāra (E2 44a) nişār ve ol maḥfel-i ma' ālī³⁸⁰⁹ -şī' ārı³⁸¹⁰ maṭraḥ-ı³⁸¹¹ eşi' a vü³⁸¹²
 envār eyleye.³⁸¹³ Lā-cerem ğavvāş-ı Hind ü ḥavāşş-ı³⁸¹⁴ ḥāme deryā-yı (NO 30b)
 zulümāt³⁸¹⁵ ḳīr-³⁸¹⁶ -simāt-ı³⁸¹⁷ devāta³⁸¹⁸ ser-fürü' idüp iḥrāc³⁸¹⁹ itdügi (E1 49b) leālī-i
 mütelālī ki mermüz-ı³⁸²⁰ her (İÜ2 93a) rumüzdan Başra-ı³⁸²¹ başiret erbāb-ı ma' āliye
 meclüb³⁸²² ve ḥakkāk-ı³⁸²³ idrāk yedinde³⁸²⁴ elmās-ı iltimās fużalā-i nās ile meşḳüb olup³⁸²⁵
 ḥizāne-i bī-bahāne³⁸²⁶ ' azamet-nişāne (BN 26a) tācir-i velā-yı³⁸²⁷ bāṭın u zāhir ve bāzārgān-
 ı ḥulūş-ı³⁸²⁸ sırr u serāyir yedinden³⁸²⁹ teslīm ü bahāne ile³⁸³⁰ dest-ı³⁸³¹ saḥā-peyvesti³⁸³²
 taḳbīl ü telşīm³⁸³³ olunur. [Beyt³⁸³⁴]

³⁸⁰¹ şafāda: şafādan E1

³⁸⁰² müctemi': -NO

³⁸⁰³ dürri: diz İÜ2

³⁸⁰⁴ şafā ki: -NO

³⁸⁰⁵ u: -KH

³⁸⁰⁶ velādan: velā NO; velādür İÜ2; vālādan KH

³⁸⁰⁷ mültemi' dür: -NO, -İÜ2

³⁸⁰⁸ sa' ādet: sa' ādāt E3

³⁸⁰⁹ ma' ālī: mekārim NO

³⁸¹⁰ şī' ārı: şī' āret E1

³⁸¹¹ maṭraḥ: baṭraḥ E3

³⁸¹² vü: +FA, +E2, +İÜ2

³⁸¹³ eyleye: ile E3

³⁸¹⁴ Hind ve ḥavāşş: -NO

³⁸¹⁵ zulümāt ḳīr: -NO

³⁸¹⁶ ḳīr: ḥayr E3

³⁸¹⁷ simāt: siyāh NO

³⁸¹⁸ devāta: devātdan NO

³⁸¹⁹ ser-fürü' idüp iḥrāc: kenār-ı raḳḳ-ı nāmeye iḥrāc NO

³⁸²⁰ mermüz: -E1

³⁸²¹ Başra: Başrat İÜ2

³⁸²² meclüb: maḥbüb E1

³⁸²³ ḥakkāk: ḥakkāle İÜ2

³⁸²⁴ yedinde: -KH

³⁸²⁵ ki Hürmüz-ı her rumüzdan Başra-ı başiret erbāb-ı ma' āliye meclüb ve ḥakkāk-ı idrāk yedinde elmās-ı iltimās fużalā-i nās ile meşḳüb olup: -NO

³⁸²⁶ bahāne: nihāye E3, İÜ2

³⁸²⁷ velā: vālā NO

³⁸²⁸ ḥulūş: ḥalāş E1

³⁸²⁹ serāyir yedinden: serāyirinden E3

³⁸³⁰ ile: -E3

³⁸³¹ dest: keff-i dest NO

³⁸³² peyvesti: pāyvesti BN

³⁸³³ telşīm: teslīm E1

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

Vişāl-i tust eger dil-rā murādī hest u maṭlūbī³⁸³⁵

Kenār-ı tust eger ğam-rā kenārī hest ü³⁸³⁶ pāyānī³⁸³⁷

[Neşr³⁸³⁸] Çün (İÜ 45a) ṭulū^c-ı mihr ü³⁸³⁹ maḥabbet iltimā^c-ı³⁸⁴⁰ tebāşīr-i³⁸⁴¹ şubḥ-ı³⁸⁴² ezelden aḳdem³⁸⁴³ āfāḳ-ı³⁸⁴⁴ enfūs-i aşḫāb-ı ḥubb u velā-yı müstenīr³⁸⁴⁵ ve nübū^c-ı (E3 47a) ^cayn-ı³⁸⁴⁶ ^cubūdiyyet ictimā^c-ı (SÇ 42a) teşāvīr-i³⁸⁴⁷ ḳaşr-ı³⁸⁴⁸ emelden esbaḳ evrāḳ-ı³⁸⁴⁹ aḡşān-ı (İÜ2 93b) ḥubb³⁸⁵⁰ u velāyı³⁸⁵¹ nezāret³⁸⁵²-pezīr itmişdür.³⁸⁵³ Eger ḥālā ḥuṭūt-ı³⁸⁵⁴ ḥiṭābda³⁸⁵⁵ şümū^c-ı³⁸⁵⁶ şerḥ³⁸⁵⁷ u beyānı fūrūzān³⁸⁵⁸ itmekle meyādīn-i³⁸⁵⁹ maḥabbete istināre³⁸⁶⁰ ve gülistān-ı suṭūr-ı kitābda dumū^c-ı³⁸⁶¹ kil-k-i benānı (E1 51a) rīzān ḳılmaḡla³⁸⁶² reyāḥīn-i şadāḳate³⁸⁶³ iḥdās-ı nezāret³⁸⁶⁴ ḳaşd (NO 31a) olına. ^cAḳl-ı selāmet³⁸⁶⁵

³⁸³⁴ beyt: beyt li-münşi 'ihi FA; şı' r KH; -E1, -İÜ, -İÜ2

³⁸³⁵ *Gönlümün bir maksadı bir isteği varsa o da sana kavuşmaktır Eğer kederin son bulacağı bir yer varsa (orası) senin yanındır* Sadi Gazel /611

³⁸³⁶ hest ü: hest tā KH

³⁸³⁷ pāyānī: pāvelī KH; dāmān E1

³⁸³⁸ neşr: -KH, -E1, -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

³⁸³⁹ ü: -E1

³⁸⁴⁰ iltimā^c: -E3

³⁸⁴¹ tebāşīr: -KH

³⁸⁴² maḥabbet iltimā^c-ı tebāşīr-i şubḥ: maḥabbet zuḥūr-ı envār-ı şem^c-i şubḥ NO

³⁸⁴³ aḳdem: iḳdām E1, E2, İÜ; evvel NO, İÜ2

³⁸⁴⁴ āfāḳ: āfāḳ u İÜ2

³⁸⁴⁵ müstenīr: müstenīr ḳılmışdur NO

³⁸⁴⁶ ^cayn: mā-i ^cayn NO

³⁸⁴⁷ teşāvīr: taşvīr NO

³⁸⁴⁸ ḳaşr: -KH

³⁸⁴⁹ evrāḳ: evrāḳ u BN, E1, E3, İÜ, İÜ2

³⁸⁵⁰ ḥubb u velā: şıdḳ u şafā İÜ2

³⁸⁵¹ velāyı: velāyeti BN; velān E1

³⁸⁵² aḡşān-ı ḥubb u velāyı nezāret: aḡşān-ı eşcār-ı şıdḳ u şafā-yı nezāret NO

³⁸⁵³ itmişdür: olmuşdur KH

³⁸⁵⁴ ḥuṭūt: ḥaṭṭ NO; şeb^c atān-ı şem^c dān-ı ḥuṭūt KH; şebistān-ı ḥuṭūt İÜ2

³⁸⁵⁵ ḥiṭābda: ḥiṭāb ide KH

³⁸⁵⁶ şümū^c: eşmā^c KH; şem^c NO

³⁸⁵⁷ şerḥ: şer^c E3

³⁸⁵⁸ fūrūzān: ferāvān İÜ

³⁸⁵⁹ meyādīn: meydān NO; mebādīn E3

³⁸⁶⁰ istināre: istināret NO

³⁸⁶¹ dumū^c: dem^c NO

³⁸⁶² ḳılmaḡla: ḳılmaḡa E1

³⁸⁶³ şadāḳate: şadāḳat E2; şadāḳate E3

[FA53a]

-simāt³⁸⁶⁶ ve şafāvet³⁸⁶⁷ -şifāt katında. [Mısrā^c 3868]

Ḥayāl-i³⁸⁶⁹ kerden-i³⁸⁷⁰ ān³⁸⁷¹ nev^c i ez-muḥālātest³⁸⁷² (E2 44b)

[Neşr³⁸⁷³] Lā-cerem ol taşavvur-ı ḥadd-i imtinā^c da³⁸⁷⁴ mersūm ve ol semtten dā^c i simet-i irtidā^c la mevsūm olup³⁸⁷⁵ bekā-yı vücūd u liḳā-yı su^c ūd ve şıḳā-yı ḥasūd du^c āların emānī-i mühimmeye³⁸⁷⁶ ḥafīr ü sefīr ve leyālī-i müdlehimmede semīr-i³⁸⁷⁷ zamīr (İÜ2 94a) kıılınup³⁸⁷⁸ bāl-i³⁸⁷⁹ hümā-yı şıdḳ u³⁸⁸⁰ iḥlāş³⁸⁸¹ u tazarru^c dan tīr-i du^c āya se³⁸⁸² per ve siper-i çerḥ-i çenberiden³⁸⁸³ nāvek-i mübārek-du^c ā güzer itdürülür.³⁸⁸⁴ [Beyt³⁸⁸⁵]

Mef'ülü Fā'ilātü Mef'ilü Fā'ilün

Ez-her kerāne tīr-i³⁸⁸⁶ du^c ā kerdeem³⁸⁸⁷ revān³⁸⁸⁸

Bāşed ke'zān miyāne yeki³⁸⁸⁹ kārger şevēd³⁸⁹⁰

³⁸⁶⁴ neẓāret: neẓzāre KH

³⁸⁶⁵ selāmet: selāmiyyet E3

³⁸⁶⁶ c aḳl-ı selāmet selāmet-simāt: c aḳl-ı selāmet ve simāt BN

³⁸⁶⁷ şafāvet: şafā-yı KH

³⁸⁶⁸ mısrā: c ayn KH, SÇ, E3; -E1, -E2, -İÜ, -İÜ2

³⁸⁶⁹ *Onu hayal etmek (bile) olmayacak şeylerden biridir*

³⁸⁷⁰ gerden: gerd E1

³⁸⁷¹ ān: in E3

³⁸⁷² muḥālātest: muḥālāst E3

³⁸⁷³ neşr: -KH, -E1, -E2, -E3, -SÇ, -İÜ, -İÜ2

³⁸⁷⁴ imtinā^c: emtā^c E3

³⁸⁷⁵ lā-cerem ol taşavvur-ı ḥadd-i imtinā^c da mersūm ve ol semtten dā^c i simet-i irtidā^c la mevsūm olup: lā-cerem ol cāyinden c inān-ı edhem himmeti cālib olup NO

³⁸⁷⁶ mühimmeye: mühimmeye de BN; mehmediyye KH

³⁸⁷⁷ semīr: semīr ü İÜ

³⁸⁷⁸ kıılınup: kıılınur KH

³⁸⁷⁹ du^c āların emānī-i mühimmeye ḥafīr ü sefīr ve leyālī-i müdlehimmede semīr-i zamīr kıılınup bāl:

du^c ālarına şarf-ı evḳāt belki murḡān-ı cān ve revāne-i aḳvāt kıılup bālā-yı NO

³⁸⁸⁰ u: -E3

³⁸⁸¹ iḥlāş: iḥlāşdan E1, E2, SÇ

³⁸⁸² se: si KH

³⁸⁸³ çenberiden: çenberinden KH; çenberden SÇ

³⁸⁸⁴ itdürülür: itdürülüp E2, E3, NO, İÜ2

³⁸⁸⁵ beyt: -SÇ, -E1, -İÜ, -İÜ2

³⁸⁸⁶ tīr: -E1

³⁸⁸⁷ kerdeem: kerden E1

³⁸⁸⁸ revān: emr-i revān E1

[Neşr³⁸⁹¹] (KH 35b) Ba^c demā ma^c rüz-ı tab^c -ı kerm³⁸⁹²-nemā vü kerem-nümā³⁸⁹³ oldur ki hāmīl-i hāmāyil-i tazarru^c ve sā[’]il-i³⁸⁹⁴ vesā[’]il-i taḥāzzu^c filān bendeleri ki tā³⁸⁹⁵ ḡāyet-i³⁸⁹⁶ ^cināyet-i bī-ḡāyetleri sebebiyle cān-ı teşnesi meşreb-i (E3 47b) meserret-i³⁸⁹⁷ şāfīden³⁸⁹⁸ mürtevi (E1 51b) ve³⁸⁹⁹ kāmēt-i³⁹⁰⁰ vücūd-ı istiḳāmet-nümūdı küşe-i çeşmle³⁹⁰¹ (İÜ 45b) nazar buyurmañuz ile tırveş müstevī olup³⁹⁰² ki³⁹⁰³ (İÜ2 94b) terkeş-i istirāhat ki rāḥa-i³⁹⁰⁴ keff-i pür³⁹⁰⁵-semāḥatda rāḥat olup āḥir bu müceb üzre³⁹⁰⁶ ki.³⁹⁰⁷ [Beyt³⁹⁰⁸]

Ṭalebü’l-ma^c āşi muferrīḳun³⁹⁰⁹

Beyne’l-çhibbeti ve’l-vaṭan³⁹¹⁰

[Neşr³⁹¹¹] Taḥşīl-i (SÇ 42b) ḡarāz³⁹¹² içün ḳurbden bu^c da ^cavz³⁹¹³ itmişdi. Ḥāliyen³⁹¹⁴ yine ḥākden ḳalkup³⁹¹⁵ ol āstāneye³⁹¹⁶

[FA53b]

³⁸⁸⁹ yekī: yek KH

³⁸⁹⁰ Her yandan dua oku gönderdim. Belki içlerinden biri etkili olur Hafız Gazel/ 226

³⁸⁹¹ neşr: -E1, -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

³⁸⁹² kerm: ker BN

³⁸⁹³ ve kerem-nümā: -E1

³⁸⁹⁴ sā[’]il: ^cā[’]il SÇ; -E2

³⁸⁹⁵ tā: ne E1; -İÜ2

³⁸⁹⁶ tā ḡāyet: tā ki ḡāyet NO

³⁸⁹⁷ meserret: -E3

³⁸⁹⁸ şāfīden: -KH

³⁸⁹⁹ sebebiyle cān-ı teşnesi meşreb-i meserret-i şāfīden mürtevi ve: -NO

³⁹⁰⁰ kāmēt: ḳıyāmet BN

³⁹⁰¹ çeşmle: çeşmle laḥza-be-laḥza NO

³⁹⁰² müstevī olup: -NO

³⁹⁰³ ki: ger tır İÜ2; -BN

³⁹⁰⁴ rāḥa: rāḥat NO

³⁹⁰⁵ pür: pır E1

³⁹⁰⁶ üzre ki: -NO, -E1

³⁹⁰⁷ ki: -E1, -E3

³⁹⁰⁸ beyt: şı[’]r E3; -E1, -E2, -İÜ, -İÜ2

³⁹⁰⁹ muferrīḳ: muferrīḳ E3

³⁹¹⁰ Geçim talebi (insanı) sevdiklerinden ve vatanından koparır Ebu Dülef el-İclî (ö. 839)

³⁹¹¹ neşr: -KH, -NO, -E1, -E2, -E3, -SÇ, -İÜ, -İÜ2

³⁹¹² ḡarāz: i[’]rāz NO

³⁹¹³ ^cavz: ^carz E1

³⁹¹⁴ ḥāliyen: ḥālen E3

³⁹¹⁵ ḳalkup: ḳılınup E1

³⁹¹⁶ ol āstāneye: āstān-ı rāstān-şān semtine NO

ki ca'be-i nibāl-ı istiḳāmet ü sedād ve Ka'be-i ricāl-i hidāyet³⁹¹⁷ ü reṣāddur.³⁹¹⁸ Kendüyi pertāb itdi. Tīr-i azmāyiş-mişāl bāl ü perden sāde ve ṭaleb-i naẓar-ı³⁹¹⁹ sa'ādet-eşer³⁹²⁰ için fevḳ-i nāvek gibi dehen-güşādedür. Dest-būs-ı³⁹²¹ devlet-i (E2 45a) me'nūs ḥuşūliyle müsta'id oldıḳdan soñra ümıddür (BN 26b/ İÜ2 95a) ki pāye-i manşıbı pençe-i³⁹²² pençeden ḥalāş ve 'aḳd-i şeste duḥūl ile ḥāşşü'l-ḥāşş buyurmaḡa himmet-i sa'ādet³⁹²³ iḥtişāş-ı erzānı buyırıla. [Şi'r³⁹²⁴ Arabi³⁹²⁵]

Lā yelhakunnake ḍacretün min-sā'il (E1 52a)

Fe-beḳāu 'izzüke en turā mes'ülā

Lā temenna' ne bi'r-reddi vechü mü'emmil

Fe'l-ḥayru yevmüke en turā me'mülā

V'a'lem bi-ennā 'an-ḳalīlin zā'irun³⁹²⁶

Ḥaberen fe-kün³⁹²⁷ ḥaberen yerükü cemīlā³⁹²⁸

[Şi'r-i³⁹²⁹ Fārisi³⁹³⁰]

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

Çü Ka'be ḳible-i ḥācet³⁹³¹ şod ez-diyār-ı³⁹³² ba'id (E3 48a)

³⁹¹⁷ ki ca'be-i nibāl-ı istiḳāmet ve sedād ve Ka'be-i ricāl-i hidāyet ve reṣāddur: -NO

³⁹¹⁸ hidāyet ve reṣāddur: hidāyet virmişlerdür KH

³⁹¹⁹ naẓar: -BN

³⁹²⁰ eşer: -E3

³⁹²¹ dest-būs: set-būs İÜ2

³⁹²² pençe: -E2

³⁹²³ sa'ādet: sa'ādāt İÜ2

³⁹²⁴ Şi'r: Beyt BN; -E1, -İÜ, -İÜ2

³⁹²⁵ Arabi: -FA, -E2, -BN, -SÇ, -E3, -E1, -İÜ, -İÜ2

³⁹²⁶ zā'irun: ziyāün E1; me'āşir İÜ2

³⁹²⁷ fe-kün: min-ke E1

³⁹²⁸ *Senden istekte bulunanlardan dolayı rahatsız olma Senin asaletin onların göstermiş olduğun sorumluluḡa bağlıdır Sana ümitle bakan yüzü geri çevirme sakın! Doğru olan senin gününün ümit verici olmasıdır Bil ki bir olayda biraz zarar ederken başka bir olayda güzellikler elde ederiz* İbn Derīd el-Ezderī

³⁹²⁹ şi'r: beyt BN; ḳıṭ'a E3; -E1, -İÜ, -İÜ2

³⁹³⁰ Fārisi: li-münşi'hi E3; -KH, -SÇ, -E1, -İÜ, -İÜ2

³⁹³¹ ḥācet: ḥācāt E2

Revend-i³⁹³³ halk be-dīdāreş³⁹³⁴ ez-besī ferseng

Tu-rā taḥammul-i emşāl-i mā be-bāyed kerd (İÜ2 95b)

Ki hiç-kes ne-zened ber-dıraht-i bī ber-seng³⁹³⁵ (NO 32a)

[Neşr³⁹³⁶] Bundan ziyāde nāy-i³⁹³⁷ ḥāme maḳām-ı ‘ arz-ı merām itmede nağme-perdāz ve bāğ-i³⁹³⁸ nāme sebze-i³⁹³⁹ sırr-ı maḥabbete³⁹⁴⁰ mezra³⁹⁴¹ olmağla³⁹⁴² gülşen-i rāz³⁹⁴³ kılınmadı. Hemīşe fenā-yı³⁹⁴⁴ āsitān-ı³⁹⁴⁵ bebr ü hūner³⁹⁴⁶ ber³⁹⁴⁷-celādet ü şebāt ü³⁹⁴⁸ şabra³⁹⁴⁹ (KH 36a) bīşe ve muḳīmān-ı³⁹⁵⁰ sūdde-i seniyyeye tehiyye³⁹⁵¹ (İÜ 46a) vü i‘ dād-ı³⁹⁵² ‘ iddet-i³⁹⁵³ esbāb-ı³⁹⁵⁴

[FA54a]

devlet (SÇ 43a) ü³⁹⁵⁵ sa‘ ādet ü teḳaddūme ve ihzār-ı ālāt-ı ‘ izzet ü siyādet³⁹⁵⁶ ‘ ādet ü³⁹⁵⁷ pīşe ola.

³⁹³² diyār: -E1

³⁹³³ revend: reved KH

³⁹³⁴ dīdāreş: dīdārīş İÜ2

³⁹³⁵ *Kabe uzak diyarlardan hacet kıblesi olduğundan beri halk onu görmek için çok mesafeler kat ederler Sana taḥammül etmek bizim gibilere lazımdır Kimse meyve vermeyen ağacı taşlamaz* Sadi Gülistān/ 17. Hikaye

³⁹³⁶ neşr: -FA, -E1, -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

³⁹³⁷ nāy: ney NO, E1

³⁹³⁸ bāğ: büstān NO

³⁹³⁹ sebze: gül NO

³⁹⁴⁰ maḥabbete: maḥabbet E1, E2

³⁹⁴¹ mezra‘ : maḳarr NO

³⁹⁴² olmağla: olmağa SÇ, E1

³⁹⁴³ rāz: zār NO, İÜ2

³⁹⁴⁴ fenā: ḳabā E2

³⁹⁴⁵ āsitān: āsmān-ı āstān KH

³⁹⁴⁶ hūner: her İÜ2

³⁹⁴⁷ ber: biz SÇ

³⁹⁴⁸ ü: -E1

³⁹⁴⁹ şabra: şabr E3

³⁹⁵⁰ fenā-yı āsitān-ı bebr ü hūner bir celādet ü şebāt ve şabra bīşe ve muḳīmān: -İÜ

³⁹⁵¹ tehiye: tehniye BN, E1, E3

³⁹⁵² i‘ dād: i‘ dā E2

³⁹⁵³ ‘ iddet: ‘ udde NO, E2, E3, İÜ, İÜ2

³⁹⁵⁴ esbāb: -E1

³⁹⁵⁵ ü: -E1

³⁹⁵⁶ siyādet: seyyiāt E1

³⁹⁵⁷ ü: -E1

37. Şām³⁹⁵⁸ Efendisi iken Ba^c zı Ecille-i Maḥādīme³⁹⁵⁹ Ba^c zı Huccāc Sipārişini³⁹⁶⁰

Mutazammın Kılınmışdı³⁹⁶¹ [Beyt³⁹⁶² li-münşi'ihî³⁹⁶³]

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

Ol meh-i³⁹⁶⁴ çerḥ-i³⁹⁶⁵ kemāle olalı Şām maḳām (E1 52b/ İÜ2 96a)

Rüz u³⁹⁶⁶ şeb ins ü³⁹⁶⁷ melek dir ki *'aleyküm bi'ş-Şām*³⁹⁶⁸

[Nesr³⁹⁶⁹] Tā ki huccāc-ı Ka^c be-i ḥaḳīkī³⁹⁷⁰ fırçasına³⁹⁷¹ tevfiḳ-i refiḳ³⁹⁷² ve züvvār-ı kible-i maṭlūb-ı³⁹⁷³ yaḳīni zümresine³⁹⁷⁴ teslīm ü tevekkül-i bedraḳa-i ṭarīḳ ola. Finā-i³⁹⁷⁵ (E2 45b) sâḥa-i³⁹⁷⁶ 'izz ü³⁹⁷⁷ siyâdet revâḥil-i devlet ü sa^c âdete mebârik ve ḳavâfil-i eyyâm-ı ömr ü beḳāya menâzil-i i^c tilâ³⁹⁷⁸ ve irtikāya³⁹⁷⁹ mesâlik olup meşâ^c il-i câh u³⁹⁸⁰ (NO 32b) rif^c at ve 'alâ-i Şām-ı ins ü selvet³⁹⁸¹ ü³⁹⁸² şafâda ol vechle cihân-efrüz³⁹⁸³ u³⁹⁸⁴ şu^c le-nümâ (E3 48b) ola ki medīn-i cem^c iyyet-ḥâṭırdan dūr olup³⁹⁸⁵ ṭaleb-i reşâd³⁹⁸⁶ ü³⁹⁸⁷ hüdâ için Mūsâ-şıfat³⁹⁸⁸

³⁹⁵⁸ Şām Efendisi iken ba^c zı ecille-i maḥādīme ba^c zı huccāc sipārişini mutazammın kılınmışdı: -İÜ

³⁹⁵⁹ maḥādīme: maḥādīm E2

³⁹⁶⁰ sipārişini: sipārişin KH

³⁹⁶¹ kılınmışdı: kılınmışdur BN, E2

³⁹⁶² beyt: -KH, -E1, -SÇ, -BN, -E2, -NO, -İÜ

³⁹⁶³ li-münşi'ihî: -SÇ, -BN, -E2, -NO, -İÜ

³⁹⁶⁴ meh: -E2

³⁹⁶⁵ çerḥ: çerḥ ü FA

³⁹⁶⁶ u: -SÇ, -E3, -İÜ2

³⁹⁶⁷ ü: -E1

³⁹⁶⁸ Şām (diyarına) iyi bakın, gözetin

³⁹⁶⁹ nesr: -E1, -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

³⁹⁷⁰ ḥaḳīkī: ḥaḳīkīye E2

³⁹⁷¹ fırça: zümre E3

³⁹⁷² refiḳ: -E1, -E3

³⁹⁷³ maṭlūb: maṭlūbı İÜ2

³⁹⁷⁴ zümre: fırça E3

³⁹⁷⁵ finā: ol finā NO

³⁹⁷⁶ sâḥa: sâḥat NO, E1

³⁹⁷⁷ ü: -E1

³⁹⁷⁸ i^c tilâ: ittikâ E3

³⁹⁷⁹ irtikāya: irtikâ FA, E1, E2, SÇ, NO, İÜ, İÜ2; i^c lâ E3

³⁹⁸⁰ u: -E2

³⁹⁸¹ selvet: selvân NO

³⁹⁸² ü: -NO

³⁹⁸³ efrüz: vez E3

³⁹⁸⁴ u: -E1

³⁹⁸⁵ olup: ve E3

³⁹⁸⁶ reşâd: reşâda İÜ

³⁹⁸⁷ ü: -BN, -E2, -İÜ

cüyā-yı nūr olanlar³⁹⁸⁹ ol şu‘le-i (İÜ2 96b) rüşen-i Vādī-i Eymen cānibine ‘azīmetini taşmīm³⁹⁹⁰ ve zūlām-ı ālāmda ehl-i āmāline *le‘allī ātīkum min-hā*³⁹⁹¹ *bi-ḳabesin ev*³⁹⁹² *ecidu ‘ale’n-nāri huden*³⁹⁹³ zümresine kelīm ola.

[FA54b]

[Beyt³⁹⁹⁴ li-münşi’ihi³⁹⁹⁵]

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

Miḥnet-i dehrden³⁹⁹⁶ Ḥudā ḥāneñi me’men eylesün

Yümnle ḥānedānıñı Vādī-i Eymen eylesün

[Neşr³⁹⁹⁷] Taḳbīl-i (E1 53a) enāmīl sa‘ādet-i ḥaşâyile³⁹⁹⁸ te‘atış u teşavvuk ol mertebededür³⁹⁹⁹ ki ‘aşıḳ-ı mehcürıñ rüz-i vişāle ve teşne-i maḥrürıñ āb-ı zülāle ve ğarīb-i dil-mürdeniñ vişāl-i yārāna ve sebze-i pejmürdeniñ vuşul-i bārāna.⁴⁰⁰⁰ [Beyt⁴⁰⁰¹ li-münşi’ihi⁴⁰⁰²]

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

Belki sūz-ı⁴⁰⁰³ dil-i men nīst der-ān ḥadd ki maḳāl

Şemme’ eş şerḥ-i tevān kerd-i be-taşvır ü⁴⁰⁰⁴ mişāl⁴⁰⁰⁵ (BN 27a)

³⁹⁸⁸ Mūsā-şifat: -NO

³⁹⁸⁹ olanlar: olanlara İÜ2

³⁹⁹⁰ cānibine ‘azīmetini taşmīm: ḥayret-i ḳalāletden selīm İÜ2

³⁹⁹¹ min-hā: -BN

³⁹⁹² ev: -E3

³⁹⁹³ *Ya oradan size bir kor getiririm, ya ateşin yakınlarında bize yol gösterecek birini bulurum.* Tâhâ/10

³⁹⁹⁴ beyt: -KH, -E1, -E3, -İÜ, -İÜ2

³⁹⁹⁵ li-münşi’ihi: -NO, -E1, -İÜ, -İÜ2

³⁹⁹⁶ dehrden: den E3

³⁹⁹⁷ neşr: -KH, -E2, -E3, -NO, -İÜ, -İÜ2

³⁹⁹⁸ ḥaşâyile: ḥaşâyil E3

³⁹⁹⁹ mertebededür: mertebedür E3

⁴⁰⁰⁰ bārāna: bārına NO

⁴⁰⁰¹ beyt: -KH, -E1, -İÜ, -İÜ2

⁴⁰⁰² li-münşi’ihi: -BN, -E1, -İÜ, -İÜ2

⁴⁰⁰³ sūz: şevḳ NO

⁴⁰⁰⁴ ü: -İÜ2

[Neşr⁴⁰⁰⁶] Mütevakki' dūr (SÇ 43b/ İÜ2 97a) ki 'an-ḳarīb māh-ı ṭal'at-i hümāyūn ḥadd-i Şāmdan (NO 33a) ṭālī' ve şa'şā'a-i envāri rūy-ı Rūma lāmi' ola. [Beýt⁴⁰⁰⁷ li-münşi'ihî⁴⁰⁰⁸]

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

Lāyih ola Rūmdan diyü o māh-ı müstenir̄ (KH 36b)

Rūm rūyın ferş-i rāh itmiş ḳadem baş⁴⁰⁰⁹ Rūma der⁴⁰¹⁰

[Neşr⁴⁰¹¹] Ol cenāb-ı ḥayāt⁴⁰¹² -āsā terk-i Rūm ideli Rūma⁴⁰¹³ *māte Rūm*⁴⁰¹⁴ dinür. Mütevakki' dūr (E2 46b) ki⁴⁰¹⁵ 'an-ḳarīb ḳuḏūm-i merām-baḥş ile Rūma⁴⁰¹⁶ *mā*⁴⁰¹⁷ *terūm-i*⁴⁰¹⁸ Rūm diyeler. Nāḳil-i şaḥīfe-i zerā'at 'ünvān-ı Ḥ'āce-i⁴⁰¹⁹ Şā'bān (E3 49a) nām bende bu dā'ī-i dīrīneye⁴⁰²⁰ dīrīneden⁴⁰²¹ iḥtişāşı⁴⁰²² olan kemīnelerdendür.⁴⁰²³ Niyyet-i ḥüccetü'l-İslāmla⁴⁰²⁴ 'āzim-i Beytü'l-Ḥarām oldıḳda ḥıṭṭa-i Şām *şuyyinet*⁴⁰²⁵ 'ani'l-ilmāmi'l⁴⁰²⁶ -*ālām*⁴⁰²⁷ *fī*⁴⁰²⁸ *zıll-i*⁴⁰²⁹ (İÜ2 97b) *aḥkemi'l-vülāt*⁴⁰³⁰ ve *evla'l-ḥükkām*⁴⁰³¹ cānib-i cennet merāmına

⁴⁰⁰⁵ *Söz, yüreğindeki sızının bir parçasını bile tasvir edip anlatmaya gücü yetmez*

⁴⁰⁰⁶ neşr: -SÇ, -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

⁴⁰⁰⁷ beyt: -KH, -İÜ, -İÜ2

⁴⁰⁰⁸ li-münşi'ihî: -BN, -İÜ, -İÜ2

⁴⁰⁰⁹ baş: -SÇ

⁴⁰¹⁰ Neşr Mütevakki' dūr ki 'an-ḳarīb māh-ı ṭal'at-i hümāyūn ḥadd-i Şāmdan ṭālī' ve şa'şā'a-i envāri rūy-ı Rūma lāmi' ola. Beyt li-münşi'ihî Lāyih ola Rūmdan diyü o māh-ı müstenir̄ Rūm rūyın ferş-i rāh itmiş ḳadem baş Rūma der: -E1

⁴⁰¹¹ neşr: -NO, -E1, -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

⁴⁰¹² ḥayāt: cennāt KH, E2, E3, NO

⁴⁰¹³ Rūma: rūḥa NO

⁴⁰¹⁴ Rūm öldü

⁴⁰¹⁵ ki: -E1

⁴⁰¹⁶ Rūma: -FA

⁴⁰¹⁷ mā terūm : rūm KH

⁴⁰¹⁸ *istenilen, yolunda*

⁴⁰¹⁹ ḥ'āce: -E1

⁴⁰²⁰ dīrīneye: dīrīne İÜ2; -BN, -E1, -E2, -E3

⁴⁰²¹ dīrīneden: dīrīne İÜ

⁴⁰²² iḥtişāşı: iḥtişāş KH, E1

⁴⁰²³ kemīnelerdendür: mekīnelerdendür E3; kemīnelerden iḥtişāş olandur E1

⁴⁰²⁴ İslāmla: İslām E3

⁴⁰²⁵ *Hikmet sahibi valilerin ve en iyi hakimlerin gölgesinde elemelerin çemberinden korunmuş olan*

⁴⁰²⁶ me'ām: ām BN, E3

⁴⁰²⁷ ālām: eyyām E3

⁴⁰²⁸ oldıḳda ḥıṭṭa-i Şām şuyyinet 'ani'l-me'āmi'l-ālām fī-zıll: -KH

[FA55a]

ictiyāz-i ihtiyār⁴⁰³² eyledi. Ednā⁴⁰³³ (E1 53b) iltifāt-ı huddām ‘ālī-maḳām-ı ‘aḳd-i âmālinüñ intizāmına ‘illet-i⁴⁰³⁴ mūcib⁴⁰³⁵ ve sebep-i tām ve ol āsitāneniñ in‘āmı⁴⁰³⁶ şāmil-i kāffe-i enām ve vāsıl-ı ‘amme-i havāşş u⁴⁰³⁷ ‘avāmdur. Ol sebebden zeyl-i du‘ā-nāmede derc (NO 33b) olınmasına⁴⁰³⁸ iḳdām olındı. [Beyt⁴⁰³⁹ li-münşi‘ihi⁴⁰⁴⁰]

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Şāh-ı hāver çü ber-āred be-felek rāyet-i nūr⁴⁰⁴¹

Heme kes mī-ṭalebed behre çı⁴⁰⁴² nezdik ü⁴⁰⁴³ çı dūr⁴⁰⁴⁴

[Neşr⁴⁰⁴⁵] Huşūşan ki tevassuṭ-ı⁴⁰⁴⁶ dā‘ī ile ol ḥarem-i kereme⁴⁰⁴⁷ sâ‘ī olanlar⁴⁰⁴⁸ huşūl-i âmālinde ḥāsır u ḥā‘ib ve revāḥil-i emānisi⁴⁰⁴⁹ ‘aybe-i ḥaybet⁴⁰⁵⁰ ile rāci‘ (İÜ2 98a) vü āyib olmaḳ ile‘l-ān şahrā-yı (İÜ 47a) vüçüdda⁴⁰⁵¹ nümāyān⁴⁰⁵² olmamışdur. Çün aḳşā-yı murād neşr-i⁴⁰⁵³ şahāyif-i du‘ā vü neşr-i⁴⁰⁵⁴ leālī-i şenādur. Bundan ziyāde bāde-i⁴⁰⁵⁵ midād-ı⁴⁰⁵⁶

⁴⁰²⁹ zıll: -BN

⁴⁰³⁰ vülāt: vülāh İÜ

⁴⁰³¹ ḥükkām: -E2

⁴⁰³² ihtiyār: ictiyār E3

⁴⁰³³ ednā: evlā E1

⁴⁰³⁴ ‘illet: ‘ulüvv E1; ‘ille İÜ

⁴⁰³⁵ mūcib: mūcibe KH, NO, İÜ, İÜ2

⁴⁰³⁶ in‘āmı: in‘ām E1

⁴⁰³⁷ u: -E1

⁴⁰³⁸ olınmasına: olmasına E3

⁴⁰³⁹ beyt: -KH, -E1, -İÜ, -İÜ2

⁴⁰⁴⁰ li-münşi‘ihi: -BN, -E1, -İÜ, -İÜ2

⁴⁰⁴¹ *Doğunun şahı (güneş) feleğe ışık bayrağını kaldırdığında Yakın uzak herkes ondan faydalanmak istiyor*

⁴⁰⁴² çı: çı çı E1; çü FA

⁴⁰⁴³ ü: -NO

⁴⁰⁴⁴ ü çı dūr: -E1

⁴⁰⁴⁵ neşr: -FA, -E1, -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

⁴⁰⁴⁶ tevassuṭ: -BN

⁴⁰⁴⁷ kereme: -E2

⁴⁰⁴⁸ olanlar: olındı E1

⁴⁰⁴⁹ emānisi: emānī emānisi E3

⁴⁰⁵⁰ ḥaybet: -E3

⁴⁰⁵¹ vüçüdda: vüçüd E1

⁴⁰⁵² nümāyān: nümāyānı E1

⁴⁰⁵³ neşr: -E1

⁴⁰⁵⁴ neşr: -E1

sekrān (SÇ 44a) mütemāyil-i ḥāmeye meşrūb ve ḥayme-i suḥen eṭnāb-ı⁴⁰⁵⁷ iṭnāb üzre memdūd u⁴⁰⁵⁸ mażrūb kılinmadı. Hemīşe⁴⁰⁵⁹ ḳubbe-i ḥaḍrā-yı semā zemzeme-i mekārım ü me‘ālī-i bī-müntehāyla⁴⁰⁶⁰ (E1 54a) pür-āvā ve ḥarīḳ kılıp erbāb-ı⁴⁰⁶¹ (E2 46b) ihlāş (E3 49b) raḥīḳ-i in‘ām-ı cenāb-ı cennāt-āsāyla⁴⁰⁶² müdāvā⁴⁰⁶³ olınmaḳdan.⁴⁰⁶⁴ [Beyt⁴⁰⁶⁵ li-münşi’ihi⁴⁰⁶⁶]

[FA55b]

Fā‘ilātün Mefā‘ilün Fa‘lün

Tā ebed bir dem olmaya⁴⁰⁶⁷ ḥālī

Bi’n-nebiyyi ve ḳadrihi’ı⁴⁰⁶⁸ -‘ālī⁴⁰⁶⁹

38. Ba‘zı Ekābir-i⁴⁰⁷⁰ Şudūra Ṭaleb-i Mañşıb-ı⁴⁰⁷¹ Vālid İçün Şudūr⁴⁰⁷² Bulmışdı⁴⁰⁷³

(NO 35a)

Ḥāk-pā-yı (İÜ2 98b) kīmyā-sīmāya (NO 35b) ki kuḥl-i cevāhir-i ‘uyūn-ı a‘yān-ı emāşil ü mülteşim-i şifāh (KH 37a) u müzdeḥem-i cibāh efrād-ı erbāb-ı feżāyil ü āḥād-ı eşḫāb-ı fevāzıldur.⁴⁰⁷⁴ Rūy-ı ‘acız ü iftiḳār-ı sūde vü imtidād-ı müddet-i iḳbāl ve ittisā‘-ı sāḫa-i

⁴⁰⁵⁵ bāde: -İÜ2

⁴⁰⁵⁶ midād: -E1

⁴⁰⁵⁷ eṭnāb: -E1

⁴⁰⁵⁸ memdūd u: -NO

⁴⁰⁵⁹ hemīşe: -KH

⁴⁰⁶⁰ müntehā: intihā KH

⁴⁰⁶¹ erbāb: ehl E3

⁴⁰⁶² ḥayāt: cennet FA, SÇ

⁴⁰⁶³ müdāvā olınmaḳdan: müdāvā olınmaḳdan ḳulüb-ı erbāb-ı ihlāş İÜ2

⁴⁰⁶⁴ olınmaḳdan: olınmaḳdan ḳulüb-ı erbāb-ı ihlāş İÜ2; olınmaḳdan E1

⁴⁰⁶⁵ beyt: -KH, -E1, -İÜ, -İÜ2

⁴⁰⁶⁶ li-münşi’ihi: -SÇ, -BN, -E1, -İÜ, -İÜ2

⁴⁰⁶⁷ bir dem olmaya: olmaya bir dem E3

⁴⁰⁶⁸ ḳadrihi: ḳadri E1, E2

⁴⁰⁶⁹ *Peygamber (sas) ve onun yüce mertebesi hürmetine*

⁴⁰⁷⁰ ekābir: ekābire FA

⁴⁰⁷¹ mañşıb: mañşüb E1, E3

⁴⁰⁷² Ba‘zı ekābir-i şudūra ṭaleb-i mañşıb-ı vālid için şudūr bulmışdı: -İÜ

⁴⁰⁷³ bulmışdı: bulmışdur İÜ2

⁴⁰⁷⁴ ki kuḥl-i cevāhir-i ‘uyūn-ı a‘yān-ı emāşil ve mülteşem-i şifāh ve müzdeḥim-i cibāh efrād-ı erbāb-ı feżāyil ve āḥād-ı eşḫāb-ı fevāzıldur: -NO

ifdâli için dergâh-ı Hayy-i Lâ-yezâl ü Müheymin-i zi'l⁴⁰⁷⁵-Celâle dest-i (BN 27b) tazarru^c u mes³elet ü⁴⁰⁷⁶ taḥazzu^c ve meskenet-güşüde kılmakdan sonra ma^crûz-ı çâkeri⁴⁰⁷⁷ oldur ki çün uşûl ü furû^cumuz ibtidâ-i zamân⁴⁰⁷⁸ zühür u⁴⁰⁷⁹ nübû^cımızdan berü ol cenâb-ı refî^cin ber-âverde-i⁴⁰⁸⁰ himmet ve ol âsitân-ı⁴⁰⁸¹ menî^cin perverde-i ni^cmetidür. Lâ-cerem (E1 54b) her bâr ki perde-i imtinâ^cda⁴⁰⁸² muḥteciḅ olan şâhid-i maḳşûdumuzū⁴⁰⁸³ şuffa-i zühürda cilveger (İÜ2 99a) olmasına tevessül⁴⁰⁸⁴ ḳaşd idevüz ve sürâdıḳ-ı⁴⁰⁸⁵ ademde müstetir olan metâ^c-ı emniyyemizūⁿ bâzâr-ı vücûdda bedîdâr olmasına⁴⁰⁸⁶ (İÜ 47b) tevaşşul-i ḫaleb idevüz. Ol Ka^cbe-i ḫacâtîⁿ urve-i vuşḳâ himmetine temessükden ğayrı çâre⁴⁰⁸⁷ bilmezüz ve⁴⁰⁸⁸ ol ḳible-i münâcâtîⁿ mültezim-i⁴⁰⁹⁰ muḫtereminde⁴⁰⁹¹ (SÇ 44b)

[FA56a]

ta^carruz-ı⁴⁰⁹² tazarru^c⁴⁰⁹³ itmekden özge vesîle kılmazuz. (E3 50a) [Mıṣrâ^c 4094]

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün

Kocâ revîm be-fermâ ez-în⁴⁰⁹⁵ cenâb kocâ⁴⁰⁹⁶

⁴⁰⁷⁵ zi: zü E3

⁴⁰⁷⁶ ü: -FA, -İÜ

⁴⁰⁷⁷ çakeri: çaker KH, E1

⁴⁰⁷⁸ zamân: -BN

⁴⁰⁷⁹ zühür u: -NO

⁴⁰⁸⁰ ber-âverde: perverde E1

⁴⁰⁸¹ âsitân: âsitâne NO

⁴⁰⁸² imtinâda: imtinâ KH

⁴⁰⁸³ maḳşûdumuzū: hüneriñ E1

⁴⁰⁸⁴ tevessül: tevaşşul E1, İÜ2

⁴⁰⁸⁵ sürâdıḳ: ḫücre NO

⁴⁰⁸⁶ bedîdâr olmasına: bedîd revâsına İÜ2

⁴⁰⁸⁷ çâre: çâre çâre NO

⁴⁰⁸⁸ ve: -NO

⁴⁰⁸⁹ urve-i vuşḳâ-yı himmetine temessükden ğayrı çâre bilmezüz ve ol ḳible-i münâcâtî: -E2

⁴⁰⁹⁰ mültezim: ḫarem NO; mültezim ve muḫterem FA

⁴⁰⁹¹ muḫtereminde: muḫteremine NO; ḫürmetinde İÜ

⁴⁰⁹² ta^carruz: ta^carruz ve KH, E3

⁴⁰⁹³ tazarru^c: ta^carruz E2

⁴⁰⁹⁴ Mıṣrâ^c: 'ayn SÇ, E2, E3, KH; -E1, -İÜ, -İÜ2

⁴⁰⁹⁵ ez-în: ez-ân FA, NO, BN, E1, SÇ, İÜ, -İÜ2

⁴⁰⁹⁶ Nere gidelim emret bu dergâhtan nere Hafız Gazel/2

[Neşr⁴⁰⁹⁷] Mağşūd-ı temhīd oldur⁴⁰⁹⁸ ki hālā (NO 36a) dā'ī-i devlet-ḥ'āh (E2 47a) vālid-i bende-i bī-iştibāh ki mūrūr-i rūzgār sefīne-i vücūdın sevāhil-i ḥayāta iletmişdür ve⁴⁰⁹⁹ za' f-ı⁴¹⁰⁰ şeyb⁴¹⁰¹ binā-yı kuvā-yı beden⁴¹⁰²in mütezelzil itmişdür.⁴¹⁰³ Taḥammül-i meşākk-ı esfār-ı ba'ideden 'āciz olmağın devlet-i (İÜ2 99b) rüy-ı māl dergāh-ı sa'ādet-menāle⁴¹⁰⁴ fā'iz olamamışdur.⁴¹⁰⁵ Eger envār-ı iḥsān meşriḳ-ı luḫf u imtināndan lāmi' (E1 55a) ve emṭār-ı elṭāf seḥāb-ı semā-i a'tāfdan hāmi'⁴¹⁰⁶ olup⁴¹⁰⁷ vaṭan-ı ḳurbında⁴¹⁰⁸ münāsib-i ḥāl bir manşib şadaḳa buyrulmaḳ künc-i ḥāne-i imkānda⁴¹⁰⁹ müdrec⁴¹¹⁰ ise⁴¹¹¹ şadr-ı şuffa-i vücūda⁴¹¹² muḫrec buyrıla idi. Bu bendegān-ı⁴¹¹³ şādıḳu'l-iḥlāş⁴¹¹⁴ zümresine taḥmīl-i aḥmāl-i minen-i⁴¹¹⁵ 'adīmü'l-iḥşā⁴¹¹⁶ ve tekmi'l-i ecnās-ı 'avārif-i⁴¹¹⁷ 'adīdü'r-reml ve'l-ḥaşā olduğından ḡayrı (KH 37b) ed'ıye-i şāliḫa-i erbāb-ı iḥlāş u şafā bi-meşyetillāhi Te'ālā bedraḳa-i rāh-ı vuşūl-i devlet-i dāreyn ü sa'ādet-i neş'eteyn (İÜ2 100a) ola idi. *Ve mā zālike*⁴¹¹⁸ 'ale'llāhi bi-'āzīz.⁴¹¹⁹ Eger⁴¹²⁰ maṭlab-ı menba'⁴¹²¹ ve merām-ı 'azīzdür. Ammā⁴¹²² (NO 36b) ol cenāb-ı ḥazret kerem-i

[FA56b]

⁴⁰⁹⁷ neşr: -E1, -E3, -İÜ, -İÜ2

⁴⁰⁹⁸ oldur: odur E1

⁴⁰⁹⁹ ki mūrūr-i rüz-gār sefīne-i vücūdın sevāhil-i ḥayāta iletmişdür ve: -NO

⁴¹⁰⁰ za' f: seybi-i za' f NO

⁴¹⁰¹ şeyb: şeyb ile NO

⁴¹⁰² beden: bedeninde E1

⁴¹⁰³ binā-yı kuvā-yı bedenin mütezelzil itmişdür: -NO

⁴¹⁰⁴ menāl: mişāl E3

⁴¹⁰⁵ olamamışdur: olmamışdur E2; olmuşdur E1

⁴¹⁰⁶ hāmi': nāzil ve hāmi' NO

⁴¹⁰⁷ hāmi' olup: -E3

⁴¹⁰⁸ ḳurbında: ḳurbetinde NO

⁴¹⁰⁹ imkān: imkā İÜ2; mekān E1

⁴¹¹⁰ müdrec: münderic NO, E3

⁴¹¹¹ ise: itse E2

⁴¹¹² vücūda: vücūdda KH

⁴¹¹³ bendegān: bende E1

⁴¹¹⁴ şādıḳu'l-iḥlāş: şādıḳ-ı iḥlāş NO

⁴¹¹⁵ minen: metīn KH

⁴¹¹⁶ iḥşā: iḥşāya E1

⁴¹¹⁷ tekmi'l-i ecnās-ı 'avārif: tekmi'l-i elṭāf ve i'tā NO

⁴¹¹⁸ zālike: zāke NO ve E1 haricindeki nüshalar

⁴¹¹⁹ *Bu, Allah'a güç değildir.* İbrahim/20

⁴¹²⁰ eger: egerçi KH, NO, E3

⁴¹²¹ menba': meni' İÜ2

⁴¹²² ammā: -BN

fiṭrat ve kemāl-i ḥilkatiñ eṣnāf-ı (İÜ 48a) elṭāfına ol derecede (E3 50b) me'nūsuz ki bunuñ emşāli⁴¹²³ meṭālīb-i celīleniñ ḥuṣūlinden⁴¹²⁴ ğayri me'yūsuz. Bāķī.

[Beyt⁴¹²⁵ li münşi'ihī⁴¹²⁶]

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fa' lün

Hemişe ḥalk-ı cihān-rā der⁴¹²⁷-i tu bād penāh

Bi-ḥaḳḳın eṣhedü en lā ilāhe illallāh⁴¹²⁸ (E1 55b)

39. Bu Nüşa Daḥi⁴¹²⁹ Ba' zı Ecille-i Aḥbāb Cenābına⁴¹³⁰ Sipārişi Müştemil Olan⁴¹³¹

Du' ā-nāmedür⁴¹³² (E2 47b)

Tā (SÇ 45a) ki tāk-ı⁴¹³³ ḥāmeniñ ser-i cismi bürīde ve bāğ-ı pāk-nāmede nem-i çeşmi çekīde olup 'ākībet 'unḳūd-ı⁴¹³⁴ a' nāb-ı me' ānī⁴¹³⁵ 'uḳūd-ı nuḥūr-ı ğavānī gibi (İÜ2 100b) ḥilāl-i berg-i (BN 28a) sebz-i terkīb-i belāğat-ı tertībden künbed-ı⁴¹³⁶ ḥaḍrādan mānend-i 'ıḳd-ı şüreyyā zāhir ü⁴¹³⁷ peydā ola. Cenāb-ı ḥazret-i cennāt⁴¹³⁸ ḥużretiñ⁴¹³⁹ ḳalb-i münevveri ki kerm-i kerem ü⁴¹⁴⁰ iḥsāna⁴¹⁴¹ münbit ü ma' den⁴¹⁴² ve mazhar-ı ḥadīş-i innema'l-keremü ḳalbü'l-mü'minündür.⁴¹⁴³ Sebze-i ṭarī-ı⁴¹⁴⁴ ḥüsn ü⁴¹⁴⁵ ḥulḳ u bende-

⁴¹²³ emşāli: emşāl E1

⁴¹²⁴ ḥuṣūlinden: ḥuṣūlinde KH, E3

⁴¹²⁵ beyt: -E1, -İÜ, -İÜ2

⁴¹²⁶ li-münşi'ihī: -FA, -BN, -E2, -NO, -SÇ, -E1, -İÜ, -İÜ2

⁴¹²⁷ der: dil NO

⁴¹²⁸ "Ben şehadet ederim ki Allah'tan başka ilah yoktur." hakkına Senin kapın daima cihan halkının sığınağı olsun

⁴¹²⁹ Bu nüşa daḥi: +E1

⁴¹³⁰ aḥbāb cenābına: aḥbāb-ı şafā cānibine E1, E3

⁴¹³¹ olan: +E3

⁴¹³² Bu nüşa daḥi ba' zı ecille-i aḥbāb cenābına sipāriş-i müştemil olan du' ā-nāmedür: -İÜ

⁴¹³³ tāk: nāvek KH; -E1

⁴¹³⁴ 'ākībet-i 'unḳūd: 'ākībetü'l-menḳūd E1

⁴¹³⁵ a' nāb-ı me' ānī: me' ānī-i a' nāb FA

⁴¹³⁶ künbed: meknend E3; -SÇ, -E1

⁴¹³⁷ ü: -E1

⁴¹³⁸ cennāt: cenābın E1

⁴¹³⁹ ḥużretiñ: -E1

⁴¹⁴⁰ ü: -E3

⁴¹⁴¹ iḥsān: iḥsān E1, SÇ

⁴¹⁴² münbit ü ma' den: müfsib ü mefün E2

⁴¹⁴³ Cömertlik, müminin özüdür. Hadis-i Şerif, Buhari/ 5829

perveri⁴¹⁴⁶ ile maḳām-ı Hızır-ı⁴¹⁴⁷ Nebi⁷⁴¹⁴⁸ gibi aḳḳar-ı çemen olup nazret-i ḥuzretine nisbet
mezra^c a-i⁴¹⁴⁹ ḥaḍrā-yı felek ḥaḍrā-yı⁴¹⁵⁰ dimen ola. [Beyt⁴¹⁵¹ li-münşi'ihî⁴¹⁵²]

Mef'ülü Mefā'îlün Mefā'îlün Fe'ülün

Cân bülbülü çü⁴¹⁵³ eyledi medḥiñ hezār-var

Taḥsinler itdi t̄a'ir-i ḳudsî hezār-bār

[Neşr⁴¹⁵⁴] Tab^c -ı cihān-ārāya ki cihān-ārādur. Māhiyyet-i cezr-i⁴¹⁵⁵ (İÜ2 101a) mantıḳ ve

[FA57a]

hey'et-i⁴¹⁵⁶ mevcūd-i⁴¹⁵⁷ (E1 56a) muṭlaḳ gibi mutaşavver⁴¹⁵⁸ ü muşaddaḳdur ki künüz-ı
rumüz-ı cilm-i vicdān meḳāyis ü⁴¹⁵⁹ me'āyir-i cilm-i mizānla (E3 51a) sencide ve ḥudūd-ı
mellāḥ-ı⁴¹⁶⁰ zevḳ ve iḳān ḥırāş-ı zaḥm-ı sinān⁴¹⁶¹ ḥāme⁴¹⁶² vü benānla rencide olmaḳ
menāfi-i fikret-i şaḥiḥa ve maḥālif-i cevdet-i ḳariḥadur. Bināen'aleyh biḍā'at-i (İÜ 48b)
beyān-ı⁴¹⁶³ şevḳ u⁴¹⁶⁴ ḡarām ki ḥālet-i vicdānī-i ehl-i vecd ü heyāmdur. Men (KH 38a)

⁴¹⁴⁴ t̄arī: derī E1

⁴¹⁴⁵ ü: -SÇ, -E1, -E2, -E3, -BN, -İÜ

⁴¹⁴⁶ perveri: peri İÜ

⁴¹⁴⁷ Hızır: Ḥazreti E1

⁴¹⁴⁸ Nebi: -E1

⁴¹⁴⁹ mezra^c a: dürrāa KH

⁴¹⁵⁰ felek ḥaḍrā: -BN

⁴¹⁵¹ beyt: -KH, -E1, -E2, -İÜ, -İÜ2

⁴¹⁵² li-münşi'ihî: -BN, -E1, -İÜ, -İÜ2

⁴¹⁵³ çü: çün BN, E3

⁴¹⁵⁴ neşr: -FA, -E1, -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

⁴¹⁵⁵ cezr: ḥazr E3

⁴¹⁵⁶ hey'et: māhiyyet İÜ2

⁴¹⁵⁷ mevcūd: mevcūd u E3

⁴¹⁵⁸ mutaşavver: muşavver E3

⁴¹⁵⁹ ü: -BN

⁴¹⁶⁰ mellāḥ: mellāḥ ve KH

⁴¹⁶¹ sinān: sitān E3

⁴¹⁶² ḥāme: ḥāmid İÜ2

⁴¹⁶³ beyān: benān E3

⁴¹⁶⁴ u: -E1

yezīd-i sūḫ-ı⁴¹⁶⁵ sevḫ-ı⁴¹⁶⁶ kelāmda ʿ arz-ı müşteriyān-ı izhār u⁴¹⁶⁷ iʿ lām olmaḫ münāsib-i maḫām görilmedi. [Beyt⁴¹⁶⁸]

Ḥasbī bi-ḫalbike⁴¹⁶⁹ şāhid ileyye fi'l⁴¹⁷⁰-hevā⁴¹⁷¹

Ve'l-ḫalbu aʿ delu şāhidin yüsteşhedu⁴¹⁷²

[Neşr⁴¹⁷³] Müşil-i (İÜ2 101b) şaḫīfe-i şaḫīḫa-i ittiḫād (E2 48a) sūdde-i seniyye-i mevfürü's-sedādda⁴¹⁷⁴ evānī-i⁴¹⁷⁵ emānīden⁴¹⁷⁶ şürb-i (SÇ 45b) müdām murād⁴¹⁷⁷ itmek-çün bu dā'ī-i ḫālīşü'l-vedād u aḫleşü'l⁴¹⁷⁸-vüdāddan⁴¹⁷⁹ rıḫ' a-i şefā' at-nihād ve zārā' at-⁴¹⁸⁰ bünyād işāl itmegi⁴¹⁸¹ maḫlūb-ı fuād itmişdi. Dā'ī-i⁴¹⁸² (E1 56b) dil ve dest-i maḫdūm-ı⁴¹⁸³ mümeccedi⁴¹⁸⁴ ifāde-i ʿ aṭāyā itmekde⁴¹⁸⁵ baḫr-ı cūşāndan enfa' ve ifāza-i emṭār-ı⁴¹⁸⁶ ʿ avā'id-i mezāyā⁴¹⁸⁷ ḫılmaḫda⁴¹⁸⁸ ebr-i ḫurūşāndan erfa'⁴¹⁸⁹ bilür. Āftāb-ı tābāna ʿ arz-ı işrāḫ⁴¹⁹⁰ ve deryā-yı ʿ ummāndan ricā-yı iğrāḫ itmegi⁴¹⁹¹ bī-ṭāyil olmaḫın efrās-ı ibrāmı⁴¹⁹² ṭavīle-i taṭvīle⁴¹⁹³ merbūṭ

⁴¹⁶⁵ sūḫ: şevḫ İÜ2; -E1, -E3

⁴¹⁶⁶ sevḫ: şevḫ E3

⁴¹⁶⁷ u: -E1

⁴¹⁶⁸ beyt: şi'r KH, E3; -E1, -İÜ, -İÜ2

⁴¹⁶⁹ bi-ḫalbike: le' alleke E1

⁴¹⁷⁰ fi: ḫayy BN

⁴¹⁷¹ *Sana olan aşkımda kalbinin şahitliği bana yeter Çünkü kalp şahitlik yapanların en doğrusudur*

⁴¹⁷² yüsteşhedü: müsteşhid KH

⁴¹⁷³ neşr: -KH, -E1, -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

⁴¹⁷⁴ sedād: esrār E1; vedād İÜ

⁴¹⁷⁵ evānī: evānī ve E3

⁴¹⁷⁶ evānī-i emānīden: aña edānīden E1

⁴¹⁷⁷ murād: -KH, -E1

⁴¹⁷⁸ aḫleş: iḫlāş E1

⁴¹⁷⁹ vüdāddan: vüdād E1; fu'āddan E3

⁴¹⁸⁰ zārā' at: şarā' at İÜ2

⁴¹⁸¹ itmegi: itmegin E1

⁴¹⁸² dā'ī: Bu dā'ī-i meşḫürü'l- mesā'ī E3

⁴¹⁸³ maḫdūm: meczūm BN

⁴¹⁸⁴ mümeccedi: mümeccedet E1; mecdī E3

⁴¹⁸⁵ itmekde: itmekden E1

⁴¹⁸⁶ emṭār: aḫṭār E3

⁴¹⁸⁷ ve mezāyā: -E2

⁴¹⁸⁸ ḫılmaḫda: telaḫḫīde E2

⁴¹⁸⁹ erfa': enfa' FA

⁴¹⁹⁰ işrāḫ: iştiyāḫ E3

⁴¹⁹¹ itmegi: itmege E1; itmek KH, İÜ2; itmek gibi E3

[FA57b]

ve (İÜ2 102a) rāḥ-ı pür-efrāḥ⁴¹⁹⁴ ke^c s-i⁴¹⁹⁵ iltimāsi⁴¹⁹⁶ derdden ilḥāḥa maḥlūt kılmaḡ cānibine māyil olmadı.⁴¹⁹⁷ [Beyt⁴¹⁹⁸ li-münşi'ihî⁴¹⁹⁹]

Fe'ülün Fe'ülün Fe'ülün Fe'ül

Felekden taḥarrük zeminden⁴²⁰⁰ sükün (E3 51b)

Ṭaleb eylemeklik⁴²⁰¹ cünündür cünün⁴²⁰²

[Neşr⁴²⁰³] Bundan⁴²⁰⁴ ziyāde beydā-yı varaḡda⁴²⁰⁵ eşer-i ḡadem-i ḡalem⁴²⁰⁶ peydā⁴²⁰⁷ ve beyzā-yı ṭabaḡda sevdā-yı midād ile neşr-i sırr⁴²⁰⁸ süveydā⁴²⁰⁹ ḡılınmadı. Hemīşe zāt-ı ma'ālī-şifata ebvāb-ı şavāb⁴²¹⁰ ve eşvāb-ı şevāb meftūḡ u melbūs ve livā-yı nazret-i a' dā ve finā-yı devlet-i eḡibbā menkūs u meknūs⁴²¹¹ ola. *Mā (İÜ 49a) ḡussime'l-kitābü'l-mecīdu bi'l-ḡizbi (BN 28b) ve'l-ḡuşri ve züyyine'l-ḡelāmu'l-belīḡu (E1 57a) bi'l-leffî ve'n⁴²¹²-neşri.*⁴²¹³ [Şi' r⁴²¹⁴ li-münşi'ihî⁴²¹⁵]

Fā' ilātün Mefā'ilü Fe'ilün

⁴¹⁹² ibrāmı: ibrā-yı E1

⁴¹⁹³ taṭvīle: -E1, -E2

⁴¹⁹⁴ efrāḡ: efrāḡı E3; ervāḡ

⁴¹⁹⁵ ke^c s: kemāl E1

⁴¹⁹⁶ iltimās: el-limās E3

⁴¹⁹⁷ olmadı: olınmadı E3; oldı İÜ2

⁴¹⁹⁸ beyt: -KH, -E1, -E3, -İÜ, -İÜ2

⁴¹⁹⁹ li-münşi'ihî: -SÇ, -BN, -E1, -E3, -İÜ, -İÜ2

⁴²⁰⁰ felekden taḥarrük-i zeminden: zeminden taḥarrük-i felekden BN

⁴²⁰¹ eylemeklik: itmeklik E2

⁴²⁰² cünün: çün E1

⁴²⁰³ neşr: -E1, -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

⁴²⁰⁴ bundan: bunda İÜ2

⁴²⁰⁵ varaḡda: varaḡdan SÇ

⁴²⁰⁶ ḡalem: ḡalem İÜ2

⁴²⁰⁷ varaḡda eşer-i ḡalem meşer-i ḡalem peydā: -E1

⁴²⁰⁸ neşr-i sırr: -E1

⁴²⁰⁹ süveydā: hüveydā FA, E3

⁴²¹⁰ şavāb: eşvāb BN

⁴²¹¹ menkūs ve meknūs: meknūs ve menkūs İÜ

⁴²¹² leffî ve: -E1

⁴²¹³ *Leffü neşirle yüklü belīḡ ifadelerle süslü (bu) Yüce kitap, kısımlara ve parçalara ayrıldı*

⁴²¹⁴ Şi' r: Beyt BN; -KH, -E1, -E2, -İÜ, -İÜ2

⁴²¹⁵ li-münşi'ihî: -E1, -BN, -İÜ, -İÜ2

Tā be-taḳdīr-i Ḳādir-i⁴²¹⁶ c Allām

Çerḥ-i gerdeş koned zemīn-i ārām

Bād maḳrūn sa^c ādetet⁴²¹⁷ be-ḥulūd⁴²¹⁸

Bād mevşūl devletet⁴²¹⁹ be-devām

Īn du^c ā-rā ḳabūl kon yā Rabb⁴²²⁰

Bi'n-Nebiyi ve ālihi'l-a^c lām⁴²²¹

40. Mīr-i⁴²²² Mīrān Mīr⁴²²³ Cenābı⁴²²⁴ Bülend-i⁴²²⁵ Cenāb Semtine Taḥrīr ü İrsāl⁴²²⁶

Ḳılınmışdı⁴²²⁷ [Şi^c r⁴²²⁸ li-münşi'ihı⁴²²⁹]

(NO 36b)

Fā' ilātūn Mefā'ilü Fe'ilün

Ṭebbet enfāsen ey nesīm-i şabā

Lā tenessemtē⁴²³⁰ fi'l-hevā naşabā

Çend bāşī be-ḥākdān-ı firāḳ (KH 38b/ SÇ 46a/ E2 48b)

Ḳum ve⁴²³¹ sir naḥve maṭla^c i'l-işrāḳ

Tengnā-yı niyāz-rā bogzār

⁴²¹⁶ Ḳādir: Ḳādir ü BN

⁴²¹⁷ sa^c ādetet: sa^c ādet KH, E1

⁴²¹⁸ neclūd: maḥlūt E1

⁴²¹⁹ devletet: devlet E1

⁴²²⁰ *Ālim ve Ḳādir olan Allah'ın takdiriyle Dönen felek yeryüzünü sakinleştirir Saadetin ebediliğe ulaşsın Devletin devama kavuşsun Ey Rabbim o duayı Peygamber (sas) ve onun seçkin ailesinin hürmetine kabul et*

⁴²²¹ a^c lām: c in^c ām E1

⁴²²² Mīr-i mīrān mīr cenābı bülend-i cenāb semtine taḥrīr ve irsāl ḳılınmışdı: -İÜ

⁴²²³ mīr: mīr c ālī İÜ2

⁴²²⁴ cenābı: cenān SÇ; -İÜ2

⁴²²⁵ bülend: bülende E2; -İÜ2

⁴²²⁶ Mīr-i mīrān mīr cenābı bülend-i cenāb semtine taḥrīr ve irsāl ḳılınmışdı: -BN

⁴²²⁷ ḳılınmışdı: ḳılınmışdur İÜ2

⁴²²⁸ şı^c r: ḳaşīde E3; beyt BN, İÜ2; -SÇ, -E2, -NO, -İÜ

⁴²²⁹ li-münşi'ihı: -KH, -NO, -BN, -İÜ

⁴²³⁰ tenessemtē: tenemmeset KH

⁴²³¹ ve: -E1

Bogzer⁴²³² tā be-sū-yi şuffa-bār⁴²³³

(İÜ2 103a)

[FA58a]

Şuffa-⁴²³⁴bār-i⁴²³⁵ mîr-i çerh-i cenâb

K'âftâb-ı sipihr-i ' âlem-tâb

Mî-koned intisâb-ı hâzret-i ũ

Tâ ki bâşed be-yumn-i himmet-i⁴²³⁶ ũ

Restgâr⁴²³⁷ ez-küsûf ü ez-bîmeş⁴²³⁸

(E3 52a)

Geşte iktâ' -ı dehr teslîmeş

Bârekallâh zihî cenâb-ı bulend

Ber-dereş cümle halk-ı hâcet-mend

Dîde nâ⁴²³⁹-dîde⁴²⁴⁰ medh-ı'ân bâşed

Reviş-i serverî çenân⁴²⁴¹ bâşed

(E1 57b)

Ey ' Alî güyemet hadîş-i dorost

Medh-i paşa füzûn zi⁴²⁴²-kudret-i⁴²⁴³ tust⁴²⁴⁴

Ba' d⁴²⁴⁵ ez-în dest-i mes'elet be-güşa

(İÜ2 103b)

⁴²³² bogzer: bogzâr NO; bogzerî BN

⁴²³³ bâr: yâr E3

⁴²³⁴ şuffa: şî' r şuffa BN

⁴²³⁵ bâr: yâr KH, E3

⁴²³⁶ himmet: şîhhat NO

⁴²³⁷ restgâr: râstgâr SÇ; âşkâr KH; istgâr E1, İÜ2

⁴²³⁸ nîmeş: bîmeş E3, İÜ2

⁴²³⁹ nâ: tâ İÜ2

⁴²⁴⁰ nâ-dîde-: -E3

⁴²⁴¹ çenân: cenâb E3

⁴²⁴² zi: ez E3

⁴²⁴³ kudret: kadîrî KH

⁴²⁴⁴ Medh-i paşa füzûn zi-kudret-i tust: -E1

V'īn⁴²⁴⁶ du' ā kon ki ḥazret-i paşa

(NO 37a)

Tā cihānest⁴²⁴⁷ tāc-ı mīrān bād

Düşmeneş-rā⁴²⁴⁸ serāy vīrān bād

Bād der-şuffa-i cihān-bānī⁴²⁴⁹

Mesned-i ū vezāret-i sānī⁴²⁵⁰

[Neşr⁴²⁵¹] Herçend⁴²⁵² (İÜ 49b) tefriqa-i ḥāne-i şuver ü eşbāḥda dīde-i ğam-dīde kuḥlü'l-
cevāhir-i ḥāk-pā-yı kīmyā-sīmāyla ki maṭmaḥ-ı enzār-ı rüşenān-ı gītī⁴²⁵³ neverd-i sipihr-i
lāciverddür.⁴²⁵⁴ Mukaḥḥal ü münevver olmamışdur.⁴²⁵⁵ Ammā vaḥdet-i serāy-ı⁴²⁵⁶ ḳulüb u
ervāḥda sīne-i bī-kīne nuḳuş u şuver-i ihlāş u bendegī-i bārgāḥ-ı āsumān⁴²⁵⁷ destgāhıyla⁴²⁵⁸
ki⁴²⁵⁹ maṭraḥ-ı envār-ı (İÜ2 104a) şümūs-ı⁴²⁶⁰ cāḥ u celāl ve maṭla' -ı aḳmār u būdūr-ı⁴²⁶¹
sa' ādet

[FA58b]

⁴²⁴⁵ ba' d: ba' dehu NO

⁴²⁴⁶ ve īn: v'īn NO, BN, E3, İÜ2

⁴²⁴⁷ cihānest: cihān hest FA

⁴²⁴⁸ rā: -E1

⁴²⁴⁹ bānī: bān E3

⁴²⁵⁰ *Ey sabah rüzgarları nefesleri rahatlattın, hoş ettin. Sen ise bu havadan teneffüs edemedin Daha ne kadar ayrılık çöplüğünde kalacaksın Kalk ve güneşin doğuş bahçesine doğru yürü İhtiyaç darlığını bir kenara bırak Büyük saraya doğru git Felek hazretlerinin sarayına doğru Ki gökyüzünün aydınlık güneşi o hazreti görevlendirir Onun uğurlu himmetiyle Dönemin iktası ona bırakılmış Maşallah bu ne yüce makam Kapısında cümle halk muhtaçtır Gören, görmeyen onun mehdini söyler Büyüklüğün üslubu da böyledir Ey Ali işin doğrusunu sana söylüyorum Paşanın övgüsü senin gücünü aşar Artık elini duaya kaldır Bu duayı et ki Paşa Hazretleri Dünya var olduğu sürece padişahların tacı olsun Düşmanın evi-barkı viran olsun Dünya sarayını himayede Onun makamı ikinci vezirliktir*

⁴²⁵¹ neşr: -FA, -E1, -E3, -İÜ, -İÜ2

⁴²⁵² Herçend: herçend ki BN

⁴²⁵³ gītī: gibi İÜ2

⁴²⁵⁴ ki maṭmaḥ-ı enzār-ı rüşenān-ı gītī neverd-i sipihr-i lāciverddür: -NO

⁴²⁵⁵ olmamışdur: olmışdur E3

⁴²⁵⁶ serāy: serāyda KH

⁴²⁵⁷ āsumān: āstān İÜ

⁴²⁵⁸ destgāhıyla: destgāhla FA, İÜ2

⁴²⁵⁹ ki: -SÇ, -BN, -NO

⁴²⁶⁰ şümūs: şümül E1

⁴²⁶¹ būdūr: bedr E1

ü⁴²⁶² iḳbâldür.⁴²⁶³ Münakkaş ve muşavver⁴²⁶⁴ olmışdur. [Şi' r⁴²⁶⁵]

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

Dide nâ⁴²⁶⁶-dide be-iḳbâl-i tu imân âvered⁴²⁶⁷

Merhabâ ey be-çonin luḫ-i Ḥudâ erzânî (E2 49a)

Gerçi⁴²⁶⁸ dürim be-yâd-ı tu⁴²⁶⁹ ḳadeḫ⁴²⁷⁰ mî-nüşim⁴²⁷¹ (SÇ 46b)

Bu' d-i menzil ne-bûd der-sefer-i rûhânî (E1 58 a)

Ber-efken perçem-i⁴²⁷² şâhâne ki der⁴²⁷³-devlet-i tûst⁴²⁷⁴

Baḫşîş-i bî-ḫadd ü iḫsân-ı Süleymân⁴²⁷⁵ Ḥânî

Mâh eger bi⁴²⁷⁶-tu ber-âyed be-dü nimeş bezend⁴²⁷⁷

Devlet-i Aḫmedî ü mu' cize-i Sübhânî⁴²⁷⁸

[Neşr⁴²⁷⁹] Egerçi bu bende-i dil-ḫaste vü ḫaste⁴²⁸⁰-dil-i şikestede olan meskenet ü ḫaḳâret-i mücibdür ki ol (KH 39a/ İÜ2 104b) mâh-ı âsumân-ı imâret ve serv-i (NO 37b) büstân-ı

⁴²⁶² ü: -BN

⁴²⁶³ ki maṫraḫ-ı envâr-ı şümûs-ı câh u celâl ve maṫla' -ı aḳmâr ve bûdûr-ı sa' âdet ve iḳbâldür: -NO

⁴²⁶⁴ muşavver: münevver KH

⁴²⁶⁵ şî' r: naẓm E3; -E1, -İÜ, -İÜ2

⁴²⁶⁶ nâ: tâ İÜ2

⁴²⁶⁷ âvered: âverde E2

⁴²⁶⁸ gerçi: ki E1

⁴²⁶⁹ tu: -NO

⁴²⁷⁰ Gerçi dürim be-yâd-ı tu ḳadeḫ mî-nüşim: -İÜ

⁴²⁷¹ nüşim: nüşem E1; mî-girim (Şiirin orjinalinde)

⁴²⁷² perçem: devlet E3

⁴²⁷³ der: ber İÜ2

⁴²⁷⁴ tûst: -E3

⁴²⁷⁵ Ber-efken perçem-i şâhâne ki der-devlet-i tûst Baḫşîş-i bî-ḫadd ü iḫsân-ı Süleymân Ḥânî: Ber-şiken kâkul-i turkâne ki der-ḫâlî' -i tûst Baḫşîş ü küşeş-i Ḥâḳânîy ü Çengiz Hânî (Şiirin orjinalinde)

⁴²⁷⁶ bî: -E2

⁴²⁷⁷ bezend: bezenend (Şiirin orjinalinde)

⁴²⁷⁸ *Göz görmeden iman etti senin ikbâline Allah'ın böyle lütfuna layıksın, çok yaşa Uzak olsak da seni anıp kadeh kaldırırız Ruhani yolculukta menzil uzaklığı olmaz Şahane kâkülünü dalgalandır, çünkü talihinde Süleyman Han'a has cömertlik ve gayret var Ay sensiz doğacak olsa iki parça ederler Sen Ahmedî bir devlet, sultanî bir mucizesin* Hafız Gazel/ 472

⁴²⁷⁹ neşr: -E1, -E3, -İÜ, -İÜ2

vezâret cenâbına irsâl-i (BN 29a) kitâb ve inhâ-i hîṭâb itmesi maḥz-ı⁴²⁸¹ cesâret ve şaḥîfe-
i⁴²⁸² ticâret-i niyâzda naqş-ı cesâreti⁴²⁸³ nefis-i⁴²⁸⁴ ḥasâret ola. Ammâ ber-mücib-i maẓmûn-ı
meymûn. [Beyt⁴²⁸⁵]

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

Zerre-râ tâ nebuved himmet-i ʿ âlî Ḥâfız⁴²⁸⁶

Tâlib-i çeşme-i ḥürşid-i dıraḥşân⁴²⁸⁷ ne-şevêd⁴²⁸⁸

[Neşr⁴²⁸⁹] Mu' âmele-i deryâ-yı cûşân⁴²⁹⁰ ḳatreye sebeb-i vücûd ve⁴²⁹¹ muḳâbele-i ḥürşid-i
raḥşân⁴²⁹²

[FA59a]

zerreye⁴²⁹³ ʿ illet-i⁴²⁹⁴ nümûd olmağın resânende-i ruḳ' a-i⁴²⁹⁵ bendeğî⁴²⁹⁶ ve⁴²⁹⁷ nümâyende-
i⁴²⁹⁸ şaḥîfe-i efkendeğî ki⁴²⁹⁹ Fetḥu'llâh nâm çâker-i (İÜ 50a) meskenet-maḳâm ki bu dâ' i-
i⁴³⁰⁰ devlet-ḥ'âha⁴³⁰¹ ḥ'âle-zâdeliḳ nisbeti⁴³⁰² ile ḳarîb (E1 58b) ve bu bende-i bi⁴³⁰³-ḥ'îşe⁴³⁰⁴

⁴²⁸⁰ ḥaste: -E1

⁴²⁸¹ maḥz: -FA, -BN, -NO, -E1, -E2, -E3, -SÇ, -İÜ

⁴²⁸² şaḥîfe: -BN

⁴²⁸³ cesâreti: cesâret E1

⁴²⁸⁴ nefis: mîḥş FA

⁴²⁸⁵ beyt: -E1, -İÜ, -İÜ2

⁴²⁸⁶ *Hafız, zerrede yüce himmet olmadıkça Parlak güneşin kaynağına talip olmaz* Hafız Gazel/227

⁴²⁸⁷ dıraḥşân: raḥşân E1

⁴²⁸⁸ ne-şevêd: ne-bûd KH

⁴²⁸⁹ neşr: -KH, -E1, -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

⁴²⁹⁰ cûşân: ḥurûşân BN

⁴²⁹¹ ve: -NO

⁴²⁹² raḥşân: dıraḥşân KH, BN

⁴²⁹³ zerreye: zerre SÇ, E1, İÜ2

⁴²⁹⁴ ʿ illet: ille E1, E2, İÜ, İÜ2

⁴²⁹⁵ ruḳ' a: -KH

⁴²⁹⁶ bendeğî: bendeğîden SÇ, E1; bendeğîdür İÜ

⁴²⁹⁷ ve: -SÇ, -İÜ

⁴²⁹⁸ nümâyende: nümânende E3

⁴²⁹⁹ ki: +KH, +E1, +NO

⁴³⁰⁰ dâ' i: da' i E3

⁴³⁰¹ devlet-ḥ'âha: -NO

⁴³⁰² nisbeti: sebebi E1

⁴³⁰³ bi: merz E1; -NO

⁴³⁰⁴ ḥ'îşe: -E3

h̄iṣāvend ü (İÜ2 105a) nesībdir. Ol Ka^çbe-i iclāl ve kıble-i ikbāl ḥazretinüñ sedene-i⁴³⁰⁵ südde-i⁴³⁰⁶ seniyyesiniñ mevāṭi-i⁴³⁰⁷ aḳdām ve (E3 53a) mevāḳi^ç-i ezyāline çihre-i^ç acz ü⁴³⁰⁸ niyāz ve cebhe-i ikrām u i^çzāz ile rūy-ı māl⁴³⁰⁹ itmege^ç āzim olıcaḳ dā^çi-i ihlāş-ı rā^çi ol baḥr-ı Feyyāziñ telāṭum-ı emvāc-ı iḥsān ve ol ebr-i (NO 38a) dūr-bārīñ⁴³¹⁰ tezāḥüm-i (E2 49b) efvāc-ı elṭāfına cāzim olup ruḳ^ça-i dilbestegī vü şaḥīfe-i niyāz⁴³¹¹ ü⁴³¹² şikestegī ile kendü vücūdını⁴³¹³ nümūdından⁴³¹⁴ yād (SÇ 47a) itdürdügünden⁴³¹⁵ ğayrı ol çāker-i üftādeniñ daḫi ḥuşūl-i murādını⁴³¹⁶ murād idindi. [Şi^ç r⁴³¹⁷ li-münşi'ihī⁴³¹⁸]

Fā^ç ilātün Fā^ç ilātün Fā^ç ilātün Fā^ç ilün

Ey sipihr-i mülke⁴³¹⁹ iḥsānuñ⁴³²⁰ senüñ şaḥib-kırān

Vey cihān-ı^ç adle⁴³²¹ inşāfiñ⁴³²² senüñ mālīk-riḳāb⁴³²³

Devr-i^ç adlünde hemānā⁴³²⁴ buma olmışdur sitem (İÜ2 105b)

Kim mekān idinmege bulmaz bugün cā-yı ḥarāb

[FA59b]

Destiñe teşbīh olaldan şol ḳadar eyler ḥayā

⁴³⁰⁵ sedene: -BN, -İÜ

⁴³⁰⁶ südde: -E3

⁴³⁰⁷ mevāṭi: mevādi^ç NO

⁴³⁰⁸ ü: -E1

⁴³⁰⁹ māl: +KH

⁴³¹⁰ dūr-bārīñ: diryāk İÜ

⁴³¹¹ niyāz: nişār E1

⁴³¹² ü: -BN

⁴³¹³ vücūdını: vücūdı E1

⁴³¹⁴ nümūdından: nümūdından beyān E3

⁴³¹⁵ itdürdügünden: itdügünden NO

⁴³¹⁶ murādını: merāmına NO

⁴³¹⁷ şı^ç r: ḳaşīde E3; -KH, -E1, -İÜ, -İÜ2

⁴³¹⁸ li-münşi'ihī: -NO, -BN, -E1, -İÜ, -İÜ2

⁴³¹⁹ mülke: mülk NO

⁴³²⁰ iḥsān: temkīn KH, NO, İÜ, İÜ2

⁴³²¹ ^çadle: ^çadl E2

⁴³²² inşāf: şemşīr KH, NO, İÜ2

⁴³²³ riḳāb: nişāb E1

⁴³²⁴ hemānā: hemān KH

Kim bugün ne⁴³²⁵ yirde⁴³²⁶ vü⁴³²⁷ ne⁴³²⁸ gökdedür⁴³²⁹ gamdan⁴³³⁰ şehâb⁴³³¹

(E1 59a)

Serverâ ' âlî cenâbâ âşfâ cem-rif' atâ

Bî-ḥesâb olsun kemâlâtüñ ile yevmi'l-ḥisâb

(KH 39b)

Ol cenâb-ı ' arş-ı sâye-çün ki her maḥzûrdan

Olmağa muḥliş aña itdüñ mübârek intisâb

Ol cenâb-ı salṭanat-perver ki kesb-i nâm-çün

Cân virür ḡul olmağa anda Cem ü⁴³³² Efrâsiyâb

Hâmil-i dürr-i şenâ⁴³³³ bi-çâre Fethî⁴³³⁴ bende-râ

Ez-der-i luṭf u kerem⁴³³⁵ ber-rüy-ı ü kün feth-i bâb⁴³³⁶

Ey ' Alî vaḡt-i du' â geldi yiter⁴³³⁷ itdüñ yiter⁴³³⁸

Ḥayme-i ' arz-ı merâma ḡayṭ-ı itnâbı tınâb

(İÜ 50b/ İÜ2 106a)

Şarḡdan⁴³³⁹ ḡarba cihânı⁴³⁴⁰ tâ ki her gün feth ide

(E3 53b)

Re'y-i rüşenden meded bulmaḡla⁴³⁴¹ tîḡ-i âftâb⁴³⁴²

⁴³²⁵ bugün ne: buluna E1

⁴³²⁶ yirde: gökde İÜ2; gökdedür E3

⁴³²⁷ vü: -E3

⁴³²⁸ ne: -KH

⁴³²⁹ gökdedür: yirdedür E3, İÜ2

⁴³³⁰ gamdan: ' amd E3

⁴³³¹ şehâb: ḡesâb İÜ2

⁴³³² ü: -SÇ, -E1, -İÜ

⁴³³³ şenâ: ten E1

⁴³³⁴ Fethî: -E2

⁴³³⁵ *Övgü incisini taşıyan çaresiz Fethi kuluna Lütuf ve cömertlik kapısından onun tarafına bir kapı aç*

⁴³³⁶ bâb: nâb E3

⁴³³⁷ yiter: ter E3

⁴³³⁸ yiter: -E3

⁴³³⁹ şarḡdan: sürürin E2

⁴³⁴⁰ cihânı: cihân E2

⁴³⁴¹ bulmaḡla: bulmağa KH

Re'y-i mülk-ārāña⁴³⁴³ āsüde durur⁴³⁴⁴ andan cihān⁴³⁴⁵

İrmesin⁴³⁴⁶ jeng-i haṭā *vallāhu a'lem bi's-şavāb*⁴³⁴⁷ (BN 29b)

41. Bu Nüşa Ba'zı⁴³⁴⁸ Ekābire Ba'zı Müte' allikātların⁴³⁴⁹ Sipariş

[FA60a]

İçün Du' ā-nāmedür⁴³⁵⁰ [Beyt⁴³⁵¹]

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Tā cihān-ı hest-i cihān der-kenef re'y-i tu bād

Şuffa vü⁴³⁵² şadr-ı 'alā menzil ü me'vā-yı tu bād⁴³⁵³

[Neşr⁴³⁵⁴] Āstān-ı devlet-āşyān ki menba'ı⁴³⁵⁵ cāh⁴³⁵⁶ u celālet ve mecma'ı -ı hüküm (E1 59b)

ü eyālet⁴³⁵⁷ ve ma'den-i (E2 50b) hüsn⁴³⁵⁸ ü⁴³⁵⁹ tedbīr ü kifāyet ve mevṭn-ı zabt⁴³⁶⁰ u⁴³⁶¹

tevḫīr⁴³⁶² ü⁴³⁶³ dirāyetdür.⁴³⁶⁴ Hemīşe melce'ü⁴³⁶⁵ melāz-ı edānī ve e'ālī ve maḥall ü (İÜ2

⁴³⁴² Şarḫdan ġarba cihānı tā ki her gün fetḫ ide Re'y-i rüşenden meded bulmaḫla tıġ-i āftāb: -E1

⁴³⁴³ ārāña: ārāna hep BN

⁴³⁴⁴ āsüde durur: ālüdedür E1; āsüdedür E2, SÇ, BN, İÜ

⁴³⁴⁵ Re'y-i mülk-ārāña āsüde durur andan cihān: Re'y-i mülk-i ārāna ki āyīne-i ilhāmdur KH, NO, E3, İÜ2

⁴³⁴⁶ irmesin: irmesun KH, E1, E3, NO, İÜ2

⁴³⁴⁷ *Doğrusunu en iyi bilen Allah'tır*

⁴³⁴⁸ Bu nüşa ba'zı: -E1

⁴³⁴⁹ müte' allikātların: ta' allükātlarını İÜ2

⁴³⁵⁰ Bu nüşa ba'zı ekābire ba'zı müte' allikātların sipariş için du' ā-nāmedür: -İÜ

⁴³⁵¹ beyt: li-münşi'ihı KH; -SÇ, -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

⁴³⁵² vü: -BN, -E1, -E3, -İÜ2

⁴³⁵³ *Bütün cihan senin isteğın doğrultusunda olsun En yüce mevki ve makamlar senin menzilin ve mekanın olsun*

⁴³⁵⁴ neşr: -KH, -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

⁴³⁵⁵ menba': men' İÜ2

⁴³⁵⁶ cāh: -E1

⁴³⁵⁷ eyālet: ālet E1; eyāletdür E3

⁴³⁵⁸ hüsn: -BN, -E3

⁴³⁵⁹ ü: -BN, -E3, -İÜ, -İÜ2

⁴³⁶⁰ zabt: -SÇ, -E1, -İÜ2

⁴³⁶¹ u: -KH

⁴³⁶² tevḫīr: tevḫīr KH, E3

⁴³⁶³ ü: -BN, -E1

⁴³⁶⁴ dirāyetdür: dirāyet İÜ; re'yetdür KH

⁴³⁶⁵ ü: -E1

106b) maḳām-ı meşālih⁴³⁶⁶ ü ma'ālī⁴³⁶⁷ ve merkez ü menāṭ-ı umūr-ı⁴³⁶⁸ mu'azzamāt-ı⁴³⁶⁹ mülk ü millet ve mafşal u medār-ı celāyil-i aḥvāl-i dīn ü devlet⁴³⁷⁰ ve mevsim-i revāc-ı beḍāyī' -i fezāyil-i insānī ve Ka'be-i ḳabūl-i (SÇ 47b) a' māl-i 'ubūdiyyāt-ı⁴³⁷¹ cismānī ve rūḥānī ola. [Beyt⁴³⁷² li-münşi'ihī⁴³⁷³]

Fā' ilātü Mefā' ilün Fā' ilün

Vird-ı⁴³⁷⁴ tesbīḥ-i dā' iyan in bād

V'in du' ā-rā zi⁴³⁷⁵ -' arş āmīn bād⁴³⁷⁶

[Neşr⁴³⁷⁷] Şad hezār ihlāş u muşādaḳāt u muşāfāt⁴³⁷⁸ ki envār-ı tebāşīr-i şubḥ-ı (KH 40a) iḳbāl fūrūḡ-ı şa' şa' asından⁴³⁷⁹ āfāḳ ḳılıp ḥālī 'an-zūlumāti'n-nifāḳ ve ḥālī bi-leme'āti'l-vifāḳ⁴³⁸⁰ eḥibbā vü eşdikāda⁴³⁸¹ zāhir ü lā'ihdür ve hezārān ihtişāş u (İÜ2 107a) muvāfaḳat u müvālāt ki envā' -ı reyāḥīn-i ravz-ı ifdāl⁴³⁸² suṭū' -ı rāyihāsından gülzār-ı efkār-ı⁴³⁸³ maḥrūs 'an-şevki's⁴³⁸⁴ -şikāye ve'l-cefā el-maḥfuf bi-ağşāni verdi'l-maḥabbe⁴³⁸⁵ ve'l-vefā⁴³⁸⁶ mu'atṭar u fāyih⁴³⁸⁷ tuḥfe-i meclis-i

[FA60b]

⁴³⁶⁶ meşālih: ve medār-ı meşālih E3

⁴³⁶⁷ me'ālī: me'ālīdür KH

⁴³⁶⁸ umūr: -KH

⁴³⁶⁹ umūr-ı mu'azzamāt: mu'azzamāt-ı umūr FA, BN, İÜ

⁴³⁷⁰ dīn ü devlet: dīn-i aḥvāl ü devlet E1

⁴³⁷¹ 'ubūdiyyāt: 'ubūdiyyet KH, E1

⁴³⁷² beyt: -E1, -İÜ, -İÜ2

⁴³⁷³ li-münşi'ihī: -BN, -E1, -İÜ, -İÜ2

⁴³⁷⁴ vird: vird ü FA, E2, E3

⁴³⁷⁵ zi: ez E3

⁴³⁷⁶ *Duacıların tesbihinin virdi bu olsun Bu duaya arşdan amin gelsin*

⁴³⁷⁷ neşr: -E1, -E2, -E3, -İÜ, -İÜ3

⁴³⁷⁸ muşāfāt: muşāfāt E3; muşādaḳāt İÜ

⁴³⁷⁹ şa' şa' asından: şa' şa' asından FA

⁴³⁸⁰ ḥālī 'an-zūlumāti'n-nifāḳ ve ḥālī bi-leme'āti'l-vifāḳ: +KH, +İÜ2

⁴³⁸¹ eşdikāda: eşdikā E1

⁴³⁸² ifdāl: ifdāle İÜ2

⁴³⁸³ efkār: efkār-ı eviddā E3, İÜ

⁴³⁸⁴ şevk: şevket İÜ2

⁴³⁸⁵ maḥabbe: maḥabbet İÜ2

⁴³⁸⁶ efkār-ı maḥrūs 'an şevki's-şikāye ve'l-cefā el-maḥfuf bi-ağşāni verdi'l-maḥabbe ve'l-vefā ve dāda: +KH, +İÜ2

⁴³⁸⁷ fāyih: fāyihdür KH, BN

bā-rif^{at} ü (E3 54a/ İÜ 51a) celâlet ve cāh-ı⁴³⁸⁸ *lā-zālet muḳabbileten*⁴³⁸⁹ *bi'ş-şifāhi ve'l-efvāh*⁴³⁹⁰ kıılınur. Vüfūr-ı (E1 60a) kerem ve 'ulüvv-i himem ü maḫāsın-i şiyem. [Mışrā'⁴³⁹¹]

Ebkā'⁴³⁹² kemālu behcetehu bādiü'n-nesīm⁴³⁹³

[Neşr⁴³⁹⁴] Ḥazretinden tenessüm-i ḳabül-i rızā ve ḳabül-i mercū vü me'mül u tebessüm-i sihr-i ḫüsn-i nazar-ı müterāḳḳıb u mütenazzırdur.⁴³⁹⁵ [Rubā'î⁴³⁹⁶ li-münşi'îhi⁴³⁹⁷]

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

Lā ğurve mine'ş-şabāhi in kāne yelūḫu⁴³⁹⁸

Lā ba' de mine'l-'abir in āde⁴³⁹⁹ yefūḫu⁴⁴⁰⁰

Dergāh-ı tu āsumān-ı āmāl āmed (İÜ2 107b)

Ebvāb-ı semā be-şubḫ başed meftūḫu⁴⁴⁰¹

[Neşr⁴⁴⁰²] Rāfi'-i rıḳ'-a-i rıḳ ve ḫāmil-i nüşā-i şıdḳ filān bendeleri ki hem⁴⁴⁰³ āsitān-ı himmet-āşiyāne ithāf-ı hedāyā-yı şıdḳ u ḫuzū' itmege mu' tād⁴⁴⁰⁴ ve ḳuşūr-ı ḫuzūr u sürür-i serverin⁴⁴⁰⁵ esās-ı iltimās-ı elṭāf-ı bî-ḫadd ü ḳıyāsıñuza⁴⁴⁰⁶ bünyād ide gelmiş çāker-i ihlāş-

⁴³⁸⁸ celâlet ü cāh: cāh ü celāl İÜ2

⁴³⁸⁹ muḳabbileten: muḳabbile İÜ2

⁴³⁹⁰ *Ağzların ve dudakların hala öptüğü*

⁴³⁹¹ mışrā': ' ayn KH, SÇ; -E1, -E3, -İÜ, -İÜ2

⁴³⁹² *Güzelliğin daim kalması için sözünden dönme*

⁴³⁹³ *Senin kusursuz güzelliğin bahar rüzgarı gibi daim olsun*

⁴³⁹⁴ neşr: -KH, -E2, -E2, -E3, -SÇ, -İÜ, -İÜ2

⁴³⁹⁵ mütenazzır: müntazır FA, E2

⁴³⁹⁶ rubā'î: beyt BN: -KH, -İÜ, -İÜ2

⁴³⁹⁷ li-münşi'îhi: -E1, -BN, -İÜ, -İÜ2

⁴³⁹⁸ *O sabahtan ortaya çıkarsa ne var bunda şaşılacak! O gelince güzel kokular yayılmasında ne var bunda şaşılacak!*

⁴³⁹⁹ ' anber in āde: ba' ir in kāne KH

⁴⁴⁰⁰ yefūḫu: tefūḫu SÇ, E3; nefūḫu BN

⁴⁴⁰¹ *Senin dergahına emellerin feleği geldi Semanın kapıları sabaha kadar açık kaldı*

⁴⁴⁰² neşr: -KH, -E1, -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

⁴⁴⁰³ hem: hem hem E1; -İÜ2

⁴⁴⁰⁴ mu' tād: mebtā E1

⁴⁴⁰⁵ serverin: servin İÜ

⁴⁴⁰⁶ ḳıyāsıñuza: ḳıyāsıñuz E2

nihâddur. Hâlâ bisât-būs-i⁴⁴⁰⁷ meclis-i (E2 50b) vâlâ cānibine iḥrām-ı iḥtirām ile maḥrem ü sâ'î olıcaḡ biḡā'ât-i⁴⁴⁰⁸ şefâ'at ve zārâ'et-i dâ'î daḡı maşḡūb u maḡrūn ḡılındı. Ümıddür ki ol⁴⁴⁰⁹ (E1 60b) me'nūs olduḡı nüvâziş ü 'inâyetlerden me'yūs olmayup belki iḡsân-ı ḡadıme (SÇ 48a/ İÜ2 108a) luḡf-ı cedıd ol vechle maḡrūn buyrıla ki lisân-ı ḡâli⁴⁴¹⁰ *hel min mezîd*⁴⁴¹¹ kelimesinden ḡâmūş

[FA61a]

ve âb-ı nısân-ı nisyân-ı (BN 30a) hümūmla şaḡıfe-i ḡâḡırından⁴⁴¹² nuḡūş-ı⁴⁴¹³ miḡen-i zemen bi'l-küllıyye ferāmūş ola. (E3 54b) [Beyt⁴⁴¹⁴ li-münşi'ıhi⁴⁴¹⁵]

Mefâ'ılün Mefâ'ılün Mefâ'ılün Mefâ'ılün

Nevâlıkdan 'aceb mi behremend olsa⁴⁴¹⁶ ḡeh ü⁴⁴¹⁷ bî-gâh

Du'â-güyân-ı şâfi-dil şenâ-ḡ'ânân-ı⁴⁴¹⁸ devlet-ḡ'âh

[Neşr⁴⁴¹⁹] Bâḡî. Hemışe in'âm u ifḡâl-i (KH 40b) Müheymin-i zi'l⁴⁴²⁰-Celâl zât-ı bā-kemâl⁴⁴²¹ ü bî-hemâle tâmm⁴⁴²² u kâmil ve iḡsân ü nevâl-i cenâb-ı ma'âlî-me'âl zümre-i erbâb-ı âmâl-i istihḡâḡ⁴⁴²³ u istihâle 'âmm u şâmil olup ḡâzır u bâdi-i şükr-i⁴⁴²⁴ eyâdiñüze

⁴⁴⁰⁷ besât-ı būs: besâḡūs İÜ

⁴⁴⁰⁸ biḡā'ât: biḡā'ât ü E2, İÜ2

⁴⁴⁰⁹ ol: -BN

⁴⁴¹⁰ ḡâli: ḡâl E1

⁴⁴¹¹ ...*Daha yok mu?* Kâf/30

⁴⁴¹² ḡâḡırından: ḡâḡırdan E1

⁴⁴¹³ nuḡūş-ı miḡen-i zemen bi'l-küllıyye ferāmūş ola. Beyt li-münşi'ıhi Nevâlıkdan: -E1

⁴⁴¹⁴ beyt: -FA, -KH, -İÜ, -İÜ2

⁴⁴¹⁵ li-münşi'ıhi: -BN, -İÜ, -İÜ2

⁴⁴¹⁶ olsa: ola İÜ2

⁴⁴¹⁷ ü: -İÜ

⁴⁴¹⁸ ḡ'ânân: güyân E3

⁴⁴¹⁹ neşr: -E1, -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

⁴⁴²⁰ Zi: Zü KH, E3

⁴⁴²¹ kemâl: mülk E1

⁴⁴²² tâmm: nâm İÜ2

⁴⁴²³ istihḡâḡ: -E1

⁴⁴²⁴ şükr: şükr ü E1

münādī⁴⁴²⁵ ve sāfil ü⁴⁴²⁶ ‘ālī neşr-i⁴⁴²⁷ mekârim ü ma‘ālîñüze‘ ale’t-tevâtür (İÜ2 108b) ve’t-tevālî nâţık u tâlî ola.

42. Bu⁴⁴²⁸ Nüşha Dağı⁴⁴²⁹ ‘Arz-ı Merâm için Ba‘zı Kirâm⁴⁴³⁰ Cānibine⁴⁴³¹ İrsāle⁴⁴³²
İkdām⁴⁴³³ Olınmışdur⁴⁴³⁴

Aşhâb-ı âmāl u erbâb-ı hâcât dergâh-ı mucibü‘d-da‘vâta⁴⁴³⁵ tazarru‘ vü münâcât itmege⁴⁴³⁶
vesîle-i mes‘ûl⁴⁴³⁷ ve zeri‘a-i me‘mûl oldıkça zât-ı semâhat-şifât ‘ale‘d-devâm (E1 61a)
merci‘ ü melâz-ı kâffe-i enâm vü melce‘ ü⁴⁴³⁸ me‘âz-ı ‘amme-i⁴⁴³⁹ havâşş u ‘avâm ola.
[Beyt⁴⁴⁴⁰ li-münşi‘ihi⁴⁴⁴¹]

Ve hâzâ du‘âun⁴⁴⁴² li‘l-beriyye nâfi‘

[FA61b]

Ve hâzâ du‘âun li‘l-murâdât câmi‘⁴⁴⁴³

[Neşr⁴⁴⁴⁴] Dürer-i⁴⁴⁴⁵ tahıyyât-ı râiķa ki ‘Aden-i muşâdaķat⁴⁴⁴⁶ u istinâsdan meclüb ve
elmâs-ı sitâyiş ü (İÜ2 109a) sipâsla meşķüb kılinup zînet-i⁴⁴⁴⁷ güşvâre-i ‘arûs-ı (NO 39a)

⁴⁴²⁵ münādî: mübādî KH, E2

⁴⁴²⁶ ü: -İÜ2

⁴⁴²⁷ neşr: -E1

⁴⁴²⁸ Bu nüşha dağı ‘arz-ı merâm için ba‘zı kirâm cānibine irsāle ikdām olınmışdur: -İÜ

⁴⁴²⁹ dağı: -NO

⁴⁴³⁰ kirâm: ekābire kirâm İÜ2

⁴⁴³¹ cānibine: hāfız BN

⁴⁴³² irsāle: irsāl SÇ, NO, BN; irsāl ü İÜ2

⁴⁴³³ ikdām olınmışdur: için yazılmışdur BN

⁴⁴³⁴ olınmışdur: olındı E1; olmışdur NO; olınmış idi E3

⁴⁴³⁵ da‘vâta: da‘vât E1

⁴⁴³⁶ itmege: itmek E2, E1, NO, İÜ2

⁴⁴³⁷ mes‘ûl: sül NO, E1, E2, E3, İÜ, İÜ2

⁴⁴³⁸ ü: -KH

⁴⁴³⁹ ‘amme: -NO, -E1

⁴⁴⁴⁰ beyt: şi‘r E1, E3; -KH, -İÜ, -İÜ2

⁴⁴⁴¹ li-münşi‘ihi: -BN, -E1, -E3, -İÜ, -İÜ2

⁴⁴⁴² hâzâ du‘âun: hâza‘d-du‘âu KH

⁴⁴⁴³ *Bu dua insanların faydası içindir Bu dua dileklerin karşılık bulması içindir*

⁴⁴⁴⁴ neşr: -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

⁴⁴⁴⁵ dürer: dürr E1; dürer-i gurer NO

⁴⁴⁴⁶ muşâdaķat: meşāfet SÇ, E1; meşāvet E3

⁴⁴⁴⁷ râiķa ki ‘Aden-i muşâdaķat ve istinâsdan meclüb ve elmâs-ı sitâyiş ve sipâsla meşķüb kılinup zînet: râiķa ve cevāhir-i zevāhir-i teslîmât fâyiķa zînet NO

maḥabbet (E3 55a) ü vedād ve ḥaliyye-i (E2 51a) ṭavḳ u yāre-i⁴⁴⁴⁸ ṣāhid-i meveddet ü (SÇ 48b) ittiḥād olmağ-çün ḥuzūr-ı şerīf-i şeref⁴⁴⁴⁹-nihāda⁴⁴⁵⁰ irsāl ü īṣāl olunur. İṣtiyāğ-ı derūn-ı müştāğ⁴⁴⁵¹ ve iltiyā^c-ı dil-i mültā^c ol mertebede degüldür ki bereket-i midād⁴⁴⁵² ve ḥareket-i⁴⁴⁵³ yera^c ile ṭayy-i⁴⁴⁵⁴ ṭavāmīrde neşr⁴⁴⁵⁵ ve ṭul-i ṣāḥāyifde⁴⁴⁵⁶ ṣ arzı ḥāric-i⁴⁴⁵⁷ ḥayyiz-i⁴⁴⁵⁸ imtinā^c ola⁴⁴⁵⁹ lā-cerem.⁴⁴⁶⁰ [Mıṣrā^c 4461]

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

Neger⁴⁴⁶² tā ḥalka-i iḳbāl-i nā⁴⁴⁶³-mümkin necenbāni⁴⁴⁶⁴

[Neşr⁴⁴⁶⁵] Muḳtezāsınca ol bābiñ⁴⁴⁶⁶ daḳḳından (İÜ 52a) rücū^c olup du^c ā vü senā ḥāmesinūñ ṣaḳḳına⁴⁴⁶⁷ şurū^c olındı. Ba^c demā⁴⁴⁶⁸ resānende-i⁴⁴⁶⁹ rıḳ^c a-i⁴⁴⁷⁰ du^c ā filān⁴⁴⁷¹ bu dā^c ī ile⁴⁴⁷² nice sinnin ü şühūr (E1 61b) belki a^c şār⁴⁴⁷³ u dühūr ṭarḥ-ı (İÜ2 109b) bisāṭ-ı inbisāt ve başṭ-ı simāṭ iḥtilāṭ itdügi⁴⁴⁷⁴ ma^c lūm-ı ṣ alem⁴⁴⁷⁵-ārādur. Ve ma^c a ḥāzā cenāb-ı

⁴⁴⁴⁸ yāre: bāre KH, İÜ2

⁴⁴⁴⁹ şeref: -E1

⁴⁴⁵⁰ nihāda: nihād FA, SÇ, E1, E2, BN, KH, İÜ, İÜ2

⁴⁴⁵¹ müştāğḳ: -E1

⁴⁴⁵² midād: nidāh E1

⁴⁴⁵³ ḥareket: ḥareke İÜ

⁴⁴⁵⁴ ṭayy: ḥall E1; -E3

⁴⁴⁵⁵ neşr: neşri NO, E1

⁴⁴⁵⁶ ṣāḥāyif: ṣāḥīfe NO

⁴⁴⁵⁷ ḥāric: dāḥil NO

⁴⁴⁵⁸ ḥayyiz: -BN

⁴⁴⁵⁹ ola: olmaya NO

⁴⁴⁶⁰ lā-cerem: -İÜ2

⁴⁴⁶¹ mıṣrā^c: ṣ ayn KH, FA; -SÇ, -İÜ, -İÜ2, -E1

⁴⁴⁶² neger: meger BN, E2, E3, İÜ, İÜ2

⁴⁴⁶³ nā: tā KH

⁴⁴⁶⁴ *Sakın tıkladma olmayacak ikbâlin halkasına* Hafız Gazel/474

⁴⁴⁶⁵ neşr: +NO, +BN

⁴⁴⁶⁶ bābiñ: bāb İÜ2

⁴⁴⁶⁷ ṣaḳḳına: saḳfına E1; neşuḳḳına İÜ

⁴⁴⁶⁸ ba^c demā: ba^c dehu İÜ2

⁴⁴⁶⁹ resānende: resānide E2; ma^c rüz-ı resānende E1

⁴⁴⁷⁰ rıḳ^c a: -E1

⁴⁴⁷¹ filān: Muṣṭafā KH

⁴⁴⁷² ile: -E2

⁴⁴⁷³ a^c şār: a^c zār E2

⁴⁴⁷⁴ itdügi: idügi İÜ2

⁴⁴⁷⁵ ṣ alem: ṣ alem-i ṣ alem İÜ2

riḥ at-me`ābīñ maḥabbet⁴⁴⁷⁶ ü⁴⁴⁷⁷ irādetini⁴⁴⁷⁸ kitābe-i⁴⁴⁷⁹ kāşāne-i bāl ve ḥidmet-i⁴⁴⁸⁰ pür-
sa`ādetini (KH 41a) ʿ unvān-ı şaḥīfe-i (NO 39b) aʿ māl bilen⁴⁴⁸¹ bende-i⁴⁴⁸² devlet-ḥāh ve
çāker-i ʿ ubūdiyyet-penāh idügi muḥtāc-ı taḥrīk-i⁴⁴⁸³

[FA62a]

ķalem ve taḥrīr-i raķam degüldür ve⁴⁴⁸⁴ bu ḥāletde olan⁴⁴⁸⁵ duʿ āgūylar sipāriş olunmaķ⁴⁴⁸⁶
nihāyet fużülī⁴⁴⁸⁷ ve edvār-ı maķāmāt-ı erbāb-ı keremde⁴⁴⁸⁸ bī-uşūlīdür.⁴⁴⁸⁹ Ammā yine⁴⁴⁹⁰
müteveccih-i āsitāne-i (BN 30b) devlet-āşyāne⁴⁴⁹¹ olıcaķ⁴⁴⁹² (E3 55b) bī-iḥtiyār zeyl-i⁴⁴⁹³
duʿ ā-nāmede derc olunmasına⁴⁴⁹⁴ meyl olındı. Bāķī hemişe. [Beyt⁴⁴⁹⁵ li-münşi`ihi⁴⁴⁹⁶]

Fāilātü Mefā`ilün Fā`lün

Pāye-i baḥt⁴⁴⁹⁷ u cāh kāyim bād

Bi`n-Nebiyi ve ālihi`l-emcād⁴⁴⁹⁸

⁴⁴⁷⁶ maḥabbet: muḥibb E2

⁴⁴⁷⁷ ü: -E1, -İÜ2

⁴⁴⁷⁸ irādetini: dāirini E1; dārātini İÜ2

⁴⁴⁷⁹ kitābe: kifāyet E1

⁴⁴⁸⁰ ḥidmet: ḥizmet İÜ2

⁴⁴⁸¹ bilen: iken E1

⁴⁴⁸² bende: -E1

⁴⁴⁸³ taḥrīk: taḥrīr İÜ2; -E1

⁴⁴⁸⁴ ve: -KH

⁴⁴⁸⁵ olan: aķrān E1

⁴⁴⁸⁶ olunmaķ: olmaķ E1

⁴⁴⁸⁷ fużülī: fużül E1

⁴⁴⁸⁸ kerem: kirām E1, İÜ2

⁴⁴⁸⁹ uşūlī: uşul E1

⁴⁴⁹⁰ yine: -İÜ2

⁴⁴⁹¹ āşyāne: -E1

⁴⁴⁹² olıcaķ: olınacaķ İÜ

⁴⁴⁹³ zeyl: dil E1

⁴⁴⁹⁴ olunmasına: olınmağa NO

⁴⁴⁹⁵ beyt: -KH, -E3, -İÜ, -İÜ2

⁴⁴⁹⁶ li-münşi`ihi: -SÇ, -BN, -E1, -NO, -İÜ, -İÜ2

⁴⁴⁹⁷ baḥt: taḥt KH, İÜ2

⁴⁴⁹⁸ Hz. Muhammed ve onun yüce ailesinin hürmetine Bahtının mertebesi ve makamın daima yüksek olsun

43. Bu ⁴⁴⁹⁹ Nüşha ⁴⁵⁰⁰ Daḥi Ba'zı E'izze-i ⁴⁵⁰¹ Aḥbāb ⁴⁵⁰² ve Ecille-i Aşḥāb
 Ḥidmetine ⁴⁵⁰³ 'Arz-ı Ḥulūş İtmekden ⁴⁵⁰⁴ Soñra Ba'zı Fuḡarā-çün Cihet-i
 İstircā ⁴⁵⁰⁵ İtmek ⁴⁵⁰⁶ Cihetiñe ⁴⁵⁰⁷ Taḥrīr ⁴⁵⁰⁸ Olınmışdı ⁴⁵⁰⁹

Āsitān-ı rāstān ⁴⁵¹⁰ -maḡām ki kāffe-i enām ve 'amme-i ḥavāşş u 'avām (E1 62a) iḥrām-ı ⁴⁵¹¹
 (SÇ 49a) iḥtirāmı ta'if ⁴⁵¹² ve ⁴⁵¹³ vezā'if-i iḥlāş-ı tām̄m ⁴⁵¹⁴ u ferāyız-i 'ubūdiyyāt-ı ⁴⁵¹⁵ mā-lā
 kelām ile rŭkn ũ ḥaṭīm̄inde ⁴⁵¹⁶ 'ākif olmaḡı ⁴⁵¹⁷ aḡşā-yı maḡşūd ve ḡāyet-i merām (E2 51b)
 kılmışlardur ⁴⁵¹⁸ ve ḡāyet iclāl ũ (İÜ 52b) i'zām̄dan ⁴⁵¹⁹ ḡānī-i (NO 40a) ḥüccetü'l-İslām
 bilmişlerdür. [Mışrā ⁴⁵²⁰]

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Fe'ülün

Hemişe maḡşad-ı ⁴⁵²¹ züvvār-ı ⁴⁵²² Ka'be-i taḡkīk ⁴⁵²³

[Neşr ⁴⁵²⁴] Ve maḡşūd-ı ḥüccāc ⁴⁵²⁵ ricālen ⁴⁵²⁶ ye'tūhu ⁴⁵²⁷ min-küllü feccin 'amiḡ ⁴⁵²⁸ olup
 sā'ilerine fevz-i merāma zām̄in ũ ḡarīm̄ ⁴⁵²⁹ (İÜ2 110b) miḡen-i edvār u ⁴⁵³⁰ 'add ũ fiten-i
 rŭzgār

⁴⁴⁹⁹ Bu nüşha daḥi ba'zı e'izze-i aḥbāb ve ecille-i aşḥāb ḥidmetine 'arz-ı ḥulūş itmekden soñra ba'zı fuḡarā-çün cihet-i istircā itmek cihetiñe taḥrīr olınmışdı: -İÜ

⁴⁵⁰⁰ nüşha: -E1

⁴⁵⁰¹ e'izze: -KH

⁴⁵⁰² aḥbāb: ecnāb FA, E2

⁴⁵⁰³ ḥidmet: ḥizmet NO, E1, İÜ2

⁴⁵⁰⁴ itmekden: itdükden İÜ2

⁴⁵⁰⁵ istircā: istid'ā NO, E1, E3

⁴⁵⁰⁶ itmek: itmektür E1

⁴⁵⁰⁷ cihetiñe: cihetiyle FA, E2, E3, NO

⁴⁵⁰⁸ itmek cihetiñe taḥrīr: itmek için taḥrīr BN

⁴⁵⁰⁹ olınmışdı: olınmışdur E2, İÜ2; cihetiñe taḥrīr olınmışdı -E1

⁴⁵¹⁰ rāstān: āstān E3

⁴⁵¹¹ iḥrām: iḥtirām İÜ2

⁴⁵¹² ta'if: zāyir ve ṭāyif NO

⁴⁵¹³ ve: -İÜ2

⁴⁵¹⁴ tām̄m: nām İÜ2

⁴⁵¹⁵ 'ubūdiyyāt: 'ubūdiyyet E1

⁴⁵¹⁶ ḥaṭīm̄: ḥaṭm İÜ2

⁴⁵¹⁷ olmaḡı: olmaḡa E1

⁴⁵¹⁸ kılmışlardur: kılmışlardur ki E1

⁴⁵¹⁹ i'zām̄dan: i'zām̄ından NO

⁴⁵²⁰ mışrā': -SÇ, -E1, -E2, -E3, -BN, -İÜ, -İÜ2

⁴⁵²¹ maḡşad: maḡşūd E1, E3, İÜ2

⁴⁵²² züvvār: ḡarār İÜ2, vār E1

⁴⁵²³ Ziyaretçilerin maksadı daima taḡkik Kabe'sidir

[FA62b]

dan⁴⁵³¹ harem-i⁴⁵³² emn ola. [Beyt li-münşi'ihî⁴⁵³³]

Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün Fe'ūlün

Sipihr-i gerdeş idüp⁴⁵³⁴ sâkin olduğınca zemīn⁴⁵³⁵

Çapuñ şurūf-ı zamāndan emīn ola āmīn

[Neşr⁴⁵³⁶] Hıdmet⁴⁵³⁷ ü⁴⁵³⁸ ubūdiyet ve⁴⁵³⁹ niyāz u ta'zīm ve tefhīm ü⁴⁵⁴⁰ ikrām u i'zāz ki ol cenāb-ı büzürg-vārīñ me'āşir-i 'aliyye vü mekārīm-i seniyyesine lāyık ve nazār-ı erbāb-ı şafā-yı niyyet ve niqā-yı tavıyyetde⁴⁵⁴¹ rāi'c⁴⁵⁴² (E3 56a) ve rā'ıkdür. Nişār u⁴⁵⁴³ işār olunur.⁴⁵⁴⁴ [Mışrā'⁴⁵⁴⁵ li-münşi'ihî⁴⁵⁴⁶]

Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün

Zihī ikbāl eger maqbūl piş-i muqabbilān kered⁴⁵⁴⁷ (E1 62b)

⁴⁵²⁴ neşr: -SÇ, -E1, -E2, -E3, -BN, -İÜ, -İÜ2

⁴⁵²⁵ hüccāc: Hicāz E2

⁴⁵²⁶ ricālen: ricālün İÜ

⁴⁵²⁷ ye'tūhu: ye'tüne İÜ2; ye'şıku NO; ye'müne E1

⁴⁵²⁸ *İnsanlar, uzak dağ yolundan ona gelsinler* Ayette geçen doğru şekli: *Ye'tūke ricālen ve 'alā kulli dāmīrin ye'tüne min kulli 'amīk. ...yaya olarak ve hızlı yürüyen her (türlü) binek üstünde, (dünyanın) en uzak köşelerinden sana gelsinler.* Hacc/27

⁴⁵²⁹ garīm: garīm-i ledün NO

⁴⁵³⁰ u: -E1

⁴⁵³¹ rüzgārdan: rüzgārını E2; rüzgār E3

⁴⁵³² harem: hārām E3

⁴⁵³³ beyt li-münşi'ihî: li-münşi'ihî beyt KH; beyt BN; -İÜ, -İÜ2

⁴⁵³⁴ idüp: idüp ve E3

⁴⁵³⁵ zemīn: zamān İÜ2

⁴⁵³⁶ neşr: -E3, -İÜ, -İÜ2

⁴⁵³⁷ hıdmet: hıdmet NO, E1, İÜ2

⁴⁵³⁸ ü: -E1

⁴⁵³⁹ ve: -E3

⁴⁵⁴⁰ ü: -KH

⁴⁵⁴¹ tavıyyetde: tavıyyete E1

⁴⁵⁴² rāi'c: rābi'c İÜ2

⁴⁵⁴³ u: -E1, -İÜ, -İÜ2

⁴⁵⁴⁴ Nişār u işār olunur: i'zāz nişār u işār pāye-i cenāb-ı ser-firāz olunur NO

⁴⁵⁴⁵ mışrā': 'ayn E3, BN, SÇ; -NO, -İÜ, -İÜ2

⁴⁵⁴⁶ li-münşi'ihî: -KH, -SÇ, -BN, -İÜ, -İÜ2

⁴⁵⁴⁷ *İtibarlı kimselerin nazarında kabul görürse bu ne güzel bir talih olur*

[Nesr⁴⁵⁴⁸] Ve şerh-i galebe-i şevk ki gerden-i cānda tavk ve cinān-ı cenānda⁴⁵⁴⁹ yemīn ü yesār ve⁴⁵⁵⁰ tahte⁴⁵⁵¹ ve⁴⁵⁵² fevkadür.⁴⁵⁵³ Mütecāviz-i vus⁴⁵⁵⁴ ve hāric-i⁴⁵⁵⁵ tavkdur. Lā-cerem biḍā⁴⁵⁵⁶ a-i⁴⁵⁵⁶ sevḳ-i⁴⁵⁵⁷ kelām (İÜ2 111a) ol cānibe sevḳ olunmayup ihāle-i⁴⁵⁵⁸ ilm-i⁴⁵⁵⁹ vicdān (KH 41b) u zevḳ olunur. Ba⁴⁵⁶⁰ dehu⁴⁵⁶⁰ hāmil-i du⁴⁵⁶⁰ ā-nāme ki delāyil-i şalāḥ⁴⁵⁶¹ u faḳrı⁴⁵⁶² zuhūr-i⁴⁵⁶³ şabāḥ gibi mişbāḥ-i⁴⁵⁶⁴ (NO 40b) beyāndan müstağnīdür. Hāline münāsib cihete ṭālib olup ol cihetden⁴⁵⁶⁵ teveccüh-i⁴⁵⁶⁶ āsitāne-i devlet-āşiyāne cümle himem ü⁴⁵⁶⁷ (SÇ 49b) mesā⁴⁵⁶⁷ isine ḡālib⁴⁵⁶⁸ olmuştur. Şöyle ki inde'l-vuşul iltifāt-ı sa⁴⁵⁶⁷ adet-simātla merāmına fā'iz ola. Recā-i⁴⁵⁶⁹ tamāmdur⁴⁵⁷⁰ ki ol ḥāzret bu dā⁴⁵⁶⁹ ilerinden⁴⁵⁷¹ minen-i lā-yuḥşādan ḡayrı Vehhāb-ı

[FA63a]

bī-niyāz u Feyyāz-ı çāre-sāz⁴⁵⁷² dergāhından (İÜ 53a) meşvebāt-ı u zamāyı ḥāvī vü ḥāyız olalar. Çün ol ḥāzret-i⁴⁵⁷³ baht u cāh-ı⁴⁵⁷⁴ şūrī ve destgāh-ı mecāziden⁴⁵⁷⁵ (İÜ2 111b)

⁴⁵⁴⁸ nesr: -SÇ, -E1, -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

⁴⁵⁴⁹ cenānda: cenāndan E2; cenānda ki BN

⁴⁵⁵⁰ cānda tavk ve cinān-ı cenānda yemīn ü yesār u tahte ve fevkadür: cāna tavkdur lā cerem cenānda yemīn ü yesār u tahte ve fevkadür İÜ2

⁴⁵⁵¹ tahte: -E1

⁴⁵⁵² ve cinān-ı cenānda yemīn ü yesār ve tahte ve fevkadür: -NO

⁴⁵⁵³ fevkadür: fevkadān İÜ

⁴⁵⁵⁴ vus⁴⁵⁵⁴ : bey⁴⁵⁵⁴ E2

⁴⁵⁵⁵ tavk ve cinān-ı cenānda yemīn ü yesār ve tahte ve fevkadür. Mütecāviz-i vus⁴⁵⁵⁵ ve hāric: -İÜ2

⁴⁵⁵⁶ biḍā⁴⁵⁵⁶ a: biḍā⁴⁵⁵⁶ at E1

⁴⁵⁵⁷ sevḳ: şevḳ NO

⁴⁵⁵⁸ ihāle: ihāta İÜ2

⁴⁵⁵⁹ ilm: -NO

⁴⁵⁶⁰ ba⁴⁵⁶⁰ dehu: ba⁴⁵⁶⁰ demā BN

⁴⁵⁶¹ şalāḥ: şalāḥı ṭulū⁴⁵⁶¹ NO

⁴⁵⁶² faḳrı: faḳrı E1, İÜ2

⁴⁵⁶³ ve faḳrı zuhūr: -NO

⁴⁵⁶⁴ gibi mişbāḥ: -SÇ, -E1

⁴⁵⁶⁵ cihetden: cihetden ki BN

⁴⁵⁶⁶ teveccüh: -BN

⁴⁵⁶⁷ ü: -E3

⁴⁵⁶⁸ ol cihetden teveccüh-i āsitāne-i devlet-āşiyāne cümle-i himem ve mesā⁴⁵⁶⁸ isine ḡālib: ol cihetden cümle himmete teveccüh-i āsitāne-i devlet-āşiyāne ḡālib NO

⁴⁵⁶⁹ recā: ve recā NO

⁴⁵⁷⁰ tamām: tām E3

⁴⁵⁷¹ dā⁴⁵⁷¹ ilerinden: dā⁴⁵⁷¹ ilerden BN

⁴⁵⁷² u Feyyāz-ı çāresāz: -E2

⁴⁵⁷³ ol ḥāzret: -NO

mağşūd is^c āf-ı⁴⁵⁷⁶ merām fuḡarā-yı enām ve zu^c afā-yı metā^c ib-ı⁴⁵⁷⁷ eyyām itmekle (E1 63a/ E2 52a) taḡşīl-i me^c āric-ı⁴⁵⁷⁸ sa^c ādāt-ı ḡaḡīḡiyye⁴⁵⁷⁹ ve tekmīl-i ḡavāic⁴⁵⁸⁰ ü⁴⁵⁸¹ murādāt-ı yaḡīniyye idügin⁴⁵⁸² naşbü'l-^c ayn dīde-i teyaḡḡuz u (E3 56b) intibāh ve kārbend-i ^c azāim-i ^c azāim ve celāyil-i himem-i ma^c ālī-penāh⁴⁵⁸³ itmüştür. Eger⁴⁵⁸⁴ dā^c ī isticlāb-ı zerre-i⁴⁵⁸⁵ kemāl-i (BN 31a) kerem ve istinzāl-i ḡatre-i seḡāb-ı himem itmede⁴⁵⁸⁶ ser-i⁴⁵⁸⁷ ḡāme-i iṡnāb u⁴⁵⁸⁸ iḡşārı icrā-yı midād-ı istimdād-çün şaḡḡ ve bāb-ı ḡāne-i ibrām u ilḡāḡı ilḡā-yı⁴⁵⁸⁹ ṡaleb-i is^c ād u istis^c ād⁴⁵⁹⁰-çün (NO 41a) daḡḡ ide. Āftāb-ı münīrden su^c āl-i işrāḡ ve seḡāb-ı maṡīrden iltimās-ı⁴⁵⁹¹ ir^c ād⁴⁵⁹² u⁴⁵⁹³ ibrāḡ iden kimesne gibi taḡşīl-i⁴⁵⁹⁴ ḡāşıl itmege sa^c y-ı bī-ṡāyil itmiş olur. Bundan ziyāde biḡā^c at-ı⁴⁵⁹⁵ kelām (İÜ2 112a) sevḡ-ı⁴⁵⁹⁶ sūḡ-ı⁴⁵⁹⁷ ṡaleb-i merām ḡılınmaḡ ḡayr-i münāsib-i hāl ve nā-mülāyim-i⁴⁵⁹⁸ maḡām⁴⁵⁹⁹ feh̄m olunmaḡın⁴⁶⁰⁰ semt-i taḡrīr-i şaḡāyif-ı⁴⁶⁰¹ şenādan⁴⁶⁰² rüçü^c ve nehc-ı⁴⁶⁰³ taḡrīk-i selāsıl-ı⁴⁶⁰⁴ du^c āya şurū^c olındı. [Şi^c r⁴⁶⁰⁵ li-münşi'ihi⁴⁶⁰⁶]

⁴⁵⁷⁴ cāh: cāh u FA

⁴⁵⁷⁵ mecāziden: mecāzī E1

⁴⁵⁷⁶ is^c āf: ḡazā NO; sa^c ādet E1

⁴⁵⁷⁷ metā^c ib: ālām NO

⁴⁵⁷⁸ me^c āric: -NO

⁴⁵⁷⁹ ḡaḡīḡiyye: ḡaḡīḡine E3

⁴⁵⁸⁰ ḡavāyic: -NO

⁴⁵⁸¹ ü: -NO, -İÜ

⁴⁵⁸² idügin: idügi İÜ2

⁴⁵⁸³ me^c ālī-penāh: -FA

⁴⁵⁸⁴ idügin naşbü'l-^c ayn dīde-i teyaḡḡuz ve intibāh ve kārbend-i ^c azāyim-i ^c azāyim ve celāyil-i himem-i me^c ālī-penāh itmüştür. Eger: idügi ma^c lüm ḡazret-i cennet ḡazretdür eger NO

⁴⁵⁸⁵ zerre: dürr BN

⁴⁵⁸⁶ itmede: idüp NO

⁴⁵⁸⁷ sır: -E3, -İÜ2

⁴⁵⁸⁸ iṡnāb u: -NO

⁴⁵⁸⁹ ilḡā: -NO

⁴⁵⁹⁰ istis^c ād: istis^c ādı E1; isti^c dād İÜ2

⁴⁵⁹¹ iltimās: iltimā^c ı E2

⁴⁵⁹² ir^c ād: irdi^c ād E3; ir^c ā İÜ2

⁴⁵⁹³ ir^c ād u: -NO

⁴⁵⁹⁴ taḡşīl: taḡaşşul NO

⁴⁵⁹⁵ biḡā^c at: biḡā^c a KH, E2, NO, İÜ, İÜ2

⁴⁵⁹⁶ sevḡ: şevḡ BN

⁴⁵⁹⁷ sūḡ: -E1

⁴⁵⁹⁸ hāl ve nā-mülāyim: ḡālün ^c āyim E1

⁴⁵⁹⁹ maḡām: sām NO

⁴⁶⁰⁰ olunmaḡın: olmaḡın E1

⁴⁶⁰¹ taḡrīr-i şaḡāyif: -NO

[FA63b]

*Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün*Olduğınca sāḥa-i aḥbāb⁴⁶⁰⁷-i⁴⁶⁰⁸ cāh (E1 63b)Maḳṣad-ı erbāb-ı ḥācāt-ı enām⁴⁶⁰⁹

Hemseri olsun serāy-ı ḳadriñüñ

Saḳf u bām-ı⁴⁶¹⁰ künbed-i⁴⁶¹¹ firūze-fām⁴⁶¹²Andan itsün⁴⁶¹³ ḥalḳ-ı 'ālem ser-be⁴⁶¹⁴-ser (SÇ 50a)Cerr-i nef' ü celb-i ḥayr u⁴⁶¹⁵ kesb-i nām⁴⁶¹⁶

Devlet-i dāreyni olsun muḳtezā (KH 42a/ İÜ 53b)

Baḥtūña itmek du' ā her ṣubḥ u⁴⁶¹⁷ ṣām

Her sa' ādet ḥāşıl u her ḥayr-i naḳd

Ba' d ez-īn dīger çı güyem ve's-selām

44. Bu⁴⁶¹⁸ Nüşḥa⁴⁶¹⁹ Daḥi⁴⁶²⁰ Sipāriş-i Ehl-i Ḥācet⁴⁶²¹ İçün Semt-i⁴⁶²² TahriṛOlınmışdur⁴⁶²³ [Şi' r⁴⁶²⁴ li-münşi' ihi⁴⁶²⁵] (NO 42a)⁴⁶⁰² senādan: senāya NO⁴⁶⁰³ nehc: fehmi E1⁴⁶⁰⁴ taḥriḳ selāsil: -NO⁴⁶⁰⁵ şı' r: beyt NO; ḳıṭ' a BN, E3; -KH, -E1, -NO, -BN, -İÜ, -İÜ2⁴⁶⁰⁶ li-münşi' ihi: -E1, -NO, -BN, -İÜ, -İÜ2⁴⁶⁰⁷ aḥbāb: aṣḥāb E1, İÜ, İÜ2⁴⁶⁰⁸ aḥbāb: aḥbāb u KH⁴⁶⁰⁹ ḥācāt-ı enām: ḥācātü'l-enām E2⁴⁶¹⁰ bām: yādım E1⁴⁶¹¹ künbed: -E1⁴⁶¹² Olduğınca sāḥa-i aḥbāb-ı cāh Maḳṣad-ı erbāb-ı ḥācāt-ı enām Hemseri olsun serāy-ı ḳadriñüñ Saḳf u bām-ı künbed-i firūze-fām: -E3⁴⁶¹³ Andan itsün: İtsün andan İÜ2⁴⁶¹⁴ be: te E3⁴⁶¹⁵ u: -E1⁴⁶¹⁶ nām: tām KH⁴⁶¹⁷ u: -E1

*Mef'ülü Mefā'îlün Mefā'îlün Fe'îlün*Ey⁴⁶²⁶ nāme-i nām-āver ü ferhunde-vürüd⁴⁶²⁷Çün menzil ola saña⁴⁶²⁸ maqām-ı maḥmūdEşkiyle vürüd⁴⁶²⁹ oldı benüm⁴⁶³⁰ didelerim (NO 42b)Zinhār ki⁴⁶³¹ benden idesin⁴⁶³² arz-ı dürüd (E3 57a)

[Neşr⁴⁶³³] Dürer-i sitāyiş ü sipās ki Aden-i muşādaqat u istināsdan meclüb⁴⁶³⁴ ve⁴⁶³⁵ elmās-ı iltimās tab^c u dil-i⁴⁶³⁶ ni^c met-şināsla meşķüb olur.⁴⁶³⁷ Qılāde-i⁴⁶³⁸ gerden-i (E2 52b) arūs maḥabbet-i kāmīl ü vedād-ı tām⁴⁶³⁹ olmağ-çün rişte-i şafā-yı niyyet ve ḥulūş-ı⁴⁶⁴⁰ ṭaviyyetle⁴⁶⁴¹ ittisāk (E1 64a) u intizām virilüp⁴⁶⁴² ricā-i qabūl sa^c ādet-i mevşūl ile (İÜ2

⁴⁶¹⁸ Bu nüsha daḥi sipāriş-i ehl-i hācet için semt-i taḥrīr olınmışdur: -İÜ

⁴⁶¹⁹ nüsha: +NO, +BN

⁴⁶²⁰ daḥi: -NO

⁴⁶²¹ ehl-i hācet: -BN

⁴⁶²² semt: -İÜ2

⁴⁶²³ olınmışdur: bulmışdı NO; bulmuş idi E3; bulmışdur BN

⁴⁶²⁴ şî' r: beyt BN; -KH, -E1, -E3, -İÜ; -İÜ2

⁴⁶²⁵ li-münşi' ihi: -E2, -İÜ, -İÜ2

⁴⁶²⁶ *Ey gelişi mübarek ve şanlı mektup*

⁴⁶²⁷ vürüd: der ü İÜ2

⁴⁶²⁸ saña: -İÜ

⁴⁶²⁹ dü rüd: vürüd E3, FA

⁴⁶³⁰ benüm: hem BN; -SÇ, -E1

⁴⁶³¹ ki: -E3

⁴⁶³² idesin: -SÇ, E1, E2

⁴⁶³³ neşr: -E1, -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

⁴⁶³⁴ meclüb: maḥbūb E1

⁴⁶³⁵ ki Adn-i muşādaqat ve istināsdan meclüb ve: -NO

⁴⁶³⁶ u dil: -NO

⁴⁶³⁷ olur: olup E3; -SÇ, -E1

⁴⁶³⁸ ni^c met-şināsla meşķüb olur. Qılāde: ni^c met-şināsla qābil-i intisāk ve intizām kılınup qılāde NO

⁴⁶³⁹ tām: tāmām İÜ2

⁴⁶⁴⁰ ḥulūş: ḥalāş E1

⁴⁶⁴¹ ṭaviyyetle: -E1

⁴⁶⁴² rişte-i şafā-yı niyyet ve ḥulūş-ı ṭaviyyetle ittisāk ve intizām virilüp: -NO

113a) ‘atabe-i ‘aliyye-i ma‘ālī-fürū‘ ve mekārim-⁴⁶⁴³uşūl semtine irsāl ü işāl⁴⁶⁴⁴ olunur.

[Beyt⁴⁶⁴⁵]

Mef‘āilün Fe‘ilātün Mef‘āilün Fe‘ilün

Çü⁴⁶⁴⁶ gül be-ḥande der-āyed leb-i ehl-i zi⁴⁶⁴⁷-şafā⁴⁶⁴⁸

Eger zi-gülşen-i luṭfet⁴⁶⁴⁹ vezed⁴⁶⁵⁰ nesīm-i rızā⁴⁶⁵¹

[Neşr⁴⁶⁵²] Ba‘ demā⁴⁶⁵³ mūşil-i şaḥīfe-i⁴⁶⁵⁴ şaḥīḥa-i⁴⁶⁵⁵ ihlāş filān dā‘īleri ki⁴⁶⁵⁶ ḥilye-i fezāyil ile çihre-i vücūdın⁴⁶⁵⁷ ḥālī⁴⁶⁵⁸ ve ḥalbe-i⁴⁶⁵⁹ efāzılda⁴⁶⁶⁰ ḡubār-ı⁴⁶⁶¹ mesbūḳiyetden⁴⁶⁶² cebhe-i isti‘dādın⁴⁶⁶³ ḥālī kılınışdur.⁴⁶⁶⁴ Müsteḥaḳḳ u müsta‘iddür ki leṭā‘if-i⁴⁶⁶⁵ ‘ināyet ü terbiyetiñüz ki umūr-ı fużalā vü⁴⁶⁶⁶ ‘ulemā anıñla⁴⁶⁶⁷ intizām u temşiyet bulur.⁴⁶⁶⁸ Mezbūrıñ ḥaḳḳında eymen-i vücūh⁴⁶⁶⁹ ve aḥsen-i şüverle⁴⁶⁷⁰ āyīne-i vücūd u nümūdda⁴⁶⁷¹ cilveger (İÜ

⁴⁶⁴³ mekārim: maḥāsin NO

⁴⁶⁴⁴ irsāl ve işāl: işāl ve irsāl E3

⁴⁶⁴⁵ Beyt: -İÜ, -İÜ2

⁴⁶⁴⁶ *Eğer senin lütuf gülşeninden arzu rüzgarı eserse Sevinçten umut dudağına gonca gibi bir gülüş gelir*

⁴⁶⁴⁷ zi: -İÜ2

⁴⁶⁴⁸ zi-şafā: zi-neşāṭ-i şafā

⁴⁶⁴⁹ luṭfet: luṭf E2

⁴⁶⁵⁰ vezed: vez E1

⁴⁶⁵¹ rızā: şabā BN; vefā E3

⁴⁶⁵² neşr: -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

⁴⁶⁵³ ba‘ demā: ba‘ dehu İÜ2

⁴⁶⁵⁴ şaḥīfe: şaḥīfe-i şena E1; -E3

⁴⁶⁵⁵ şaḥīḥa: şaḥīḥ E1

⁴⁶⁵⁶ ki: -NO

⁴⁶⁵⁷ vücūdın: vücūdını HA

⁴⁶⁵⁸ ḥālī: ḥāl E1

⁴⁶⁵⁹ ḥalbe: ḥilye İÜ2

⁴⁶⁶⁰ efāzılda: efāzilet NO

⁴⁶⁶¹ ḡubār: ‘ abā KH

⁴⁶⁶² mesbūḳiyetden: mesbūḳiden E1

⁴⁶⁶³ isti‘dādın: isti‘dād E1

⁴⁶⁶⁴ kılınışdur: kılmağa NO

⁴⁶⁶⁵ leṭā‘if: luṭf NO

⁴⁶⁶⁶ vü: +KH

⁴⁶⁶⁷ anıñla: itmekle İÜ2

⁴⁶⁶⁸ ki umūr-ı fużalā ve ‘ulemā anıñla intizām ve temşiyet bulur: -NO

⁴⁶⁶⁹ vücūh: vücūd İÜ2

⁴⁶⁷⁰ şüver: şüret FA, E2

⁴⁶⁷¹ nümūdda: nümūda İÜ

54a) ola ve⁴⁶⁷² bu dā^cī egerçi cāzim idi⁴⁶⁷³ ki kendünün (SÇ 50b) fużüliligi⁴⁶⁷⁴ (İÜ2 113b) der-miyān (NO 43a) olmadan pertev-i āftāb-ı iltifāt-ı ma^cālī-nişābla (E1 64b) şeb-i āmālī rūz-i iqbāle inqılāb bulurdu. Ammā (BN 31b) maqşūd-ı⁴⁶⁷⁵ kadem⁴⁶⁷⁶ seyri^c-d-dāll ‘ale’l-*hayr*⁴⁶⁷⁷ ile (E3 57b) şavb-ı şavāba müteveccih ve *men keşefe* ‘an⁴⁶⁷⁸-ahīhi kurbeten⁴⁶⁷⁹ mücibi üzre şevb-i şevābı⁴⁶⁸⁰ mütelebbis⁴⁶⁸¹ olına.⁴⁶⁸² Bākī. Hemīşe sāha-i sa^cādet ü ikrām ber-müceb. [Mısrā^c 4683]

El-menhelu’l-azbu keşiru’r-ruhām⁴⁶⁸⁴

[FA64a]

[Neşr⁴⁶⁸⁵] Müzdaḥim-i (KH 42b) emāşil-i eyyām⁴⁶⁸⁶ ve müctemi^c-i emā’il-i⁴⁶⁸⁷ enām⁴⁶⁸⁸ ola.⁴⁶⁸⁹

[Mısrā^c 4690]

Bi⁴⁶⁹¹-ḥaqqı’n-Nebiyi^c aleyhi’s-selām⁴⁶⁹²

⁴⁶⁷² ve: -BN

⁴⁶⁷³ idi: idügi BN, FA, E1, E2

⁴⁶⁷⁴ fużüliligi: fużülilik E1; fużüliligiñ E2

⁴⁶⁷⁵ maqşūd: maqşūd oldur ki BN, İÜ

⁴⁶⁷⁶ kadem: -E3

⁴⁶⁷⁷ *Hayra götüren yürüyüş*

⁴⁶⁷⁸ ‘an: ‘alā BN

⁴⁶⁷⁹ *Kim kardeşinin üzüntüsünü giderirse...* Hadis-i Şerif orjinali: (مَنْ نَفَسَ عَنْ مُؤْمِنٍ كُرْبَةً مِنْ كُرْبِ الدُّنْيَا نَفَسَ اللَّهُ عَنْهُ) (كُرْبَةٌ مِنْ كُرْبِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ) Men neffese an-muminin kurbeten min-kurebi’d-dunyâ neffesallāhu an-hu kurbeten min- kurebi yevmi’l-kıyāme *Kim bir müminin dünya üzüntülerinden bir üzüntüsünü giderirse Allah da onun kıyamet günü üzüntülerinden birini giderir* Sünen-i Ebi Davud, Edeb, H. No: 4893

⁴⁶⁸⁰ şevābı: şevāb NO

⁴⁶⁸¹ mütelebbis: mülebbes İÜ2

⁴⁶⁸² olına: olmağdur NO; ola BN

⁴⁶⁸³ mısrā^c: şı^cr E2; -SÇ, -E1, -E3, -BN, -İÜ, -İÜ2

⁴⁶⁸⁴ *Tatlı su kaynağının mermerleri çoktur*

⁴⁶⁸⁵ neşr: +NO

⁴⁶⁸⁶ eyyām: enām BN, KH

⁴⁶⁸⁷ emā’il: emāşil E1, E2; efāzıl NO, E3, İÜ2

⁴⁶⁸⁸ enām: eyyām FA, KH, E1, SÇ, İÜ

⁴⁶⁸⁹ ola: -İÜ

⁴⁶⁹⁰ mısrā^c: ‘ayn KH; -SÇ, -E1, -E2, -BN, -İÜ, -İÜ2

⁴⁶⁹¹ *Nebi (as)’ın hürmetine*

⁴⁶⁹² “Bi-ḥaqqı’n-Nebiyi ‘aleyhi’s-selām” mısrasından sonra “Müderrişin ḥidmetlerine qabül-i dānişmend ḥuşuşında yazılan şefā‘at-nāmelerdür” kısmına geçer: E1

45. Bu⁴⁶⁹³ Şüret⁴⁶⁹⁴ Dağı⁴⁶⁹⁵ ‘ Arz-ı Hâcât⁴⁶⁹⁶ Ehli⁴⁶⁹⁷ İçün⁴⁶⁹⁸ Kaşd-ı⁴⁶⁹⁹ Senâ⁴⁷⁰⁰

Tahrîr Olmışdı⁴⁷⁰¹

(NO 41b)

Dürer-i tazarru‘ât u taḥiyyât-ı râ’ika vü ğurer-i taḥazzu‘ât u teslîmât-ı fâ’ika ki sebep-i⁴⁷⁰² zuhûrı maḥz-ı şafâ-yı (İÜ2 114a) niyyet ve niḳâ-yı taḥiyyetdür. Ol cenâb-ı ma‘âlî-me’âb ve fezâyl⁴⁷⁰³-nişâba⁴⁷⁰⁴ ki taḳbîl-i bisât sa‘âdet-i inbisâtı erbâb-ı⁴⁷⁰⁵ (E2 53a) âmâle ğâyet-i⁴⁷⁰⁶ maḳşûd ve nihâyet-i emniyyetdür. Nişâr u işâr⁴⁷⁰⁷ olunmaḳdan soñra. [Beyt⁴⁷⁰⁸ li-münşi’ihi⁴⁷⁰⁹]

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

Ḥazret-i ‘Alîye kim ‘izzeti⁴⁷¹⁰ olsun câvîd

‘Arza-i dâ‘î-i⁴⁷¹¹ muḥliş⁴⁷¹² k’ola iḥlâşı⁴⁷¹³ mezîd

[Neşr⁴⁷¹⁴] Oldur ki resânende-i du‘â-nâme âstâne-i sa‘âdet-maḳâma meşyen⁴⁷¹⁵ ‘ale’r-re’s ve’l-hâme⁴⁷¹⁶ itmâm-ı merâmına⁴⁷¹⁷ naḳd-i himmeti ḥarc idüp⁴⁷¹⁸ müteveccih oldıḳda

⁴⁶⁹³ Bu şüret dağı ‘arz-ı hâcât ehli için kaşd-ı senâ tahrîr olmuşdı: -İÜ

⁴⁶⁹⁴ Bu şüret dağı ‘arz-ı hâcât ehli için kaşd-ı senâ tahrîr olmuşdı: bu şüret dağı ‘arz-ı hâcât içündür BN

⁴⁶⁹⁵ dağı: -NO

⁴⁶⁹⁶ hâcât: hâcet FA

⁴⁶⁹⁷ ehli: -E3

⁴⁶⁹⁸ ‘arz-ı hâcât ehli için: ‘arz-ı ehl-i hâcât için NO

⁴⁶⁹⁹ kaşd-ı senâ: kaşdına İÜ2

⁴⁷⁰⁰ senâ: münâcât E3; -NO

⁴⁷⁰¹ olmuşdı: olınmışdur İÜ2

⁴⁷⁰² râ’ika ve ğurer-i taḥazzu‘ât ve teslîmât-ı fâ’ika ki sebep: -E3

⁴⁷⁰³ fezâyil: fezâ E3; mekârim NO

⁴⁷⁰⁴ nişâba: nişâb NO

⁴⁷⁰⁵ erbâb: -İÜ

⁴⁷⁰⁶ ğâyet: ğâ’ib SÇ

⁴⁷⁰⁷ nişâr u işâr: nişâb semtine nişâr NO

⁴⁷⁰⁸ beyt: -KH, -İÜ, -İÜ2

⁴⁷⁰⁹ li-münşi’ihi: -NO, -BN, -İÜ, -İÜ2

⁴⁷¹⁰ ‘izzeti: ‘izzet E2

⁴⁷¹¹ dâ‘î: dâḥî İÜ2

⁴⁷¹² muḥliş: -FA

⁴⁷¹³ iḥlâşı: iḥlâş E2

⁴⁷¹⁴ neşr: -FA, -E2, -E3, -NO, -İÜ, -İÜ2

⁴⁷¹⁵ Dağ tepe aşarak

⁴⁷¹⁶ meşyen ‘ale’r-re’s ve’l-hâme: -İÜ2

⁴⁷¹⁷ merâmına: merâma BN

⁴⁷¹⁸ itmâm-ı merâmına naḳd-i himmeti ḥarc idüp: -KH, -E2, -İÜ2

dā^c 4719 iltimās⁴⁷²⁰ eyledi ki zeyl-i şahīfe-i du^c ā ve nemīka-i şenāda derc olına. Ammā (İÜ 54b) dā^c 4721 ol cenāb-ı şefkat-me^ʿābīn^c umūm-ı^c avāṭif u merāḥim ve cümūm-ı me^ʿāşir-ı⁴⁷²² mekārimin

[FA65a]

āftāb-ı^c ālem-tābdān ki basīṭ-ı⁴⁷²³ zemīne (İÜ2 114b) envār u azvā^ʿ ile⁴⁷²⁴ pertāb itmekle⁴⁷²⁵ (E3 58a) pür-tāb ider. Ecell ü a^c lā bilürdi ve (SÇ 51a) seḥāb-ı pür-ābdan ki⁴⁷²⁶ türābdan⁴⁷²⁷ қақарāt⁴⁷²⁸ u süyūlin men^c itmeyüp⁴⁷²⁹ nişib (NO 42a) ü firāzı⁴⁷³⁰ yeksān tāze vü şād⁴⁷³¹-āb⁴⁷³² ider. 4733 Enfa^c ve evlā añlardı. İşāl-i ḥiṭābla⁴⁷³⁴ taşdı^c 4735 ve evkāt-ı şerīfelerin taẓyī^c 4736 itmekden muḥteriz ü muḥteris idi. Āḥir fetḥ-i bāb-ı muḥāṭaba ve keşf-i sırr-ı mükātebe ki⁴⁷³⁷ muḥlişlere nisbet қа^ʿim-i maḳām-ı devlet-i mücāvire ve nāyib-i menāb-ı sa^c ādet-i⁴⁷³⁸ muḥāveredür. 4739 Memnū^c 4740 u maḳtū^c olmamağ⁴⁷⁴¹ -çün^c arz-ı merāma⁴⁷⁴² iḳdām olındı. Zāhir dā^c 4743 muḥlişi⁴⁷⁴³ ḥüsn-i zannında tekzīb itmeyüp müşārūn ileyh çākerleriniñ⁴⁷⁴⁴ esbāb-ı ḥuşūl-i merāmın⁴⁷⁴⁵ ki ednā iltifāt-ı ḥuddām südde-i (İÜ2 115a)

4719 dā^c ı: dā^c iden KH, BN; -NO, -İÜ2

4720 *ve 'l-hāme* itmām-ı merāmına naḳd-i himmeti ḥarc idüp müteveccih oldıḳda dā^c ı iltimās: *ve 'l-hāme* müteveccih oldıḳda itmām-ı merāmına naḳd-i himmeti ḥarc idüp iltimās NO

4721 dā^c ı: bu dā^c ı E3

4722 meāşir: meāşir ve E3, İÜ2

4723 basīṭ: -NO

4724 u azvā^ʿ ile: azvā^ʿ ını E3; -NO

4725 pertāb itmekle: -İÜ2

4726 ki: -E3

4727 türābdan: türābıñ NO; -BN, -E3

4728 қақарāt: қаtre-i āb E3

4729 қақарāt ve süyūlin men^c itmeyüp: -NO

4730 firāzı: firāzın NO

4731 şād: şaz E3

4732 āb: ān İÜ2

4733 ider: -İÜ

4734 ḥiṭāb: ḥaṭā İÜ2

4735 taşdı^c: taşdıḳ E2

4736 ve evkāt-ı şerīfelerin taẓyī: -KH

4737 ki: -İÜ

4738 mücāvire ve nāyib-i menāb-ı sa^c ādet: -İÜ

4739 ki muḥlişlere nisbet қа^ʿim-i maḳām devlet-i mücāvire ve nāyib-i menāb-ı sa^c ādet-i muḥāveredür: -NO

4740 memnū^c: memnūn FA, İÜ2, E2, E3, SÇ

4741 olmamağ: olmağ İÜ2

4742 merāma: merām olınmağa NO

4743 muḥlişi: muḥliş E2

4744 çākerleriniñ: çākeriniñ KH

sidre-makāmla kāmīl ü tām olur tertīb iderler. Ol sebebden mezīd-i başt-ı kelāmdan⁴⁷⁴⁶
i' rāz u⁴⁷⁴⁷ içcām⁴⁷⁴⁸ oldu.⁴⁷⁴⁹ [Beyt⁴⁷⁵⁰]

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

Tū dest-gīr-i hālk-ı Hūdā-yı der-īn cihān⁴⁷⁵¹

Bādā Hūdā-yı derd ü⁴⁷⁵² cihān dest-gīr-i tu⁴⁷⁵³

(KH 43a)

[FA65b]

46. Bu Nüşha Daħi Ba'zı Ümerāya Sipāriş için Tahri'r⁴⁷⁵⁴ Olınmışdı⁴⁷⁵⁵ [Şi'r⁴⁷⁵⁶ li-
münşi'hi⁴⁷⁵⁷]

Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün

Merħabā ey dem-i cān⁴⁷⁵⁸-perver bād-ı seħeri

Nefesün yār gibi rūh-fezā oldu gibi⁴⁷⁵⁹

Yitiş ol dergeh-i a'lāya ki çerħ-i felegiñ

Anda hāk öpmek⁴⁷⁶⁰ için ħaddi⁴⁷⁶¹ dü-tā oldu gibi⁴⁷⁶² (BN 32a/ E2 53a)

Luř ile ħazretine di ki du' āgüylariñ

(E3 58b)

⁴⁷⁴⁵ merāmın: merāmında SÇ; murādın NO

⁴⁷⁴⁶ kelāmdan: kelāmla NO

⁴⁷⁴⁷ u: -iÜ

⁴⁷⁴⁸ i' rāz ve içcām: kemāl-i ilhāh ve ibrām olınmağa iĸdām NO

⁴⁷⁴⁹ oldu: olındı KH, BN, E3; olınmadı NO

⁴⁷⁵⁰ beyt: şî'r KH; -E2, -iÜ, -iÜ2

⁴⁷⁵¹ Hūdā-yı der-īn cihān: cihān der-īn cihān E3

⁴⁷⁵² ü: -E2

⁴⁷⁵³ *Sen bu dünyada Allah'ın kullarının elinden tutarsın Allah da her iki cihanda senin elinden tutsun*

⁴⁷⁵⁴ Bu nüsha daħi ba'zı ümerāya sipāriş için tahri'r olınmışdı: -iÜ

⁴⁷⁵⁵ olınmışdı: olınmışdır iÜ2; yazılmışdır BN

⁴⁷⁵⁶ Şî'r: beyt BN; Şî'r-i Türkî E3; -BN, -FA, -KH, -E1, -E2, -NO, -iÜ2

⁴⁷⁵⁷ li-münşi'hi: -BN, -E2, -FA, -SÇ, -iÜ2

⁴⁷⁵⁸ cān: -E3

⁴⁷⁵⁹ Merħabā ey dem-i cān-perver bād-ı seħeri Nefesün yār gibi rūh-fezā oldu gibi: Nefesün yār gibi rūh-fezā oldu gibi Merħabā ey dem-i cān-perver bād-ı seħeri iÜ2

⁴⁷⁶⁰ öpmek: olmağ KH, BN, E3

⁴⁷⁶¹ ħadd: -KH

⁴⁷⁶² gibi: -iÜ

Himmetün eylese mes^ç üd revā oldı gibi

[Neşr⁴⁷⁶³] Şad (İÜ 55a) hezār tazarru^ç u taḥāzzu^ç ol āsitān-ı āsmān-ı tereffu^ç cānibine ki mesned-i imāret-i ^çuzmā vü müttekâ-yı celālet-i kübrāya pīrāmen olmağla maḥsūd-ı sipihr-i müseddes ve mağbūt-ı⁴⁷⁶⁴ behişt-i müşemmendür. Ber-yed-i berid-i niyāz nişār⁴⁷⁶⁵ olunup⁴⁷⁶⁶ (SÇ 51b) dergāh-ı *yu^ç izzü men yeşā^ç* dan⁴⁷⁶⁷ tazarru^ç ve istid^ç ā olunur ki sāye-i sa^ç ādet sermāyesi kāffe-i berāyā vü ^çämme-i ^çasākır ü re^ç āyā üzre memdūd ve ṭālī^ç -i memālik-i Anaṭolı mess-i ^çūd⁴⁷⁶⁸ çetr-i⁴⁷⁶⁹ āsmān-ı esāsıyla⁴⁷⁷⁰ mes^ç üd⁴⁷⁷¹ ve livā-yı vālā-yı memleket-ārāsımın ser-i ^çalemi ki ^çayn-ı ^çizzet ü ^çalā vü mäh-ı nev-i⁴⁷⁷² āsumān-ı ^çazamet ü kibriyādur. Ufḫ-ı sa^ç ādet ü iclālde hilāl-i ^çid-i⁴⁷⁷³ devlet ü iḫbāl-i

[FA66a]

sermedī zuhūr u ebedī⁴⁷⁷⁴ ittişāl⁴⁷⁷⁵ ola. [Beyt⁴⁷⁷⁶ li-münşi'ihī⁴⁷⁷⁷]

Mefā^ç ilün Mefā^ç ilün Mefā^ç ilün Mefā^ç ilün

Cihān ṭurduḫça ṭursun⁴⁷⁷⁸ devletiyle Ḥazret-i Paşa (İÜ2 116a)

Cihānda bu du^ç āya kimdürür⁴⁷⁷⁹ k'āmīn⁴⁷⁸⁰ dimez ḥāşā⁴⁷⁸¹

⁴⁷⁶³ neşr: -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

⁴⁷⁶⁴ mağbūt: mağbūz İÜ2

⁴⁷⁶⁵ nişār: İşār E3

⁴⁷⁶⁶ olunup: olunur ki KH

⁴⁷⁶⁷ *yu^ç izzü men yeşā^ç*: Ayette doğrusu *Tu^ç izzu men yeşā^ç Dilediğini aziz kılarım*. Al-i İmran/26

⁴⁷⁶⁸ ^çūd: ^çūd ve İÜ

⁴⁷⁶⁹ çetr: cerr E2

⁴⁷⁷⁰ esāsıyla: āsāyla E3

⁴⁷⁷¹ mes^ç üd: mes^ç üd ola BN

⁴⁷⁷² nev: -E2

⁴⁷⁷³ ^çid: ^çid ü E2

⁴⁷⁷⁴ u ebedī: itdi İÜ2

⁴⁷⁷⁵ ittişāl: İşāl E3

⁴⁷⁷⁶ beyt: -KH, -İÜ, -İÜ2

⁴⁷⁷⁷ li-münşi'ihī: -FA, -BN, -SÇ, -İÜ, -İÜ2

⁴⁷⁷⁸ ṭurduḫça ṭursun: durduḫça dursun BN

⁴⁷⁷⁹ kimdürür: kimdür FA, BN, SÇ, KH,

⁴⁷⁸⁰ ki: -BN, -E3, -İÜ

⁴⁷⁸¹ Cihānda bu du^ç āya kimdür ki āmīn dimez ḥāşā: Buña āmīn dimez bir kimse cihānda yoḫdur ḥāşā SÇ

[Neşr⁴⁷⁸²] Herçend ki zerre-i bî-vücûdîñ muķâbele-i hürşîd-i raḥşānda⁴⁷⁸³ istidā-yı izāet⁴⁷⁸⁴ itmege iķtidārı muḥāl⁴⁷⁸⁵ ve ķatre-i kem-nümūd⁴⁷⁸⁶ muḥāzāt-ı deryā-yı ḥurūşānda iltimās-ı ifāza⁴⁷⁸⁷ ķılmağa tāb u tevānī maḥz-ı ḥayāldur. Ammā vücūd-ı⁴⁷⁸⁸ tām̄m u kām̄il ve feyz-i ʿāmm u şām̄ilden nezd̄ik ü (E3 59a) dūr cüyā-yı nūr ve ķarīb ü baʿīd ḥāhān-ı üm̄id olduđı zāhir ü bāhirdür. Ol sebebden yine⁴⁷⁸⁹ ḥuddām-ı sūd̄de-i sidre-iḥtişām maḥzarlarında bende-i Feth̄ī nām ḥaķķında feth̄-i bāb-ı (İÜ 55b) ilḥāḥ u ibrām olınmağa ğāyet-i bīmden dil-i dü-nīmle (KH 43b) iķdām olındı. [Beyt⁴⁷⁹⁰ li-münşiʿihi⁴⁷⁹¹]

Mefʿülü Fāʿilätü Mefāʿilü Fāʿilün

Bākī hemīşe sāye-i devlet müdām ola (İÜ2 116b)

Kemter ğulāmıña felek üsti maķām ola

Her kim ki āsitāneñe şıdķ ile yüz süre

Devlet aña muḥīʿ vü saʿādāt rām ola

47. Baʿzı Ekābir-i Ümerāya Şefāʿat-nāme⁴⁷⁹² için⁴⁷⁹³ Tahrīr⁴⁷⁹⁴ Olınmışdı⁴⁷⁹⁵

[FA66b]

[Şiʿr⁴⁷⁹⁶]

Mefʿülü Fāʿilätü Mefāʿilü Fāʿilün

⁴⁷⁸² neşr: -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

⁴⁷⁸³ raḥşān: dıraḥşān KH

⁴⁷⁸⁴ izāet: izāe E3

⁴⁷⁸⁵ muḥāl: ḥāl İÜ2

⁴⁷⁸⁶ nümūd: nümūd ki BN

⁴⁷⁸⁷ ifāza: ifāzata İÜ

⁴⁷⁸⁸ vücūd: cūd SÇ, İÜ2

⁴⁷⁸⁹ yine: -İÜ

⁴⁷⁹⁰ beyt: şiʿr E2; nazm BN; -KH, -E3, -İÜ, -İÜ2

⁴⁷⁹¹ li-münşiʿihi: -SÇ, -BN, -İÜ, -İÜ2

⁴⁷⁹² şefāʿat-nāme: sipāriş için ve şefāʿat-nāme İÜ2

⁴⁷⁹³ şefāʿat-nāme için taḥrīr olınmışdı: şefāʿat-nāme içündür BN

⁴⁷⁹⁴ Baʿzı ekābir-i ümerāya şefāʿat-nāme için taḥrīr olınmışdı: -İÜ

⁴⁷⁹⁵ olınmışdı: olınmışdur İÜ2

⁴⁷⁹⁶ şiʿr: ķıḥʿa BN; ķıḥʿa li-münşiʿihi E3; -SÇ, -E2, -İÜ, -İÜ2

Tā ez-berāy-i neyl-i murādāt her seher (E2 54a)

Dārend mü 'minān heme ber-gerd-i kārdest⁴⁷⁹⁷

Behr-i du' ā-yı cān-ı tu bādend ıudsiyān (SÇ 52a)

Ber-dāşte be-Ḥazret-i Perverdigār-ı⁴⁷⁹⁸ dest⁴⁷⁹⁹

[Neşr⁴⁸⁰⁰] Tā ki livā-yı vālā-yı āftāb her ruzi ser-dīvār-ı ufq-ı neyli hişār üzre manşüb ve hümā-yı bī-hemtā-yı fetḥ ve pīrūzi pīrūze-ı⁴⁸⁰¹ şemşir⁴⁸⁰² (İÜ2 117a) āb-reng-ı⁴⁸⁰³ āteş-⁴⁸⁰⁴ te'şire⁴⁸⁰⁵ mensüb ola. Ser-ı 'ilm-ı 'ālem-ārāy-ı⁴⁸⁰⁶ ḥazret-ı paşa-yı şavāb-ı tedbir⁴⁸⁰⁷ ve⁴⁸⁰⁸ āftāb-ı zamir ki midḥat-ı⁴⁸⁰⁹ cāh u celāl ü fazl u kemāl ve bezl (BN 32b) ü⁴⁸¹⁰ nevāl-ı zāt-ı bī-nazir ü⁴⁸¹¹ müte'ālī⁴⁸¹² ki⁴⁸¹³ taḥrīr-ı benānla⁴⁸¹⁴ beyān⁴⁸¹⁵ ve⁴⁸¹⁶ taḥrīr-ı lisānla (E3 59b) tibyan⁴⁸¹⁷ olunmaḫ ḥāric-ı ḥayyiz-ı imkāndur. Hemişe 'ayn-ı 'id-ı 'izzet ü 'alā ve dāll-ı devām-ı devlet-ı⁴⁸¹⁸ dīn ü dünyā olup hilāl-mişāl⁴⁸¹⁹ ruz-ı ḥarb ü⁴⁸²⁰ kıtālde⁴⁸²¹ izḥār-ı cemāl

⁴⁷⁹⁷ Her sabah muratlara ermek için Müminler ellerini göğe kaldırmış dua ediyorlar Senin ruhunun duası için melekler Cenab-ı Allah'a el açarlar

⁴⁷⁹⁸ Perverdigār: Kirdgār BN

⁴⁷⁹⁹ dest: hest BN

⁴⁸⁰⁰ neşr: -FA, -E2, -E3, -iÜ, -iÜ2

⁴⁸⁰¹ pīrūze: pīrūze İÜ2; herüre İÜ

⁴⁸⁰² şemşir: şems BN

⁴⁸⁰³ āb-reng: āb-reng ve KH

⁴⁸⁰⁴ āteş: elsün FA, E1, SÇ; aş E2

⁴⁸⁰⁵ te'şire: te'şir KH

⁴⁸⁰⁶ ārāy: rāy İÜ

⁴⁸⁰⁷ tedbir: tedebbür E3

⁴⁸⁰⁸ ve: +BN

⁴⁸⁰⁹ midḥat: midḥat ü BN

⁴⁸¹⁰ ü: -E3

⁴⁸¹¹ nazir ü: nazir-ı veli E3

⁴⁸¹² müte'ālī: mişālī KH, E3; mişāl İÜ, İÜ2; me'ālī SÇ

⁴⁸¹³ ki: -KH, -BN, -E2, -SÇ

⁴⁸¹⁴ taḥrīr-ı benānla beyān: -KH, -SÇ, -E2, -BN, -iÜ

⁴⁸¹⁵ beyān: 'ayān E3

⁴⁸¹⁶ ve: -KH, -E2, -BN, -iÜ

⁴⁸¹⁷ tibyan: tibyanla İÜ2; beyān KH, SÇ

⁴⁸¹⁸ devlet: devlet ü İÜ2

⁴⁸¹⁹ mişāl: -FA

⁴⁸²⁰ ü: -E2

⁴⁸²¹ ḥarb ü kıtālde: ḥarb ü kıtāl KH; ḥarb-ı vişalde SÇ

eylese⁴⁸²² rûze-i⁴⁸²³ mücâhede-i cihâd pâyân bulup rûz-i 'îd-i müşâhede-i şâhid-i murâd nümâyân ola. [Beyt⁴⁸²⁴ li-münşi'îhi⁴⁸²⁵]

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

Zülf-i ' anbersâdan oldıqça ' ayân ruhsâr-ı yâr

[FA67a]

Perçem-i tûğınđan olsun rûy-ı devlet âşikâr

[Neşr⁴⁸²⁶] Hâk-i (İÜ 56a) südde-i sidre-mağâm ki sedd-i reh-i⁴⁸²⁷ havâdiş-i eyyâmdur. Çihre-i niyâz u tazarru' mevzû ve sū-yi semâ-yı icâbet-nümâ-yı Ma' bûd-ı yektâ ve⁴⁸²⁸ Deyyân-ı bî-hemtâya keff-i⁴⁸²⁹ du' â ve⁴⁸³⁰ tahâzzu' merfû' kılnup huşûl-i murâdât-ı dü-cihânî ve⁴⁸³¹ vuşûl-i sa' âdât-ı cavidânî der-h' âst olunmağđan⁴⁸³² soñra cânib-i mülâzimân-ı hâcetmend ve muhtâcân-ı tazarru'⁴⁸³³ peyvend⁴⁸³⁴ iltifât-ı⁴⁸³⁵ zât-ı huçeste-şifât ki muhaşşıl-ı murâdât ve mücib-i sa' âdâtdur. Mebzûl buyıralar huşûşan bende-i Fethu'llâh haqqına ki gûşe-i şahîfe-i niyâzda yâd olunup güstâhâne (KH 44a) huşûl-i (SÇ 52b/ E3 60a) murâdı tazarru' olunup murâd olmışdı. [Beyt⁴⁸³⁶ li-münşi'îhi⁴⁸³⁷]

Coz âsitân-ı tu-eş der-cihân penâhî nîst (İÜ2 118a)

Serverâ be-coz ân⁴⁸³⁸ der-ğavâle gâhî nîst⁴⁸³⁹

⁴⁸²² eylese: ile İÜ2

⁴⁸²³ rûze: zevn İÜ2

⁴⁸²⁴ Beyt: -E3, -İÜ, -İÜ2

⁴⁸²⁵ li-münşi'îhi: -SÇ, -BN, -E3, -İÜ, -İÜ2

⁴⁸²⁶ neşr: -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

⁴⁸²⁷ sedd-i reh: sedd KH

⁴⁸²⁸ ve: -E2

⁴⁸²⁹ keff: keff ü E2

⁴⁸³⁰ ve: -E2

⁴⁸³¹ ve: -İÜ

⁴⁸³² olunmağđan: oldıqđan BN

⁴⁸³³ tazarru': -İÜ2

⁴⁸³⁴ peyvend: peyvende E3, İÜ2

⁴⁸³⁵ iltifât: ilkıfât E3

⁴⁸³⁶ beyt: kıt' a BN; -SÇ, -E2, -İÜ, -İÜ2

⁴⁸³⁷ li-münşi'îhi: -KH, -E3, -BN, -SÇ, -E2, -İÜ, -İÜ2

⁴⁸³⁸ ân: in FA

[Neşr⁴⁸⁴⁰] Bundan ziyāde bīm-i melāl ṭab^c-ı deryā-nevālden⁴⁸⁴¹ ilhāḥa⁴⁸⁴² ve⁴⁸⁴³ ibrāma hücūm⁴⁸⁴⁴ u iḡdām olınmadı. [Beyt⁴⁸⁴⁵ li-münşi'ihî⁴⁸⁴⁶] (E2 54b)

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

Hemişe āsitāneñ Ka^c be-i ḡalk-ı cihān olsun

[FA67b]

Zulām-i zulm^c adlūñ āftābından⁴⁸⁴⁷ nihān olsun

48. Müderris̄in⁴⁸⁴⁸ Ḥidmetlerine⁴⁸⁴⁹ Ḳabūl-i Dānişmend⁴⁸⁵⁰ Ḥuşūşında⁴⁸⁵¹ Yazılan⁴⁸⁵²

Şefā' at-nāmelerdür Ba^c zı Efāzıl-ı⁴⁸⁵³ Erbāb-ı Tedrīs ki Nām-ı Aḡmed ile Mūnādā idi⁴⁸⁵⁴ Taḡrīr⁴⁸⁵⁵ Olındı⁴⁸⁵⁶ [Şi' r li-münşi'ihî mużamminan⁴⁸⁵⁷]

Yuḡabbelu'l-arzu ta^c zīmen ledā Ḥaram⁴⁸⁵⁸

Lā-zāle mütemessikan⁴⁸⁵⁹ bi'l⁴⁸⁶⁰-c izzı müstelime

El-mecdü mecdün iz eḡḡā mülāzimeh⁴⁸⁶¹

⁴⁸³⁹ *Dünyada senin kapından başka bir sığınak yoktur Ey padişah bu kapıdan başka gidecek hiçbir yer yok*

⁴⁸⁴⁰ neşr: -SÇ, -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

⁴⁸⁴¹ nevālden: nevāliñden KH; nevālınden İÜ

⁴⁸⁴² ilhāḥa: ilḡḡ E3, İÜ2

⁴⁸⁴³ ve: -FA

⁴⁸⁴⁴ hücūm: hümūm İÜ

⁴⁸⁴⁵ beyt: -KH, -E3, -İÜ, -İÜ2

⁴⁸⁴⁶ li-münşi'ihî: -SÇ, -İÜ, -İÜ2

⁴⁸⁴⁷ āftābından: āftābdan E2

⁴⁸⁴⁸ Müderris̄in ḡidmetlerine ḡabūl-i dānişmend ḡuşūşında yazılan şefā' at-nāmelerdür. Ba^c zı efāzıl-ı erbāb-ı tedrīs ki nām-ı Aḡmed ile mūnādā idi taḡrīr olındı: -İÜ

⁴⁸⁴⁹ ḡidmetlerine: ḡidmetlerin E2; ḡidmetlerinde E3; ḡizmetlerine İÜ2; ḡazretlerine SÇ

⁴⁸⁵⁰ dānişmend: dānişmendān E3

⁴⁸⁵¹ ḡuşūşında: iḡün E1

⁴⁸⁵² yazılan: taḡrīr olan İÜ2

⁴⁸⁵³ efāzıl: -BN

⁴⁸⁵⁴ mūnādā idi: mūnādādür BN

⁴⁸⁵⁵ taḡrīr olındı: -BN

⁴⁸⁵⁶ olındı: olınmışdı E1; olınmış idi E3

⁴⁸⁵⁷ şı' r li-münşi'ihî mużamminan: nazm BN; li münşi'ihî mutāzamminan E3; li-münşi'ihî KH, E1; -İÜ, -İÜ2

⁴⁸⁵⁸ *Beytü'l-Haram'a varınca hürmetle yer öpülür İçten bir saygıyla oraya kapanılır Onun yolunda kurban olmak şereftir Onun isminden bir parça gelse onun için hamd edilir*

⁴⁸⁵⁹ mütemessikan: muḡakkā E1

⁴⁸⁶⁰ bi: -E1

Ve'l-ḥamdu ḥummide lemma'ştuḳka⁴⁸⁶² minhu ismuh⁴⁸⁶³

[Neşr⁴⁸⁶⁴] Meclis-i sāmī-i felek-mişāl ve maḥfel-i nāmī-i⁴⁸⁶⁵ mülk-menāle⁴⁸⁶⁶ (İÜ2 118b) ki kıblegāh-ı emāşil (İÜ 56b) ü kıblegāh-ı⁴⁸⁶⁷ efāzıldur. Ta'ālluḳ u tazarru' vü temelluḳ u taḥāzzu'⁴⁸⁶⁸ vü ta'aşşuḳ⁴⁸⁶⁹ u taḥaşşu'⁴⁸⁷⁰ ki netice-i şafā-yı niyyet ve naḳā-yı ṭaviyyet (E1 65a) belki vücūd-ı bende-i dā'īye lāzım-ı⁴⁸⁷¹ māhiyyetdür. İhdā⁴⁸⁷² vü ithāf ve 'arāyis-i⁴⁸⁷³ maḥabbet⁴⁸⁷⁴ ü velā 'abīr-i⁴⁸⁷⁵ sitāyiş ü⁴⁸⁷⁶ 'anber-i şenā ile mu'anberü'l⁴⁸⁷⁷ -izār ve mu'aṭṭaru'l-liḥāf kıılmaḳdan⁴⁸⁷⁸ şoñra ma'rüz (E3 60b) olunur ki ḥāmil-i ruḳ'a-i ḍarā'at ve rā'ī-i⁴⁸⁷⁹ ḳur'a-i şefā'at-berī ḫalīfe⁴⁸⁸⁰-bendeleri⁴⁸⁸¹ ki şadef-i

[FA68a]

'ummān-ı⁴⁸⁸² ḳalbi aḳṭār-ı⁴⁸⁸³ emṭār-ı nīsān-ı isti'dād (BN 33a) ile pür dürr ve ṭaraf-ı dükkān-ı zihni eşmār-ı⁴⁸⁸⁴ eşcār-ı rüşd ü sedād ile pürdür. İstiḫḳāḳ-ı duḫūl-i meclis-i ma'ārif-penāh (SÇ 53a) çihre-i aḫvālinden müteferriş ve isti'dād-ı vuşūl-i maḥfel-i fezāyil destgāh-ı (İÜ2 119a) cebhe-i eṭvārından müteḥaddis olmaḡın meşā'il-i ifāde-i bāhireden

⁴⁸⁶¹ melāzimeh: melāzimehdür E1

⁴⁸⁶² üştüḳka: eşaḳḳ E1

⁴⁸⁶³ ismuh: nesm E1

⁴⁸⁶⁴ neşr: -SÇ, -E1, -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

⁴⁸⁶⁵ nāmī: nām E1

⁴⁸⁶⁶ menāle: mişāle KH

⁴⁸⁶⁷ kıblegāh: kıblegāh-ı cāy KH

⁴⁸⁶⁸ taḥāzzu': taḥāzzul E2

⁴⁸⁶⁹ ta'aşşuḳ: -E1, -E2, -SÇ

⁴⁸⁷⁰ ve taḥaşşu': -SÇ, -E1, -E3

⁴⁸⁷¹ lāzım: lāzım u ta'aşşuḳ E2

⁴⁸⁷² ihdā: imdād E1

⁴⁸⁷³ 'arāyis: 'arūs BN

⁴⁸⁷⁴ maḥabbet: muḥibb KH

⁴⁸⁷⁵ 'abīr: 'anber İÜ2

⁴⁸⁷⁶ ü: -E3

⁴⁸⁷⁷ mu'anber: mu'teber İÜ2

⁴⁸⁷⁸ kıılmaḳdan: kıılmadan SÇ

⁴⁸⁷⁹ rā'ī: rāmī KH, İÜ2

⁴⁸⁸⁰ ḫalīfe: -KH

⁴⁸⁸¹ bendeleri: bende E1

⁴⁸⁸² 'ummān: -İÜ2

⁴⁸⁸³ aḳṭār: ifṭār İÜ2

⁴⁸⁸⁴ eşmār: istimār İÜ2

istizâ'a-i⁴⁸⁸⁵ vecd ol ifâza-i zâhireden istifâzâ⁴⁸⁸⁶ iden⁴⁸⁸⁷ tullâb-ı⁴⁸⁸⁸ fezâyil-i iktisâb zümresine intikâl ü inkılab ve ol cenâb-ı ifâdet⁴⁸⁸⁹-me'âb (KH 44b) huzûrında iltifât-ı sa'âdet- nişâbla tekmi'l-i nefis ü tetmîm-i ders (E1 65b) ve telkîn-i fikr ü hâdes⁴⁸⁹⁰ iden firçanıñ kâlibına inşibâb⁴⁸⁹¹ akşâ-yı âmâl ve kuşârâ-yı ârâyı olmağın (E2 55a) teressül-i darâ'atle tevessül ü temessük-i şefâ'atle tevaşşul (İÜ 57a) idüp kâşid-ı 'arşa-i⁴⁸⁹² harem-i kerem⁴⁸⁹³-nihâd ve 'âzim-i⁴⁸⁹⁴ sâha-i İrem-i zâtü'l-'imâd oldu.⁴⁸⁹⁵ Çün şân-ı a'lâ vü esmâ ve hulq-ı kerem-i ef'âl ü kemâl-i⁴⁸⁹⁶ esmâñuz (İÜ2 119b) ef'âl-i ihsâna⁴⁸⁹⁷ muṭava'at

[FA68b]

itmesi ef'âlden binâ-i meṭâvi' gibi lâzım ve hulq-ı zemen hulq-ı⁴⁸⁹⁸ (E3 61a) ḥasen-i zât-ı 'âlîñüze ḥâlen ve istikbâlen⁴⁸⁹⁹ *lem* ve *lemma*⁴⁹⁰⁰ gibi câzımdür. Pes iḳdâm u ibrâm-ı ğayr-i münâsib-maḳâm ve ilḥâḥ u imlâl-i ğayr-i muḳtezâ-yı ḥâl görilüp küçe-i istid'âdan rücû' ve şâri'-i du'âya şurû' olındı. Hemîşe esbâb-ı kâr-ḥâne-i taḳdîr⁴⁹⁰¹ ve⁴⁹⁰² 'azâyim-i 'azâyim ḥâtır-ı ḥâṭire muvâfiḳ u murâfiḳ ve ḥubb u velâ-yı⁴⁹⁰³ cenâb-ı mevfürü'l-'ulâ imkân-ı (E1 66a) ḥâşş gibi 'amme-i mümkinâtdan 'arz-ı ğayr-i müfârıḳ ola. [Beyt⁴⁹⁰⁴ li-münşi'ihî⁴⁹⁰⁵]

⁴⁸⁸⁵ istizâe: istizâe-i istifâde E3

⁴⁸⁸⁶ istifâzâ: iltifâza E2

⁴⁸⁸⁷ iden: idüp E1

⁴⁸⁸⁸ tullâb: ṭaleb E2

⁴⁸⁸⁹ ifâdet: ifâde E2, E3, İÜ, İÜ2

⁴⁸⁹⁰ ḥades: heves E1

⁴⁸⁹¹ inşibâb: inşibâbla İÜ2

⁴⁸⁹² 'arşa: 'arza SÇ, E1

⁴⁸⁹³ kerem: -SÇ, -E1

⁴⁸⁹⁴ 'âzim: ḥâzim İÜ2

⁴⁸⁹⁵ oldu: eyledi E3

⁴⁸⁹⁶ kemâl: -İÜ2

⁴⁸⁹⁷ ihsâna: ihsân E2

⁴⁸⁹⁸ hulq: ḥalvet E1

⁴⁸⁹⁹ istikbâlen: istikbâl E1

⁴⁹⁰⁰ Arapçada bir müzari fiili cezm eden edatlardan olup muzari fiile mazi olumsuzluk anlamı katar

⁴⁹⁰¹ taḳdîr: -SÇ, -E1

⁴⁹⁰² ve: -KH, -E1, -E2, -E3, -SÇ, -İÜ

⁴⁹⁰³ velâ: vâlâ KH

⁴⁹⁰⁴ beyt: -KH, -E1, -İÜ, -İÜ2

⁴⁹⁰⁵ li-münşi'ihî: -SÇ, -BN, -E1, -E3, -İÜ, -İÜ2

Bi-Muḥammed ve ālihi⁴⁹⁰⁶-emcād

Ve bi-şahbihi⁴⁹⁰⁷’t-ṭulā^c i fi’l-encād⁴⁹⁰⁷

49. Bu⁴⁹⁰⁸ Şüret Daḥi Ğāliben⁴⁹⁰⁹ Ol Ḥidmete⁴⁹¹⁰ Taḥrīr Olınup İrsāl⁴⁹¹¹ Olınmışdı⁴⁹¹²

(SÇ 53b/ İÜ2 120a)

Tā ki emāşil-i efāzıl-ı iktibās meşā^c il-i⁴⁹¹³ mesā[’] il⁴⁹¹⁴ itmege iştiğāl ide ve meşā^c il-i⁴⁹¹⁵ fezāyıl maḥāfil-i emāşilde iştiāl kıla.⁴⁹¹⁶ Rāḥa-i⁴⁹¹⁷ kef-i deryā mişāl yenābī^c -i⁴⁹¹⁸ fażl u⁴⁹¹⁹ edeb müteşevviklerine mevrıd-i kāfī ve sāḥa vü⁴⁹²⁰ şadr-i⁴⁹²¹ Hızır⁴⁹²² emşāl-i⁴⁹²³ bevādī-i⁴⁹²⁴ sa^c y ü ṭaleb-i mütā^c atışlarına menhel-i şāfī ola. [Beyt⁴⁹²⁵ li-münşi’ihi⁴⁹²⁶]

Fā’ ilātün Fā’ ilātün Fā’ ilātün Fā’ ilün

Dā^c iş-i sırr-ı du^c ā-rā çün kuned z[’] in rev beyān⁴⁹²⁷

[FA69a]

Ez-zevāyā-yı felek āmin kuned⁴⁹²⁸ kerrübiyān⁴⁹²⁹

(İÜ 57b)

⁴⁹⁰⁶ ālihi: bi-ālihi E2, İÜ

⁴⁹⁰⁷ Hz. Muhammed, onun yüce ailesi ve gayretkeş ashabı hürmetine

⁴⁹⁰⁸ Bu şüret daḥi Ğāliben ol Ḥidmete taḥrīr olınup irsāl olınmışdı: -İÜ

⁴⁹⁰⁹ Ğālibā: ḥālen E1

⁴⁹¹⁰ Ḥidmete: ḥizmete İÜ2; ḥidmetine KH; ḥidmet E3

⁴⁹¹¹ Bu şüret daḥi Ğāliben ol Ḥidmete taḥrīr olınup irsāl olınmışdı: bu daḥi şefā^c ate mutazammındır BN

⁴⁹¹² olınmışdı: olındı İÜ2

⁴⁹¹³ meşā^c il: meşāmil E3

⁴⁹¹⁴ mesā[’] il: ‘ alā mesā[’] il E3

⁴⁹¹⁵ meşā^c il: meşāgil İÜ2

⁴⁹¹⁶ kıla: ide İÜ2

⁴⁹¹⁷ Rāḥa: lāḥa KH

⁴⁹¹⁸ yenābī^c: yenābī^c ve SÇ, E1

⁴⁹¹⁹ u: -E1

⁴⁹²⁰ vü: -SÇ

⁴⁹²¹ şadr: şudür E3

⁴⁹²² Hızır: Hızır İÜ2

⁴⁹²³ emşāl: emnāl E3, İÜ2

⁴⁹²⁴ bevādī: bu vādī KH

⁴⁹²⁵ beyt: -KH, -E1, -İÜ, -İÜ2

⁴⁹²⁶ li-münşi’ihi: -BN, -E1, -E3, -İÜ, -İÜ2

⁴⁹²⁷ Melekler alemin dört bir yanından amin derler

⁴⁹²⁸ koned: kone E1

⁴⁹²⁹ kerrübiyān: kerrübiyā E1

[Neşr⁴⁹³⁰] Ba^c dehu zühür-ı nehâr ve kudüm-i bahâr gibi mahfî vü nâ-bedîdâr degüldür ki gonce-i ümîd-i erbâb-ı taleb ol (E3 61b) meşâriq-ı⁴⁹³¹ şems-i fezâyil tarafından hübüb (E1 66b) iden (İÜ2 120b) nesâyim-i efdâlden (KH 45a) gayri ile şüküfte olmaz ve sebze-i âmâl-i tullâb-ı ^cilm ü edeb ol (E2 55b) melâmi^c-i burûk-ı mekârim cihetinden nüzül iden⁴⁹³² emfâr-ı ihsândan gayri ile nazret-girifte olmaz. Lâ-cerem erbâb-ı isti^c dâddan⁴⁹³³ her ki⁴⁹³⁴ ^câkil u ma^c kûl⁴⁹³⁵ (BN 33b) ve kâbil⁴⁹³⁶ u maqbûl ola. Ol kıble-i ma^c ârifi⁴⁹³⁷ kuble-i ta^c zimle telâim itmege tâlib ve ol Ka^c be-i fezâyiliñ bâdiye-i talebin ka^c b-i ihtimâmla⁴⁹³⁸ taqî^c itmege râğıbdur.⁴⁹³⁹ Binâen^c aleyh bu şahîfe-i zârâ^c ati vesîle-i şefâ^c at ittihâz iden filân bendeleri ki gerden-i isti^c dâdı hilye-i ^cıkđ-ı⁴⁹⁴⁰ fehm ü zekâyla tetavvuk ve hulbe-i⁴⁹⁴¹ taşşîl-i fûnûnda ikrâz-ı kaşabât⁴⁹⁴² sebķ itmekle emşâl ü akrânına⁴⁹⁴³ tefevvuk idüp âbrîz-i (SÇ 54a) tab^c ı kâmilü'l-^c ayâr (İÜ2 121a) ve mîzân-ı zihni

[FA69b]

şahîhü'l-mi^c yâr tâlib-i ^cilmdür. Vesâtat-ı⁴⁹⁴⁴ şefâ^c at-i dâ^c î ile ol Mısr-ı⁴⁹⁴⁵ kemâliñ Nîl-i feyzine⁴⁹⁴⁶ neyl⁴⁹⁴⁷ itmege sâ^c î oldı. Ricâ-i vâşıkđur ki taqbîl-i enâmil-i kerîme⁴⁹⁴⁸ müsta^c id kılındıkdan⁴⁹⁴⁹ soñra fuyüz-ı eyâdî-i ^camîmeye müstağriķ⁴⁹⁵⁰ olup ol cenâb-ı (İÜ 58a) haîre

⁴⁹³⁰ neşr: -E1, -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

⁴⁹³¹ meşâriq: şârit E1

⁴⁹³² iden: -E3

⁴⁹³³ isti^c dâddan: isti^c dâdı E1

⁴⁹³⁴ ki: -E2

⁴⁹³⁵ u ma^c kûl ve kâbil: -E1

⁴⁹³⁶ kâbil: kâ'ıl E3

⁴⁹³⁷ me^c ârifi: me^c ârif E1

⁴⁹³⁸ ihtimâmla: itmâma E1

⁴⁹³⁹ râğıbdur: râğıb E1

⁴⁹⁴⁰ ^cıkđ: ^cıkđ ü BN

⁴⁹⁴¹ hulbe: hilye İÜ2

⁴⁹⁴² kaşabât: kaşabâtda İÜ2

⁴⁹⁴³ emşâl ü akrân: akrân u emşâl İÜ2

⁴⁹⁴⁴ vesâtat: veşâadet SÇ

⁴⁹⁴⁵ mısr: kaşr E3

⁴⁹⁴⁶ feyz: fazl İÜ2

⁴⁹⁴⁷ neyl: -İÜ2

⁴⁹⁴⁸ kerîme: kerîme ile BN, E3

⁴⁹⁴⁹ kılındıkdan: kıldıkdan İÜ; oldıkdan BN

⁴⁹⁵⁰ müstağriķ: sünüf E1

sebeb-i iktisā-i şevb-i şevāb⁴⁹⁵¹ ve ibtihāc-ı⁴⁹⁵² şavb-ı şavāb olduğundan ğayrı bu faķire⁴⁹⁵³
mūcib-i kemāl-i ferħat⁴⁹⁵⁴ ve aķrānına⁴⁹⁵⁵ mūriş-i⁴⁹⁵⁶ tamām-ı⁴⁹⁵⁷ ğıbtat⁴⁹⁵⁸ ola. Bāķi hemişe.
[Beyt⁴⁹⁵⁹ li-münşi'ihı⁴⁹⁶⁰]

Baħt⁴⁹⁶¹ u⁴⁹⁶² cāh-ı tu der-terāķķi bād

Bi'n-Nebıyyı⁴⁹⁶³ ve ālihi'l-emcād⁴⁹⁶⁴

**50. Bu Daħı Şefā'at-nāmedür Qabūl-i Tālib-i 'İlm İçün⁴⁹⁶⁵ Ba'zı⁴⁹⁶⁶ İhvān⁴⁹⁶⁷
Lisānından Tahır⁴⁹⁶⁸ Olmışdı⁴⁹⁶⁹**

Şadr-ı celāl ki mülteşim-i şifāh-ı⁴⁹⁷⁰ a' yān-ı efāzıl ve müzdeħim-i (İÜ2 121b) cibāh-ı⁴⁹⁷¹
erbāb-ı fezāyıldür. Hemışe revāķ-ı sa'ādetle şāmiħü'l-erkān ve 'imād-ı siyādetle⁴⁹⁷²
rāsiħü'l-bünyān ola ve bedr-i kemāl ki meşāriķ-ı baħt u iķbālden tālī' ve şevāriķ-ı 'izz ü
iclāl ile⁴⁹⁷³ lāmi' dūr. Hemışe sipihr-i ma'ālīde (E1 67b) rüşen ve zemīn-i isti' dād-ı⁴⁹⁷⁴ (KH
45b) erbāb-ı 'aķl u sedāda nūr⁴⁹⁷⁵-efken (E2 56a) ola.

[FA70a]

⁴⁹⁵¹ şevāb: -iÜ2

⁴⁹⁵² ibtihāc: intihāc İÜ, İÜ2

⁴⁹⁵³ faķire: ħaķiri KH

⁴⁹⁵⁴ ferħat: fırsat E1, İÜ2

⁴⁹⁵⁵ aķrān: efrāni İÜ2

⁴⁹⁵⁶ mevriş: mūcib İÜ2

⁴⁹⁵⁷ tamām: tām BN

⁴⁹⁵⁸ ğıbtat: 'aķiyet SÇ

⁴⁹⁵⁹ beyt: -KH, -SÇ, -E1, -E3, -iÜ, -iÜ2

⁴⁹⁶⁰ li-münşi'ihı: -BN, -E1, -E3, -iÜ, -iÜ2

⁴⁹⁶¹ baħt: taħt İÜ2

⁴⁹⁶² u: -E1

⁴⁹⁶³ Bi'n-Nebıyyı: neşr Bi'n-Nebıyyı E3; bi'llāhi BN

⁴⁹⁶⁴ *Nebi (as) ve onun yüce ailesi hürmetine Senin talihin ve makamın daima ilerlesin*

⁴⁹⁶⁵ Bu daħı şefā'at-nāmedür qabūl-i tālib-i 'ilm içün ba'zı ihvān lisānından tahır olmışdı: -iÜ

⁴⁹⁶⁶ ba'zı ihvān lisānından olmışdı: -BN

⁴⁹⁶⁷ ihvān: ihvān-ı ħullān E3

⁴⁹⁶⁸ tahır: +E1

⁴⁹⁶⁹ olmışdı: olınmışdur İÜ2

⁴⁹⁷⁰ şifāh: -E1

⁴⁹⁷¹ cibāh: cāh BN

⁴⁹⁷² siyādet: siyādāt KH

⁴⁹⁷³ iclāl ile: iclālden E3

⁴⁹⁷⁴ isti' dād: isti' dād ve E3

⁴⁹⁷⁵ nūr: pür-nūr E2; pertev KH, E3, İÜ, İÜ2

[Beyt⁴⁹⁷⁶ li-münşi'ihî⁴⁹⁷⁷]

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

Fâriğem z'âmin çü mi-dānem ki tavvāfān-ı kıuds⁴⁹⁷⁸

İsticābet bā-du' ā-yı bende maḳrūn kerdeend⁴⁹⁷⁹

[Neşr⁴⁹⁸⁰] Tazarru' -i rā' iḳ u taḥāzzu-i fā' iḳ⁴⁹⁸¹ ve taḥaşşu' -i şā' iḳ ki⁴⁹⁸² ol cenāb-ı ma' ālī-
me' ābiñ ' ulüvv-i şānına⁴⁹⁸³ sezāvār⁴⁹⁸⁴ (ŞÇ 54b) ve sümüvv-i mekānına lā' iḳ ola. Nişār
u⁴⁹⁸⁵ işār ve iblāğ u işdār kıılınur. [Beyt⁴⁹⁸⁶ li-münşi'ihî⁴⁹⁸⁷]

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ulün

Nişār-ı gevher-i ihlāş hest ' ādet-i men

Eğer ḳabūl-i tu yābed⁴⁹⁸⁸ zihî⁴⁹⁸⁹ sa' ādet-i men⁴⁹⁹⁰ (İÜ2 122a)

[Neşr⁴⁹⁹¹] Ammā ba' d ma' rüz-ı devlet-ḥ' āhı oldur (E3 62b) ki ' iḳd-i istifāde-i ferā' id-i⁴⁹⁹²
(İÜ 58b) fevā' id-i ' aliyyede muntazam ve ' izz-i istifāza-i cedāvil-i ' avāyid-i cāriye ile
muğtenem olan ḫālib-i ' ilimler cem' ine dā' ī-i şadāḳat-i rā' ī ḳatında olan⁴⁹⁹³ ḫālebeden birisi
mazmūm⁴⁹⁹⁴ u meşfū' olmaḳ meḳārim-i aḫlāḳ-ı zāt-ı şadāret-i istihḳāḳdan me'mūl ü

⁴⁹⁷⁶ beyt: şî'r KH; ' ayn ŞÇ; -E1, -E2, -İÜ, -İÜ2

⁴⁹⁷⁷ li-münşi'ihî: +E3

⁴⁹⁷⁸ kıuds: ferş KH

⁴⁹⁷⁹ *Aminden azadeyim çünkü arşı tavaf edenlerin dualarının kabulü benim duamla gerçekleştiğini biliyorum*

⁴⁹⁸⁰ neşr: -KH, -E1, -E2, -E3, -ŞÇ, -İÜ2

⁴⁹⁸¹ fā' iḳ: sâ' iḳ E1, KH, İÜ; mu' āyık E2

⁴⁹⁸² ki: -BN

⁴⁹⁸³ şānına: şānında E2

⁴⁹⁸⁴ sezāvār: sezāvārān E2

⁴⁹⁸⁵ u: -E1

⁴⁹⁸⁶ beyt: -KH, -E1, -İÜ, -İÜ2

⁴⁹⁸⁷ li-münşi'ihî: -BN, -E1, -İÜ, -İÜ2

⁴⁹⁸⁸ yābed: yābede E2; yāyed İÜ2

⁴⁹⁸⁹ zihî: -E3

⁴⁹⁹⁰ *İhlas mücevherini saçmak benim adetimdir Eğer kabulün olursa benim için ne büyük bir saadet olur*

⁴⁹⁹¹ neşr: -E1, -E2, -E3, -İÜ, -İÜ2

⁴⁹⁹² ferā' id: fevā' id İÜ2

⁴⁹⁹³ ḫālib-i ' ilimler cem' ine dā' ī-i şadāḳat-i rā' ī ḳatında olan: E3

⁴⁹⁹⁴ mazmūm: mazmūn KH, E1

maṭmū⁴⁹⁹⁵ olmağın ḥāmil-i raḳḳ-ı rıḳḳ (BN 34a) filān bende⁴⁹⁹⁶ ki⁴⁹⁹⁷ aḳrān (E1 68a) u⁴⁹⁹⁸ emṣāli içinde ta⁴⁹⁹⁹ ayyūni⁴⁹⁹⁹ vāfir ü vāfī ve ḥıyāz-ı rıyāz-ı isti⁵⁰⁰⁰ dādı ṣāyibe-i⁵⁰⁰⁰ noḳşāndan ṭāhir⁵⁰⁰¹ ü ṣāfīdür. Meclis-i ṣerīf-i ma⁵⁰⁰² āli⁵⁰⁰²-pervere müsta⁵⁰⁰³ idd-i vuṣul ve mevḳif-i münif-i⁵⁰⁰³ fevā⁵⁰⁰⁴ id⁵⁰⁰⁴-güstere müsteḥaḳḳ-ı duḥul olduğı

[FA70b]

maznūn ve⁵⁰⁰⁵ me⁵⁰⁰⁵ mül olmağın rıḳ⁵⁰⁰⁶ a-i ṣadāḳatle⁵⁰⁰⁶ sāḥa-i sa⁵⁰⁰⁷ ādete tevcīh mūcibü't-terfiyye olındı. Cenāb-ı mekārım-niṣābdan (İÜ2 122b) ḥüsn-i ḳabul naṣīb olmağa ricā-yı tām ve ḳann-ı ḳarīb vardır. Ol sebebden ḥayyām-ı ibrām ve⁵⁰⁰⁸ arz-ı merāma eṭnāb-ı ıṭnāb mevṣul ḳılınmadı. [Beyt⁵⁰⁰⁷]

Ve mā⁵⁰⁰⁸ ene fī-mā ḳultu illā ke-ḳā⁵⁰⁰⁹ il⁵⁰⁰⁹

Zamānu istivāi'ş-şemsi yā şemse⁵⁰¹⁰ nevveri⁵⁰¹¹

[Neṣr⁵⁰¹²] Bāḳī. Hemīşe kāsāt-ı āmāl raḥīḳ-i iḳbālden memlū ve āyāt-ı iḳbāl meṣāḥif-i (SÇ 55a) eyyām ü leyālden⁵⁰¹³ metlū ola inṣāallāhu Teālā.⁵⁰¹⁴

51. Ḥāzret-i⁵⁰¹⁵ Pādişāh-ı⁵⁰¹⁶ Sa⁵⁰¹⁷ ādet-i⁵⁰¹⁷ Destgāh-ı Medrese-i Şerīfesinden⁵⁰¹⁸

Tevcīh-i Dānişmend İçün Yazılmışdı⁵⁰¹⁹

⁴⁹⁹⁵ olmak mekārım-i aḥlāḳ zāt-ı ṣadāret-i istiḥḳāḳdan me⁵⁰⁰⁵ mül ve maṭmū⁵⁰⁰⁵ : -İÜ2

⁴⁹⁹⁶ bende: bendeleri E1, E3, SÇ

⁴⁹⁹⁷ ki: -E3

⁴⁹⁹⁸ u: -E1

⁴⁹⁹⁹ ta⁴⁹⁹⁹ ayyūni: ta⁴⁹⁹⁹ ayyūn KH; yaḳın İÜ2

⁵⁰⁰⁰ ṣāyibe: ṣānna İÜ; -E1

⁵⁰⁰¹ ṭāhir: zāhir FA, E2

⁵⁰⁰² me⁵⁰⁰² āli: -E1

⁵⁰⁰³ münif: -E3

⁵⁰⁰⁴ fevā⁵⁰⁰⁴ id: +KH, +İÜ2

⁵⁰⁰⁵ ve: -İÜ

⁵⁰⁰⁶ ṣadāḳat: ḳarā⁵⁰⁰⁶ at İÜ2

⁵⁰⁰⁷ beyt: ṣi⁵⁰⁰⁷ r E3; -E1, -E2, -İÜ, -İÜ2

⁵⁰⁰⁸ mā: emmā İÜ

⁵⁰⁰⁹ *Ben (benden önce) söyleyenin aynısını söyledim Tam tepeye geldiğinde ey güneş aydınlata*

⁵⁰¹⁰ şemse: bi'ş-şemsi SÇ, İÜ2

⁵⁰¹¹ Ve mā ene fī-mā ḳultu illā ke-ḳā⁵⁰¹¹ il Zamānu istivāi'ş-şemsi yā şemse nevveri⁵⁰¹¹ neṣr: -E2

⁵⁰¹² neṣr: -E1, -E3, -İÜ, -İÜ2

⁵⁰¹³ leyāl: leyālī SÇ, E2

⁵⁰¹⁴ inṣāallāhu Teālā: -FA, -BN, -E2, -E3, -SÇ, -İÜ, -İÜ2

Meclis-i (KH 47a) şerîf-i me'âşir-eşer (E2 56b) ve maḥfil-i münîf-i efâzıl-seyr ü fezâyil-siyer⁵⁰²⁰ (E1 68b/ E3 63a) ki bedâyi' -i fazl⁵⁰²¹ u ifdâle maḥall ü menâṭ ve (İÜ 59a) ğarâyib-i⁵⁰²² c izz ü iclâl ile muḥallâ ve muḥâṭdur. Hemîşe fuyûz-ı⁵⁰²³ ilhâmât-ı Rabbânî ile memlû ve meşḥûn ve şunûf-ı in'âmât-ı Sübhânî ile metlû ve maḥrûn ola. [Beyt⁵⁰²⁴ li-münşi'îhi⁵⁰²⁵]

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

Ber⁵⁰²⁶-du' âyet dest-i ber-dârend çün ehl-i zemîn⁵⁰²⁷

Ez-kenâr-ı ' arş âmîn mî-koned Rûḥu'l-emîn⁵⁰²⁸

[Neşr⁵⁰²⁹] Revâyiḥ-i taḥiyyât ki ḥayât-ı ervâḥa⁵⁰³⁰ muḥtevä⁵⁰³¹ ve fevâyiḥ-i teslimât ki tesellî-i nesemâta⁵⁰³² munṭavidür. *Fi'ş-şubḥi izâ bedâ⁵⁰³³ şâriḳa⁵⁰³⁴ ve'l-leylü izâ⁵⁰³⁵ decâ ğâsiḳahu⁵⁰³⁶*

[FA71a]

mübelliğ u muvaşşıl ve mü'eddi vü mürsil kılnur. Ba' demâ⁵⁰³⁷ c urza-i dâ'î-i ḥaḳîr oldur ki çün ḥazret-i ḥilâfet-penâh-ı⁵⁰³⁸ sa' âdet destgâh-ı *zıllu'llâhi Te'âlâ⁵⁰³⁹ fi'l-arz bi't-tûli ve'l-*

⁵⁰¹⁵ Ḥazret-i pâdişâh-ı sa' âdet destgâh-ı medrese-i şerîfesinden tevcîh-i dânişmend için yazılmışdı: -İÜ

⁵⁰¹⁶ pâdişâh: paşa KH

⁵⁰¹⁷ sa' âdet: -E1, -E3

⁵⁰¹⁸ medrese-i şerîfesinden: medresesinden BN

⁵⁰¹⁹ yazılmışdı: yazılmışdur KH, BN, İÜ2

⁵⁰²⁰ siyer: siyere İÜ2

⁵⁰²¹ fazl: efḍal BN

⁵⁰²² ğarâyib: ğarîb E1

⁵⁰²³ fuyûz: -İÜ2

⁵⁰²⁴ beyt: -KH, -E1, -E2, -SÇ, -iÜ, -iÜ2

⁵⁰²⁵ li-münşi'îhi: -SÇ, -BN, -E1, -iÜ, -iÜ2

⁵⁰²⁶ ber: bâ BN, FA, İÜ, İÜ2

⁵⁰²⁷ zemîn: zemîl E2

⁵⁰²⁸ *İnsanlar senin duana el kaldırdıklarında Arşdan Cebrail (bu duaya) amin der*

⁵⁰²⁹ neşr: -SÇ, -E1, -E2, -E3, -iÜ, -iÜ2

⁵⁰³⁰ ervâḥa: -BN

⁵⁰³¹ muḥtevä: mühiccâne muḥtevä SÇ, E1

⁵⁰³² nesemât: eşbâḥa KH; ekbâda İÜ2

⁵⁰³³ izâ bed'e: evâyid E2

⁵⁰³⁴ şâriḳa: sâriḳa İÜ2

⁵⁰³⁵ izâ: iz SÇ, E1

⁵⁰³⁶ *Sabahleyin güneş ortaya çıktığında, gece karanlık çöktüğünde*

⁵⁰³⁷ ba' demâ: ba' dehu KH, E1, İÜ; ba' de İÜ2

⁵⁰³⁸ penâh: penâh u İÜ2

‘arz⁵⁰⁴⁰ h azretlerini  hudd am-ı felek-i i ti amı D r ’l-M lk-i Kostan tiniyyede in a⁵⁰⁴¹ buyurdıkları⁵⁰⁴² medrese-i seniyyeni ⁵⁰⁴³  ull b-ı kem l-i iktis bı⁵⁰⁴⁴ z mresine bu⁵⁰⁴⁵ c nibde olan (  2 123b) e‘ l -i mev l ⁵⁰⁴⁶  urife ‘an-hum (E1 69a)  arfe’l-ley l ⁵⁰⁴⁷ reg yib-i⁵⁰⁴⁸ ri‘ yet bezlinde ‘avn⁵⁰⁴⁹   ‘in yet ma r f buyurdılar. Bil - ekk h z r-ı sa‘ det-i mev  lden da i⁵⁰⁵⁰ himmet-i ‘ liye merc ⁵⁰⁵¹ ve⁵⁰⁵² me’m ld r. Bin en‘ aleyh h mil-i  a i e-i h bb u (S  55b) vel ⁵⁰⁵³ ve n k l-i nemi ka-i med    sen  fil n bende⁵⁰⁵⁴ ki⁵⁰⁵⁵ cin n-ı⁵⁰⁵⁶ cen n ⁵⁰⁵⁷ efn n-ı⁵⁰⁵⁸ f n na m  temil ve  er g-ı der n ⁵⁰⁵⁹ env r-ı ‘ul mdan m  ta‘ ildir. Meclis-i⁵⁰⁶⁰ ‘ fiyet⁵⁰⁶¹-ba   ve (E3 63b) ‘ kibet-mebr r⁵⁰⁶² (BN 34b) cem‘ itd gi⁵⁰⁶³  alebe silkine insil k ve p te-i i l   h zret-i fa l-efz  v  ma‘ dilet-mevf rda zeheb-i fi nat⁵⁰⁶⁴ u (   59b) fi ratı⁵⁰⁶⁵ insiy k-ı⁵⁰⁶⁶ me’m l-i  alb mevf r ’l-idr ki⁵⁰⁶⁷

⁵⁰³⁹ Te‘ l : -E3

⁵⁰⁴⁰ *Yery z n n d rt bir tarafında Allah’ın g lgesi*

⁵⁰⁴¹ in a: -S , -E1

⁵⁰⁴² buyurdıkları: -E1

⁵⁰⁴³ medrese-i seniyyeni : medreseni    2

⁵⁰⁴⁴ iktis bı:   besi E1

⁵⁰⁴⁵ bu: -S 

⁵⁰⁴⁶ mev l : mevl  E1

⁵⁰⁴⁷ *Onlar gecelerin afetlerinden korunsun*

⁵⁰⁴⁸ reg yib: reg yib-i reg yib E1

⁵⁰⁴⁹ ‘avn: da‘ vet E1

⁵⁰⁵⁰ da i: +KH, +E1

⁵⁰⁵¹ merc : merc dur S , E1

⁵⁰⁵² ve: -E1

⁵⁰⁵³ vel : v l  KH

⁵⁰⁵⁴ fil n bende: +E3

⁵⁰⁵⁵ ki: -  2

⁵⁰⁵⁶ cin n: cen b   2

⁵⁰⁵⁷ cen n: h y l E1

⁵⁰⁵⁸ efn n: env ‘ BN; i s n S , E1

⁵⁰⁵⁹ der n : der n E1

⁵⁰⁶⁰ meclis: ma hall E3

⁵⁰⁶¹ ‘ fiyet: ‘ kibet   2

⁵⁰⁶² mebr r: m r r E3

⁵⁰⁶³ itd gi: id gi E3

⁵⁰⁶⁴ fi nat: fi na BN

⁵⁰⁶⁵ fi nat u fi ratı: fi rat u fi natı   2

⁵⁰⁶⁶ insiy k: insiy k bulması E3,   

⁵⁰⁶⁷ idr ki: idr k E1; idr li   2

olmağın rakḳ-ı du‘āy (KH 46b) ḥāmil ve fazl-ı ‘aṭāy āmil oldı. Me‘mūldür ki rāyet-i emeli⁵⁰⁶⁸ semt-i semā-i ḳabūle⁵⁰⁶⁹ merfū‘

[FA71b]

ve (İÜ2 124a) ceyb-i⁵⁰⁷⁰ cāme-i⁵⁰⁷¹ temennāsı vuşla-i fevz-i merāmla merḳū‘ buyrılup meşübāt-ı lā-tu‘addu⁵⁰⁷² ve lā-tuḥşāy⁵⁰⁷³ tekmīl⁵⁰⁷⁴ ve bu dā‘īye⁵⁰⁷⁵ minen-i ‘adīdū‘r-reml ve‘l-ḥaşāyı taḥmīl ḳılalar.⁵⁰⁷⁶ Bāḳī. Hemīşe müte‘aṭṭışān-ı (E1 69b) bevādī-i (E2 57a) sa‘y⁵⁰⁷⁷ ü ṭaleb zülāl-i in‘ām-ı ‘āmmelerinden muğterif⁵⁰⁷⁸ ve mütemikkinān-ı maḥāfil-i ‘ilm ü edeb fazl-ı⁵⁰⁷⁹ ifzāl-ı⁵⁰⁸⁰ mā lā-keḷāmlarına⁵⁰⁸¹ maḳarr u⁵⁰⁸² mu‘terif⁵⁰⁸³ olalar.⁵⁰⁸⁴

**52. Ḥāzret-i⁵⁰⁸⁵ Melike-i Mu‘azzama Ḥāḳāne-i⁵⁰⁸⁶ Mufahḥama Medresesinden
Müḥr-i Şerīfleriyle Ba‘zı A‘yāna⁵⁰⁸⁷ Dānişmend Tevcīh⁵⁰⁸⁸ Olındıḳda⁵⁰⁸⁹
Yazılmış idi⁵⁰⁹⁰**

Çihre-i ibtihāl ü taḥāzzu‘⁵⁰⁹¹ ve cebhe-i inkisār u tazarru‘⁵⁰⁹² ‘atabe-i ‘aliyye-i āsumān-ı tereffu‘ cānibine mevzū‘ ve rüy-ı teveccüh ü meskenet ve dest-i taṭallüb u mes‘elet südde-i

⁵⁰⁶⁸ emeli: emele E1

⁵⁰⁶⁹ ḳabūle: ḳabūl İÜ2

⁵⁰⁷⁰ ceyb: ḥubb E1; ḥaybe FA

⁵⁰⁷¹ cāme: ḥāme İÜ2

⁵⁰⁷² tu‘addu: yu‘addu İÜ

⁵⁰⁷³ tuḥşāy: yuḥşāy İÜ, İÜ2; tuḥşā fī E2

⁵⁰⁷⁴ tekmīl: bī-tekmīl İÜ2

⁵⁰⁷⁵ dā‘īye: dā‘ī E1, SÇ

⁵⁰⁷⁶ ḳılalar: ḳılurlar SÇ, E1

⁵⁰⁷⁷ sa‘y: -E1

⁵⁰⁷⁸ muğterif: mu‘terif İÜ2

⁵⁰⁷⁹ fazl: fazl u FA, E2, BN, İÜ, İÜ2; fezā‘il ü E3

⁵⁰⁸⁰ ifzāl: -SÇ

⁵⁰⁸¹ keḷāmlarına: keḷāmlarıyla İÜ2

⁵⁰⁸² 51. Mektubun bitişinden sonra 55. Mektuba geçer: E1

⁵⁰⁸³ “mā lā-keḷāmlarına maḳarr ve mu‘terif olalar” cümlesinden sonra “Bu şüret daḳı ba‘zı ecille-i iḥvān-ı dānişmend ḳabūli için irsāl olunmuşdı” kısmına geçer: E1

⁵⁰⁸⁴ olalar: oldı E3

⁵⁰⁸⁵ Ḥāzret-i melike-i mu‘azzama ḥāḳān-ı mufahḥama medresesinden müḥr-i şerīfleriyle ba‘zı a‘yān-ı dānişmend tevcīh olındıḳda yazılmış idi: ḥāzret-i melike-i mu‘azzama medresesinden dānişmenlik içündür BN; -İÜ

⁵⁰⁸⁶ ḥāḳāne: ḥāḳāniye İÜ2

⁵⁰⁸⁷ a‘yāna: ‘aliyye E3

⁵⁰⁸⁸ tevcīh: teveccüh E2

⁵⁰⁸⁹ olındıḳda yazılmış idi: olındıḳda müsvedde bulmuşdı SÇ

⁵⁰⁹⁰ yazılmış idi: yazılmışdur E2, İÜ2

(İÜ2 124b) seniyye-i felek-i menzilet tarafına merfû^c kılınup ol deryâ-yı cûd u nevâliñ ki zülâl-i fazl u ifdâl ile mâl-â-mâldur (E3 64a). ^cArşa-i⁵⁰⁹³ ^carîza-i ^cizzet ü iclâline ^carza-i ^curza aḥvâl-i⁵⁰⁹⁴ taḳallübât-ı a^c vâm u aḥvâl ve ehvâl-i taṣarrufât-ı eyyâm⁵⁰⁹⁵ ü leyâl⁵⁰⁹⁶ oldur ki ḥâlâ sulṭânü'l-ḥavâtîni'l-mu^c azzama ḥâtün-ı sulṭânü'l-ḥavâḳîni'l⁵⁰⁹⁷-müfahḥama mehd-i ^culyâ⁵⁰⁹⁸ ^cişmetü'd-dünyâ *ḳaddesa'llāhu Te'âlâ estâre celâlihâ ve ekşere envâre eşcâri nevâlihâ*⁵⁰⁹⁹ maḥrüse-i Dârü'l-Mülk *şuyyinet*

[FA72a]

^cani'l-helekde⁵¹⁰⁰ binâ buyurduğı medrese-i seniyyeniñ⁵¹⁰¹ fuḳarâsına (İÜ 60a) mezîd-i naẓar-ı kîmyâ-eşerin muḳârin buyurup e^c âlî-i mevâlî⁵¹⁰² *ḥaffet mecâlisehum bi'l-me^câlî*⁵¹⁰³ ḥazerâtına teşrif-i ḳabûl itmek istid^c â buyurdılar. Bu cānibde⁵¹⁰⁴ e^c âlî ve (İÜ2 125a) efâzıl-ı iltimâs-ı sa^c âdet-i ḥaşâyillerin⁵¹⁰⁵ şeref-i ḳabûle ki ḳabûl-i (KH 47a) şerefdür. Muḳâbil itdiler ḥazret-i sulṭânım daḫi sürâdıḳ-ı sa^c âdet-i setâyirlerine⁵¹⁰⁶ iḥlâş-ı zamâir ve iḥtişâş-ı serâir ile müntesib ü müntemî olan e^c âlî vü ekâbirden olmağın nâḳil-i şaḫîfe-i niyâz u ḳarâ^c at-i Muşliḫi'd-dîn bendeleri ki ḫalye-i isti^c dâd u ehliyet ile müteḫallî ve ḫalbe-i⁵¹⁰⁷ tefevvuḳ-ı aḳrân ve teberrüz-i emşâlinde⁵¹⁰⁸ mücellâ ve mütecellîdür. Taḳbîl-i enâmil-i⁵¹⁰⁹

⁵⁰⁹¹ taḫâzzu^c: tazarru^c E3

⁵⁰⁹² tazarru^c: taḫâzzu^c E3

⁵⁰⁹³ ^carşa: ^carza İÜ2

⁵⁰⁹⁴ mâl-â-mâldur. ^cArşa-i ^carîza-i ^cizzet ve iclâline ^carza-i ^curza-i aḥvâl: mâl-lâ-mâldur ^carşa-i ^carîza-i aḥvâl FA

⁵⁰⁹⁵ eyyâm: -E3

⁵⁰⁹⁶ leyâl: leyâldür E3; leyâli İÜ, İÜ2

⁵⁰⁹⁷ ḥavâḳîn: ḥavâşşîn KH

⁵⁰⁹⁸ ^culyâ: ^caleynâ İÜ2

⁵⁰⁹⁹ *Allah ü Teâlâ onun yücelik perdelerini kutsasın, ağacındaki meyvelerin nurlarını artırsın*

⁵¹⁰⁰ *Helaktan korunmuş*

⁵¹⁰¹ medrese-i seniyyeniñ: medreseniñ İÜ2

⁵¹⁰² mevâlî: me^câlî KH

⁵¹⁰³ Onların meclisleri şerefli vazifelerle donatıldı

⁵¹⁰⁴ cānibde: cānibde olan E3

⁵¹⁰⁵ ḥaşâyillerin: ḥaşâyillerinden E3

⁵¹⁰⁶ setâyir: şenâbir İÜ2

⁵¹⁰⁷ ḫalbe: ḫalye E2, İÜ2

⁵¹⁰⁸ emşâlinde: emşâline İÜ2; emşâlden E3

⁵¹⁰⁹ enâmil: emâyil E2; nâmil E3

vācibetü't-tebcīl ü telšīm eyādī-i lāzımü't-⁵¹¹⁰ta' zīmle⁵¹¹¹ müsta' id olmağ ümīdiyle. [Şi'r⁵¹¹²
 'Arabi⁵¹¹³ li-münşi'ihī⁵¹¹⁴]

Sahben 'ale'l-vechi lā-meşyen 'ale'l-ka-dem

Serā ile'l-Ḥaremi'l-maḥfuf bi'l-kerem

Fe-in tenesseme rūḥen⁵¹¹⁵ min-'avāṭıfih (BN 35a/ E3 64b)

Fe-zāke⁵¹¹⁶ gāyetü mes'ulī⁵¹¹⁷ müntehā⁵¹¹⁸ himemī⁵¹¹⁹ (İÜ2 125b)

[FA72b]

Lā ğarve in⁵¹²⁰ ḳabelū mersūmu ḫazretehā (E2 57b)

Fe-inne ḫazretehā maḳbūletü'l-ke-lām

Lā-zāle ḫazretuke'l-'ulyāü müzdeḫimā

Li-zümreti fużalāin eyye müzdeḫim

Bi-ḫürmeti'l-mürseli'l-meb' üşi Seyyidinā (SÇ 56b)

Muḫammedin ḫayrū ḫalḳi'llāhi küllihim

Şallā 'aleyhi⁵¹²¹ ilāhe'l-ḫalḳi ḳāṭıba⁵¹²²

Mā⁵¹²³ aṭrebe'l-'ayşi ḫādi'l-'ayni⁵¹²⁴ bi'n⁵¹²⁵-nağami⁵¹²⁶

⁵¹¹⁰ lāzım: lāzime İÜ2; lāzimet KH

⁵¹¹¹ ta' zīmle: ta' zīme SÇ, İÜ

⁵¹¹² şi'r: kıt'a BN; -KH, -E3, -İÜ, -İÜ2

⁵¹¹³ 'Arabi: -BN, -SÇ, -FA, -E3, -İÜ, -İÜ2

⁵¹¹⁴ li-münşi'ihī: -BN, -İÜ, -İÜ2

⁵¹¹⁵ rūḥen: evḫan İÜ; rümen İÜ2

⁵¹¹⁶ fe-zāke: fe-zālike KH

⁵¹¹⁷ mes'ulī: sūlī İÜ2

⁵¹¹⁸ müntehā: ve müntehā E3

⁵¹¹⁹ himemī: himem KH; himemī ilā āḫir BN

⁵¹²⁰ ğarve in: ğardāne İÜ2

⁵¹²¹ şallā 'aleyhi: şalla'llāhu KH

⁵¹²² na'am: nağam İÜ2

⁵¹²³ "Mā aṭrebe'l-'iši ḫādi'l-'ayni bi'n-na'am" mısrasından sonra İÜ nüshası son bulur.

53. Bu⁵¹²⁷ Daḥi Üslüb-ı Mektüb-ı Sâbık⁵¹²⁸ Üzre Ba' zı⁵¹²⁹ E' alî Cenâbına

Ṭalebeden⁵¹³⁰ Birini⁵¹³¹ Sâ'ik⁵¹³² Olmışdı⁵¹³³

Meşâhif-i meḥâmid⁵¹³⁴ ü⁵¹³⁵ eşniye-i ihlâs-ı âyât ki maḥâfil-i mesâcid⁵¹³⁶ şafâ-yı niyyetde⁵¹³⁷ metlûdur. Ol zât-ı (İÜ2 126a) ma' alî-şıfât ve e' alî-simâtın mesâlik-i sa' âdâtta zıkr-i cemîli⁵¹³⁸ için mesmû' ve menşûrdur ve 'asâkir-i mahâsin-i ed' iyye-i ihtîşâş-ı râyât⁵¹³⁹ ki ğanâyim-i ğarâyib niḳâ-yı ṭaviyyetden⁵¹⁴⁰ memlûdur. Ol 'unşur-ı kerem-i feḫâyil ve kemâl-i⁵¹⁴¹ şemâyiliñ memâlik-i murâdâtdan fetḫ-i cedîdi için mecmû' u maḫşûrdur.⁵¹⁴² Lâ-cerem hemîşe

[FA73a]

ḫaṭîb-i kalem minber-i enâmil üzre zıkr-i⁵¹⁴³ ḫamd ü⁵¹⁴⁴ sipâsından ğayriye müştâğil degüldür ve ḳandîl-i dil sirâc-ı vehhâc-ı maḫabbet-i⁵¹⁴⁵ ḫulûş-ı (KH 47b) imtizâc ve

⁵¹²⁴ 'ayni: 'ayşı E3; 'aysin İÜ2

⁵¹²⁵ Şiirin tamamı: -BN

⁵¹²⁶ *Ayakta yürüme yüz sür Zenginlik dolu Kabe'ye doğru git Onun şefkat ve sevgisini ruhunda hissedersen İşte bu en yüce istektir ve heveslerin son noktasıdır Padişahın fermanı onu kabul ederse bunda şaşılacak bir şey yok Çünkü padişah (güzel) sözü kabul edendir Yüce Hazretlerinin etrafı daima erdem sahipleriyle doludur bu ne güzel bir kalabalık Elçi olarak gönderilmiş bütün insanların en hayırlısı olan Efendimiz Muhammed hürmetine Bütün mahlukatın ilahı olan (Allah'ın) salât ü selâmı onun üzerine olsun*

⁵¹²⁷ Bu daḥi üslüb-ı mektüb-ı sâbık üzre ba'ı e' alî cenâbına ṭalebeden birini sâ'ik olmuşdı: -SÇ

⁵¹²⁸ üslüb-ı mektüb-ı sâbık: mektüb-ı üslüb-ı sâbık İÜ2

⁵¹²⁹ ba'ı: -E2

⁵¹³⁰ cenâbına ṭalebeden birini sâ'ik olmuşdı: cenâbına semt-i taḫrîr bulmuşdur BN

⁵¹³¹ birini: biri İÜ2; birisi KH

⁵¹³² sâ'ik: sâbık İÜ2

⁵¹³³ olmuşdı: olmuşdur İÜ2

⁵¹³⁴ meḥâmid: meḥâmide E3

⁵¹³⁵ ü: -E3

⁵¹³⁶ mesâcid: mesâḫa FA, E2, E3

⁵¹³⁷ niyyetde: -SÇ

⁵¹³⁸ cemîli: cemîl KH

⁵¹³⁹ râyât: 'âyât BN

⁵¹⁴⁰ ṭaviyyetden: yetden E3

⁵¹⁴¹ kemâl: kemâ'il E3; -BN

⁵¹⁴² ve 'asâkir-i mahâsin-i ed' iyye-i ihtîşâş-ı râyât ki ğanâyim-i ğarâyib niḳâ-yı ṭaviyyetden memlûdur. Ol 'unşur-ı kerem-i feḫâyil ve kemâl-i şemâyiliñ memâlik-i murâdâtdan fetḫ-i cedîdi için mecmû' ve maḫşûrdur: -E2

⁵¹⁴³ zıkr: zıkr ü FA

⁵¹⁴⁴ ü: -FA

⁵¹⁴⁵ maḫabbet: maḫabbet ve BN; muḫibb E2, İÜ2

meveddet-i ⁵¹⁴⁶ şafâ-i ⁵¹⁴⁷ izdivâcından ğayrı ile müştâ' il ⁵¹⁴⁸ degüldür. [Beyt ⁵¹⁴⁹ li-
münşi' ihi⁵¹⁵⁰] (E3 65a)

Rūhî li ⁵¹⁵¹-cismike cismun yâ münâ ⁵¹⁵² 'aynî

Heyhât heyhât min-ba' din ve ⁵¹⁵³ min eyne⁵¹⁵⁴

[Neşr⁵¹⁵⁵] Dergâh-ı (İÜ2 126b) mülî'n ⁵¹⁵⁶-ni' amdan⁵¹⁵⁷ me' mül-i fu'âd-ı nâ-murâd oldur ki
ittişâl-i cismânî ittiḥâd-ı rūḥânî gibi müte'allik-i taḥşîl ü ⁵¹⁵⁸ icâd-ı ⁵¹⁵⁹ Rabbü'l-ibâd ola.
[Mısrâ' ⁵¹⁶⁰]

Âmin âmin ḥattâ elfe âminen⁵¹⁶¹

[Neşr⁵¹⁶²] Ba' de hâzâ ma' rûz-ı meclis-i şafâ-bâḥş u vefâ-naḫş oldur ki. [Beyt⁵¹⁶³ li-
münşi' ihi⁵¹⁶⁴]

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

Mehd-i 'ulyâ Ḥazret-i Belkıs Cemşid-iḫtidâr

Ḳaddese'r-Raḥmânu 'ulyâhâ ilâ yevmi'l-ḳarâr⁵¹⁶⁵

⁵¹⁴⁶ meveddet: meveddet ve E3

⁵¹⁴⁷ şafâ: -BN

⁵¹⁴⁸ müştâ' il: müştâgil SÇ, E2, E3

⁵¹⁴⁹ beyt: -KH, -E3, -İÜ2

⁵¹⁵⁰ li-münşi' ihi: -BN, -İÜ2

⁵¹⁵¹ li: bi İÜ2

⁵¹⁵² münâ: ḳurretî E3

⁵¹⁵³ heyhât min-ba' din ve: -E3

⁵¹⁵⁴ *Ruhum senin vücudunda bir parçadır Eyvah eyvah bundan sonra nereye (gideyim)?*

⁵¹⁵⁵ neşr: -KH, -E3, -İÜ2

⁵¹⁵⁶ mülî: mevlâ KH; mevâlî İÜ2

⁵¹⁵⁷ ni' am: ni' met BN

⁵¹⁵⁸ ü: -KH, -E3

⁵¹⁵⁹ icâd: ittiḥâd E2

⁵¹⁶⁰ mısrâ': 'ayn KH; beyt SÇ; -E2, -İÜ2

⁵¹⁶¹ *Âmin amin hatta bin(lerce kez) amin*

⁵¹⁶² neşr: +KH

⁵¹⁶³ beyt: -KH, -İÜ2

⁵¹⁶⁴ beyt li-münşi' ihi: -SÇ, -BN, -İÜ2

⁵¹⁶⁵ *Allah kıyamet gününe kadar onun yüceliğini kutsasın*

[Neşr⁵¹⁶⁶] Medrese-i seniyyesiniñ⁵¹⁶⁷ (SÇ 57a) talebesi mecâlis-i e'âlî-i mevâlî ve efâzıl-ı ahâlîye vâsıl olmaları için emr-i şerîf ve hatm-i mücibü't⁵¹⁶⁸ -teşrîflerin⁵¹⁶⁹ erzânî buyurdılar. Hâmil-i şahîfe-i niyâz filân ki isti' dâd-ı tām⁵¹⁷⁰ ve⁵¹⁷¹ istiḥkāk-ı mâ lâ-kelâmla mevşûf ve maḥâsin-i evşâf⁵¹⁷² ve evşâf-ı

[FA73b]

maḥâsinle⁵¹⁷³ ittişâfı (İÜ2 127a) ma' rûfdur. Cenâb-ı rif' at-i kıbâbıñuza teveccüh-i devlet-nişâb itdükde rıķ' a-i ḍarâ' at-i intisâb⁵¹⁷⁴ ve şefa' at-i intişâb⁵¹⁷⁵ dâ' i-i ihlâş-me'âbı refîķ-i ṭarîķ-i zehâb eyledi. Hüsn-i qabûl-i sa' âdet-i mültecâya ğalebe-i zann u kuvvet-i recâ olmağın erkân-ı kuşûr-ı tevekkül istinbâ⁵¹⁷⁶ olunup⁵¹⁷⁷ binâ-i⁵¹⁷⁸ maķşûre-i⁵¹⁷⁹ tekellüfden istignâ (E2 58a/ E3 65b) olındı. Bâķî hemîşe. [Beyt⁵¹⁸⁰ li-münşi' ihi⁵¹⁸¹]

Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün

Behâr-ı bûstân baht u câhet bi-ḥazân bâdâ

Nesîm-i himmet ez-gülzâr-ı⁵¹⁸² iķbâlet vezân bâdâ⁵¹⁸³

54. Şam⁵¹⁸⁴ Efendisi Ḥidmetine⁵¹⁸⁵ Yazılmışdı⁵¹⁸⁶ Mekâtib-i⁵¹⁸⁷ Sâbıķa Üslûbı
Üzre⁵¹⁸⁸ [Kıt' a li-münşi' ihi⁵¹⁸⁹]

⁵¹⁶⁶ neşr: -SÇ, -E3, -İÜ2

⁵¹⁶⁷ seniyyesiniñ: seniyyeniñ E3

⁵¹⁶⁸ mücibü: -E3

⁵¹⁶⁹ teşrîflerin: teşrîflerini İÜ2

⁵¹⁷⁰ tām: -E2

⁵¹⁷¹ ve: -FA

⁵¹⁷² maḥâsin-i evşâf: evşâf-ı maḥâsin E2, KH, İÜ2

⁵¹⁷³ evşâf-ı maḥâsin: maḥâsin-i evşâf KH, İÜ2

⁵¹⁷⁴ intisâb: intişâb FA

⁵¹⁷⁵ intişâb: intisâb FA

⁵¹⁷⁶ istinbâ: istinbâya BN

⁵¹⁷⁷ olunup: -BN

⁵¹⁷⁸ binâ: binâen BN

⁵¹⁷⁹ ğalebe-i zann ve kuvvet-i recâ olmağın erkân-ı kuşûr tevekkül-i istinbâ olunup binâ-i maķşûre: -E2

⁵¹⁸⁰ beyt : -KH, -İÜ2

⁵¹⁸¹ li-münşi' ihi: -BN, -E3, -İÜ2

⁵¹⁸² nesîm-i himmet ez-gülzâr: nesîm ez-himmet-i gülzâr FA

⁵¹⁸³ Talih ve makam bahçenin baharı (hiç) hazan ğormesin Lütuf rüzgarı ikbal gül bahçende (daima) essin

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

Şâm der-sâye-i in'âm-ı tu ey fahr-ı kirâm

Hōş sevādīst⁵¹⁹⁰ feraḥ-baḥş-ı 'aleykum bi'ş-Şâmİn zamân mî-ṭalebend⁵¹⁹¹ ez-ser-i raġbet gerçi (İÜ2 127b)Pîş ez-în nâle-künân bûd ġarībân ez-Şâm⁵¹⁹²

[Neşr⁵¹⁹³] Her ḥayr u (KH 48a) sa'âdet ki müvekkilân-ı kazâ vü kader ve muḳassimân-ı ḳaviyy u⁵¹⁹⁴ ḳadı⁵¹⁹⁵ nihân-ı⁵¹⁹⁶ ḥâne-i imkân-ı isti' dādīden⁵¹⁹⁷

[FA74a]

şadr-ı şuffa-i vücūd bi'l-fi'l ṭarafına naql ü taḥvîl⁵¹⁹⁸ eylerler⁵¹⁹⁹ (BN 35b) ve her fazl u siyâdet⁵²⁰⁰ ki mübâşirân-ı dīvân-ı vücūd ve mu'âşirân-ı evvân-ı feyz ü cüd kûşe-i maḥzen-i teraḳḳub u⁵²⁰¹ intizârdan⁵²⁰² ser-dükkân-ı zuhūr u izhâr cānibine ref' (SÇ 57b) ü taḥmîl iderler. Ol serv-i bûstân-ı fazl u ifdālîñ çemen-i meclis-i şerîfine nişâr ve ol mâh-ı âsumân-ı

⁵¹⁸⁴ Şam efendisi ḥidmetine yazılmışdı mekâtîb-i sâbıka üslûbı üzere: Bu daḥi üslûb-ı sâbıḳ üzere Şam efendisine yazılmışdı BN

⁵¹⁸⁵ ḥidmet: ḥizmet E3, İÜ2

⁵¹⁸⁶ yazılmışdı: yazılmışdur İÜ2

⁵¹⁸⁷ mekâtîb: mekâtib İÜ2

⁵¹⁸⁸ mekâtîb-i sâbıka üslûbı üzere: mekâtib-i üslûb-ı sâbıka üzere KH

⁵¹⁸⁹ ḳıṭ' a li-münşi' ihi: beyt BN; -SÇ, -İÜ2

⁵¹⁹⁰ sevādīst: sevādest E3

⁵¹⁹¹ ṭalebend: ṭalebenden E3

⁵¹⁹² *Ey uluların övüncü Şam senin ihsan gölgende*

⁵¹⁹³ neşr : -KH, -E2, -E3, -İÜ2

⁵¹⁹⁴ u: -İÜ2

⁵¹⁹⁵ ve muḳassimân-ı ḳaviyy u kader: -E2

⁵¹⁹⁶ nihân: pinhân E3

⁵¹⁹⁷ isti' dādīden: isti' dādın İÜ2

⁵¹⁹⁸ naql ü taḥvîl: taḥvîl ü naql FA

⁵¹⁹⁹ eylerler: eylediler KH; eyler SÇ

⁵²⁰⁰ siyâdet: sa'âdet E3

⁵²⁰¹ teraḳḳub u: teraḳḳub teraḳḳub u SÇ

⁵²⁰² intizâr: intizâr E2

‘izz⁵²⁰³ ü iclâlîñ encümen-i mevķif-i münîfine îşâr olmaķdan şahâyif-i eyyâm u leyâlî
tarfetü’l-‘ayn ‘ârî⁵²⁰⁴ vü hâlî⁵²⁰⁵ olmaya. [Mışrâ⁵²⁰⁶]

Bi’n-Nebiyyi ve ķadrihi’l-‘âlî⁵²⁰⁷

(İÜ2 128a)

[Neşr⁵²⁰⁸] Rûy-i şıdk u şafâdaki dürer-i eşk-i ħubb u velâyi⁵²⁰⁹ rişte-i niyâz ü du‘âyla⁵²¹⁰
muntazam⁵²¹¹ kıilup Rûmdan şâmm-ı müşgîn meşâmm-ı⁵²¹² şebistân-ı meclis-i fazl u ifdâle
inhâ vü îşâl kıılmağla⁵²¹³ şeml-i emânî ve âmâl müctemi‘ ve mülte’im⁵²¹⁴ kıılınur. [Beyt⁵²¹⁵
li-münşi’ihi⁵²¹⁶]

Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilün

Rûyımı eşk-i⁵²¹⁷ dür-efşândan pür idüp her seher

Rûmdan Şâma anı çeşmüm⁵²¹⁸ revân itmek diler

[Neşr⁵²¹⁹] Ba‘ demâ⁵²²⁰ ma‘ rûz-ı ħâhendegî oldur ki hâlâ ħazret-i⁵²²¹

[FA74b]

mehd-i ‘ulyâ ‘işmetü’d-dünyâ ħâķâne-i zümretü’l-ħavâtîni’l⁵²²² -mükerreme ħâtün-ı
a‘zamü’l-ħavâķîni’l-mu‘azzama *lâ-zâlet a‘lâmu eyyâmi sa‘âdetihâ mürteff‘a ve ştâtu*

⁵²⁰³ ‘izz: -E2

⁵²⁰⁴ ‘ârî: cârî E2, E3

⁵²⁰⁵ ‘ârî vü hâlî: hâlî vü ‘ârî İÜ2

⁵²⁰⁶ mışrâ‘: ‘ayn E2, E3, İÜ2; -SÇ

⁵²⁰⁷ *Nebî (as) ve onun yüce makamı ħürmetine*

⁵²⁰⁸ neşr: -KH, -SÇ, -E3, -İÜ2

⁵²⁰⁹ velâyi: velâlî E3

⁵²¹⁰ niyâz ü du‘âyla: du‘â ve niyâzla E3

⁵²¹¹ muntazam: munzam E3

⁵²¹² müşgîn-i meşâmm: -İÜ2

⁵²¹³ kıılmağla: kıılmağa İÜ2

⁵²¹⁴ mülte’im: mülteşem İÜ2

⁵²¹⁵ beyt: -İÜ2

⁵²¹⁶ li-münşi’ihi: -BN, -İÜ2

⁵²¹⁷ eşk: eşk ü şekk E3

⁵²¹⁸ çeşm: cism BN

⁵²¹⁹ neşr: -E2, -E3, -İÜ2

⁵²²⁰ ba‘ demâ: ba‘ dehu SÇ, İÜ2

⁵²²¹ ħazret: -BN

⁵²²² ħavâtîn: ħavâķîn İÜ2

*esbābi*⁵²²³ *murādātihā müctemi*⁵²²⁴ medrese-i ma^ç müreleri *lā-zālet*⁵²²⁵ *‘āmile ve bi-ihşānihā gāmire*⁵²²⁶ (E2 58b) talebesiniñ talebesin is^ç āf (İÜ2 128b) u incāh-ı mücibü’l-ifrah buyurup hāzerāt-ı⁵²²⁷ mevālī⁵²²⁸ *keşşera’llāhu Te’ālā*⁵²²⁹ *emşālehum ve haşşale bi’s-sa’ādeti*⁵²³⁰ *āmālehüm*⁵²³¹ cāniblerine teşrīf itmek-çün işāret-i⁵²³² mücibü’l-beşāret ısdār buyurup hatm-i (KH 48b) şerīflerin erzānī buyurdılar. Çün bu⁵²³³ nevāhīde olan emāsil-i mişāl-i şerīfe imtişāl-i teşrīfin⁵²³⁴ erzānī buyurdılar. Sulţānım cānibine daħi resānende-i (SÇ 58a/ E3 66b) niyāz faħr-ı erbābü’l-isti^ç dād ve⁵²³⁵ müsta^ç iddü’l-ifāza ve’l-istimdād min baħr-ı⁵²³⁶ niħrihim⁵²³⁷ el-müterādifü’l-imdād Muşţafā⁵²³⁸ bendeleriniñ sa^ç ādet-i duħūl-i silk-i mülāzimān āsitān-ı rif’at-nişāb⁵²³⁹ u ^ç izzet-kıbāb ki ekşer-i⁵²⁴⁰ tullāb-ı rüzgārda⁵²⁴¹ nā-yābdur. Mevcūd idügi

[FA75a]

müteferris ve edevāt-ı istifāza-i cedāvil ü enhār ve istizāa-i meşā’ il (İÜ2 129a) ü envār cenāb-ı ma^ç ālī-medār çihre-i aħvāl u eţvārında müteħaddis olmağın. [Şi’r⁵²⁴² li-münşi’ihi⁵²⁴³]

Saħben ^ç ale’l-vucūhi lā meşyen ^ç ale’l-kađem

⁵²²³ esbābi: ve esbābi İÜ2

⁵²²⁴ *Güzel günlerinin bayrakları hala dalgalanmakta ve pek çok istek ve dilekleri yerine getirilmektedir*

⁵²²⁵ *Hala ömür sürmekte ve ihsanlarıyla dolup taşmaktadır*

⁵²²⁶ gāmire: āmile E3

⁵²²⁷ hāzerāt: hāzret E3; hāzarāt İÜ2

⁵²²⁸ mevālī: me^ç ālī BN

⁵²²⁹ Te’ālā: -İÜ2

⁵²³⁰ sa^ç ādet: sa^ç ādāt KH

⁵²³¹ *Allah onun gibileri çoğaltsın, onun isteklerini kolayca gerçekleştirsin*

⁵²³² işāret: işāre KH

⁵²³³ bu: bir SÇ

⁵²³⁴ teşrīfin: -İÜ2

⁵²³⁵ ve: -İÜ2

⁵²³⁶ baħr: baħrihim E3

⁵²³⁷ niħrihim: niħri E3

⁵²³⁸ Muşţafā: filān BN

⁵²³⁹ nişāb: -SÇ

⁵²⁴⁰ ekşer: ekşeriyā SÇ

⁵²⁴¹ tullāb-ı rüzgār: rüzgār-ı tullāb BN

⁵²⁴² şi’r: beyt SÇ, BN; rubā^ç iyye E3; -KH, -İÜ2

⁵²⁴³ li-münşi’ihi: -BN, -İÜ2

Beste-est ber-miyān dil-i iḥrām-ı ān⁵²⁴⁴ ḥarem

Maḥrūm çün şevved ki der-ān⁵²⁴⁵ āstāne⁵²⁴⁶ hest

Hem Merve-i mürüvvet⁵²⁴⁷ hem⁵²⁴⁸ Ka^c be-i kerem⁵²⁴⁹

[Neşr⁵²⁵⁰] Taṭvīl-i kelām⁵²⁵¹ mūcib-i taşdı^c ve evkāt-ı şerīfeye müris-i⁵²⁵² tażyī^c dūr.⁵²⁵³ Bākī
hemişe. [Bejt⁵²⁵⁴ li-münşi'ihī⁵²⁵⁵] (BN 36a)

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

Be-rūḥ-ı nūr-i baḥş-ı şem^c -i cem^c -i aşfiyā bādā

Mükemmel ḥazret-i pāk-i tu imālen⁵²⁵⁶ vü evlādā⁵²⁵⁷

55. Bu Şuret Daḥi⁵²⁵⁸ Ba^c zı Ecille-i İḥvāna Dānişmend Ḳabūli İçün İrsāl⁵²⁵⁹
Olınmışdı⁵²⁶⁰ (E1 69b)

Tā ki ebkār-ı efkār ḥuliyi-i⁵²⁶¹ 'ibārāt-ı zāhireye şavāḥib (İÜ2 129b) ve ğavānī-i ma^c ānī
ezyāl-i ḥulel-i teşbihāt u isti'ārāt-ı fāhirei sevāḥib olalar. Ol maḥarr-ı 'ālī ki meferr-i
e^c ālīdür.⁵²⁶² Ve (E3 67a) ol meclis-i menī^c ki menba^c -i⁵²⁶³ ma^c ālīdür. Felekü'l-eflāk

⁵²⁴⁴ ān: -E2

⁵²⁴⁵ ān: in FA

⁵²⁴⁶ āstāne: aşyāne İÜ2

⁵²⁴⁷ mürüvvet: mürüvvet ü İÜ2

⁵²⁴⁸ hem: dem E3

⁵²⁴⁹ *Ayakta yürümesinler yüzlerini sürsünler Gönlüm o Harem'in ihramına bağlanmıştır İnsaniyet Merve'sinden ve cömertlik Ka'besi'nden Bu eşikte mahrumdurlar*

⁵²⁵⁰ neşr: -E2, -E3, -İÜ2

⁵²⁵¹ kelām: -FA, -BN, -E2, -E3, -KH, -İÜ2

⁵²⁵² müris: mūcib İÜ2

⁵²⁵³ tażyī^c dūr: tażyī^c KH; taşnī^c dūr İÜ2

⁵²⁵⁴ bejt: -KH, -İÜ2

⁵²⁵⁵ li-münşi'ihī: -BN, -İÜ2

⁵²⁵⁶ imālen: āmālen E3

⁵²⁵⁷ *O mükemmel hazretin kendisi, ailesi ve evlatları Mumun ışık saçan ruhu gibi bütün takva sahiplerini (aydınlatsın)*

⁵²⁵⁸ daḥi: -FA, -BN, -E1, -E2, -SÇ, -İÜ2

⁵²⁵⁹ irsāl: taḥrīr İÜ2

⁵²⁶⁰ olınmışdı: olınmışdur BN, İÜ2

⁵²⁶¹ ḥulī: ḥulle E1; 'ālī E2

⁵²⁶² e^c ālī: ma^c ālī E3

[FA75b]

mişāl burūc-ı şevābit efrād-ı⁵²⁶⁴ fażl (SÇ 58b) u kemāl ve basit̄-i ḥāk-i kirdār mürevvic-i⁵²⁶⁵
nevābit-i⁵²⁶⁶ aḡrās-ı izz ü celāl⁵²⁶⁷ ola.⁵²⁶⁸ [Beyt⁵²⁶⁹ li-münşi'ihî⁵²⁷⁰]

İzā mā da^c avnā⁵²⁷¹ li-temkīnihi⁵²⁷²

Teḡūmu'l⁵²⁷³-berāyā li-āmīnihi⁵²⁷⁴

[Beyt-i⁵²⁷⁵ Fārisi⁵²⁷⁶ li-münşi'ihî⁵²⁷⁷]

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' lün

Çün⁵²⁷⁸ du^c āyeş zi-miyān-ı dil-i ḡamḡin ber-ḡ⁵²⁷⁹ āst

Ez-zevāyā-yı⁵²⁸⁰ felek na^c re-i āmin ber-ḡ⁵²⁸¹ āst

[Neşr⁵²⁸²] Şad (E1 70a) hezārān-ı belābil-i⁵²⁸³ ḡülistān-ı du^c ā ki belābil-i bāl-i (KH 49a)
aşḡāb-ı vecd ü maḡabbeti dāfi^c ve ^c anādil-i bahāristān-ı⁵²⁸⁴ medḡ ü⁵²⁸⁵ şenā ki ^c anā-i dil-i

⁵²⁶³ menba^c: meni^c E3

⁵²⁶⁴ efrād: efrād u E1

⁵²⁶⁵ mürevvic: ḡurūc BN

⁵²⁶⁶ nevābit: nevā'ib İÜ2

⁵²⁶⁷ celāl: iclāl E3

⁵²⁶⁸ ola: olan E1

⁵²⁶⁹ beyt: şı^c r E3; -KH, -E1, -İÜ2

⁵²⁷⁰ li-münşi'ihî: -BN, -E1, -E3, -İÜ2

⁵²⁷¹ da^c avnā: da^c ānā BN

⁵²⁷² temkīnihi: yümkinuhu BN

⁵²⁷³ teḡūmu: yeḡūmu E2, İÜ2; yeḡūlu SÇ

⁵²⁷⁴ *Biz onun kuvvet ve iktidarı için dua ettiğimizde temkinli olmaya davet edersen Bütün mahlukat amin demeye başlar*

⁵²⁷⁵ Beyt: nazm BN; -E1, -İÜ2

⁵²⁷⁶ Fārisi: -SÇ, -KH, -E1, -E3, -İÜ2

⁵²⁷⁷ li-münşi'ihî: -KH, -BN, -E1, -E3, -İÜ2

⁵²⁷⁸ çün: çü E3

⁵²⁷⁹ ber-ḡ⁵²⁷⁹ āst: ber-ḡāst KH; ḡāberi E3

⁵²⁸⁰ zevāyā: zevā KH

⁵²⁸¹ *Gönülden ona gam yüklü bir dua yükseldi Feleğin dört bir yanından âmin sesleri yükseldi*

⁵²⁸² neşr: -SÇ, -E1, -E3, -İÜ2

⁵²⁸³ belābil: bülülān KH

⁵²⁸⁴ du^c ā ki belābil-i bāl-i aşḡāb-ı vecd ü maḡabbeti dāfi^c ve ^c anādil-i bahāristān: -SÇ, -E1

⁵²⁸⁵ ü: -E1

erbāb-ı şevk ü şabābeti⁵²⁸⁶ rāfi' dūr. Ağşān-ı⁵²⁸⁷ eşcār-ı ḥubb⁵²⁸⁸ u velāda⁵²⁸⁹ müterennim ve (İÜ2 130a) ezmān-ı eşhār-ı⁵²⁹⁰ şıdķ u⁵²⁹¹ şafāda⁵²⁹² mütekellim kılınup ol gülşen-i mekārim semtine ṭā'ir ve ol ğurfe-i ma' ārif ḥavlinde dā'ir⁵²⁹³ kılınur. [Beyt⁵²⁹⁴]

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

Beste-i⁵²⁹⁵ dām-ı kafes bād çü⁵²⁹⁶ murğ-ı vaḥşī

Ṭā'ir-i sidre⁵²⁹⁷ eger der-ṭalebeş⁵²⁹⁸ ṭā'ir⁵²⁹⁹ nist⁵³⁰⁰

[Neşr⁵³⁰¹] Enzār-ı⁵³⁰² luṭf⁵³⁰³ u elḥāz-ı iḥsān ile du' āġūyān-ı ḳadīm⁵³⁰⁴ semtine⁵³⁰⁵ nigerān olırsa *bi-mennihi Te'ālā ve yümnihi'İlezi' tevālā*⁵³⁰⁶ şıḥḥat u 'āfiyet üzre⁵³⁰⁷ iḳāmet-i

[FA76a]

evrād-ı⁵³⁰⁸ ed' iyye-i⁵³⁰⁹ şāliḥaya müdīm⁵³¹⁰ ve idāmet-i⁵³¹¹ ezķār-ı fāyiḥaya muḳīm mülāḥaza buyrıla.⁵³¹² [Beyt⁵³¹³ li-münşi'ih⁵³¹⁴]

⁵²⁸⁶ erbāb-ı şevk ü şabābeti: erbāb u şafābī E3

⁵²⁸⁷ Ağşān: Ağşān u E3

⁵²⁸⁸ ḥubb: hebb E3; -E1

⁵²⁸⁹ velā: vālā KH

⁵²⁹⁰ eşhār: ezhār KH

⁵²⁹¹ u: -E1

⁵²⁹² şafāda: şafā E1

⁵²⁹³ dā'ir: dār E1

⁵²⁹⁴ beyt: şı'r KH; -E1, -İÜ2

⁵²⁹⁵ Beste: Besteem E3

⁵²⁹⁶ çü: çün KH

⁵²⁹⁷ sidre: sidre-ra KH

⁵²⁹⁸ ṭalebeş: ṭalebet (Şiirin orijinalinde)

⁵²⁹⁹ ṭā'ir: ṭā'ire E1

⁵³⁰⁰ *Seni aramak için uçmuyorsa Sidre kuşu Vaḥşi bir kuş gibi düşün tuzağa, girsin kafese Hafız Gazel/70*

⁵³⁰¹ neşr: -KH, -E1, -E2, -E3, -İÜ2

⁵³⁰² enzār: zi-enzār KH

⁵³⁰³ luṭf: -E1

⁵³⁰⁴ ḳadīm: -BN

⁵³⁰⁵ semtine: şemtine İÜ2

⁵³⁰⁶ *Yüce Allah'ın lütfu ve ardı ardına gelen bereketiyle*

⁵³⁰⁷ üzre: üzre olup KH

⁵³⁰⁸ evrād: -E1

⁵³⁰⁹ ed' iyye: dā' iyye E1

⁵³¹⁰ müdīm: nedīm E1

⁵³¹¹ idāmet: izāmet İÜ2

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

Her şubḥ u⁵³¹⁵ şām⁵³¹⁶ mī-şineved⁵³¹⁷ gūş-i āsmān (E3 67b)

Verd-i du'āyet ez-men ü āmīn zi-ḳudsiyān⁵³¹⁸

[Neşr⁵³¹⁹] Ba' dehu ḥāmil-i rakḳ-ı bendegī emīr-i şāh-ı ḥalīfe bendeleriniñ⁵³²⁰ (İÜ2 130b) 'ayār-ı ṭab'ı mi'yār-ı i'tibārda kāmīl bilinüp (E1 70b) ve metā'-ı dānişi mīzān-ı iḥtibārda⁵³²¹ rāciḥ bulunup meclis-i ahālī-medārda⁵³²² iḳtibās-ı meşā' il-i fezāyil ve iḳtināş-ı evābid-i fevāyid itmege iḳtidārı müteḥaddis ve ol maḥfil-i e'ālī-i ḳarārdan ḥāiz-i cā'ize-i ḳabūl u rızā olmaḳ maḥāyil-i⁵³²³ şemāyilinden müteferris olmağın niyāz-nāme ile⁵³²⁴ meclis-i sāmī ve mevḳif-i (SÇ59a) girāmī semtine [Beyt⁵³²⁵ li-münşi'ihī⁵³²⁶]

Sa' yen 'ale'l-vechi lā-meşyen 'ale'l-ḳadem⁵³²⁷

Murāḳiben min-hu envā' an mine'l-kerem⁵³²⁸

[Neşr⁵³²⁹] İrsāl olındı. Ümīddür ki her silk-i mezra'a-i āmāline şehāb-ı keremlerini⁵³³⁰ şā'ib⁵³³¹ ve mürseliñ⁵³³² ḥüsn-i ḳabūl⁵³³³ olacağına itdüğü zannı⁵³³⁴ şā'ib itmege⁵³³⁵ (İÜ2 131a) 'ināyet buyrıla. Bāḳī hemīşe.⁵³³⁶ [Beyt⁵³³⁷ li-münşi'ihī⁵³³⁸]

⁵³¹² buyrıla: buyurular İÜ2

⁵³¹³ beyt: -KH, -E1, -E3, -İÜ2

⁵³¹⁴ li-münşi'ihī: -BN, -E1, -İÜ2

⁵³¹⁵ u: -E2

⁵³¹⁶ şām: şādem E2

⁵³¹⁷ şineved: şevēd E1

⁵³¹⁸ *Her sabah ve (her) akşam göğün kulağı benim sana duamı ve meleklerin âmin (deyişini) dinliyor*

⁵³¹⁹ neşr: -E1, -E3, -İÜ2

⁵³²⁰ ḥalīfe bendeleriniñ: ḥalīfeleriniñ E3

⁵³²¹ iḥtibār: iḥtiyār E3

⁵³²² medār: yedār E3

⁵³²³ maḥāyil: feḥāyil İÜ2

⁵³²⁴ niyāz-nāme ile: nişār-ı pāye-i İÜ2

⁵³²⁵ beyt: -KH, -E1, -İÜ2

⁵³²⁶ li-münşi'ihī: -SÇ, -BN, -E1, -İÜ2

⁵³²⁷ *Ayak üstü yürümeden yüzü koyun sürünerek Onun türlü iyiliklerini umarak*

⁵³²⁸ kerem: kirām E3

⁵³²⁹ neşr: -KH, -E1, -E2, -E3, -İÜ2

⁵³³⁰ keremlerini: keremlerinden KH; keremleri E1, İÜ2

⁵³³¹ şā'ib: şālib E1

⁵³³² mürseliñ: mürseli FA, KH

[FA76b]

Fā' ilātün Mefā' ilü Fe' ilün

Tābe-vaqt-i kıyām rüz-i tenād

Rüz-i iqbāl u baht kāyim⁵³³⁹ bād⁵³⁴⁰

[‘ Ayn]

Bi-Muḥammed⁵³⁴¹ şefī' ü'l-ibād⁵³⁴²56. Bu Nüşha⁵³⁴³ Daḥi İrsāl-i Dānişmend İçün Ba' zı Ecille-i⁵³⁴⁴ MaḥādīmCenābına⁵³⁴⁵ Taḥrīr Olındı⁵³⁴⁶ idi⁵³⁴⁷

(BN 36b/ E2 59b)

Harem-i ḥurrem ki (KH 49b) kıble-i ehl-i Şafā ve Merve-i mürüvvet ü⁵³⁴⁸ vefā ve ‘ Arafāt-ı ma' rifet⁵³⁴⁹ ü (E3 68a) Mīnā-yı münādur. Hemīşe maḥaṭṭ-ı riḥāl-i revāḥil-i (E1 71a) sa' ādet ü tevfiḳ ve maḳşad-ı *ricālun ye 'tūhu*⁵³⁵⁰ *min-küllü feccin 'amiḳ*⁵³⁵¹ olup ḥümüm-ı ḡumüm-ı⁵³⁵² bevādī-i kürbetle muḥteriku'⁵³⁵³-ekbād olanlar zülāl-i zemzem-i iḥsān⁵³⁵⁴ ile def' -i

⁵³³³ ḳabül: ḳabül ile maḳbül İÜ2⁵³³⁴ zannı: zannımı İÜ2⁵³³⁵ ḥüsni-i ḳabül olacağına itdügi zannı şā'ib itmege: ḳabül-i maḫzar olacağına zann-ı şā'ib itmege KH⁵³³⁶ hemīşe: -FA, -E1, -E2, -SÇ, -İÜ2⁵³³⁷ beyt: -KH, -E1, -E3, -İÜ2⁵³³⁸ li-münşi 'ihi: -BN, -E1, -İÜ2⁵³³⁹ kāyim: dāyim İÜ2⁵³⁴⁰ *Kıyamet vaktine, maḫşer gününe kadar şans ve talihiniz sürsün*⁵³⁴¹ *Kulların şefaātçisi Muhammed (sas) ḥürmetine*⁵³⁴² ‘ ayn bi-Muḥammed şefī' ü'l-ibād: -FA, -BN, -E1, -E2, -E3, -SÇ, -İÜ2⁵³⁴³ nüşha: +BN⁵³⁴⁴ ecille: -E1⁵³⁴⁵ cenābına: cānibine E3⁵³⁴⁶ taḥrīr olındı: yazıldı BN; yazılmış E1; taḥrīr olmuş E3; taḥrīr olunmuş KH, E2; taḥrīr olunmuşdur İÜ2⁵³⁴⁷ idi: -SÇ, -İÜ2⁵³⁴⁸ ü: -E3⁵³⁴⁹ ma' rifet: -BN⁵³⁵⁰ ye 'tūhu: ye 'tūke KH⁵³⁵¹ *İnsanlar, (dünyanın) en uzak köşelerinden ona gelsinler* Ayetin tamamı ve doğru şekli: *Ve ezzin fin nâsi bi'l-hacci ye 'tūke ricālen ve 'alā kullü ḍamīrin ye 'tūne min kullü 'amiḳ Bunun içindir ki, (ey Muhammed) bütün insanları hacca çağır: yaya olarak ve hızlı yürüyen her (türlü) binek üstünde, (dünyanın) en uzak köşelerinden sana gelsinler.* Hacc/27⁵³⁵² ḡumüm: -E3⁵³⁵³ muḫterik: muḫarriḳ E1⁵³⁵⁴ iḥsān: iḥsānı E3

ğalīl⁵³⁵⁵ ve suyūf-ı şunūf-ı e'ādī-i miḥnetle⁵³⁵⁶ muḥteriku'l⁵³⁵⁷-ecsād olanlar⁵³⁵⁸ nevāl-i merhem-i in'ām ile bür-i' alīl ideler.⁵³⁵⁹ [Beyt⁵³⁶⁰ li-münşi'ihī⁵³⁶¹]

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

Hātif-i ğaybī du'ānı çün baña telkīn ider

Sidreden el qaldırup Rūhü'l-emīn⁵³⁶² āmīn⁵³⁶³ ider

[Neşr⁵³⁶⁴] Nesc-i⁵³⁶⁵ tazarru' u du'ā ki tuḥaf-i Necef-i ḥubb u velādur. Dervişāne dürr-i zi-şāne nişār u işār olmağdan⁵³⁶⁶ şoñra 'arşa-i⁵³⁶⁷ 'arīza-i in'ām-ı bī-şümāra 'arza-i 'urza-i⁵³⁶⁸ ālām-ı rūzgār⁵³⁶⁹ dā'ī-i⁵³⁷⁰ iḥlāş-şi'ār oldur ki ol cenāb-ı ma'ālī-me'ābīñ 'avāyid-i a'yād-i⁵³⁷¹ iḥsānına (SÇ 59b) i'tiyād⁵³⁷²

[FA77a]

u qavāyim-i⁵³⁷³ a'vād-ı in'āmına i'timād bu dā'ī-i muḥlişü'l-fu'ād ve ḥālişü'l-vedāda qadīmü'l-eyyāmdan ṭabī'at ü⁵³⁷⁴ nihād olmışdur. Bināen'aleyh rāfi' -i rıq' a-i bendegī Sā'dī bendeleri ki⁵³⁷⁵ gülistān-ı zihni leṭāyif-i⁵³⁷⁶ fevāyid ile ārāste ve büstān-ı (E1 71b) tab'ı

⁵³⁵⁵ ğalīl: 'alīl E3, İÜ2

⁵³⁵⁶ miḥnet: maḥabbet E3

⁵³⁵⁷ muḥterik: mubterik KH

⁵³⁵⁸ zülāl-i zemzem-i iḥsān ile def -i ğalīl ve suyūf-ı şunūf-ı e'ādī-i miḥnetle muḥteriku'l-ecsād olanlar: -E1

⁵³⁵⁹ olanlar nevāl-i merhem-i in'ām ile bür-i' alīl ideler: -E3

⁵³⁶⁰ beyt: -KH, -E1, -İÜ2

⁵³⁶¹ li-münşi'ihī: -BN, -E1, -E3, -İÜ2

⁵³⁶² el qaldırup Rūhü'l-emīn: Rūhü'l-emīn el qaldırup BN

⁵³⁶³ āmīn: -KH, -E2

⁵³⁶⁴ neşr: -E1, -E2, -E3, -İÜ2

⁵³⁶⁵ nesc: şeyḥ E1; şec E3

⁵³⁶⁶ olmağdan: olındıqdan BN; olmadan E1

⁵³⁶⁷ 'arşa: 'arza İÜ2

⁵³⁶⁸ 'arza-i 'urza: 'urza-i 'arza KH

⁵³⁶⁹ rūzgār: rūzgār olan İÜ2

⁵³⁷⁰ dā'ī: a' nī KH

⁵³⁷¹ a'yād: a'yān E1, SÇ

⁵³⁷² i'tiyād: i'timād SÇ; -E2

⁵³⁷³ qavāyim: qavā'id KH

⁵³⁷⁴ ü: -E1, -E2

⁵³⁷⁵ ki: -SÇ, -E1, -İÜ2

⁵³⁷⁶ leṭāyif: leṭāfet E3

şerāyifi (İÜ2 132a) ‘avāyid ile pīrāste edevāt-ı isti‘ dāddan⁵³⁷⁷ ḥaz̄z-ı evfer⁵³⁷⁸ ile muḥtaẓī ve erbāb-ı dirāyet ü rivāyetiñ āşārına⁵³⁷⁹ iḳdām-ı aḳdām ile muḥteẓī. Şāyeste-i vuşul-i maḥfel-i sa‘ ādet-uşuldür. Rıḳ‘ a-i żarā‘ atle sūdde-i felek-i menā‘ ata⁵³⁸⁰ irsāl olındı.⁵³⁸¹ Nübū‘ -ı nevābi‘ -i kerem ve (E3 68b) şüyū‘ -ı sevābıg-ı himemden⁵³⁸² mutazarrı‘ dur ki sa‘ ādet-i duḥul-i silk talebe-i faẓīlet-i talebeye vāşıl⁵³⁸³ buyrılup müddet-i medīd meclis-i ifāde-i⁵³⁸⁴ maḥşulden⁵³⁸⁵ ḥāricler fırkasına dāhil buyrılmaya.⁵³⁸⁶ Ta‘ cīl-i⁵³⁸⁷ irsāl-i va‘ d-i⁵³⁸⁸ sābıḳ ve luḫf-ı⁵³⁸⁹ lāḫıka-i⁵³⁹⁰ ittikādur.⁵³⁹¹ Mercūdur ki bu dā‘ ī ḥaḳḳında izḫār-ı⁵³⁹² ḥasene buyurmaḳda sāyir maḥādīme⁵³⁹³ üsve-i ḥasene⁵³⁹⁴ (KH 50a) olasız. Bāḳī. Hemīşe eyyām-ı (İÜ2 132b) iḳbāl dā‘ime-i⁵³⁹⁵ tāmme ve⁵³⁹⁶ kaẓayā-yı in‘ ām u ifḍāl muḥlaḳa-i

[FA77b]

‘āmme (E2 60a) bād bi-Rabbi’l-‘ibād. Bi’n-Nebıyyi ve ālihi’l-emcād.⁵³⁹⁷

57. Cenāb-ı Aşaf-ı⁵³⁹⁸ Ḳıbāb⁵³⁹⁹ Medresesinden⁵⁴⁰⁰ Dānişmend İrsāli⁵⁴⁰¹ İçün
Yazılmış idi⁵⁴⁰²

⁵³⁷⁷ isti‘ dāddan: isti‘ dādın E3

⁵³⁷⁸ evfer: vāfir İÜ2

⁵³⁷⁹ āşārına: -BN

⁵³⁸⁰ menā‘ ata: metā‘ ina İÜ2

⁵³⁸¹ olındı: -E1

⁵³⁸² himem: hemīşe E3

⁵³⁸³ vāşıl: -FA

⁵³⁸⁴ ifāde: ifādet BN

⁵³⁸⁵ maḥşulden: maḥşulinden KH

⁵³⁸⁶ medīd meclis-i ifāde-i maḥşulden ḥāricler fırkasına dāhil buyrılmaya: -E1

⁵³⁸⁷ ta‘ cīl: ta‘ cīl ü BN

⁵³⁸⁸ va‘ d: va‘ de E3

⁵³⁸⁹ luḫf: ḫalef SÇ, E1

⁵³⁹⁰ lāḫıka: lāḫıḳ E1

⁵³⁹¹ ittikā: ittikāl E3, İÜ2

⁵³⁹² izḫār: izḫār-ı izḫār İÜ2

⁵³⁹³ maḥādīme: maḥādīm E1

⁵³⁹⁴ ḥasene: ḥasen E2

⁵³⁹⁵ dā‘ime: dā‘im E1

⁵³⁹⁶ ve: -E3

⁵³⁹⁷ Bi’n-Nebıyyi ve ālihi’l-emcād: +BN

⁵³⁹⁸ aşaf: aşıfın İÜ2

⁵³⁹⁹ kıbāb: kendü İÜ2

⁵⁴⁰⁰ medresesinden: medresesinde SÇ

⁵⁴⁰¹ irsāli: irsāl FA

Kūşe-i bisâṭ-ı meclis-i sa'âdet-i inbisâṭ ki kıblegâh-ı şifâh-ı şanâdîd-i⁵⁴⁰³ 'ulemâ-i (BN 37a) 'âlem ve kıblecâ-yı naḥârîr-i⁵⁴⁰⁴ fuзалâ-yı (E1 72a) benî Âdemdür. Dehân-ı ta'zîmle telşîm ve⁵⁴⁰⁵ şifâh-ı tebcille taḫbîl ü tekrîm⁵⁴⁰⁶ kılnup veẓâ'if-i ed'ıyye-i⁵⁴⁰⁷ devâm-ı (SÇ 60a) devlet ü şebât-ı ḥaşmet ki evrâd-ı melâ'ik ü ezkâr-ı sükkân-ı seb'-i erâ'ikdür. *Bi-gâyeti's-sıdki ve's-şafâ fî-kulli şabâhin ve mesâ*⁵⁴⁰⁸ mü'eddî kılındıktan soñra 'arşa-i⁵⁴⁰⁹ faẓl u ifdâle 'arza-i dâ'î-i şikeste-bâl oldur ki mübelliğ-i (İÜ2 133a) raḫḫ-ı rıḫḫ-ı Mūsâ⁵⁴¹⁰ ḥalîfe-bendeleri ki müddet-i⁵⁴¹¹ (E3 69a) medîd medâris-i 'aliyye-i fuзалâ vü mecâlis-i sâmiyye-i 'ulemâda⁵⁴¹² iḫtinâş-ı şayüd-ı evâbid-i⁵⁴¹³ me'ârif ü 'ulüm ve⁵⁴¹⁴ iḫtibâs-ı⁵⁴¹⁵ meşâ'il-i fevâyd-i⁵⁴¹⁶ fûnûn kılup⁵⁴¹⁷ ḥaliye-i kemâlle çihre-i isti'dâdın muḥallâ⁵⁴¹⁸ ḥalbe-i musâbağa-i aḫrân ü emşâlinde mücellâ⁵⁴¹⁹ olup⁵⁴²⁰ bu faḫîr ile daḫi ḥasbe⁵⁴²¹ cereyânî'l-'âde icrâ-yı miyâh-ı istifâde itdükdün soñra sultânım ḥazretleri⁵⁴²²

[FA78a]

şâhib-i⁵⁴²³ şâhib-ḫırân-ı destûr-ı⁵⁴²⁴ ma'âlî⁵⁴²⁵ ve⁵⁴²⁶ sûtür-ı⁵⁴²⁷ devrân-ı⁵⁴²⁸ Âşaf-ı şâhib-nigin-i⁵⁴²⁹ mülk-i⁵⁴³⁰ Süleymân *edâma'llâhü'l-Kerîmü'l*⁵⁴³¹ -*Mennân eyyâme* (E1 72b)

⁵⁴⁰² yazılmış idi: yazılmışdur BN, E2; taḫrîr olındı SÇ; taḫrîr olunmuşdur İÜ2

⁵⁴⁰³ şanâdîd: şafâdîd İÜ2

⁵⁴⁰⁴ taḫârîr: naḥâyir İÜ2

⁵⁴⁰⁵ dehân-ı ta'zîmle telşîm ve: -KH

⁵⁴⁰⁶ ü tekrîm: +FA

⁵⁴⁰⁷ ed'ıyye: da'ıyye E3

⁵⁴⁰⁸ *Her sabah ve her akşam tam bir sadakat ve huzur içinde*

⁵⁴⁰⁹ 'arşa: 'arza SÇ, E1, İÜ2

⁵⁴¹⁰ Mūsâ: Mūsâ Mūsâ E1

⁵⁴¹¹ müddet: müdde E1

⁵⁴¹² 'ulemâda: 'ulemâdan İÜ2

⁵⁴¹³ evâbid: evâ'id E3

⁵⁴¹⁴ ve: -E1

⁵⁴¹⁵ iḫtibâs: iḫtibâs u E1

⁵⁴¹⁶ fevâyd: ḫavâyid SÇ

⁵⁴¹⁷ iḫtibâş-ı şayüd evâbid-i me'ârif ve 'ulüm ve iḫtibâs-ı meşâ'il-i fevâyd-i fûnûn kılup: -KH

⁵⁴¹⁸ muḥallâ: muḥallâ ve İÜ2

⁵⁴¹⁹ mücellâ: muḥallâ FA, E1

⁵⁴²⁰ ḥalbe-i musâbağa-i aḫrân ü emşâlinde muḥallâ olup: -KH

⁵⁴²¹ ḥasbe: -BN

⁵⁴²² sultânım ḥazretleri: -KH

⁵⁴²³ şâhib: -E3

⁵⁴²⁴ destûr: ve sûtür İÜ2, E1, E2, E3,

⁵⁴²⁵ me'âlî: mu'allâ E3; -SÇ

⁵⁴²⁶ ve: -KH, -BN, -SÇ, -İÜ2

*eyāletihī*⁵⁴³² *ilā intihāi müdedi'z-zamān*⁵⁴³³ Hazretleriniñ medresesine⁵⁴³⁴ teşrif-i şerif-i⁵⁴³⁵ erzānī buyurmak müterak্কıb u (İÜ2 133b) mes'ül ve⁵⁴³⁶ müteraşşid u me'mül olmağın şahıfe-i ihlāş u bendegī ve ihtişāş u efkendenegī ile āsitān-ı ma'ālī-āşiyān *şuyyinet*⁵⁴³⁷ *an*-⁵⁴³⁸ *tavāriki*⁵⁴³⁹ *l-hadeşān*⁵⁴⁴⁰ semtine *sa'yen*⁵⁴⁴¹ *ale'l-hām lā meşyen* *ale'l-aqdam*⁵⁴⁴² muħrim-i iħrām-ı iħtirām oldu.⁵⁴⁴³ Mercū ve me'müldür ki 'inde'l-vuşul şeref-i kabūl sa'ādet-i mevşülle mahfuf u meşmül⁵⁴⁴⁴ oldu.⁵⁴⁴⁵ Çün maqşud-ı aşı⁵⁴⁴⁶ istid'ā-i devām-ı cāh u celāl ve beķā-yı⁵⁴⁴⁷ fazl u ifdāldür. Bundan ziyāde⁵⁴⁴⁸ ezyāl-i⁵⁴⁴⁹ ibrāma (SÇ 60b) teşebbüs⁵⁴⁵⁰ ve emākin-i ilhāh (E3 69b) u iķdāmda telebbüs (E2 60b) münāsib-i ereb-i⁵⁴⁵¹ erbāb-ı edeb görilmedi.⁵⁴⁵² Bāķī. Hemişe ef'āl-i zāt-ı⁵⁴⁵³ (KH 50b) bī-mişāl maşdar-ı kerem-i⁵⁴⁵⁴ kemālden müştak ve erbāb-ı rubā'ī-i cāh u celāl ü fazl u⁵⁴⁵⁵ kemāl binā-yı⁵⁴⁵⁶

[FA78b]

⁵⁴²⁷ me'ālī ve sūtūr: -E1

⁵⁴²⁸ destūr-ı me'ālī ve sūtūr-ı devrān: sūtūr-ı me'ālī destūr-ı devrān

⁵⁴²⁹ niğın: temkīn İÜ2

⁵⁴³⁰ mülk: felek E3

⁵⁴³¹ Kerim: Melik E3

⁵⁴³² eyāletihī: āmāline E1; devlet E3

⁵⁴³³ *Kerim ve Mennān olan Allah kıyamet gününe kadar vatanında günlerini devam ettirsin*

⁵⁴³⁴ medresesine: medrese-i seniyye E3

⁵⁴³⁵ şerif: -KH

⁵⁴³⁶ ve: -E1

⁵⁴³⁷ şuyyinet: nist E1

⁵⁴³⁸ *an*: an E2

⁵⁴³⁹ *tavāriki*: *tavāki* KH

⁵⁴⁴⁰ *Belalardan kazalardan korunarak*

⁵⁴⁴¹ *sa'yen*: -E1

⁵⁴⁴² *Yürüyerek değil (adeta) tepeleri aşarak*

⁵⁴⁴³ oldu: olındı E1

⁵⁴⁴⁴ meşmül: meşmüldür İÜ2

⁵⁴⁴⁵ oldu: ola KH, BN; olaydı E3; -İÜ2

⁵⁴⁴⁶ aşı: -İÜ2

⁵⁴⁴⁷ beķā: binā İÜ2

⁵⁴⁴⁸ devām cāh u celāl ve beķā-yı fazl u efdāldür. Bundan ziyāde ezyāl: -E1

⁵⁴⁴⁹ meşmül oldu. Çün maqşud-ı aşı istid'ā-i devām cāh u celāl ve beķā-i fazl u efdāldür. Bundan ziyāde

ezyāl: -SÇ

⁵⁴⁵⁰ teşebbüs: teşebbüb E1

⁵⁴⁵¹ ereb: -E2

⁵⁴⁵² ve iķdāmda telebbüs münāsib-i ereb-i erbāb-ı edeb görilmedi: -E1

⁵⁴⁵³ zāt: -E1

⁵⁴⁵⁴ kerem: kerem ü: BN, E1, E2

⁵⁴⁵⁵ u: -E1

⁵⁴⁵⁶ binā: şenā E3

şülâsî-i c̄ ilm (İÜ2 134a) ü hilm ü⁵⁴⁵⁷ ifdālünñuze mülhâk ola. İnşâallâhu Teâlâ.⁵⁴⁵⁸

58. Bu Daği⁵⁴⁵⁹ İrsâl-i Dânişmend Hüşüşında⁵⁴⁶⁰ Tahrîr⁵⁴⁶¹ Olinmışdı⁵⁴⁶²

Buhûr-ı meveddet ü maḥabbetden⁵⁴⁶³ müstaḥric olan durer-i ğurer-i⁵⁴⁶⁴ ed^c iyye-i müstecâbe⁵⁴⁶⁵ ki (E1 73a) nuḥûr-ı⁵⁴⁶⁶ kevâc̄ ib ve etrâb-ı medḥ ü sipâsa zîb ü zîver olmağa⁵⁴⁶⁷ lâyıkdur ve şuhûr-ı şalâbet-i⁵⁴⁶⁸ şabâbetden⁵⁴⁶⁹ müstaḥşil olan cevâhir-i zevâhir-i⁵⁴⁷⁰ eşniye-i müsteḥâba ki mülûk-i şadr⁵⁴⁷¹-nişin-i iştiyâk⁵⁴⁷² u istinâsa⁵⁴⁷³ zînet⁵⁴⁷⁴-efser olmağa⁵⁴⁷⁵ râ'ıkdur.⁵⁴⁷⁶ Nişâr-ı zayf tayf-ı⁵⁴⁷⁷ (BN 37b) ḥayâl⁵⁴⁷⁸ cenâb-ı sa^c âdet-me'âl⁵⁴⁷⁹ ü siyâdet-menâl⁵⁴⁸⁰ kılnur.⁵⁴⁸¹ *El-ḥamdü li'llâh* ki⁵⁴⁸² şuffa-i vücûda çıkan⁵⁴⁸³ beḍâyi^c -i⁵⁴⁸⁴ sa^c âdâtıñuzuñ devâm u⁵⁴⁸⁵ beḳâsı içün dâ^c i vü şâkir ve maḥzen ü mekmen-i⁵⁴⁸⁶ imkânda

⁵⁴⁵⁷ ü: -SÇ, -E1

⁵⁴⁵⁸ İnşâallâhu Teâlâ: -FA, -BN, -E1, -E2, -E3, -SÇ, -İÜ2

⁵⁴⁵⁹ Bu daği: -BN, -E1, -E2

⁵⁴⁶⁰ hüşüşında: içün İÜ2

⁵⁴⁶¹ Bu daği irsâl-i dânişmend hüşüşında tahrîr olinmışdı: İrsâl-i dânişmend hüşüşında tahrîr olanlardandır bu nüşha daği FA, SÇ; İrsâl-i dânişmend hüşüşında tahrîr bulunandandır bu daği E1; İrsâl-i dânişmend hüşüşında tahrîr bulunandır bu daği E3

⁵⁴⁶² olinmışdı: olinmışdır BN; olanlardandır İÜ2; olanlardandır bu nüşha E2; -E1

⁵⁴⁶³ meveddet ve maḥabbetden: maḥabbet ve meveddetden E1

⁵⁴⁶⁴ ğurer: -KH, -E1

⁵⁴⁶⁵ müstecâbe: isticâbe E2

⁵⁴⁶⁶ nuḥûr: buḥûr KH, BN, SÇ

⁵⁴⁶⁷ olmağa : -E2

⁵⁴⁶⁸ şalâbet: şalâbete KH, İÜ2

⁵⁴⁶⁹ şabâbet: şinâbet KH; şabâyi^c E1

⁵⁴⁷⁰ zevâhir: zevâhir E1

⁵⁴⁷¹ şadr: şudûr FA, E2, E3, İÜ2

⁵⁴⁷² iştiyâk: -E3

⁵⁴⁷³ istinâsa: isti^c iyâne E1

⁵⁴⁷⁴ zînet: zînet ü efses SÇ

⁵⁴⁷⁵ olmağa: olmağa BN, E3; olmağın E2

⁵⁴⁷⁶ râ'ıkdur: râ'ıq FA

⁵⁴⁷⁷ tayf: tıbq E1 -E2

⁵⁴⁷⁸ ḥayâl: ḥayâl u İÜ2

⁵⁴⁷⁹ meâl: mişâl E1, İÜ2

⁵⁴⁸⁰ siyâdet-menâl: cenâb-ı sa^c âdet-menâl SÇ; siyâdet-mişâl İÜ2; -E1

⁵⁴⁸¹ kılnur: kılnur ki KH

⁵⁴⁸² ki: -KH

⁵⁴⁸³ çıkan: -E1

⁵⁴⁸⁴ beḍâyi^c : -SÇ, -E1

⁵⁴⁸⁵ u: -E3

⁵⁴⁸⁶ mekmen: mümkün KH; temekkün E1

olan murādātıñızuñ vüçüda (İÜ2 134b) gelmesine müterakķıb u nāzır olmaķdan. [Beyt⁵⁴⁸⁷ li-münşı'ihî⁵⁴⁸⁸]

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

Bir nefes ħālī degüldür dilde⁵⁴⁸⁹ cān vü tende dil

Mürğ-i cāna āşiyān⁵⁴⁹⁰ oldıķça ķāĥ-ı⁵⁴⁹¹ āb u gül

[Neşr⁵⁴⁹²] Dergāĥ-ı mevcūdāt penāĥ-ı eĥad-ı *lā ilāhe illa'llāĥ*dan du' āgüylarıñ mütemenni⁵⁴⁹³ vü mutażarrı⁵⁴⁹⁴ ve müterakķıb ü mütevaķķı' leri

[FA79a]

budur ki devlet-i dāreynidür⁵⁴⁹⁵ bi-kemālihā (E3 70a) ve sa' ādet-neşeteyndür⁵⁴⁹⁶ bi-tamāmihā.⁵⁴⁹⁷ Ol cenāb-ı vālā inşāillāhu Te'ālā müstaĥşil ü müstecmi' (E1 73b) ve müstekmil ü müstetbi' dür.⁵⁴⁹⁸ Ba' dehu 'ilm-i eşaĥĥ u etemme ki 'ulüm-ı 'ulemā içre 'alemdür. Pūşide (SÇ 61a) degüldür ki⁵⁴⁹⁹ taĥşil-i ĥacāt-ı ĥullān⁵⁵⁰⁰ ki⁵⁵⁰¹ ĥālet-i⁵⁵⁰² rızā vü şükrāndur. 'inān-ı⁵⁵⁰³ irādet⁵⁵⁰⁴ ü iĥtiyār keff-i miknet ü iĥtidārda iken tesvif ü te'ĥir olmaķ⁵⁵⁰⁵ dide-i (İÜ2 135a) başireti kuĥl-i⁵⁵⁰⁶ tevfiķle⁵⁵⁰⁷ keĥil⁵⁵⁰⁸ olan sa' ādetmendler⁵⁵⁰⁹ ĥatında mümteni' ve müstaĥıldür. [Beyt⁵⁵¹⁰]

⁵⁴⁸⁷ beyt: -KH, -E1, -İÜ2

⁵⁴⁸⁸ li-münşı'ihî: -SÇ, -BN, -E1, -İÜ2

⁵⁴⁸⁹ dilde: dil E2

⁵⁴⁹⁰ āşiyān: āşiyām E1

⁵⁴⁹¹ ķāĥ: āĥ E1

⁵⁴⁹² neşr: -E1, -E2, -E3, -İÜ2

⁵⁴⁹³ mütemenni: meymen E1

⁵⁴⁹⁴ mutażarrı': mutażarrı' dur BN

⁵⁴⁹⁵ dāreynidür: dāreyni KH, İÜ2

⁵⁴⁹⁶ neşeteyndür: neşeteyn KH

⁵⁴⁹⁷ ve müterakķıb ve mütevaķķı' leri budur ki devlet-i dāreynidür bi-kemālihā ve sa' ādet-neşeteyndür: -BN

⁵⁴⁹⁸ müstetbi': müstetbi' KH

⁵⁴⁹⁹ ki: -FA, -E1, -E2, -SÇ

⁵⁵⁰⁰ ĥullān: ĥalāt E1

⁵⁵⁰¹ ki: -E3

⁵⁵⁰² ĥālet: cālib KH

⁵⁵⁰³ 'inān: 'iyān SÇ, E1

⁵⁵⁰⁴ irādet: irādāt E1

⁵⁵⁰⁵ olmaķ: olınmaķ BN

Mef'ülü Mefā'îlün Mef'ülü Mefā'îlün

Dāyim⁵⁵¹¹ gül-i ĩn⁵⁵¹² bŭstān ŝād-āb nemī-māned⁵⁵¹³

Der-yāb-ı⁵⁵¹⁴ za' ĩfān-rā⁵⁵¹⁵ der-nāz⁵⁵¹⁶ u⁵⁵¹⁷ tevānāyī⁵⁵¹⁸

[Neŝr⁵⁵¹⁹] Maķŝŭd ol kim rāfi' -i (KH 51a) tŭmār-ı⁵⁵²⁰ niyāz-ı Mevlānā⁵⁵²¹ bendeleri ki haķiriyle⁵⁵²² müddet-i⁵⁵²³ medīd haṽŝala-i taḥŝil (E2 61a) ve imkān-ı miknet oldıķça müzākere-i 'ulŭm ve medārise-i fŭnŭn itmege müŝtaĭil ve zŭcāc-ı⁵⁵²⁴ sirāc-ı zihn-i vehhāci⁵⁵²⁵ *yekādu zeytuhā*⁵⁵²⁶ *yuẓī'ı* ve *lev lem temseshā*⁵⁵²⁷ *nārun*⁵⁵²⁸ şu' lesinden⁵⁵²⁹ müŝta' ildŭr.⁵⁵³⁰ Maḥfil-i fezāyil-i iktisābda⁵⁵³¹ müctemi' olan tŭllāb-ı fezāyil⁵⁵³²-niŝābdan emŝālī⁵⁵³³ vŭ aķrānı⁵⁵³⁴ cem' ine insilāk⁵⁵³⁵ u insikāb⁵⁵³⁶ ve intiķāl⁵⁵³⁷

⁵⁵⁰⁶ kuḥl-i tevfiķle: -E3

⁵⁵⁰⁷ tevfiķ: tevķi' E1

⁵⁵⁰⁸ keḥil: kuḥl E1

⁵⁵⁰⁹ sa' ādetmendler: sa' ādetmend BN

⁵⁵¹⁰ beyt: -E1, -İÜ2

⁵⁵¹¹ dāyim: dāyimā E1

⁵⁵¹² ĩn: ide E1

⁵⁵¹³ *Bu bahçenin gülü daima taze kalmaz Muktedirlik vaktinde himaye et zayıfları* Hafız Gazel/493

⁵⁵¹⁴ yāb: yār FA

⁵⁵¹⁵ za' ĩfān-rā: za' ĩf-i tu-rā E1

⁵⁵¹⁶ der-nāz: der-yār SÇ, BN; der-yā E1

⁵⁵¹⁷ der-nāz u: der vaķt E3, İÜ2

⁵⁵¹⁸ tevānāyī: tevānānı İÜ2

⁵⁵¹⁹ neşr: -E1, -E2, -E3, -İÜ2

⁵⁵²⁰ tŭmār: dŭmār E1

⁵⁵²¹ Mevlānā: Mevlānā Ayaz KH; Mevlānā filān BN, İÜ2

⁵⁵²² haķir: hazret E2

⁵⁵²³ müddet: müdde E2 -BN

⁵⁵²⁴ zŭcāc: ruḥsār E1; rehāc E3

⁵⁵²⁵ vehhāci: vehhāc E1, SÇ; vehhābı İÜ2

⁵⁵²⁶ zeytuhā: zeynuhā FA

⁵⁵²⁷ temseshā: temseshu KH; mŭmessihā E3

⁵⁵²⁸ *yekādu zeytuhā yuẓī'ı* ve *lev lem temseshā nārun*: Ayette "Yekādu zeytuhā yuẓī'ı ve lev lem temseshu nārun" *Yaĭı, hiç ateŝe deĭmese bile kendiliĭinden tutuŝup ıŝıyacak kadar saftır*" şeklinde dir. Nŭr/35

⁵⁵²⁹ şu' lesinden: şu' lesinde İÜ2

⁵⁵³⁰ müŝta' il: müŝtaĭil E3

⁵⁵³¹ iktisābda: iktisāb FA, E1

⁵⁵³² fezāyil : -SÇ, -E1

⁵⁵³³ emŝālī: emŝāl KH

⁵⁵³⁴ aķrānı: iḥrābı E1, iḥrābı E3

⁵⁵³⁵ insilāk: insilāki E1

⁵⁵³⁶ insikāb: inkilā E1

[FA79b]

u inkılab (E1 74a) aḡṣā-yı ḡacāt (İÜ2 135b) ve a^c lā-yı ārāyī⁵⁵³⁸ olmağın ṣaḡīfe-i ḡarā^c at⁵⁵³⁹ ve⁵⁵⁴⁰ tezellüli⁵⁵⁴¹ vesīle-i ṣefā^c at u tevaṣṣul⁵⁵⁴² taḡayyül idüp ol āsitān-ı kerem-āṣiyāne *ṣaḡben* ‘ale’l-vücūh ve’l-a^c nāḡ lā-meṣyen ‘ale’l-aḡdām ve’l-esvāḡ⁵⁵⁴³ revān oldı.⁵⁵⁴⁴ Vüfūr-ı⁵⁵⁴⁵ kerem zāt-ı e^c ālī⁵⁵⁴⁶ -himem⁵⁵⁴⁷ ve ma^c ālī⁵⁵⁴⁸ -ṣīme devān ise olına. [Beyt⁵⁵⁴⁹ li-münṣi’ihi⁵⁵⁵⁰]

Mefā’ilü Mefā’ilü Mefā’ilü Fa’lün

Devā budur ki recā ehli⁵⁵⁵¹ olmaya nevmīd

(E3 70b)

O derde ide devā⁵⁵⁵² ḡulḡ-i ‘āleme cāvīd

[Neṣr⁵⁵⁵³] Mübālaḡa-i ibrām mülāyemet-i⁵⁵⁵⁴ maḡāmdan dūr olmağın beyān ḡılmadan ve⁵⁵⁵⁵ ḡalem-i beyāndan⁵⁵⁵⁶ mehcūr ḡılındı. Hemīṣe (SÇ 61b) leṡāyif-i ṣun^c -ı Yezdānī ve ṣerāyif-i luṡf-ı Rabbānī ile. [Beyt⁵⁵⁵⁷ li-münṣi’ihi⁵⁵⁵⁸]

Mef’ülü Mefā’ilü Mefā’ilü Fe’ülün

Her rüz-ı teraḡḡīde ola devlet ü iḡbāl

⁵⁵³⁷ intıḡāl: intıḡālī E3

⁵⁵³⁸ ārāyī: ezāl E1; ārābī İÜ2

⁵⁵³⁹ ḡarā^c at: ḡarā^c ati İÜ2

⁵⁵⁴⁰ ve: -BN, -E1

⁵⁵⁴¹ tezellüli: mütezellili E1

⁵⁵⁴² ve tevaṣṣul: -İÜ2

⁵⁵⁴³ *Diz ayak yürümeden (adeta) yüz boyun sürünerek*

⁵⁵⁴⁴ oldı: olındı KH, E3

⁵⁵⁴⁵ vüfūr: vüfüt E1

⁵⁵⁴⁶ e^c ālī: me^c ālī E3

⁵⁵⁴⁷ zāt-ı e^c ālī-himem: de’b-i ‘ālī-himem KH

⁵⁵⁴⁸ me^c ālī: e^c ālī E3

⁵⁵⁴⁹ beyt: -SÇ, -E1, -E2, -KH, -İÜ2

⁵⁵⁵⁰ li-münṣi’ihi: -BN, -E1, -İÜ2; li-münṣi’ihi maṡla^c KH

⁵⁵⁵¹ ehli: ehl E1, SÇ

⁵⁵⁵² O derde ide devā: O der daḡḡ ire devā E3

⁵⁵⁵³ neṣr: -E1, -E2, -E3, -İÜ2

⁵⁵⁵⁴ mülāyemet: mülāḡamet E1

⁵⁵⁵⁵ ve: -KH

⁵⁵⁵⁶ beyān: benān KH, İÜ2

⁵⁵⁵⁷ beyt: nazm BN; -KH, -E1, -E2, -SÇ, -İÜ2

⁵⁵⁵⁸ li-münṣi’ihi: E1, SÇ; -İÜ2

Mā cāle^{5559c} ale'l-bāli⁵⁵⁶⁰ mine'l-^c āşık⁵⁵⁶¹ bi-leyāl⁵⁵⁶² (BN 38a)

59. Bu Şüret Dağı⁵⁵⁶³ Ba'zı⁵⁵⁶⁴ E' izze-i Maḥādīme Tebdīl-i Dānişmend Qabūli⁵⁵⁶⁵
 Huşuşında Yazılmışdı⁵⁵⁶⁶ [Şi' r⁵⁵⁶⁷ li-münşi' ihi⁵⁵⁶⁸]

Fā' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

Olduğınca bahār her ser-i sāl

Esen ol ey nesīm-i bād-ı şimāl

Çend bāşī be-künc-i ḥāne-i ğam

[FA80a]

Qum ve⁵⁵⁶⁹ sir naḥve ravzati'l-efdāl

Haberī-ber be-büstān-ı şafā

Ez-muqīmān-ı ḥākdān-ı⁵⁵⁷⁰ melāl⁵⁵⁷¹

Yitiş ol āsitān-ı 'ālīye kim

Andadur 'ilm ü ḥilm ü fazl u⁵⁵⁷² kemāl

Evvelā buse eyle dergāhın

⁵⁵⁵⁹ cāle: cāe BN, E1, E2

⁵⁵⁶⁰ *Geceler boyu aşığın zihninde dolaşan*

⁵⁵⁶¹ “Mā cāle 'ale'l-bāli mine'l-^c āşık belbāl” mısrasından sonra “Bu dağı ba'zı müderrisīn cenābına qabūl-i dānişmend için taḥrīr olunmuşdı” kısmına yani 58. mektubun bitişinden 61. mektuba geçer: E1

⁵⁵⁶² belbāl: -E3

⁵⁵⁶³ Bu şüret dağı: +E3

⁵⁵⁶⁴ ba'zı: -E3

⁵⁵⁶⁵ qabūli: qabūl E3

⁵⁵⁶⁶ yazılmışdı: yazılmış KH; yazılmışdur BN; taḥrīr olunmuşdur İÜ2

⁵⁵⁶⁷ şi' r: nazm BN, E3; -E2, -İÜ2

⁵⁵⁶⁸ li-münşi' ihi: - SÇ, -BN, -İÜ2

⁵⁵⁶⁹ ve: ev E2

⁵⁵⁷⁰ ḥākdān: çākdān E3

⁵⁵⁷¹ *Gam hanesinin köşesinde daha ne kadar duracaksın Ayağa kalk ve iyilikler bahçesine doğru yürü Gam diyarında kalanlarda Safa bahçesine bir haber götür*

⁵⁵⁷² u: -KH

Ba^c d⁵⁵⁷³ ez-ân eyle^c arz-ı hasbü'l-hâl⁵⁵⁷⁴

(İÜ2 136b)

[Neşr⁵⁵⁷⁵] (KH 51b) Debistân-ı hubb u velâda⁵⁵⁷⁶ a^c şâr-ı sūr-ı hamd ü şenâyı tertîl⁵⁵⁷⁷ ü⁵⁵⁷⁸ tertîb⁵⁵⁷⁹ ve bustân-ı şıdk u şafâda ağşân-ı⁵⁵⁸⁰ şecer-i medh ü sipâsı⁵⁵⁸¹ tekml̄ ü tehz̄ib⁵⁵⁸² kılmakdan soñra meclis-i şafâ-bahş u bahşâyış-nümâ ve maḥfel-i mevḫūrü'l-fazl ü⁵⁵⁸³ fazîlet-efzâya ma^c rûz-ı (E2 61b) dâ^c î-i ihlâş-intisâb ve ihtîşâş-ı intimâ oldur ki çün bu⁵⁵⁸⁴ dâ^c îden tefakḫud-i re^ʔfet⁵⁵⁸⁵ -âşâr ve taḫayyüd-i raḫmet-îşâriñuz memnû^c u maḫtû^c ⁵⁵⁸⁶ degüldür (E3 71a). Pes ol âsitâneye⁵⁵⁸⁷ ḫulûl-i mühimmât ve nüzûl-i mülimmât zamânında rücû^c ⁵⁵⁸⁸ iderse levm ü melâmet iden ma^c zūr u mesmû^c degüldür. Ḥâtır-ı (İÜ2 137a) ^c âtırdan gâ^ʔib⁵⁵⁸⁹ olmamış ola ki bu⁵⁵⁹⁰ nevâḫîye ḫudûm-i sa^c âdet-rüsüm buyurdıkda dâ^c î-i devlet-ḫ^ʔâha mezîd-i ^c inâyet semt-i⁵⁵⁹¹ şudür

[FA80b]

bulup talebe-i dâ^c îden birisini⁵⁵⁹² taḫbîl-i yed-i⁵⁵⁹³ vâcibü't-tebcîl ile ser-efrâz itmegi va^c d-i ḫarîñü'l-incâz buyurmışdıñuz. Binâ^ʔen^c aleyh râfî^c -i rıḫ^c a-i ihlâş (SÇ 62a) u du^c â filân bende⁵⁵⁹⁴ ki zülâl-i isti^c dâdı enhâr-ı hıyâz-ı ehliyetde cârî ve riyâḫ-ı istimdâdı eṫrâf-ı riyâz-ı

⁵⁵⁷³ ba^c d: ba^c de E2

⁵⁵⁷⁴ ḫasbü'l-hâl: ḫasb-i ḫâl KH

⁵⁵⁷⁵ neşr: -BN, -E2, -E3, -İÜ2

⁵⁵⁷⁶ velâ: vâlâ KH

⁵⁵⁷⁷ tertîl: -SÇ

⁵⁵⁷⁸ ü: -SÇ, -E2

⁵⁵⁷⁹ tertîb: tertîb ü tezyîn KH

⁵⁵⁸⁰ ağşân: -KH

⁵⁵⁸¹ sipâsı: sipâs KH

⁵⁵⁸² tehz̄ib: tezh̄ib KH

⁵⁵⁸³ ü: -SÇ

⁵⁵⁸⁴ bu: -KH

⁵⁵⁸⁵ re^ʔfet: re^ʔfet ve BN; reft E3

⁵⁵⁸⁶ memnû^c ve maḫtû^c: maḫtû^c ve memnû^c E3

⁵⁵⁸⁷ âsitâneye: âsitân KH

⁵⁵⁸⁸ rücû^c: mercû^c FA

⁵⁵⁸⁹ gâ^ʔib: gâyet E2

⁵⁵⁹⁰ bu: -E3

⁵⁵⁹¹ semt: himmet KH

⁵⁵⁹² birisini: birisin İÜ2

⁵⁵⁹³ yed: yed ü SÇ

⁵⁵⁹⁴ bende: bendeñüz SÇ

ķābiliyetde sārīdür. Bānī-i diyār-ı fezāyil ve hāvī-i nişār-ı⁵⁵⁹⁵ fevāzıl Mi‘ mārzāde Efendi ħidmetine⁵⁵⁹⁶ īşāl idüp bir müddet daĥı anlar⁵⁵⁹⁷ ħidmetinde⁵⁵⁹⁸ taĥşīl-i ‘ulūm ile istis‘ād (İÜ2 137b) ve maĥfel-i fezāyil-perverinūze kemāl-i⁵⁵⁹⁹ isti‘dād ħāşıl itdükden şoñra. [Nazm⁵⁶⁰⁰ li-münşi’ihi⁵⁶⁰¹]

Fā‘ ilātün Mefā‘ ilü Fā‘ lün

Bā-hezārān tazarru‘ vü iĥlāş

Be-cenāb-ı şomā firistādīm

Teşne-i rāz-ı⁵⁶⁰² vādī-i ĥayret

Süy-i baĥr-i ‘atā firistādīm

Vā’n ki ez-be-her ān cenāb⁵⁶⁰³ du‘ ā

Ez-zemīn tā semā firistādīm

Bād nāzil be-pişgāh-ı ħabūl

(KH 52a)

İn du‘ āhā ki mā⁵⁶⁰⁴ firistādīm⁵⁶⁰⁵

Āmīn yā Kerīm.⁵⁶⁰⁶

60. Yine⁵⁶⁰⁷ Şefā‘at-i⁵⁶⁰⁸ Ķabūl-i Dānişmend İçün Ba‘zı Efāzıl-ı⁵⁶⁰⁹ Erbāb-ı

Tedrişe⁵⁶¹⁰ Yazılmış⁵⁶¹¹ Nüşhadur⁵⁶¹²

(E3 71b)

⁵⁵⁹⁵ nişār: binār İÜ2

⁵⁵⁹⁶ ħidmet: ĥizmet İÜ2

⁵⁵⁹⁷ anlar: -KH

⁵⁵⁹⁸ ħidmet: ĥizmet İÜ2

⁵⁵⁹⁹ kemāl: silinmiş KH

⁵⁶⁰⁰ nazm: -KH, -E2, -SÇ, -İÜ2

⁵⁶⁰¹ li-münşi’ihi: -BN, -İÜ2

⁵⁶⁰² rāz: zār SÇ

⁵⁶⁰³ cenāb: culāb İÜ2

⁵⁶⁰⁴ mā: -E3

⁵⁶⁰⁵ *Bin bir yakarış ve içten sevgiyi Size doğru gönderdik Hayret vadisinin sırrına heveskar olanı Lütuf denizine doğru yolladık Her an sizin huzurunuzda yerden göğe dua gönderdik Bizim gönderdiğimiz bu dualar Sizin katınızda kabul olsun*

⁵⁶⁰⁶ Āmīn yā Kerīm: -FA, -BN, -E2, -E3, -SÇ, -İÜ2

Meclis-i şerîf-i me' âlî-medâr ve maḥfil-i münîf-i e' âlî-ķarâra ki (BN 38b)

[FA81a]

ebnâ-yı zamâneye mülimmât-ı ḥavâdişden meferr (İÜ2 138a) ü mültecâ ve mühimmât-ı ḥavâyicde⁵⁶¹³ maķarr u mürtecâdür. Teslîmât ki ta' zîmâtla maķrûn ve tazarru'ât ki⁵⁶¹⁴ taḥazzu'âta meşḥûn ola. Fi'l-ḥaķîķa lâ-el⁵⁶¹⁵ -mecâz resânende-i⁵⁶¹⁶ 'acַz ü niyâz⁵⁶¹⁷ kılınmaķdan⁵⁶¹⁸ soñra ma' rûz-ı dâ'î-i maḥabbet-'urûz oldur ki eger biḥâr-ı luṭf u⁵⁶¹⁹ iḥsân mütelâṭimü'l-emvâc olup⁵⁶²⁰ leb-i teşnegân-ı sâhil-i ḥırmân⁵⁶²¹ olan muḥlişlere eşdâf-ı pür-leâlî tefakķud-i mütevâlî⁵⁶²² ilķa kılursa⁵⁶²³ ve seḥâb-ı cûd u himem müterâkimü'l-efvâc⁵⁶²⁴ olup dermândegân-ı bevâdî-i hicrân olan dâ'îleriñ mezâri'-i âmâlin zülâl-i ifdâlle⁵⁶²⁵ isķâ (SÇ 62b) iderse lisân-ı ḥâl ü maķâl buña müştağıldür ki.⁵⁶²⁶ [Beyt⁵⁶²⁷ li-münşi'ihî⁵⁶²⁸]

El-ḥamdü li'llâhi'llezi iḥsânehu 'amma'l-verâ⁵⁶²⁹

Aşbaḥtu fî iḥsânihi müteķalliben⁵⁶³⁰ mütesettirâ⁵⁶³¹ (İÜ2 138b)

⁵⁶⁰⁷ yine: -BN

⁵⁶⁰⁸ şefâ'at: şifâ E2

⁵⁶⁰⁹ efâzıl: -KH

⁵⁶¹⁰ tedrîse: müderrisine İÜ2

⁵⁶¹¹ yazılmış: yazılmışdır BN, E2, İÜ2; yazılmışdı KH, SÇ; taḥrîr olunmuş idi E3

⁵⁶¹² nüşhadur: -KH, -E2, -E3, -SÇ, -İÜ2

⁵⁶¹³ ḥavâyicde: ḥavâyicden E3

⁵⁶¹⁴ ki: -E3

⁵⁶¹⁵ el: -E3

⁵⁶¹⁶ resânende: resânide FA, E2, İÜ2

⁵⁶¹⁷ 'acַz ü niyâz: 'acze niyâz E2

⁵⁶¹⁸ kılınmaķdan: kılmaķdan KH, İÜ2; kılınmaķdan E3

⁵⁶¹⁹ "biḥâr-ı luṭf u..... şefî' getürüp bi'l-âḥire" (60. Mektubun bir bölümünden 61. Mektubun ortasına kadar olan kısım) arası: -E2

⁵⁶²⁰ olup: olup ki SÇ

⁵⁶²¹ sâhil-i ḥırmân: sâhilü'l-ḥırmân BN

⁵⁶²² mütevâlî: mütevâlî ve E3

⁵⁶²³ kılursa: -KH, -İÜ2

⁵⁶²⁴ efvâc: emvâc KH; efrâc İÜ2

⁵⁶²⁵ efzâlle: fazıl-ı efzâlle E3

⁵⁶²⁶ müşteğıldür ki: -E3

⁵⁶²⁷ beyt: şî'r E3; -KH, -SÇ, -İÜ2

⁵⁶²⁸ li-münşi'ihî: -BN, -E3, -İÜ2

⁵⁶²⁹ *Bütün varlıklara ihsan eden Allah'a hamd olsun Onun lütfunda gizlenerek değiştim*

⁵⁶³⁰ müteķalliben: mütelaķķiben KH

⁵⁶³¹ mütesettirâ: müteyessirâ KH; müttesirâ İÜ2

[Neşr⁵⁶³²] Deyyân-ı bî-keyfe ve eyn ve Qahhâr-ı bî-⁵⁶³³ ayb u şeyn dergâhından mes'ûldür ki qable hülûl⁵⁶³⁴ hîne'l-hayn ve nüzûl-i vaqt edâi'd⁵⁶³⁵-deyn mefâze-i bu' d u beyn merfû' ⁵⁶³⁶ ani'l-beyn ola. [Beyt⁵⁶³⁷ li-münşi'ihî⁵⁶³⁸]

Eğarru'l-beyne bî yâ leyte beynî

[FA81b]

Ve beyne'l-beyn bu' de'l-maşrıqaynı⁵⁶³⁹

(E3 72a)

[Neşr⁵⁶⁴⁰] Ba' demâ⁵⁶⁴¹ hâmil-i rıç' a-i ihlâş u du' â⁵⁶⁴² nâqil-i hıdmet-i⁵⁶⁴³ ta' zîm ü senâ filân⁵⁶⁴⁴ çâkerleri ki⁵⁶⁴⁵ kânûn-i bâlî-i⁵⁶⁴⁶ şu' le-i iştiyâk taqbîl-i sūdde-i sidre-revâkla müştâ' il ve kânûn-ı hâl ü⁵⁶⁴⁷ me'âlî-i⁵⁶⁴⁸ i' dâd-ı⁵⁶⁴⁹ âlât-ı⁵⁶⁵⁰ isti' dâd⁵⁶⁵¹ telşîm-i ⁵⁶⁵² atabe-i ma' âlî-bünyâd itmege müştâgildür ve fi'l-haqqîka zükâ-i zekâ cebîn-i⁵⁶⁵² isti' dâdında tâbân (KH 53b/ İÜ2 139a) ve fezâ-yı fezâyilde aqdâm-ı iqdâmla şitâbân olan talebedendür. Mektüb-ı muhâleşet-uslûbla kâşid-ı âsitân-ı seniyyü'l-makâşid ve tâlib-i pişgâh-ı menba' ü'l-me'tâlib oldı.⁵⁶⁵³ Kerem-i bî-kerân u⁵⁶⁵⁴ bî⁵⁶⁵⁵-kenâre ve şevk-i⁵⁶⁵⁶ bî-hisâb⁵⁶⁵⁷ ü

⁵⁶³² neşr: -KH, -E3, -İÜ2

⁵⁶³³ ⁵⁶³³ ayb: ⁵⁶³³ ayn E3

⁵⁶³⁴ qable hülûl: qable'l-hülûl SÇ

⁵⁶³⁵ edâi: dâi E3

⁵⁶³⁶ merfû' ⁵⁶³⁶ ani'l-beyn: -KH

⁵⁶³⁷ beyt: şî'r KH; -E3, -İÜ2

⁵⁶³⁸ li-münşi'ihî: +E3

⁵⁶³⁹ *Bu uzaklık bana zarar verdi Keşke benimle ayrılık arasındaki mesafe doğu ile batı arası kadar olsaydı Ayette: yâ leyte beynî ve beyneke bu'del maşrıqaynı... "Keşke benimle senin aranda doğu ile batı arası kadar uzaklık olsaydı! Zuhruf/ 38*

⁵⁶⁴⁰ neşr: -KH, -SÇ, -E3, -İÜ2

⁵⁶⁴¹ ba' demâ: ba' dehu İÜ2

⁵⁶⁴² du' â: du' â ve E3

⁵⁶⁴³ hıdmet: hizmet İÜ2

⁵⁶⁴⁴ filân: hullân İÜ2

⁵⁶⁴⁵ ki: -İÜ2

⁵⁶⁴⁶ bâlî: yâ'î KH

⁵⁶⁴⁷ ü: -SÇ

⁵⁶⁴⁸ meâlî: yâ'î KH

⁵⁶⁴⁹ i' dâd: i' dâd ve İÜ2

⁵⁶⁵⁰ âlât: -KH

⁵⁶⁵¹ isti' dâd: isti' dâdı E3

⁵⁶⁵² isti' dâd telşîm-i ⁵⁶⁵² atabe-i me' âlî-bünyâd itmege müştâgildür ve fi'l-haqqîka zekâ-i zekâ-i cebîn: -SÇ

⁵⁶⁵³ oldı: -İÜ2

⁵⁶⁵⁴ ve: -E3

bî⁵⁶⁵⁸-şümâre olduğı-çün ezyâl-i cāme-i ibrāma teşebbüs ve emyâl-i mefāze-i ilhāhda telebbüs münāsib-i maḳām u maḳāl görilmeyüp lisān-ı su ’āl bundan soñra lāl ḳılındı.⁵⁶⁵⁹

[Beyt⁵⁶⁶⁰]

Mef’ülü Fā’ilātü Mefā’ilü Fā’ilün

Erbāb-ı⁵⁶⁶¹ ḥācetīm u zebān-ı su ’āl nīst⁵⁶⁶²

Der- ḥāzret-i kerīm⁵⁶⁶³ temennā çı ḥācetest⁵⁶⁶⁴

[Neşr⁵⁶⁶⁵] Bāḳī. Hemīşe zıll-ı şecere-i devlet zālil ü lisān-ı midḥat

[FA82a]

ü ḥidmet⁵⁶⁶⁶ ta’ dād-ı mekremet ü menḳabetden kelīl olup. [Beyt⁵⁶⁶⁷ li-münşi’ihi⁵⁶⁶⁸]

Mefā’ilün Mefā’ilün Mefā’ilün Mefā’ilün

İrişsün cānib-i Ḥaḳdan serāy-ı sırrıña her ān (E3 72b/ İÜ2 139b)

Nevid-i devlet-i bāḳī beḳā-yı ’ömr-i cāvidān⁵⁶⁶⁹

61. Bu⁵⁶⁷⁰ Daḳı Ba’zı Müderrisīn Cenābına⁵⁶⁷¹ Ḳabül-i Dānişmend İçün Tahriḫ

Olinmışdı⁵⁶⁷²

(SÇ 63a/ BN 39a)

⁵⁶⁵⁵ bî: -E3, -İÜ2

⁵⁶⁵⁶ sevḳ: şevḳ E3

⁵⁶⁵⁷ şevḳ-i bî-ḥi: -KH

⁵⁶⁵⁸ bî: +E3

⁵⁶⁵⁹ ḳılındı: -İÜ2

⁵⁶⁶⁰ beyt: şı’r KH; -İÜ2

⁵⁶⁶¹ *İhtiyaç sahibiyiz isteyecek dilimiz yok Dilenmeye ne hacet var cömerdin huzurunda* Hafız Gazel/33

⁵⁶⁶² su ’āl nīst: ḥāl çīst İÜ2

⁵⁶⁶³ kerīm: kerīmān SÇ

⁵⁶⁶⁴ ḥācetest: ḥācetiḫ E3

⁵⁶⁶⁵ neşr: +KH

⁵⁶⁶⁶ ḥidmet: ḥizmet İÜ2

⁵⁶⁶⁷ beyt: -KH, -SÇ, -İÜ2

⁵⁶⁶⁸ li-münşi’ihi: -BN, -İÜ2

⁵⁶⁶⁹ cāvidān: cāvidān E3, İÜ2

⁵⁶⁷⁰ Bu: Bu nüşḥa E3

⁵⁶⁷¹ cenābına: cānibine E3

⁵⁶⁷² olinmışdı: olinmişdur BN, İÜ2; yazılmışdı KH

Meclis-i feżâyil-i nigâr ve maḥfil-i efâzıl-ı medâra ki menba^ç-ı mekârim-i aḥlâk ve mecma^ç-ı merâsim-i eşfâk^çdur. Revâḥil-i tazarru^çât ki maḥâfil-i⁵⁶⁷³ (E1 74b) şafâ-yı niyyeti ḥavâmil ve ḥavâdim-i taḥâzzu^çât ki vezâyif-i naḳâ-yı ṭaviyyetde ^çavâmildür. İthâf ü ihdâda⁵⁶⁷⁴ ve maḥâzin-i bâṭınada olan bedâyi^ç-i eşvâk-ı kâmine⁵⁶⁷⁵ esvâk-ı nâmede⁵⁶⁷⁶ tüccâr-ı⁵⁶⁷⁷ beyân⁵⁶⁷⁸ u⁵⁶⁷⁹ ḥâme ile izhâr u ibdâ⁵⁶⁸⁰ kıılmaḳdan⁵⁶⁸¹ şoñra ma^ç rûz u merfû^ç dâ^çî-i muḥâleset⁵⁶⁸²-uşûl ü muşâdaḳat-fürû^ç oldur ki çün ğarâib-i⁵⁶⁸³ reĝâyib (İÜ2 140a) fażl u ifdâl ḥâzret-i ^çizzet-meâl⁵⁶⁸⁴ muḥlişân-ı du^çâĝûy ve du^çâĝûyân-ı yekdil⁵⁶⁸⁵ ü yekrûy⁵⁶⁸⁶ zümresinden medfû^ç u⁵⁶⁸⁷ merfû^ç olmaḳ mümteni^ç dür ve bedâyi^ç-i bedâyi^ç-i cûd u nevâl cenâb-ı

[FA82b]

rif^ç at-menâl-i⁵⁶⁸⁸ Ḥaḳ-şinâsân-ı iḥlâş-libâs⁵⁶⁸⁹ ve devlet-ḥ^çâhân-ı⁵⁶⁹⁰ Ḥaḳ-şinâs fırḳasından (KH 54a) memnû^ç⁵⁶⁹¹ u maḳtû^ç olmaḳ müstaḥıldür. Aña binâen ni^ç met-i⁵⁶⁹² sâbıḳaya himmet-i cedîd mülḥaḳ olmaḳ⁵⁶⁹³ müteraḳḳıb ve ef^çâl-i iḥsân-ı müstaḳbile zay^ç-ı⁵⁶⁹⁴ ikrâm-ı ḥâl⁵⁶⁹⁵ ü⁵⁶⁹⁶ mâzî gibi maşdar-ı ^çinâyetden⁵⁶⁹⁷ (E1 75a) müştâḳ olmaḳ müteraşşid olup

⁵⁶⁷³ maḥâfil: -KH

⁵⁶⁷⁴ ihdâda: ihdâ FA, E1, E3, BN, SÇ, İÜ2

⁵⁶⁷⁵ kâmine: kâminede E3

⁵⁶⁷⁶ esvâk-ı nâmede: -E3

⁵⁶⁷⁷ tüccâr: biḥâr İÜ2

⁵⁶⁷⁸ beyân: benân E3

⁵⁶⁷⁹ ve: -SÇ, -E1, -E3

⁵⁶⁸⁰ ibdâ: ibdâda KH

⁵⁶⁸¹ kıılmaḳdan: kıılınmaḳdan E1; kıılındıḳdan E3

⁵⁶⁸² muḥâleset: muḥâleşet E1

⁵⁶⁸³ ğarâib: ğarîb E3

⁵⁶⁸⁴ meâl: me^çâb E1

⁵⁶⁸⁵ dil: dey E1

⁵⁶⁸⁶ yekrûy: ye E1

⁵⁶⁸⁷ medfû^ç u : -SÇ, -E1

⁵⁶⁸⁸ menâl: mişâl E1

⁵⁶⁸⁹ libâs: sipâs E1

⁵⁶⁹⁰ ḥ^çâhân: ḥ^çâh İÜ2

⁵⁶⁹¹ memnû^ç : memnûn E3

⁵⁶⁹² ni^ç met: nefḥat E1

⁵⁶⁹³ müstaḥıldür. Aña binâen ni^ç met-i sâbıḳaya himmet-i cedîd-i mülḥaḳ olmaḳ: -E3

⁵⁶⁹⁴ zay^ç : şayĝ E3

⁵⁶⁹⁵ zay^ç -ı ikrâm-ı ḥâl: zay^ç -ı ikrâm ikrâm-ı ḥâl E1, SÇ

⁵⁶⁹⁶ ü: -SÇ, -E1

⁵⁶⁹⁷ ^çinâyetden: ^çinâyetinden E1

nümâyende-i rıķ⁵⁶⁹⁸ a-i niyâz ve resânende-i⁵⁶⁹⁸ şahîfe-i ikrâm u i⁵⁶⁹⁹ zâz filân⁵⁶⁹⁹ bende⁵⁷⁰⁰ ki şundûķ-ı fuâdî nefâys-i⁵⁷⁰¹ ecnâs-ı meârifle mâlî⁵⁷⁰² (E3 73a) ve kânûn-i⁵⁷⁰³ zihinde (İÜ2 140b) şu⁵⁷⁰⁴ le-i⁵⁷⁰⁴ hiddet-i⁵⁷⁰⁵ fikr⁵⁷⁰⁶ ü kuvvet-i hades-i mütelâlî⁵⁷⁰⁷ akrân u⁵⁷⁰⁸ emşâlınden⁵⁷⁰⁹ mezîd-i isti⁵⁷¹⁰ dâd ile tefevvuk ve gerden-i isti⁵⁷¹⁰ dâdı ıķd-i (SÇ 63b) dürer-i⁵⁷¹⁰ ma⁵⁷¹⁰ lümâtle tetavvuk itmiş tâlib-i ı ilmdür. Bu maħlaşınuza⁵⁷¹¹ olan mezîd-i irtibâta vâķıf ve⁵⁷¹² ķadîm ü cedîd inbisât u⁵⁷¹³ ihtilâta ı ârif olup vesîle-i tevâşul⁵⁷¹⁴ itmek-çün rıķ⁵⁷¹⁵ a-i ihlâşî⁵⁷¹⁵ tevessül itmege kendü⁵⁷¹⁶ istihķâķdan⁵⁷¹⁷ şefî⁵⁷¹⁷ (E2 62a) getirüp⁵⁷¹⁸ bi'l-âhire mektûb-ı şadâķat-ı⁵⁷¹⁹ i⁵⁷¹⁹ lâmla sa⁵⁷¹⁹ yen ı ale'l-cibâhi ve'l-hâm lâ-meşyen ı alâ

[FA83a]

el-ercül⁵⁷²⁰ ve'l-aķdâm⁵⁷²¹ müteveccih-i harem-i⁵⁷²² hürmet-maķâm olmağa şurü⁵⁷²² ve ıķdâm eyledi. Si⁵⁷²³ at-i elķâf ve baştat-ı⁵⁷²³ in⁵⁷²³ âmuñuzda⁵⁷²⁴ tekşîr-i⁵⁷²⁵ ilhâh ve tevfir-i⁵⁷²⁶ ibrâmdan istignâ-yı tām⁵⁷²⁷ (İÜ2 141a) vardır. [Mışrâ⁵⁷²⁸]

⁵⁶⁹⁸ resânende: resânide SÇ, E1

⁵⁶⁹⁹ filân: ayaz KH

⁵⁷⁰⁰ bende: bendei KH

⁵⁷⁰¹ nefâys: nefâs E1

⁵⁷⁰² mâlî: nây E1

⁵⁷⁰³ kânûn: dükkân E3

⁵⁷⁰⁴ şu⁵⁷⁰⁴ le: şugle E3

⁵⁷⁰⁵ hiddet: hiddet ü SÇ, E1, E3

⁵⁷⁰⁶ fikr: fikret E1

⁵⁷⁰⁷ mütelâlî: hilâlî E1

⁵⁷⁰⁸ u: -E3

⁵⁷⁰⁹ emşâlınden: emşâlden E1

⁵⁷¹⁰ ıķd-i dürer: -E3

⁵⁷¹¹ maħlaşınuza: maħlaşınuzuñ E1

⁵⁷¹² ve: -KH

⁵⁷¹³ u: -BN

⁵⁷¹⁴ tevâşul: tevaşşul KH

⁵⁷¹⁵ ihlâşî: ihlâş KH, E1

⁵⁷¹⁶ kendü: kend E1

⁵⁷¹⁷ istihķâķdan: istihķâķından BN, E3, İÜ2; istihķâfından KH

⁵⁷¹⁸ getirüp: getürdüp E1

⁵⁷¹⁹ şadâķat: sa⁵⁷¹⁹ adet İÜ2

⁵⁷²⁰ *Dur durak demeden dağları tepeleri aşarak*

⁵⁷²¹ sa⁵⁷²¹ yen ı ale'l-cibâhi ve'l-hâm lâ-meşyen ı ale'l-ercül ve'l-aķdâm: -E1

⁵⁷²² harem: harîm BN, E1, E2, E3, İÜ2

⁵⁷²³ baştat: baş KH; istat E1

⁵⁷²⁴ in⁵⁷²⁴ âmuñuzda: in⁵⁷²⁴ âmuñuza SÇ, E1

⁵⁷²⁵ tekşîr : -SÇ, -E1

Bâ-kerîmân-î⁵⁷²⁹ kâr-hâ düşvâr nîst⁵⁷³⁰ (E1 75b)

[Neşr⁵⁷³¹] Hemîşe mezâri⁵⁷³² -i âmâl tullâb-i kemâl üzre şehâb-î⁵⁷³² in⁵⁷³² âm ü ifdâliñüz şâ⁵⁷³²ib ve erbâb-î hâcât maħall-i münâcât-î âsitâneñüzden huşul-i murâd⁵⁷³³ ile râci⁵⁷³³ vü âyib olmaħdan şafâyiħ-î⁵⁷³⁴ edvâr ve şahâyif-i (BN 39b) leyl ü nehâr. [Beyt⁵⁷³⁵ li-münşi⁵⁷³⁶’ihi⁵⁷³⁶]

Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilün

Olmasın⁵⁷³⁷ ħâlî⁵⁷³⁸ bi-⁵⁷³⁸ avn-i Kârsâz-ı Girdgâr

Ma’mtelâ⁵⁷³⁹ fi’r-ravzi⁵⁷⁴⁰ uzni’l⁵⁷⁴¹-verdi⁵⁷⁴² min-⁵⁷⁴³şavti’l-hezâr⁵⁷⁴⁴

62. Bu Nüşâ Daħi Dânişmend Ķabûli İçün Müsvedde-i ‘ Ademden⁵⁷⁴⁵ Şahîfe-i⁵⁷⁴⁶

Vücûda Çıkmışdur⁵⁷⁴⁷ (E3 73b)

Meclis-i sa‘âdet-uşul ve maħfil-i siyâdet-⁵⁷⁴⁸vuşul⁵⁷⁴⁹ ki biħâr-ı (KH 54b) fazl ü ifdâle⁵⁷⁵⁰ mecma⁵⁷⁵⁰ u mülteķâ ve vüfud-ı ‘ izzet ü celâl⁵⁷⁵¹ ve cünüd-î⁵⁷⁵² devlet ü iķbâle maħall-i vücud

⁵⁷²⁶ tevfir: tevķir KH, E1, E3

⁵⁷²⁷ tām: tam E2; nām E1

⁵⁷²⁸ mışrâ⁵⁷²⁸: ‘ ayn FA, SÇ; şî‘r E2; -E1, -E3, -iÜ2

⁵⁷²⁹ Bâ-kerîmân: Müflisân-râ bâ-kerîmân (Şiirin orjinalinde)

⁵⁷³⁰ *Ulularla işler zor deĝil* Feyzi Kaşani Gazel/147

⁵⁷³¹ neşr : -FA, -E1, -E3, -iÜ2

⁵⁷³² tullâb-i kemâl üzre şehâb: tullâb üzre kemâl-i şehâb BN

⁵⁷³³ murâd: murâdât KH

⁵⁷³⁴ şafâyiħ: feşâyıħ SÇ fezâ‘ E1

⁵⁷³⁵ beyt: ‘ ayn KH; -SÇ, -E1, -E2, -iÜ2

⁵⁷³⁶ li-münşi‘ihi: +E3

⁵⁷³⁷ olmasın: olmasun KH, E3, iÜ2

⁵⁷³⁸ ħâlî: ħâlî E3

⁵⁷³⁹ imtelâ: imşelâ E1

⁵⁷⁴⁰ ravz: arz E1, E3

⁵⁷⁴¹ uzni: -SÇ, -E1

⁵⁷⁴² *Bahçede gülün kulaĝı bülbül sesiyle dolduĝu sürece*

⁵⁷⁴³ “Ma’mtelâ fi’r-ravzi uzni’l-verdi min-şavti’l-hezâr” beytinden sonra “Ba‘zı ekâbir cenâbına şefâ‘at-i Ķabul-i dânişmend-çün şâdir olmuş nâmedür” kısmına 61. mektubun bitişinden sonra 63. mektuba geçer: E1

⁵⁷⁴⁴ hezâr: zâr E1

⁵⁷⁴⁵ ‘ademden: ‘adiden E3

⁵⁷⁴⁶ şahîfe: beyâz KH

⁵⁷⁴⁷ çıkmışdur: gelmişdür KH, BN; çıkmış idi E3

⁵⁷⁴⁸ maħfel-i siyâdet: maħfel-i maħfel-i sâdet E2

⁵⁷⁴⁹ vuşul: vuşüle E3

⁵⁷⁵⁰ ifdâle: ifdâl iÜ2

⁵⁷⁵¹ celâl: iclâl SÇ, BN, E3

ve (İÜ2 141b) menzil-i beḳādur. Şad hezārān dūrer-i ğurer-i midḥat ü ḥidmet⁵⁷⁵³ ki muḳteżā-yı ḥulūş-ı zāhir

[FA83b]

ü bāṭın ve müsted' ā-yı şafā-yı bāriz ü⁵⁷⁵⁴ kāmındür.⁵⁷⁵⁵ Nişār u işār ve iblāğ u ısdār olunur. Bārgāh-ı (SÇ 64a) Müheymin-i Ḥallāk ve Muḳit-i⁵⁷⁵⁶ Rezzākdan mutazarrı' dur ki nihāl-i merġzār-ı ' ömürden ber-ḥürdār ve zülāl-i cūybār-ı devletden tarāvet-i bāğ-ı emel pāydār olup şaġır ü kebīr ve⁵⁷⁵⁷ ḥaḳīr ü celīl zıll-i⁵⁷⁵⁸ zalīl baḥt-i⁵⁷⁵⁹ 'ālī ve ḳadr-i nebīlden āsūde ve ḥadīḳa-i⁵⁷⁶⁰ ḥadeḳa-i başar-ı⁵⁷⁶¹ kāffe-i beşer türāb-ı cenāb-ı devlet-me'āba *lā zāle kuḥlen li-küllī men reā sūdehur*⁵⁷⁶² ola. [Beyt⁵⁷⁶³ li-münşi'ihī⁵⁷⁶⁴]

Bi-ḥürmeti faḥri'l⁵⁷⁶⁵-enbiyāi Muḥammed

Bi-ḥürmeti muḥtārī'n-nebiyyīne⁵⁷⁶⁶ Aḥmed⁵⁷⁶⁷

Şalāten şalatu'llāhi subḥan ve maġriben (İÜ2 142a)

'Alā rūḥihi fī-kullī ğaybin ve meşhed⁵⁷⁶⁸

[Neşr⁵⁷⁶⁹] İltifāt-ı zāt-ı kerem-şifāt bu leked-küb-i şadme-i⁵⁷⁷⁰ (E2 62b) nā'ibāt⁵⁷⁷¹ tarafına maşrūf olursa. [Mışrā'⁵⁷⁷²]

⁵⁷⁵² ve cünūd: vüçüd E2

⁵⁷⁵³ ḥidmet: ḥizmet İÜ2

⁵⁷⁵⁴ ü: -E2

⁵⁷⁵⁵ kāmın: mekāmın E2

⁵⁷⁵⁶ muḳit: maḳsim BN; mu' abbiş E3

⁵⁷⁵⁷ ve: -KH, -E3

⁵⁷⁵⁸ zıll: zıll u FA, E1, SÇ

⁵⁷⁵⁹ baḥt: taḥt E3

⁵⁷⁶⁰ ḥadīḳa: ḥadīfe E3

⁵⁷⁶¹ başar: -SÇ

⁵⁷⁶² *Onun karasını gören herkesin hala gözüne sürmedir*

⁵⁷⁶³ beyt: kıt' a E3, BN; -KH, -SÇ, -İÜ2

⁵⁷⁶⁴ beyt li-münşi'ihī: -BN, -İÜ2

⁵⁷⁶⁵ faḥr: -E3

⁵⁷⁶⁶ Bi-ḥürmeti muḥtārī'n-nebiyyīne Aḥmed: -E3

⁵⁷⁶⁷ Aḥmed: Aḥmed neşr SÇ

⁵⁷⁶⁸ *Nebilerin övüncü Muhammed hürmetine Nebilerin seçkini Ahmet hürmetine Onun ruhuna sabah akşam görülen görülmeyen her şey (sayısınca) Allah'ın salāt ü selamı onun üzerine olsun*

Be-yumni himmet-i ʿulyā be-feyz-i fażl-ı⁵⁷⁷³ seni⁵⁷⁷⁴

[Neşr⁵⁷⁷⁵] Meʿmen-i ferāğ u kūşe-i inzivāda⁵⁷⁷⁶ selāmet enşābından⁵⁷⁷⁷ bā-naşīb⁵⁷⁷⁸ ve sihām-ı duʿā ki kemān-ı ihlāşdan müstahlaşdur (E3 74a). *Bi-ʿavniʿllāhi Teʿālā*⁵⁷⁷⁹ hedef-i ʿarza muşīb-i mülāhaza buyrıla.⁵⁷⁸⁰ Baʿ demā⁵⁷⁸¹ mübelliğ-i⁵⁷⁸² raqq-ı⁵⁷⁸³ şafā vü şıdk ve müʿeddī-i vazīfe-i nazīfe-i ʿubūdiyyet ve rıq filān bendeleri ki iktisāb-ı

[FA84a]

fevāyid ve iktināş-ı evābid⁵⁷⁸⁴ için şarf-ı evkāt⁵⁷⁸⁵ u iğtidā-yı⁵⁷⁸⁶ rūhānī için mevāʿid-i avāʿid-i⁵⁷⁸⁷ maʿārifden kesb-i⁵⁷⁸⁸ aqvāt⁵⁷⁸⁹ iden tullāb-ı memdūh⁵⁷⁹⁰-zāt⁵⁷⁹¹ ve (İÜ2 142b) maḥmūd-şifāt zümresindendir. Dāʿī ile nice müddet dirāyet⁵⁷⁹² (KH 55a) ü rivāyet tarafından⁵⁷⁹³ istiʿdādını ihtibār⁵⁷⁹⁴ itdükden soñra mecālise⁵⁷⁹⁵ vü medārise için ihtiyār idüp biʿl-āhıre merātib-i istifāzada⁵⁷⁹⁶ taleb-i irtikā ve mevākib-i ʿulūm ü maʿārifle arzū-yı

⁵⁷⁶⁹ Neşr: -E3, -E2, -İÜ2

⁵⁷⁷⁰ şadme: şadağa BN; şavme E2

⁵⁷⁷¹ nāʿibāt: nāʿiyāt KH

⁵⁷⁷² mışraʿ: ʿayn KH, SÇ; -İÜ2

⁵⁷⁷³ *Yüce lütuf ve ve pek kıymetli erdemini feyziyle*

⁵⁷⁷⁴ seni: -İÜ2

⁵⁷⁷⁵ neşr: +BN

⁵⁷⁷⁶ inzivā: inzā E2

⁵⁷⁷⁷ enşābından: inşibāsından İÜ2

⁵⁷⁷⁸ bā-naşīb: -SÇ

⁵⁷⁷⁹ *Allah'ın yardımıyla*

⁵⁷⁸⁰ buyrıla: olına BN

⁵⁷⁸¹ baʿ demā: baʿ dehu E2, İÜ2

⁵⁷⁸² mübelliğ: mübel E2

⁵⁷⁸³ raqq: -E2, -E3

⁵⁷⁸⁴ evābid: evāyid İÜ2

⁵⁷⁸⁵ fevāyid ve iktināş-ı evābid için şarf-ı evkāt: -E3

⁵⁷⁸⁶ iʿtidā: iʿtiāzā E2; iğtidā E3

⁵⁷⁸⁷ avāʿid: -İÜ2

⁵⁷⁸⁸ kesb: best E2

⁵⁷⁸⁹ ve iʿtidā-yı rūhānī için mevāʿid-i avāʿid-i maʿārifden kesb-i aqvāt: -BN

⁵⁷⁹⁰ memdūh: maʿmūd BN, İÜ2

⁵⁷⁹¹ zāt: feḥāt İÜ2; -BN

⁵⁷⁹² dirāyet: dirāset İÜ2

⁵⁷⁹³ tarafından: tırakundan E3

⁵⁷⁹⁴ ihtibār: ihtiyār E3, İÜ2

⁵⁷⁹⁵ mecālise: mecālis E3

⁵⁷⁹⁶ istifāzada: istifāzadan KH

iltikā idüp tevassuṭ-ı (SÇ 64b) muhliṣ-i dā'ī ile ṭavf-i⁵⁷⁹⁷ ḥarīm-i⁵⁷⁹⁸ ḥürmet-⁵⁷⁹⁹ ū'āra⁵⁸⁰⁰ sā'ī
oldı. Çün ehl-i şafā olan devlet-ḥāhlarıñ seḥer-i ricāsi şādık⁵⁸⁰¹ ve (BN 40a) şuver-i
aḥvālleri ḥuṣūl-i āmāllerine nāṭıkdur. Lā-cerem ser-i ḳalem ebr-i itnābı⁵⁸⁰² şaḳḳ⁵⁸⁰³ ve der-i
ḥarem-i ibrāmı daḳḳ itmek za'ıd-i maḥz ve 'ābeṣ-i⁵⁸⁰⁴ şarf bilinüp ol bābdan sa'y ü himmet
bi'l-küllıyye şarf⁵⁸⁰⁵ olındı. Bāḳī hemıṣe.⁵⁸⁰⁶ [Şi'r⁵⁸⁰⁷ li-münşi'ihı⁵⁸⁰⁸]

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

Devlet ü iḳbālün olsun bī-zevāl ü ber-devām (İÜ2 143a)

Ehl-i ḥacāt olsun ol dergehde maḳziyyü'l-merām

Şıdḳ ile muhliṣleriñ budur du'āsı⁵⁸⁰⁹ şubḥ u şām

[FA84b]

Her belādan sālīm olsun zāt-ı 'ālī ve's-selām (E3 74b)

63. Ba'zı⁵⁸¹⁰ Ekābir Cenābına Şefā' at-i Ḳabūl-i⁵⁸¹¹ Dānişmend-çün Şadır Olmış
Nāmedür⁵⁸¹² (E1 75b)

Tā ki erbāb-ı ḥacāt ve āmāl-i Ka'be-i münacāt ve ḳible-i iḳbāl olan āsitān-ı sa'ādet-mealde
maḥzūn-ı maḥzen-i bāl olan⁵⁸¹³ merāmı ḥāric-i şuffa-i⁵⁸¹⁴ maḳāl⁵⁸¹⁵ ḳılmağla maḳzi'l⁵⁸¹⁶-

⁵⁷⁹⁷ ṭavf: ṭavāf BN; ṭavḳ FA; ṭaraf İÜ2

⁵⁷⁹⁸ ḥarīm: ḥarem BN

⁵⁷⁹⁹ ḥarīm-i ḥürmet: ḥarimet E3

⁵⁸⁰⁰ ū'āra: si'āt E2

⁵⁸⁰¹ şādık: şebādık E2

⁵⁸⁰² ebr-i itnābı: ebr-i tınābı E2; ilḥāhı KH; ibrāmı SÇ

⁵⁸⁰³ şaḳḳ: şevḳ E2

⁵⁸⁰⁴ 'ābeṣ: 'ateb İÜ2

⁵⁸⁰⁵ bilinüp ol bābdan sa'y ü himmet bi'l-küllıyye şarf: -E3

⁵⁸⁰⁶ bāḳī hemıṣe: -KH

⁵⁸⁰⁷ ū'āra: beyt BN; -KH, -E3, -İÜ2

⁵⁸⁰⁸ li-münşi'ihı: -BN, -İÜ2

⁵⁸⁰⁹ muhliṣleriñ budur du'āsı: budur du'āsı muhliṣleriñ SÇ

⁵⁸¹⁰ ba'zı: 'ale'd-devām ba'zı KH

⁵⁸¹¹ ḳabūl: -BN

⁵⁸¹² dānişmend-çün şadır olmuş nāmedür: dānişmend için taḥrīr olınmışdı KH; dānişmend için şadır olmuşdur

BN

⁵⁸¹³ maḥzen-i bāl olan: -SÇ, -E1

⁵⁸¹⁴ şuffa: şifte E1

merām olmak ‘ādet-i ehl-i fazl u ifdāl⁵⁸¹⁷ ola. Harem-i hürmet-şiarıñuz⁵⁸¹⁸ eşnâf-ı edyâf-ı
‘izzet ü iclâl ile mâ-lâ-mâl ve kerem-i bî-hadd ü şümârıñuz mü’eddi-i aḥmâd ve irtizâ-yı
Müheymin ü⁵⁸¹⁹ Mütē‘âl ola. [Beyt⁵⁸²⁰ li-münşi’ihi⁵⁸²¹]

Lâ-zâle zâtuke⁵⁸²² ṭayyibü’l⁵⁸²³-evşâf⁵⁸²⁴

Lâ-zâle bâbüke mecma‘ ü’l-edyâf⁵⁸²⁵

Lâ-zâle ‘abdüke⁵⁸²⁶ menhiyen⁵⁸²⁷ leke ḥâceten (E1 76a)

Min-ba‘d risâleti’s-şenâi’s⁵⁸²⁸-şâfi⁵⁸²⁹

[Neşr⁵⁸³⁰] Şad (KH 55b) hezâr⁵⁸³¹ tuḥaf-i taḥiyyât-ı ihlâş-âşâr⁵⁸³² ve ṭuref-i teslîmât-ı ihtîşâş-
dişâr⁵⁸³³ ve⁵⁸³⁴ maḥfil-i me‘âlî-şi‘âra⁵⁸³⁵ lisân-ı⁵⁸³⁶ (SÇ 65a) ‘aciz ü⁵⁸³⁷ iftikâr⁵⁸³⁸ ile nişâr u⁵⁸³⁹
işâr olunur. Eger pertev-i⁵⁸⁴⁰

[FA85a]

⁵⁸¹⁵ maḳâl: me‘âl E1

⁵⁸¹⁶ maḳẓi: muḳtaẓi E1

⁵⁸¹⁷ ifdâl: if‘ilâl E1

⁵⁸¹⁸ şiar: saḳḳâr İÜ2

⁵⁸¹⁹ ü: -BN

⁵⁸²⁰ beyt: -KH, -E1, -E2, -E3, -SÇ, -İÜ2

⁵⁸²¹ li-münşi’ihi: -BN, -E1, -İÜ2

⁵⁸²² zâtuke: -SÇ, -E1

⁵⁸²³ ṭayyib: ṭayyibet E1

⁵⁸²⁴ *Senin zatın hala vasıfların en güzeli Senin kapın misafirlerin daima toplanma yeri Sana samimi övgü
mesajından sonra Senin kulun sana daima hacetini bildirir*

⁵⁸²⁵ edyâf: evşâf FA; eḳâf SÇ; eşâf E1; eşnâf E3

⁵⁸²⁶ ‘abdüke: beledüke E2

⁵⁸²⁷ menhiyyen: mehan E1

⁵⁸²⁸ risâleti’s-şenâi: risâle eşnâi E1

⁵⁸²⁹ şâfi: şâdıḳ İÜ2; itşimâf E3

⁵⁸³⁰ neşr: -FA, -E1, -E2, -E3, -KH, -İÜ2

⁵⁸³¹ hezâr: hezârân E1

⁵⁸³² âşâr: dişâr İÜ2; şi‘âr E3

⁵⁸³³ dişâr: âşâr İÜ2

⁵⁸³⁴ ve: -FA, -E1, -SÇ

⁵⁸³⁵ me‘âlî-şi‘âra: ma‘âlî-şi‘âra SÇ; ma‘âşire E1

⁵⁸³⁶ lisân: lisân u E2

⁵⁸³⁷ u: -E1

⁵⁸³⁸ iftikâr: aḳtâr E1

⁵⁸³⁹ u: -SÇ, -E1

⁵⁸⁴⁰ pertev: SÇ, E1

iltifāt zāt-ı āftāb-şifāt⁵⁸⁴¹ āfet-i āb-ı eşk-i hādīşātla meblūl olan bendeler⁵⁸⁴² cānibini⁵⁸⁴³ maḥall-i ḥulūl ve menzil-i⁵⁸⁴⁴ nüzūl⁵⁸⁴⁵ iderse⁵⁸⁴⁶ ol sa' ādet-i cūd⁵⁸⁴⁷ ḥadd-i nefsinde⁵⁸⁴⁸ devlet-i heni⁵⁸⁴⁹ ve menzilet ü⁵⁸⁵⁰ makām-ı seni⁵⁸⁵¹dür. Ma' lūm-ı ilm' ālem-i nizām ola.⁵⁸⁵² Fürkat-i meclis-i şerīf-i me' ālī⁵⁸⁵³ iltiyām (E3 75a) mūcib-i ḥurkat-i fuād⁵⁸⁵⁴ müstehām olması ol ḥadde (İÜ2 144a) degüldür ki ḥadd-i tomar⁵⁸⁵⁵-nāmeye⁵⁸⁵⁶ minḳār-ı ḥamāme-i ḥāmeden⁵⁸⁵⁷ dökilen dānehā-yı nuḳaṭ ve berg-i sebzḥā-yı ḥaṭṭ ile ārāste olmağla⁵⁸⁵⁸ uḥde-i beyāndan⁵⁸⁵⁹ ḥurūc ola. Zihni mülhem ḥōd-ı mücellā-yı⁵⁸⁶⁰ ḥafāyā-yı⁵⁸⁶¹ ḳazāyādur. [Beyt⁵⁸⁶² li-münşi' ihi⁵⁸⁶³]

Fā' ilātün Mefā' ilü Fe' ilün

Pes⁵⁸⁶⁴ ne lāzım ki ḥayme-i suḥana

İtmek⁵⁸⁶⁵ ıtnāb-ı lafzdan eṭnāb⁵⁸⁶⁶

[Neşr⁵⁸⁶⁷] Ba' dehu nāḳil-i şaḥīfe-i muvālāt⁵⁸⁶⁸ ve ḥāmil-i varāḳa-i muşāfāt⁵⁸⁶⁹ olan filān dā' i⁵⁸⁷⁰ ki ehliyyet⁵⁸⁷¹ ü isti' dādı⁵⁸⁷² istis' ād-ı⁵⁸⁷³ telemmüz ve iḳtibās-ı meşā' il-i fevāyid-i

⁵⁸⁴¹ āftāb-şifāt: -E1

⁵⁸⁴² bendeler: bendeleri KH

⁵⁸⁴³ cānibini: cānibi E1; cānibinin E3

⁵⁸⁴⁴ menzil: menzül E1

⁵⁸⁴⁵ nüzūl: ḥulūl KH; -E1

⁵⁸⁴⁶ ḥulūl ve menzil-i nüzūl iderse: ḥulūl ve menzül iderse SÇ

⁵⁸⁴⁷ cūd: ḥod KH, İÜ2

⁵⁸⁴⁸ nefsinde: nefside E1; zātında E3

⁵⁸⁴⁹ heni: esnā İÜ2

⁵⁸⁵⁰ ü: -SÇ, E1, BN

⁵⁸⁵¹ seni: sī E1

⁵⁸⁵² ola: ola ki KH, BN

⁵⁸⁵³ me' ālī: sa' ādet E3

⁵⁸⁵⁴ fuād: fuā E3; ḳıdād E1; ḥ'ād İÜ2

⁵⁸⁵⁵ tomar: tomar u E1, E3, İÜ2

⁵⁸⁵⁶ nāmeye: nāme KH, İÜ2; niyāmeye E1

⁵⁸⁵⁷ ḥāme: -E1

⁵⁸⁵⁸ olmağla: olmağla SÇ, E1

⁵⁸⁵⁹ beyāndan: beyānından BN, E1, E3, İÜ2; beyābānından KH

⁵⁸⁶⁰ mücellā-yı: mücellā İÜ2

⁵⁸⁶¹ ḥafā: ḥatā E1

⁵⁸⁶² beyt: şic' r KH; -SÇ, -BN, -E1, -E2, -İÜ2

⁵⁸⁶³ li-münşi' ihi: +E3

⁵⁸⁶⁴ pes: miş E1

⁵⁸⁶⁵ itmek: ola İÜ2

⁵⁸⁶⁶ itmek ıtnāb-ı lafzdan aṭnāb: -BN, -E2

bî-kıyâsıñuza⁵⁸⁷⁴ müteferris ve âşâr-ı terbiyet ve taķviyet maķall-i ķābile⁵⁸⁷⁵ işābet eylemek hakkında müteħaddis olup ve⁵⁸⁷⁶ ol ħazretten işāret-i⁵⁸⁷⁷ beşāret ri'āyet-i muħliş-i ķadīm tarafına müceddeden⁵⁸⁷⁸ ĩnāyet olunmağın⁵⁸⁷⁹ semt-i irsāle⁵⁸⁸⁰ mersūm ve (İÜ2 144b) simet-i⁵⁸⁸¹ (İÜ2 144b) işāle⁵⁸⁸² mevsūm

[FA85b]

ķılındı.⁵⁸⁸³ Mültemesdür ki ĩnde'l-vuşul meşmūl-ı şimāl⁵⁸⁸⁴ ķabul ola. Bāķī hemişe.

[Beyt⁵⁸⁸⁵ li-münşi'ihî⁵⁸⁸⁶]

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

Āstān-ı devletünde sāl u⁵⁸⁸⁷ māh u şubḥ u şām

Ķadr ü⁵⁸⁸⁸ baḥrıyla muķīm olsun selāmet⁵⁸⁸⁹ ve's-selām

Nev' -i şāliş⁵⁸⁹⁰ ol mükātebedür ki maṭāvisinde (BN 40b) maḥz-ı⁵⁸⁹¹ şevķ u⁵⁸⁹² (E3 75b) ģarām⁵⁸⁹³ ve ĩ arz-ı taḥiyyet⁵⁸⁹⁴ ü selām umūrın (E2 63b) izḥār u ĩ' lām itmek⁵⁸⁹⁵-çün (KH 56a) taḥrīk-i aķlām ve⁵⁸⁹⁶ taḥrīr-i erķām olınmışdur.

⁵⁸⁶⁷ neşr: -SÇ, -E1, -E2, -E3, -BN, -İÜ2

⁵⁸⁶⁸ muvālāt: muelāt E1

⁵⁸⁶⁹ meşāfāt: muzāfāt E3

⁵⁸⁷⁰ dā' i: dā' ileri KH; -BN

⁵⁸⁷¹ ehliyet: ehline İÜ2

⁵⁸⁷² ehliyyet ve isti' dād: -KH

⁵⁸⁷³ isti' ād: isti' ād-ı istis' ād E3; istis' ād İÜ2; -E1

⁵⁸⁷⁴ isti' ād-ı telemmüz ve iķtibās-ı meşā' il-i fevāyid-i bî-kıyâsıñuza: -KH

⁵⁸⁷⁵ ķābile: ķābil E1

⁵⁸⁷⁶ ve: -BN, -E3

⁵⁸⁷⁷ işāret: işāret ve SÇ

⁵⁸⁷⁸ müceddeden: mücedded BN; muħaddeden E1

⁵⁸⁷⁹ olunmağın: olmağın E1

⁵⁸⁸⁰ irsāle: irsāl KH; irsālet SÇ

⁵⁸⁸¹ semt: şemme İÜ2

⁵⁸⁸² işāle: işāl FA, İÜ2, KH; işāli SÇ

⁵⁸⁸³ ķılındı: ķılınmadı E1

⁵⁸⁸⁴ şimāl: şümār E1

⁵⁸⁸⁵ beyt: -KH, -E1, -İÜ2

⁵⁸⁸⁶ li-münşi'ihî: -BN, -E1, -İÜ2

⁵⁸⁸⁷ u: -E1

⁵⁸⁸⁸ ü: -E1

⁵⁸⁸⁹ selāmet: -KH

64. Bu Şüret Ba'zı E' izzе-i⁵⁸⁹⁷ İhvāna Şevk-i⁵⁸⁹⁸ Müzmiri⁵⁸⁹⁹ Der-miyāne Kılmağ⁵⁹⁰⁰

İçün⁵⁹⁰¹ Şahīfe-i Beyāna Gelmişdi⁵⁹⁰² [Şi' r⁵⁹⁰³ li-münşi' ihi ilā-āhiri' n-naẓm⁵⁹⁰⁴]

(SÇ 65b/ E1 77a)

Mefā'ilü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ilün

Қасем bi-şoĥbeti sābıķı yemin⁵⁹⁰⁵ bi-ĥubbi⁵⁹⁰⁶ қадім

Ve innehu le⁵⁹⁰⁷-ķasemun⁵⁹⁰⁸ lev ta'lemüne 'azım⁵⁹⁰⁹

Ki ārzū-yı şumā ez-serem⁵⁹¹⁰ be-der⁵⁹¹¹ ne-reved⁵⁹¹² (İÜ2 145a)

Egerçi cismüm ola ĥāk içinde 'azm-i⁵⁹¹³ remīm

Olalı dūr-ı der-i⁵⁹¹⁴ devletüñden olmışdur

Қадем zi-derd⁵⁹¹⁵-i dü-tā vü⁵⁹¹⁶ dilem zi⁵⁹¹⁷-ğuşsa dü-nīm⁵⁹¹⁸

⁵⁸⁹⁰ şāliş: rābi' FA, SÇ, İÜ2, E2, E3, BN

⁵⁸⁹¹ maṭāvisinde maḥz: maḥz-ı maṭāvisinde E2

⁵⁸⁹² u: -SÇ

⁵⁸⁹³ ġarām: ġarāyim İÜ2

⁵⁸⁹⁴ taḥiyyet: maḥabbet KH, İÜ2

⁵⁸⁹⁵ itmek: -İÜ2

⁵⁸⁹⁶ taḥrīk-i aqlām ve: -BN

⁵⁸⁹⁷ e' izzе: -E1, -E3

⁵⁸⁹⁸ şevk-i müzmiri: -BN

⁵⁸⁹⁹ müzmiri: müzmir SÇ

⁵⁹⁰⁰ kılmağ: kılınmışdur BN

⁵⁹⁰¹ içün şahīfe-i beyāna gelmişdi: -BN

⁵⁹⁰² gelmişdi: gelmişdür İÜ2; çıkmışdur E1

⁵⁹⁰³ şi' r: beyt BN; naẓm E3; -SÇ, -E1, -E2, -İÜ2, -KH, -BN

⁵⁹⁰⁴ ilā-āhiri' n-naẓm: -E3, -E1, -KH, -BN

⁵⁹⁰⁵ yemin: ġayr -SÇ

⁵⁹⁰⁶ bi-ĥubbi: taḥte E1

⁵⁹⁰⁷ le: -BN, -E2, -E3, -İÜ2

⁵⁹⁰⁸ ķasemun: -İÜ2

⁵⁹⁰⁹ *Bilirseniz, gerçekten bu, büyük bir yemindir.* Vākıa/76

⁵⁹¹⁰ serem: herem E1

⁵⁹¹¹ *Sana olan arzum bir türlü aklımdan çıkmıyor*

⁵⁹¹² ne-reved: ber dü E1

⁵⁹¹³ 'azm: 'azım E1

⁵⁹¹⁴ der: -KH

⁵⁹¹⁵ zi-derd: ārzū E1

⁵⁹¹⁶ vü: -KH

⁵⁹¹⁷ zi: -SÇ, -E1

[Neşr⁵⁹¹⁹] Dürd-i ke's-i firāk tecerru'ından vücūd-ı rūḥ-ı mecrūḥa ṭārī⁵⁹²⁰ olan derd-i şerāb-ı meserret-fezā ve mazarrat

[FA86a]

-zedā-yı ḥüsn-i ictimā' ve iltikādan ğayri ile indifā'ı⁵⁹²¹ nā-maḳdūr ve miẓmār-ı zāmīrde efrās-ı⁵⁹²² iştıyāk⁵⁹²³ itmekden⁵⁹²⁴ şafā-yı fezā-yı⁵⁹²⁵ derūnı sātir olan gerd-i nesīm-i şabā ve şemīm-i şimāl-i⁵⁹²⁶ müferriḥü'l-bāl⁵⁹²⁷ iḥtilāṭ⁵⁹²⁸ u ittişālden⁵⁹²⁹ ğayri ile⁵⁹³⁰ irtifā'ı nā-meysūr idügi.⁵⁹³¹ [Bejt⁵⁹³² li-münşi'ihı⁵⁹³³]

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

Cemī' -i ehl-i maḥabbet ḳatında rüşendür

Çenān ki⁵⁹³⁴ mes'ele-i nefy-i cüz'-i pīş-i Ḥakīm⁵⁹³⁵

[Neşr⁵⁹³⁶] Herçend ki benān-ı beyān kümejt-i⁵⁹³⁷ ḥāmeje sūvār olup şahrā-yı nāmede intihā'-ı zamāna (E3 76a) dek tek ü pūy⁵⁹³⁸ itmege⁵⁹³⁹ müdāvemet (E1 77b) ide ve bebgā-

⁵⁹¹⁸ *Belim dertten iki büklüm gönüm kederden paramparça*

⁵⁹¹⁹ neşr: -KH, -E1, -E2, -E3, -SÇ, -İÜ2

⁵⁹²⁰ ṭārī: kārī E1

⁵⁹²¹ indifā': endā' KH

⁵⁹²² efrās: efrāş SÇ, E1

⁵⁹²³ iştıyāk: iştıyāk-ı istibāk FA, BN

⁵⁹²⁴ itmekden: itmekden şoñra BN, E3

⁵⁹²⁵ fezā: ḳazā E1

⁵⁹²⁶ şimāl: şimāy E1

⁵⁹²⁷ bāl: bāl ḳatında E3

⁵⁹²⁸ iḥtilāṭ: iḥtilāl E3

⁵⁹²⁹ ittişāl: işāl FA, E1, E2, SÇ

⁵⁹³⁰ indifā'ı nā-maḳdūr ve miẓmār-ı zāmīrde efrās-ı iştıyāk itmekden şafā-yı fezā-yı derūnı sātir olan gerd-i nesīm-i şabā ve şemīm-i şimāl-i müferriḥü'l-bāl iḥtilāṭ ve işālden ğayri ile: -İÜ2

⁵⁹³¹ meysūr idügi: meysürdür İÜ2

⁵⁹³² bejt: -E1, -İÜ2

⁵⁹³³ li-münşi'ihı: +E3

⁵⁹³⁴ çenān ki: cenānıñ E1

⁵⁹³⁵ ḥakīm: ḥükm E1

⁵⁹³⁶ neşr: -E1, -E2, -E3, -İÜ2

⁵⁹³⁷ kümejt: mekit E3

⁵⁹³⁸ pūy: pū KH

⁵⁹³⁹ itmege: irmege E1

yı⁵⁹⁴⁰ zebān ʔand-i ŧeker⁵⁹⁴¹ ile ŧekerhā⁵⁹⁴² (İÜ2 145b) olup ʔafes-i dehāndan inʔızā⁵⁹⁴³-i devrāna dek güft-ü-gūy itmege mülāzemet⁵⁹⁴³ ide.⁵⁹⁴⁴ [Beyt⁵⁹⁴⁵]

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

Zi-mihr-i⁵⁹⁴⁶ men ne-ŧeved zerre 'i ' ayān⁵⁹⁴⁷ hergiz

Be-yumn-i ŧoḧbet-i sābık be-Ḥaḧḧ ' ahd-i ʔadīm⁵⁹⁴⁸

[Neŧr⁵⁹⁴⁹] Çün biḏā' a⁵⁹⁵⁰-i ŧevḧ ü⁵⁹⁵⁰ ğarām tācir-i⁵⁹⁵¹ sevḧ-i kelām ile sūḧ-i⁵⁹⁵² izhār u i' lāma⁵⁹⁵³ gelmek mütteni' dür. Lā-cerem (KH 56b) devāi'-i⁵⁹⁵⁴ derün-i dil-i maḧzūn fetḧ-i ebvāb-ı du' ā vü neŧr-i eŧvāb-ı ŧenā

86b

itmek üzre müttefiḧ u müctemi' dür.⁵⁹⁵⁵ [ŧi' r⁵⁹⁵⁶ li-münŧi' ihi⁵⁹⁵⁷]

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

Tazarru' āt ile ol⁵⁹⁵⁸ āsitān-ı vālāya (SÇ 66a)

Ki oldur ehl-i ŧafāya maḧām u⁵⁹⁵⁹ rükn ü⁵⁹⁶⁰ ḧaḧīm⁵⁹⁶¹

⁵⁹⁴⁰ bebḡā: penā E1

⁵⁹⁴¹ ŧeker: sūkker İÜ2

⁵⁹⁴² ḧā: ḧāy FA

⁵⁹⁴³ mülāzemet: müdāvemem KH

⁵⁹⁴⁴ ide: ʔıla BN, E3

⁵⁹⁴⁵ beyt: ŧi' r KH; -İÜ2

⁵⁹⁴⁶ zi-mihr: rüz E1

⁵⁹⁴⁷ ' ayān: a' yān İÜ2

⁵⁹⁴⁸ *Aŧkımmın bir zerresi bile aŧıkar olmaz*

⁵⁹⁴⁹ neŧr: -E1, -E2, -E3, -İÜ2

⁵⁹⁵⁰ ü : -E1

⁵⁹⁵¹ tācir: bi-āḧir E1

⁵⁹⁵² sūvḧ: sūvḧ ve E1

⁵⁹⁵³ i' lāma: i' lām E1

⁵⁹⁵⁴ devāi': dāvi' i E3

⁵⁹⁵⁵ müctemi' dür: müctemi' oldı İÜ2

⁵⁹⁵⁶ ŧi' r: beyt BN; naḧm E3; -KH, -E1, -İÜ2

⁵⁹⁵⁷ li-münŧi' ihi: -FA, -E1, -E2, -SÇ, -BN, -İÜ2

⁵⁹⁵⁸ ol: -E1

⁵⁹⁵⁹ u: -E3

⁵⁹⁶⁰ ü: -KH, -BN, -E3

Ke-nesīm-i⁵⁹⁶² tuḥfe-i dil-ḥ⁵⁹⁶³āh ez⁵⁹⁶⁴-ser-i iḥlāṣ

Ke-nesīm-i⁵⁹⁶⁵ ᶜ arza-i dergāh üzre taᶜ zīm⁵⁹⁶⁶

Taḥiyyatī çü⁵⁹⁶⁷ ᶜ izār-ı nigār tāze vü ter (E2 64a)

Taḥiyyatī çü ser-i⁵⁹⁶⁸ zülf-i dūst-i⁵⁹⁶⁹ müşk-i⁵⁹⁷⁰ şemīm

Taḥiyyatün ke⁵⁹⁷¹-merāmin⁵⁹⁷² ḥaket sulāfetuhu⁵⁹⁷³

Bi-ṭayyib lezzetihī's-selsebilü ve't-tesnīmu⁵⁹⁷⁴ (İÜ2 146a)

[Neşr⁵⁹⁷⁵] Tefakḫud-i aḥvāl-i dūstān-ı şafāya taḥayyüd mebzül buyrılırsa *bi-yumni mennihi ve menne yumnihr*⁵⁹⁷⁶ riyāḥ-ı ᶜ avn⁵⁹⁷⁷ ü⁵⁹⁷⁸ ᶜ ināyet-i Yezdānī biḥār-ı taḥdīrāt-ı (E1 78a) Rabbānīde müntehā-yı müştehā-yı süfun-ı āmāl ü emānī üzre sâir ü⁵⁹⁷⁹ sârī⁵⁹⁸⁰ ve miyāh-ı⁵⁹⁸¹ luṭf u hidāyet-i Sübhānī riyāz-ı tedbīrāt-ı insānīde muvāfaḳat-ı⁵⁹⁸² tevfiḳ⁵⁹⁸³ (E3 76b) saᶜ ādet-i refiḳ ve menn-i Menānī üzre ḥāyiz⁵⁹⁸⁴ ü cārīdür.⁵⁹⁸⁵ [Beyt⁵⁹⁸⁶]

⁵⁹⁶¹ ḥaṭīm: ᶜ azīm SÇ, BN, E3

⁵⁹⁶² Ke-nesīm: kim E1

⁵⁹⁶³ ḥ⁵⁹⁶³āh: ḥ⁵⁹⁶³ān E1

⁵⁹⁶⁴ ez: ey E1

⁵⁹⁶⁵ Ke-nesīm: kim E1

⁵⁹⁶⁶ Ke-nesīm-i tuḥfe-i dil-ḥ⁵⁹⁶³āh ez-ser-i iḥlāṣ Ke-nesīm-i ᶜ arza-i dergāh üzre taᶜ zīm: -İÜ2

⁵⁹⁶⁷ taḥiyyatī çü: dil-i ḥaḳ E1

⁵⁹⁶⁸ ser: -KH

⁵⁹⁶⁹ dūst: dūst u E3; dü şeb KH

⁵⁹⁷⁰ müşk: misk KH

⁵⁹⁷¹ ke: be E3

⁵⁹⁷² ke-merāmin: yekrām E1

⁵⁹⁷³ sulāfetuhu: sulāḥatuhu E1; sulāḳatuhu İÜ2

⁵⁹⁷⁴ *Sevgilinin pek latif yanağına benzeyene selam olsun Yarın misk kokulu saçının ucuna benzeyene selam olsun Hikayesi dillerde dolaşan arzu gibi selam olsun Onun güzel lezzeti cennetteki ırmak ve içecekler (gibidir)*

⁵⁹⁷⁵ neşr: -KH, -E1, -E3, -SÇ, -İÜ2

⁵⁹⁷⁶ *Lütfunun bereketiyle ve bereketinin lütfuyla*

⁵⁹⁷⁷ ᶜ avn: -E1

⁵⁹⁷⁸ ü: -E3

⁵⁹⁷⁹ ü: -E1

⁵⁹⁸⁰ sârī: sârīdür E3

⁵⁹⁸¹ miyāh: miyān E1

⁵⁹⁸² muvāfaḳat: muvāfaḳa BN

⁵⁹⁸³ tevfiḳ: tevfiḳ u KH

⁵⁹⁸⁴ ḥāyiz: sârī KH; cāiz E1

Mefā' ilū Fe' ilātün Mefā' ilū Fe' ilün

Be-maḥz-ı re'fet ü ihsān-ı Kirdgār-ı⁵⁹⁸⁷ Ra'ūf

[FA87a]

Be-maḥz-ı merḥamet-i Kārsāz-ı⁵⁹⁸⁸ Ḥayy-ı⁵⁹⁸⁹ Kerīm⁵⁹⁹⁰

[Neṣr⁵⁹⁹¹] Çün maqṣūd raḥīk-i ṣenā-yı nāfice-i⁵⁹⁹² nāfiḥa-i⁵⁹⁹³ du'ā-i ḥayr ile miskiyyetü'l-ḥitām ve ḥariḳ-i⁵⁹⁹⁴ ḳalb-i ḳariḥ-i⁵⁹⁹⁵ ehl-i (BN 41a) ḥubb u velāy⁵⁹⁹⁶ verd-i selāmla bi-redd ü⁵⁹⁹⁷ selām itmekdür. Bundan (İÜ2 146b) ziyāde ḫutī-i gūyā-yı ḥāmeniñ minḳār-ı menn-i ḳārini ḳand-i edā-yı⁵⁹⁹⁸ murād ile ūşeker⁵⁹⁹⁹-rīz ve⁶⁰⁰⁰ rīze-i müşg-i midādı⁶⁰⁰¹ nefḥa-i ḥüsn-i⁶⁰⁰² irād ile 'anber-āmiz⁶⁰⁰³ ḳılmaḳ münāsib-i de'b-i (KH 57a) edeb⁶⁰⁰⁴ görilmeyüp tefṫiḥ⁶⁰⁰⁵ ü redd-i⁶⁰⁰⁶ ṣenā ve tertīb ü redd-i du'āya iştiḡāl evlā ve enseb görildi.⁶⁰⁰⁷ [Şi'r⁶⁰⁰⁸ li-münşi'ih⁶⁰⁰⁹]

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

⁵⁹⁸⁵ cārīdür: cādur İÜ2

⁵⁹⁸⁶ beyt: ūi'r KH; -E1, -İÜ2

⁵⁹⁸⁷ Kirdgār: Kirdgār E1

⁵⁹⁸⁸ sāz: sār E1

⁵⁹⁸⁹ Ḥayy: Ḥayy u KH

⁵⁹⁹⁰ Ra'ūf olan Allah'ın ihsan ve yūceliḡi hatrına Ḥayy ve Kerīm olan Rabbin merḥameti için

⁵⁹⁹¹ neṣr: -KH, -E1, -E3, -İÜ2

⁵⁹⁹² nāfice: tāḳiḥa KH; nāyiḥa E1

⁵⁹⁹³ nāfiḥa: nāḳiḥa KH; nāyiḥa E1; nāfice E3, İÜ2

⁵⁹⁹⁴ ḥariḳ: dīn E1

⁵⁹⁹⁵ ḳariḥ: ceriḥ İÜ2

⁵⁹⁹⁶ velā: vālā KH; lānī E1

⁵⁹⁹⁷ ü: -E3, -BN

⁵⁹⁹⁸ edā-yı: evānī İÜ2

⁵⁹⁹⁹ ūşeker: sūkker SÇ

⁶⁰⁰⁰ rīz ve: -E1

⁶⁰⁰¹ midādı: -E1

⁶⁰⁰² ḥüsn: -E2

⁶⁰⁰³ āmiz: emir E1

⁶⁰⁰⁴ edeb: idüp E1

⁶⁰⁰⁵ tefṫiḥ: taḳṫiḥ E1

⁶⁰⁰⁶ redd: d E1

⁶⁰⁰⁷ görildi: görinildi İÜ2

⁶⁰⁰⁸ ūi'r: beyt BN; -E1, -KH, -İÜ2

⁶⁰⁰⁹ li-münşi'ih: +KH, +E3

Hemîşe tâ ki kerem ehliniñ⁶⁰¹⁰ dü   alemde

  Atâ-yı Hâkdan⁶⁰¹¹ ola menzili maķâm-ı kerîm

Be-şadr-ı şuffa-i⁶⁰¹² devlet serây-ı deyr-i beķâ⁶⁰¹³ (E1 78b)

Be- avn ü⁶⁰¹⁴ nuşret-i⁶⁰¹⁵ Hâk Hâzret-i tu bād muķîm

65. Ba zı⁶⁰¹⁶ Sükkân-ı Şehr-i Medînetü's-selâm⁶⁰¹⁷ Bağdâda⁶⁰¹⁸ Yazılmışdı⁶⁰¹⁹

[Nazm⁶⁰²⁰ li-münşi'ihî⁶⁰²¹] (SÇ 66b/ NO 43a)

Fe'îlâtün Mefâ'îlün Fe'îlün

Merhabâ ey nesîm-i şubh-ı⁶⁰²² şafâ

Dem-i luţfiñ virür derûna şifâ

Nefes-i şıdkı⁶⁰²³ müşgbâr eyle (İÜ2 147a)

Şubh-dem  azm-i kûy-ı yâr⁶⁰²⁴ eyle

[FA87b]

İtmege naķl-i dâstân-ı firâk

Rûmdan eyle  azm-i mülk-i  Irâķ

Bâr-ı medh ü⁶⁰²⁵ şenâyı maķmil kı1

⁶⁰¹⁰ ehliniñ: esenlik E1

⁶⁰¹¹ Hâkdan: haķından E1

⁶⁰¹² şuffa: şufha E1

⁶⁰¹³ beķâ: binâ İÜ2

⁶⁰¹⁴ ü: -KH

⁶⁰¹⁵ nuşret: mażarrat E1

⁶⁰¹⁶ ba zı: ve ba zı NO

⁶⁰¹⁷ medînetü's-selâm: medîne-i dârü's-selâm E1, İÜ2

⁶⁰¹⁸ Bağdâda: Bağdâd E3

⁶⁰¹⁹ yazılmışdı: yazılmışdur İÜ2

⁶⁰²⁰ nazm: beyt BN; -KH, -E1, -E2, -SÇ, -NO, -İÜ2

⁶⁰²¹ li-münşi'ihî: -NO, -BN, -İÜ2

⁶⁰²² şubh: şubh u E1

⁶⁰²³ şıdkı: şıdk KH, SÇ, BN, E1

⁶⁰²⁴ yâr: yây E1

Şehr-i Dārü's-Selāmi⁶⁰²⁶ menzil kııl

Yitiş ol āsitāne kim Bağdād

Dem-i hālķından⁶⁰²⁷ oldı bāğ dād (E3 77a)

Şevķ-i aħbābı⁶⁰²⁸ ħāzretine⁶⁰²⁹ mūdām (NO 43b)

‘Urza kııl ve’s-selāmu ve’l-ikrām

[Neşr⁶⁰³⁰] Şad hezārān⁶⁰³¹ dūrer-i taħıyyāt u niyāz (E2 64b) u⁶⁰³² bendegī ve ğurer-i teslīmāt u ikrām u i‘zāz u efkendegī ki keşret-i i‘dādı cümle vü⁶⁰³³ ta‘dāddan⁶⁰³⁴ bīrūn⁶⁰³⁵ ve⁶⁰³⁶ vefret-i⁶⁰³⁷ imdādı⁶⁰³⁸ (İÜ2 147b) Dicle-i Bağdāddan⁶⁰³⁹ efvündur. Ol meclis-i şerīf ve maħfel-i münīfe ki baħt⁶⁰⁴⁰ u⁶⁰⁴¹ devlet-i aħterlerine meşriķ u maħla‘⁶⁰⁴² ve cāh⁶⁰⁴³ u⁶⁰⁴⁴ rif‘ at gevherlerine ma‘den ü menba‘dur.⁶⁰⁴⁵ Nişār u ĩşār olınmaķdan⁶⁰⁴⁶ şoñra ma‘rūz-ı devlet-ħ‘āh-ı⁶⁰⁴⁷ bī-iştibāh oldur ki zümre-i erbāb-ı (E1 79a) iħlāş ve fırķa-i aşķāb-ı iħtişāş tezekkür⁶⁰⁴⁸ buyruldıķda bu dā‘ī-i ķadīm ve ķāker-i müstedīm ki şaħn-ı serāy-ı seniyyesi

⁶⁰²⁵ ü: -E1

⁶⁰²⁶ selāmı: selām E1

⁶⁰²⁷ hālķından: luĥfindan NO

⁶⁰²⁸ aħbābı: aħbāy E1

⁶⁰²⁹ ħāzretine: ħāzretlerine E2

⁶⁰³⁰ neşr: -KH, -E1, -E2, -İÜ2

⁶⁰³¹ hezārān: hezār NO

⁶⁰³² u: -E1

⁶⁰³³ vü: -E3

⁶⁰³⁴ ta‘dāddan: ta‘dādın SÇ, E1

⁶⁰³⁵ bīrūn : -SÇ, -E1

⁶⁰³⁶ ve: -E1

⁶⁰³⁷ vefret : vaķre KH

⁶⁰³⁸ imdādı: imķdārı E1

⁶⁰³⁹ Bağdāddan: Bağdādın E1

⁶⁰⁴⁰ keşret-i i‘dādı cümle vü ta‘dāddan bīrūn ve vefret-i imdādı Dicle-i Bağdāddan efvündur. Ol meclis-i şerīf ve maħfel-i münīfe ki baħt u: -NO

⁶⁰⁴¹ u: ol -E1

⁶⁰⁴² maħla‘ : maħla‘ olan meclis-i şerīf NO

⁶⁰⁴³ cāh: cāe İÜ2

⁶⁰⁴⁴ u: -BN

⁶⁰⁴⁵ menba‘dur: menba‘ olan maħfel-i münīfe NO

⁶⁰⁴⁶ olınmaķdan: olmaķdan E2; kıılmaķdan NO

⁶⁰⁴⁷ aħterlerine meşriķ u maħla‘ ve cāh u rif‘ at gevherlerine ma‘den ü menba‘dur. Nişār u ĩşār olınmaķdan şoñra ma‘rūz-ı devlet-ħ‘āh: -E1

⁶⁰⁴⁸ tezekkür: tezekküre E1

tāb-ı mihr-i maḥabbetle münevver ve çār dīvār-ı қаşr-ı fikr⁶⁰⁴⁹ ü ḥayālī⁶⁰⁵⁰ nuḳūş-ı⁶⁰⁵¹ (KH 57b) kemāl ü⁶⁰⁵² şuver⁶⁰⁵³ ve⁶⁰⁵⁴ şūver-i⁶⁰⁵⁵ vişāl-i⁶⁰⁵⁶ cenāb-ı⁶⁰⁵⁷ sa‘ādet-meāl⁶⁰⁵⁸ ile münakkaş

[FA88a]

u muşavverdür.⁶⁰⁵⁹ Tezekkür⁶⁰⁶⁰ buyrulursa *bi-ḥamdi’llāhi ve’l-menne*⁶⁰⁶¹ yümn-i himmet-i sa‘ādet-i nehmetiñüz ile serāy-ı şıḥhatde cālis⁶⁰⁶² ve ḳabā-yı⁶⁰⁶³ beḳāyı lābis bāğ-ı ferāğda⁶⁰⁶⁴ mütemekkin ve zāviye-i inzivāda mütevaṭṭın (SÇ 67a/ İÜ2 148a) olup devām-ı devlet-i ebed-i bekā vü beḳā-yı ḥaşmet-i⁶⁰⁶⁵ felek-i irtikā⁶⁰⁶⁶ du‘ālarına (E3 77b) şafā-yı niyetle⁶⁰⁶⁷ müdāvim ve naḳā-yı⁶⁰⁶⁸ ṭaviyetle mülāzim mülāḥaza buyrıla.⁶⁰⁶⁹ Hemān⁶⁰⁷⁰ (NO 44a) maḳşad-ı⁶⁰⁷¹ aḳşā⁶⁰⁷² ve maṭlab-ı a‘lā budur ki. [Beyt⁶⁰⁷³ li-münşi’ihi⁶⁰⁷⁴]

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ülün

⁶⁰⁴⁹ fikr: fikri E3

⁶⁰⁵⁰ ḥayālī: ḥayāl E1

⁶⁰⁵¹ nuḳūş: nuḳūş u E1

⁶⁰⁵² ü: -KH

⁶⁰⁵³ şuver: -E3

⁶⁰⁵⁴ ve: -BN

⁶⁰⁵⁵ şuver: -BN, -E1, -KH, -İÜ2

⁶⁰⁵⁶ vişāl: ḥayāl E1

⁶⁰⁵⁷ kemāl ü şuver ve şūr-i vişāl cenāb: kemāl ü şuver ü ḥayāl cenāb SÇ

⁶⁰⁵⁸ cenāb-ı sa‘ādet-meāl: şabābet-i sa‘ādet-me‘āl BN

⁶⁰⁵⁹ ki şaḥn-ı serāy-ı seniyyesi tāb-ı mihr-i maḥabbetle münevver ve çār dīvār-ı қаşr-ı fikr ü ḥayālī nuḳūş-ı kemāl ü şuver ve şūr-i vişāl cenāb-ı sa‘ādet-meāl ile münakkaş u muşavverdür: -NO

⁶⁰⁶⁰ tezekkür: tefekkür NO

⁶⁰⁶¹ *Allah’a şükür onun lütfuyla*

⁶⁰⁶² cālis: ḥaş E1

⁶⁰⁶³ ḳabā: ḳıyāl E1

⁶⁰⁶⁴ ferāğ: ferāğ E1

⁶⁰⁶⁵ ḥaşmet: hemişe E1

⁶⁰⁶⁶ irtikā: irtifā NO

⁶⁰⁶⁷ niyetle: niyet E3

⁶⁰⁶⁸ niḳā: beḳā KH

⁶⁰⁶⁹ buyrıla: olma E1

⁶⁰⁷⁰ hemān: hümā-yı E3

⁶⁰⁷¹ maḳşad: maḳşūd SÇ, E1

⁶⁰⁷² aḳşā: aḳzā E1

⁶⁰⁷³ beyt: -KH, -E1, -İÜ2

⁶⁰⁷⁴ li-münşi’ihi: -BN, -E1, -İÜ2

İlede⁶⁰⁷⁵ kaşr-ı vişâle bizi Hakk' azze ve celle

Olmadan hâne-i ten garğa-i seylâb ecelle

[Neşr⁶⁰⁷⁶] Ol cenâb-ı me'âlî-me'âbîñ sa'âdet-i kudūmi müşerrif-i (E1 79b) mülk-i Rūm olup envâc-ı rif'at ü teraqqî kudūm-i şerîfini⁶⁰⁷⁷ istiğbâl⁶⁰⁷⁸ ve telaqqî itmek (BN 41b) huşuşında du'â vü niyâz ve hizmet-i⁶⁰⁷⁹ cân-güdâz edâsında devâ'î-i⁶⁰⁸⁰ himmet müctemi' ve tevânî⁶⁰⁸¹ vü tekâsül mümteni' mülâhaza buyrıla. [Beyt⁶⁰⁸²]

Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

Ez-her kerâne⁶⁰⁸³ tîr-i du'â kerdeem revân

[FA88b]

Bâşed ke'zân miyâne yekî kârger şeved⁶⁰⁸⁴

[Neşr⁶⁰⁸⁵] Ümîddür⁶⁰⁸⁶ (İÜ2 148b) ki tîr-i du'â hedef-i şeref-i kabûle⁶⁰⁸⁷ vâşıl ve murâd-ı fuâd-ı erbâb-ı hulûş-ı⁶⁰⁸⁸ vidâd⁶⁰⁸⁹ hâşıl ola ve⁶⁰⁹⁰ mektûb-ı tazarru' uslûb bi'l-külliyeye hâlî olunmayup. [Mısrâc⁶⁰⁹¹]

Selâm-ı haşek-râ netvân firistâd⁶⁰⁹²

⁶⁰⁷⁵ ilede: -E2

⁶⁰⁷⁶ neşr: -KH, -E1, -E2, -E3, -İÜ2

⁶⁰⁷⁷ şerîfini: şerîfi KH, İÜ2

⁶⁰⁷⁸ istiğbâl: iğbâl E1

⁶⁰⁷⁹ hizmet: hizmet E1, İÜ2

⁶⁰⁸⁰ devâ'î: dâ'î KH

⁶⁰⁸¹ tevânî: terâhî NO; nevâl E1

⁶⁰⁸² beyt: -E1, -İÜ2

⁶⁰⁸³ kerâne: ekrâne E1

⁶⁰⁸⁴ *Her yandan dua oku gönderdim Belki içlerinden biri etkili olur* Hafız Gazel/226

⁶⁰⁸⁵ neşr: -KH, -E1, -E2, -E3, -İÜ2

⁶⁰⁸⁶ ümîd: âmîn E1

⁶⁰⁸⁷ kabûle: kabûl E1, İÜ2

⁶⁰⁸⁸ hulûş: halâş E1

⁶⁰⁸⁹ vidâd: devâd E1

⁶⁰⁹⁰ ola ve: o E1

⁶⁰⁹¹ mısrâc: ' ayn KH, SÇ; -BN, -E1, -E3, -İÜ2

⁶⁰⁹² *Kuru selam gönderilmez*

[Neşr⁶⁰⁹³] Mazmûniyla ‘âmil olunup müşil-i şahîfe-i niyâz-ı hâķirâne bir miķdâr tuhfeye hâmil kılındı. [Beýt⁶⁰⁹⁴]

Fâ‘ilâtü Mefâ‘ilü Fe‘ül

Ez-kemâl-i nevâl-i hûd-pezir⁶⁰⁹⁵

(NO 44b)

H‘ânde-i⁶⁰⁹⁶ tuhfetü’l-fâķir hâķir⁶⁰⁹⁷

[Neşr⁶⁰⁹⁸] Çün maķşûd-ı hâş⁶⁰⁹⁹ ‘arz-ı⁶¹⁰⁰ ‘urâza-i ihlâşdur. Bundan ziyâde ser-i hâme tiğ-i beyân-ı (E3 78a) merâmla⁶¹⁰¹ tirâşide ve ruĥ-ı nâme nâĥun-ı başt-ı (E1 80a) kelâmla hırâşide kılınmaķ⁶¹⁰² münâsib⁶¹⁰³ görilmedi.⁶¹⁰⁴ Bâķi hemîşe. [Şi‘r⁶¹⁰⁵ li-münşi’ihi⁶¹⁰⁶]

Fâ‘ilâtün Mefâ‘ilün Fâ‘ilün

Emr-i hâķķıyla eyledükçe⁶¹⁰⁷ müdâm

‘Âsmân gerdiş ü⁶¹⁰⁸ zemîn-i ârâm

‘İzz ü câh ile şâdkâm olasuz⁶¹⁰⁹

(KH 58a/ İÜ2 149a)

Evc-i⁶¹¹⁰ ‘izzetde müstedâm olasuz⁶¹¹¹

⁶⁰⁹³ neşr: -SÇ, -E1, -E2, -E3, -İÜ2

⁶⁰⁹⁴ beýt: -E1, -İÜ2

⁶⁰⁹⁵ hûd-pezir: ĥuz u tebdîr E1

⁶⁰⁹⁶ (Bu) hakir fakirin hediye şiiiri Nice nimetlerin sahibi olanadır

⁶⁰⁹⁷ hâķir: el-hâķir E1

⁶⁰⁹⁸ neşr: -KH, -E1, -E2, -E3, -BN, -İÜ2

⁶⁰⁹⁹ hâş: ĥâs NO

⁶¹⁰⁰ ‘arz: ‘arza KH

⁶¹⁰¹ merâmla: merâmıyla E1

⁶¹⁰² kılınmaķ: kılınmadı NO

⁶¹⁰³ münâsib: -NO

⁶¹⁰⁴ görilmedi: görinilmedi İÜ2; -NO

⁶¹⁰⁵ şî‘r: beýt BN; -KH, -E1, -İÜ2

⁶¹⁰⁶ li-münşi’ihi: -E1, -İÜ2

⁶¹⁰⁷ eyledükçe: eylekçe E1

⁶¹⁰⁸ ü: -E1, -SÇ

⁶¹⁰⁹ olasuz: olasın NO

⁶¹¹⁰ “Evc-i ‘izzetde müstedâm olasuz” mısrasından sonra “Bu nâme daĥi midâd-ı eşk-i fûrķatle tesvîd ve şahîl” kısmına (65. mektubun bitiminden sonra 70. Mektuba) geçer: E1

⁶¹¹¹ olasuz: olasın NO

66. Ba' zı Ecille-i Maḥādīm-i Kirām ve E' izze-i Emāşil-i ' İzām (E1 89a)

[FA89a]

Hidmetiniñ⁶¹¹² Cenāb-ı Sa' ādet-Fercāmına⁶¹¹³ İzhār u İ' lām-ı Şevḳ u Ğarām⁶¹¹⁴ İçün⁶¹¹⁵
Tahrīr ve⁶¹¹⁶ İrsāle İqdām⁶¹¹⁷ Olinmışdı⁶¹¹⁸ [Kıṭ' a-i⁶¹¹⁹ ' Arabiyye⁶¹²⁰ li-münşî' ihi⁶¹²¹]

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

Yā nesīme'ş-şubḥi sir minnī ilā ravzi'l- ulā

Hāmilen cismen naḥifen min-tebāriḥi'l-cevā

Ez-za' ĩfī ger tenem-rā ber-nemīdārī be-ber

Ḳalbe şabbin ṭalimen ustuhvā nīrāne'l-hevā

Bāğ-ı cānem mānde bī-berg ü nevā der-sāl-i hicr

Sādetī eşkü⁶¹²² ileykum ṭüle⁶¹²³ eyyāmi'n-nevā⁶¹²⁴

[Neşr⁶¹²⁵] ' İzz-i ḥuzūra ki⁶¹²⁶ Ṭūr-ı tavr-ı ' izzet ü siyādet ve vādī-i Eymen-i yümn ü sa' ādet
ve ḥarem-i ḥarām-ı rif' at ü ' alā ve rükn-i⁶¹²⁷ maḳām-ı⁶¹²⁸ mürüvvet⁶¹²⁹ ü şafādur. Dā' i-i

⁶¹¹² hidmet: ḥizmet İÜ2

⁶¹¹³ ve e' izze-i emāşil-i ' izām hidmetiniñ cenāb-ı sa' ādet-fercāmına: -E1(b)

⁶¹¹⁴ Ğarām: Ğarāmdur E1(b)

⁶¹¹⁵ içün tahrīr ve irsāle iqdām olinmışdı. Kıṭ' a-i ' Arabiyye li-münşî' ihi: -E1(b)

⁶¹¹⁶ ve irsāle iqdām: -BN

⁶¹¹⁷ iqdām: ve iqdām İÜ2

⁶¹¹⁸ olinmışdı: olinmışdur KH, BN; olındı İÜ2

⁶¹¹⁹ Kıṭ' a: beyt BN; -KH, -E3, -İÜ2

⁶¹²⁰ ' Arabiyye: -E2, -E3, -İÜ2

⁶¹²¹ li-münşî' ihi: -BN, -E3, -İÜ2

⁶¹²² eşkü: uşeki E1(b)

⁶¹²³ ṭüle: -E3

⁶¹²⁴ *Ey sabah rüzgarı, aşkın hasretinden zayıflamış bedenimi benden alıp yücelikler bahçesine götür Eğer zayıf bedenimin halini görmüyorsan al götür Ayrılık yılında can bağım adeta dalsız budaksız kaldı Efendiler özlem dolu günlerin uzunluğundan size şikayetim var*

⁶¹²⁵ neşr: -E1, -E2, -E3, -İÜ2

⁶¹²⁶ ki: -E1, -E2

⁶¹²⁷ rükn: rükn ü BN, E2, E3, SÇ, İÜ2

⁶¹²⁸ maḳām: maḳām u BN

⁶¹²⁹ mürüvvet: mürüvve E1, E3

devlet-*h*āha⁶¹³⁰ ki *q*albi za*h*m-ı Mūsā-yı firā*q*la kelīm⁶¹³¹ ve teninde cānı *şu*‘le-i *şevk* ü iştıyākla sākın-i nār-ı⁶¹³² İbrāhīmdür.⁶¹³³ Envāc-ı teslīmāt-ı tazarruc-āmīzle münācī⁶¹³⁴ ve berd-ı⁶¹³⁵ selām selāmı⁶¹³⁶ ile i*h*tirāk-ı⁶¹³⁷ iftirākdan sālīm ve⁶¹³⁸ nācī olma*q* *ğ*āyet-i e*q*bāl-i i*q*bāl ve nihāyet-i emānī

[FA89b]

vü (E3 78b) āmāldür. Lā-cerem dīde-ı⁶¹³⁹ ‘a*q*l-ı insānīden perī-şān mu*h*tefī ve elfāz-ı perīşānı mecmūc-a-i ma‘ālī⁶¹⁴⁰ olan ma*h*fil-ı⁶¹⁴¹ ‘ālīye irsāl itmekle müktefī olup pā-yı kelāmı kelīm-i edebden dırāz idüp bisā*t*-ı inbisā*t*ı baş*t* ve der-ı mu*h*ā*t*aba ve mükātebeı⁶¹⁴² bāz *q*ılma*q*a i*q*dām olunur. [Kı*t*‘a-i Arabiyye⁶¹⁴³ li-münşī‘ihi⁶¹⁴⁴]

Vededu leda’l-‘ibād sevāde ‘aynī

Mine’l-eşvāk lev e*q*hā midādā (BN 42a)

Fe-ektubu minhu ru*q*‘ate iştıyākī

Fe-yeblu*ğ* min cemālike mā erādā⁶¹⁴⁵

[Neşr⁶¹⁴⁶] (KH 58b) Lākin el-*h*amdü li’İllāhi Te‘ālā ki bu *h*a*q*ıriñ na*q*ır ü *Q*ıtmiri ol Kehf-i ‘eālī *q*atında ma*q*būl⁶¹⁴⁷ ve icmāl ü⁶¹⁴⁸ tafşīli⁶¹⁴⁹ ol *z*u*h*r-ı ma‘ālī *q*atında i*h*māl⁶¹⁵⁰ ü

⁶¹³⁰ *h*āha: *h*āh BN

⁶¹³¹ kelīm: kerīm SÇ

⁶¹³² nār: -SÇ, -E1, -İÜ3

⁶¹³³ İbrāhīmdür: İbrāhīm ve İÜ2

⁶¹³⁴ münācī: mufācī İÜ2

⁶¹³⁵ berd: berd ü FA, E2, E3, SÇ

⁶¹³⁶ selāmı: selām E1

⁶¹³⁷ i*h*tirāk: i*h*tirāk u E3

⁶¹³⁸ ve: -E1

⁶¹³⁹ “Lā-cerem dīde” kısmından sonra “Bu nü*ş*a da*h*i iştıyāk ve iftirāk-ı *ş*ekvāsı ve ma*h*abbet ü velā”

başlı*ğ*ına ge*ç*er: E1

⁶¹⁴⁰ me‘ālī: me‘ānī BN

⁶¹⁴¹ ma*h*fil: ma*h*hall E3

⁶¹⁴² mükātebe: mükāleme E3

⁶¹⁴³ Kı*t*‘a-i Arabiyye: kı*t*‘a İÜ2; nazm BN; -E3,

⁶¹⁴⁴ li-münşī‘ihi: -BN, -İÜ2

⁶¹⁴⁵ *Kullardan gözümün karasını istedim Arzular keşke daha uzun olsaydı Ona hasret mektubumu yazayım Böylece senin güzelli*ğ*in isteyene ulaşsın*

⁶¹⁴⁶ neşr: -E2, -E3, -İÜ2

tafzîli⁶¹⁵¹ maḥmûl olup ‘uyübımız ğuyüb dehlizinde⁶¹⁵² nihân (E2 65b) ve nesîm-i iḳbâlimüz râyiḥa-i ḳabûlleriyle sârî-i cihân olmuştur. Şol vechle ki⁶¹⁵³ merḥûm-ı Ḳabûlî-i Hirevî⁶¹⁵⁴ dimişdür. [Beyt⁶¹⁵⁵]

Mefâ‘îlün Fe‘ilâtün Mefâ‘îlün Fa‘lün

Eger ḳabûl-i tu yâbem ḳabûliyem⁶¹⁵⁶ verne⁶¹⁵⁷

Beher dü kevn çî men nâ⁶¹⁵⁸-ḳabuli netvân yâft⁶¹⁵⁹

[Neşr⁶¹⁶⁰] Çün (İÜ2 150b) ‘arz-ı sûtün-ı şıdḳ ile ref‘-i ḥayme-i du‘â-yı⁶¹⁶¹ zât-ı me‘âlî-nihâd u evlâd-ı emcâd-ı⁶¹⁶² necâbet⁶¹⁶³-nijâd itmekdür.

[FA90a]

Bundan ziyâde eṭnâb-ı itnâb memdûd ve⁶¹⁶⁴ evtâd-ı melâlete⁶¹⁶⁵ ma‘ḳûd⁶¹⁶⁶ ḳılınmaḳ memdûḥ u⁶¹⁶⁷ maḥmûd eglenmeyüp bu (E3 79a) miḳdâr ile iktifâ maḳşûd oldı. [Beyt⁶¹⁶⁸ li-münşi‘ihi⁶¹⁶⁹]

⁶¹⁴⁷ maḳbûl: maḥmûl KH

⁶¹⁴⁸ ü: -BN

⁶¹⁴⁹ tafzîli: tafzîl E3

⁶¹⁵⁰ iḥmâl: icmâl KH, BN, E3

⁶¹⁵¹ tafzîli: tafşîle SÇ, BN, E3, İÜ2

⁶¹⁵² dehlizinde: dehlizinden E2; dehlizden İÜ2

⁶¹⁵³ ki: -KH, -SÇ

⁶¹⁵⁴ Hirevî: -BN

⁶¹⁵⁵ beyt: şî‘r KH; -SÇ, -İÜ2

⁶¹⁵⁶ ḳabûlîm: ḳabûlî BN

⁶¹⁵⁷ *Eğer senin kabulünü kazanmışsam kabul görmüşümdür Yoksa iki cihanda benim gibi kabul görülmeyen (biri) bulunmaz*

⁶¹⁵⁸ nâ: bâ BN

⁶¹⁵⁹ Kabûlî Hirevî (ö. h. 841)

⁶¹⁶⁰ neşr: -KH, -E2, -E3, -İÜ2

⁶¹⁶¹ du‘âi: du‘â KH

⁶¹⁶² emcâd: encâd İÜ2

⁶¹⁶³ emcâd necâbet: encâdbet E3

⁶¹⁶⁴ ve: -E3

⁶¹⁶⁵ melâlete: melâlet E3

⁶¹⁶⁶ ma‘ḳûd: maḳşûd E3

⁶¹⁶⁷ u: ev E3

⁶¹⁶⁸ beyt : -KH, -E2, -İÜ2

⁶¹⁶⁹ li-münşi‘ihi: -BN, -İÜ2

Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ulün

Cihān turduqça⁶¹⁷⁰ var olsun vücūdiñ

Su' ud⁶¹⁷¹ ile qarın olsun şu' udiñ

67. Bu Nüşha⁶¹⁷² Daḥi İştıyāk u⁶¹⁷³ İftirāk-ı⁶¹⁷⁴ Şekvāsı⁶¹⁷⁵ ve Maḥabbet ü Velā⁶¹⁷⁶
ve⁶¹⁷⁷ Meveddet⁶¹⁷⁸ ü Şafā⁶¹⁷⁹ Da' vāsıdur⁶¹⁸⁰ (NO 44b/ E1 89a)

Her ḥayr u iḥsān-ı vücūd u⁶¹⁸¹ imtinān ki mütecerridān-ı ḥaṭīre-i bālā ve mütemekkinān-ı erīke-i vālā vesāṭetiyle⁶¹⁸² ma' ālim-i lāhūtdan ' avālim-i nāsūta nāzil ü vāşıl⁶¹⁸³ olur (İÜ2 151a). Şaḥāyif-i eyyām u leyālī ya' nī zamān-ı devlet-i ḥazret-i ' ālī mevfurū'l-me' ālide⁶¹⁸⁴ (E1 89b) ḥāzır ve ḥāşıl ola. [Beyt⁶¹⁸⁵ li-münşî' ihi⁶¹⁸⁶]

Āmīn āmīn yā Rabbī ve Ma' būdi⁶¹⁸⁷

Āmīn āmīn yā za'l-luṭfi ve'l-cūdi⁶¹⁸⁸

[Neşr⁶¹⁸⁹] Dürer-i⁶¹⁹⁰ midḥat ü niyāz⁶¹⁹¹ ki mülk-i⁶¹⁹² ' Aden-i iḥlāş⁶¹⁹³ u şafadan meclūbdur.⁶¹⁹⁴ ' Uḫūd-ı gerden şāhid-i vedād kılinup⁶¹⁹⁵ ve der-i⁶¹⁹⁶ ḥidmet⁶¹⁹⁷ ü i' zāz ki⁶¹⁹⁸ (ŞÇ 68b) ibil-i⁶¹⁹⁹ ' aṭin-i⁶²⁰⁰ iḥtişāş u velādan

⁶¹⁷⁰ turduqça: durduqça BN

⁶¹⁷¹ su' ud: mes' ud KH

⁶¹⁷² nüşha: -E3

⁶¹⁷³ u: -BN, -NO

⁶¹⁷⁴ iftirāk: ifrāk E3; -NO

⁶¹⁷⁵ şekvāsı ve maḥabbet ü velā ve meveddet ü şafā da' vāsıdur: şekvāsı için yazılmışdur BN

⁶¹⁷⁶ velā: velāi İÜ2; vilādet E1

⁶¹⁷⁷ ve: -İÜ2

⁶¹⁷⁸ meveddet ü şafā da' vāsıdur: meveddet-i sevdāsı için taḥrīr olunmuşdur İÜ2

⁶¹⁷⁹ şafā: -E1

⁶¹⁸⁰ Bu nüşha daḥi iştıyāk ve iftirāk-ı şekvāsı ve maḥabbet ü velā ve meveddet ü şafā da' vāsıdur: Bu nüşha daḥi iştıyāk ve iftirāk-ı şekvāsı ve maḥabbet ḡavḡasıdur KH

⁶¹⁸¹ u: -E1

⁶¹⁸² mütecerridān-ı ḥaṭīre-i bālā ve mütemekkinān-ı erīke-i vālā vesāṭetiyle: -NO

⁶¹⁸³ vāşıl: vāşl E3

⁶¹⁸⁴ me' ālide: me' ālīdür E1

⁶¹⁸⁵ beyt: +NO, +BN

⁶¹⁸⁶ li-münşî' ihi : -BN, -E1, -İÜ2

⁶¹⁸⁷ Ma' būdi: Ma' būd E1

⁶¹⁸⁸ Āmīn āmīn ey Rabbim, Mabudum Āmīn āmīn ey lütuf ve cömertlik sahibi

[FA90b]

meclūbdur. Ġidā-yı (NO 45a) mihmān-ı maḥabbet⁶²⁰¹ ü ittiḥād⁶²⁰² olunur⁶²⁰³ (KH 59a). Ba' dehu maḥfil-i faẓl-ı iḥtifāl ve meclis-i luṭf-i iṣtimāl cānibine ma' rüz-ı dā' i-i iḥlāş-me'āb ve iḥtişāş-meāl⁶²⁰⁴ oldur ki iṣtiyāk-ı idrāk⁶²⁰⁵ liķā-yı sa' ādet-iltikā⁶²⁰⁶ teşne-i⁶²⁰⁷ maḥrūrīñ āb-ı zülāle ve ' aşıķ-ı mehcūrīñ rüz-ı vişāle iṣtiyākından irtikā (E3 79b) itmişdür. Lā-cerem beyān-ı iftirākdan (İÜ2 151b) zebān-ı kalem⁶²⁰⁸ iḥtirāk itmek muḥālātından ve taķrīr-i⁶²⁰⁹ iṣtiyākdan kalem-i zebān-ı inşikāk itmek ḥayālātındandır.⁶²¹⁰ Bel ḥāme şerḥ-i hicrāna müştāğil olmaķ nāy-ı ḥuşk⁶²¹¹ āteş-i sūzānla müştā' il olmaķdur.

[Kıt' a⁶²¹²]*Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün*

Be-ķalem guftem ey suḥan-perdāz⁶²¹³

Be-nevis⁶²¹⁴ ān-çi der-derün-ı menest (BN 42b)

⁶¹⁸⁹ neşr: -KH, -E1, -E2, -E3, -İÜ2

⁶¹⁹⁰ dūrer: dūrr KH; ve dūrer SÇ

⁶¹⁹¹ niyāz: i' zāz NO, SÇ

⁶¹⁹² dūrer-i midḥat ü i' zāz ki mülk: -NO

⁶¹⁹³ iḥlāş u şafādan meclūbdur: iḥlāşdan meclūb olan NO

⁶¹⁹⁴ meclūb: maḥbūb E1

⁶¹⁹⁵ kılınup: kılınur İÜ2

⁶¹⁹⁶ der: dūrer FA, E3, İÜ2; ğurer BN

⁶¹⁹⁷ ḥidmet: ḥizmet İÜ2

⁶¹⁹⁸ meclūbdur. ' Uķūd-ı gerden şāhid-i vedād kılınup ve der-i ḥidmet ü i' zāz ki ibil: meclūb olan der-midḥat-i niyāz ' aķd-i gerden şāhid ü dād kılınur ve ibil NO

⁶¹⁹⁹ ibil: ehl İÜ2

⁶²⁰⁰ ' aṭin: ' aṭin u İÜ2

⁶²⁰¹ maḥabbet: muḥibb E3

⁶²⁰² ittiḥād: ittiḥāz KH

⁶²⁰³ der-i ḥidmet ü i' zāz ki ibil-i ' aṭin-i iḥtişāş u velādan meclūbdur. Ġidā-yı mihmān-ı maḥabbet ve ittiḥād olunur: der-ḥizmet-i ü i' zāz ğidā-yı mihmān-ı ittiḥād olunur NO

⁶²⁰⁴ ve iḥtişāş-meāl: -E2

⁶²⁰⁵ idrāk: -NO, -İÜ2

⁶²⁰⁶ iltikā: iltikāya BN; iltikāsına İÜ2; iltifātına E1

⁶²⁰⁷ teşne: sine KH; -BN, -İÜ2

⁶²⁰⁸ kalem: ḥāme İÜ2

⁶²⁰⁹ taķrīr: taḥrīr KH

⁶²¹⁰ ḥayālāt: ḥafālāt E1

⁶²¹¹ ḥuşk: cenk E1

⁶²¹² kıt' a: beyt BN; -E1, -İÜ2

⁶²¹³ perdāz: pervāz E1

Goft eger⁶²¹⁵ şerh-i iştîyâk dehi

Ney ü⁶²¹⁶ âteş çi câyî in suhanest⁶²¹⁷

[Neşr⁶²¹⁸] Hayy-i zü'l-Celâl zülâl-i (E1 90a/E2 66a) vişâl-i zât-ı bî-mişâlle teskîn-i nâ'ire-
i⁶²¹⁹ firâkı ki murâd-ı maḥzûn⁶²²⁰ fuâd-ı maḥzûn ve ḥayâl-i me'mûl-i bâl-i melûl ü ârzû-yi
dîrîne-i

[FA91a]

sîne-i bî-kînedür.⁶²²¹ Künc-i dükkân-ı⁶²²² imkânda⁶²²³ ser-şuffa-i vücûdda⁶²²⁴ cilve-künân
eyleye.⁶²²⁵ (NO 45b) [Mısrâ'⁶²²⁶

Âmîn diyen dünyeden⁶²²⁷ imânla gitsün (İÜ2 152a)

[Neşr⁶²²⁸] Çün maḥşûd-ı aşîl ve maḥlûb-ı celîl ḥulûş u⁶²²⁹ iştîyâkı taşvîr ü temşîldür. Bundan
ziyâde 'andelîb-i ḥâme şâḥ-ı engüşt üzre müterennim ve gülistân-nâme-i nigâr⁶²³⁰ gamâme-
i⁶²³¹ ḥâme ile mütebessim kılınmadı. Bâkî. Hemîşe revâyiḥ-i aḥlâk-ı ḥisânîñuzdan⁶²³²
ḳubbe-i felek⁶²³³ mu'atṭar ve levâmi'-i envâr-ı iḥsânîñuzdan⁶²³⁴ sâḥa-i zemîn münevver
olup. [Beyt⁶²³⁵ li-münşi'ihî⁶²³⁶

⁶²¹⁴ be-nevîs: be-nenûş E1

⁶²¹⁵ eger: ger E3

⁶²¹⁶ ü: -E3

⁶²¹⁷ *Kaleme dedim ki ey söz yazan (kalem) Benim gönlümde olanı da yaz Dedi ki eğer hasretinin izahı ise kastettiğin Ney ve ateşin bu sözde nasıl yeri olsun*

⁶²¹⁸ neşr: -E1, -E3, -İÜ2

⁶²¹⁹ nâ'ire: yâre E1

⁶²²⁰ maḥzûn: maḥzûn ve BN

⁶²²¹ ki murâd-ı maḥzûn fuâd-ı maḥzûn ve ḥayâl-i memûl bâl-i melûl ve ârzû-yi dîrîne-i sîne-i bî-kînedür: -NO

⁶²²² dükkân: dehân NO; âzergân İÜ2

⁶²²³ imkânda: imkândan KH, NO, E1, İÜ2

⁶²²⁴ vücûdda: vücûda BN

⁶²²⁵ eyleye: eyle KH

⁶²²⁶ mısrâ': 'ayn KH, E2, SÇ; -İÜ2

⁶²²⁷ dünyeden: dünyâdan E3; -SÇ

⁶²²⁸ neşr: -KH, -E1, -E2, -E3, -SÇ, -İÜ2

⁶²²⁹ u: -E1

⁶²³⁰ nigâr: bükâ NO, BN

⁶²³¹ gumâme: ḥâme E1

⁶²³² ḥisânîñuzdan: ḥisâbîñuzdan SÇ

⁶²³³ felek: eflâk NO, E3

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

Rif' atüñ olsun füzün⁶²³⁷ sâ' at⁶²³⁸ -be⁶²³⁹ -sâ' at dem-be-dem (E3 80a)

Feth-i bāb-ı devlete olsun ' adūñ kesri zamm

68. Bu Siyāhīde İhtirāk-ı⁶²⁴⁰ İftirākdan Dūd-ı Dūde Ser-şaleme Numūne⁶²⁴¹

Qılınmışdı⁶²⁴²

Zülāl-i taḥiyyat ü (KH 59b) teslīm ke-^{ayni min tesnīm}⁶²⁴³ ki⁶²⁴⁴ riyāz-ı şıdķ (İÜ2 152b) u şafāda cārī ve ḥāşāk-i süm' a vü riyādan ' arīdür.⁶²⁴⁵ Çemen-i encümen meclis-i⁶²⁴⁶ şerīfe icrā vü ilkā ve pīrāmen-i pūr-emn-i⁶²⁴⁷ Ka' be-i cāh u celālī ol (E1 90b) āb ile işkā

[FA91b]

qılmağdan⁶²⁴⁸ soñra ' arza-dāşt-i dā' ī-i iḥlāş-ı rā' ī oldur ki ol ' ahd-i muḳtezāsı üzre ki eyyām-ı imtizāc (NO 46a) u iḥtilāṭ ve⁶²⁴⁹ inşirāḥ u⁶²⁵⁰ inbisāṭ eşnāsında⁶²⁵¹ sâbıķ⁶²⁵² olmışdur ve ol ' ahdüñ zikri. [Beyt⁶²⁵³]

Edir zikre men ehvā ve-lev bi-melāmi⁶²⁵⁴

Fe-inne eḥādīşe'l-ḥabībi müdāmi⁶²⁵⁵

⁶²³⁴ iḥsān: ḥüsnā BN

⁶²³⁵ beyt: -KH, -SÇ, -E1, -İÜ2

⁶²³⁶ li-münşi ' ihi: -SÇ, -BN, -NO, -İÜ2

⁶²³⁷ füzün: senün BN

⁶²³⁸ sâ' at: sâ E2

⁶²³⁹ be: -E1

⁶²⁴⁰ ihtirāk: ihtirāk ve E3, İÜ2

⁶²⁴¹ numūne: nümūde NO, E1, E2, BN, İÜ2

⁶²⁴² qılınmışdı: qılınmışdur E2, İÜ2

⁶²⁴³ cennetteki bir pınar gibi

⁶²⁴⁴ ki riyāz-ı şıdķ u şafāda cārī ve ḥāşāk-i süm' a vü riyādan ' arīdür: -NO

⁶²⁴⁵ ' arī: ḥālī BN

⁶²⁴⁶ meclis: -KH

⁶²⁴⁷ pūr-emn: -E1, -E3

⁶²⁴⁸ qılmağdan: qılındığdan BN

⁶²⁴⁹ ve: -E1

⁶²⁵⁰ u: -E1

⁶²⁵¹ eşnāsında: esāsında BN

⁶²⁵² sâbıķ: sâ' iķ FA, KH

⁶²⁵³ beyt: nazm E1; şı' r E3; -İÜ2

⁶²⁵⁴ bi-melāmi: ' alāmi İÜ2

[Neşr⁶²⁵⁶] Mazmūnınca alb-i abāb⁶²⁵⁷ Őā'ı⁶²⁵⁸ olmuŐdur. Eger bu zam-ı⁶²⁵⁹ hūrde-i dūrī-ı⁶²⁶⁰ Őuverī-ı⁶²⁶¹ zārūrī cānibinden ol hātır-ı 'ātıra tefaud⁶²⁶² u teayyūd⁶²⁶³ huūr u 'ubūr iderse (İÜ2 153a) bi-amdi'llāhi⁶²⁶⁴ Te'ālā sāa-i serāy-ı cān gerd-i firā-ı azret-i 'izzet-mekāndan ayrı ālām-ı āmālden refte⁶²⁶⁵ vū ūŐ-i hūŐa Őadā-yı⁶²⁶⁶ edā-yı iŐtiyādan⁶²⁶⁷ (E2 66b) mā-^c adā⁶²⁶⁸ kelām u maāl-i nā-üftedür. Pes himmet ü⁶²⁶⁹ nehmet⁶²⁷⁰ ol zāt-ı⁶²⁷¹ mülk-i 'iŐmetle ictimā' u mülākāt ve⁶²⁷² ol maām-ı felek-i (E3 80b) rif'atde istimā'-ı maālāt itmekdür. [ı' a⁶²⁷³]

Mefā'ılün Mefā'ılün Mefā'ılün Mefā'ılün

Derīn⁶²⁷⁴ minet⁶²⁷⁵-serā tā key⁶²⁷⁶ be⁶²⁷⁷-būy-ı⁶²⁷⁸ dūst⁶²⁷⁹ be-neŐinēm⁶²⁸⁰

(BN 43a)

Gehī engūŐt ber-dendān gehī ser-ber-ser zānū⁶²⁸¹

⁶²⁵⁵ *KınanmıŐ olsa bile sen benim maceramı sorana anlat Çünkü aŐk hikayeleri bitip tükenmez* İbnü'l-Fāriz (ö. 1235) Kaside

⁶²⁵⁶ neşr: -KH, -E1, -E2, -E3, -İÜ2

⁶²⁵⁷ abāb: isān E1

⁶²⁵⁸ Őā'ı: sā'ı KH, NO

⁶²⁵⁹ zam: ram E1

⁶²⁶⁰ dūrī: dūrī ve BN

⁶²⁶¹ Őuverī: Őuverī ve BN

⁶²⁶² tefaud: nūfūr İÜ2

⁶²⁶³ teayyūd: ba'ıd E1

⁶²⁶⁴ bi-amdi'llāhi: bi-amdihi BN

⁶²⁶⁵ refte: raabe İÜ2

⁶²⁶⁶ Őadā-yı: -İÜ2

⁶²⁶⁷ iŐtiyādan: iŐtiyāda İÜ2

⁶²⁶⁸ mā-^c adā: -İÜ2

⁶²⁶⁹ ü: -KH, - İÜ2

⁶²⁷⁰ nehmet: en-nehmet E3

⁶²⁷¹ zāt: zālike KH; -E3

⁶²⁷² ve: -E1

⁶²⁷³ ı' a: beyt E1; -İÜ2

⁶²⁷⁴ *Bu ezizyet yurdunda āh parmak diŐte kāh baş dizde daha ne zamana kadar yari bekleyeceğiz* Hafız

Mukattaāt/24

⁶²⁷⁵ minet: zūlmet BN (Őiirin orijinalinde)

⁶²⁷⁶ key: ki KH

⁶²⁷⁷ be: ü E3; -İÜ2

⁶²⁷⁸ būy: sūy KH, İÜ2

⁶²⁷⁹ dūst: ān dūst İÜ2

⁶²⁸⁰ be-neŐinēm: be-Őenīm E1

⁶²⁸¹ zānū: zānū neŐr Ő

[FA92a]

Biyā ey⁶²⁸² ṭā'ir-i ferruḥ⁶²⁸³ beyāver müjde-i devlet⁶²⁸⁴

‘Asa’l-eyyāme en yerci‘ ne ḳavmen ke’l-lezī kānū⁶²⁸⁵

[Neṣr⁶²⁸⁶] Çün⁶²⁸⁷ etemm-i merām ve ehemmi-i mehām ol (E1 91a) zāt-ı ma‘ālī-maḳām için du‘ā-yı⁶²⁸⁸ devām-ı devlet ü devlet-i devām⁶²⁸⁹ itmekdür. (SÇ 69b) Bundan ziyāde ṣaḥrā-yı nāmede⁶²⁹⁰ ḍarb-ı ḥayyām-ı kelām ve (İÜ2 153b) naṣb-ı a‘lām-ı aḳlām (KH 60a) münāsib-i ḥāl ve muḳtezā-yı maḳām görilmeyüp ke’s-i raḥīḳ-i ṣerḥ-i⁶²⁹¹ ṣevḳ u ḡarām⁶²⁹² nāfice-i⁶²⁹³ nāfiḥa-i⁶²⁹⁴ du‘ā ile miski’l-ḥitām ḳılındı. [Nazm⁶²⁹⁵ li-münṣi’ihi⁶²⁹⁶]

Fā’ ilātün Fā’ ilātün Fā’ ilātün Fā’ ilün

Ay ü gün seyr⁶²⁹⁷ eyleyüp devr⁶²⁹⁸ itdügünce mäh u sāl⁶²⁹⁹

Mihr ü mäh-ı ḳadrün olsun bī-maḥāḳḳ u bī-zevāl

Her nefes hemräh u⁶³⁰⁰ hemdem luḳf-ı Rabb-i Kārsāz

Her zamān⁶³⁰¹ yār u⁶³⁰² mu‘āvin ‘avn-i⁶³⁰³ Ḥayy-i zi’l⁶³⁰⁴-Celāl

⁶²⁸² Gel ey mübarek kuş (bize) talih müjdesi ver

⁶²⁸³ ferruḥ: devlet (Şiirin orijinalinde)

⁶²⁸⁴ devlet: vaṣlī (Şiirin orijinalinde)

⁶²⁸⁵ Keşke geçmiş kavmin günlerine bir dönülse Ebu Temmâm/ Hamase

⁶²⁸⁶ neṣr: -KH, -E1, -E2, -E3, -İÜ2

⁶²⁸⁷ çün: çü İÜ2

⁶²⁸⁸ du‘āi: du‘ā KH

⁶²⁸⁹ için du‘ā-yı devām-ı devlet ve devlet-i devām: -SÇ

⁶²⁹⁰ nāmede: nāde İÜ2

⁶²⁹¹ ṣerḥ: -BN

⁶²⁹² ṣevḳ u ḡarām.... cāvidānī ile pür-zīb ü zeyn: -NO (68.mektuptan 71. mektubun ilk paragrafına geçer).

⁶²⁹³ nāfice: yāfice E1; bāfice E3

⁶²⁹⁴ nāfiḥa: nāfice E3, İÜ2; -E1

⁶²⁹⁵ nazm: beyt BN; -KH, -E1, -İÜ2

⁶²⁹⁶ li-münṣi’ihi: -BN, -İÜ2

⁶²⁹⁷ seyr: devr İÜ2

⁶²⁹⁸ devr: seyr İÜ2

⁶²⁹⁹ “Ay ü gün seyr eyleyüp dūr itdügünce mäh u sāl” mısrası “Her nefes hem-räh u hem-dem luḳf-ı Rabb-i Kārsāz” mısrasından sonra yer alır: E3

⁶³⁰⁰ räh u: rā’-i İÜ2

⁶³⁰¹ zamān: nefes KH

69. Bu⁶³⁰⁵ ‘Akdde Daḥi Dürer-i Du‘ā vü⁶³⁰⁶ Niyâz-ı⁶³⁰⁷ Munazzad ve⁶³⁰⁸ Tarz-ı⁶³⁰⁹
İkrâm ve⁶³¹⁰ İ‘zâz-ı Muca‘‘ad Kılınmışdı⁶³¹¹

Şahâyif-i ‘acz ü niyâz ki leṭâyif-i vezâyif-i ta‘zîm⁶³¹² ü tekrîmle muḥṭeliṭ ve şemâyim-i
ikrâm u i‘zâz

[FA92b]

ki⁶³¹³ nesâyim-i⁶³¹⁴ şerâyif-i tebcîl ü tefhîmle murtabıṭdur. Maḥfil-i⁶³¹⁵ fazl-ı ihtifâl⁶³¹⁶ ve
meclis-i ‘ilm-i iştîmâl cânibine ithâf ü (İÜ2 154a) ihdâ ve leâlî-i mütelâlî-i du‘â-yı⁶³¹⁷
devâm-ı eyyâm-ı devlet⁶³¹⁸ (E3 81a) mütevâlî huddâm-ı südde-i serây-ı ‘âlî maḥzarlarında
izhâr u ibdâ kılınmaḥdan⁶³¹⁹ şoñra ma‘rûz-ı dâ‘î maḥabbet-⁶³²⁰ arûz oldur ki ma‘lûm-ı
‘ulûm⁶³²¹ ve ârâ-i cihânârâdur ki bu muḥliş-i devlet-ḥ‘âhiñ tâb-ḥâne-i derûnı şu‘le-i (E1
91b) nâr-ı maḥabbet-i ḥazret-i âsmân-rütbetle müşevvaḥ ve gerden-i dil ü cânı⁶³²² ṭavḳ-ı

⁶³⁰² u: -E2

⁶³⁰³ ‘avn: ‘avn ü E1

⁶³⁰⁴ zi: zü E1, E3, KH

⁶³⁰⁵ Bu ‘akdde daḥi dürer-i du‘â ve niyâz-ı munazzad ve tarz-ı ikrâm ve i‘zâz-ı muca‘‘ad kılınmışdı: Bu
‘akdde daḥi dürer-i du‘â ve niyâz üzere taḥrîr olunmuşdur İÜ2

⁶³⁰⁶ vü: -E1

⁶³⁰⁷ ve niyâz: -BN

⁶³⁰⁸ ve: -E1

⁶³⁰⁹ tarz: tırâz E1; ṭavr FA; ğurer BN

⁶³¹⁰ ve: -E3

⁶³¹¹ kılınmışdı: kılınmışdı E2; kılındı BN

⁶³¹² ta‘zîm: ta‘zîm ile İÜ2

⁶³¹³ leṭâyif-i vezâyif ta‘zîm ve tekrîmle muḥṭeliṭ ve şemâyim-i ikrâm u i‘zâz ki: -SÇ

⁶³¹⁴ nesâyim: -E1

⁶³¹⁵ maḥfil: muḥaşşal KH

⁶³¹⁶ ihtifâl: ifzâl KH

⁶³¹⁷ du‘âi: du‘â KH

⁶³¹⁸ eyyâm-ı devlet: devlet-i eyyâmda SÇ

⁶³¹⁹ kılınmaḥdan: kılındıḥdan BN; kılmaḥdan E1, İÜ2

⁶³²⁰ ma‘rûz-ı dâ‘î maḥabbet: ma‘rûz-ı maḥabbet-i dâ‘î KH

⁶³²¹ ‘ulûm: -E3

⁶³²² “gerden-i dil ü cânı” kısmından sonra nüshanın son sayfasında diğerk nüshalarda yer almayan aşağıdaki
metin yer alır ve bu metinle E2 nüshası sona erer: (E267a) ṭavf-ı devḥa-i me‘âlî-i Ḥudâvendî ki ravza-i
sa‘âdetde aşluḥâ şâbit ve fer‘uhâ fi’s-semâidür. Mişâl-i behâr hemîşe bu ezhâr olup ihtiyâc-ı ihtiyâcdan
maşûn ve maḥfûz ve ‘inâyet-i ‘ayni’llâh lâ-yenâmu bula. Manzûr u melḥûz olmaḥları da‘vâ için şifâḥ-ı recâ
ve cibâḥ-ı ilticâ bula. Tazarru‘ ve taḥaşşu‘a iştîğâl olunur. Ḳarîn-i icâbet vâḳi‘ ola. Ammâ ḥadiş-i iştîyâḳ
mekârim-i aḥlâkiñuz gibi mütecâvizü’l-ḥad olmaḥın bu bâbda itnâb gösterilmek terkü’s-şuru‘ fi’l-muḥâl min
şiyemi erbâbi’l-kemâl mülâkatıña ehemmi meṭâlib ve etemm-i meâribdür. Bu vech-i ecmel müyesser ü
muḥaşşal ola. İnşâallâhu Teâlâ ba‘de i‘lâ-i livâi’d-du‘â ve dür-i dürerü’l-iḥlâş fi silki’s-şenâ zamîr ü münîre
ki meret-i isrâr ve meşḳût-i künûz-i iḥbâr u inhâ ve i‘lâm olunur ki dergâḥ-ı penâḥ-ı Ḥaḳḳ ve bârgâḥ-ı

ni' am-ı zāt-ı mevürü'l-keremle muṭavvaḡdur. Lā-cerem şerāyif-i evḡātı⁶³²³ ḡüft-ü-ḡüy-i vuşul-i cenāb-ı ma'ālī-uşülle ḡüzerān ve çeşm-i ümīdi nergis-i seherī mānend-i ser-rāh-ı ḡülzār-ı intizār-ı⁶³²⁴ vişalde nigerāndur. [Rubā'ı⁶³²⁵ li-münşi'ıhi⁶³²⁶]

Mef'ülü Mefā'ülü Mefā'ülü Fe'ilün

Feryād ki ān server-i şāhib-i hünerān⁶³²⁷

Şod sūy sefer-i cüdā zi-ḡünīñ-i cigerān (SÇ 70a)

Ū⁶³²⁸ maḡmil-i be-best hemçün⁶³²⁹ ḡül ü⁶³³⁰ mā

Māndīm çü nergis be-ser-i reh-i⁶³³¹ nigerān⁶³³² (KH 60b/ İÜ2 154b)

[Neşr⁶³³³] Ba' demā⁶³³⁴ ma' rüz-ı⁶³³⁵ du' āḡüyü⁶³³⁶ oldur ki teskin-i istibāḡ-ı⁶³³⁷ efrās-ı

[FA93a]

iştıyāḡ ve tebrīd-ı⁶³³⁸ iḡtirāḡ-ı ālām-ı iftirāḡ itmek-çün ḡāhī ḡadeḡ-ı⁶³³⁹ ḡadaḡ maḡall-i ḡall-i sevād-ı⁶³⁴⁰ başar⁶³⁴¹ ḡılıp⁶³⁴² ve bu sevādı midād-ı⁶³⁴³ mektüb-ı tazarru' -eşer ḡılıp bu ḡīle ile

Cevād-ı Muṭlaḡdan tazarru' ve ilticā ve tevakku' ve istid'āmuz oldur ki devḡa ve cüd-i şerīf ve ravza-i 'unşur-i laṡif dāyimā ṡarāvet ü nezāret üzre olup sāye-i devletiñüz ve pāye-i riḡ'atüñüz de cümle aḡbāb u ibāduñuz ber-murād olup mesrürü'l-fuād olalar. Āmīn yā Mu'īn temmet mīm.

(Sayfa kenarda) Şevḡı ileyküm ke-şevki'l-ḡarbi ila'ş-şıla Ve iḡtiyācī ileyküm ke-iḡtiyāc ellezī fi'ş-şıla

⁶³²³ evḡātı: evḡāt E1

⁶³²⁴ intizār: -SÇ

⁶³²⁵ rubā'ı: ḡıṡ' a BN; -KH, -E1, -İÜ2

⁶³²⁶ li-münşi'ıhi : -BN, -İÜ2

⁶³²⁷ *Ey hünerler sahibinin baş tacı imdāt O, ciğeri kanlı (aşıklardan) ayrı yola düştü Gül ve su gibi kendi yükünü bağladı Nergis gibi gözü yollarda kaldık*

⁶³²⁸ ū: evvel SÇ, E1

⁶³²⁹ hemçün: hemçü E1

⁶³³⁰ ü: -SÇ

⁶³³¹ reh: rāh E3

⁶³³² nergis be-ser-i reh-i nigerān: nergis-i sidre nigerān KH

⁶³³³ neşr: -SÇ, -E1, -E3, -İÜ2

⁶³³⁴ ba' demā: ba' dehu İÜ2

⁶³³⁵ ma' rüz: 'arz KH

⁶³³⁶ ḡüyü: ḡüy E1

⁶³³⁷ istibāḡ: iştıyāḡ İÜ2

⁶³³⁸ tebrīd: tedbīr KH; serāmed BN

⁶³³⁹ ḡadeḡ: medḡ E3

⁶³⁴⁰ sevād: sevā E3

⁶³⁴¹ başar: nefer E1

cemāl-i bī-miṣālīn⁶³⁴⁴ manzūr-ı nazar⁶³⁴⁵ kılmaga sa^c y-i tām ve cidd-i mā-lā kelām olunur.

[Beyt⁶³⁴⁶ li-münşi'ihî⁶³⁴⁷]

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

Hile ile görmege ^c aşık ruḥ-ı maḥbūbını

Göz qarasin ḥall idüp andan yazar⁶³⁴⁸ mektübını (BN 43b)

[Neşr⁶³⁴⁹] Mutazarrı^c dur ki evrāk-ı eşvākdan birisi gerek ḥaṭā gerek şavāb ol cenāb-ı cāmī^c ü'ş-şevābdan muḳābil bi'l-cevāb olup ḥarāret-i ḳalbe⁶³⁵⁰ ol cevāb-ı nāfi^c ve mehmūmlıḳdan ^c arız olan maḥmūmlıḳı bi'l-külliyeye dāfi^c ⁶³⁵¹ ola. [Beyt⁶³⁵² li-münşi'ihî⁶³⁵³]

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

Dil zi-dārū⁶³⁵⁴-ḥāne-i luṭfet devā dāred umīd (İÜ2 155a)

Şerbeti ḥāşī⁶³⁵⁵ ez-ān dārū'ş-şifā dāred umīd⁶³⁵⁶

[Neşr⁶³⁵⁷] Bundan ziyāde ḥayyām-ı güftār beydā-yı⁶³⁵⁸ şahrā-yı⁶³⁵⁹ nā⁶³⁶⁰-peydā kenār-ı i^c lām u⁶³⁶¹ izḥārda⁶³⁶² mazrūb olunmadı⁶³⁶³ ve bāde-i midād bezm-i⁶³⁶⁴ ^c arz-ı⁶³⁶⁵ murādda ḳalem-i⁶³⁶⁶ istiḳāmet-nihāda meşrūb ḳılınmadı. Bāḳī. [Şi^c r⁶³⁶⁷ li-münşi'ihî⁶³⁶⁸]

⁶³⁴² kılip: olup KH, BN, E3, İÜ2; -SÇ

⁶³⁴³ midād: medl E3

⁶³⁴⁴ miṣālīn: miṣālī E3

⁶³⁴⁵ nazar: -E1

⁶³⁴⁶ beyt: -KH, -E1, -İÜ2

⁶³⁴⁷ li-münşi'ihî: -BN, -E3, -İÜ2

⁶³⁴⁸ yazar: -E3

⁶³⁴⁹ neşr: -KH, -E1, -E3, -İÜ2

⁶³⁵⁰ ḳalbe: ḳalemiyye KH

⁶³⁵¹ dāfi^c: vāki^c E1

⁶³⁵² beyt: nazm E1

⁶³⁵³ li-münşi'ihî: +E3

⁶³⁵⁴ dārū: dār E1

⁶³⁵⁵ ḥāşī: ḥaş E1, E3

⁶³⁵⁶ *Gönül, senin lütuf eczanenden ilaḥ bekliyor O hastaneden saf bir şerbet umuyor*

⁶³⁵⁷ neşr: -KH, -E1, -E3, -İÜ2

⁶³⁵⁸ beydā: hedā İÜ2

⁶³⁵⁹ şahrā: -KH, -BN, -E1, -E3, -SÇ

⁶³⁶⁰ nā: tā İÜ2

⁶³⁶¹ u: -E1

Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün

Hemişe tā ki buved nāme⁶³⁶⁹-rā⁶³⁷⁰ beyāz u sevād⁶³⁷¹

[FA93b]

Hemişe tā ki buved hāme-rā ğidā zi-midād

Be⁶³⁷²-nezdi ān ki buved bā-tu der-maḳām-ı vedād⁶³⁷³

Zi-naḳş-ı⁶³⁷⁴ hāme-i tu her⁶³⁷⁵ murād ḥāşıl bād⁶³⁷⁶

70. Bu Nāme Daḥi Midād-ı⁶³⁷⁷ Eşḳ-i Fürḳatle Tesvīd ve Şahīl-i⁶³⁷⁸ Cevād-ı⁶³⁷⁹ Gül-
gün-ı Sirişḳ-i Pür-ḥünla⁶³⁸⁰ Elfāz u⁶³⁸¹ Ḥurūfı Tecvīd Ḳaşd Olınup⁶³⁸² Şahīfe-i
(SÇ 70b) Beyāna⁶³⁸³ Benān-ı⁶³⁸⁴ Şevḳ⁶³⁸⁵ Taḥrīr ve Zebān-ı Zebāne-i⁶³⁸⁶ Şu'le-i
Firāk Taḳrīr⁶³⁸⁷ İtdügidür⁶³⁸⁸ (E1 80a/ İÜ2 155b)

⁶³⁶² izhārda: izhārın SÇ

⁶³⁶³ olınmadı: -KH, -İÜ2

⁶³⁶⁴ bezm: -BN

⁶³⁶⁵ c arz: ğaraż FA

⁶³⁶⁶ kalem: kalemın SÇ

⁶³⁶⁷ şı' r: beyt SÇ, BN; rubā'ı E3; -KH, -İÜ2

⁶³⁶⁸ li-münşı 'ihi: -E1, -SÇ, -BN, -İÜ2

⁶³⁶⁹ nāme: hāme BN, E3, İÜ2; ḥāne E1

⁶³⁷⁰ rā: vü KH; -E3

⁶³⁷¹ *Her zaman mektupta beyaz (sayfa) ve karalanmış (yazılar) oldukça Kalem de mürekkeple beslendikçe Seninle dostluk makamında bulunduğu sürece Senin kaleminin yazdığı her dilek gerçekleşir*

⁶³⁷² be: ne İÜ2

⁶³⁷³ bā-tu der-maḳām-ı vedād Zi-naḳş-ı hāme-i tu her murād ḥāşıl bād: -E3

⁶³⁷⁴ naḳş: nefis İÜ2

⁶³⁷⁵ her: ber BN

⁶³⁷⁶ "Zi-naḳş-ı hāme-i tu her murād ḥāşıl bād" mısrasından sonra "Ḥıttā-i ḥāk-i pāk-i Ḥicāz ḳarn-ı bi'l-iclāl" kısmına geçer: E1

⁶³⁷⁷ midād: midāda E1

⁶³⁷⁸ şahīl: şahīn KH

⁶³⁷⁹ şahīl-i cevād: -E1

⁶³⁸⁰ pür-ḥün: -E1

⁶³⁸¹ u: -E1

⁶³⁸² olınup: olınmışdur BN; idüp E1, E3

⁶³⁸³ beyāna: beyāna gelmişdür E1

⁶³⁸⁴ benān: -İÜ2

⁶³⁸⁵ şevḳ: sütün İÜ2

⁶³⁸⁶ zebāne: zebān KH; -İÜ2

⁶³⁸⁷ benān-ı şevḳ-i taḥrīr ve zebān-ı zebāne-i şu'le-i firāk taḳrīr itdügidür: -E1

Tā ki şafaq-ı⁶³⁸⁹ (KH 61a) şām-ı firāk eşk-i hūnīn⁶³⁹⁰ çeşm-i ‘uşşāqdan mütekevvin⁶³⁹¹ ve rüz-ı vişāl-i aḥbāb⁶³⁹² gāh⁶³⁹³ tāb-ı āftāb-ı ‘itāb ve⁶³⁹⁴ gāh⁶³⁹⁵ ğamām-ı ğumūm ve⁶³⁹⁶ ḥicāba müştēmil olmağla⁶³⁹⁷ mütelevvin⁶³⁹⁸ ola. Dāmen-i rüz-ı⁶³⁹⁹ iḳbālīnüzden dest-i ‘unşur⁶⁴⁰⁰ kūtāh ve ‘aşr-ı cāh u celālīnüz zūlmet-i zūlm ü dālālden⁶⁴⁰¹ ser-gerdān olanlara ārāmğāh⁶⁴⁰² (E3 82a) ola. [Şi‘r-i⁶⁴⁰³ Fārisi⁶⁴⁰⁴ li-münşi‘ihi⁶⁴⁰⁵]

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Fe‘ülün

Hemişe⁶⁴⁰⁶ tā cihān ber-pāy bāşed⁶⁴⁰⁷ (E1 86b)

Cihān der-sāye-i cāh⁶⁴⁰⁸-ı tu bādā

Zi-seyl-i ḥādise der-gāh u bī-gāh⁶⁴⁰⁹

Penāh-ı ḥalk dergāh-ı tu bādā⁶⁴¹⁰

[FA94a]

⁶³⁸⁸ şahīfe-i beyāna benān-ı şevḳ-i taḥrīr ve zebān-ı zebāne-i şu‘ le-i firāk taḥrīr itdügüdür: -BN

⁶³⁸⁹ şafaq: şevḳ E1

⁶³⁹⁰ hūnīn: çübīn İÜ2

⁶³⁹¹ mütekevvin: mütelevvin BN, E1

⁶³⁹² aḥbāb: aḥbāb ki KH, BN

⁶³⁹³ gāh: geh İÜ2

⁶³⁹⁴ ve: -İÜ2

⁶³⁹⁵ gāh: geh İÜ2

⁶³⁹⁶ ve: -E3

⁶³⁹⁷ olmağla: olmağa SÇ, E1

⁶³⁹⁸ mütelevvin: mütekevvin BN; maḳlūn E1

⁶³⁹⁹ rüz: -E3

⁶⁴⁰⁰ ‘unşur: ‘aşr FA, E3, BN, SÇ; ‘arz E1

⁶⁴⁰¹ dālāl: zilāl KH

⁶⁴⁰² gāh: kān E1

⁶⁴⁰³ Şi‘r: Ḳıṭ‘a E3; Beyt BN; -KH, -E1, -İÜ2

⁶⁴⁰⁴ Fārisi: -KH, -E3, -E1, -BN, -İÜ2

⁶⁴⁰⁵ li-münşi‘ihi: -SÇ, -E1, -BN, -İÜ2

⁶⁴⁰⁶ hemişe: -E1

⁶⁴⁰⁷ bāşed: şod İÜ2

⁶⁴⁰⁸ cāh: cāe İÜ2

⁶⁴⁰⁹ Cihan daima var olsun Dünya her zaman senin makamının gölgesinde olsun Vakıtlı vakitsiz gelen felaketlerden Senin kapın halkın sığınağı olsun

⁶⁴¹⁰ Zi-seyl-i ḥādise der-gāh u bīgāh Penāh-ı ḥalk der-gāh-ı tu bādā: -E1

[Neşr⁶⁴¹¹] Dürer-i⁶⁴¹² hizmet⁶⁴¹³ ü⁶⁴¹⁴ niyâz ʿ ukûd-ı (E1 80b) hülûş-i⁶⁴¹⁵ maḥabbet üzre manzûm⁶⁴¹⁶ ve ğurer-i midḥat⁶⁴¹⁷ ü ikrām u iʿ zâz ḥudûd-ı (İÜ2 156a) şafa-yı meveddet üzre merkûm kılnup maḥfil-i ʿ âliye⁶⁴¹⁸ ki maḥfûf⁶⁴¹⁹ bi'l⁶⁴²⁰-e ʿ âlî ve mevşûf bi'l-maʿ âlîdür. Pîşkeş-i dil-i müşevveş kılnur. [Beyt⁶⁴²¹]

Niyâz⁶⁴²² ü⁶⁴²³ ʿ acz ki sermâye-i⁶⁴²⁴ faķirānest⁶⁴²⁵

Be-āsītān-ı şumâ⁶⁴²⁶ tuḥfe-i faķirānest⁶⁴²⁷

[Neşr⁶⁴²⁸] İltifât-ı⁶⁴²⁹ kerimāne⁶⁴³⁰ bu ʿ urza-i ʿ avārız-ı zamāna ol āsitāne-i⁶⁴³¹ devlet⁶⁴³²-
āşiyāneden semt-i vuşul ve⁶⁴³³ simet-i ḥuşul bulur⁶⁴³⁴ ise. [Şiʿ r⁶⁴³⁵ li-münşi' ihi⁶⁴³⁶]

Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün

Bi-ḥamdi'l-vāḥidi'l-ferdi'l-⁶⁴³⁷ kerimi'l-muḥsini'ş-şamed⁶⁴³⁸

Bi-menni'l-mun' imi'l-berri'r-raḥîmi'l-vāḥidi'l-eḥad⁶⁴³⁹

⁶⁴¹¹ neşr: -FA, -E1, -E3, -KH, -İÜ2

⁶⁴¹² dürer: dür E1

⁶⁴¹³ hizmet: hizmet E1, İÜ2

⁶⁴¹⁴ ü: -E1

⁶⁴¹⁵ hülûş: ḥalâş E1; hülûş u E3

⁶⁴¹⁶ manzûm: manzûr E1

⁶⁴¹⁷ midḥat: ḥat E3

⁶⁴¹⁸ ʿ âlî: ʿ âlâ E1

⁶⁴¹⁹ maḥfûf: maḥfûḳ E1

⁶⁴²⁰ bi: -İÜ2

⁶⁴²¹ bey: -E1, -İÜ2

⁶⁴²² *Yalvarıp yakarma fakirlerin sermayesidir Senin kapının eşiği fakirlerin hediyesidir*

⁶⁴²³ ü: -E1, -E3

⁶⁴²⁴ sermâye: sāmâye İÜ2

⁶⁴²⁵ faķirān: ḥaķirān BN

⁶⁴²⁶ şumâ: nümâ E1

⁶⁴²⁷ faķirān: faķir E1

⁶⁴²⁸ neşr: -KH, -E1, -E1(b), -E3, -İÜ2

⁶⁴²⁹ iltifât: iktifât E1

⁶⁴³⁰ kerimāne: kerimān E1; kirānümâ İÜ2

⁶⁴³¹ āsitāne: āsitān E1(b), İÜ2

⁶⁴³² āsitāne-i devlet: -E3

⁶⁴³³ ve: -E3

⁶⁴³⁴ bulur: buyur E3

⁶⁴³⁵ şiʿ r: beyt BN; -KH, -E1, -E1(b), -E3; -İÜ2

⁶⁴³⁶ li-münşi' ihi: -E1, -E1(b), -BN, -İÜ2

⁶⁴³⁷ vāḥidi'l-ferdi: vāḥidi'l-ḳādiri'l-ferdi SÇ; vāḥidi'l-ʿ azîzi'l-ḳādir E1

⁶⁴³⁸ şamed: şamâ E3

[Neşr⁶⁴⁴⁰] Miḥnet-i⁶⁴⁴¹ iştıyâkdan⁶⁴⁴² ğayri âlâmın⁶⁴⁴³ îlâmından rūḥ-ı mecrūḥ sâlim⁶⁴⁴⁴ ve teferruḥ-ı⁶⁴⁴⁵ ittışâl cenâb-ı rif'at-meâlden mâ'adâ⁶⁴⁴⁶ âlâma kuvvet-i müdrike ğayr-i 'âlim mülâhaza (İÜ2 156b) buyrıla. Ümîddür ki 'an-ḳarîb ḳarîb-i mucîb mâ-beynde⁶⁴⁴⁷ olan bu' d u beyni şol⁶⁴⁴⁸ vechle

[FA94b]

ma' dümü'l-eşer (E1 81a) ve'l-'ayn⁶⁴⁴⁹ ide (SÇ 71a) ki min-ba' d rūḥ-ı bu' d⁶⁴⁵⁰ (E1 87a) ve⁶⁴⁵¹ cân-ı beyne⁶⁴⁵² fedâ-yı vuşlat-ı cânibeyn ola. Çün ğâyet-i bağyet ve nihâyet-i emniyet ve⁶⁴⁵³ dâs-ı du' â-yı (BN 44a) ḫâzret-i⁶⁴⁵⁴ (KH 61b) rif'at-mer' â⁶⁴⁵⁵ ile ḫâşıl⁶⁴⁵⁶ mezra' a-i âmâli⁶⁴⁵⁷ biçmek ve ḫâs-ı şenâ-yı cenâb-ı devlet-finâ (E3 82b) ile şerbet-i meşrebe-i iḳbâli içmekdür.⁶⁴⁵⁸ Bundan ziyâde nihâl-i ḫâme gülzâr-nâmede nesîm-i beyân⁶⁴⁵⁹ ve⁶⁴⁶⁰ benânla⁶⁴⁶¹ ser-cünbân⁶⁴⁶² ḳılınmadı. ['Ayn⁶⁴⁶³]

Bâḳî hemîşe rif'at ü devlet-i⁶⁴⁶⁴ tu ziyâd⁶⁴⁶⁵ bâd⁶⁴⁶⁶

⁶⁴³⁹ *Bir, Kerîm, Muhsin ve Samed olan Allah'ın hamdiyle İyilik yapan, Rahim ve bir olan Allah'ın lütfuyla*

⁶⁴⁴⁰ neşr: -KH, -E1, -E1(b), -E3, -İÜ2

⁶⁴⁴¹ miḥnet: miḥnet ü E1(b)

⁶⁴⁴² iştıyâkdan: iştıyâḳ E1

⁶⁴⁴³ âlâm: âlâb E1

⁶⁴⁴⁴ sâlim: sâhim E1

⁶⁴⁴⁵ teferruḥ: tezuḳ E1; teferruḥ u E1(b)

⁶⁴⁴⁶ mâ'adâ: mâ'ad E1

⁶⁴⁴⁷ beynde: beyninde E1, E3

⁶⁴⁴⁸ şol: sûtül E1

⁶⁴⁴⁹ ve'l-'ayn: -E1

⁶⁴⁵⁰ bu' d: -BN

⁶⁴⁵¹ ve: -E3

⁶⁴⁵² beyne: bende E1

⁶⁴⁵³ ve: -E3, -İÜ2

⁶⁴⁵⁴ ḫâzret: -E1

⁶⁴⁵⁵ mer' â: mer' ât E1(b); mer' ât İÜ2

⁶⁴⁵⁶ ḫâşıl: ḫâmil E1 (b)

⁶⁴⁵⁷ âmâl: âmân E1

⁶⁴⁵⁸ içmekdür: içmekde E1

⁶⁴⁵⁹ beyân: benân E1(b)

⁶⁴⁶⁰ ve benân: -E3

⁶⁴⁶¹ benân: niyân E1

⁶⁴⁶² cünbân: necân E1; cenân E1(b)

⁶⁴⁶³ 'ayn: -SÇ, -E1, -E1(b), -E3, -BN, -İÜ2

⁶⁴⁶⁴ rif'at ü devlet: devlet ü rif'at E1(b), E3

⁶⁴⁶⁵ *Yüceliğın her zaman baki kalsın ve servetin çoğalsın*

71. Bu Nüşha⁶⁴⁶⁷ Kur' a-i İştiyākı⁶⁴⁶⁸ Tarḥ ve Rıķ' a-i İftirākı Şerḥ İtmek-çün⁶⁴⁶⁹
Muḥarrer Olmışdı⁶⁴⁷⁰

Tā⁶⁴⁷¹ ki her şām mevākib-i⁶⁴⁷² kevākibe ḥayyām-ı sipihr-i a' lā menāzil ve (İÜ2 157a) her şubḥ rāyet-i feth-i āyet-i ḥūrşīd-i rū'us⁶⁴⁷³ i' lāma⁶⁴⁷⁴ nāzil ola. Zāt-ı bī-hemāl ki āftāb-ı çerḥ-i kemāldür. ' Amāme-i nūrānī⁶⁴⁷⁵ devlet ü⁶⁴⁷⁶ iķbāl-i cāvidānī⁶⁴⁷⁷ (NO 46b) ile pür-zīb⁶⁴⁷⁸ ü zeyn⁶⁴⁷⁹ ve ğamāme-i zulmānī-i ālām-ı rüzgār-ı fānī⁶⁴⁸⁰ ' arşa-i⁶⁴⁸¹ ' izzetden⁶⁴⁸² ba' de'l-meşrıķeyn ola. [Beyt⁶⁴⁸³ li-münşi' ihi⁶⁴⁸⁴]

Mef' ulü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün

Çün dā' iyyet⁶⁴⁸⁵ be-şıdķ-ı teveccüh du' ā koned (E1 81b)

[FA95a]

Āmīn-i u melā' ik-i saķf-ı semā⁶⁴⁸⁶ koned⁶⁴⁸⁷

[Neşr⁶⁴⁸⁸] Şunūf-ı⁶⁴⁸⁹ ḍuyūf-ı maḥabbet ü ğarām ki ' ālem-i⁶⁴⁹⁰ ķuds⁶⁴⁹¹ ü ilḥāmdan vāşıl ve tāb-ḥāne-i ḥātır-ı ehl-i şafāya nāzil olur. Her⁶⁴⁹² şabāḥ⁶⁴⁹³ u mesā āb-ı şafā ve ḥ' ān-ı vefā ile

⁶⁴⁶⁶ tu ziyād bād: būd ziyād FA, BN, E1(b), E3, İÜ2; mezīd bād KH

⁶⁴⁶⁷ nüşha: nüşha daḥi E1, E1(b), İÜ2

⁶⁴⁶⁸ iştıyākı: iştıyāk E1(b), E3

⁶⁴⁶⁹ itmekçün: itmek içündür BN

⁶⁴⁷⁰ muḥarrer olmuşdı: taḥrīr olunmuşdur KH; muḥarrer olmuşdur E1, E1(b), İÜ2; -BN

⁶⁴⁷¹ tā: -E1(b)

⁶⁴⁷² mevākib: mevākib ü KH

⁶⁴⁷³ ru'us: rüşen İÜ2

⁶⁴⁷⁴ i' lāma: i' lām E1

⁶⁴⁷⁵ nūrānī: nūrānī ve E1

⁶⁴⁷⁶ "ke's-i raḥīķ şerḥ-i şevķ u ğarām" ... "iķbāl-i cāvidānī" arası: -NO

⁶⁴⁷⁷ cāvidānī: cāvidān E1

⁶⁴⁷⁸ zīb: zīnet E1

⁶⁴⁷⁹ zīb ü zeyn: zeyn ü zīb NO

⁶⁴⁸⁰ fānī: fānīden fānī NO

⁶⁴⁸¹ ' arşa: -KH

⁶⁴⁸² ' izzetden: ' izzetde İÜ2

⁶⁴⁸³ beyt: -KH, -E1, -E1(b), -SÇ, -İÜ2

⁶⁴⁸⁴ li-münşi' ihi: -BN, -İÜ2

⁶⁴⁸⁵ dā' iyyet: dā' at E1

⁶⁴⁸⁶ semā: kemā E1

⁶⁴⁸⁷ *Senin duacın samimi bir sevgiyle dua edince göğün katından melekler ona âmin derler*

⁶⁴⁸⁸ neşr: -NO, -E1, -E1(b), -E3, -İÜ2

⁶⁴⁸⁹ şunūf: şufūf BN, E1, E3

it̄^c ām⁶⁴⁹⁴ ü işkâ⁶⁴⁹⁵ ve taṅṅana-i vecd ü hüyāmı (E1 87b) saḳf-ı ḳubbe-i minā-fāma īḳā^c 6496 ve ilḳā⁶⁴⁹⁷ (NO 47a) ḳılmaḳdan⁶⁴⁹⁸ ṣoñra ol cenāb-ı cennāt-āsā vü ḫayāt-efzāya⁶⁴⁹⁹ ki Ka^c be- i vüçüh-i⁶⁵⁰⁰ efāzil ve ḳible-i ḳulüb-ı emāşıldür.⁶⁵⁰¹ İşāl ü irsāl olunur.⁶⁵⁰² Mültemesdür ki ḫücre-i ḳabüle⁶⁵⁰³ ihlāl⁶⁵⁰⁴ ve şuffa-i (SÇ 71b) rızāya inzāl buyrıla. Herçend ki sulṫān-ı nāṫıḳa meydān-ı belāḡat ü rezmgāh-ı⁶⁵⁰⁵ berā^c atde⁶⁵⁰⁶ beyāz (E3 83a) u ḳalemnden⁶⁵⁰⁷ livā vü ^calem ü midād-ı⁶⁵⁰⁸ siyāhiden sevād u⁶⁵⁰⁹ sipāhī ve şadā-yı şarīrden⁶⁵¹⁰ āvā-yı⁶⁵¹¹ nefīr vü eşḳāl-i⁶⁵¹² ḫurūfdan sihām u suyūf ve evzā^c -ı suṫürdan⁶⁵¹³ tertīb-i⁶⁵¹⁴ şufūf⁶⁵¹⁵ ide. Mümkin degüldür ki ^casker-i sūret-i⁶⁵¹⁶ ğumūm⁶⁵¹⁷ u⁶⁵¹⁸ iştiyāḳ⁶⁵¹⁹ münkesir (E1 82a) ve cem^c iyyet-i sipāh-ı⁶⁵²⁰ ^cumūm-ı⁶⁵²¹ iftirāḳ münteşir⁶⁵²² ola lā cerem. [Mışrā^c 6523] (KH 62a)

6490 ^calem: -E3

6491 ḳuds: ḳavs E1

6492 her: ki E1

6493 şabāḫ: şubḫ E1(b)

6494 it̄^cām: ṫā^cām E3

6495 işkâ: isfā E1

6496 īḳā^c: irtifā^c KH

6497 ilḳā: ilḳā it̄^cām ve işkâ E1(b)

6498 ḳılmaḳdan: ḳılınmaḳdan KH; ḳılındıḳdan BN; ḳılmadan E1

6499 ḫayāt-efzāya: ḫayā-efzā SÇ

6500 vüçüh: vüçüd İÜ2

6501 emāşil: eşl E3

6502 olunur: olunur ki KH

6503 ḳabüle: ḳabülde KH

6504 ihlāl: iclāl İÜ2

6505 rezm: rezn E1

6506 ve şuffa-i rızāya inzāl buyrıla. Herçend ki sulṫān-ı nāṫıḳa meydān-ı belāḡat ve rezm-gāh-ı berā^c atde: -BN

6507 ḳalemnden: -E1

6508 midād: midād u BN, E3, İÜ2

6509 u: -E1(b)

6510 şarīr: żarīr SÇ; ḫarīr E1

6511 āvā: evlā E1; edā-yı E3

6512 eşḳāl: eşḳāl ü İÜ2

6513 suṫür: şudür E1

6514 tertīb: terbiyet NO

6515 şufūf: şuḳūf E1; suṫür İÜ2

6516 ^casker-i sūret: sūret-i ^casker NO

6517 ğumūm: ^cumūm İÜ2; hümüm NO

6518 ğumūm u iştiyāḳ: ^cumūm-ı dām-ı iştiyāḳ BN

6519 u iştiyāḳ: -NO

6520 sipāh: şāh BN; siyāh E1

6521 ^cumūm: ğumūm SÇ, FA; ğumūm u E1(b), E3

6522 münteşir: münsetir E1

6523 mışrā^c: ^cayn E3; -E1, -E1(b), -İÜ2

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

Neger⁶⁵²⁴ tā⁶⁵²⁵ halka-i iqbāl-i nā-mümkin⁶⁵²⁶ necenbānī⁶⁵²⁷

[FA95b]

[Neşr⁶⁵²⁸] Mazmūnī⁶⁵²⁹ ile 'āmil olup⁶⁵³⁰ ol faşıl⁶⁵³¹ bāb-ı⁶⁵³² ikşarı daqq ve rıqq⁶⁵³³ u velā izhârında⁶⁵³⁴ tesvîd-i varak u raqq⁶⁵³⁵ olunmağa⁶⁵³⁶ iqdām (İÜ2 158a) olındı.⁶⁵³⁷ [Mısrā'⁶⁵³⁸]

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

Hadîs-i derd-i müştākī⁶⁵³⁹ be-şad defter nemi⁶⁵⁴⁰ künced⁶⁵⁴¹ (NO 47b)

[Neşr⁶⁵⁴²] Kūşe-i çeşm-i iltifāt dā'î-i şafā-şifāt cānibine nigerān olursa hālā bi-mennihi Te'ālā miyāh-i āmāl enhār-ı muqtezā-yı bāldē⁶⁵⁴³ cārī ve riyāh-ı ahvāl-i eṭrāf çemen-i⁶⁵⁴⁴ (E1 88a) iqbāldē sārīdür. Zīrā ol cenāb-ı rif'at-me'ābīn⁶⁵⁴⁵ sa'ādet ü⁶⁵⁴⁶ rif'ati mesmū'⁶⁵⁴⁷ ve ol sebebdē esbāb-ı⁶⁵⁴⁸ cem'iyet-i dil mecmū' olmuşdur. Mütevaqqī'⁶⁵⁴⁹ dūr ki⁶⁵⁴⁹ mehebb-

⁶⁵²⁴ nekr: meger E3, İÜ2; -KH

⁶⁵²⁵ tā: tā ki KH

⁶⁵²⁶ nā-mümkin: bā-kemelin İÜ2

⁶⁵²⁷ *Sakın tuklatma olmayacak ikbâlin halkasına* Hafız Gazel/474

⁶⁵²⁸ neşr: -KH, -NO, -E1, -E1(b), -E3, -SÇ, -İÜ2

⁶⁵²⁹ mazmūn: mefhūm E1(b)

⁶⁵³⁰ olup: olınup E3

⁶⁵³¹ faşıl: 'aşıl İÜ2

⁶⁵³² bāb: -BN

⁶⁵³³ varak: -E1(b)

⁶⁵³⁴ izhâr: zuhūr İÜ2

⁶⁵³⁵ u raqq: -E1(b)

⁶⁵³⁶ olunmağa: olmağa E1

⁶⁵³⁷ olındı: olunmadı E1, E1(b), İÜ2

⁶⁵³⁸ mısrā': 'ayn KH, SÇ, E3; -E1, -E1(b), -İÜ2

⁶⁵³⁹ müştākī: müştāk E1

⁶⁵⁴⁰ nemi: 'an E1

⁶⁵⁴¹ *Hasret derdimi anlatmaya yüz defter yetmez*

⁶⁵⁴² neşr: -E1, -E1(b), -E3, -İÜ2

⁶⁵⁴³ bāl: āmāl E3

⁶⁵⁴⁴ çemen: -KH

⁶⁵⁴⁵ cenāb-ı rif'at-me'ābīn: cenāb-ı rif'atīn KH

⁶⁵⁴⁶ ü: -BN

⁶⁵⁴⁷ mesmū': mesmū' olup E3

⁶⁵⁴⁸ esbāb: -BN

⁶⁵⁴⁹ ki: -İÜ2

i⁶⁵⁵⁰ ifzāl-i kerīm-i zū⁶⁵⁵¹-Celâlden nesīm-i şubḥ-ı⁶⁵⁵² vişāl tenessüm idüp gülşen-i bâlde⁶⁵⁵³
olan ğoncehâ-yı âmâl bi'l-külliyye tebessüm ide.⁶⁵⁵⁴ [Beyt⁶⁵⁵⁵]

Mef'ûlü Fâ'îlâtü Mefâ'îlü Fâ'îlün

Kū⁶⁵⁵⁶ şubḥ-ı vaşl tā⁶⁵⁵⁷ gelehâ-yı şeb-i firāk

Bâ-ân ḥuceste-ṭâli^c ü ferḥunde pey⁶⁵⁵⁸ konem⁶⁵⁵⁹ (BN 44b)

[Neşr⁶⁵⁶⁰] Müddet-i mediddür ki ol⁶⁵⁶¹ maḥâfil-i (E3 83b) rif at-i kevâfil tarafından bu (İÜ2
158b) dâ^c î-i bî⁶⁵⁶²-nâme sâ^c î ve nâme⁶⁵⁶³ ile teşrîf⁶⁵⁶⁴ (E1 82b)

[FA96a]

müyesser⁶⁵⁶⁵ ve ḳudūm-i mektūb berâ^c at-i üslūb ile mübeşşer⁶⁵⁶⁶ olmadı. [Beyt⁶⁵⁶⁷]

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûlün

Dîr-est⁶⁵⁶⁸ ki⁶⁵⁶⁹ dildâr⁶⁵⁷⁰ selâmi⁶⁵⁷¹ ne-firistâd (NO 48a)

Peyki⁶⁵⁷² ne-devânîd⁶⁵⁷³ ü⁶⁵⁷⁴ peyâmî⁶⁵⁷⁵ ne-firistâd⁶⁵⁷⁶

⁶⁵⁵⁰ mehebb: mehetteb E3

⁶⁵⁵¹ zū: zi İÜ2

⁶⁵⁵² şubḥ: -E1

⁶⁵⁵³ bâlde: bâl KH

⁶⁵⁵⁴ vişāl tesennüm idüp gülşen-i bâlde olan ğoncehâ-yı âmâl bi'l-külliyye tebessüm ide. Beyt Ku: -SÇ, -E1

⁶⁵⁵⁵ beyt: şî'r KH; -E1(b), -İÜ2

⁶⁵⁵⁶ kū: ger E1(b)

⁶⁵⁵⁷ Kū şubḥ-ı vaşl tā: Kū peyk-i şubḥ tā (Şiirin orijinalinde)

⁶⁵⁵⁸ *Sabah elçisi nerede, gelsin de ayrılık gecesinde O uğurlar getiren talihliye şikayette bulunayım* Hafız Gazel/351

⁶⁵⁵⁹ konem: konim E1(b)

⁶⁵⁶⁰ neşr: -SÇ, -E1, -E1(b), -E3, -İÜ2

⁶⁵⁶¹ ol: -NO

⁶⁵⁶² dâ^c î-i bî: ṭâ^c î-i mî E1

⁶⁵⁶³ sâ^c î ve nâme: -E1(b)

⁶⁵⁶⁴ teşrîf: şerîf E1

⁶⁵⁶⁵ müyesser: -SÇ, E1

⁶⁵⁶⁶ ve ḳudūm-i mektūb berâ^c at-i üslūb ile mübeşşer: -E3

⁶⁵⁶⁷ beyt: şî'r KH; -E1, -E1(b), -E3, -İÜ2

⁶⁵⁶⁸ dîr-est: der-per-est E1

⁶⁵⁶⁹ ki: -BN, -E1

⁶⁵⁷⁰ dildâr: dildâra E1, E1(b)

⁶⁵⁷¹ selâmi: peyâmî (Şiirin orijinalinde)

[Neşr⁶⁵⁷⁷] İrsāl-i⁶⁵⁷⁸ inşā-i sa' ādeti ihmāl ü insā⁶⁵⁷⁹ c' ādetine mübeddel oldı ve⁶⁵⁸⁰ ol hūrşīd-i (SÇ 72a) ihsān ḥarābe⁶⁵⁸¹ -nişīn-i hicrān ṭarafına terk-i tāb idüp nem-i⁶⁵⁸² yemm-i⁶⁵⁸³ in' āmla⁶⁵⁸⁴ ter⁶⁵⁸⁵ kitāb işālinden muḥavvel⁶⁵⁸⁶ oldı.⁶⁵⁸⁷ Mültemesdür ki min-ba' d ṭālī' imiz sa' d olup zāt-ı belāgat-şıfāt taḥrīr-i mektüb ve tecdīd-i⁶⁵⁸⁸ üslüb idüp kelām-ı münāsibü'l- maḳāmı⁶⁵⁸⁹ ḡaybetden ḥiṭāba⁶⁵⁹⁰ (E1 88b) naql itmekle şan' at-i⁶⁵⁹¹ iltifātı⁶⁵⁹² ri' āyet buyuralar.⁶⁵⁹³ Bundan ziyāde nihāl-i ḳalem büstān-ı inşā vü imlāda nesīm-i (KH 62b/ İÜ2 159a) i' lām u inbā ile mütemāyil⁶⁵⁹⁴ olınmadı⁶⁵⁹⁵ ve sebze-i ḳalem⁶⁵⁹⁶ reşḥ-i şehāb-ı şerḥ-i ḥāl⁶⁵⁹⁷ ile rüşen-i⁶⁵⁹⁸ ḥayāl⁶⁵⁹⁹ ḥüsn-i maḳālde numüne-i *cennetin bi-rabvetin eşābehā vābilun*⁶⁶⁰⁰ ḳılınmadı. Bākī. Hemīşe refīḳ-i tevfiḳ⁶⁶⁰¹ mülāzim-i cenāb-ı 'ālī ve te'yīd-i mülk-i (NO 48b/ E1 a) mecīd⁶⁶⁰² müdāvim-i⁶⁶⁰³ āsitān-ı mevürü'l⁶⁶⁰⁴ -ma' ālī⁶⁶⁰⁵ ola.⁶⁶⁰⁶

⁶⁵⁷² peykī: peyk E1

⁶⁵⁷³ ne-devānīd: ne-dād-ı pend E1

⁶⁵⁷⁴ ne-devānīd ü peyāmī: ne-devānīd ü peyāmī peyāmī FA

⁶⁵⁷⁵ peyāmī: selāmī (Şiirin orijinalinde)

⁶⁵⁷⁶ *Epey oldu sevgili bir selam göndermedi Bir ulak koşturmadı, bir haber göndermedi* Hafız Gazel/109

⁶⁵⁷⁷ neşr: -KH, -E1, -E1(b), -E3, -İÜ2

⁶⁵⁷⁸ irsāl: irsāl ü E3

⁶⁵⁷⁹ insā: inşā KH

⁶⁵⁸⁰ ve: -İÜ2

⁶⁵⁸¹ ḥarābe: ḥizāne İÜ2

⁶⁵⁸² nem: necm E3

⁶⁵⁸³ nem-i yemm: yemm-i nem İÜ2

⁶⁵⁸⁴ in' ām: il' ām E1

⁶⁵⁸⁵ ter: bir KH, İÜ2

⁶⁵⁸⁶ muḥavvel: maḥvī E1; taḥavvül İÜ2

⁶⁵⁸⁷ oldı: olındı İÜ2

⁶⁵⁸⁸ tecdīd: taḥrīr E1 taḥmīd E1(b)

⁶⁵⁸⁹ maḳāmı: maḳām SÇ, E1

⁶⁵⁹⁰ ḥiṭāba: ḥiṭāb İÜ2

⁶⁵⁹¹ şan' at: şıfat E1

⁶⁵⁹² iltifātı: iltifāt NO

⁶⁵⁹³ buyuralar: buyurdılar İÜ2

⁶⁵⁹⁴ mütemāyil: mütemāyıldür İÜ2

⁶⁵⁹⁵ olınmadı: -KH, -İÜ2

⁶⁵⁹⁶ ḳalem: raḳam KH, NO

⁶⁵⁹⁷ ḥāl: māl KH

⁶⁵⁹⁸ rüşen: ru'us E1

⁶⁵⁹⁹ ḥayāl: cibāl E1, E1(b), E3; ḥibāl İÜ2

⁶⁶⁰⁰ *Yüksek bir tepe üzerinde bulunan bir bahçe gibidir. Bir yağmur yağar...* Bakara/265

⁶⁶⁰¹ refīḳ-i tevfiḳ: tevfiḳ-i refīḳ KH, NO

⁶⁶⁰² mecīd: necīd FA; muḥiṭ E1

⁶⁶⁰³ müdāvim: devām BN

⁶⁶⁰⁴ mevürü'l-me' ālī: mevür ve'l-ā' ālī E3

[FA96b]

72. Bu Dağı Hikāyet-i Firākla Tekellüm ve Şikāyet-i İştīyākla Terennüm⁶⁶⁰⁷ İtmek-
çün⁶⁶⁰⁸ Tahrīr ü Taqrīr⁶⁶⁰⁹ Olındı⁶⁶¹⁰

Tā ki bād-ı şabā mürevviḥ-i ebdān ve yād-ı şibā müheyyic-i⁶⁶¹¹ eşcān ola. Zāt-ı pür-cūd-ı
(E3 84a) ma‘ ālī-nümūd⁶⁶¹² şadr-ı şuffa-i sa‘ ādetde⁶⁶¹³ mütemekkin ve evc-i felek-i ‘izz ü
mekānetde⁶⁶¹⁴ mütevaṭṭım olup ‘arūz-ı şevāyib-i⁶⁶¹⁵ nevāyibden sāḥa-i devlet-mesāḥaları
selīm ve tezekkür-i aḥbāb-ı kaḍīm itmede⁶⁶¹⁶ luṭf-ı cedīdleri ‘amīm⁶⁶¹⁷ ola. [Beyt⁶⁶¹⁸]

Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün

Rūz-ı vaşl-ı düstdārān yād bād

(İÜ2 159b)

Yād bād ān rüzgārān yād bād⁶⁶¹⁹

[Neşr⁶⁶²⁰] Zülāl-i selām-ı şāfī şehd-i ‘ahd-i⁶⁶²¹ vāfī ile maḥlūṭ kılınup ‘izz-i ḥuzūr-ı ma‘ ālī-
mevfūr cānibine⁶⁶²² ihdā olunup dil-i maḥzūnda⁶⁶²³ maḥzūn ve cān-ı maḡmūmda mektūm
olan sūz (SÇ 72b) u niyāz⁶⁶²⁴ izhār ü ibdā olunur. Ma‘ rüz-ı muḥibb-i maḡabbet⁶⁶²⁵-şumūl ve

⁶⁶⁰⁵ “müdāvim-i āsitān mevfūrü’l-me‘ ālī ola” cümlesinden sonra “Bu nüsha mevsim-i ‘īdde aḥbābından ba‘īd olanıñ hikāyet” başlığına geçer: E1

⁶⁶⁰⁶ ola: ve KH

⁶⁶⁰⁷ terennüm: terennümdür BN

⁶⁶⁰⁸ itmek-çün tahrīr ü taqrīr olındı: -BN

⁶⁶⁰⁹ ü taqrīr: -KH, -E1, -İÜ2

⁶⁶¹⁰ olındı: olınmışdı E1, E3

⁶⁶¹¹ müheyyic: behc İÜ2

⁶⁶¹² me‘ ālī: maḡāl SÇ

⁶⁶¹³ sa‘ ādetde: sa‘ ādet KH; sa‘ ādetide E3

⁶⁶¹⁴ mekānet: mekāten E3

⁶⁶¹⁵ şevāyib: sevā’ib KH

⁶⁶¹⁶ itmede: itmeden SÇ

⁶⁶¹⁷ ‘amīm: temīm SÇ

⁶⁶¹⁸ beyt: şī’r KH; beyt li-münşi’ihi E3; -SÇ, -E1, -İÜ2

⁶⁶¹⁹ *Sevenlerin vuslat günü yād olsun Yād olsun āh o demler yād olsun* Hafız Gazel/103

⁶⁶²⁰ neşr: -KH, -E1, -E3, -SÇ, -İÜ2

⁶⁶²¹ ‘ahd: -KH

⁶⁶²² cānibine: cānibe E1

⁶⁶²³ maḡzūnda: -SÇ

⁶⁶²⁴ sūz u niyāz: sūz-i kenāz SÇ; sūz ü kizān E1

⁶⁶²⁵ maḡabbet: -E3

miḥnet-^c arūz (NO 49a) oldur ki eṣnāf-ı⁶⁶²⁶ eḍyāf-ı⁶⁶²⁷ iṣṭiyāk tāb-ḥāne-i dil-i pür⁶⁶²⁸-tāb u⁶⁶²⁹ eṣvāka ‘ale’ d-devām ātīdür.

[FA97a]

Belki ṭavḳ-ı (E1 83b) ūvḳ gerden-i murḡ-ı bālde fāḥte-miṣāl⁶⁶³⁰ ḥulḳı ve zātīdür ve serā’ir-ı zamā’ir-ı⁶⁶³¹ ḳadīm ü cedīd⁶⁶³² ṭab^c-ı naḳḳād u fikr-i cedīd ḳatında āb-ı ūfāide⁶⁶³³ ḥaṣā-yı⁶⁶³⁴ sepīd gibi zāhir ü bedīddür.⁶⁶³⁵ [Şi’r⁶⁶³⁶ li-münşi’ihi⁶⁶³⁷]

Pes ne i’ lām ḳıla nāmede⁶⁶³⁸ peyk-i ḥāme

Ki ola fā’ide-i zā’ide i’ lāmından

Tā ki ūbnem-i düreerin çekmek-çün mihr-i⁶⁶³⁹ seḥer⁶⁶⁴⁰ (KH 63a)

Ḥayṭ-ı⁶⁶⁴¹ zerrīn ile⁶⁶⁴² ḥurşīd-i⁶⁶⁴³ felek bāmından

Ḥaḳḳıñ⁶⁶⁴⁴ in’ āmı ola zātıña ol meretebe kim (E3 84b)

Ḥalḳ-ı ‘ālem ola hep behrever⁶⁶⁴⁵ in’ āmından (BN 45a)

⁶⁶²⁶ eṣnāf: eṣnāf u SÇ

⁶⁶²⁷ eḍyāf: -E3

⁶⁶²⁸ pür: ser E3

⁶⁶²⁹ u: -E3

⁶⁶³⁰ miṣāl: menāl E1

⁶⁶³¹ zamā’ir: ḥamā’ir E1

⁶⁶³² cedīd: cedīde FA

⁶⁶³³ ūfāide: ūfāında E1, SÇ

⁶⁶³⁴ ḥaṣā: ḥaṣbā SÇ ḥıṣāl E1

⁶⁶³⁵ bedīd: berī E1

⁶⁶³⁶ ū’r: ḳıṭ’ a E3; nazm BN; -KH, -İÜ2

⁶⁶³⁷ li-münşi’ihi: -BN, -E1, -İÜ2

⁶⁶³⁸ nāmede: nāmeden E1

⁶⁶³⁹ mihr: her İÜ2

⁶⁶⁴⁰ seḥer: sipihr E3

⁶⁶⁴¹ ḥayṭ: zābṭ E1

⁶⁶⁴² ile: ūıla E1

⁶⁶⁴³ ḥayṭ-ı zerrīn ile ḥurşīd: zerrīn ūıla ferīṣte SÇ; ḥayṭ-ı zerrīn ūıla ḥurşīd NO, BN

⁶⁶⁴⁴ Ḥaḳḳıñ: ḥaḳḳ BN

⁶⁶⁴⁵ behrever: behrdār E1; behre ve E3

73. Bu Nüşha⁶⁶⁴⁶ Mevsim-i⁶⁶⁴⁷ 'İdde Aḥbābından Ba'īd⁶⁶⁴⁸ Olanın Hikāyet-i⁶⁶⁴⁹
Fırāk⁶⁶⁵⁰ ve Şikāyet-i İştīyāk İtmesi-çün⁶⁶⁵¹ Raqam-zede-i⁶⁶⁵² Qalem-i⁶⁶⁵³ Hātır-
i⁶⁶⁵⁴ Derhem⁶⁶⁵⁵ Olmuşdı⁶⁶⁵⁶ [Şi' r⁶⁶⁵⁷ li-mühşi 'ihi⁶⁶⁵⁸] (E1 88b)

Men serrehu'l-'īd fe-mā⁶⁶⁵⁹ serreni⁶⁶⁶⁰

Bel zāde fī hemmī ve eşcānī

Li-ennehu zekkerani⁶⁶⁶¹ fī-⁶⁶⁶² mā meḍā

Min-'ahdi aḥbābī ve iḥvānī⁶⁶⁶³

[Neşr⁶⁶⁶⁴] Her (İÜ2 160b) ki⁶⁶⁶⁵ şoḥbet-i aḥbābdan ba'īd ola⁶⁶⁶⁶ liqā-yı⁶⁶⁶⁷

[FA97b]

'īd ile sa'īd (NO 49b) olmak maḥz-ı ḥayāl ve 'ayn-ı muḥāl idügi ma'lūm-ı ehl-i vecd ü
hāldür. [Şi' r⁶⁶⁶⁸ li-münşi 'ihi⁶⁶⁶⁹]

⁶⁶⁴⁶ nüşha: nüşha daḥi KH; -E1

⁶⁶⁴⁷ mevsim: bersem İÜ2

⁶⁶⁴⁸ ba'īd: dūr SÇ

⁶⁶⁴⁹ hikāyet: -SÇ

⁶⁶⁵⁰ fırāk: fırākı KH

⁶⁶⁵¹ itmesi: itmek E1

⁶⁶⁵² zede: -İÜ2

⁶⁶⁵³ qalem: -KH, -NO

⁶⁶⁵⁴ hātır: hātırda İÜ2

⁶⁶⁵⁵ raqam-zede-i qalem-i hātır-ı derhem olmuşdı: taḥrīr-i raqam E1(b)

⁶⁶⁵⁶ olmuşdı: olunmuşdur İÜ2

⁶⁶⁵⁷ Şi' r: -KH, -SÇ, -E1, -E1(b), -E3, -BN, -İÜ2

⁶⁶⁵⁸ li-münşi 'ihi: -FA, -SÇ, -E1, -E1(b), -E3, -BN, -İÜ2

⁶⁶⁵⁹ fe-mā: fī-mā KH

⁶⁶⁶⁰ *Bayram kimini mutlu etse de beni sevindirmede Aksine derdim ve üzüntülerim çoğaldı Çünkü (bayram) bana geçmişi hatırlattı Dostlarım ve kardeşlerimle (geçirdiğim) zamanı*

⁶⁶⁶¹ zekkerani: zekkera SÇ

⁶⁶⁶² fī: -BN, -E1(b), -E3

⁶⁶⁶³ iḥvānī: iḥvān E1

⁶⁶⁶⁴ neşr: -KH, -E1, -E1(b), -E3, -SÇ, -İÜ2

⁶⁶⁶⁵ ki: kim BN

⁶⁶⁶⁶ ola: -İÜ2

⁶⁶⁶⁷ liqā: le'ālī E1

⁶⁶⁶⁸ Şi' r: beyt BN; kıt'a E1(b); -KH, -E3, -İÜ2

⁶⁶⁶⁹ li-münşi 'ihi: -BN, -E1(b), -E1, -İÜ2

Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ulün

Ba' idem cān⁶⁶⁷⁰ çî⁶⁶⁷¹ sān⁶⁶⁷² ārām gired⁶⁶⁷³ (E1 84a)

Ki ez⁶⁶⁷⁴-ārām-î⁶⁶⁷⁵ cān-î hūd⁶⁶⁷⁶ ba' idem

Se' id āmed ki ān be-ḥam sa' ādet

Ne-sāzed ez⁶⁶⁷⁷-vişāl-î hūd sa' idem⁶⁶⁷⁸

[Neşr⁶⁶⁷⁹] Ve 'alā-küllî ḥāl bu 'id-î⁶⁶⁸⁰ ḥuceste-fāl ol⁶⁶⁸¹ sa' id-î ḥāl ü meāl ḥazretine.⁶⁶⁸²

[Şi'r⁶⁶⁸³ li-münşi'îhi⁶⁶⁸⁴]

Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ulün

Be-luṭf-î bî⁶⁶⁸⁵-şumār-î Ḥakk tebārek⁶⁶⁸⁶

Humāyūn bād u mes' ud u⁶⁶⁸⁷ mübārek⁶⁶⁸⁸

[Neşr⁶⁶⁸⁹] Āsitān-î rāstî nümāyān ṭarafına ṭuref-î⁶⁶⁹⁰ (SÇ 73a) teslīmāt⁶⁶⁹¹ ve tuḥef-î⁶⁶⁹² taḥiyyāt-î bî-pāyān⁶⁶⁹³ iblāğ u işāl olunur. Tefaḫḫud u ta' ahhüd-î du' āgūyān cānibine⁶⁶⁹⁴ taḫayyüd iderse. [Nazm⁶⁶⁹⁵]

⁶⁶⁷⁰ cān: dil KH; ḥāl SÇ, NO, E1, E1(b), İÜ2

⁶⁶⁷¹ çî: -E3

⁶⁶⁷² sān: beyān E1

⁶⁶⁷³ gired: gired E1

⁶⁶⁷⁴ ez: -SÇ

⁶⁶⁷⁵ ki ez-ārām: girānem E1

⁶⁶⁷⁶ hūd: ḥ'ā E3

⁶⁶⁷⁷ Nesāzed ez: Nesāz vār E3

⁶⁶⁷⁸ *Yardan uzaktayım ruhum nasıl huzur bulsun Zira kendi ruhumun huzurundan da uzak kaldım Üç bayram geldi geçti fakat o saadet yıldızı Beni ona kavuşturup beni mutlu etmiyor*

⁶⁶⁷⁹ neşr: -E1, -E1(b), -E3, -İÜ2

⁶⁶⁸⁰ bu 'id: ba' id E1

⁶⁶⁸¹ ol: ḥaşā' il-î ol E1(b)

⁶⁶⁸² ve 'alā-küllî ḥāl bu 'id-î ḥuceste-fāl ol sa' id-î ḥāl ü meāl ḥazretine: -İÜ2

⁶⁶⁸³ Şi'r: beyt SÇ, NO, BN, E3; - KH, -E1, -E1(b), -İÜ2

⁶⁶⁸⁴ li-münşi'îhi: -E1, -BN, -İÜ2

⁶⁶⁸⁵ bî: se E1

⁶⁶⁸⁶ "Be-luṭf-î bî-şumār-î Ḥakk-î tebārek" mısrasından sonra "Ba' zı ecille-î maḥādīm-î kirām ve e' izze-î emāşil-î 'izām" başlığına geçer: E1

⁶⁶⁸⁷ u: -E1, -E3

⁶⁶⁸⁸ *Yüce Allah sayısız ihsanlarıyla mesut, mübārek eylesin, uğurlu kılsın*

*Mefā' ilün Mefā' ilün*Bi-ḥamdi'l⁶⁶⁹⁶ -vāḥidi'l-a^c lāBi-menni'l-Ḳādiri'l-Mevlā⁶⁶⁹⁷

[Neṣr⁶⁶⁹⁸] Kūṣe-i ferāğ u⁶⁶⁹⁹ inzivāda du^c ā-yı ḥazret-i āftāb-ı istivāya muvāzıb⁶⁷⁰⁰ ve künc-i inḳitā^c vü i^c tizālde⁶⁷⁰¹ ṣenā-yı midḥat-ı zāt-ı (KH 63b) bī-naẓır ü⁶⁷⁰² hemāl ile⁶⁷⁰³ muṣāḥıb mülāḥaza⁶⁷⁰⁴ buyrıla.⁶⁷⁰⁵ Çün maḳṣūd-ı (E3 85a) du^c ā-yı ṣu^c üd-ı zāt-ı⁶⁷⁰⁶

[FA98a]

mevfürü's-su^c üddur⁶⁷⁰⁷ (NO 50a). Bundan ziyāde ṣaḥrā-yı varaḳda⁶⁷⁰⁸ mevāṣı-i aḳlāma⁶⁷⁰⁹ rā^c i^c⁶⁷¹⁰ olmaḳdan rücu^c olınuḫ seḫer-i ṣıdḳ⁶⁷¹¹ u⁶⁷¹² ṣafāda⁶⁷¹³ devām-ı devlete ke'l⁶⁷¹⁴ -evvel bel (E1 84b) bi'z-ziyāde dā^c i^c⁶⁷¹⁵ olınmağa ṣurü^c olındı. [Naẓm⁶⁷¹⁶ li-münṣı'ıhi⁶⁷¹⁷]

⁶⁶⁸⁹ neṣr: -E1, -E3, -İÜ2

⁶⁶⁹⁰ ṭaraf: -E1

⁶⁶⁹¹ teslīmāt: teslīmāt-ı cenān SÇ, E1

⁶⁶⁹² tuḫef: -E3

⁶⁶⁹³ pāyān: pāyān ve E1

⁶⁶⁹⁴ cānibine: cānibin ile E3; ḫāletine E1

⁶⁶⁹⁵ naẓm: -BN, -E1, -İÜ2

⁶⁶⁹⁶ ḫamdi: ḫamdi'llāh E1

⁶⁶⁹⁷ *Bir ve yüce olan Allah'ın hamdiyle Kadir olan Allah'ın lütfuyla*

⁶⁶⁹⁸ neṣr: -SÇ, -BN, -E1, -E3, -NO, -İÜ2

⁶⁶⁹⁹ u: -BN

⁶⁷⁰⁰ kūṣe-i ferāğ ve inzivāda du^c ā-yı ḥazret-i āftāb-ı istivāya muvāzıb: -E1

⁶⁷⁰¹ i^c tizālde: i^c tizālden E1

⁶⁷⁰² naẓır ü: -E3

⁶⁷⁰³ hemāl ile: hemāle E3

⁶⁷⁰⁴ mülāḥaza: -KH

⁶⁷⁰⁵ buyrıla: olma E1

⁶⁷⁰⁶ zāt-ı bī-naẓır ü hemāl ile muṣāḥıb-i mülāḥaza buyrıla. Çün maḳṣūd du^c yı ṣu^c üd: -BN

⁶⁷⁰⁷ ṣu^c üddur: ṣu^c üd BN

⁶⁷⁰⁸ varaḳda: varaḳdan E1; vaḳdan E3

⁶⁷⁰⁹ aḳlāma: aḳlām SÇ; aḳlāna E1

⁶⁷¹⁰ rā^c i: rā^c E1

⁶⁷¹¹ ṣıdḳ: ṣādıḳ BN; zevḳ SÇ

⁶⁷¹² u: -BN

⁶⁷¹³ ṣafāda: ṣafādan E1

⁶⁷¹⁴ ke: kemā E1

⁶⁷¹⁵ dā^c i: da^c i E3

⁶⁷¹⁶ naẓm: beyt E3, BN; -KH, -İÜ2

⁶⁷¹⁷ li-münṣı'ıhi: -BN, -E1, -İÜ2

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

Tā koned⁶⁷¹⁸ c' avdet be-her sālī⁶⁷¹⁹ dü⁶⁷²⁰ c' id

Bād⁶⁷²¹ hemçün sāl iqbālet mezīd⁶⁷²²

74. **Ḥıttā-i** ⁶⁷²³ **Ḥāk-i** ⁶⁷²⁴ **Pāk-i** **Ḥicāz** **Ḳarn-ı** **bi'l** ⁶⁷²⁵ **-İclāl** ⁶⁷²⁶ **ve'l-İ' zāz**
Mücāvirlерinden **Ba' zı** ⁶⁷²⁷ **Eḥıbbāya** ⁶⁷²⁸ **İrsāl** ⁶⁷²⁹ **Olınmışdı** ⁶⁷³⁰ **[Şi' r** ⁶⁷³¹ **]**
(E1 92a)

Men yubliġenne⁶⁷³² ḥamāmātin bi-baḥḥāi

Mumetti' ātin⁶⁷³³ bi-selsālin⁶⁷³⁴ ve ḥaḍrāi⁶⁷³⁵

Küllün ma' a' l⁶⁷³⁶ -ulfi fī raḍrāḍi sāḳiyyetin⁶⁷³⁷

Küllün ma' a' z-zevci fī ḍaḥḍāḥi ġannāi⁶⁷³⁸

Selāmun f' ahtetin fī faḥtin keserat

Cenāḥaha' l-ḳayt fī cenḥi zulemāi⁶⁷³⁹

⁶⁷¹⁸ koned: koned u E1

⁶⁷¹⁹ sālī: sāl İÜ2

⁶⁷²⁰ dü: vü E1

⁶⁷²¹ *Her sene iki bayrama rast gelirsen (O) sene gibi senin ikbalin de ziyade olsun*

⁶⁷²² “Bād hemçün sāl-i iqbālet mezīd” mısrasından sonra “Bu rıḳ' ada daḥi vāḳı' a-i firāḳdan ḥikāyet” kısmına geçer: E1

⁶⁷²³ “Ḥıttā-i ḥāk-i pak” ... “Bu şüret ekābir-i aḥbāb” arası: -SÇ

⁶⁷²⁴ Ḥıttā-i ḥāk-i pāk-i Ḥicāz ḳarn-ı bi'l-iclāl ve'l-i' zāz mücāvirlерinden ba' zı eḥıbbāya irsāl olınmışdı: -İÜ2

⁶⁷²⁵ bi': -E1

⁶⁷²⁶ iclāl: i' zām NO

⁶⁷²⁷ Ba' zı eḥıbbāya irsāl olınmışdı: ba' zına taḥrīr BN

⁶⁷²⁸ eḥıbbāya: aḥbāba E3

⁶⁷²⁹ irsāl: taḥrīr KH

⁶⁷³⁰ olınmışdı: olınmışdur BN; olındı E1

⁶⁷³¹ şı' r: beyt BN; li-münşi 'ihi KH; -NO, -E1, -E3, -İÜ2

⁶⁷³² yubliġenne: yubelliġ BN

⁶⁷³³ mümetti' ātin: mümetti' an BN

⁶⁷³⁴ bi-selsālin: -BN

⁶⁷³⁵ ḥaḍrāi: ḥaḥā BN

⁶⁷³⁶ ma' a: min İÜ2

⁶⁷³⁷ sāḳiyyetin: sāfiyyetin E3

⁶⁷³⁸ ġannāi: ġattāi KH

[Neşr⁶⁷⁴⁰] İ' dād-ı⁶⁷⁴¹ iştiyāk u enīn ve imdād-ı⁶⁷⁴² iltiyā' u ḥanīn mücāvere-i ḥarrama'llāhu'l-emīn⁶⁷⁴³ ve muḥāvere-i⁶⁷⁴⁴ mücāvīrān-ı ḥürmet-āyīne⁶⁷⁴⁵ ḥaşā-i baḥḥādan ekşerdür.⁶⁷⁴⁶

[FA98b]

Māl-i⁶⁷⁴⁷ dehnādan⁶⁷⁴⁸ evferdür.⁶⁷⁴⁹ [c Ayn⁶⁷⁵⁰]

(E1 92b)

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

Key buved yā Rabb ki rü der Yeşrib ü Baḥḥā kunem⁶⁷⁵¹ (NO 50b)

[Neşr⁶⁷⁵²] Egerçi dil-i ḥaste⁶⁷⁵³ vü ten-i⁶⁷⁵⁴ şikeste⁶⁷⁵⁵ şuret-i zāhir-i 'ālem-i şehādet muḥtezāsınca maḥrem-i Beytü'l-Ḥarām ve maḥrem-i ḥarem-i⁶⁷⁵⁶ ḥürmet-makām (İÜ2 162a) olmak sa'ādetinden maḥrūmdur. Ammā şamīm-i zamīrde⁶⁷⁵⁷ ārzü-yı mu'āvede-i rāsīh⁶⁷⁵⁸ (E3 85b) ve bu hevā-yı⁶⁷⁵⁹ deyr-i⁶⁷⁶⁰ beḳā emānī-i deyr-i fenāyı nāsīh⁶⁷⁶¹ idügi meczūmdur.⁶⁷⁶² [Nazm⁶⁷⁶³]

⁶⁷³⁹ *Kim bağılı olan dere güvercinlerine, tüm kuşların sulama kanallarının gölgesinde ve güzel su çeşmelerinde sevdikleriyle eğlendiğini anlatıp karanlık bir gecede kanatları kırılan bir güvercinin selamını iletir?* Amīdüddīn Esad el-Efzerī (eş-Şirāzī), el-Kasīdetü'l-Habsiyye

⁶⁷⁴⁰ neşr: -KH, -E1, -E3, -İÜ2

⁶⁷⁴¹ i' dād: i' dād u İÜ2

⁶⁷⁴² imdād: imtidād KH, NO

⁶⁷⁴³ *Allah'ın koruyup kolladığı*

⁶⁷⁴⁴ mücāverei: mücāvere NO

⁶⁷⁴⁵ āyīne: āyīne ki NO, E1, E3, BN

⁶⁷⁴⁶ ekşerdür: ekşer ve İÜ2

⁶⁷⁴⁷ māl: zamān İÜ2

⁶⁷⁴⁸ dehnā: menā BN

⁶⁷⁴⁹ evfer: efer E3

⁶⁷⁵⁰ c ayn: mışrā' NO, E1, BN; beyt E3; -İÜ2

⁶⁷⁵¹ Key buved yā Rabb ki rü der Yeşrib ü Baḥḥā kunem: Ḥaşā zi-key buved yā Rabb ki rü der Yeşrib ü Baḥḥā kunem Geh be-Mekke menzil ü geh der-Medīne cā konem E3 *Ey Rabbim Yesrib (Medine) ve Bathā (Mekke)'ye gidişim ne zaman gerçekleşecek Mekke'ye (ne zaman) varacağım, Medine'de (ne zaman) bulunacağım* Cāmī

⁶⁷⁵² neşr: -KH, -E1, -E3, -İÜ2

⁶⁷⁵³ ḥaste: şikeste E3

⁶⁷⁵⁴ ḥaste vü ten-i şikeste: ḥasteveş şikeste İÜ2

⁶⁷⁵⁵ şikeste: ḥaste E3

⁶⁷⁵⁶ ḥarem: -E3, -İÜ2

⁶⁷⁵⁷ zamīrde: zamīrde ki E3

⁶⁷⁵⁸ rāsīh: resḥ E3

Yā sākinēy Baḥḥāi⁶⁷⁶⁴ hel min ʿ avdetin

Nuḥyī⁶⁷⁶⁵ bihā⁶⁷⁶⁶ yā sākinēy⁶⁷⁶⁷ Baḥḥāi⁶⁷⁶⁸

Ve izā ezā⁶⁷⁶⁹ elemin elemme bi-muhcetī

Fe-şezā uʿ aysābi'l-Ḥicāzi devā'ī⁶⁷⁷⁰ (BN 45b)

[Neşr⁶⁷⁷¹] Şekk yokdur ki *ḥarrema'llāh*⁶⁷⁷² ḥayr-i⁶⁷⁷³ biḳā' i'l-arz ve şāfi' -i meşfe' -i yevmü'l-ʿ arzdir. Lākin ʿ Arafāt-ı maʿ rifetde vuḳūf ve Minā-yı münāda ʿ ukūf u Şafā-yı vefāya şuʿ ūd ve Merve-i mürüvvetde⁶⁷⁷⁴ ḳuʿ ūd⁶⁷⁷⁵ ve⁶⁷⁷⁶ cān ü dil Kaʿ besin⁶⁷⁷⁷ ziyāret ve ten⁶⁷⁷⁸ ḥırḳasın zemzem-i (KH 64a) miḥnetden⁶⁷⁷⁹ ṭahāret itmeyince⁶⁷⁸⁰ mümkin

[FA99a]

ü maḳdūr degüldür. [Şiʿ r⁶⁷⁸¹]

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

Be-cān-ı mülāzim ān⁶⁷⁸² āstāne⁶⁷⁸³ baş ey dil (İÜ2 162b)

⁶⁷⁵⁹ hevā: me ʿvā BN

⁶⁷⁶⁰ deyr: dār NO

⁶⁷⁶¹ nāsiḥ: fāsiḥ NO

⁶⁷⁶² meczūmdur: dur İÜ2

⁶⁷⁶³ Nazm: Ḳıṭʿ a E3; -İÜ2

⁶⁷⁶⁴ Baḥḥāi: el-Baḥḥā NO (şiirin orijinalinde)

⁶⁷⁶⁵ nuḥyī: nuḥsinī E1; aḥyā (Şiirin orijinalinde)

⁶⁷⁶⁶ Nuḥyī bihā yā sākinēy Baḥḥāi: Bihā yā sākinēy Baḥḥāi nuḥyī İÜ2

⁶⁷⁶⁷ sākinēy: sākin E1

⁶⁷⁶⁸ Baḥḥā: el-Baḥḥā NO, E1 (şiirin orijinalinde)

⁶⁷⁶⁹ ezā: eddā KH

⁶⁷⁷⁰ *Ey yeryüzünde sakin olan bizi diriltecek bir dönüş yok mu? Elem ruhuma acı verdiğinde Hicaz'ın kokulu otu benim ilacumdur* İbnü'l-Fāriz Kaside

⁶⁷⁷¹ neşr: -E1, -E3, -İÜ2

⁶⁷⁷² *Allah kutsasın*

⁶⁷⁷³ ḥayr: ḥarreme BN

⁶⁷⁷⁴ mürüvvet: mervī E1

⁶⁷⁷⁵ ḳuʿ ūd: ḳūd E3

⁶⁷⁷⁶ ve: +BN

⁶⁷⁷⁷ Kaʿ besin: Kaʿ besini E3

⁶⁷⁷⁸ ten: dīn BN

⁶⁷⁷⁹ miḥnet: maḥabbet E3, İÜ2

⁶⁷⁸⁰ itmeyince: -E1

⁶⁷⁸¹ şiʿ r: nazm BN, E1; ḳıṭʿ a E3; -İÜ2

Ki bār-ı⁶⁷⁸⁴ ten be-der-i Ka‘ be burden āsān-est

Ṭavāf-ı Ka‘ be-i dil ger müyesseret⁶⁷⁸⁵ kereded (NO 51a)

‘ İmād-ı hacc⁶⁷⁸⁶ pezirofte der-cihān ān-est⁶⁷⁸⁷

[Beyt⁶⁷⁸⁸ li-münşi’ihi⁶⁷⁸⁹]

Fā‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün

Cān⁶⁷⁹⁰ ü dil Ka‘ besin ziyāret kııl

Kim bu haccıñ şafāsı ‘ ömre sürer

[Neşr⁶⁷⁹¹] Lā-cerem himmet-i mebzūl ve nehmet-i maşrūfdur ki⁶⁷⁹² bi’l-külliyeye (E1 93a)

naqş-ı⁶⁷⁹³ ‘ alāyık ve⁶⁷⁹⁴ raqş-ı⁶⁷⁹⁵ ‘ avāyık kıılınup vādī-i talebde pūyān ve bevādī-i şevk u şegabda bu kelimeı güyān olavız.⁶⁷⁹⁶ [Beyt⁶⁷⁹⁷]

Mef‘ülü Mefā‘ ilü Mefā‘ ilü Fa‘

Ān dil ki der u būd hezār endiše⁶⁷⁹⁸

Eknün heme *Lā ilāhe illa’llāh-est*⁶⁷⁹⁹

⁶⁷⁸² ān: ĩn KH, BN, E1, E3, NO

⁶⁷⁸³ āstāne: āstān KH

⁶⁷⁸⁴ bār: yār İÜ2

⁶⁷⁸⁵ müyesseret: müyesser E1

⁶⁷⁸⁶ hacc: Ka‘ be BN

⁶⁷⁸⁷ *Ey gönlüm samimiyetle o kapının yakınında ol Böylece beden yükünü Kabe’ye götürmen kolaylaşır Gönül Kabe’sini tavaf etme imkanı olursa Dünyada kabul edilen haccın (aslında) esası odur İmād Fakih Kirmānī*

⁶⁷⁸⁸ beyt: -KH, -E1, -İÜ2

⁶⁷⁸⁹ li-münşi’ihi: -BN, -E3, -İÜ2

⁶⁷⁹⁰ cān: be-cān E3

⁶⁷⁹¹ neşr: -E3, -İÜ2

⁶⁷⁹² ki: -E1

⁶⁷⁹³ naqş: ba‘ zı BN, E1, E3; naqz İÜ2

⁶⁷⁹⁴ ve: -BN

⁶⁷⁹⁵ raqş: rafz u BN

⁶⁷⁹⁶ olavız: ola İÜ2

⁶⁷⁹⁷ şi‘ r: -FA, -İÜ2

⁶⁷⁹⁸ beyit sayfa kenarında: KH

⁶⁷⁹⁹ *Binlerce korku olan bu gönülde Şimdi hepsi Lā ilāhe illa’llāh olmuştur*

[Neşr⁶⁸⁰⁰] Ammā çün sârbân-ı ‘ inâyet maḥmil-i⁶⁸⁰¹ irâdeti revâhîl-i⁶⁸⁰² tevfiḳe (İÜ2 163a) taḥmîl itmeye ve kârvân-ı⁶⁸⁰³ hidâyet bevâdî-i (E3 86a) sa‘ âdetde sâlik-i sebîl olmaya⁶⁸⁰⁴ mücerred sa‘y ile bu Ka‘benîñ ṭavâfî ḥâşıl ve maḥz-ı aḳdâm-ı⁶⁸⁰⁵ iḳdâmla bu ḥarîme⁶⁸⁰⁶ vâşıl olmaḳ.

[FA99b]

[Mışrâ‘⁶⁸⁰⁷]

Mefâ‘ilün Fe‘ilâtün Mefâ‘ilün Fa‘lün

Taşavvurîst⁶⁸⁰⁸ ki ‘ aḳleş nemi kuned taşdik⁶⁸⁰⁹

[Neşr⁶⁸¹⁰] Mültemes ve mutazarrı‘ dur ki ol emâkin-i şerîfe ve mevâḳif-i⁶⁸¹¹ münîfede a‘ ḳâb-ı ezḳâr ve evḳât-ı eşḥârda bu (NO 51b) dermânde-i vâdî-i nâ⁶⁸¹²-murâdî gûşe-i ḥaṭır-ı ma‘ rifet-i mebâdîden birün olınmaya.⁶⁸¹³ [Mışrâ‘⁶⁸¹⁴]

Mef‘ülü Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Fa‘

Bâşed⁶⁸¹⁵ ki bed-în behâne kârî bâşed⁶⁸¹⁶

[Neşr⁶⁸¹⁷] Sene-i sâbıḳada mektüb-ı meserret-üslüb vâşıl olup şunûf-ı meserrât⁶⁸¹⁸ ḥâşıl olmuşdı. İşâret olınan risâle-i ḳalemiyye ḥacele-i ḥacâletden iḥrâc (İÜ2 163b) olup

⁶⁸⁰⁰ neşr: -KH, -E3, -İÜ2

⁶⁸⁰¹ maḥmil: maḥmil ve E1

⁶⁸⁰² irâdeti revâhîl: revâhîl-i irâdeti E1

⁶⁸⁰³ kârvân: kârbân BN, İÜ2

⁶⁸⁰⁴ olmaya: -KH

⁶⁸⁰⁵ aḳdâm: -NO

⁶⁸⁰⁶ ḥarîme: ḥareme NO

⁶⁸⁰⁷ mışrâ‘: ‘ ayn KH, E3; -İÜ2

⁶⁸⁰⁸ Taşavvur: ḥikâye E3

⁶⁸⁰⁹ *Bırak, bir hikayedir aklın tasdik etmediği* Hafız Gazel/ 298

⁶⁸¹⁰ neşr: -E1, -E3, -İÜ2

⁶⁸¹¹ mevâḳif: mevâfiḳ KH

⁶⁸¹² nâ: -E1

⁶⁸¹³ olınmaya: olmaya E3

⁶⁸¹⁴ mışrâ‘: ‘ ayn KH, E3; -E1, -İÜ2

⁶⁸¹⁵ *Ola ki bu bahaneye bu iş olur*

⁶⁸¹⁶ kârî bâşed: kâr-ı mâ şod KH

⁶⁸¹⁷ neşr: -KH, -E1, -E3, -İÜ2

⁶⁸¹⁸ meserrât: meserret E1; müberret KH

maḥfil-i⁶⁸¹⁹ fazl-ı ihtifāle⁶⁸²⁰ īşāl olındı.⁶⁸²¹ Bākī. Hemīşe muḳīm-i⁶⁸²² (E1 93b) maḳām-ı İbrāhīm-i ḥullet ve sākin-i rükn-i ḥaṭīm-i ḳurbet ve ṭā'if-i Ka'be-i ḳurb-ı vişāl ve 'āḳif-i ḥarem-i⁶⁸²³ vecd ü ḥāl ve sā'ī-i mesā'ī-i Şafā⁶⁸²⁴ vü dā'ī-i 'Arafāt-ı ma'rifet⁶⁸²⁵ (KH 64b) ü Minā-yı münā. [Beyt⁶⁸²⁶ li-münşi'ihī⁶⁸²⁷]

Fā' ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

Ölmeden bir dem olmaya maḥrūm

Zāt-ı pākiñ bi-ḥaḳḳ-ı sūre-i Rūm

[FA100a]

75. Bu Şüret Ekābir-i⁶⁸²⁸ Aḥbāb Cenābın⁶⁸²⁹ Āb-ı Eşk-i İştıyāḳla Sırāb İtmekdür⁶⁸³⁰

Tā ki meşāri' -i⁶⁸³¹ şerāyi' şikāf-ı aḳlām-ı 'ulemā-i İslām ve fużalā-i dīn-i ḥayrū'l-enāmdan cārī⁶⁸³² ve meşā' il-i mesā'il çerāğ-ı (E3 86b) efhām-ı⁶⁸³³ efāzıl-ı⁶⁸³⁴ eyyām⁶⁸³⁵ ve (NO 52a) emāşil-i enāmdan⁶⁸³⁶ izāle-i zālām-ı evhām-çün her (BN 46a) cānibine sāyir (İÜ2 164a) ü sārī ola. Zāt-ı şerī'at-nişāb-ı fazilet-me'āb taḳviyet-i ḳavā'id-i şer' -i mübīn⁶⁸³⁷ ve temşiyet-

⁶⁸¹⁹ maḥfil: maḥall KH

⁶⁸²⁰ ihtifāle: ihtifāl FA, E1

⁶⁸²¹ olındı: olınup E1

⁶⁸²² muḳīm: +KH

⁶⁸²³ ḥarem: cürm E1

⁶⁸²⁴ şafā: -E1

⁶⁸²⁵ ma'rifet: -BN

⁶⁸²⁶ beyt: -KH, -E1, -İÜ2

⁶⁸²⁷ li-münşi'ihī: -BN, -E1, -İÜ2

⁶⁸²⁸ ekābir: -SÇ

⁶⁸²⁹ cenābın: cenābını KH; cenāb-ı aḥbāb BN

⁶⁸³⁰ itmekdür: itmekdedür İÜ2; olınmışdur BN

⁶⁸³¹ meşāri': şāri' E1

⁶⁸³² aḳlām 'ulemā-i İslām ve fużalā-i dīn ḥayri'l-enāmdan cārī: -KH

⁶⁸³³ ifhām: fahhām KH

⁶⁸³⁴ efāzıl: fāzıl E1

⁶⁸³⁵ eyyām: enām BN, E3, İÜ2

⁶⁸³⁶ enām: eyyām BN, E3, İÜ2

⁶⁸³⁷ mübīn: menīn İÜ2

i meşālih-i dīn-i metīn ve terbiyet-i⁶⁸³⁸ aşhāb-ı ʿaql-ı selīm ü rāy-ı zerrīn⁶⁸³⁹ itmekle şöhre-i şeh̄r ve yegāne-i dehr ola.⁶⁸⁴⁰ [Beyt⁶⁸⁴¹ li-münşi'ihī⁶⁸⁴²]

Du'ā'ı du'ā'un li'l-ķabūl muķārinun

Li-enne lehu şıdķu't-ķaviyyeti zāminun⁶⁸⁴³

[Neşr⁶⁸⁴⁴] Tuķef-i teķhāyā⁶⁸⁴⁵ ki ķuref-i hedāyādur. Ol maķfil-i ʿālīye ki mecma' -ı bezl-i ʿaķāyā⁶⁸⁴⁶ ve menba' -ı ķūsn-i secāyādur⁶⁸⁴⁷ ve ma' den-i ri'āyet-i re'āyā⁶⁸⁴⁸ ve⁶⁸⁴⁹ (SÇ 73b) mevķın-ı ķimāyet-i berāyādur. Nişār u işār⁶⁸⁵⁰ olup keşret-i kerem ve vefret-i⁶⁸⁵¹ himemlerinden maķām-ı

[FA100b]

ķabūl-i⁶⁸⁵² devlet vuşul (E1 94a) ve maķall-i irtizā-yı sa'ādet-i iķtizālarına⁶⁸⁵³ tenzīl buyurmaķları mercū⁶⁸⁵⁴ ve (İÜ2 164b) me'mūldür⁶⁸⁵⁵ ve eşvāķ-ı ķazret-i fāyīķu'l⁶⁸⁵⁶ -āfāķlarına ʿulūm u⁶⁸⁵⁷ fezāyil-i aķlāķ-i⁶⁸⁵⁸ bī-nihāyeleri gibi ʿadīmü'l-iķşā ve du'āģū⁶⁸⁵⁹ vü şenā-ķānları gibi ʿadīdü'r-reml (NO 52b) ve'l-ķaşādur. Mūheymin-i Bī-ķün celle⁶⁸⁶⁰

⁶⁸³⁸ terbiyet: tertīb SÇ

⁶⁸³⁹ zerīn: dīrīn SÇ

⁶⁸⁴⁰ ola: olur E1

⁶⁸⁴¹ beyt: şı'r E3; -KH, -İÜ2

⁶⁸⁴² li-münşi'ihī: -NO, -BN, -E1, -İÜ2

⁶⁸⁴³ Duam, hemen kabul olmuş bir duadır Çünkü onda samimi bir inanç vardır

⁶⁸⁴⁴ neşr: -SÇ, -E1, -E3, -İÜ2

⁶⁸⁴⁵ teķhāyā: teķhāyādan BN; taķıyyāt E3

⁶⁸⁴⁶ ʿaķāyā: ʿaķāyādur E3

⁶⁸⁴⁷ secāyādur: secāyā NO, BN, E3

⁶⁸⁴⁸ ma' den-i ri'āyet-i re'āyā: ma' den-i ri'āyāt SÇ

⁶⁸⁴⁹ menba' -ı ķūsn-i secāyādur ve ma' den-i ri'āyet-i re'āyā ve: -E1

⁶⁸⁵⁰ nişār u işār: işār u nişār İÜ2

⁶⁸⁵¹ vefret: mürüvvet NO

⁶⁸⁵² ķabūl: ķabūl ü KH

⁶⁸⁵³ iķtizālarına: ifzāllerine E3

⁶⁸⁵⁴ mercū ve me'mūldür: mercūdur ki mercū ve me'mūldür E1

⁶⁸⁵⁵ me'mūldür: me'mūldür ki KH

⁶⁸⁵⁶ fāyīķ: ķālīķ E1

⁶⁸⁵⁷ u: -BN, E1

⁶⁸⁵⁸ aķlāķ: -FA, -BN, -E1, -E3, -NO, -İÜ

⁶⁸⁵⁹ ğū: ğūy KH, BN

⁶⁸⁶⁰ celle: celle celle FA

cenābuhu⁶⁸⁶¹ ʿani’z-zünün⁶⁸⁶² dergāhından bir⁶⁸⁶³ sebep ki dā’i-i iltikā⁶⁸⁶⁴ ve ictimā’⁶⁸⁶⁵ zūd-
i⁶⁸⁶⁶ huşul⁶⁸⁶⁷ ü⁶⁸⁶⁸ dir-i bekā ola. Künc-i hücre-i recādan⁶⁸⁶⁹ şadr-ı şuffa-i kurb⁶⁸⁷⁰ u⁶⁸⁷¹
cāya⁶⁸⁷² işāl u ihrāc olunması⁶⁸⁷³ mes’uldür.⁶⁸⁷⁴ [Beyt⁶⁸⁷⁵]

Fā’ ilātün Fā’ ilātün Fā’ ilātün Fā’ ilün

Güyyā⁶⁸⁷⁶ hū’āhed geşūd⁶⁸⁷⁷ ez-devletem⁶⁸⁷⁸ kārī ki dūş

Men hemī kerdem du’ā vü şubḥ-ı şādık⁶⁸⁷⁹ mi-demīd⁶⁸⁸⁰ (E3 87a)

[Neşr⁶⁸⁸¹] Çün murād-ı ʿurūz⁶⁸⁸² hulūş-i⁶⁸⁸³ vedāddur. Bundan ziyāde⁶⁸⁸⁴ ʿalem-i kalem
şufuf-i⁶⁸⁸⁵ (KH 65a) suṭūrda⁶⁸⁸⁶ ser-firāz ve çeşm-i ḥaṭṭ⁶⁸⁸⁷ u⁶⁸⁸⁸ raqam meydān-ı eṭbāk-ı⁶⁸⁸⁹
evrākda cilvesāz kılınmadı. Bākī.⁶⁸⁹⁰ [Beyt⁶⁸⁹¹ li-münşi’ihi⁶⁸⁹²]

⁶⁸⁶¹ cenābuhu: cinānuhu KH

⁶⁸⁶² ʿani’z-zünün: ʿan-neyli’zünün KH

⁶⁸⁶³ bir: bu NO; her E1

⁶⁸⁶⁴ iltikā: iltifā E1

⁶⁸⁶⁵ ictimā’: ictimā’-ı iltikā NO

⁶⁸⁶⁶ zūd: zed ü E1

⁶⁸⁶⁷ huşul: -KH

⁶⁸⁶⁸ ü: -BN, -E1

⁶⁸⁶⁹ recādan: şafādan KH

⁶⁸⁷⁰ kurb: qarīb E3

⁶⁸⁷¹ u: -NO

⁶⁸⁷² cāy: cāh BN; recā E1; icābet E3

⁶⁸⁷³ olunması: -E1, -İÜ2

⁶⁸⁷⁴ mes’uldür: mes’uldür ki E1, İÜ2

⁶⁸⁷⁵ beyt: şi’r KH; li-münşi’ihi E1; -İÜ2

⁶⁸⁷⁶ güyyā: tütüyā SÇ, BN

⁶⁸⁷⁷ geşūd ez-devletem: geşūdān devletem SÇ

⁶⁸⁷⁸ devletem: devletim E1

⁶⁸⁷⁹ Gerçek sabah oldu ben dua ederken dün gece Sanki bahtım sayesinde işlerim açılacak Hafız Gazel/240

⁶⁸⁸⁰ mi-demīd: mī-demed İÜ2; mī-dīd E3

⁶⁸⁸¹ neşr: -KH, -E1, -E3, -İÜ2

⁶⁸⁸² ʿurūz: ʿarż NO, E1, İÜ2

⁶⁸⁸³ hulūş: hulūş u KH, İÜ2

⁶⁸⁸⁴ ziyāde: ziyād FA

⁶⁸⁸⁵ şufuf: şu’uf İÜ2

⁶⁸⁸⁶ suṭūr: şudūr FA

⁶⁸⁸⁷ ḥaṭṭ: ḥayṭ E3

⁶⁸⁸⁸ u: -BN

⁶⁸⁸⁹ eṭbāk: eṭbāk ve SÇ

⁶⁸⁹⁰ bākī: -E1, -İÜ2

⁶⁸⁹¹ beyt: nazm E1; -KH, -İÜ2

⁶⁸⁹² li-münşi’ihi: -BN, -E1, -İÜ2

Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ulün

Hemīşe devlet ü ikbāl ü⁶⁸⁹³ cāhet⁶⁸⁹⁴

Muħalled⁶⁸⁹⁵ bād ez⁶⁸⁹⁶-faẓl-ı İlāhet⁶⁸⁹⁷

(İÜ2 165a)

76. Bu⁶⁸⁹⁸ Rıķ' ada⁶⁸⁹⁹ Daħi Vākı' a-i Firāķdan⁶⁹⁰⁰ Ĥikāyet

[FA101a]

ve Nāibe-i⁶⁹⁰¹ İştıyākdan⁶⁹⁰² Şikāyet⁶⁹⁰³ Vardur⁶⁹⁰⁴

‘ Arefe-i ķurb⁶⁹⁰⁵ u⁶⁹⁰⁶ vişāl-i zāt-ı ma‘ ālī-meāle resen-i ta‘ alluķ u⁶⁹⁰⁷ dilbestegī ile hevā-yı şu‘ ūd ve şuffa-i neyl-i⁶⁹⁰⁸ kemāl ĥazret-i rif‘ at-i ittişālde sünen-i⁶⁹⁰⁹ temelluķ u⁶⁹¹⁰ (NO 53a) şikestegī⁶⁹¹¹ ile (E1 94b) ārzū-yı ķu‘ ūd⁶⁹¹² eylemek her t̄alibe müyesser ve her ķāşıda muķadder olur degüldür. [Mışrā‘⁶⁹¹³]

Mef' ulü Mefā' ilün Mefā' ilün Fā' ilün

İn ķār-ı devlet-est müyesser ki-rā buved⁶⁹¹⁴

⁶⁸⁹³ ü: -BN, -E3

⁶⁸⁹⁴ cāhet: cāhed E1

⁶⁸⁹⁵ muħalled: taħallüd İÜ2

⁶⁸⁹⁶ ez: ān SÇ

⁶⁸⁹⁷ *Senin şansın, talih ve makamın Rabbinin ihsanıyla daima baki olsun*

⁶⁸⁹⁸ Bu rıķ' ada daħi vākı' a-i firāķdan ĥikāyet ve nāibe-i iştıyākdan şikāyet vardur: -KH

⁶⁸⁹⁹ “bu rıķ' a daħi vākı' a-i firāķdan ĥikāyet” başlığından sonra “‘ İzz-i ĥuzūr-ı fā' izü'n-nūra ki menba' ”

kısmına geķer vr. 94a'da aynı başlık tekrar yer alır: E1

⁶⁹⁰⁰ firāķ: iştıyāk İÜ2

⁶⁹⁰¹ nāibe-i iştıyākdan: ve yarine iştıyākdan SÇ: -BN

⁶⁹⁰² iştıyāk: firāķ İÜ2

⁶⁹⁰³ şikāyet: şikāyetdür BN, E1, E3

⁶⁹⁰⁴ vardur: itdigüdür İÜ2; -BN, -E1, -E3

⁶⁹⁰⁵ ķurb: ķurbet E3

⁶⁹⁰⁶ u: -E1

⁶⁹⁰⁷ ta' alluķ u: devlet E1

⁶⁹⁰⁸ neyl: nıķ KH; ehl SÇ

⁶⁹⁰⁹ sünen: sīn İÜ2

⁶⁹¹⁰ ittişālde sünen-i temelluķ ve şikestegī: ittişālde ve şikestegī-i sünen-i temelluķ ile SÇ

⁶⁹¹¹ şikestegī : dilbestegī İÜ2

⁶⁹¹² ķu' ūd: ķūd E3; maķşūd NO

⁶⁹¹³ mışrā' : ‘ ayn KH, E3; ‘ ayn li-münşi 'ihi E1; -İÜ2

⁶⁹¹⁴ *Bu talihli iş (acaba) kime nasip olur?*

[Neşr⁶⁹¹⁵] Ammā şevk u⁶⁹¹⁶ nizā^c ve ta^c aṭṭuş⁶⁹¹⁷ u⁶⁹¹⁸ iltiyā^c ṭāḳat-i kāğıd u yerā^c 6919 taḥtında dāḥil olmaḳ mevsūm-i⁶⁹²⁰ simet-i⁶⁹²¹ istiḥāle (SÇ 74a) vü mevşūf-ı şıfat-i⁶⁹²² imtinā^c dur. Lā-cerem ol bābda taḳrīr-i faşl ve ol ḳur^c a⁶⁹²³ temhīd-i aşl itmekden rüçü^c (İÜ2 165b) olınuḳ du^c ā-yı şāfiye⁶⁹²⁴ ki şafā-yı⁶⁹²⁵ niyyetden⁶⁹²⁶ zāhir ve naḳā-yı ṭaviyyetden nāşī ve o⁶⁹²⁷ şubḥ-ı şādıḳanenīñ zuhūr-ı mihrinden⁶⁹²⁸ zālām-ı⁶⁹²⁹ şeb-i şubhet⁶⁹³⁰ mütelaşīdūr (BN 46b). *Fī-küllī ānin* vird-i⁶⁹³¹ zebān ve vārid-i cenān ḳılınur. [Şi^c r⁶⁹³² li-münşi'ihī⁶⁹³³]

Mef'ūlü Fe'ilātü Mefā'ilü Fe'ülün

İzzet-i⁶⁹³⁴ ḥaremi maḳam u me'vāñ olsun

(E3 87b)

[FA101b]

Rif at-i ğurefī menzil ü meşvāñ⁶⁹³⁵ olsun

İḳbāl ü⁶⁹³⁶ sa^c ādetde iriş ol yire kim

Eyvān-ı felek menzil-i ednāñ olsun⁶⁹³⁷

⁶⁹¹⁵ neşr: -KH, -SÇ, -E1, -E3, -İÜ2

⁶⁹¹⁶ u: -E3

⁶⁹¹⁷ nizā^c ve ta^c aṭṭuş: merā^c u naḳş İÜ2

⁶⁹¹⁸ u: -E1

⁶⁹¹⁹ yerā^c: nizā^c E1

⁶⁹²⁰ mevsūm: mersūm E3

⁶⁹²¹ simet: sime SÇ, BN, NO, E1, İÜ2; şemme FA

⁶⁹²² şıfat: şıfa SÇ, BN, NO, E1, İÜ2

⁶⁹²³ ḳur^c a: ḳar^c da NO

⁶⁹²⁴ şāfiye: şāfiyāne NO

⁶⁹²⁵ şafā: şafāsı NO

⁶⁹²⁶ niyyetden: şān-ı niyyetden KH

⁶⁹²⁷ o: ol KH, BN, NO, E3

⁶⁹²⁸ mihrinden: mihrin SÇ

⁶⁹²⁹ zulām: zulām-ı zulmet E3

⁶⁹³⁰ şubhet: -SÇ

⁶⁹³¹ vird: derd İÜ2

⁶⁹³² şī^c r: rubā^c iyye E3; beyt SÇ, BN; -KH, -E1, -İÜ2

⁶⁹³³ li-münşi'ihī: -SÇ, -BN, -NO, -İÜ2

⁶⁹³⁴ İzzet: İzzimi İÜ2

⁶⁹³⁵ meşvāñ: me'vāñ SÇ

⁶⁹³⁶ ü: -KH, -BN

⁶⁹³⁷ E1 nüshabında “Eyvān-ı felek menzil-i ednāñ olsun” mısrasından sonra “Nev^c-i Rābi^c Merşiyyelerdür ki Vuḳū^c-ı Meşāyib ve Nüzül-i Nevāyib” kısmına geçür

77. Bu Rıķ' a Dađı⁶⁹³⁸ Buķ' a-i⁶⁹³⁹ Firākdan ' Arz-ı Şuret-i⁶⁹⁴⁰ İŐtiyāk-çün Tahriş
Olinmiřdur⁶⁹⁴¹ (NO 53b)

' İzz-i (E1 84b) huşur-ı fā'izu'n-nūra⁶⁹⁴² ki menba' -ı fezāyil-i ' adīde ve mecma' -ı hařāyil-i hamīdedür. ' Acz ü Őikesteđi vü ta'alluķ u⁶⁹⁴³ dilbestegi⁶⁹⁴⁴ (KH 65b) ki mađz-ı kemāl-i māh-ı mağabbetden şadır ve ' ayn-ı ' alā-yı (İÜ2 166a) řems-i meveddetden⁶⁹⁴⁵ zāhir olur. Őuret-i niyāzda niřār ve sūret-i⁶⁹⁴⁶ ikrām u i' zāz⁶⁹⁴⁷ ile irsāl ü iřdār kılınur. [Beyt⁶⁹⁴⁸ li-münşi' ihi⁶⁹⁴⁹]

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ilün

Eseydi⁶⁹⁵⁰ gülşen-i iķbālden nesim-i kıbül

Gülerdi gül gibi⁶⁹⁵¹ her řubđ ğonce-i me'mül

[Neřr⁶⁹⁵²] řevķ u⁶⁹⁵³ ārzümendi der-yāft-i liķā-yı sa' ādet-i iltiķāya⁶⁹⁵⁴ ki nihāyet-i himmet-i devletmendān ve ğāyet-i devlet-i⁶⁹⁵⁵ himmet-bülendān ol mertebedür.⁶⁹⁵⁶ Ol mertebe⁶⁹⁵⁷ degüldür ki⁶⁹⁵⁸ destyāri-i⁶⁹⁵⁹ cevāhir-i⁶⁹⁶⁰

⁶⁹³⁸ Bu rıķ' a dağı buķ' a-i firākdan ' arz-ı Şuret-i iřtiyāk-çün tahriş olinmişdur: Bu rıķ' a dağı ' arz-ı firāk içündür BN

⁶⁹³⁹ buķ' a: -E3

⁶⁹⁴⁰ şuret: şit İÜ2

⁶⁹⁴¹ olinmişdur: olinmişdı NO

⁶⁹⁴² fā'izu'n-nūra: fā'iz olunur E1

⁶⁹⁴³ u: -KH, -E1

⁶⁹⁴⁴ bestegi: beste E1

⁶⁹⁴⁵ meveddetden: mevetten E1; mü'teden İÜ2

⁶⁹⁴⁶ sūret: sūre E1, İÜ2

⁶⁹⁴⁷ ikrām u i' zāz: i' zāz u ikrām KH, BN

⁶⁹⁴⁸ beyt: -KH, -SÇ, -E1, -İÜ2

⁶⁹⁴⁹ li-münşi' ihi: -BN, -E1, -İÜ2

⁶⁹⁵⁰ eseydi: irerse FA, BN; irerse eseydi SÇ; irmese eseydi E1

⁶⁹⁵¹ gibi : -KH

⁶⁹⁵² neşr: -KH, -E1, -E3, -SÇ, -İÜ2

⁶⁹⁵³ u: -SÇ, -E1, -BN

⁶⁹⁵⁴ iltiķā: ilti' ām E1

⁶⁹⁵⁵ himmet-i devlet-mendān ve ğāyet-i devlet: -E1

⁶⁹⁵⁶ ol mertebedür: -E1

⁶⁹⁵⁷ mertebe: mertebede KH, E1, BN

⁶⁹⁵⁸ ki: -BN

⁶⁹⁵⁹ destyāri-i cevāhir: destyāri-i řerāif-i cevāhir BN; destyāri-i şeref-i cevāhir KH; destyāri-i řerāif İÜ2

[FA102a]

zevâhir-i⁶⁹⁶¹ ibârât ve pâ-yı merdî-i⁶⁹⁶² şerâyif-i⁶⁹⁶³ leṭâyif-i teşbîhât u isti'ârâtlâ ṭûl-i⁶⁹⁶⁴ ṭavâmîrde⁶⁹⁶⁵ 'arzı⁶⁹⁶⁶ maḳdûr⁶⁹⁶⁷ ve ṭayy-i şaḫâyifde neşri⁶⁹⁶⁸ (E1 85a) meysûr ola.

[Beyt⁶⁹⁶⁹]

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

Ḳalem-râ ân zebân nebved ki şerḫ-i şevḳ⁶⁹⁷⁰ gûyed bâz

Verâ-yı ḫadd-i taḫrîr-est şerḫ-i ârzû-mendî⁶⁹⁷¹

[Neşr⁶⁹⁷²] (NO 54a) Dergâh-ı (İÜ2 166b) Feyyâz-ı Ḥaḳḳ (SÇ 74b) ve bârgâh-ı⁶⁹⁷³ Vehhâb-ı muṭlaḳdan *celle şānuhu ve behere⁶⁹⁷⁴ burhānehu⁶⁹⁷⁵* me'mûl ü mütevaḳḳı'⁶⁹⁷⁶ ve mes'ûl ü mutazarrı'⁶⁹⁷⁷ oldur⁶⁹⁷⁸ ki ḳable⁶⁹⁷⁹ ḫulûli'l-ecell ol âstân-ı⁶⁹⁸⁰ a'lâ ve ecell erbâb-ı⁶⁹⁸¹ kemâl-

⁶⁹⁶⁰ cevâhir: cevâhir ü NO

⁶⁹⁶¹ zevâhir: zevâhir E1

⁶⁹⁶² merdî: ferdî E1

⁶⁹⁶³ şerâyif: -İÜ2

⁶⁹⁶⁴ ṭûl: ṭûl u KH

⁶⁹⁶⁵ ṭavâmîr: ṭavâyis KH; ṭavâhir E1

⁶⁹⁶⁶ 'arzı: 'arz E1

⁶⁹⁶⁷ maḳdûr: maḳdûr ola NO

⁶⁹⁶⁸ neşri: neşr SÇ, E1; büşrâ İÜ2

⁶⁹⁶⁹ beyt: şî'r KH; -E1, -İÜ2

⁶⁹⁷⁰ şerḫ-i şevḳ: sırr-ı 'aşḳ (Şiirin orijinalinde)

⁶⁹⁷¹ *Kalemde aşkı şerhedecek dil yoktur Arzulamanın şerhi ifade sınırından öte Hafız Gazel/441*

⁶⁹⁷² neşr: -KH, -NO, -E1, -E3, -SÇ, -İÜ2

⁶⁹⁷³ bârgâh: +KH

⁶⁹⁷⁴ behere: mihr BN; ber E1

⁶⁹⁷⁵ *Şanı yüce olsun, delili açıkça görülsün*

⁶⁹⁷⁶ mütevaḳḳı': mütevaḳḳı' dür NO, İÜ2

⁶⁹⁷⁷ mutazarrı': tazarru' E1; mutazarrı' dur İÜ2

⁶⁹⁷⁸ ve mes'ûl ve mutazarrı' oldur: -NO

⁶⁹⁷⁹ ḳable: ḳabîl NO

⁶⁹⁸⁰ âstân: âsitâne KH

⁶⁹⁸¹ erbâb: -KH

i⁶⁹⁸² maḥabbet ve maḥabbet-i kemāle maḥall⁶⁹⁸³ ḥaṭṭ-ı viṣāl ve menzil-i ḥaṭṭ-ı riḥāl⁶⁹⁸⁴ ola.

[Mıṣrā⁶⁹⁸⁵]

Ve mā zāke min⁶⁹⁸⁶ luṭfi'l⁶⁹⁸⁷-kerim ba' idā⁶⁹⁸⁸

[Neṣr⁶⁹⁸⁹] Tafṣīl-i⁶⁹⁹⁰ kelām mūcib-i taṣdī⁶⁹⁹¹ ve taṭvīl-i 'arz-ı merām evkāt-ı şerīfeye⁶⁹⁹¹ mūriş-i taẓyī⁶⁹⁹² dūr. Sa' ādet-i⁶⁹⁹³ şūverī ve ma'nevī ve murādāt-ı dīnī ve dūnyevī 'ale'l-vechi'l-⁶⁹⁹⁴ etemmi'l⁶⁹⁹⁵ -ekmeli⁶⁹⁹⁶ müyesser ü muḥaşşal ola. *Āmīn yā Mucībe'l-āmmiyyīn*⁶⁹⁹⁷

102b

Nev⁶⁹⁹⁸-i Rābi⁶⁹⁹⁸ Merşiyelerdür ki Vuḳū⁶⁹⁹⁹-ı Meşāyib ve Nüzül-i Nevāyib ki⁶⁹⁹⁹ Bu Miḥnet-ḥānede⁷⁰⁰⁰ be-He Ḥāl Vuḳū⁷⁰⁰¹ Lāzım ü (KH 66a) Vācibdür Zamānında⁷⁰⁰¹ Ta'ziyet ü Tesliyyet için Yazılmışdır⁷⁰⁰² (İÜ2 167a)

78. Bu Nüşa İsnād-ı⁷⁰⁰³ Ecel ve Ekmel-i⁷⁰⁰⁴ İrtihāl İtdükde Ḥalef-i Şadefine⁷⁰⁰⁵ Tahrīr⁷⁰⁰⁶ Olınmışdı⁷⁰⁰⁷ [Kıt'a⁷⁰⁰⁸] (E1 85b)

⁶⁹⁸² kemāl: kemāl ü E1

⁶⁹⁸³ maḥall: maḥall ü E1; ḥaml NO

⁶⁹⁸⁴ riḥāl: ricāl E1

⁶⁹⁸⁵ mıṣrā⁶⁹⁸⁵: 'ayn KH; -SÇ, -E1, -İÜ2

⁶⁹⁸⁶ min: -KH

⁶⁹⁸⁷ luṭf: -E3

⁶⁹⁸⁸ *Bu, cömert kişinin lütfuna uzak değildir*

⁶⁹⁸⁹ neşr: -KH, -E1, -E3, -SÇ, -İÜ2

⁶⁹⁹⁰ tafṣīl: tafzīl İÜ2

⁶⁹⁹¹ şerīfeye: şerīfe E1

⁶⁹⁹² taẓyī⁶⁹⁹²: taşannu⁶⁹⁹² E1

⁶⁹⁹³ sa' ādet: sa' ādāt E1, E3, İÜ2; hemişe sa' ādāt NO

⁶⁹⁹⁴ 'ale'l-vechi'l: 'ale vechi KH

⁶⁹⁹⁵ etemmi: etemmi ve İÜ2

⁶⁹⁹⁶ ekmel: elmek E1

⁶⁹⁹⁷ āmmiyyīn: sā'ilīn İÜ2; āmīn E1; el-āmmīn SÇ, E3, NO

⁶⁹⁹⁸ rābi⁶⁹⁹⁸: ḥāmis FA, E1, E1(b), E3, NO, BN, SÇ, İÜ2

⁶⁹⁹⁹ ki: ile E1

⁷⁰⁰⁰ ḥānede: ḥāmede KH

⁷⁰⁰¹ zamānında: -İÜ2

⁷⁰⁰² için yazılmışdır: içündür BN

⁷⁰⁰³ isnād: üstād E3

⁷⁰⁰⁴ ekmel: ikmāl E3

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

Ger be-ğadr-i sūziş-i⁷⁰⁰⁹ men çeşm-i men⁷⁰¹⁰ beğristi⁷⁰¹¹

Ber-dil-i men murğ u māhī ten-be-ten beğristi⁷⁰¹²

Teng-dil-i murğem kerem ber-bāb-ı zen⁷⁰¹³ kerdī felek

Ber-men āteş raħm kerdī bab-ı zen beğristi⁷⁰¹⁴ (E1 95a)

Yāşemen⁷⁰¹⁵ ħandān u ħōş zān-est ki ez-men fāriğ⁷⁰¹⁶-est⁷⁰¹⁷

Ye's-i⁷⁰¹⁸ men ger dīde būdī⁷⁰¹⁹ yāşemen⁷⁰²⁰ beğristi⁷⁰²¹

[Neşr⁷⁰²²] Duħān-ı āh-ı āteşbār ki tenevvür-i dil-i ħazīn ve kānūn-i sīne-i ğamğinden buħāriyy-i (BN 47a) dimāğ cānibine sārī vü biħār-ı eşk-i tūfān-nişār (E3 88b) ki menābi^c-i şadr-ı⁷⁰²³ maħzūn ve ^cuyūn-ı elħāz⁷⁰²⁴ (İÜ2 167b) u⁷⁰²⁵ ^cuyūndan⁷⁰²⁶ mizāb-ı ruħsār tarafına cārīdür. Ķarībdür ki ħavī⁷⁰²⁷ ve⁷⁰²⁸ ħabāyi^c-i⁷⁰²⁹ ħazāyinini⁷⁰³⁰ ħarīķ⁷⁰³¹ ve mizāc u⁷⁰³² ^canāşır⁷⁰³³

⁷⁰⁰⁵ şadef: şadem E1; şadīķine İÜ2

⁷⁰⁰⁶ Bu nüşha isnād-ı eccl ve ekmel-i irtiħāl itdükde ħalef-i şadefine taħrīr olınmışdı: -BN

⁷⁰⁰⁷ olınmışdı: olınmışdır E1(b), E3, İÜ2

⁷⁰⁰⁸ ħıı^c a: +E1(b); şı^c r E3; beyt BN; şı^c r li-münşi³ ihi KH; -FA, -E1

⁷⁰⁰⁹ sūziş-i men çeşm-i men: sūziş-i dil-i çeşm-i men (şiiirin orijinalinde)

⁷⁰¹⁰ men: -SÇ, -E1

⁷⁰¹¹ beğiristī: negiristī BN

⁷⁰¹² beğristī: negristī BN, E1(b); nergis E1

⁷⁰¹³ bāb-ı zen: pā berī E1

⁷⁰¹⁴ beğristī: negristī BN

⁷⁰¹⁵ Yāşemen-i ħandān u ħōş zān-est k'ez men fāriğ-est/ Yās-i men gerdīde būdī yāşemen beğristī: -BN

⁷⁰¹⁶ fāriğ: fāriğem E1(b)

⁷⁰¹⁷ fāriğ-est : ğāfil-est (şiiirin orijinalinde)

⁷⁰¹⁸ Ħakani Kaside 21/ Mersiye

⁷⁰¹⁹ *Eğer benim canımın yandığı kadar gözüm yaş dökseydi Gönlüm için tek tek balık kuş ağlardı Yasemin benden kurtulduğu için keyfi yerindedir Benim kederimi görseydi yasemin de ağlardı*

⁷⁰²⁰ yāşemen: yāşemin E1(b)

⁷⁰²¹ beğristī: negristī İÜ2

⁷⁰²² neşr: -KH, -E1, -İÜ2

⁷⁰²³ şadr: şudür E3

⁷⁰²⁴ elħāz: ittiħād E1

⁷⁰²⁵ ve: -BN, E1(b), -İÜ2

⁷⁰²⁶ ^cuyūndan: ^cuyūn KH; ^cuyūndur E3

⁷⁰²⁷ ħavī: ħuvā-yı E3

[FA103a]

ve⁷⁰³⁴ ‘anāşır-ı sefāyinini ğarīķ eyleye. [Beyt⁷⁰³⁵]

Fe-levlā zefirī aġraķatnī edma‘ī⁷⁰³⁶

Ve levlā dumū‘ī aġraķatnī⁷⁰³⁷ zefreti⁷⁰³⁸

[Neşr⁷⁰³⁹] Ammā henüz şadr-ı zemīn ü zamān penāh-ı ehl-i dīn⁷⁰⁴⁰ ü imān mü‘eyyid-i (SÇ
75a) dīn-i⁷⁰⁴¹ Ĥanīfī mesned-i⁷⁰⁴² mezheb-i⁷⁰⁴³ Ĥanefī İmām-ı⁷⁰⁴⁴ Rabbānī Bū Ĥanīfe-i
Şānī.⁷⁰⁴⁵ *Revveĥa’llāhu Te‘ālā rūĥahu.*⁷⁰⁴⁶

[Neşr⁷⁰⁴⁷] Ĥazretiniñ⁷⁰⁴⁸ vāķı‘a-i⁷⁰⁴⁹ (E1 86a) cāngāh ve⁷⁰⁵⁰ muşīb-i⁷⁰⁵¹ nā-ĥ‘āhınıñ⁷⁰⁵²
hezārından⁷⁰⁵³ yeñi ve bisyārından endeki⁷⁰⁵⁴ degüldür. [Beyt⁷⁰⁵⁵ li-münşi‘ihi⁷⁰⁵⁶]

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

⁷⁰²⁸ kavī ve: kuvā-yı E1(b)

⁷⁰²⁹ ṭabāyi‘: ṭbā‘ İÜ2

⁷⁰³⁰ ḥazāyinini: ḥazāyini İÜ2; ḥazānin E1(b)

⁷⁰³¹ ğarīķ: -KH, -İÜ2

⁷⁰³² u: -E1(b), -İÜ2

⁷⁰³³ ‘anāşır: ‘aşāşır İÜ2

⁷⁰³⁴ ve ‘anāşır: -E1(b), -İÜ2

⁷⁰³⁵ beyt: şı‘r KH, E3; li-münşi‘ihi E1(b); -E1, -İÜ2

⁷⁰³⁶ edma‘ī: medāmī (Şiirin orijinalinde)

⁷⁰³⁷ aġraķatnī: neferemtin E1

⁷⁰³⁸ *Ah etmem olmasaydı gözyaşlarım boġardı Gözyaşlarım da olmasaydı ahlarım beni yakardı* İbnü’l-Fâriz

⁷⁰³⁹ neşr: -E1, -E1(b), -E3, -İÜ2

⁷⁰⁴⁰ dīn: dīde E1

⁷⁰⁴¹ mü‘eyyid-i dīn: mü‘ebbedin E1

⁷⁰⁴² mesned: seyyid İÜ2

⁷⁰⁴³ mezheb: mür‘ib E1

⁷⁰⁴⁴ imām: eyyām E1

⁷⁰⁴⁵ Şānī: Şānī mışrā‘FA; Şānī ‘ayn E3

⁷⁰⁴⁶ *Yüce Allah onun ruhunu huzurlu kılsın*

⁷⁰⁴⁷ neşr: -KH, -E1, -E1(b), -E3, -SÇ, -İÜ2

⁷⁰⁴⁸ ḥazretiniñ: ḥazretleriniñ KH

⁷⁰⁴⁹ vāķı‘a: -KH

⁷⁰⁵⁰ ve: -E1

⁷⁰⁵¹ muşīb: muşībet KH, İÜ2

⁷⁰⁵² nā-ĥ‘āhınıñ: nā-ĥ‘āhın KH; ĥāĥ‘āmınıñ E3

⁷⁰⁵³ hezārından: hezār E3

⁷⁰⁵⁴ endeki: itdüġi E1, İÜ2

⁷⁰⁵⁵ beyt: -KH, -E1, -E1(b), -İÜ2

⁷⁰⁵⁶ li-münşi‘ihi: +KH, +E3, +E1(b)

Olmaz⁷⁰⁵⁷ muşibeti bu ğazānīñ beyān dirīġ

Zirā ki şem⁷⁰⁵⁸ gibi⁷⁰⁵⁹ tūtişdı⁷⁰⁶⁰ zebān dirīġ⁷⁰⁶¹

[Neşr⁷⁰⁶²] Fi'l-vāki⁷⁰⁶³ bu vāki⁷⁰⁶³ a-ı cānsūz ve ḥādise-i⁷⁰⁶⁴ dildūzīñ⁷⁰⁶⁵ (İÜ2 168a) sūz u ğūdāzi⁷⁰⁶⁶ ol (KH 66b) āsitān-ı⁷⁰⁶⁷ ilm āşiyān-ı⁷⁰⁶⁷ maḥşūşlarına⁷⁰⁶⁸ maḥşūş⁷⁰⁶⁹ degül belki⁷⁰⁷⁰ ehl-i⁷⁰⁷⁰ berr ü meder bu nevhā ile ḥurūşān ve tūfān-ı (E1 95b) eşk ile sīneleri tenevvür-i ḳavm-i⁷⁰⁷¹ Nūḥ gibi cūşāndur. Ammā ne fā'ide. Eger⁷⁰⁷² biḥār-ı

[FA103b]

eşk ḳa⁷⁰⁷³ r-ı⁷⁰⁷³ şerāya nāzil ve buḥār-ı āh⁷⁰⁷⁴ evc-i Süreyyāya vāşil olursa ḳazā-ı⁷⁰⁷⁵ merdūd⁷⁰⁷⁶ u⁷⁰⁷⁷ mefḳūd yine mevcūd olmasınīñ istiḥālesi⁷⁰⁷⁸ manzūr⁷⁰⁷⁹ u meşhūd kaffe-i sükkān-ı⁷⁰⁸⁰ arşa-ı⁷⁰⁸⁰ vücūddur. [Beyt⁷⁰⁸¹]

Kāne'l-esā ḥaḳḳān⁷⁰⁸² lev enne'r-redā

⁷⁰⁵⁷ olmaz: olam E1

⁷⁰⁵⁸ şem⁷⁰⁵⁸: -SÇ, -E1

⁷⁰⁵⁹ gibi: bī E1

⁷⁰⁶⁰ tūtişdı: dutuşdı BN

⁷⁰⁶¹ dirīġ: -SÇ, -E1

⁷⁰⁶² neşr: -KH, -E1, -E3, -İÜ2

⁷⁰⁶³ vāki⁷⁰⁶³: vāki⁷⁰⁶³ a E3

⁷⁰⁶⁴ ḥādise: bu ḥādise İÜ2

⁷⁰⁶⁵ dildūzīñ: dildūzīñ BN

⁷⁰⁶⁶ ğūdāz: ğūzār E1

⁷⁰⁶⁷ āşiyān: işān E1(b)

⁷⁰⁶⁸ maḥşūş: maḥşūl E1

⁷⁰⁶⁹ maḥşūş: maḥşūl E1

⁷⁰⁷⁰ ehl: ehl ü FA, E1, E3, KH

⁷⁰⁷¹ belki⁷⁰⁷¹ ehl-i beşer ve kaffe-i ehl ve berr ü meder bu nevhā ile ḥurūşān ve tūfān-ı eşkle sīneleri tenevvür-i ḳavm: -E1

⁷⁰⁷² eger: -İÜ2

⁷⁰⁷³ ḳa⁷⁰⁷³ r: faḳr E1

⁷⁰⁷⁴ āh: ān E1

⁷⁰⁷⁵ ḳazā: neşā E1

⁷⁰⁷⁶ merdūd: herdūd E1

⁷⁰⁷⁷ u: -E3

⁷⁰⁷⁸ istiḥāle: istimāle E1

⁷⁰⁷⁹ “mefḳūd yine mevcūd olmasınīñ istiḥālesi manzūr” cümlesinden sonra “Bu nāme daḥi midād-ı eşk-i fūrḳatle tesvīd ve şahīl-i cevād-ı gülgün” başlığına geçer: E1

⁷⁰⁸⁰ arşa: arza E3

⁷⁰⁸¹ beyt: şi'r KH, E3; -İÜ2

Ḳāle lenā efsedū fe-lem nefsedeh⁷⁰⁸³

[Neṣr⁷⁰⁸⁴] Herçend (E3 89a) bu dā'ī-i muhliṣiñ hulūṣ-ı ihtişāşına lāzım⁷⁰⁸⁵ ve huşūṣ-ı⁷⁰⁸⁶ ihlāşına vācib idi ki cān ḳāmetini ridā-yı sa'y ile müreddī ve şerāyiṭ-i ta'ziyeti bi'l-müşāfehe ve'l-muvācehe (İÜ2 169a) mü'eddī ḳılup⁷⁰⁸⁷ ol ḥāk-i pāk⁷⁰⁸⁸ ve merḳad-i münevveri cārüb-i müjgān ve sıkā-yı eşkle reft ü rüb idüp ol ḥāk-i şandal-sāye rüy-ı māl itmekle ser-i cāndan⁷⁰⁸⁹ def' -i şudā'⁷⁰⁹⁰ kürüb ide⁷⁰⁹¹ idi. Ammā vüfūr-ı 'alāyık ve hücüm-ı⁷⁰⁹² 'avāyık ol devlete māni' ve ol sa'ādet'e 'ā'ik oldu. [Beyt⁷⁰⁹³]

Mef'ülü Mefā'ilün Mefā'ilün Fa'

Der-ḥāk nihāde çün tevānem dīden

Ān-rā ki⁷⁰⁹⁴ merā zi-ḥāk ber-dāşte būd⁷⁰⁹⁵

[Neṣr⁷⁰⁹⁶] Haḳḳ celle şānehu ve behere bürhānehu dergāhından mes'ül (SÇ 75b)

[FA104a]

ü me'müldür ki zāt-ı şerīfi⁷⁰⁹⁷ ki nihāl-i⁷⁰⁹⁸ büstān-ı ma'ālī vü me'āşir⁷⁰⁹⁹ ve hilāl-i āsmān-ı menāḳıb ü mefāḥirdür. Her rüz rif'at ü⁷¹⁰⁰ 'alā-yı zāhir⁷¹⁰¹ ve (İÜ2 169a) behcet (E1 96a)

⁷⁰⁸² ḥaḳḳan: -KH

⁷⁰⁸³ Bize ölüm "Fedakarlık yapın" dediği halde, şayet yapmasak gerçekten kötü olurdu

⁷⁰⁸⁴ neṣr: -E3, -İÜ2

⁷⁰⁸⁵ lāzım: lām E1(b)

⁷⁰⁸⁶ huşūṣ: huşūl E3

⁷⁰⁸⁷ ḳılup: ḳılınup KH

⁷⁰⁸⁸ pāk: pāy BN

⁷⁰⁸⁹ cān: ḥāne E1(b)

⁷⁰⁹⁰ şudā': şudā' ve E3

⁷⁰⁹¹ ide: ideler KH

⁷⁰⁹² hücüm: hümüm BN; vüçüd E3

⁷⁰⁹³ beyt: şir KH; -İÜ2

⁷⁰⁹⁴ ki: -SÇ

⁷⁰⁹⁵ Beni topraktan alıp yücelteni toprağa düşmüş olarak görebilirim

⁷⁰⁹⁶ neṣr: -KH, -E3, -İÜ2

⁷⁰⁹⁷ şerīfi: şerīf E1; şerīfe E3

⁷⁰⁹⁸ nihāl: -İÜ2

⁷⁰⁹⁹ meāşir: māḥa E1

⁷¹⁰⁰ ü: -BN, -E3

⁷¹⁰¹ zāhir: ṭāhir İÜ2

ü⁷¹⁰² behā-yı bāhir müyesser ü muḳadder⁷¹⁰³ olup min-ba^c d çemen-i encümen-i şerīfe bād-ı hādīse⁷¹⁰⁴-vezān ve beden-i⁷¹⁰⁵ ^c āfiyet⁷¹⁰⁶ ü selāmeti nāb-ı⁷¹⁰⁷ nā[’]ibe-i⁷¹⁰⁸ (KH 67a) kerān olmaya. [Şi^c r⁷¹⁰⁹ li-münşi[’] ihi⁷¹¹⁰]

Bi-ḥürmeti faḥrū[’] l-^c ālemīn Muḥammed

Bi-ḥürmeti muḥtārī[’] n-nebiyyīn Aḥmed⁷¹¹¹

79. Bu⁷¹¹² Daḥi⁷¹¹³ Ol⁷¹¹⁴ Vāḳı^c a-i Hāyile⁷¹¹⁵ Vuḳū^c nda Ba^c zı Ekābir Cenābına⁷¹¹⁶ Taḥrīr⁷¹¹⁷ ü Ta^c ziyet⁷¹¹⁸ ve⁷¹¹⁹ Taḳrīriyle Tesliyet⁷¹²⁰ İçün⁷¹²¹ Muḥarrer⁷¹²² ve Muḳarrer⁷¹²³ Olmıḫdı⁷¹²⁴ (BN 47b/ NO 54a)

Tuḥef-i⁷¹²⁵ taḥiyyāt-ı iḫtiyāk-füzūn ve ṭeref-i teslīmāt-ı iḫtirāk-nümūn (E3 89b) ki maḫzūn-ı dil maḫzūn ve mektūm-ı cān maḡmūmdur. Nişār u⁷¹²⁶ işār olınmaḳdan⁷¹²⁷ ṣoñra inhā-i inkisār oldur ki ḫaber-i (NO 54b) irtiḫāl ü sefer ḫulāṣa-i beşer muḳtedā-yı zemīn ü zamān ve müctebā-yı efāzıl-ı ^c arşa-i (İÜ2 169b)

⁷¹⁰² ü: -BN

⁷¹⁰³ muḳadder: maḳdūr E1

⁷¹⁰⁴ hādīse: ḫavādīse KH; ḫād İÜ2

⁷¹⁰⁵ ve beden: dīden E1

⁷¹⁰⁶ ^c āfiyet: ^c āḳibet E3

⁷¹⁰⁷ nāb: tāb E1

⁷¹⁰⁸ nā[’]ibe: nā[’]ibe ki E3; nābine İÜ2; yāsa BN

⁷¹⁰⁹ şı^c r: beyt BN; -KH, -SÇ, -İÜ2

⁷¹¹⁰ li-münşi[’] ihi: -E3, -BN, -İÜ2

⁷¹¹¹ *Alemelerin övüncü Muhammed ḥürmetine Nebilerin seçilmişşi Ahmed ḥürmetine*

⁷¹¹² Bu nüṣṣa daḥi ol vāḳı^c a-i hāyile vuḳū^c nda ba^c zı ekābir cenābına taḥrīr ve ta^c ziyet ve taḳrīriyle tesliyet için muḥarrer ve muḳarrer olmıḫdı: -İÜ2

⁷¹¹³ Daḥi: nüṣṣa daḥi E3

⁷¹¹⁴ ol: -NO, -E3

⁷¹¹⁵ vāḳı^c a-i hāyile: vāḳı^c a ile E1

⁷¹¹⁶ ekābir cenābına taḥrīr: ba^c zı ekābire taḥrīr NO

⁷¹¹⁷ taḥrīr: taḥrīr ve taḳrīr E1

⁷¹¹⁸ Bu daḥi ol vāḳı^c a-i hāyile vuḳū^c nda ba^c zı ekābir cenābına taḥrīr ü ta^c ziyet: -KH

⁷¹¹⁹ ve: -BN

⁷¹²⁰ taḳrīriyle tesliyet: taḳrīr-i tesliyet KH

⁷¹²¹ için: için taḥrīr olmıḫdı SÇ

⁷¹²² muḥarrer: muḥarrerdür BN

⁷¹²³ ve muḳarrer: -BN, -E1, -E3

⁷¹²⁴ olmıḫdı: -BN

⁷¹²⁵ Tuḥef: Tuḥfe E3

⁷¹²⁶ u: -E1

⁷¹²⁷ olınmaḳdan: olındıḳdan BN

[FA104b]

cihân râfi⁷¹²⁸ -i ‘alem-i ‘ilm küh-ı vaqâr⁷¹²⁸ u kân-ı hilm⁷¹²⁹ mecma⁷¹³⁰ -ı mekârim-i ahlâk ve⁷¹³⁰
merci⁷¹³¹ -i emâsil-i âfâkdur. ⁷¹³¹ [Nazm⁷¹³²]

Mefâ‘ilün Fe‘ilâtün Mefâ‘ilün Fe‘ilün

Mübîn-i şer⁷¹³³ -i metîn hâmi-i livâ-yı kemâl

Mu‘în-i dîn-i mübîn mâhi-i⁷¹³³ zulâm-ı⁷¹³⁴ dâlâl⁷¹³⁵

Cihân-ı fazl u ma‘ârif ki küh-ı ‘ilmünden⁷¹³⁶

Riyâz-ı şer⁷¹³⁷ -i koyıma⁷¹³⁷ aqardı âb-ı zülâl

[Neşr⁷¹³⁸] Çün râh-ı güşdan cā-yı hūşa vâşıl oldu. Tenevvür-i⁷¹³⁹ sinede âteş-i miḥnet⁷¹⁴⁰ ol mertebede fūrūzân ve cân u ten ol âteşin ‘alevinden ol derecede sūzân oldu ki şikâf-ı dehenden zebâne-i âteş u⁷¹⁴¹ (E1 96b) ğam tāk-ı⁷¹⁴² âsmâna tılandı ve⁷¹⁴³ ol lehebün duḥânından saḳf-ı sipihr-i nîlgün siyâha⁷¹⁴⁴ boyandı. [Beyt⁷¹⁴⁵]

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

Şubḥ-dem çün ḥayme⁷¹⁴⁶ bended âh-ı dūdāsâ-yı men (İÜ2 170a)

⁷¹²⁸ vaqâr: vefâ E3

⁷¹²⁹ hilm: hüküm NO; ‘ilm BN, E3

⁷¹³⁰ ve: +BN, +SÇ

⁷¹³¹ âfâkdur: âfâk FA, BN, E1, E3, NO

⁷¹³² nazm: beyt SÇ, BN, E1, NO; Rubâ‘iyye li-münşi ‘ihi E3; -İÜ2

⁷¹³³ mâhi: nâhi BN

⁷¹³⁴ zulâm: zulâm u BN

⁷¹³⁵ dâlâl: dâlâl neşr

⁷¹³⁶ ‘ilm: hilm E3

⁷¹³⁷ kuyıma: kadîme İÜ2

⁷¹³⁸ neşr: -KH, -E3, -İÜ2

⁷¹³⁹ tenevvür: münevver NO

⁷¹⁴⁰ miḥnet: maḥabbet İÜ2

⁷¹⁴¹ u: -KH, -İÜ2

⁷¹⁴² tāk: tavk BN; -SÇ

⁷¹⁴³ ve: -E1

⁷¹⁴⁴ siyâha: -BN

⁷¹⁴⁵ beyt: nazm NO; li-münşi ‘ihi KH; -E3, -İÜ2

⁷¹⁴⁶ ḥayme: gele (Şiirin orijinalinde)

Çün şafak der-ḥūn neşīned çeşm-i şeb peymā-yı men

Rūy-ı⁷¹⁴⁷ ḥāk ālūd-ı⁷¹⁴⁸ men çün⁷¹⁴⁹ gāh⁷¹⁵⁰ ber-dīvār-ı ğam⁷¹⁵¹ (SÇ 76a)

Ez-raḥım kehkil kuned eşk-i zemīn endā-yı men⁷¹⁵²

[Neşr⁷¹⁵³] Ammā (KH 67b) ne çāre ki her⁷¹⁵⁴ bir (E3 90a) laḥza ḳabā-yı (NO 55a) beḳā ile

[FA105a]

telebbüs ide. ‘Āḳıbet pelās-ı ye’si⁷¹⁵⁵ ilbās olınmaḳ⁷¹⁵⁶ muḳarrerdür ve her ki⁷¹⁵⁷ bir sâc at⁷¹⁵⁸ cur‘ a-ı⁷¹⁵⁹ ḥayāt ābından içer.⁷¹⁶⁰ Āḥir⁷¹⁶¹ ke’sde⁷¹⁶² dürd-i derdi işrâb olınması⁷¹⁶³ muḳadderdür.⁷¹⁶⁴ [Şi‘r⁷¹⁶⁵]

Mef‘ülü Fâ‘ilâtü Mefâ‘ilü Fâ‘ilün

Ḥayyâṭ-ı rüzgâr be-bālâ-yı⁷¹⁶⁶ ḥic-kes

Pirâheni ne-düht ki ân-râ⁷¹⁶⁷ ḳabâ⁷¹⁶⁸ ne-kerd

Hergiz⁷¹⁶⁹ be-bâġ-ı dehr giyâh-ı⁷¹⁷⁰ vefâ ne-rust

⁷¹⁴⁷ rūy: rû SÇ

⁷¹⁴⁸ ālūd: ālūde İÜ2

⁷¹⁴⁹ çün: çü FA, E2

⁷¹⁵⁰ gāh: gāh u FA, BN, İÜ2

⁷¹⁵¹ ğam: ḥabs (Şiirin orijinalinde)

⁷¹⁵² *Sabah vakti ahımın dumanı çadır gibi (gökyüzünü) kaplasa Gece boyu yol kat eden gözüm şafak gibi kanla dolar Benim toprak içindeki yüzüm yere düşen gözyaşlarımla saman gibi gam duvarına sıva yapmak mümkündür* Hakani Kaside/Nat

⁷¹⁵³ neşr: -KH, -E3, -İÜ2

⁷¹⁵⁴ her: her ki FA, NO, İÜ2; her kim BN

⁷¹⁵⁵ ye’si: ye’s KH, BN

⁷¹⁵⁶ olınmaḳ: olmaḳ E3

⁷¹⁵⁷ ki: kim BN

⁷¹⁵⁸ sâc at: sāġar BN

⁷¹⁵⁹ cur‘ a: tur‘ a İÜ2; -FA, NO, E1, SÇ

⁷¹⁶⁰ içer: nüş içer FA, E1(b), SÇ, İÜ2; nüş ider NO, E1, BN; nüş ide E3

⁷¹⁶¹ Āḥir: Āḥir āḥir E3

⁷¹⁶² ke’s: kām NO, BN; südde E1(b)

⁷¹⁶³ olınması: olınmaḳ İÜ2

⁷¹⁶⁴ muḳadder: muḳarrer KH, İÜ2

⁷¹⁶⁵ Şi‘r: beyt FA, SÇ, BN, E1; nazm NO; rubâ‘iyye E3; -İÜ2

⁷¹⁶⁶ be-bālâ: biyālâ E3

⁷¹⁶⁷ ki ân-râ ḳabâ: ki āḥir ḳabâ (Şiirin orijinalinde)

⁷¹⁶⁸ ḳabâ: fenâ KH, BN

Hergiz zi⁷¹⁷¹-şest-i çerh-i hadengi ħaḫā ne-kerd⁷¹⁷²

[Neşr⁷¹⁷³] Pes (İÜ2 170b) ol zāt-ı melek-zāta⁷¹⁷⁴ enseb oldur ki dārū-yı telh-i şabrı nūş idüp
 ʿākıbetde⁷¹⁷⁵ şadā-yı müjde-i⁷¹⁷⁶ ulā ʿike ʿaleyhim şalavātun min-Rabbihim⁷¹⁷⁷ ve
 rahmetun⁷¹⁷⁸ nağmesin gūş ide.⁷¹⁷⁹ Egerçi ʿalem-i şerife bu maḫūle ilkā itmek ebr gibi ki⁷¹⁸⁰
 deryādan ḫāşıldur⁷¹⁸¹ yine⁷¹⁸² deryāyı⁷¹⁸³ iskā itmek gibi⁷¹⁸⁴ pes ol evlādur.⁷¹⁸⁵ Bu bābda⁷¹⁸⁶
 taḫrīr-i fuşūl ve bu fer^c de⁷¹⁸⁷ temhīd-i uşūl itmekden rüçü^c 7188 seḫer-i (E1 97a) şıdḫ u
 şafāda ḫulū^c 7189 mihr-i du^c āya nigerān⁷¹⁹⁰

[FA105b]

olındı.⁷¹⁹¹ Hemīşe merḫūm-ı mebrūr-ı⁷¹⁹² mezbūr⁷¹⁹³ ḫaraf-ı ğuref-i cinānda ārām⁷¹⁹⁴ ve⁷¹⁹⁵
 ḫazret-i ma^c ālī-me ʿāba ecr-i cezīl ve⁷¹⁹⁶ şabr-ı⁷¹⁹⁷ (NO 57b) cemīl⁷¹⁹⁸ ve ʿömri-i ḫavīl ü zıkr-i

⁷¹⁶⁹ Hergiz be-bāğ-ı dehr giyāh vefā: Hergiz metā^c -ı dehr-i libās vefā BN

⁷¹⁷⁰ giyāh: besāy E1; kibāy İÜ2; giyāi NO (şiiirin orijinalinde de bu şekildedir)

⁷¹⁷¹ zi: -BN

⁷¹⁷² *Feleğın terzisi hiçbir zaman bir kimsenin bedenine uymayan bir cübbe dikmedi Feleğın bahçesinde vefa bitkisi hiç yetişmedi Hiçbir zaman feleğın attığı ok hedefini şaşmadı* Hakani Kaside/40

⁷¹⁷³ neşr: -KH, -E1, -SÇ, -E3, -İÜ2

⁷¹⁷⁴ zāta: şifāta NO, BN, İÜ2

⁷¹⁷⁵ ʿākıbetde: ʿākıbet E3; ʿāfiyetde E1

⁷¹⁷⁶ müjde: -FA, -E1, -SÇ

⁷¹⁷⁷ min-Rabbihim: -E1

⁷¹⁷⁸ *İşte bunlar, Rablerinin sürekli destek ve bağışına mazhar olanlardır* Bakara/156

⁷¹⁷⁹ ide: -E1

⁷¹⁸⁰ ki: -BN, -E1

⁷¹⁸¹ ḫāşıldur: ḫāşıldur ile E3

⁷¹⁸² yine: dīne E1

⁷¹⁸³ deryāyı: der SÇ

⁷¹⁸⁴ gibi: gibidür E3

⁷¹⁸⁵ evlādur: evlādur ki NO

⁷¹⁸⁶ gibi pes ol evlādur: ebr gibidür pes ol evlādur ki KH

⁷¹⁸⁷ fer^c: ḫa^c r E3

⁷¹⁸⁸ rüçü^c: rüçü^c ve BN, KH; rüçü^c olunup NO; rüçü^c idüp E1; -E3

⁷¹⁸⁹ ḫulū^c: -KH, -E1

⁷¹⁹⁰ nigerān: şurū^c BN

⁷¹⁹¹ olındı: olına NO; -KH

⁷¹⁹² mebrūr: mebrūr u İÜ2

⁷¹⁹³ mezbūr: -BN

⁷¹⁹⁴ ārām: ārām ide KH

⁷¹⁹⁵ ve: -KH

⁷¹⁹⁶ ve: -SÇ

⁷¹⁹⁷ şabr: bu şabr SÇ; şabr u E1

⁷¹⁹⁸ cemīl: -E1

celīl müyesser ü⁷¹⁹⁹ mübeşşer olup min-ba^c d dāmen-i sa^c ādete rāyiḥa-i muşībet muşīb⁷²⁰⁰
ve pīrāmen-i evlād (BN 48a) u aḳrabāya nekbā-yi⁷²⁰¹ nekbet ḳarīn u ḳarīb⁷²⁰² olmaya. İlä-
yevmi'd-dīn bi'n-Nebiyyi Seyyidi'l-Mürselīn.⁷²⁰³ Temmet inşāe Ḥınnālī-zāde.⁷²⁰⁴ Āmin yā
Mucīb mim.⁷²⁰⁵

⁷¹⁹⁹ ü: -BN

⁷²⁰⁰ muşībet muşīb: muşīb muşībet SÇ

⁷²⁰¹ nekbā: bekbā FA; nengbā NO; neknā E1; -SÇ

⁷²⁰² “nekbet ḳarīn u ḳarīb olmaya” kısmından sonra “li-münşi'ihī Ey şabā ger yād-ı mehcūr ān nā-şādeş dehī
Ez men bī-dil-i ṭufeyl-i dīgerān yādeş dehī. Temme bi-mennihi ve iḥsānihi temme” yer alır: E1

⁷²⁰³ İlä-yevmi'd-dīn bi'n-Nebiyyi Seyyidi'l-Mürselīn: -NO, -FA, -İÜ2

⁷²⁰⁴ Temmet inşāe Ḥınnālī-zāde: Temmet temme İÜ2; -NO, -FA

⁷²⁰⁵ Āmin yā Mucīb mim: +FA

7. SONUÇ

Kınalızade Ali Efendi Münşeât adı altında hazırlanan bu çalışma, Kınalızade Ali Efendi'nin hayatını, eserlerini, ilmi ve edebi yönünü, Münşeâtı'nın incelenmesini, mevcut on nüsha üzerinden kurulan karşılaştırmalı metnini içermektedir.

XVI. yüzyıl nazımında olduğu kadar nesir sahasında da nitelikli eserlerin telif edildiği bir dönemdir. Asrın en önemli ilim ve fikir adamlarından biri olan Kınalızâde Ali Efendi, müderrislik, kadılık ve son olarak kazaskerlik görevlerinde bulunmuştur. Başta tefsir, fıkıh, felsefe, riyaziyât, belâgat ve inşâ olmak üzere pek çok ilimde derin bilgi sahibidir. Üretken bir ilim adamı olan Kınalızade, 10'u Türkçe ve 27'si Arapça olmak üzere 37 eser kaleme almıştır. Bunun yanı sıra üç dilde yazmış olduğu şiirleri ve incelemiş olduğumuz Münşeâtıyla da edebi sahadaki yetenek ve başarısını ortaya koymuştur.

Münşeatta yer alan mektuplar içerik, biçim, dil ve üslup yönünden incelenmiştir. Mektuplar müellifin kendi yapmış olduğu tasnife göre *tehnîyet-nâme*, *şefâat-name*, *şevk-nâme*, *taziyet-nâme* olmak üzere dört ana başlık altında değerlendirilmiştir. Mektuplar genel olarak üst makamdan alt makama doğru sıralanmıştır. Her mektubun başında mektubun yazılış amacını içeren bir başlık yer alır. Bazı istisnalar hariç genel olarak mektupların çoğunda isim zikredilmemiştir.

Mektuplar biçim yönünden incelendiğinde *ibtidâ*, *tahallüs*, *talep* ve *intihâ* olmak üzere dört bölümden meydana gelmektedir. Özellikle ibtidâ kısmı içerdiği mecazi ve tasviri anlatımlarla hem mektubun edebi varlığını zenginleştirmekte hem de mektuba özgünlük kazandırmaktadır. Mektubun en önemli kısmı olan talep bölümünde ise mektubun yazılış amacı dile getirilmektedir. Yani ibtida kısmında konuya giriş yapıldıktan sonra talep bölümünde esas maksadın dile getirildiğini söyleyebiliriz. Tahallüs ve intiha kısımları ise diğer iki bölüme nazaran daha standart formların kullanıldığı ve ikinci dereceden öneme sahip bölümler olarak değerlendirilmesi mümkündür.

Mektuplar dil ve üslup açısından incelenmiş, mektuplarda yer alan Türkçe, Arapça ve Farsça unsurlar, ayet, hadis ve deyimler ile süslü nesrin en önemli unsurlarından biri olan

secinin geniş oranda yer aldığı görülmüştür. Mektuplarda ağırlıklı olarak Arapça ve Farsça unsurlar, daha az oranda ise Türkçe unsurlar yer almaktadır. Hemen hemen her mektupta konunun akışına uygun ayetler sıkça karşımıza çıkar. Yer yer hadislere ve deyimlere de rastlamak mümkündür. Bazı kalıp söz ve ifadeler mektupların belirli bölümlerinde aynen tekrar etmiştir. Mektuplarda süslü, sanatlı ve estetik bir dille birlikte mecazi ve tasviri anlatımlar sık sık karşımıza çıkmaktadır. Münşeat taşımış olduğu bu özellikler nedeniyle devrinin ve süslü nesrin başarılı bir örneği konumundadır.

Münşeatlar hakkında yapılan bazı çalışmalarda genellikle birbirinin aynı olduğu şeklinde yorumlar mevcuttur. Münşeatları incelediğimizde müşterek unsurların bu eserlerdeki mevcudiyeti belki bu görüşü bir parça haklı görmemizi sağlayabilir. Fakat bununla birlikte her bir münşi ortak malzemeyi kendi üslubuna göre şekillendirerek özgün bir metin ortaya koyduğunu söyleyebiliriz. Kaldı ki klasik dönem eserlerinin hepsi için bu durum geçerlidir. Bu yönüyle her bir münşeat incelenmeye değerdir. Münşeatlardaki benzerliklere ve müşterek unsurlara rağmen hiçbir münşeat bir diğerini aynısı değildir. Farklı münşilere ait münşeatlarla ilgili çalışmalar arttıkça münşeatlar hakkındaki değerlendirmeler daha da zenginleşecektir.

KAYNAKLAR

- Açıkgöz, N. (2004). Nesir (Orta Klasik Dönem). Türk Dünyası Edebiyat Tarihi, Ankara: AKM Yay., C. 5, s. 419.
- Ahdî. (2014). Ahdî ve Gülşen-i Şuarâsı. yay. haz. Süleman Solmaz. Ankara: AKM Yay.
- Adıvar, A. (1955). Kınalızâde Ali Efendi. İslam Ansiklopedisi, İstanbul, C. 6, s. 709.
- Aksoy, H. (1976) Kınalızâde Ali Çelebi Hayatı, İlmi ve Edebi Şahsiyeti, Arapça Eserlerinin İstanbul Kütüphanelerinde Mevcut Yazma Nüshaları. Yayımlanmamış Mezuniyet Tezi, İstanbul Üniv. Edebiyat Fakültesi.
- Aksoy, H. (2002). Kınalızâde Ali Efendi. TDVİA, Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yay., C. 25, s. 416-417.
- Bağdatlı İsmail Paşa. (1990). Hediyetü'l-Ârifin Esmâi'l-Müellifin ve Âsârü'l-Musannafin. (yay. haz. Nail Bayraktar). İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı, C. 1, s. 748.
- Baltacı, C. (1976). XV-XVI. Asırlarda Osmanlı Medreseleri. İstanbul: İrfan Matbaası.
- Beyânî. (1997). Tezkiretü'ş-Şuarâ. yay.haz. İbrahim Kutluk, Ankara: TTK Basımevi.
- Böcüzâde, S. S. (1983). Kuruluşundan Bugüne Kadar Isparta Tarihi, İstanbul: Serenler Yay.
- Brockelmann, C. (1938). Geschichte der arabischen Litteratur, Leiden: E. J. Brill, C. 2, s. 572.
- Brockelmann, C. (1938). Geschichte der arabischen Litteratur, Supplement-band, Leiden: E. J. Brill, C. 2, s. 634, 644.
- Bustânî. A. (1990). Al-Wâfi: Mu'cemu Vasit li-Lugati'l-Arabiyye. Beyrut: Mektebetu Lubnan.
- Büyükbaş, N. (2015). Hanefî Tabakât Kitapları Arasında Kınalızâde'nin Tabakâtu'l-Hanefiyyesi'nin Yeri. Bilimname, S 28 s. 247.
- Cezzâr, F. Z. (1991). Medâhilü'l-Müellifin ve A'lâmü'l-Arab Hattâ Âm 1215h/1800m. Riyad: Mektebetü'l-Melik Fahd el-Vataniyye, C. 1, s. 393-394.
- Coşkun, M. (2006). Estetik Nesir. Türk Edebiyatı Tarihi, İstanbul: TC Kültür ve Turizm Bakanlığı Yay., C. 2, s. 570, 667.
- Dağlıoğlu, H. T. (1936). Edirne Mezarları. Türk Tarih Arkeologya ve Etnografya Dergisi, S 3, s. 164-165.
- Ergun, S. N. (1936). Türk Şairleri, İstanbul, C. 1, s. 414.

- Derdiyok, İ. Ç. (1994). XV. Yüzyıl Şairlerinden Mesihî'nin Gül-i Sad-Bergî, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Çukurova Ün. SBE, Adana.
- Derdiyok, İ. Ç. (1995 Kasım). Eski Edebiyatımızdan Günümüze Mektuplarda Biçim. Türk Kültürü, Ankara, S 415, s. 665
- Derdiyok, İ. Ç. (1999). Osmanlı Devrinde Mektup Yazma Geleneği, Osmanlı Kültür ve Sanat, Yeni Türkiye Yay., Ankara, C. 9, s. 732.
- Durmuş, İ. (2000). İnşâ. TDVİA, Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yay., C. 22, s. 334.
- Durmuş, İ. (2009). Seci. TDVİA, Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yay., C. 36, s. 273.
- Esir, H. A. (2006). Münşeât-ı Lâmiî, Trabzon: KATÜ FEF Yay.
- Ferruh, Ö. (1987). Meâlimü'l-Edebi'l-Arabî fi'l-Asri'l-Hadîs. Beyrut: Dârü'l-İlm li'l-Melâyin.
- Gökyay, O. Ş. (1974). Tanzimat Dönemine Değın Mektup. Türk Dili, C. 30, S 274, s. 18.
- Hafız-ı Şîrâzî. (1388). Dîvan-ı Kâmil ve Fâlnâme. Tehran: İntişârât-ı Züvvâr.
- Hafız Divanı. (2013). çev. Hicabi Kırlangıç. İstanbul: Kapı Yay.
- Haksever, H. İ. (1995). Eski Türk Edebiyatında Münşeâtlar ve Nergisi'nin Münşeâtı, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İnönü Ün. Sosyal Bil. Enst., Malatya.
- Haksever, H. İ. (1998). Münşeât Mecmuaları ve Edebiyat Tarihimiz İçin Önemi. Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, S 1, s. 67.
- Haksever, H. İ. (1999). Münşeât Mecmualarında Sebeb-i Telif. Afyon Kocatepe Ün. Sosyal Bil. Dergisi, S 3, s. 56-62.
- İsmail Rusûhî. (1284). Miftâhu'l-Belâga. İstanbul: Tasvir-i Efkar Matbaası.
- İsen, M. (2004). Nesir (Erken Dönem). Türk Dünyası Edebiyat Tarihi, Ankara: AKM Yay., C. 5, s. 206-212.
- İsen, M. (2006). Estetik Nesir. Türk Edebiyatı Tarihi, İstanbul: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yay., C. 2, s. 87.
- Kam, F. (1332) Kınalızâde Ali Çelebi. Dârülfünun Edebiyat Fakültesi Mecmuası. S 4, s. 357.
- Katip Çelebi. (1980). Mizânü'l-Hak fi İhtiyârî'l-Ehak. (nşr. Orhan Şaik Gökyay), İstanbul: Tercüman.
- Kâtip Çelebi. (2014). Keşfü'z-Zunûn, Ankara: TTK Yay., C. 1, s. 181.
- Kefeli Hüseyin. (2004). Râznâme. haz. İ. Hakkı Aksoyak. Harvard Üniversitesi Yakındoğı Dilleri ve Medeniyetleri Bölümü.

- Kılıç, F. (1994). Âşık Çelebi, Meşâ'irü'ş-Şu'arâ, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniv. Sosyal Bil. Enst., Ankara.
- Kınalızâde Hasan Çelebi. (1978). Tezkiretü'ş-Şuarâ. (yay. haz. İbrahim Kutluk). Ankara: TTK yay. (Eserin orijinali 1607'de yayımlandı), C. 2, s. 654.
- Köksal, M. F. (2012). Metin Neşrinin Ana Esasları. TÜBAR, S 31, s. 179-201.
- Köse, N. (1934). Kınalızâde Ali Çelebi Amcası ve Kardeşleri. Ün Isparta Halkevi Mecmuası, C. 1, S 3, s. 43.
- Köse, N. (1934). Kınalızâde Hasan Çelebi ve Kardeşleri. Ün Isparta Halkevi Mecmuası, C. 1, S 4, s. 60.
- Köse, N. (1935). Kınalılara Ait Yazılarımıza Ek, Ün Isparta Halkevi Mecmuası, C. 2, S 14, s. 191.
- Köse, N. (1994). Ispartalı Büyük Adamlar. Ün Isparta Halkevi Mecmuası, C. 1, (S 1), s. 5.
- Kütükoğlu, B. (1988, 30 Nisan-2 Mayıs). Münşeat Mecmualarının Osmanlı Diplomatığı Bakımından Ehemmiyeti. Tarih Boyunca Paleografya ve Diplomatik Semineri: Bildiriler, İstanbul, s. 169.
- Mehmed Salahi, (1313). Kamus-i Osmani. İstanbul: Mahmud Bey Matbaası, C. 2, s. 540.
- Mehmed Süreyya, (1308). Sicill-i Osmanî, İstanbul: Matbaa-i Âmire, C. 3, s. 500.
- Mehmed Tahir. (1925). Osmanlı Müellifleri, İstanbul: Matbaa-i Âmire, C. 1, s. 400.
- Mutçalı, S. (1995). Arapça-Türkçe Sözlük, İstanbul: Dağarcık Yay.
- Nesir. (1977). Türk Dili ve Edb. Ansk., Ankara: Dergah Yay., C. 7, s. 29.
- Nevîzâde Atâî. (1989) eş-Şekâiku'n-Nu'mâniyye ve Zeyilleri: Hadâikü'l-Hakâik fi Tekmileti'ş-Şekâik. (yay. haz. Abdülkadir Özcan). İstanbul: Çağrı Yay., C. 2, s. 164.
- Pakalın, M. Z. (1993). Osmanlı Tarih Deyimler ve Terimler Sözlüğü, İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, C. 2, s. 73-74.
- Recaizade Mahmud Ekrem, Talim-i Edebiyat, 1847/1914, İstanbul: Mihran Matbaası.
- Shiloah, A. (1979). The Theory of Music in Arabic Writings. München: G. Henle Verlag.
- Solmaz, S. (2005). Ahdî ve Gülşen-i Şu'arâsı, Ankara: AKM Başkanlığı Yay.
- Süleyman Bey. (1289). Mebâniü'l-İnşâ, İstanbul: Mekteb-i Fünûn-u Harbiye-i Hazret-i Şâhâne Matbaası, C. 1, s. 213.
- Şemsettin Sâmî. (1996). Kâmûsü'l-A'lâm, Ankara: Kaşgar Neşriyat, (İstanbul: Mihran Matbaası, 1889 tıpkıbasımı), C. 5, s. 3696 .
- Schimmel, Annemarie. (2012). İslam'ın Mistik Boyutları, İstanbul: Kabalcı Yay.

- Tansel, F. A. (1964). Türk Edebiyatında Mektup. Tercüme, C. 16, no. 77-80, s. 386.
- Taşköprizâde. (1313). Mevzûatü'l-Ulûm. Dersâadet: İkdâm Matbaası, C. 1, s. 250.
- Tolasa, H. (1977). Divan Nesri. Türk Dili ve Edebiyatı Ansk., İstanbul: Dergah Yay., C. 2, s. 341.
- Türk Ansiklopedisi. (1948). Ali Çelebi, Kınalızâde. Ankara: Milli Eğitim Basımevi, C. 2, s. 84.
- Unan, F. (2014). Ahlâk-ı Ala'î. Ankara: TTK yay.
- Uzun, M. (2006). Münşeat. TDVİA, Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yay., C. 32, s. 18
- Uzun, M., (2007). Nesir Türk Edebiyatı. TDVİA, Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yay., C. 33, s. 9.
- Uzunçarşılı, İ. H. (1977). Osmanlı Tarihi, Ankara: TTK Yay., C. 2, s. 674.
- Uzunçarşılı, İ. H. (1984). Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilatı. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yay.
- Woodhead, C. (2007). Circles of correspondence. Journal of Turkish Literature. S 4, s. 58.
- YALÇINKAYA, M. A. (2006). Hz. Peygamber (sas)'in Mektuplarının Dil ve Edebiyat Açısından İncelenmesi, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Ün. SBE, İzmir.
- Yıldız, A. (2002). Eski Türk Edebiyatında Seci, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Ün. SBE, Ankara.
- Yıldız, A. (2007). Bazı Belagat Kitaplarına Göre Secinin Tanım ve Tasnifi Üzerine Düşünceler. Turkish Studies. International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, 2(4), 1055-1065 .
- Zirikli, H. (1997). el-A'lâm: Kâmûsu Terâcimi li-Eşheri'r-Ricâl ve'n-Nisâ. Beyrut: Dârü'l-İlm li'l-Melâyin, C. 4, s. 265.

EKLER

Ek1: FA nüsha örneği

مَدْرَبِ الْعَالَمِينَ بِسَانَ عَرَبِيٍّ جَمِيلٍ عَمَّ نَوَالُ
شعر عربی منشئه
 يَأْتِيْنَا أَوْ جَدًّا لَأَشْأَ إِشَارًا • وَلَا تَجِبُ لَهُ الْأَشْيَاءُ إِذْ شَارَا
 يَا خَالِي الْخَلْقِ أَنْ تَسْأُوَ إِذْ بَكََا • يَا رِزْقَ الْكَلْبِ أَنْ يَلْأُوَ إِذْ شَارَا
نشر يَأْتِيْنَا أَيْعٌ فِي نَظْمِ الْوَجُودِ • وَأَحْسَنُ فِي نَشْرِ الْجُودِ
 ضَارِطٌ مَطْلَعٌ تَقْصِيدُ الصَّغْرِ • بَصَائِعُ أَحْسَنُ الْعَامِ مَرْتَعَا
 وَفَقْرَةٌ رَفِيعَةٌ الْكُلُونِ بِيَدِ الْبَصَائِعِ • انْعَابُ الْعَامِ مَرْتَعَا
 صَلَّى عَلَيَّ أَكُلُ مِنْ هَدْيِ الْعِبَادِ • وَأَطْعَمَ مِنْ نَطْقِ الْبَصَائِعِ **شعر عربی منشئه**
 خَمُّ الْبَشِيئِينَ أَكْرَامٌ مُحَمَّدٍ • صَلَّى عَلَيْهِ رَبُّ الْعَاطِيئِينَ
 وَكَرَّمَ عَمَّاتَهُ مَجْدُودَةً • وَهِيَ الشَّاعِرَةُ لِلْعَسَادِ عِيَا
 يَا أَيُّهَا الرَّاجُونَ مِنْهُ شَاعِرَةٌ •
 صَلَّى عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا •

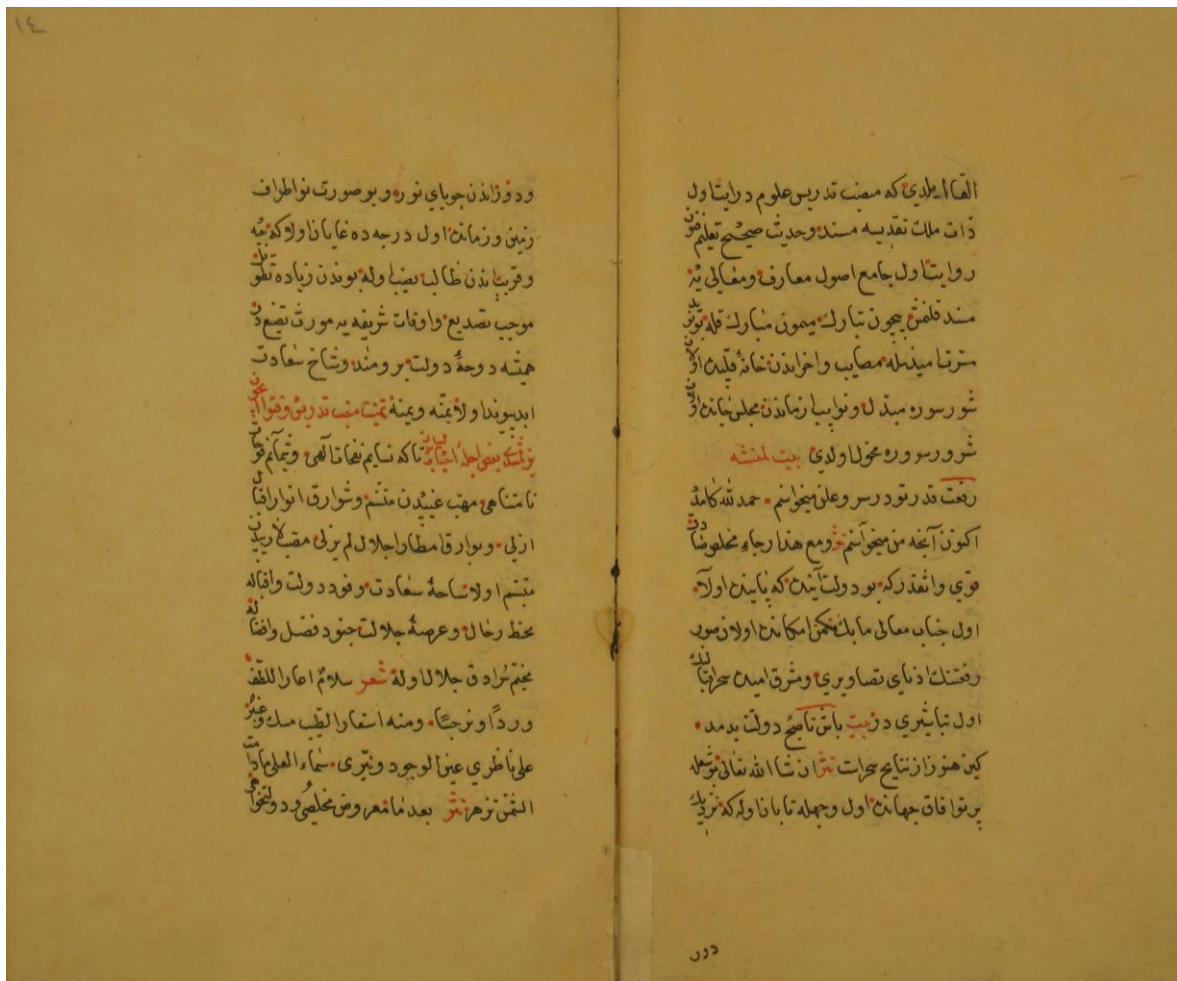
مطر تنگی در سپاس من حاجتی است مستجابش هر صلیبی جل جلاله
 تسلیح و بیای زبانی کلام و تسلیح الطیاق اوراق مرام
 چون تار بود لفظ و معنی تنویر بلوغت اوزره بیخ ایتمه
 استراقله و نوشش بداین صایحه صیغه الطیفة فصاحت
 اوزره بیخ ایتمه آغاز ایدیه • اتم مهتام اولدر که طراز است
 حریر سپاس خالق الناس آیه بحر ایدیه • و چون قناد فایند
 محاروف • قالب افاد و لسانه افراغ قند مذاب • کلمه
 خلاوت انتساب • ایتمه انتساب ایدیه • اتم مرام اولدر که
 شکر شکر ارق و بانی • معصده فکر و دکان ذکرده مکر قله
نقل و ترکیب منشئه ایتمین دست قناد قهر و دگر ویران
 خانه سر که جانانه معمر ایدیه کور • شربت مکرله تلخ ایلمدن کاکلی
 شکر و شکر ی شب روز مکر ایدیه کور • **نشر** اما چون صدر نشین شکار
 اصطفای • و سر قافله کاروان اجنبیا • جیب حق •
 شیخ خلق • که وجودی بمیودی انتظام سلسله موجوداته
 علیه غانی • و جام جنان نامی حقیقی شود و جان ازلی بی
 احسن مرآئی • و نفس خاتمت • و نفس خاتمتی • انا حامل لای
 الحمد ادم • و من دونه تحت لوائی در بیت فارسی منشئه

بیت منشئه
 شکر شکر ارق و بانی
 معصده فکر و دکان
 ذکرده مکر قله

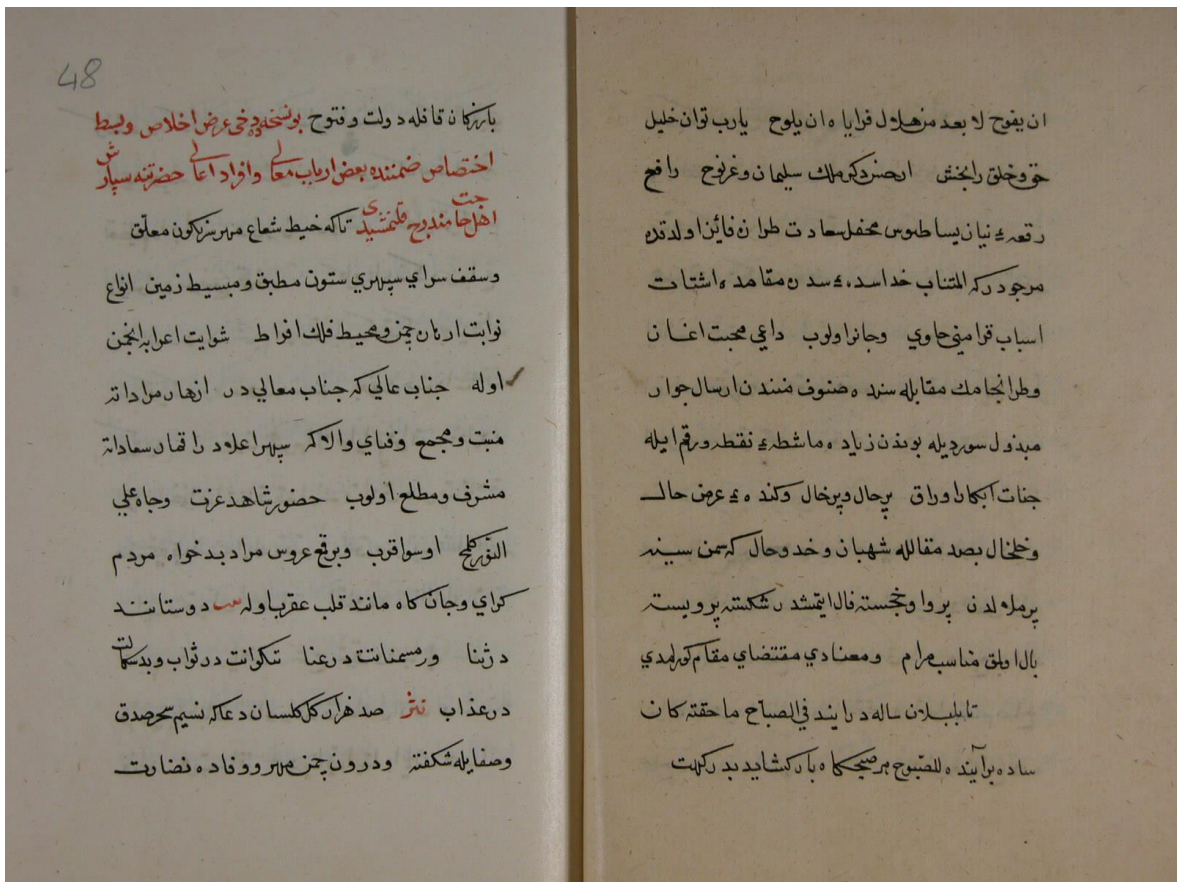
Ek2: SÇ nüsha örneği

Ek3: NO nüsha örneği

Ek4: E1 nüsha örneği

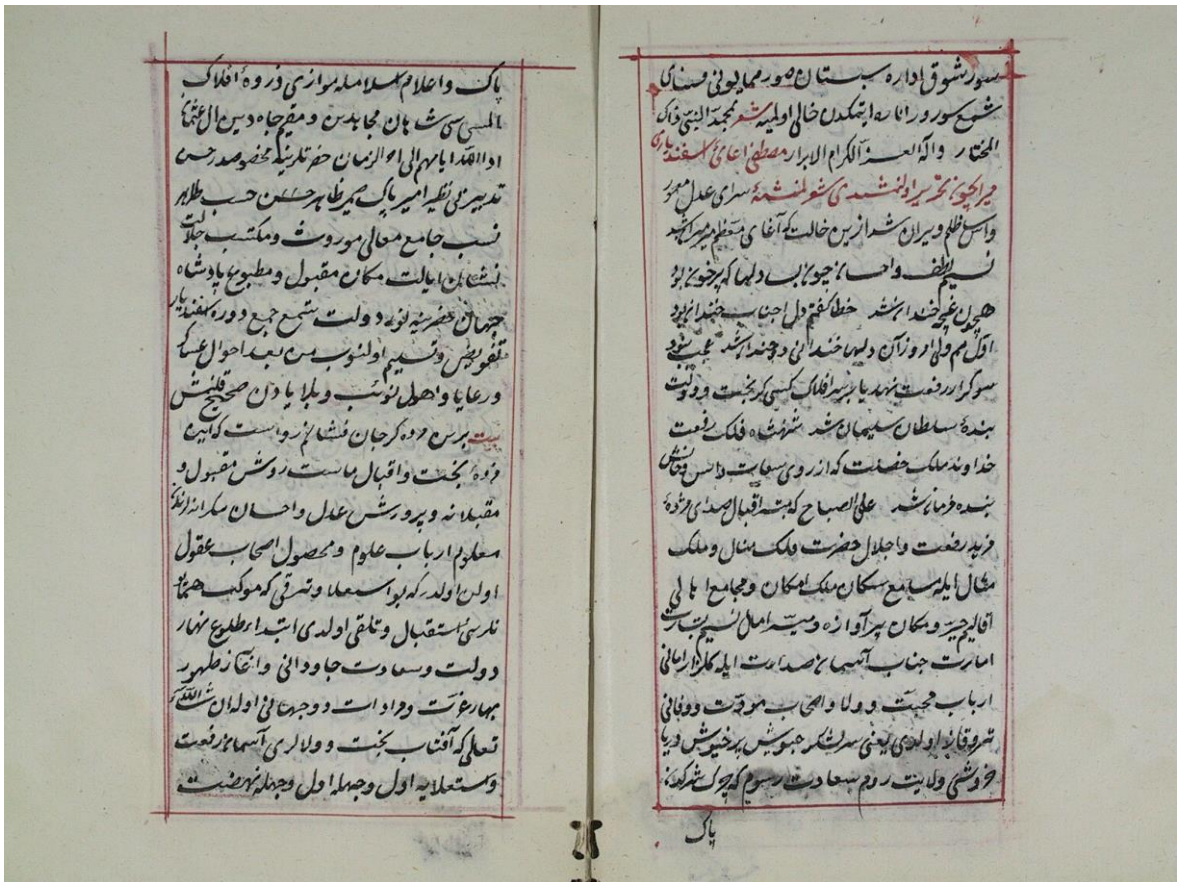

Ek5: E2 nüsha örneği

بنده

Ek6: E3 nüsha örneği

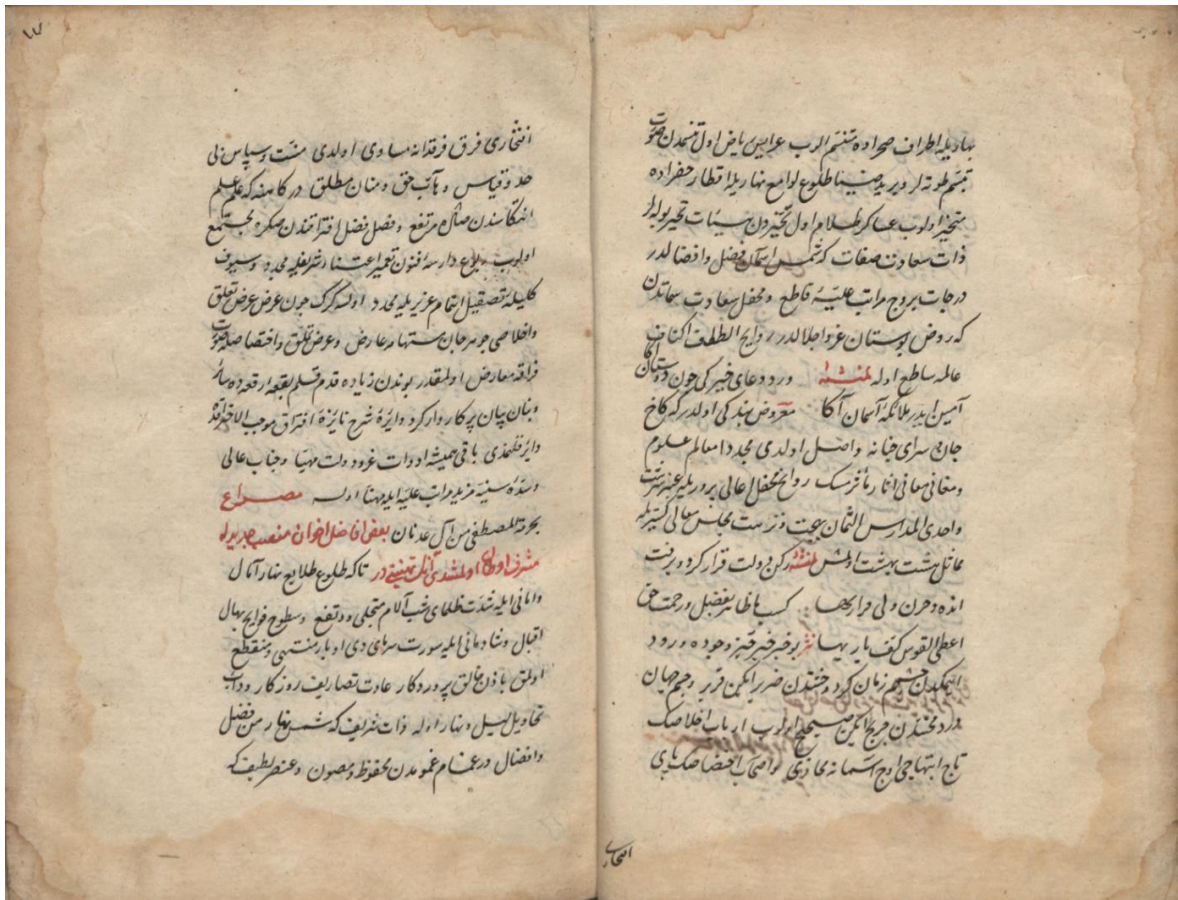

سور مشوق اداره بستان و در میان بونی مستانی
 شخص کور و راناره ایشان خالی اولیده شد بحمد الهی و کان
 المختار و الله اعلم الکرام الابرار صلواتی علیهم کشفه
 میراجی و تحریر این شد که در نشانی سزای عدل مبرور
 و اس ظلم و بران شد ازین خالست که آغازی ستیم میراجی
 نیلیم و امب با جوایب دلها که جوایب
 همچون غیبه خدا باشد خطا کفیم دل اجناس خندایان
 اول هم ولی ازوران دلها خدا بی و چند باشد علی شیخ
 سوگوار در نعت نهد با بره فلک کسی که خجست و دولت
 بنده سلطان سیمان شد شرفش و فلک رفعت
 خداوند ملک خصلت که از روی سعادت دانس پیش
 بنده فرمان شد علی الصباح که بنده اقبال صدی برنده
 فرید رفعت و اجلال حضرت فلک مثال و ملک
 مثال ایله سماع سکان ملک مکان و مجامع انالی
 آقا لیم و مکان بر آوازه و سینه امین نسبت است
 اسارت جناب آسمان صد است ایله کلدر اسانی
 ارباب حقیقت و ولای و الهی ب موقت و وفائی
 مشوق با اولوی یعنی سرشگر جویش بر خیش و یا
 خوشی ولایت روم سعادت رسوم که چو کشته کرد

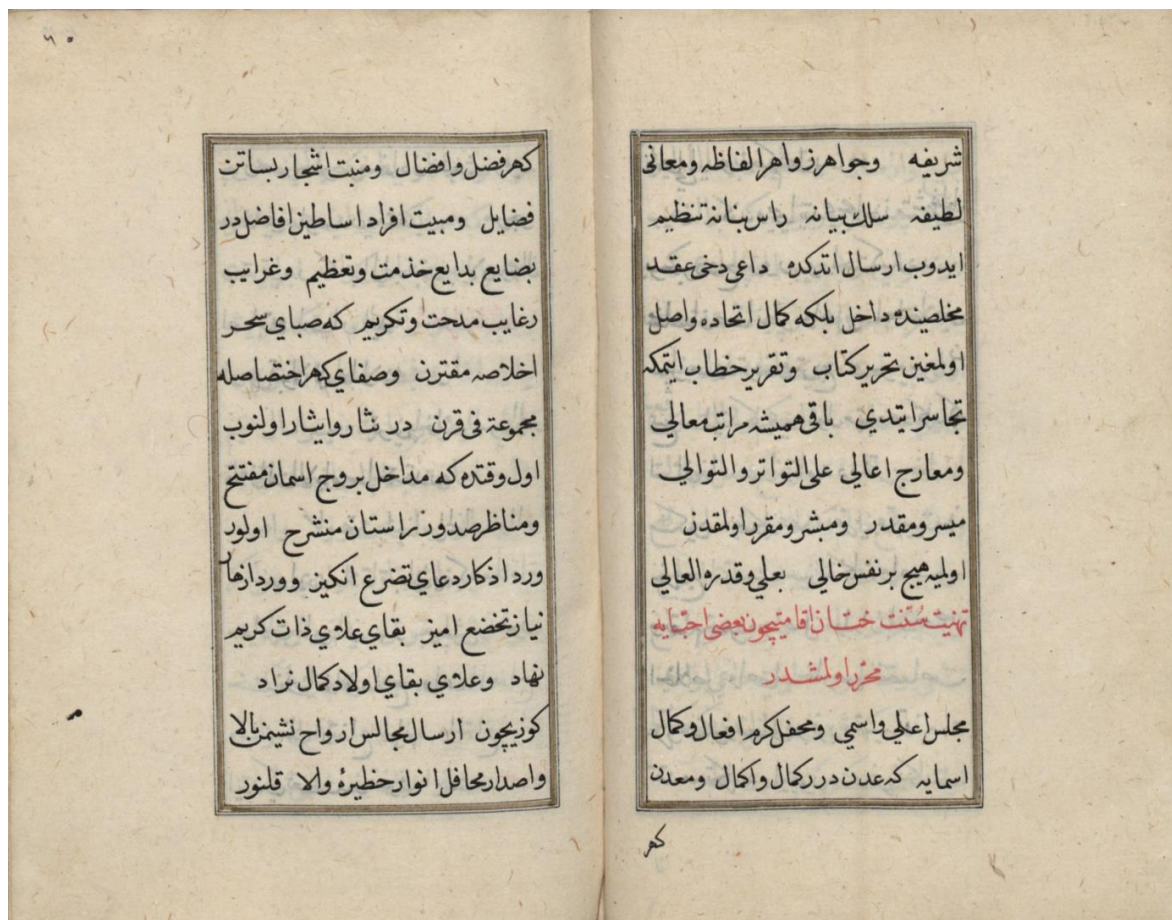
پاک

پاک و اعلام مسلمانان سزای و روه افلاک
 المسی سحرش بان مجادین و مقجاه و سیر الیقین
 او القدا با نه الی الزمان حقه تکریمه مخصوصه
 تدبیر علی نظیر امیر پاک میرط هر حکن حسب ظاهر
 نسب جامع معالی موروث و مکتب جلالت
 بنشینان امالت مکان مقبول و مطبوع با پیشه
 جهان خضرین زود دولت شمع جمع دوره کفایت
 تقوی و کسب اول و ثوب من بعد احوال عسک
 و رعایا و اصل نوب و بلا با دن صحیح پیش
 بر سر حوده کرجان فتنه از رو است کابین
 زنده بخت و اقبال ماست روش مقبول و
 مقبلانه و پرورش عدل و احسان سکار ازنده
 معلوم ارباب علوم و محصول اصحاب عقول
 اولن اولد که بر اسعما و تدرقی که مویک هیئت
 ندری استقبال و تلمی اولدی ابتدا بر طبع نهار
 دولت و سعادت جاودانی و اینجا ظاهر
 مهارت و در اوست و وجه فی اولان شفق
 تعالی که آفتاب بخت و ولای بی آسمان رفعت
 و ستلایه اول وجه اول و جملته نه رفعت

Ek9: İÜ nüsha örneği

Ek10: İÜ2 nüsha örneği

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Soyadı, adı : YALÇINKAYA Mehmet Akif
 Uyuğu : T.C
 Doğum tarihi ve yeri : Dursunbey-1978
 Medeni hali : Bekar
 Telefon : 05054455102
 Faks : 02822509925
 e-mail : mayalcinkaya@gmail.com

Eğitim

Derece	Eğitim Birimi	Mezuniyet tarihi
Doktora	Gazi Üniversitesi Sosyal Bil. Enst	Devam ediyor
Yüksek lisans	Uludağ Uni. Sosyal Bil. Enst.	2009
Lisans	Atatürk Üni. Edebiyat Fakültesi	2002
Lise	Dursunbey Sağlık Mes. Lisesi	1996

İş Deneyimi

Yıl	Yer	Görev
2006-2013	MEB, Ankara	Öğretmen
2013-Halen	NKÜ, FEF Fakültesi, Tekirdağ	Öğretim Görevlisi

Yabancı Dil

Arapça, Farsça, İngilizce

Yayımlar

Bandırmalızade Haşim Baba Divanı, Grafiker Yay., 2015
 Bandırmalızade Haşim Baba Divanı'nda Tasavvufi Unsurlar, UU, Sos. Bil. Der., 2009, 17:
 395:412

Hobiler

Müzik, Okçuluk

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR..

